GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 6 listopada 2026 | Redaktor prowadzący Marcin Stelmasiak | Cena gazety 12,99 zł (w tym 8% VAT) | nr 260.11359, 1

Nakład 81 tys. + 298,5 tys. prenumerat cyfrowych

PRZEWODNIK KULTURALNY

FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

• WYCZEKIWANE FESTIWALE: American Film Festival, Boska Komedia, Pięć Smaków...

• Premiery teatralne, wystawy, koncerty, na które warto się wybrać
▶ 16-21

FOT. ANNABELLE GORDON / POOL / PAP/EPA

USA

SZYKUJĄ SIĘ NA ŚWIAT PO TRUMPIE

– Rok 2026 to nie była zwykła niebieska fala, tylko niebieskie tsunami. Potężne lanie – podsumował w swoim podcaście republikański senator z Teksasu Ted Cruz. – To było odrzucenie na skalę tego, co działo się po aferze Watergate – dodał. Partia Republikańska straciła zarówno Izbę Reprezentantów, jak i Senat.
▶ 10-11

• Na zdjęciu: 4 listopada 2026 r. – prezydent Donald Trump na terenie budowy sali balowej w Białym Domu.

Co z pieniędzmi z SAFE?

San z opóźnieniem

Pierwszą baterię systemu San – części „Tarczy Wschód", odpowiedzialnej za zwalczanie rojów dronów – polskie wojsko miało dostać jeszcze w tym roku. Tak się jednak nie stanie – ustaliliśmy.

Dominika Maciejasz

Ministerstwo Obrony Narodowej potwierdza, że dostawy zaczną się dopiero w 2027 roku, ale nie precyzuje terminu, czy nawet kwartału, w którym miałoby to nastąpić.

– Możemy stracić kolejne transze z programu SAFE – alarmują wojskowi.

Czwarta warstwa ochronna potrzebna „na już"

Program SAFE to unijne nisko oprocentowane pożyczki przeznaczone na wydatki obronne państw członkowskich i wspólne zakupy uzbrojenia wobec rosnącego zagrożenia ze strony Rosji.

Obecnie największym zagrożeniem ze strony Rosji stały się roje dronów. To właśnie po incydentach z rosyjskimi bezzałogowcami naruszającymi naszą przestrzeń powietrzną kluczowe dla polskiego rządu stało się stworzenie tarcz ochronnych polskiego nieba. Są nimi programy „Wisła", „Narew" oraz „Pilica", nazywane filarami wielowarstwowego, zintegrowanego systemu obrony przeciwlotniczej i przeciwrakietowej Polski. W ich skład wchodzą m.in. zestawy rakietowe Patriot.

W 2025 roku polski rząd zdecydował, że baterie systemu obrony przeciwlotniczej i przeciwrakietowej, pozyskane przez Polskę w ramach programów „Wisła" i „Narew", muszą być dodatkowo chronione. Uderzenie w nasze wyposażenie i zniszczenie go to oczywisty cel dla wroga. Rój dronów, niewspółmiernie tani w porównaniu z naszymi zestawami rakietowymi, może je stosunkowo łatwo zniszczyć i tym samym wyjąć nam z ręki ważną do obrony broń. Uznano więc, że potrzebujemy czwartej warstwy ochronnej polskiego nieba – do obrony przeciwdronowej – i ogłoszono program „San".

FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

• 30.01.2026 roku, Kobyłka. Armata przeciwlotnicza 35 mm SA-35 - jeden z elementów systemu San

Rój dronów, niewspółmiernie tani w porównaniu z naszymi zestawami rakietowymi, może je stosunkowo łatwo zniszczyć i tym samym wyjąć nam z ręki ważną do obrony broń

Do Sanu powołano konsorcjum składające się z Polskiej Grupy Zbrojeniowej, APS i Konsberga. Gdyńska spółka APS już wcześniej realizowała zbrojeniowe kontrakty na zlecenie państwa, w tym na dostarczenie systemu antydronowego SKYctrl na granicę z Białorusią. Choć o SKYctrl i jego awaryjności było głośno w mediach i w środowisku wojskowym, ostatecznie jednak to właśnie ich wytypowano, w ramach konsorcjum nadzorowanego przez Polską Grupę Zbrojeniową, do realizowania systemu San.

Mózg baterii poszukiwany

Projekt obejmuje 18 baterii, w których skład wchodzą sensory, systemy dowodzenia, uzbrojenia (efektory), oparte na mobilnych platformach kołowych. Taka pojedyncza bateria ma być zdolna do zwalczania dronów czy też rojów dronów różnymi metodami – opiera się na koncepcji obrony wielowarstwowej. Narzędzia do niszczenia bezzałogowców mają być dopasowane do ich rozmiarów, liczby czy odległości.

Radary do wykrywania dronów i zakłócania ich lotu ma dostarczyć APS, a jego elementy kinetyczne, służące do fizycznego niszczenia dronów (czyli m.in. działka przeciwlotnicze) – norweska grupa Konsberg.

Koszt pozyskania 18 baterii wynosi ok. 15 mld zł netto. Polski Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych, na którego konto trafiają pożyczki z programu SAFE, otrzymał już pierwszą transzę – 6,5 mld euro. Te pieniądze mają w pierwszej kolejności sfinansować inwestycje uznane przez polski rząd za priorytetowe – czyli oprócz Sanu także produkcję bojowych wozów piechoty Borsuk i nowych okrętów dla Marynarki Wojennej.

Jeśli chodzi o APS, to pozyskał on na San finansowanie o wartości 112,5 mln dol., czyli ok. 450 mln zł. Linii gwarancyjnych i kredytu obrotowego udzieliło konsorcjum banków, w tym bank Pekao S.A.

PGZ, APS i Konsberg miały w ramach kontraktu dostarczyć pierwszą baterię z systemu San jeszcze w tym roku. ▶ 4

Wydaje Wyborcza Sp. z o. o.
nr indeksu 348198
ISSN 0860-908X 45>
9 770860 908150
1 RP

eprasa.pl 5f5b593905

Roman Imielski

Polowanie na dziennikarza

Wczoraj Wojciech Czuchnowski złożył na policji zawiadomienie ws. napaści na niego w trakcie demonstracji pod Trybunałem Konstytucyjnym. Dwa dni wcześniej jeden z protestujących mężczyzn go uderzył, a tłum otoczył i skandował „Prowokator!", choć nasz dziennikarz wykonywał tylko swoją pracę.

Redakcja złoży też dwa zawiadomienia do prokuratury: na pracownicę TV Republika Monikę Borkowską i radną wojewódzką PiS z województwa łódzkiego Beatę Dróżdż.

Od kilku tygodni pod budynkiem przy ul. Szucha w Warszawie protestują zwolennicy opozycji. Było spokojnie aż do piątku 30 października, gdy legalnie wybrana przez Sejm sędzia Anna Korwin-Piotrowska zawiesiła w obowiązkach kierującego TK Bogdana Święczkowskiego i jego zastępcę Bartłomieja Sochańskiego na 30 dni. Korwin-Piotrowska wraz z innymi sędziami wybranymi przez Sejm przejęli od dawna sparaliżowany Trybunał.

Jesteśmy przyzwyczajeni do krytyki. Ale jawna nagonka i fizyczna przemoc musi być napiętnowana i ścigana

Jeszcze w nocy z 30 na 31 października do siedziby TK wdarł się prezydent Karol Nawrocki wraz z kilkoma współpracownikami. Do masowych protestów wezwały PiS, Konfederacja, ludzie Grzegorza Brauna i Rozwój Plus Mateusza Morawieckiego.

Masowych protestów nie ma, czasami zbierze się tam tysiąc osób, przeważnie dużo mniej. Zgromadzonymi pod Trybunałem ludźmi zarządza m.in. Beata Dróżdż, radna PiS w sejmiku województwa łódzkiego. Jest też wiceprezeską Niezależnego Słowa, wydawcy „Gazety Polskiej Codziennie", zasiada w radzie nadzorczej Telewizji Republika Tomasza Sakiewicza.

To właśnie Dróżdż i pracownica Republiki Monika Borkowska postanowiły wziąć na celownik Wojciecha Czuchnowskiego, który od tygodnia jeździ pod Trybunał i opisuje, co tam się dzieje. W przeszłości ujawnił zaś wiele głośnych afer z czasów rządów PiS.

Zanim doszło do napaści na naszego reportera, Dróżdż krzyczała ze sceny o „prowokatorze Czuchnowskim". Z kolei Borkowska 2 listopada w nadawanym z ul. Szucha programie na żywo stwierdziła: „Dostałam informacje od moich kolegów i prośba do państwa, żeby się rozejrzeć wokół siebie, bo podobno w tłumie jest prowokator Czuchnowski, znacie państwo takiego?".

To ewidentna próba utrudniania pracy naszemu dziennikarzowi, co jest niezgodne z prawem prasowym. To wreszcie podsycanie złych emocji wobec Wojciecha Czuchnowskiego. Jesteśmy przyzwyczajeni do krytyki, czasami bardzo emocjonalnej. Ale jawna nagonka i fizyczna przemoc musi być napiętnowana i ścigana. ●

Andrzej rysuje

Kenia
Uciekają przed wojną

FOT. DANIEL IRUNGU/PAP/EPA

4 listopada 2026 r. Obywatele Etiopii przekraczają granicę z Kenią. Uciekają przed trwającym w południowej Etiopii konfliktem zbrojnym i docierają do wioski Qilta, położonej na obrzeżach przygranicznego miasta Moyale w kenijskim hrabstwie Marsabit. **Więcej zdjęć i niezwykłych galerii na Wyborcza.pl/zdjecia**

Liczba dnia

39

MLN

tyle małpek z wódką spożywają miesięcznie Polacy. Blisko 8 mln małpek kupujemy miesięcznie do południa, a gdy zapasy nam się skończą, po kolejną dostawę ruszamy między 17 a 20

▶ wyborcza.biz

W weekend w Wyborczej

Kuroniowie. Piękna miłość z polityką w tle

Nie żyje Tinto Brass
Łączył artystyczną awangardę z erotyką

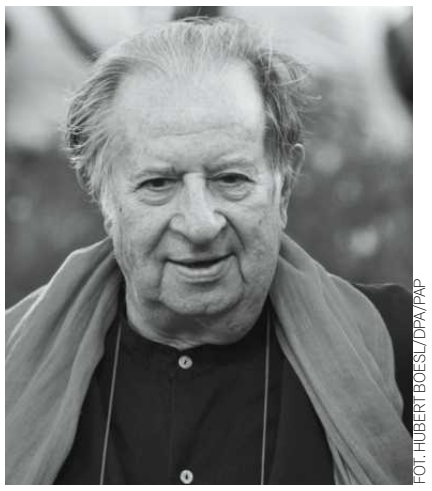
Brass urodził się w 1933 roku w Mediolanie w rodzinie o weneckich korzeniach. Po ukończeniu studiów prawniczych w Padwie w 1957 roku wyjechał do Paryża. To tam, pracując przy montażu w Cinémathèque française pod okiem Henriego Langlois, zachłysnął się rodzącą się Nową Falą i zaczął zdobywać doświadczenie jako asystent takich mistrzów jak Joris Ivens (reżyser dokumentu „Deszcz") czy Roberto Rossellini („Rzym, miasto otwarte").

Jako samodzielny reżyser zadebiutował w 1963 roku osadzonym w Wenecji filmem „Kto pracuje, ten jest stracony" (pierwotnie tytułowanym „In Capo Al Mondo").

W latach 60. i wczesnych 70. twórca skupiał się na awangardzie – stworzył m.in. eksperymentalne krótkometrażówki dla Umberto Eco, a także zrealizował w Londynie trylogię, w skład której wszedł pop-thriller „Col cuore in gola" („Deadly Sweet") z Jeanem-Louisem Trintignantem.

Międzynarodowy rozgłos i kultowy status nadeszły w drugiej połowie lat 70., gdy Brass na dobre zwrócił się w stronę kina historyczno-erotycznego. Po głośnym „Salonie Kitty" (1976) wyreżyserował swoje najbardziej kontrowersyjne dzieło – „Kaligulę" (1979) z Malcolmem McDowellem.

Film przeszedł do historii nie tylko z powodu ekranowej brutalności, ale też z uwagi na gigantyczny konflikt za kulisami. Bob Guccione, założyciel magazynu „Penthouse" i główny finansista projektu, w postprodukcji samowolnie wmontował do filmu twarde sceny pornograficzne. W akcie protestu Brass całkowicie odciął się od obrazu, uznając go za zdradę swojej wizji. Czystą, reżyserską wersję bez wstawek Guccione („Caligula: The Ultimate Cut") pokazano publicznie dopiero w 2023 roku na festiwalu w Cannes.

FOT. HUBERT BOESL/DPA/PAP

W latach 80. Brass ugruntował swoją pozycję, realizując m.in. „Klucz" ze Stefanią Sandrelli (adaptację powieści Jun'ichirō Tanizakiego), a w kolejnych latach takie tytuły jak „Miranda", „Paprika", „Così fan tutte", „Monella" czy „Senso '45". Mimo regularnych oskarżeń o przekraczanie granic dobrego smaku zyskał wierną publiczność i do końca pozostawał jednym z najbardziej rozpoznawalnych symboli włoskiej kinematografii.

Mawiał, że „twarz kobiety może kłamać, jej pupa nigdy". – W filmie erotycznym najważniejsza jest mowa ciała. (...) Napisałem nawet „Elegię do tyłka". I choć jest w tym spora dawka żartu i ironii, tak naprawdę pupa jest zwierciadłem dla duszy. Kiedy kobieta uświadamia sobie własną seksualność, staje się wolna. Chcę pokazać, że erotyzm jest radością życia. Wsłuchiwać się w potrzeby publiczności – tłumaczył w 2010 roku Dominice Kawczyńskiej z łódzkiej „Wyborczej".

Tinto Brass zmarł w wieku 93 lat. ●

Paweł Marcinkiewicz

eprasa.pl 5f5b593905

Wyspy Kanaryjskie i Madera

Rejs przez Atlantyk pełen atrakcji

NOWOŚĆ

Popłyń z nami w fantastyczny rejs podczas którego odwiedzimy 5 wysp: Teneryfę, Lanzarote, Gran Canarię i Fuerteventurę oraz Maderę.

Program wycieczki: Dz. 1 Przelot na Teneryfę i rozpoczęcie rejsu. **Dz. 2** Lanzarote – wyspa wulkanów i wyjątkowej architektury. **Dz. 3** Relaksujący dzień na Atlantyku. **Dz. 4** Madera – wyspa kwiatów i spektakularnych górskich krajobrazów. **Dz. 5** Gran Canaria – historyczne Las Palmas i wyspa pełna kontrastów. **Dz. 6** Fuerteventura – złociste plaże i wulkaniczne krajobrazy. **Dz. 7** Teneryfa – Santa Cruz i historyczne miasto La Laguna. **Dz. 8** Powrót z Teneryfy do Warszawy.

Pełne wyżywienie na statku i pakiet napojów My Drinks w cenie

8 dni | Wyloty z Warszawy
15/02, 15/03 2027
od 7.998,-

6 obiadów i 4 kolacje w cenie

Tajwan – wyspa skarbów

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy. **Dz. 2** Przylot do Tajpej. Zakwaterowanie w hotelu i kolacja powitalna. **Dz. 3** Tajpej. Zwiedzanie miasta: Muzeum Narodowe, Hala Pamięci Czang Kaj-szeka i wieżowiec Taipei 101. **Dz. 4** Tajpej – Taichung. Szybka kolej, rezydencja Wufenglin i nocny targ Feng Chia. **Dz. 5** Taichung – Jezioro Słońca i Księżyca. Świątynia Wenwu i rejs po jeziorze Sun Moon. **Dz. 6** Jezioro Słońca i Księżyca – Tainan - Kaohsiung. Wycieczka po Tainanie: ulica Anping, starożytny fort i lokalny targ. **Dz. 7** Kaohsiung. Największy posąg Buddy na Tajwanie. Wizyta w lokalnej społeczności i warsztacie parasoli papierowych. **Dz. 8** Kaohsiung – Taitung. Wizyta w dzielnicy artystycznej Pier-2 i na farmie kakao. **Dz. 9** Taitung – Hualien. Wycieczka rowerowa przez pola ryżowe i wizyta w muzeum Bento. **Dz. 10** Hualien – Yilan – Tajpej. Punkt widokowy Qingshui, lokalny obiad i plantacje herbaty. **Dz. 11** Tajpej. Czas wolny lub fakultatywna wycieczka do Pingxi. **Dz. 12** Wylot z Tajpej do Warszawy. **Dz. 13** Powrót do Warszawy.

13 dni | Wyloty z Warszawy 01/04, 26/09 2027
od 14.998,-

Szkockie lato w kratkę

Wichrowe wzgórza, bezkresne wrzosowiska i najlepsza whisky to wizytówka Szkocji – kraju golfa, potwora z Loch Ness i wojowników w kraciastych spódnicach.

Program wycieczki: Dz. 1 Warszawa – Edynburg. Przejazd autokarem do Glasgow. **Dz. 2** Glasgow – Fort William. Spacer przyrodniczy po Parku Narodowym Glencoe i wizyta w zamku Inveraray, jezioro Loch Lomond. **Dz. 3** Isle of Skye. Prom z Mallaig na Isle of Skye. Armadale Castle & Gardens, Portree i pomnik Glenfinnan. Fort William. **Dz. 4** William – Inverness. Zwiedzanie zamku Urquhart, poszukiwanie potwora z Loch Ness – Park Narodowy Cairngorms. **Dz. 5** Park Narodowy Caringorm – Speyside – Aberdeen. Piękne nadmorskie miasteczka i wizyta w destylarni whisky z degustacją. **Dz. 6** Aberdeen – Dundee – St. Andrews – Edynburg. Średniowieczne ruiny zamku St. Andrews, uniwersytet i pole golfowe. **Dz. 7** Zwiedzanie Edynburga. Stare i Nowe Miasto, popołudnie do własnej dyspozycji. **Dz. 8** Powrót do Polski.

8 dni | Wyloty z Warszawy
29/07, 26/08 2027
od 9.698,-

10 obiadów i 3 kolacje w cenie

Angkor – imperium w głębi dżungli

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Bangkoku. **Dz. 2** Przylot do Bangkoku. Zwiedzanie miasta. **Dz. 3** Bangkok. Wielki Pałac Królewski i Wat Pho. Przejazd do Chanthaburi. **Dz. 4** Chanthaburi – Battambang, Kambodża. Zwiedzanie miasta. Killing Caves (Jaskinie Zabijania). **Dz. 5** Battambang – Siem Reap. Świątynia Wat Phnom Banan. **Dz. 6** Siem Reap. Angkor Thom oraz Angkor Wat. **Dz. 7** Siem Reap – Phnom Penh. „Wioska Pająków" (Spider Village) oraz zwiedzanie miasta rikszą rowerową. **Dz. 8** Phnom Penh. Zwiedzanie miasta, Pałac Królewski (Royal Palace), Muzeum Ludobójstwa Tuol Sleng i Pola Śmierci (Killing Fields). **Dz. 9** Phnom Penh, rejs rzeką Mekong do Chau Doc w Wietnamie. **Dz. 10** Chau Doc. Wycieczka rowerowa. Wypoczynek w Victoria Nui Sam Lodge. **Dz. 11** Chau Doc – Can Tho w Delcie Mekong. Wizyta na bazarze oraz rejs. **Dz. 12** Can Tho – Ho Chi Minh. Pływający targ w Delcie rzeki Mekong. **Dz. 13** Ho Chi Minh, tunele Cu Chi, zwiedzanie miasta i kolacja pożegnalna **Dz. 14** Ho Chi Minh. Spacer po mieście. Czas wolny. Wylot do Warszawy. **Dz. 15** Przylot do Warszawy.

15-19 dni | Wylot z Warszawy 30/01 2027
od 12.498,-

albatros.pl | rezerwacja +48 22 128 48 81 | Warszawa, ul. Marszałkowska 76 (8 piętro)

Cena zawiera: BILETY WSTĘPÓW, opiekę polskiego pilota, przeloty rejsowe, zakwaterowanie w pokojach 2-os., wyżywienie i transport zgodnie z programem, ubezpieczenie podstawowe.

Kod reklamy: GW36

Kraj/34458049

eprasa.pl 5f5b593905

System San z opóźnieniem

Pierwszą baterię systemu San – części Tarczy Wschód, odpowiedzialnej za zwalczanie rojów dronów, polskie wojsko miało dostać jeszcze w tym roku. Tak się jednak nie stanie

• **Prezentacja elementów (tu radar) systemu San** FOT. ROBERT KOWALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Dominika Maciejasz

– Nie wykonano jeszcze kluczowego elementu – systemu Skyview, czyli software'u, który jest mózgiem baterii – przewiduje, analizuje cele i uruchamia działka. Bez systemu komputerowego scalającego wszystkie elementy, nawet najlepsze armaty nic nie wskórają, bo nie zadziałają – donosili nasi rozmówcy.

Norweski Konsberg Defence & Aerospace, członek konsorcjum, posiada w swoich zasobach podobny software, tyle że o klasę wyższy. Ich system „command and control" służy do zarządzania sytuacją na polu walki – przemieszczania poddodziałów, helikopterów, samolotów, czy obrazowania pola walki. Modułu do systemów antydronowych nie ma.

Tymczasem wypłaty kredytów obrotowych odbywają się w transzach, a każda kolejna wypłacana jest po zrealizowaniu celu – kroku milowego kontraktu.

Ryzyko „luki płynnościowej"

O podobnym problemie zaalarmowali posłowie PiS – Kacper Płażyński, Mariusz Błaszczak i Andrzej Śliwka.

„Do nas, jako posłów, docierają informacje o możliwych trudnościach APS w terminowym osiąganiu kolejnych etapów realizacji zobowiązań i uzyskiwaniu zaliczek. Według tych sygnałów, przyjęty harmonogram oraz warunki finansowania programu mogą powodować powstanie luki płynnościowej, zwiększać zadłużenie spółki i zagrażać wykonaniu jej zobowiązań kontraktowych. Informacje te wiążą wskazane ryzyka z finansowaniem programu San środkami SAFE" – napisali z początkiem października w interpelacji skierowanej do ministra obrony narodowej.

Szef resortu obrony jeszcze im nie odpowiedział. Na stronach sejmowych widnieje informacja, że czas na odpowiedź „przedłużono".

Co ciekawe, to właśnie Mariusz Błaszczak za czasów, kiedy sam zasiadał na fotelu szefa resortu obrony, zaprosił do kontraktów APS. To za jego rządów podpisano z tą spółką kontrakt na dostarczenie SKYctrl i to on grzmiał w serwisach społecznościowych o potencjalnych konsekwencjach wycofania tego systemu z polsko-białoruskiej granicy.

Dziś Błaszczak odpytuje ministra Kosiniaka-Kamysza „kto ustalał i zatwierdzał harmonogram realizacji programu San, w tym terminy wykonania zadań APS oraz warunki uruchamiania kolejnych płatności. Czy przed przyjęciem tych zobowiązań przeprowadzono ocenę realnych zdolności produkcyjnych, integracyjnych i finansowych spółki".

Nie wykonano jeszcze kluczowego elementu – systemu Skyview, czyli software'u, który jest mózgiem baterii – przewiduje, analizuje cele i uruchamia działka

My zapytaliśmy o to APS, a firma odpowiedziała nam uspokajająco:

„Realizacja z naszej strony przebiega zgodnie z przyjętym planem i harmonogramem, a obecnie nie ma żadnych przesłanek wskazujących na ryzyko opóźnień. Nasza współpraca z partnerami w tym kontrakcie, w tym PGZ, przebiega bez zakłóceń. Pojawiające się spekulacje nie znajdują oparcia w faktach i traktujemy je jako nieuczciwą próbę podważenia wiarygodności Spółki oraz zaufania naszych klientów i partnerów".

Resort, pytany o potencjalne opóźnienia w realizacji programu San, co może wygenerować w przyszłości problemy z płynnością finansową w ramach „Safe", odpowiada enigmatycznie.

„Wdrażanie instrumentu SAFE przebiega zgodnie z przyjętymi założeniami, w sposób elastycznie dostosowany do bieżących potrzeb operacyjnych i finansowych Sił Zbrojnych RP".

I dodaje: „Na obecnym etapie nie zidentyfikowano zagrożeń dla osiągnięcia zakładanych celów. Wszelkie zmiany umowy, w tym harmonogramu płatności, wymagają jej aneksowania" – w ten sposób MON ucina pytania o harmonogram płatności".

Testowanie plutonów, nie baterii

A co z dostawą baterii w 2026 roku?

„Do końca roku zostaną przeprowadzone testy zakładowe trzech plutonów wchodzących w skład baterii w konfiguracji pierwszej. Przedstawione podejście pozwoli na dostawy sześciu baterii w 2027 r." – czytamy w odpowiedzi z MON.

Sęk w tym, że „testy zakładowe" to podstawowy, wstępny etap sprawdzania jakości sprzętu i to nie w całości, ale pojedynczych elementów. Wyposażenie wojskowe będące na etapie „testów zakładowych" nie może trafić do polskiej armii.

Wyjaśnijmy: jedna bateria systemu San ma składać się z trzech plutonów ogniowych, jednego rozpoznawczego, jednego dowodzenia i jednego logistycznego (paliwo, naprawy, wyżywienie, ewakuacja medyczna, dowóz amunicji). Muszą one być ze sobą zintegrowane – czyli musi działać w nich łączność, platformy ogniowe, dowództwo, jammery (zagłuszacze) – wszystkie te elementy muszą być ze sobą połączone, żeby taka bateria, na mobilnej platformie, stanowiła gotowy do użycia przeciwko wrogowi układ scalony.

Testy zakładowe polegają na tym, że zakład produkcyjny, zanim dopuści do eksploatacji sprzęt, który u niego powstał, musi go uruchomić i przetestować, choćby na swoim poligonie. Dopiero wówczas może zostać poddany kolejnym testom – ale są to sprawdziany całego zintegrowanego systemu. Testy zakładowe „trzech plutonów" – jak określa to MON – oznaczają, że bateria San przejdzie dopiero sprawdziany pojedynczych elementów, ale nie całego systemu, który składa się z sześciu plutonów. Te, jak wynika z odpowiedzi MON, są niegotowe.

Czy jest zatem szansa, żeby w 2027 roku wyprodukować i oddać wojsku aż sześć gotowych baterii?

– Do tego konieczny będzie wspomniany już software. Konsorcjum musi się pospieszyć z tworzeniem go, bo inaczej nie będzie w stanie zrealizować kontraktu i środki z SAFE przepadną, bo Bruksela nie wypłaci kolejnej transzy. Jak na razie mamy atmosferę początków paniki – słyszymy w kręgach wojskowych. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY
Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ"

Wydanie sobotnie „Wyborczej" możesz kupić
OD SOBOTY DO CZWARTKU!
Szukaj w punkcie sprzedaży prasy.

FILM O JACKU I GAJCE KURONIACH
Piękna miłość z polityką w tle

ZWYCIĘSTWO DEMOKRATÓW W USA
Jak Trump się odgryzie

WALKA O TRYBYNAŁ KONSTYTUCYJNY
Tusk czy Nawrocki. Kto posunął się za daleko

1 RP

eprasa.pl 5f5b593905

CO MUSI SIĘ WYDARZYĆ, BY KRAJOWA PRODUKCJA ZASILIŁA SIEĆ GAZOWĄ?

Biometan w Polsce

Polska ma rozbudowaną sieć gazową, zaplecze naukowe i surowce do produkcji biometanu. Aby rynek rozwinął się na dużą skalę, potrzebne są jednak przewidywalność finansowania inwestycji, stabilne przepisy i współpraca rolników, przedsiębiorców, przedstawicieli nauki oraz operatorów infrastruktury.

Polska jest gotowa na biometan – teraz rozwój rynku przyśpieszy

Jak wykorzystać ten potencjał? O tym rozmawiali uczestnicy konferencji „Rola PSG i INiG-PIB w procesie transformacji energetycznej Polski", zorganizowanej 28 października br. w ramach cyklu „Kierunek transformacja" przez Polską Spółkę Gazownictwa (PSG) i Instytut Nafty i Gazu – Państwowy Instytut Badawczy (INiG-PIB).

Bezpieczeństwo energetyczne zaczyna się w Polsce

– My nie inwestujemy w transformację energetyczną dlatego, że nam jest wygodnie, tylko dlatego, że transformacja się opłaca i podnosi nasze bezpieczeństwo – mówił otwierając konferencję minister energii Miłosz Motyka.

Minister przypomniał o reformie Prawa energetycznego z kwietnia br., która ułatwiła przyłączanie instalacji do sieci i wsparła rozwój biogazowni. Za kolejny ważny krok uznał ustawę biometanową (UD332), która wejdzie w życie 1 grudnia br. i wprowadzi system wsparcia dla instalacji produkujących biometan o mocy powyżej 1 MW. Biometan jest dziś jednym z najbardziej perspektywicznych odnawialnych paliw dla polskiej gospodarki i sektora komunalnego. Łączy trzy cele, szczególnie ważne dla Polski: bezpieczeństwo energetyczne, konkurencyjność gospodarki oraz dekarbonizację.

> *– Biometan przestał być wyłącznie koncepcją – to rzeczywisty kierunek rozwoju polskiej energetyki i gospodarki – podkreślał Szymon Paweł Moś, prezes zarządu Polskiej Spółki Gazownictwa*

– To również element budowy suwerenności państwa. W obecnych wymagających czasach traktujmy biometan jako komponent wzmacniający odporność i bezpieczeństwo Polski. To lokalne, odnawialne i niezależne od warunków pogodowych źródło energii, które może realnie wspierać krajowy system energetyczny – tłumaczył prezes PSG.

Rynek czekał na wsparcie

Polska ma olbrzymi potencjał do produkcji biometanu szacowny dzisiaj na 3-4 mld m3. Mimo to do sieci gazowej zostały przyłączone dotąd dwie biometanownie. Jednym z powodów było m.in. to, że biometan nie mógł liczyć na system wsparcia publicznego, z którego w różnej formie korzysta większość technologii OZE. Bez niego inwestycje w innowacyjne rozwiązania są trudne do sfinansowania. Nowelizacja ustawy o OZE tę istotną barierę dla rozwoju rynku biometanu usuwa. Rynek na nowy mechanizm wsparcia czekał niecierpliwie. Inwestorzy postrzegają dziś biometan jako długoterminowy projekt. Zdaniem uczestników konferencji dyskusja o biometanie coraz częściej dotyczy już nie potencjału samej technologii, lecz warunków umożliwiających jej szerokie drożenie na rynku. Polska Spółka Gazownictwa, jako operator systemu dystrybucyjnego gazu, odnotowała w ostatnich dwóch latach lawinowy wzrost zainteresowania przyłączeniem do sieci nowych instalacji. PSG wydała prawie pół tysiąca warunków przyłączenia, dwie biometanownie już funkcjonują, kolejnych 25 umów jest w trakcie realizacji, a 42 umowy są w procesie przygotowania.

Rola nauki

Biometan uzyskuje się przez oczyszczenie biogazu powstającego w procesie fermentacji beztlenowej materii organicznej. Aby trafił do sieci, musi spełniać określone wymagania jakościowe.

> *– Biometan i metan pochodzący ze złóż to pod względem chemicznym ten sam związek. Przedrostek „bio" oznacza pochodzenie – wyjaśniał dr hab. Maciej Hodorowicz, zastępca dyrektora INiG-PIB*

Instytut pełni funkcję Instytucji Wdrażającej w europejskich programach finansowania. W ramach unijnego programu FEnIKS INiG-PIB zawarł w tym roku z PSG 20 umów o łącznej wartości 1,2 mld zł. To przykład współdziałania przy modernizacji infrastruktury i przygotowywaniu rozwiązań technicznych. Inwestycje przyczynią się do istotnego zwiększenia przepustowości sieci – pozwolą na wzrost wolumenu dystrybuowanego gazu i przyłączenie nowych odbiorców. Co ważne, dzięki zastosowaniu inteligentnych rozwiązań technicznych i odpowiedniemu doborowi materiałów, nowa infrastruktura poprawi chłonność sieci na wielu obszarach, co przyczyni się do rozwoju rynku biometanu.

Co uruchomi inwestycje?

Dla inwestorów i rolników liczą się koszty budowy i eksploatacji, warunki przyłączenia oraz przewidywalność przychodów. Bez stabilnych przepisów i opłacalnego modelu biznesowego dostęp do surowców i infrastruktury nie wystarczy.

Nowelizacja ustawy o odnawialnych źródłach energii wprowadza aukcyjny system wsparcia dla instalacji produkujących biometan o mocy zainstalowanej elektrycznej powyżej 1 MW. Zasadnicza część nowych przepisów ma wejść w życie 1 grudnia 2026 r. O skuteczności wsparcia zdecydują m.in. jego warunki, koszty inwestycji i przewidywalność przychodów.

Inwestycje ruszą na większą skalę, gdy rolnicy i przedsiębiorcy zobaczą szansę na stabilny dochód. Nie bez znaczenia są również procedury administracyjne.

Dlatego Polska Spółka Gazownictwa stara się wspierać swoich partnerów już na etapie planowania przedsięwzięcia i przygotowania projektu. Celem jest skrócenie procesu uzgodnień i ograniczenie ryzyka po stronie inwestorów. PSG rozbudowuje zespół profesjonalnych doradców wspierających inwestorów zainteresowanych realizacją projektów biometanowych.

Jednym z kluczowych narzędzi rozwijanych przez PSG jest Mapa Chłonności, która pozwala inwestorom analizować możliwości przyłączenia instalacji biometanowych.

W ostatnim roku mapa wzbogaciła się o nowe funkcjonalności, została m.in. zintegrowana z dokumentami planowania przestrzennego, umożliwiono pobieranie danych przestrzennych do własnych analiz, a także uzupełniono ją o dane dot. prognozowanego zwiększenie chłonności sieci w latach 2027-2030.

eprasa.pl 5f5b593905

Geopolityka

Rosja chce odbudować imperium

Ukraina jest na skraju wytrzymałości. Wszystko wskazuje na to, że aby uratować kraj przed upadkiem, Ukraińcy będą musieli oddać część swoich ziem – mówi gen. Bogusław Pacek.

ROZMOWA Z
GEN. BOGUSŁAWEM PACKIEM
dyrektorem Muzeum Wojska Polskiego
i profesorem Akademii Pożarniczej

DOROTA ROMAN: Polski wywiad ostrzega przed rosyjską dywersją, a GROM i kontrterroryści są na granicy z obwodem królewieckim. Co to oznacza?
GEN. BOGUSŁAW PACEK: Jeśli potwierdzą się te informacje, to będzie oznaczać,- że wywiad musiał zdobyć dowody na planowane akcje sabotażowe ze strony Rosji. Tak zaawansowanych formacji nie wysyła się na granicę z powodu plotek czy ogólnego napięcia.

Nie jadą, żeby stać na posterunkach i pilnować płotu, mają jedno zadanie – namierzyć i zatrzymać rosyjskich dywersantów, zanim zdążą wysadzić tory, podpalić magazyny czy uszkodzić elektrownie. W tej niewidzialnej wojnie czas reakcji to różnica między bezpieczeństwem a katastrofą. Przerzucenie na granicę tak elitarnych sił pozwala natychmiast zneutralizować zaskoczenie i przejąć inicjatywę. Samo upublicznienie takiej informacji służy odstraszaniu przeciwnika.

Zaangażowanie komandosów oznacza, że dotychczasowe środki ochrony granic wyczerpały swoje możliwości?
– Pilnowanie granicy przez mundurowych z MSWiA to głównie zadanie dla służb wewnętrznych, ale gdy do gry mogą wejść zawodowi dywersanci i wojskowi sabotażyści przeciwnika, muszą wkroczyć siły specjalne. A Polska nie musi improwizować – dysponujemy kompletną i potężną machiną.

To nie tylko legendarny GROM, ale też żołnierze z Lublińca, morscy komandosi z Formozy oraz stworzony do ciężkich zadań uderzeniowych Agat wspierany przez policyjnych specjalsów z kontrterroryzmu.

Grozi nam akcja rosyjskich „zielonych ludzików", jak przed wojną w Ukrainie?
– Liczenie w działaniach wojskowych na powtarzalność jest błędem. Słynne „zielone ludziki" na Krymie pojawiły się w finale całej operacji. Kluczowa faza trwała wiele tygodni i była prowadzona niejawnie przez rosyjskie służby specjalne. Ich działania opierały się na zastraszaniu, infiltracji lokalnych struktur, werbunku i korupcji. Wejście nieoznakowanych żołnierzy miało jedynie przypieczętować ten proces i sparaliżować opór pokazem siły, a nie klasyczną walką.

Nie ma już dawnych definicji bezpieczeństwa?
– Tych definicji jest wiele. Życie często wyprzedza teorię. Pożary, włamania, incydenty na torach, próby paraliżowania fabryk dronów – to nie przypadkowe awarie, ale precyzyjnie zaplanowane akcje specjalne. Kreml nie potrzebuje dziś czołgów, by uderzyć w Polskę. Celem jest permanentne prowokowanie, testowanie systemów obronnych i destabilizacja państwa. Nikt nie ogłosił tu wojny, a zagrożenie jest wyraźne.

Pakt USA, Rosji i Chin – czy za takie rozwiązanie powinniśmy dziś trzymać kciuki?
– Pokój za wszelką cenę wynegocjowany nad głowami ofiar? Na to nie może być zgody, za taki układ nie możemy trzymać kciuków. Świat desperacko potrzebuje zakończenia wojny na Ukrainie i spokoju w Europie, ale nie poprzez wskrzeszanie koncertu mocarstw. W koncepcji paktu USA–Rosja–Chiny razi porażająca nieobecność Ukrainy i państw europejskich. Przecież to kraje Starego Kontynentu wzięły na siebie potężny ciężar pomocy humanitarnej i wojskowej dla Kijowa.

To Europejczycy żyją w cieniu tego konfliktu i to my zapłacimy najwyższą cenę, jeśli mocarstwa podpiszą zgniły kompromis. To my także odczuwamy zagrożenie ze strony Rosji.

To byłby makabryczny paradoks, gdyby interesy Europy miała reprezentować Rosja, bo Waszyngton i Pekin uznają Moskwę za jedynego decydenta w regionie.
– Losy naszego bezpieczeństwa nie mogą zostać oddane w ręce agresora, który celowo rozwalił dotychczasowy porządek międzynarodowy. Gdyby była akceptacja ze strony USA i Chin, Rosja wejdzie w rolę wyłącznego rzecznika tej części świata, co pozwoli jej na sformatowanie architektury bezpieczeństwa wyłącznie pod kątem własnych interesów strategicznych.

Byłoby fatalnie, gdyby mogła realizować swoje cele przy uderzającej zbieżności stanowisk, która staje się coraz bardziej widoczna między Moskwą a Waszyngtonem.

Największym dramatem tego etapu wojny jest to, że w niektórych obszarach oba państwa zaczynają nagle ze sobą współgrać. Decydowanie o ofierze bez jej udziału to dyktat, na który nie można się godzić.

Wciąż się łudzimy, że instytucje międzynarodowe i zasady demokratyczne wpływają na rzeczywistość.

Pokój za wszelką cenę wynegocjowany nad głowami ofiar? Na to nie może być zgody, za taki układ nie możemy trzymać kciuków

GEN. BOGUSŁAW PACEK

A mamy do czynienia z procesem darwinistycznym, gdzie siła zastępuje prawo międzynarodowe.
– To eskalacja globalnego chaosu stymulowana przez partykularne interesy mocarstw. Działania Pekinu na Dalekim Wschodzie w żaden sposób nie zmierzają do pacyfikacji nastrojów. Przeciwnie – codzienna chińska retoryka jednoznacznie wskazuje na nieuchronność konfliktu wokół Tajwanu.

Choć czasowo wyciszono narrację dotyczącą Morza Południowochińskiego, Chiny systematycznie dążą do militarnej dominacji nad tym strategicznym akwenem. W przyszłości może on zyskać znaczenie geopolityczne przewyższające Cieśninę Ormuz. Podobnie jest z Rosją. Moskwa idzie twardo po swoje: chce odbudować imperium, napompować potencjał „Wielkiej Rosji" i odepchnąć NATO jak najdalej od siebie. A to oznacza, że na celowniku Kremla jesteśmy również my, w Polsce.

Punkt o odsunięciu NATO jak najdalej od granic Rosji pojawi się na stole podczas rozmów Ameryki, Rosji i Chin? Zachód zrobi ukłon w stronę Putina i zacznie rozmawiać o daniu Rosji „jakichś" gwarancji ze strony NATO?
– Plan Putina jest prosty i bezwzględny – dożywotne zatrzaśnięcie przed Ukrainą drzwi do NATO. Drugim postulatem, celowo pomijanym na obecnym etapie negocjacji, jest żądanie likwidacji infrastruktury wojskowej NATO w pobliżu granic Rosji. Choć Putin w swoich wypowiedziach manipuluje – raz mówiąc o instalacjach obronnych, innym razem o statusie członkostwa – jego nadrzędnym celem jest wymuszenie powrotu do realiów Aktu Stanowiącego NATO-Rosja z 1997 roku.

Czy realnym scenariuszem w ramach ustępstw wobec Moskwy mogłoby być wycofanie wojsk NATO z Litwy, Łotwy i Estonii?
– Dzisiaj zdecydowanie nie. Bo w praktyce oznaczałoby to, że kolejne żądania Moskwy prowadziłyby do redukcji obecności wojskowej Sojuszu w Europie Środkowo-Wschodniej i de facto istotne zmniejszenie realnych zdolności obronnych wielu państw, w tym Polski. Oby w Waszyngtonie i innych stolicach Sojuszu nikt nie stracił rozumu, by w ogóle dopuścić myśl o kapitulacji przed takim dyktatem Putina.

Pozycja Polski jest na tyle silna, by nas nie poświęcono?
– We współczesnym świecie nie ma bezpiecznych pozycji na mapie, a w geopolityce nie ma pojęcia „zbyt silnej pozycji". Aktualnie taki scenariusz nam nie grozi. Jednak liczenie, że już nigdy nikt nas nie poświęci, to ślepa wiara, która w historii już raz nas zgubiła. A doktryna polityczna i działanie Putina nakazują nam analizowanie nawet najbardziej skrajnych wariantów.

Prognozowanie ostatecznych posunięć Kremla bez twardych danych byłoby przejawem nieodpowiedzialności, ale należy kategorycznie podkreślić jeden fakt: od lutego 2022 roku Putin nigdy nie zrewidował ani nie odwołał swoich pierwotnych celów strategicznych.

Jego kluczowy postulat – odsunięcie infrastruktury NATO od granic Rosji – celowo pozostaje niedookreślony. Nie wiemy, czy Moskwa ma na myśli wyłącznie bazy strategiczne, takie jak tarcza antyrakietowa w Redzikowie czy jej komponent w Rumunii, czy instalacje czysto sojusznicze czy jeszcze coś innego? Co więcej, niektórzy kremlowscy propagandyści i komentatorzy otwarcie sugerują, że ostatecznym celem jest rewizja samego statusu członkostwa tych państw w Sojuszu.

Kluczowe pytanie dotyczy nieprzewidywalności Donalda Trumpa. Jakie ustępstwa byłby skłonny ponieść na rzecz dogadania się z Rosją, aby zakończyć wojnę w Ukrainie i odciągnąć Putina od Chin?
– To byłaby absolutnie fatalna wiadomość, nie wierzę w taki obrót spraw. Ameryka to nie tylko kaprysy prezydentów, a przede wszystkim twarde cele strategiczne. Owszem, układ sił na linii Waszyngton–Mo-

eprasa.pl 5f5b593905

Geopolityka

skwa wszedł w nową, znacznie bliższą fazę, która redefiniuje dotychczasowe podręczniki dyplomacji, jednak w tym amerykańskim równaniu Europa Środkowa nie jest bezwartościowym pionkiem.

A jednak o tym rozmawiamy.
– Odsunięcie granic Sojuszu i likwidacja baz amerykańskich uderzyłyby w sam Pentagon – zainwestowali w to zbyt wiele. Ich symbolem jest stała obecność dowództwa V Korpusu w Poznaniu, a tuż za naszymi plecami stoją przecież potężne bazy w Niemczech.

Interesy amerykańskiego imperium wymagają trzymania ręki na pulsie Europy?
– Ustępstwo tego kalibru byłoby spektakularną, dziejową porażką – nie tylko dla wschodniej flanki czy NATO, ale dla samych Stanów jako supermocarstwa. Oznaczałoby, że Trump – wbrew retoryce o sile Ameryki – po prostu poddaje się Rosji, i to w stopniu, który pozwoliłby Putinowi dyktować warunki na naszym kontynencie.

Stała obecność wojskowa USA w Polsce to wciąż wielki znak zapytania?
– Narracja medialna i stanowisko polskich polityków sugerują, że rozmowy idą w dobrym kierunku. Ale w dyplomacji bezpieczeństwa ostatecznym sprawdzianem są zawsze decyzje budżetowe i traktatowe stanowisko Pentagonu, a nie deklaracje naszego rządu. Z perspektywy analityka moje stanowisko pozostaje jednak znacznie bardziej powściągliwe niż dominujący w przestrzeni medialnej optymizm. Widzę strukturalną sprzeczność między strategicznymi propozycjami i rozmowami USA z Polską a rzeczywistymi oczekiwaniami Rosji.

Nawet jeśli administracja Trumpa poszła niezwykle daleko w gotowości do odprężenia relacji z Moskwą, oferując otwarcie rynków, zbliżenie gospodarcze czy dopuszczenie debaty nad odbudową gazociągów Nord Stream 1 i Nord Stream 2, to wciąż nie zaspokaja fundamentalnych żądań Kremla. Istota konfliktu polega na tym, że Waszyngton oferuje Rosji korzyści natury ekonomicznej i rynkowej, podczas gdy nadrzędnym celem Putina jest rewizja architektury bezpieczeństwa, redukcja obecności NATO i powrót do geopolitycznych stref wpływów. Tych dwóch kwestii nie da się pogodzić.

Najsilniejsza, bezkompromisowa reakcja Moskwy dopiero przed nami i Waszyngton może zostać niebawem postawiony przed radykalnym ultimatum.

W tych realiach stała baza wojskowa USA w Polsce zyskuje dwojakie znaczenie: służy jako karta przetargowa w rozmowach z Kremlem oraz jako opłacalny projekt dla samych Amerykanów. Ponieważ Polska sfinansuje zbudowanie i utrzymanie tej infrastruktury oraz pobytu wojsk USA, więc Waszyngton może taniej i skuteczniej zabezpieczać region, który Moskwa próbuje podporządkować własnym interesom. Jeśli Stany Zjednoczone chcą nadal rozdawać karty jako globalne supermocarstwo, nie mogą schować się za oceanem. Supermocarstwo to nie tytuł honorowy. Likwidacja amerykańskiej obecności w Europie Środkowo-Wschodniej byłaby abdykacją Waszyngtonu z pozycji lidera wolnego świata i przyznaniem się do globalnej słabości.

Co oznacza wygrana Demokratów w amerykańskim Kongresie dla bezpieczeństwa Polski?
– To oczywiste, że będą zmiany. Jednak wojskowi patrzą na fakty i długofalowe zobowiązania państw, na ich strategie, a te nie zmieniają się rewolucyjnie. To jest to, co stoi na fundamencie państwa.

Fundamencie, czyli...?
– Sojusz Polski i USA jest scementowany gigantycznymi kontraktami zbrojeniowymi. Polska kupuje od Amerykanów myśliwce F-35, czołgi Abrams, systemy Patriot i śmigłowce Apache. Za tymi kontraktami stoją miejsca pracy w amerykańskich fabrykach zbrojeniowych, które znajdują się zarówno w stanach „demokratycznych", jak i „republikańskich".

• 2 listopada br., Komyszuwacha w ob. zaporoskim na Ukrainie. Ewakuacja rannego odnalezionego pod gruzami podziemnego schronu na terenie miejscowej szkoły. Budynek służący jako punkt pomocy humanitarnej został zniszczony podczas rosyjskiego nalotu
FOT. REUTERS/STRINGER

Żaden kongresmen nie zagłosuje przeciwko interesom przemysłu obronnego we własnym okręgu wyborczym.

W amerykańskim systemie politycznym to Biały Dom i prezydent USA decydują o głównych kierunkach polityki zagranicznej oraz decydują o działaniach sił zbrojnych. Kongres, nawet kontrolowany przez opozycję, nie przejmuje automatycznie sterów w dyplomacji, a prezydent zachowuje bardzo szerokie uprawnienia.

Jak będzie wyglądała polityka USA wobec Ukrainy w sytuacji, gdy na czele Kongresu staną Demokraci?
– W amerykańskim systemie to Kongres trzyma klucze do budżetu – bez jego zgody prezydent nie wyśle za granicę ani dolara. Może mówić, deklarować, grzmieć, ale pieniądze to co innego. Sądzę, że otworzyła się furtka do dużo większej pomocy USA dla Ukrainy. Jednak daleki jestem od stwierdzenia, że zwycięstwo Demokratów w wyborach połówkowych automatycznie oznacza rewolucyjne zwiększenie pomocy dla Ukrainy.

Nowa większość zadziała raczej jako bezpiecznik trudnej sytuacji Kijowa. Pytanie, czy ważniejsze będzie atakowanie Trumpa, patrzenie na nastroje Amerykanów, czy pomoc Ukrainie? Nastroje w USA pokazują, że zmniejsza się poparcie dla udzielania pomocy Ukrainie.

Teraz, po przejęciu Kongresu przez Demokratów, nazwa „Fort Trump" nie będzie politycznym pretekstem do zablokowania stałej bazy w Polsce?
– Kluczowa dla nas powinna być świadomość ciągłości amerykańskiej globalnej strategii. Myślenie o Azji i Dalekim Wschodzie jako o priorytetowym kierunku geopolitycznym Waszyngtonu nie narodziło się wraz z administracją Donalda Trumpa, stanowi stały wektor polityki zagranicznej USA od wielu lat, niezależnie od tego, która partia kontroluje Kongres czy Biały Dom.

To za prezydentury Obamy – po aneksji Krymu przez Rosję w 2014 r. – zapoczątkowano rotacyjną obecność sił USA na wschodniej flance, a administracja Bidena znacząco ją zwiększyła i utrwaliła po pełnoskalowej inwazji w 2022 r. Waszyngton oczekuje teraz zysków dla swojego przemysłu zbrojeniowego i żąda, aby Europa sama płaciła za swoje bezpieczeństwo.

Silniejsza Europa to dla Pentagonu po prostu tańsza Europa, a Ameryka zyskuje bezpieczne zaplecze mniejszym kosztem.

Skoro bezpieczna Polska, to bezpieczny kontynent, to czy Europa Zachodnia robi coś na rzecz amerykańskiej stałej bazy w naszym kraju?
– Istnieje uzasadniona wątpliwość, czy wszyscy obywatele państw Europy Zachodniej w ogóle wiedzą o planowanej stałej bazie bojowej USA w Polsce. W stolicach Zachodu i Południa priorytety są zdefiniowane inaczej – koncentrują się na basenie Morza Śródziemnego i Afryce Północnej. Ten rozłam percepcji sprawia, że nasz postulat strategiczny rzadko staje się elementem wspólnej agendy lobbingowej wobec Waszyngtonu.

A co z europejską jednością?
– Moja ocena sytuacji w 2026 roku jest krytyczna: Europa nie w pełni zdaje egzamin z odpowiedzialności za własną przyszłość geopolityczną oraz architekturę bezpieczeństwa. Zaprzepaszczono unikalny moment koniunktury politycznej, w którym na horyzoncie pojawiła się koncepcja tzw. Wielkiej Piątki – sojuszu Francji, Włoch, Wielkiej Brytanii, Niemiec oraz Polski.

Był to projekt o ogromnym potencjale strategicznym, zrzeszający pięć militarnie i ekonomicznie najsilniejszych państw, które zaczęły koordynować swoje działania i realizować spójną politykę obronną. Niestety, powrót do narodowych interesów uniemożliwił rozbudowę systemu, który uniezależniłby Europę od zawirowań politycznych w Waszyngtonie.

Niestety, tamten etap chyba się zamknął. Dzisiaj na tapecie szereg nowych pomysłów, ale jednak widać, jak głęboko podzielony jest nasz kontynent.

Europa nie potrafi skutecznie grać zespołowo. Państwa współdziałają dziś głównie w mniejszych grupach, co spycha na dalszy plan możliwość walki o najważniejsze interesy wspólne, do których należy bezpieczeństwo.

Kraje południa Europy, takie jak Portugalia, Hiszpania i Grecja, skupiają się na zupełnie innych wyzwaniach związanych z bezpieczeństwem niż Europa Środkowa. Ich dystans wobec zagrożenia ze strony Rosji to reakcja na postawę Europy Środkowej podczas kryzysu migracyjnego – przypominają, że gdy one zmagały się z masową migracją, nasz region nie wykazał się solidarnością i bagatelizował ich problemy.

Zełenski wypowiedział niedawno słowa, które jeszcze rok temu w Kijowie uznano by za zdradę: Ukraina godzi się na linię rozgraniczenia tam, gdzie stoi ostatni rosyjski żołnierz. Matematyka wojny, brak amunicji i puste koszary sprawiły, że Kijów musi ratować to, co z państwa jeszcze pozostało?
– Ukraina jest w bardzo trudnej sytuacji i wygląda to w realu o wiele gorzej, niż mówią nam w telewizji czy internecie. Przez fatalną sytuację na froncie, gigantyczny brak broni i amunicji oraz brak młodych ludzi do walki Ukraina sama nie ma już z czego czerpać zbyt dużo nowych sił. Żeby uratować kraj przed upadkiem i zachować niepodległość, będą zmuszeni do rozważania, czy nie oddać części swoich ziem i pogodzić się z potężnymi stratami.

Ukraińskie społeczeństwo dotarło do kresu wytrzymałości psychicznej i biologicznej. Rosja ma przewagę w ludziach i bez żadnego problemu może wysłać na front 300 tys. żołnierzy w rok, a w dwa lata nawet ponad pół miliona. Prezydent Ukrainy, który jeszcze niedawno zarzekał się, że nigdy nie odda Donbasu, teraz musi pogodzić się z brutalną prawdą. Ukraińska armia z wielkim trudem utrzymuje ostatnie pozycje, a pod kontrolą Kijowa zostało już zaledwie 11 proc. całego Donbasu.

Jednak osłabienie pozycji negocjacyjnej prezydenta Zełenskiego nie jest równoznaczne z kapitulacją Ukrainy. Wojna nie skończy się tak, że jedna strona totalnie zmiażdży drugą. Kijów i Moskwa wymyślą pod koniec swoją własną wersję „zwycięstwa".

Dla Zachodu najważniejsze jest teraz, żeby ukraińskie państwo po prostu się nie rozsypało, bo walki mogą potrwać jeszcze o wiele dłużej niż rok, a Amerykanie potrzebują porządku w Europie, żeby zająć się Chinami. Zapaść państwowości ukraińskiej postawiłaby Zachód przed katastrofalnym wyzwaniem strategicznym.

Ewentualna klęska Kijowa zrodziłaby kluczowe pytanie: co stanie się z potencjałem militarnym Ukrainy i w jaki sposób Moskwa mogłaby wykorzystać zasoby tamtejszej armii przeciwko flance wschodniej NATO? Taki obrót spraw zmusiłby Waszyngton do skokowego zwiększenia obecności w regionie. Wniosek jest jeden – trzeba wspierać Ukrainę, aby nie przegrała tej wojny, bo jest to nie tylko w jej interesie. ●

eprasa.pl 5f5b593905

PSL walczy o dwukadencyjność

Projekt zniesienia dwukadencyjności w samorządach może być głosowany jeszcze na tym posiedzeniu. Jak doliczymy się większości, to „wjedzie" na głosowania – słyszymy w koalicji rządzącej.

Tomasz Nyczka

– Dwukadencyjność wraca. Odkopaliśmy projekt senatorów Nowej Polski, który zakłada odejście od tego rozwiązania w samorządach. Dogadaliśmy się w ramach koalicji – mówi polityk Koalicji Obywatelskiej.

Propozycja Nowej Polski, czyli ugrupowania, które tworzą senatorowie związani wcześniej z samorządem, przywraca stan prawny sprzed 2018 roku, kiedy PiS wprowadził ograniczenie w samorządach do dwóch kadencji. Projekt był gotowy i leżał w Parlamencie od dawna. Ale dopiero teraz koalicja rządząca go potrzebuje.

W czwartek 5 listopada rozpoczyna się dwudniowe posiedzenie Sejmu. Projekt ma zaprezentować w Sejmie w czwartek wieczorem senator Zygmunt Frankiewicz.

– Zakłada odejście od ograniczenia do dwóch kadencji w samorządach, ale nie ma w nim powrotu do czteroletnich zamiast pięcioletnich kadencji. Przy czym wnioskodawcy, czyli my, nie mamy nic przeciwko temu, gdyby ktoś chciał wrócić do czteroletnich kadencji, niech to zgłosi. Ja uważam, że pięcioletnie kadencje mają sens po tak długim już czasie funkcjonowania samorządu – mówi „Wyborczej" senator Zygmunt Frankiewicz, i dodaje:

– Podejrzewam, że jeśli koalicja pozbiera te głosy, to będzie głosowany teraz. Gdy upadł projekt PSL, nagle okazało się, że ten nasz może być ratunkiem. Sądzę, że tym razem koalicja się nie pomyli.

• **Jeszcze w czasie tego posiedzenia Sejmu PSL chce drugi raz poddać pod głosowanie zniesienie dwukadencyjności w samorządach lokalnych** FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

22 października koalicji rządzącej zabrakło większości do przegłosowania projektu autorstwa PSL

– Powinien być w bloku głosowań jeszcze na tym posiedzeniu. Wszystko na to wskazuje. Ale tak stanie się tylko wtedy, jeśli doliczymy się większości dla niego – mówi polityk KO.

Koalicja za wszelką cenę chce uniknąć takiej sytuacji, do jakiej doszło dwa tygodnie temu.

Kolejna próba zebrania większości

Bo to ma być drugie podejście do głosowania odejścia od dwukadencyjności.

Poprzednie głosowanie w tej sprawie odbyło się 22 października. Ale wtedy koalicji rządzącej zabrakło większości do przegłosowania projektu autorstwa PSL. Za głosowało 213 posłów, przeciw 215, 9 parlamentarzystów wstrzymało się od głosu, 23 nie wzięło udziału w głosowaniu.

Przeciwko byli wszyscy obecni na sali posłowie PiS, Rozwoju Plus, Korony i Razem. PSL poparło projekt w całości. W KO część posłów była przeciw, a część, w tym premier Donald Tusk, nie wzięła udziału w głosowaniu. Podzieliła się też Polska 2050.

– To polityka, nie ma miejsca na żal. Zabrakło trzech głosów, w tym ministra Domańskiego, premiera [którzy byli w Azji] – komentował wicepremier Władysław Kosiniak-Kamysz.

– Nie widzę żadnego problemu w tym, żeby natychmiast wrócić do tego projektu. Bo jeśli tylko techniczne względy zadecydowały, że zabrakło kilku głosów, to wróćmy jak najszybciej do tego i przegłosujmy to jeszcze raz – komentował wtedy premier Donald Tusk.

Premier staje po stronie PSL

Ograniczenie do dwóch kadencji wprowadził w 2018 roku PiS.

Rządzący argumentowali wtedy, że to krok w stronę walki z zabetonowaniem samorządów i patologiami, które rodzi wieloletnie sprawowanie władzy przez tych samych ludzi. Wprowadzona wtedy nowelizacja Kodeksu wyborczego wydłużyła też kadencję samorządów z czterech do pięciu lat.

Koalicja rządząca jest w tej sprawie podzielona. Ale pod koniec 2025 roku premier Donald Tusk oświadczył, że popiera to rozwiązanie, i stanął po stronie Władysława Kosiniaka-Kamysza, który złożył projekt.

Jednak w styczniu, gdy projekt był już w harmonogramie obrad Sejmu, PSL nagle wycofało go z posiedzenia, bo obawiało się wyniku głosowania. Projekt trafił w końcu pod głosowanie dwa tygodnie temu, ale przepadł.

Trzeba policzyć głosy

Jak będzie z kolejnym i czy tym razem nie zabraknie głosów?

Polityk Koalicji Obywatelskiej tłumaczy to tak: – Szef klubu będzie liczył wszystkie nasze głosy i jak doliczy się, że jest większość dla tego projektu, to on „wjedzie" na Sejm.

Polityk PSL dodaje: – Myślę, że marszałek Włodzimierz Czarzasty będzie tak liczył głosy, jak jeszcze nigdy w życiu nie liczył. ●

ABW zatrzymała szóstkę szpiegów

Grupa nielegalnie wywoziła do Rosji części wykorzystywane do produkcji broni i amunicji. Chodziło o znaczne ilości materiałów o przeznaczeniu wojskowym – podała ABW.

Minister koordynator służb specjalnych Tomasz Siemoniak poinformował, że funkcjonariusze ABW zatrzymali sześć osób podejrzanych o udział w zorganizowanej grupie przestępczej. Wśród zatrzymanych jest pięciu Polaków w wieku od 25 do 52 lat i 37-letnia Rosjanka

Sąd pod zarzutem szpiegostwa aresztował czworo z nich, a wobec dwóch pozostałych osób zastosowano wolnościowe środki zapobiegawcze. „Zgromadzony materiał dowodowy wskazuje, że zatrzymani prowadzili działalność na rzecz rosyjskich służb specjalnych oraz uczestniczyli w procederze wspierającym potencjał militarny Federacji Rosyjskiej" – napisał minister Siemoniak.

Grupa miała nielegalnie dostarczać do Rosji znaczne ilości materiałów o przeznaczeniu wojskowym, wykorzystywanych do produkcji amunicji i systemów uzbrojenia. Jej członkowie zakupów dokonywali m.in. w sklepach internetowych. Towar przewozili schowany w samochodach. Wartość elementów amunicji, które podejrzani kupili i nielegalnie wywieźli do Rosji, przekracza 2 mln zł.

Siemoniak przypomniał, że w postępowaniach o szpiegostwo i dywersję – prowadzonych przez ABW od 1 stycznia 2024 roku – statusem podejrzanego objętych zostało już blisko 100 osób.

– Ta eskalacja działań ma związek z tym, że Polska wspiera Ukrainę i przez Polskę przebiegają główne korytarze transportowe – powiedział dziennikarzom Siemoniak.

Dodał, że był to nie tylko przemyt, ale wzmacniane potencjału militarnego Federacji Rosyjskiej. Wskazał też, że rosyjskie służby coraz częściej wykorzystują grupy przestępcze. ●

Marta Wolf , PAP

REKLAMA Kraj/34460225

1 RP

eprasa.pl 5f5b593905

Resort nauki ogłosił, komu dosypie pieniędzy

Status uczelni badawczej straciły Gdański Uniwersytet Medyczny i Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Boleśnie to odczują, bo straciły dodatkowe miliony złotych na kolejne siedem lat.

Alicja Gardulska

FOT. SHUTTERSTOCK

Program „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza" (IDUB) ma sprawić, że polskie uczelnie będą konkurować z najlepszymi ośrodkami w Europie i na świecie. Pomysł jest taki: wybranym dosypujemy pieniędzy, a one z czasem przekształcają się w uczelnie badawcze i awansują w międzynarodowych rankingach.

W 2019 r. ogłoszono pierwszą taką dziesiątkę.

Wybrane w konkursie, flagowe ośrodki dostały o 10 proc. wyższą subwencję z budżetu państwa. Dziesięć kolejnych wpisano na listę aspirujących i dodano im 2 proc. środków więcej.

Teraz międzynarodowi eksperci, pod przewodnictwem prof. Petera Maassena z Uniwersytetu w Oslo, szefa Europejskiego Stowarzyszenia Instytucji Badających Szkolnictwo Wyższe, ocenili jak uczelnie wywiązały się ze zobowiązań. Dwie najsłabsze wypadły z programu. Zastąpią je nowe, wybrane w kolejnym konkursie.

Dwie uczelnie wypadły z programu, dwie awansowały

Wyniki ogłoszono podczas uroczystej gali w Arkadach Kubickiego w Warszawie.

Status uczelni badawczej obroniły: Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie, Politechnika Gdańska, Politechnika Śląska, Politechnika Warszawska, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Uniwersytet Warszawski oraz Uniwersytet Wrocławski.

Druga edycja programu będzie kosztowała w sumie 5,6 mld zł. Jak podało Ministerstwo Nauki, to niemal dwa razy więcej niż dotąd

Z uczelnianej ekstraklasy wypadły Gdański Uniwersytet Medyczny i Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Zastąpią je Politechnika Wrocławska i Uniwersytet Medyczny w Białymstoku.

Druga edycja programu będzie kosztowała w sumie 5,6 mld zł. Jak podało Ministerstwo Nauki, to niemal dwa razy więcej niż dotąd. Zasady się nie zmieniły – szczęśliwa dziesiątka może liczyć na 10-procentowe zwiększenie subwencji aż do 2032 r.

To uczelnie akademickie, które spełniły kryteria konkursu:

prowadzą działalność naukową w co najmniej sześciu dyscyplinach (medyczne – w trzech) a co najmniej połowa z nich została oceniona na A+ lub A;

nie dostały żadnej B ani C, ani żadnej negatywnej oceny programowej;

prowadzą też szkołę doktorską.

Pozostałe uczelnie, które wzięły udział w konkursie, dostaną każdego roku 2 proc. więcej subwencji.

Więcej grantów i publikacji

– Polskie uczelnie mają konkurować z najlepszymi na świecie. To bardzo ambitne podejście, które wymaga długoterminowych działań. Nie da się tego osiągnąć w pięć czy dziesięć lat – mówił prof. Maassen podczas konferencji w Ministerstwie Nauki pod koniec ub. roku. Tym bardziej, że – jak dodał – w 2019 roku, kiedy zaczynał się program IDUB, polskie uczelnie były skupione na dydaktyce, nie było kultury badań.

Niektóre uczelnie pochwaliły się publicznie tym, co zrobiły dzięki dodatkowym środkom.

Np. Uniwersytet Wrocławski zaopatrzył się w nowy sprzęt – blisko 70 mln zł wydał na mikroskopy, spektrometry, itd. Na uczelni powstały nowe zespoły zajmujące się badaniami i aplikowaniem o zewnętrzne środki.

– Wydawanie pieniędzy na badania trzeba traktować jak inwestycje. Nam szybko się zwróciły: np. 8 mln zł na 232 granty na badania wstępne przyniosło ponad 46 mln zł grantów zewnętrznych. Łącznie powstało siedem tzw. Inkubatorów Doskonałości Naukowej, czyli zespołów badawczych, które opublikowały w sumie 272 prace i pozyskały ponad 43,5 mln zł. – mówiła „Wyborczej" prof. Patrycja Matusz, prorektorka ds. umiędzynarodowienie uczelni.

UWr chwali się, że dzięki programowi ma pierwszy w swojej historii grant ERC (Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych).

Uniwersytet Warszawski wylicza, że dzięki IDUB-owi zatrudnił ponad 300 młodych badaczek i badaczy, wypłacił dodatkowe stypendia 350 doktorantom, rozdzielił ponad 1,2 tys. mikrograntów. Finansował też wyjazdy studyjne, udział w konferencjach i kwerendy. Uczelnia wśród sukcesów wymienia wzrost liczby prestiżowych grantów, w tym ERC, na kontach swoich naukowców. W 2019 r. było ich 15, dziś – w sumie 43.

Dla pokazania skali przypomnijmy: z ponad 19 tys. grantów ERC przyznanych od 2007 r., do Polski trafiło 107.

Skok w rankingach?

Nie spełniło się na razie marzenie pomysłodawców programu, by uczelnie wykonały skok w międzynarodowych zestawieniach. W przypadku słynnej listy szanghajskiej w perspektywie kilku ostatnich lat wypadamy słabiej. W tegorocznej edycji mamy w zestawieniu siedem polskich uczelni, w 2022 r. było ich 11.

W pierwszej pięćsetce (401-500) znów utrzymał się jedynie Uniwersytet Warszawski. Uniwersytet Jagielloński już w ub. roku spadł niżej i pozostaje w przedziale 501-600. Swój wynik poprawiła tylko Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, w tym roku uplasowała się w setce wyżej – w grupie 701-800.

Pozostałe cztery polskie uczelnie – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Politechnika Warszawska oraz Politechnika Wrocławska – zamykają stawkę. Wszystkie znalazły się w przedziale 901-1000.

Dziś nie ma tu żadnej z wyższych szkół medycznych, choć w przeszłości wśród tysiąca najlepszych swoje miejsce miały Uniwersytety Medyczne z Warszawy i Wrocławia.

REKLAMA
Kraj/34460078

1 RP

eprasa.pl 5f5b593905

Republikanie szykują się na

– W takich okolicznościach na liście mógłby być Jezus Chrystus, a i tak by przegrał – wypalił jeden z republikańskich kongresmenów.

Maciej Czarnecki

KORESPONDENCJA Z USA

– Rok 2026 to nie była zwykła niebieska fala, tylko niebieskie tsunami. Potężne lanie – podsumował w swoim podcaście republikański senator z Teksasu Ted Cruz. – To było odrzucenie na skalę tego, co działo się po aferze Watergate – dodał.

We wtorkowych wyborach Partia Republikańska straciła zarówno Izbę Reprezentantów, jak i Senat. Przegrała nie tylko stykowe wyścigi, ale i część tych, które miała wygrać w cuglach.

Cruz zapewne cieszy się w duchu, że akurat w tych wyborach nie musiał bronić swego mandatu. Jemu przypadło to w 2024 roku, kiedy Republikanie byli na fali, i ma spokój jeszcze na cztery lata. Bowiem co dwa lata wybiera się jedną trzecią senatorów na sześcioletnie kadencje.

Senator ocenił, że zbyt wielu republikanów „zdawało się nie rozumieć albo nie przejmować się" trudną sytuacją ekonomiczną obywateli.

Senator Republikanów: Nawet Jezus by nie pomógł

Amerykanie nie lubią chaosu, narcyzmu, ceł, korupcji, Putina, braku szacunku wobec naszych sojuszników, a także arogancji i nieprzyzwoitości – podsumował gorzko na X kongresmen z Nebraski Don Bacon, który już od dawna, w przeciwieństwie do większości kolegów i koleżanek z partii, nie gryzie się w język, bo kończy kadencję i nie będzie ubiegał się o reelekcję.

Wtórują mu inni odchodzący (nowy Kongres z demokratyczną większością zbierze się 3 stycznia 2027 r.). Wybierający się na emeryturę senator z Karoliny Północnej Thom Tillis, którego fotel zajmie Demokrata Roy Cooper, złożył porażkę na karb „dobrze zamierzonych, lecz słabo zrealizowanych działań z ostatnich 18 miesięcy".

Zaś ustępujący w Teksasie senator John Cornyn (wykoszony w prawyborach przez Kena Paxtona, który został we wtorek znokautowany przez Jamesa Talarico) zarzucił swojej partii, że zapomniała o „podstawowych zasadach polityki koalicyjnej".

– W takich okolicznościach na liście mógłby być Jezus Chrystus, a i tak by przegrał – wypalił w rozmowie z CNN kongresman z Nowego Jorku Mike Lawler.

Wniosek o impeachment Pete'a Hegsetha

Wielu republikańskich polityków w nieoficjalnych rozmowach wprost wini za katastrofę Donalda Trumpa. Wytykają mu m.in. wojnę z Iranem, która podbiła ceny benzyny. Szczególnie dostaje się sekretarzowi obrony Pete'owi He-

Ossoff i Talarico kreślą pozytywne wizje

Nokauty, jakie zafundowali swoim rywalom niespełna 40-letni Jon Ossoff w Georgii i James Talarico w Teksasie, pokazują Partii Demokratycznej drogę przed wyborami prezydenckimi.

Stara prawda głosi, że następnego dnia po wyborach połówkowych zaczyna się kampania w wyścigu do Białego Domu. Jeszcze niedawno wydawało się, że w pojedynku o nominację Partii Demokratycznej faworytami będą odchodzący gubernator Kalifornii Gavin Newsom i lewicowa nowojorska kongresmenka Alexandria Ocasio-Cortez.

Obawiano się jednak, że te kandydatury mają swoje wady. Rządzący od 2019 roku najludniejszym stanem USA, powiązany z miliarderem Gordonem Gettym Newsom mógł zbytnio kojarzyć się z establishmentem. A Ocasio-Cortez, choć ostatnio wyraźnie stara się poszerzyć krąg swoich zwolenników – z socjalizmem, który w Ameryce nadal działa na część wyborców jak płachta na byka.

Ta dwójka dalej jest w grze, ale niebieskie tsunami, które przetoczyło się przez USA we wtorkowy wieczór, zatapiając kandydatów Donalda Trumpa, spektakularnie wyniosło na powierzchnię nowe pokolenie młodych liderów Demokratów.

Przemówienia brzmiały prezydencko

Oczywiście nie wiadomo nawet, czy zdecydują się na start. 39-letni Jon Ossoff zarzekał się dotąd, że nie, że chce skupić się na sześcioletniej kadencji senatora. 37-letni Talarico skupiał się na zdobyciu historycznego mandatu w Teksasie. Ale trudno, żeby na tym etapie wspominali o prezydenturze. Tego wymagały względy taktyczne.

Entuzjazm w szeregach Partii Demokratycznej jest tak duży, a zwycięstwa na trudnym terenie tak okazałe, że takie dywagacje są naturalne. Zresztą powiedzmy sobie szczerze: zwycięskie przemówienia obu polityków – najpierw Ossoffa, którego wygraną ogłoszono bardzo szybko, potem Talarico – brzmiały prezydencko, jakby sami obsadzali się w roli liderów nowego ruchu. Obaj nawiązywali przede wszystkim do Trumpa, a nie bezpośredniego rywala. Pierwszy wezwał do „uzdrowienia głębokich pęknięć w naszym społeczeństwie". Drugi cytował Biblię, prawił o miłości niemal jak prorok.

A przecież jeszcze parę miesięcy temu narzekano, że Demokratom brakuje liderów. Że dalej leczą kaca po sromotnej przegranej Kamali Harris i reszty ekipy z trumpistami w 2024 roku. Że są podzieleni i nie za bardzo widać, jak mają przeciwstawiać się Trumpowi i wielkim pieniądzom, które za nim stoją.

Rok temu Georgię, która w 2024 roku wpadła do koszyczka Trumpa, klasyfikowano jako „toss-up", stan z niepewnym wynikiem. Ossoff miał tam walczyć o życie. W Teksasie przypominano Talarico losy Beto O'Rourke'a, innej nadziei Demokratów na wymazanie czerwonego koloru Republikanów z mapy stanu, który w 2018 roku przegrał z rywalem o ponad 200 tys. głosów.

To już przeszłość. A Ossoff i Talarico wygrali z przewagą – uwaga – odpowiednio 18 i 12 (!) pkt proc. Bez względu na to, jak postanowią skonsumować te wygrane, Demokraci muszą im się przyjrzeć i wyciągnąć wnioski (pewnie można by do tego jeszcze dołożyć triumf 42-letniego Abdula el-Sayeda w Michigan, ale odsadził rywala „tylko" na 7 pkt proc. i miał swoje problemy).

Jeszcze parę miesięcy temu narzekano, że Demokratom brakuje liderów

W świetnie przemawiającym i zabójczo spokojnym Ossoffie jest coś, co przypomina wybitnych polityków Partii Demokratycznej z XX wieku na czele z JFK. Albo nieustępliwego prokuratora z klasycznych, hollywoodzkich dramatów sądowych.

To ostatnie uwydatniło się latem, gdy podczas przesłuchań na Kapitolu maglował nominowanego przez Trumpa na szefa Wywiadu Narodowego Jaya Claytona. Powtarzał mu proste pytanie: Kto wygrał wybory prezydenckie w 2020 roku? Wszyscy wiedzą, że był to Joe Biden, ale w środowisku MAGA ta kwestia stała się papierkiem lakmusowym lojalności wobec Trumpa, który wierzy (a przynajmniej publicznie powtarza, że wierzy) w rzekome oszustwa i pozbawienie go reelekcji. Clayton wił się jak piskorz, by z jednej strony nie skłamać przed Kongresem, z drugiej – nie podpaść swemu patronowi.

Demokraci doczekali się sprawnego populisty, który nie ma łatki lewaka jak Ocasio-Cortez czy Bernie Sanders.

Znamienne, że według badania CNN zdobył 20 proc. głosów Republikanów spoza ruchu MAGA.

39-letniemu senatorowi bliżej do partyjnego centrum, ale w niektórych obszarach (postulaty zniesienia kary śmierci czy ograniczenia pomocy wojskowej dla Izraela) głosi bardziej lewicowe hasła. Z analizy strony FiveThirtyEight wynika, że na Kapitolu głosował w 97 proc. zgodnie z linią Białego Domu z czasów Bidena.

Słynie z umiejętnego wykorzystywania platform społecznościowych, w tym TikToka. Potrafił zebrać na kampanię ogromne sumy, co też się liczy. Choć, jak pokazuje przykład Republikanów i Muska, same pieniądze nie wygrają wyborów.

Talarico piętnował korupcję

Kampanię Talarico śledziłem z bliska w Teksasie. Widziałem tłumy na jego wiecach, entuzjastycznych wyborców w koszulkach „Talafreako", rozczarowanie tych, którym nie udało się dostać do środka wypełnionych po brzegi hal koncertowych.

Na pewno w konserwatywnym Teksasie pomogło mu to, że jest seminarzystą prezbiteriańskim i odwoływał się do religii. Postulaty Partii Demokratycznej wywodził wprost z Ewangelii, z troski Jezusa o najsłabszych.

Ale chyba nie to było głównym źródłem jego sukcesu, tylko podłączenie się do tych samych emocji, do których nawiązywał Ossoff. 37-letni kongresman stanowy też ustawiał się w roli obrońcy ludzi pracujących przeciw interesom wielkich korporacji i piętnował korupcję w środowisku Donalda Trumpa.

– Dosłownie mierzymy się z najbogatszym człowiekiem na świecie. Te wybory to starcie między obecnymi ośrodkami władzy a tymi, które powinny sprawować władzę. Obecne elity wybrały już swojego kandydata – kupiły sobie Kena Paxtona – mówił 30.10 na wiecu w Dallas.

– My natomiast stoimy po stronie tych, którzy powinni mieć realny wpływ: nauczycieli i pielęgniarek, rolników i hodowców, babci, której grozi eksmisja, czy małego chłopca budzonego w nocy przez światła centrum danych...

Chcę być senatorem każdego mieszkańca Teksasu, którego nie stać na własnego reprezentanta – przemawiał.

Maciej Czarnecki

KORESPONDENCJA Z USA

• Więcej na Wyborcza.pl

eprasa.pl 5f5b593905

świat po Trumpie

• **Amerykanie świętują wyniki wyborów. San Diego, Kalifornia, 4 listopada 2026 r.** FOT. REUTERS / MIKE BLAKE

Republikański senator z Teksasu Ted Cruz ocenił, że zbyt wielu republikanów „zdawało się nie rozumieć albo nie przejmować się" trudną sytuacją ekonomiczną obywateli

gsethowi, który miał namówić prezydenta do uderzenia na Iran bez jasnego planu, jak później zakończyć konflikt.

Krytyczny wobec Trumpa kongresman z Kentucky Thomas Massie, który przegrał jeszcze w prawyborach i nie będzie zasiadał w nowym Kongresie, już 15 września złożył wniosek o impeachment szefa Pentagonu, który może być głosowany, jak tylko kongresmeni powrócą na Kapitol po przedwyborczej przerwie – czyli w przyszłym tygodniu.

Zarzucił Hegsethowi prowadzenie wojny przeciwko Iranowi bez upoważnienia Kongresu oraz nielegalne schwytanie prezydenta Wenezueli Nicolása Maduro i zabijanie domniemanych handlarzy narkotyków na Karaibach. Inni republikanie mogliby ukręcić łeb temu wnioskowi, ale przy obecnych nastrojach nie jest to takie pewne. Trump nadal stoi przy swoim faworycie.

Tylko jeden zwycięzca po republikańskiej stronie

Jednak o wiele ciekawsze od oskarżeń rzucanych przez Republikanów odchodzących z Kongresu są gorzkie słowa ze strony tych na eksponowanych stanowiskach. Głośnym echem odbił się zwłaszcza długi wpis na X J.D. Vance'a.

Wiceprezydent USA zauważył, że głównym problemem nie była we wtorek frekwencja, bowiem wielu wyborców, którzy wybrali w 2024 roku Trumpa i jego, stawiło się przy urnach. Tylko że tym razem postawili na Demokratów.

Ocenił, że powody są „oczywiste niemal dla każdego". Wymienił cztery:

- wojna z Iranem
- wysokie koszty życia
- brak dostatecznego nacisku na „America First"
- oraz relacje z Izraelem.

Co ciekawe, w odniesieniu do wojny z Iranem Trump się z nim zgodził.

– Uważam, że w dużej mierze jest to prawda, ponieważ w krótkim okresie doprowadziło to do pewnego wzrostu cen benzyny. Ale gdybym miał podjąć tę decyzję jeszcze raz, musiałbym to zrobić ponownie, bo w dłuższej perspektywie to jedyne rozwiązanie. Nie można pozwolić, by Iran wszedł w posiadanie broni nuklearnej – powiedział w środę, gdy reporterzy zapytali go o słowa Vance'a.

Wystąpienie wiceprezydenta odebrano jako próbę ratowania skóry w kontekście wyborów prezydenckich w 2028 roku. Dotąd Vance wydawał się faworytem do nominacji Republikanów, obok sekretarza stanu Marco Rubio. Teraz jego szanse trochę zmalały, bo jest jednak bliżej Trumpa. Miał być dziedzicem MAGA, ale ten ruch dostał potężny cios.

– Po republikańskiej stronie jest dziś tylko jeden zwycięzca – Marco Rubio – wypalił w Fox News w środę rano kongresman Trey Gowdy.

Wzrosły też notowania odchodzącego gubernatora Florydy Rona DeSantisa, który był rywalem Trumpa w prawyborach w 2024 roku. On zdystansował się od prezydenta już w poniedziałek.

– Ceny paliwa są wyższe. Uderza to w ludzi, w klasę pracującą – a wzrost cen wynika bezpośrednio z tego konfliktu. To po prostu fakt. Jeśli nie potrafisz przyznać tego przed wyborcami, to znaczy, że stosujesz wobec nich manipulację psychologiczną – a wtedy przestaną cię słuchać także w innych kwestiach – ostrzegł DeSantis w rozmowie w radiu SiriusXM.

W środę zwracał uwagę, że jego stan wyszedł z krwawej rzezi Republikanów relatywnie nietknięty. Mandat do Senatu wywalczyła tam Republikanka Ashley Moody, odpierając atak demokratycznej rywalki, a następcą DeSantisa w fotelu gubernatora będzie Republikanin Byron Donalds, dotąd kongresman. Co prawda pokonał on swojego przeciwnika tylko o 1,3 pkt proc., ale jednak.

Spekuluje się też o powrocie do wielkiej polityki byłej gubernatorki Karoliny Południowej i byłej ambasadorki USA przy ONZ Nikki Haley, która w prawyborach z 2024 roku najdłużej przeciwstawiała się Trumpowi.

– Wolność gospodarcza. Niższe podatki. Mniejsza administracja rządowa – to kwestie, dzięki którym wygrywamy. Kiedy Amerykanie czują, że nikt ich nie słucha – przegrywamy. Republikanie nie trzymali się tej strategii, zwłaszcza w kwestii odpowiedzialności fiskalnej – przekonywała Haley we wtorkowym wywiadzie dla NBC News.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34460145

OGŁOSZENIE

Przed Sądem Rejonowym w Chorzowie Wydziałem I Cywilnym pod sygn. akt I Ns 281/25 toczy się sprawa o stwierdzenie nabycia spadku po Józefie Janie Kałuża, synu Alojzego i Krystyny, zmarłym dnia 21 sierpnia 2024 roku w Chorzowie, którego ostatnim miejsce zwykłego pobytu był Chorzów. Sąd wzywa spadkobierców, aby w terminie trzech miesięcy od dnia ukazania się ogłoszenia zgłosili i udowodnili nabycie spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34460141

OGŁOSZENIE

Przed Sądem Rejonowym w Chorzowie Wydziałem I Cywilnym, pod sygn. akt I Ns 67/26, toczy się sprawa o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie własności udziału w wysokości 48/96 w nieruchomości gruntowej zabudowanej położonej w Chorzowie przy ul. Powstańców 35, obejmującej działki ewidencyjne nr 3532/289 i 3533/289, dla której Sąd Rejonowy w Chorzowie prowadzi księgę wieczystą nr KA1C/00001487/8. Ujawnionym w księdze wieczystej właścicielem opisanego udziału pozostaje Marta Skrzypczyńska. Sąd wzywa wszystkich zainteresowanych, aby w terminie trzech miesięcy od dnia ukazania się ogłoszenia zgłosili się do Sądu Rejonowego w Chorzowie i udowodnili swoje prawo własności, gdyż w przeciwnym razie Sąd stwierdzi zasiedzenie, jeżeli zostanie ono udowodnione.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34460002

W wieku 98 lat zmarła

Jolanta Kulpińska

prof. socjologii UŁ i PAN,
współtwórczyni polskiej szkoły socjologii pracy.

Pożegnanie odbędzie się 9 listopada o godz. 14.30
w Domu Pogrzebowym na Wólce Węglowej w Warszawie, sala B.

Złożenie do grobu rodzinnego odbędzie się 12 listopada
o godz. 14.30 na Cmentarzu Starym w Łodzi przy ul. Ogrodowej.

O czym zawiadamiają Alina, Marta i Grzegorz z rodziną

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34459829

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO

**Dyrektor
Oddziału Regionalnego
Agencji Mienia Wojskowego
w Olsztynie
ul. Kasprowicza 1, 10-219 Olsztyn
tel.: (+48) 89 536 31 00,
e-mail: olsztyn@amw.com.pl**

Podaje do publicznej wiadomości, że w dniach od 06.11.2026r. do 27.11.2026r., na tablicy ogłoszeń Oddziału oraz stronach internetowych www.amw.com.pl opublikowano wykazy nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w trybie bezprzetargowym na rzecz najemców niżej wymienionych, zasiedlonych lokali mieszkalnych:

- Bartoszyce, ul. Gosiewskiego 4/4
- Bartoszyce, ul. Gosiewskiego 11/1
- Braniewo, ul. Sucharskiego 4/11
- Braniewo, ul. Grota Roweckiego 36/11
- Braniewo, ul. Moniuszki 2D/6
- Ełk, ul. Jana Matejki 6/21
- Suwałki ul. Wojska Polskiego 25/8
- Węgorzewo, ul. Jana Pawła II 4/22
- Węgorzewo, ul. Jana Pawła II 4/23
- Węgorzewo, ul. Kajki 4/17

Nieruchomości stanowią własność Skarbu Państwa – Agencji Mienia Wojskowego. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie internetowej: www.amw.com.pl oraz pod numerami telefonów: **89 536 31 31 lub 89 536 31 39.**

WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34460108

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Zgodnie z § 6 ust. 5a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzenia przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1490).

Prezydent Miasta Białegostoku

ogłasza trzeci przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gminnej:

1. **Oznaczenie nieruchomości:** działka nr 1288/115 o pow. 0,0064 ha, użytek B, działka nr 1288/118 o pow. 0,0545 ha, użytek B, położona przy Al. Józefa Piłsudskiego 20B, działka nr 1288/159 o pow. 0,0010 ha, użytek B, działka nr 1288/161 o pow. 0,0073 ha, użytek B, o łącznej pow. 0,0692 ha, w obr. 11 – Śródmieście, ark. 4. Sąd Rejonowy w Białymstoku IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi dla przedmiotowej nieruchomości księgę wieczystą nr BI1B/00293407/1.
2. **Cena wywoławcza nieruchomości:** 2 900 000,00 zł, na którą składa się cena:
   a) działek niezabudowanych oznaczonych nr 1288/115, 1288/159, 1288/161 – 375 686,30 zł – kwota stanowi 12,9547% ceny wywoławczej,
   b) działki zabudowanej oznaczonej nr 1288/118 wraz z budynkiem – 2 524 313,70 zł – kwota stanowi 87,0453 % ceny wywoławczej.
3. **Termin i miejsce przetargu:** 26 stycznia 2027 r. (wtorek), godz. 11.00, sala nr 10 Urzędu Miejskiego w Białymstoku, ul. Słonimska 1.
4. **Wysokość wadium**: 290 000,00 zł, termin wpłaty wadium do dnia 19 stycznia 2027 r. za datę wpływu uważać się będzie datę zaksięgowania wadium na rachunku bankowym sprzedającego.
5. **Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu**: tablica ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Słonimskiej 1, internet – strona www.bip.bialystok.pl, zakładka „przetargi na nieruchomości" oraz www.bialystok.pl;
6. **Termin okazania nieruchomości**: 11 grudnia 2026 r. (piątek) w godz. 14:00 – 15:00 i 15 stycznia 2027 r. (piątek) w godz. 14:00 – 15:00.
7. **Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje**:
   Departament Skarbu Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Słonimskiej 1 (pokój 702, tel. 85 869 60 78.)

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34459959

urząd miejski wrocławia

Prezydent Wrocławia

ogłasza

**przetarg ustny nieograniczony
na sprzedaż wolnego lokalu mieszkalnego:**

ul. Trzebnicka 19 m. 2

Powierzchnia lokalu	-	**88,53 m²**
Powierzchnia piwnicy	-	**18,60 m²**
Cena wywoławcza w zł	-	**700 000,00 zł**
Wadium	-	**70 000,00 zł**

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach: 28.12.2026 r. w godz. 9^{00} – 11^{00}, 29.12.2026 r., w godz. 11^{00} – 13^{00} oraz 30.12.2026 r., w godz. 12^{00} – 14^{00}, po uprzednim ustaleniu terminu z Biurem Obsługi Klienta nr 2, ul. Otwarta 3-5, 50-212 Wrocław, tel. 71 798-69-72 wew. 108.

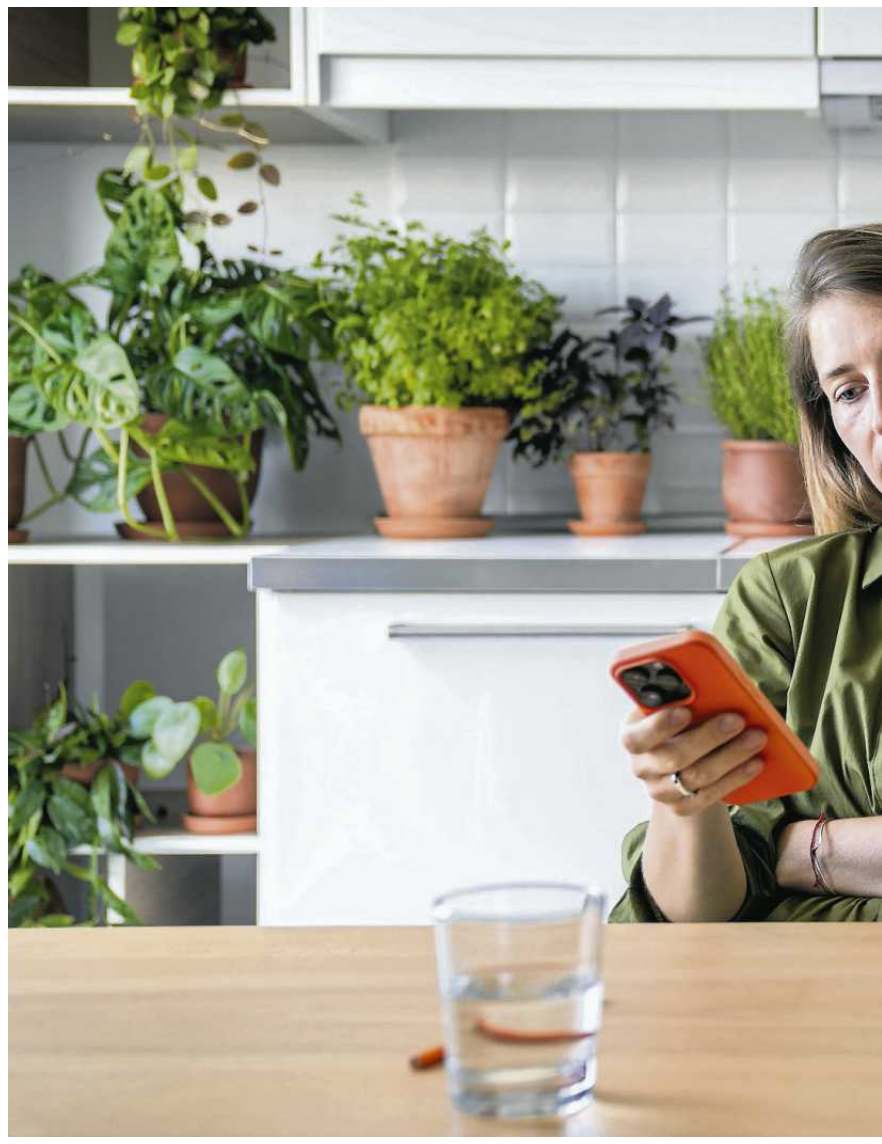
U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr 215, o godz. 10:00 dnia **13 stycznia 2027 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 7 stycznia 2027 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p.
   Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w internecie pod adresem: ***http://bip.um.wroc.pl***
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 139, tel. 71 777 77 59.

eprasa.pl 5f5b593905

Powiadomienia z aplikacji odrywają nas od pracy co 2,5 minuty

– Jeśli przerywa nam się średnio co 2,5 minuty, a powrót do skupienia zajmuje około 25 minut, to nie zostaje wiele czasu na pracę, prawda?
– mówi Anna Connor-Łakomy.

ROZMOWA Z
ANNĄ CONNOR-ŁAKOMY
specjalistką neuronauki społecznej

MARIA KORCZ: Coraz więcej firmy rezygnuje z pracy zdalnej i nakłania pracowników do powrotu do biura. To dobry kierunek?
ANNA CONNOR-ŁAKOMY: Praca zdalna lub hybrydowa ułatwia nam życie, ale widzimy też w danych, że osoby pracujące w ten sposób pracują więcej i mają większy problem z higieną pracy.

Musimy sobie zdać sprawę, że nasza głowa jest silnie powiązana ze środowiskiem, w którym przebywamy. Ja np. potrafię wybuchać złością w biurze, w którym jest bardzo głośno, jest otwarta przestrzeń, która dostarcza masy bodźców, dźwięków, świateł. Zupełnie inaczej reaguję na trudne sytuacje, kiedy siedzę przy swoim biurku w domu. Jestem spokojna, zrównoważona, W tym sensie dla niektórych praca zdalna może być zbawienna. Natomiast ma ona także dużo efektów ubocznych.

Jakich?
– Jedną z bolączek, o których słyszę najczęściej, jest tak duża liczba spotkań, że między 9 a 17 po prostu nie ma czasu na pracę, więc wykonuje się ją przed albo po godzinach. Nie ma jednak badań, które jednoznacznie stwierdzałyby, czy praca zdalna jest na koniec dnia bardziej, czy mniej męcząca.

Jeśli chodzi o trudności, jakie powoduje, to bez dwóch zdań mają one związek m.in. ze spotkaniami online i kamerkami. To kamera jest tym elementem, który powoduje, że jesteśmy skrajnie wykończeni, chociaż cały dzień siedzieliśmy w mieszkaniu.

Kiedy łączymy się z jej użyciem na spotkanie, inni uczestnicy i my sami na podglądzie, widzimy się z taką dokładnością, jak wtedy gdy w prawdziwym życiu stoimy kilkanaście centymetrów od siebie.

Można to porównać do wspólnej podróży windą.

Nasza strefa intymna to około 60 cm. W trakcie spotkań fizycznych nie przekraczamy tego dystansu, ale już zebrania online to dla naszego mózgu sytuacja intymna, która jest bardzo męcząca, bo wymaga większej kontroli zachowania, wyglądu.

Czyli spotkania w biurze są dla naszego mózgu lepsze niż te online?
– To bardzo trudno jednoznacznie stwierdzić, natomiast ja jestem zwolenniczką interakcji fizycznych, dlatego, że kiedy spotykamy się na żywo, nasza neurobiologia po prostu inaczej działa. Dostrajamy się społecznie – oksytocyna reguluje nam się przez źrenice, kortyzol przez skórę. Gdy funkcjonujemy w środowisku technologicznym i unikamy tego spotkania „skóra do skóry", te procesy nie mają szansy zajść.

Natomiast, oczywiście, ludzie mogą czuć się w jakimś sensie lepiej, pracując zdalnie, dlatego że unikają różnych kosztów psychofizycznych związanych z dojazdem, z korkami, z planowaniem dnia. Dlatego trudno to rozstrzygać zero-jedynkowo. Zresztą zabranie pracownikom autonomii, którą już raz po pandemii dostali, jest bardzo trudne.

Skoro więc pracodawcy nie zawsze są skorzy sięgać po najnowszą wiedzę o naszym mózgu, jak my sami możemy ją wykorzystywać, by pracowało nam się lepiej?
– Zawsze zachęcam, żeby zacząć od introspekcji, od zajrzenia w siebie. Przyjrzeć się temu, co się ze mną dzieje, jak moje zmysły reagują na miejsce, w którym jestem. Zwykle robimy to dopiero, kiedy emocje są już skrajne, a wtedy trudno rozpoznać, co je początkowo wywołało.

Po tym, jak urodziłam syna, niezwykle wyostrzył mi się słuch. Nabawiłam się wręcz nadwrażliwości słuchowej. To normalne zjawisko, ale u większości matek słuch wraca później do normy. U mnie nie wrócił.

W pewnym momencie zdałam sobie sprawę, że zdarzają mi się takie sytuacje, kiedy nagle robię się stopniowo coraz bardziej zła. Nie rozumiałam, co się dzieje, bo wykonywałam te same zadania co zawsze. Któregoś dnia zdarzyło mi się to w domu. Odpowiedź podsunął mi mąż: pracowałam przy otwartym oknie, pod którym cały czas w tle hałasowała kosiarka.

Są osoby, które pracują w zatyczkach, ale są też takie, które mają potrzebę stymulowania się muzyką. Niektórzy lubią pracę w półmroku, inni nie są w stanie pracować bez światła. Kluczowe jest, żebyśmy byli uważni na to, co nam pomaga, a co przeszkadza. Zwłaszcza że w wielu przypadkach pracodawcy są otwarci na to, żeby wspierać pracowników w organizacji pracy, ale kluczowe jest to, żebyśmy wyjaśnili, jak i dlaczego mogą nam pomóc.

Każdy ma swoje preferencje, ale na pewno są jakieś uniwersalne zasady na to, jak organizować sobie pracę, by zamykając komputer o 17, mieć jeszcze siłę na życie po godzinach?
– Przede wszystkim musimy pamiętać o tym, że kiedy coś nam przerwie, coś nas rozproszy, ponowny powrót do stanu skupienia zajmuje bardzo długo i powoduje, że tracimy gigantyczne zasoby i energetyczne oraz czasowe.

Średnio powrót do zadania po tym, jak się od niego oderwiemy, to 23 do 25 minut.

To bardzo długo.

Mając tę świadomość, Microsoft zrobił analizę na surowych danych o powiadomieniach m.in. na Teams, Slacku czy w Outlooku. Okazało się, że powiadomienia z tych aplikacji przerywają pracownikom pracę średnio co 2,5 minuty. Problem polega na tym, że nasz mózg nie jest w stanie wygrać z wyskakującymi mu przed oczami okienkami. Nasza głowa automatycznie reaguje na ruch, dźwięk i kolor.

Platformy do pracy, ale też platformy społecznościowe, chyba doskonale zdają sobie z tego sprawę.
– Absolutnie!

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34454947

OGŁOSZENIE Kraj/34460123

ORGANIZATORZY
wyborcza.pl
wyborcza.biz
wysokieobcasy.pl
REKLAMA
PARTNER MERYTORYCZNY
brain driven work

2 RP

eprasa.pl 5f5b593905

• Coraz więcej wiemy na temat tego, jak działa ludzki mózg. Lepiej rozumiemy wpływ nowych technologii na koncentrację, uwagę, nawet motywację. W ramach cyklu „Praca w rytmie mózgu" Wyborcza.biz szuka odpowiedzi, jak wykorzystać tę wiedzę z korzyścią dla pracodawców, pracowników i środowiska pracy, które sprzyja talentom.

• **Problem polega na tym, że nasz mózg nie jest w stanie wygrać z wyskakującymi mu przed oczami okienkami. Nasza głowa automatycznie reaguje na ruch, dźwięk i kolor** FOT. DIMABERLIN / SHUTTERSTOCK

Jeśli więc przerywa nam się średnio co 2,5 minuty, a powrót do skupienia zajmuje około 25 minut, to nie zostaje wiele czasu na pracę, prawda?

Zanim się obejrzymy, wybija 17 albo 18 i jesteśmy już bardzo zmęczeni, a jednocześnie mamy wrażenie, że nic nie zrobiliśmy.

To coś, co powtarzam pracodawcom jak mantrę. Muszą zapewniać ludziom przestrzeń na pracę głęboką. Można np. ustalić, że codziennie między 9 a 11 komunikatory mogą pozostać wyłączone, a w pilnych sprawach kontaktujemy się telefonicznie. To czas na pracę w skupieniu, bez obowiązku sprawdzania maila i czatów. To, że większość z nas nie ma na taką pracę czasu, to jest gigantyczny przepalony zasób i finansowy, i energetyczny.

Dzięki temu ludzie mają też więcej czasu na pracę z sensem, a to staje się kluczowym zasobem. Być może niedługo nawet ważniejszym niż pieniądze. Praca, która buduje moją pasję, która powoduje, że widzę postęp i efekty, w dobie rozwoju modeli językowych może stać się luksusem.

Czyli dla własnego dobrostanu powinniśmy pilnować już nie tylko balansu między życiem a pracą, ale też między czasem na zadania kreatywne i organizacyjno-administracyjne rozpraszacze, bo inaczej stracimy poczucie sensu pracy?

– Tak, i mamy też na to konkretne dane. Widzimy wyraźnie, że przy spotkaniach online kreatywność drastycznie spada. One sprawdzają się np. do podejmowania decyzji, bo ich jakość nie cierpi, gdy są podejmowane zdalnie.

To, że na spotkaniach online cierpi kreatywność, wyjaśnia m.in. to, o czym już mówiłyśmy. Mamy jako ludzie taką tendencję, że w momencie, kiedy szukamy jakiegoś słowa, gdy myślimy, czyli gdy neurony próbują złapać się za łapki, to odwracamy wzrok. To pozwala skupić się na jakimś konkretnym problemie, znaleźć jakieś rozwiązanie, dobrać słowa.

Ale kiedy nie mam możliwości odwrócenia wzroku, zmiany pozycji, poprawienia się na krześle, bo cały zespół ogląda mnie z bliska, więc siedzę jak plastikowa lalka, to dla głowy jest to sytuacja nienaturalna.

Nie skupia się na tym, żeby myśleć, tylko skupia się na tym, żeby przetrwać, żeby dobrze się zaprezentować i żeby nikt nie pomyślał, że jestem dziwna.

Wróćmy na chwilę do zmęczenia. Często łapie nas w momencie, w którym lista zadań jest jeszcze długa, a wskazówkom zegara daleko do 17. Oczywistym rozwiązaniem wydaje się wtedy sięgnięcie po kawę. Czy nasz mózg lubi ją w takich chwilach?

– Nasz organizm funkcjonuje w pewnych naturalnych cyklach. Tak samo jak w nocy mamy na zmianę sen płytki i głęboki, tak samo w ciągu dnia mamy momenty, kiedy możemy skupić uwagę i kiedy staje się to dla nas trudne.

Zdrowy pik uwagowy trwa około 90 minut. Jeżeli ja ten szczyt przepracuję, po czym pójdę na kolejne spotkanie i kolejne spotkanie, i kolejne spotkanie, i nie będę mieć momentu regeneracji pomiędzy, to zaczynam sobie budować tzw. dług w układzie nerwowym.

Co to znaczy?

– W przypadku długu w układzie nerwowym nie mówimy już tylko o tym, że np. spada mi uważność, jest mi przykro, tylko mówimy o tym, że cały centralny układ nerwowy zaczyna się przegrzewać. W którymś momencie już nie potrafię zasnąć, nie potrafię spać głęboko, nie potrafię odpoczywać, nie potrafię się skupić, zaczynam popełniać błędy.

Wpadasz w błędne koło i orientujesz się, że nie ma już za bardzo metody, która pomaga ci wypocząć. To taka śmierć przez kilkadziesiąt cięć, która trwa długo. Nie widać tego z dnia na dzień, nawet nie z kwartału na kwartał, aż nagle orientujemy się, że np. zupełnie wypaliliśmy się zawodowo.

Kawa świetnie maskuje ten stan, bo w momencie, kiedy spada nam efektywność, mamy problem ze skupieniem, czy nawet z pamięcią, to jest w stanie trochę nas dostymulować. Tylko że ona maskuje stan układu nerwowego, maskuje sygnały ostrzegawcze. Spadek w którymś momencie i tak nastąpi, tylko że będzie wtedy bardzo drastyczny.

To, że nam spada efektywność po 90 minutach, jest normalne. Jesteśmy ludźmi.

Na koniec chciałabym wrócić do pierwszego pytania. Czy, biorąc pod uwagę to, co dziś wiemy o działaniu mózgu, skracanie tygodnia pracy to kierunek, który może sprawić, że staniemy się bardziej wypoczęci i efektywni?

– Moim zdaniem to jest jedyne rozwiązanie. Od końca ery przemysłowej minęło już trochę czasu, a nam się nadal wydaje, że pracujemy w fabrykach.

W Wielkiej Brytanii dwa lata temu przeprowadzono badanie o tym, ile realnie przeciętny pracownik średnio pracuje w ciągu dnia. Okazało się, że z ośmiu godzin spędzonych w pracy ludzie tak naprawdę pracują tylko dwie i pół. Wszystkie eksperymenty ze skracaniem czasu pracy, które obserwowałam, a prowadzono je m.in. w Niemczech, w Wielkiej Brytanii, w Skandynawii, kończą się gigantycznym sukcesem, który rodzi potem masę problemów.

Problemów?

– To, że człowiek ma być efektywny przez osiem godzin, to największa ściema rynku pracy. Jestem przekonana, że tak samo będzie w Polsce. Wskaźniki efektywności i samopoczucia ludzi, którzy brali udział [w pilotażu skrócenia czasu pracy – red.] się poprawią. Tylko co z tym zrobimy? Czy my jesteśmy gotowi na to, żeby faktycznie przebudować prawo pracy? Na tym etapie zwykle robi się pod górkę. ●

Rozmawiała Maria Korcz

OGŁOSZENIE

Kraj/34459486

KONFERENCJA KOLEJ NA KOLEJ

Porozmawiajmy o przyszłości polskiej kolei

16 listopada 2026, 10.30
Fabryka Norblina, Warszawa

Zapisy i program: Wyborcza.pl/konferencjakolejnakolej

ORGANIZATOR wyborcza.pl wyborcza.biz
PATRONAT HONOROWY Minister Infrastruktury
SPONSOR HITACHI
REKLAMA
PARTNERZY PKP Polskie Koleje Państwowe Spółka Akcyjna; 200 LAT KOLEI 100 LAT PKP; PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.; DOLNY ŚLĄSK; Koleje Dolnośląskie

2 RP

eprasa.pl 5f5b593905

Unia Europejska

O JAKIEJ EUROPIE MARZY KACZYŃSKI?

Polexit jest wśród opcji, choć to dopiero „wariant C".

ROZMOWA Z
DR. HAB. PAWŁEM MARCISZEM
z Uniwersytetu Warszawskiego

ARKADIUSZ GRUSZCZYŃSKI: Jarosław Kaczyński uważa, że Komisja Europejska ma za dużo kompetencji i zbyt często ulega Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Czy prezes Prawa i Sprawiedliwości ma rację?
DR HAB. PAWEŁ MARCISZ: Nie da się odpowiedzieć na tak zadane pytanie, ponieważ Jarosław Kaczyński nie rozwinął swojej tezy w trakcie wykładu na Forum Ekonomicznym w Krynicy. Zdaje się, że lider największej partii opozycyjnej ma problem z Komisją Europejską i TSUE, ponieważ jako jedyne były zdolne spowolnić lub zablokować niektóre „reformy" polskiego wymiaru sprawiedliwości z czasów rządów PiS-u. Wydaje się, że prezes Kaczyński chciałby przenieść swoje podejście do reform, czyli po prostu niszczenia sądów i innych instytucji, na poziom unijny.

Kaczyński prezentuje konkretną wizję UE, która miałaby być luźną formą współpracy między państwami członkowskimi. Bez Komisji Europejskiej czy ze zreformowanym Parlamentem Europejskim.
– Głównym problemem wizji zaprezentowanej przez prezesa jest rozdźwięk między tym, co deklaratywnie chce osiągnąć, a więc większą demokratyzacją, konkurencyjnością, spójnością europejskich gospodarek, a środkami, które wybiera. A te sprowadzają się do rozmontowania Unii Europejskiej na rzecz jakiejś luźnej formy współpracy między państwami.

Przy czym Kaczyński opowiada o „luźnej formie współpracy państw członkowskich", ale zapomina dodać, że taka UE prowadziłaby 27 różnych polityk zagranicznych, obronnych i egoistycznych polityk energetycznych. Prezesowi wydaje się, że Polska będzie mocniejsza i uważniej słuchana w Europie ojczyzn, choć to bardzo naiwna wizja. Z punktu widzenia naszego potencjału gospodarczego będziemy państwem drugiej kategorii, ponieważ w Unii Kaczyńskiego będą dominowały takie państwa jak Francja, Niemcy, Włochy i Wielka Brytania, która być może chciałaby wrócić do wspólnoty europejskiej.

Prezes PiS twierdzi, że Komisja musi zniknąć, ponieważ narzuca krajom członkowskim zbyt progresywne i lewicowe prawo oraz ingeruje w kształt wymiaru sprawiedliwości. Czy Jarosław Kaczyński nie ma racji w tym, że w bardzo wielu przypadkach prawo unijne stoi ponad prawem narodowym?
– Prawo unijne stoi ponad prawem narodowym, to fakt. Jednak Komisja Europejska ma bardzo ograniczone możliwości stanowienia prawa unijnego, za które odpowiadają europosłowie oraz Rada Unii Europejskiej. Komisja składa projekty aktów prawnych, lecz ich nie przyjmuje. Jeśli przedstawiciele obywateli albo przedstawiciele państw członkowskich nie chcieliby przyjęcia konkretnego prawa, to by tego nie zrobiono. Nie ma też mowy o narzucaniu lewicowych rozwiązań. Jesteśmy częścią Unii od 22 lat i nadal mamy najbardziej konserwatywne prawo aborcyjne.

• **Jarosław Kaczyński podczas tegorocznego Krynica Forum przedstawił plan reformy UE**
FOT. MAREK PODMOKŁY / AGENCJA WYBORCZA.PL

Prawica mówi coś innego: Unia w przyszłości narzuci nam liberalizację prawa. Czy to możliwe?
– W obecnym ustroju Unii Europejskiej byłoby to niemożliwe: ani Komisja, ani Parlament nie są w stanie narzucić nam rozwiązań w kwestii aborcji, małżeństw jednopłciowych czy identyfikacji płciowej. Stwierdzenie, że w przyszłości może nam się coś złego zdarzyć, jest absurdalne. Równie dobrze możemy założyć, że za 10 lat ONZ nakaże nam zwrócić Niemcom ziemie zachodnie, w związku z czym powinniśmy już teraz opuścić Organizację Narodów Zjednoczonych. Niepoparte w faktach spekulacje mają jeden cel: straszenie ludzi.

Jeśli chodzi o wymiar sprawiedliwości, to obrona niezawisłości sądów nie jest częścią ideologii woke, tylko klasyką instytucjonalnego konserwatyzmu. Prawica jeszcze do niedawna wyznawała wiarę w stabilność instytucji i pozytywnie oceniała części państwa, które sprawnie działały. To się zmieniło.

Unia wymyślona przez Kaczyńskiego miałaby centrum decyzyjne w Radzie Europejskiej, a w Parlamencie Europejskim zasiadaliby posłowie pracujący jednocześnie w krajowych parlamentach. Czy ten nowy podział kompetencji usprawniłby działalność UE?
– Nie. Rada Europejska składa się z szefów rządów lub prezydentów państw członkowskich. Nie da się tych wszystkich ludzi obarczyć bieżącym zarządzaniem władzą wykonawczą w Unii Europejskiej, ponieważ mają inne obowiązki w swoich ojczyznach. Kolejnym problemem jest zasadniczy konflikt interesów, o którym nie wspomina Jarosław Kaczyński: interes unijny rozumiany jako dobro obywateli całej wspólnoty często jest sprzeczny z partykularnymi interesami poszczególnych państw członkowskich. Dzisiaj Komisja dba o całą wspólnotę, a Rada Europejska o konkretne państwa, widać więc wyraźnie, że nie można rozwiązać tej pierwszej, a jej kompetencje przerzucić na barki szefów rządów. Dodajmy, że działalność Rady Europejskiej sprowadziłaby się najprawdopodobniej do rozwiązywania lokalnych konfliktów, co sparaliżowałyby proces decyzyjny w UE.

Zatem skupmy się na strategii Kaczyńskiego, który chce w pierwszej kolejności zebrać milion podpisów pod wnioskiem o zmiany traktatowe. Czy to skuteczna metoda?
– Wątpię, ponieważ w całej Unii mieszka 452 mln osób, więc petycja z poparciem 0,2 proc. populacji nie zrobi na nikim wrażenia.

Prezes dodaje, że za chwilę w Europie otworzy się okno możliwości, ponieważ w Niemczech do władzy może dojść Alternatywa dla Niemiec, we Francji prezydentką może zostać Marie le Pen, w Hiszpanii do władzy szykuje się Vox, a w Polsce wybory może wygrać skrajna prawica. Przez to okno mogą więc wejść ugrupowania antyunijne. Kaczyński mówił wprost w Krynicy o powołaniu międzynarodówki, która miałaby powołać nową Unię Europejską.
– Dojście w Niemczech do władzy partii, która rehabilituje SS w publicznych wypowiedziach, było dla Polski katastrofą, a nie szansą, jak zdaje się uważać Jarosław Kaczyński. Niestety, powstanie prawicowej międzynarodówki jest możliwe, jeśli w wymienionych przez pana krajach władze przejmą populiści stawiający sobie za cel osłabienie Unii.

Jarosław Kaczyński opowiada o kolejnym punkcie swojego planu, czyli powołaniu mniejszości blokującej wszystkie decyzje w Radzie Europejskiej, co sparaliżowałoby pracę całej Unii. To możliwe?
– Ma to swoją krótsza nazwę, czyli liberum veto. Mówi pan o tradycyjnej metodzie głosowania w Radzie, która opiera się na uzyskaniu poparcia 55 proc. państw członkowskich, w których mieszka 65 proc. ludności. Obecnie zebranie mniejszości blokującej nie jest łatwe, choć po zwycięstwach skrajnej prawicy będzie możliwe.

To inaczej: czy Unia ma zamontowane bezpieczniki przed skrajną prawicą, która chciałaby ją rozmontować?
– Tak, podstawowym jest sposób zmiany traktatów, do czego wymagana jest jednomyślność państw. Trybunał Sprawiedliwości czuwa nad prawem tworzonym przez Unię, a jego reforma również wymaga pełnej zgody krajów członkowskich. Istnieją jednak inne sposoby osłabienia Unii: prawicowe rządy mogą skutecznie wybrać eurosceptycznego szefa Komisji, który blokowałby działanie wspólnoty.

Ostatnim punktem – jeśli dwa pozostałe, czyli petycja i mniejszość blokująca nie doprowadzą do zmiany traktatów – będzie powołanie nowej Unii przez prawicową międzynarodówkę, a następnie rozpoczęcie negocjacji opuszczenia UE. Jak pan ocenia ten plan?
– Jeśli negocjacje w tym samym czasie rozpoczęłyby Polska, Niemcy, Francja, Hiszpania i Włochy, wówczas reszta kontynentu musiałaby się zastanowić nad przyszłością Unii w obecnym kształcie. To brutalna strategia, która odniosłaby sukces. Jeśli jednak Polska samodzielnie chciałaby wyjść z Unii, wówczas nikt by nas nie zatrzymywał i podzielilibyśmy losy Wielkiej Brytanii, która ma o wiele większą gospodarkę niż my, dostęp do rynków kapitałowych i tradycje przemysłowe, a jednak po opuszczeniu UE znalazła się w kryzysie.

Kaczyński dodaje coś jeszcze: Unia nie ma optymistycznej opowieści o samej sobie, ma ją za to prawica, która chce postawić na rozwój sztucznej inteligencji i budowę niezależności energetycznej dzięki energii atomowej. Może faktycznie UE nie ma tej opowieści?
– Ma, ale nie te, które podobają się prezesowi. Do tej pory Unia Europejska miała zapobiegać katastrofie klimatycznej, chronić konsumentów i regulować rynek oraz nowe technologie. Prawicy nie podoba się, że Unia dba o wysoki standard ochrony praw człowieka, standardy instytucjonalne i jest wzorem dla świata, jeśli chodzi o regulacje, które tworzą przyjazne otoczenie prawne dla obywateli. ●
Rozmawiał Arkadiusz Gruszczyński

• **Cała rozmowa na wyborcza.pl**

***Dr hab. Paweł Marcisz** pracuje w Katedrze Prawa Europejskiego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego.

• **Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji**

eprasa.pl 5f5b593905

Alfabet Michnika

Wszystko zaczęło się od „Dziadów”

Stanęliśmy w długim rzędzie filomatów i filaretów, spiskowców, którzy przysięgają – jak pisał Herbert – „na ptaka i dwa kolory”.

Michnik

Mój rok 1968 jest o tyle różny od doświadczeń innych, że nie byłem wtedy na wiecu na kampusie Uniwersytetu Warszawskiego i że nikt mnie nie spałował. Ale już następnego dnia zostałem aresztowany. Można powiedzieć, że za całokształt.

Zarzuty dotyczyły tego, że wspólnie z Henrykiem Szlajferem spotkaliśmy się z korespondentem francuskiej prasy, którego poinformowaliśmy o tym, że cenzura zdjęła „Dziady” Dejmka. A zupełną bzdurą było to, że uznano to za zdradę stanu. Podciągnęli to pod artykuł 5. małego kodeksu karnego, który służył do represji niepokornych. Zgodnie z tym artykułem kary zaczynały się od pięciu lat.

Ale jeśli chodzi o ocenę marca 1968 roku, to był moment, kiedy moje pokolenie wypluło knebel i przemówiliśmy własnym głosem. W związku z tym, że wszystko zaczęło się od „Dziadów” w Teatrze Narodowym, to stanęliśmy w długim rzędzie filomatów i filaretów, spiskowców, którzy przysięgają – jak pisał Herbert – „na ptaka i dwa kolory”.

To było zderzenie dwóch Polsk. Polski Mickiewicza z Polską Bolesława Piaseckiego. To był moment, kiedy próbowano ten naród przechrzcić na faszyzm, ale się nie udało. Niemniej było to trudne, bo wydobyto z ludzi to, co paskudne, a to, co szlachetne musiało siedzieć cicho. Wiele osób wtedy wyjechało, wzbogacając naukę i kulturę za granicą. Komuniści wypychali Polaków żydowskiego pochodzenia za granicę. Ja nigdy nie myślałem, żeby wyjechać, bo jestem uparty. Bo jak im się źle ze mną żyje w Polsce, to niech oni wyjeżdżają.

• **Próba generalna „Dziadów” w Teatrze Narodowym, listopad 1967 rok. Od góry: Danuta Mniewska i Gustaw Holubek**

FOT. MARIUSZ SZYPERKO/CAF/PAP

„Alfabet Michnika”

• to cykl rozmów Sebastiana Słowińskiego z redaktorem naczelnym „Gazety Wyborczej”. Każdy odcinek zaczynamy od słowa będącego punktem wyjścia do osobistej opowieści o świecie, w którym idee, wartości i decyzje miały realne konsekwencje. Premiera co tydzień w piątek na kanale YouTube AleHistoriaWideo i w formie felietonu w „Gazecie Wyborczej”.

Jak się kogoś stygmatyzuje, że jest obcym elementem, nie jest Polakiem, to budzi się determinacja. Albo się wyjeżdża, albo zostaje się i mówi, „ja wam uszyję śmiertelną koszulę”. I to była moja decyzja.

W 1968 roku trafiłem do więzienia i gdybym powiedział, że nigdy się nie bałem, to bym skłamał. Ale nigdy nie bałem się na tyle, żeby dać ciała.

Wspominam ten okres jako próbę – dla całego mojego pokolenia, polskiej inteligencji – czy wytrzymamy, czy nas skotłują. To była bolszewizacja pod hasłami ONR-u. Uważam, że zdaliśmy egzamin, zwłaszcza perspektywicznie. No bo jak odpowiedzieliśmy na marzec? Kinem moralnego niepokoju, studenckim teatrem, nową falą w literaturze, a w konsekwencji Komitetem Obrony Robotników.

Polski ’68 to nie był bierny opór. Były manifestacje, wiece. On był pokojowy, ale nie bierny. Jeżeli robisz strajk okupacyjny na uniwersytecie czy na politechnice to nie jest to bierny opór. Bierny opór to, jak się siedzi cicho. Wielu moich kolegów dziś w Rosji stosuje bierny opór, bo nie popierają Putina, ale milczą.

1968 rok to rok protestów studenckich na świecie. W Paryżu wyglądał inaczej, bo my mieliśmy na sztandarach Mickiewicza, a oni Mao Tse-Tunga. A jednak czułem małą zazdrość. Bo tam nie było decydujące to, że były zamieszki, lecz to, że był to ruch masowy, masowa kontestacja. I tego zazdrościłem. Zbiorowe zakwestionowanie całego modelu cywilizacyjnego demokratycznej Europy i Stanów Zjednoczonych.

My protestowaliśmy przeciwko komunizmowi, a oni w pewnym sensie przeciwko liberalnej demokracji, ale tylko w „pewnym sensie”. Cohn-Bendit powiedział mi, że jak miał proces za protesty i zapytali się go, jak się nazywa, to powiedział „Kuroń Modzelewski”. Wtedy wszystko zbiegło się w jednym momencie, bo to nie tylko Francja i Polska, ale także Czechosłowacja i Praska Wiosna. Takie domino było już później tylko w 1989 roku.

My mieliśmy na sztandarach Mickiewicza, a w Paryżu mieli Mao Tse-Tunga

To byli często moi koledzy – Bob Hayden, Daniel Cohn-Bendit, Alan Krivine, Francesco Cataluccio – w związku z tym bardzo się identyfikowałem z tym, co dzieje się na Zachodzie. Już przedtem miałem doświadczenia z ludźmi ze środowisk trockistowskich, którzy do Polski przyjeżdżali i z nami rozmawiali. Między innymi to za ich pośrednictwem przekazaliśmy egzemplarz „Listu otwartego do partii” Jacka Kuronia i Karola Modzelewskiego. Drugim kanałem, który ten tekst przekazał na Zachód, był Jan Józef Lipski, egzemplarz „Listu” wywiozła jego przyjaciółka do Giedroycia.

Dziś Mickiewicz może wydawać się bogoojczyźniany – zwłaszcza młodszym pokoleniom – ale on nie był bogoojczyźniany. Dla mnie Mickiewicz był zrewoltowany, popierał wiosnę ludów, krytykował papieża, a jak pisał „Do Matki Polki”, to było to requiem dla przegranych. Dla nas to był bóg buntu. ●

Adam Michnik

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34458458

1 RP

eprasa.pl 5f5b593905

Kulturalny rozkład jazdy

NOWA EUROPA, AMERYKAŃSKIE KINO

Można zaszyć się pod kocem z kubkiem herbaty, ale można też wybrać się na dobry spektakl, koncert, wystawę albo festiwal filmowy.
Oto nasze propozycje kulturalne na jesień i początek zimy.

Magdalena Dubrowska

ALINA SZAPOCZNIKOW / NAIRY BAGHRAMIAN
do 31 stycznia 2027, Warszawa, Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki

Zachęta świętuje setną rocznicę urodzin Aliny Szapocznikow. Na wystawie jest ponad 30 jej prac z lat 1959–1972: rzeźby, rysunki, grafiki i fotografie. Wśród nich „Noga", pierwszy odlew wykonany z ciała artystki, a także cykl „Nowotwory" i późny „Zielnik".

Twórczość Szapocznikow zestawiono z najnowszymi pracami Nairy Baghramian, irańsko-niemieckiej rzeźbiarki. Artystki, mimo że tworzyły w różnych dekadach, spotykają się w refleksji nad cielesnością, zmysłowością oraz doświadczeniem choroby i przemijania. Prace Baghramian z cyklu „Scruff of the Neck" przywodzą na myśl protezy dentystyczne i aparaty ortodontyczne: polerowane aluminium łączy się w nich z gipsem porcelanowym, woskiem i gumą.

Artystka potraktowała reprezentacyjne sale Zachęty – Matejkowską i Narutowicza – jak parę szczęk, a jej obiekty zamontowane na ścianach spinają przestrzeń niczym aparat na zębach. W jednej z sal zawisła przygotowana specjalnie z myślą o przestrzeni Zachęty monumentalna rzeźba „Headgear" – aparat ortodontyczny.

RZEŹBA PO STABILNOŚCI
do 28 lutego 2027, Warszawa, Muzeum Sztuki Nowoczesnej

To pierwsza w historii MSN-u międzynarodowa wystawa poświęcona rzeźbie współczesnej, a także zwieńczenie warszawskiego „Sezonu na rzeźbę". Kuratorzy Jagna Lewandowska i Szymon Maliborski pokazują prace ponad 30 artystek i artystów, m.in. June Crespo, Gizeli Mickiewicz, Edith Karlson, Jacka O'Briena, Izy Tarasewicz i Dominique White.

Według Maliborskiego dzisiejsze formy rzeźbiarskie to „nowe sposoby reagowania na świat, który utracił stabilność". Zamiast skończonej bryły na cokole widzimy więc rzeźbę, która się rozpada, przepływa i zmienia. Część prac powstała specjalnie dla muzeum, a wystawa prowadzi od parteru przez klatkę schodową aż po galerie drugiego piętra i podcienie. Obok budynku, na Placu Centralnym, stanęła „Sobowtórka" zmarłej niedawno VALIE EXPORT, pionierki sztuki feministycznej – ogromne podwójne nożyce. Mogą być narzędziem kobiecej pracy, jak u krawcowych czy montażystek filmowych, ale też narzędziem przemocy. Na tarasie muzeum można z kolei zobaczyć „Fontannę piasku" Dominiki Olszowy: strumień wody zatrzymany w locie i zamieniony w formę stałą.

REKLAMA
Kraj/34459329

Picasso i pikasiaki
Nowoczesna ceramika
11.09.2026–7.02.2027
MNK SZOŁAYSCY
Muzeum Narodowe w Krakowie

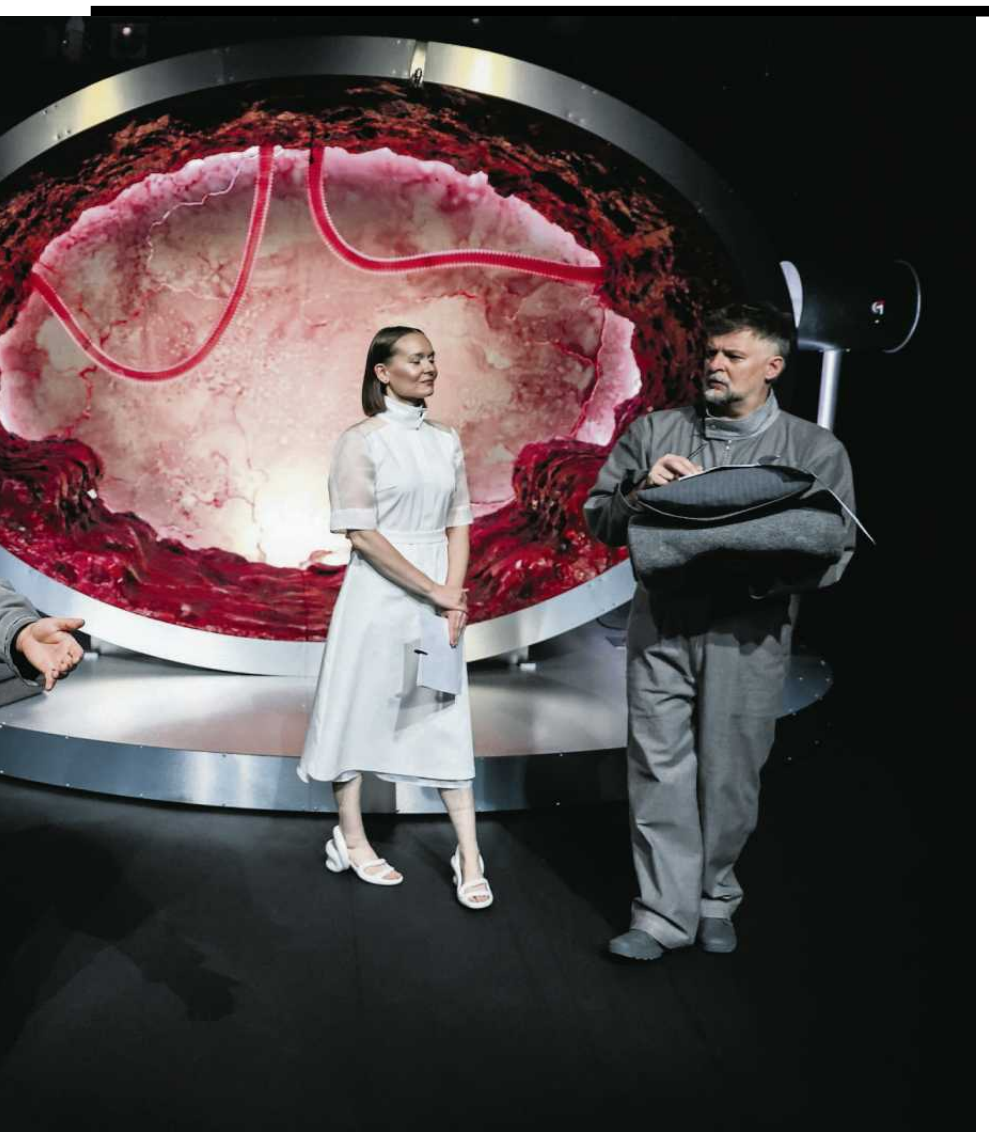

Pablo Picasso (1881–1973)
Corrida na białym tle, 1948
fajans, farba; fot. Piotr Ligier
Muzeum Narodowe w Warszawie
© Succession Picasso 2026

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Mecenas MNK
PGE
Partner Strategiczny MNK
TOTALIZATOR SPORTOWY
LAT

1 RP

eprasa.pl 5f5b593905

• Adam Nawojczyk, Anna Paruszyńska i Michał Majnicz podczas próby spektaklu „E/Migranci" w reżyserii Mikity Ilinczyka w Narodowym Starym Teatrze w Krakowie. Premiera 6 listopada

FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

„E:/MIGRANCI"
premiera 6 listopada,
Kraków, Narodowy Stary Teatr

Białorusko-polski reżyser Mikita Ilinczyk, autor i współautor wystawianych w Polsce dramatów mówiących o migracji i uchodźstwie: „Pigmalion", „Unpacking" czy „2049: Witaj, Abdo", ale też reżyser „Lalki" w warszawskim Teatrze Dramatycznym, tym razem wchodzi w dialog z „Emigrantami" Sławomira Mrożka. W swoim spektaklu „E:/migranci", który przygotowuje w Narodowym Starym Teatrze w Krakowie, odwraca perspektywę. Polska nie jest tu krajem, z którego się wyjeżdża, tylko miejscem przyjazdu, powrotu, selekcji i asymilacji. Dla kraju, który przez dekady opowiadał o sobie jako o kraju emigrantów, taka zmiana punktu widzenia może być ważniejsza niż literacki cytat.

ŚWIĘTO NIEMEGO KINA
5-8 listopada,
Warszawa, kino Iluzjon

W warszawskim kinie Iluzjon – Muzeum Sztuki Filmowej po raz 21. odbywa się Święto Niemego Kina. Festiwal poświęcony sztuce filmowej okresu niemego prezentuje odrestaurowane cyfrowo, najczęściej nieznane polskiej publiczności, tytuły z muzyką na żywo. Hasłem przewodnim tegorocznej edycji jest kult ciała. Oprócz filmów fabularnych w programie również: pierwsze rejestracje wydarzeń sportowych, pokazów cyrkowych i tanecznych.

Hasłem przewodnim tegorocznej edycji Święta Niemego Kina w Warszawie jest kult ciała

SACRUM PROFANUM
6-11 listopada, Kraków

Tegoroczna, 24. edycja festiwalu nowej muzyki odbywa się pod hasłem „Rytuał". Jego główną osią jest sześć koncertów odbywających się w Cricotece w specjalnej przestrzeni zaprojektowanej przez artystów wizualnych: Si On i Jakuba Ziółkowskiego. Wielkoformatowe malowane tkaniny i humanoidalne figury z używanych ubrań przywodzą na myśl rytualny namiot obrzędowy.

Program festiwalu oscyluje pomiędzy medytacyjnym dialogiem Clary Lévy z muzyką Hildegardy z Bingen a głośnym show japońskiego perkusisty Ryosuke Kiyasu. Ponadto usłyszymy wielkopolski folk w awangardowym wydaniu zespołów WCIAS i Kromleh. Lukas de Clerck zagra na odtworzonym antycznym aulosie, a Madhuvanti Pal – na indyjskiej rudra vinie. Na zakończenie, 11 listopada, Timothy Archambault wykona prapremierę utworu na algonkiński flet pibigwan. Muzyka zabrzmi też m.in. w Czytelni Głównej Biblioteki Jagiellońskiej oraz na ulicach miasta.

FESTIWAL FILMÓW AZJATYCKICH PIĘĆ SMAKÓW
10-17 listopada, Warszawa,
10 listopada – 6 grudnia, online

To już 20. edycja festiwalu kina azjatyckiego, który co roku przyciąga tłumy do kin, a od kilku lat gromadzi swoich fanów i swoje fanki również przed ekranami komputerów czy telewizorów, bo część filmów można zobaczyć online.

Sercem festiwalu jest konkurs Nowe Kino Azji – zobaczymy dziesięć debiutów i autorskich filmów, m.in. z Bangladeszu, Sri Lanki, Kambodży, Indii i Wietnamu. Zwycięzcę wybierze międzynarodowe People's Jury.

Festiwal przygotował w tym roku pierwszą w Polsce retrospektywę Tsui Harka, mistrza hongkońskiego kina lat 80. i 90., z filmami „Kaczka po pekińsku" i „Dawno temu w Chinach". Druga retrospektywa poświęcona jest Koreańczykowi Na Hong-jinowi, autorowi „W pogoni" i „Lamentu". W programie m.in. jego najnowszy film „Witajcie w Hope" z Michaelem Fassbenderem i Alicią Vikander.

Festiwal wraca też do swoich korzeni – Wietnamu, zaczynał jako przegląd kina wietnamskiego. Publiczność wybrała tytuły do Sekcji Jubileuszowej. To m.in. „13 zabójców" Takashiego Miike, „Kot do wynajęcia" czy „Mikrosiedlisko". Na duży ekran wraca odrestaurowane „Miasto smutku" Hou Hsiao-hsiena. W sekcji „Odwrócone spojrzenia" zobaczymy krótkie metraże azjatyckich absolwentów łódzkiej Szkoły Filmowej.

„PROCES ELIGIUSZA NIEWIADOMSKIEGO"
premiera 11 listopada,
Warszawa, Teatr Powszechny

Spektakl Bartosza Szydłowskiego, który powstaje w koprodukcji z krakowską Łaźnią Nową, to teatralna rekonstrukcja procesu zabójcy Gabriela Narutowicza, pierwszego prezydenta niepodległej Polski. Scenariusz w adaptacji Łukasza Drewniaka oparto na stenogramie rozprawy wydanym w 1923 roku. Twórców interesuje nie tylko sam proces sądowy, który zakończył się śmiercią zamachowca w Cytadeli Warszawskiej, ale także proces jako wydarzenie medialne.

Data warszawskiej premiery nie jest przypadkowa – reżyser chce, by w Święto Niepodległości spektakl stał się głosem przeciw przemocy i fanatyzmowi.

REKLAMA

Kraj/34458962

1 RP

eprasa.pl 5f5b593905

EIKO ISHIOKA. KIM JESTEM?

11 listopada 2026 – 17 stycznia 2027, Kraków, Muzeum Manggha

Pierwsza w Polsce wystawa jednej z ikon japońskiego designu. Eiko Ishioka przełamywała granice między grafiką, reklamą, modą, filmem i scenografią, a za kostiumy do „Drakuli" Coppoli dostała Oscara.

Manggha pokazuje blisko 80 jej plakatów z lat 1968–1993. Są wśród nich prace do pokazów mody Isseya Miyakego, kampanie dla Shiseido i plakaty wydawnictwa Kadokawa Shoten. Kinomanów zainteresują japońskie plakaty do „Czasu Apokalipsy", „Drakuli" i „Niewinnego" Viscontiego.

FESTIWAL FILMU NIEMEGO

12-15 listopada, Kraków, Kino Pod Baranami

Najstarszy w Polsce przegląd kina niemego z muzyką na żywo odbywa się po raz 27., pod hasłem „Kontinuum". Organizatorzy chcą pokazać, że kino nieme nie jest zamkniętym rozdziałem historii, tylko wciąż inspiruje współczesnych twórców. W programie m.in. film z Busterem Keatonem, „Upadek domu Usherów" Jeana Epsteina, zestaw filmów Alice Guy – pierwszej kobiety reżyserki – oraz „Student z Pragi". Podczas pierwszego seansu – polskiego filmu „Ludzie bez jutra", który przez wiele lat był uznawany za zaginiony, muzykę na żywo wykona zespół Hańba!. Do projekcji zagrają też m.in. hoshii, Zima stulecia, Jagodna czy La Giang.

Eiko Ishioka przełamywała granice między grafiką, reklamą, modą, filmem i scenografią, a za kostiumy do „Drakuli" Coppoli dostała Oscara

• **„Fałszerka" Stevena Soderbergha – film będzie można zobaczyć na TAURON American Film Festivalu we Wrocławiu** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **„Lee Miller w wannie Hitlera" – spektakl belgijskiej grupy Needcompany to jedno z wydarzeń tegorocznej edycji Festiwalu Nowa Europa w warszawskim Nowym Teatrze** FOT. VIBE STALPEART

MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL MUZYKI EUROPY ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ EUFONIE

12 listopada – 6 grudnia, Warszawa, Szczecin, Łódź, Kołobrzeg, Katowice, Kraków, Wrocław, Rzeszów

Ósma edycja festiwalu Narodowego Centrum Kultury to blisko 30 wydarzeń w kilku miastach, od Kołobrzegu po Katowice. Motywem przewodnim jest „złote spoiwo", czyli muzyka, która buduje mosty w trudnych momentach historii. Festiwal otworzy 13 listopada w Teatrze Wielkim w Łodzi recital łotewskiej sopranistki Kristine Opolais. 18 listopada w Filharmonii Narodowej odbędzie się prawykonanie utworu Zygmunta Krauzego do słów Adama Zagajewskiego, a sam kompozytor zagra swój II Koncert fortepianowy. 23 listopada zabrzmi „Credo" Krzysztofa Pendereckiego, a 27 listopada wystąpi orkiestra z Lipawy, Europejskiej Stolicy Kultury 2027. W programie festiwalu są też pokazy opery „Czarodziejska góra" Pawła Mykietyna.

„ŁAKNĄĆ"

premiera 14 listopada, Łódź, Teatr im. Jaracza

Katarzyna Minkowska, znakomita reżyserka, nagrodzona niedawno na festiwalu Interpretacje w Katowicach prestiżowym Laurem Konrada i uznana przez miesięcznik „Teatr" za najbardziej wpływową postać polskiego teatru, sięga po dramat Sarah Kane. „Łaknąć" z 1998 roku nie ma tradycyjnej fabuły ani psychologicznie zbudowanych postaci – to splot głosów o głodzie miłości, lęku przed odrzuceniem i samotności. Jest tu jeden z najsłynniejszych miłosnych monologów współczesnego dramatu.

„SŁODKI PTAK MŁODOŚCI"

premiera 14 listopada, Warszawa, Teatr Narodowy (Scena przy Wierzbowej)

Małgorzata Bogajewska wraca do Narodowego z dramatem Tennessee Wil-

REKLAMA
Kraj/34459301

POLSKI DIZAJN:
BIOGRAFIA PRZEDMIOTU

23.09–13.12.2026

KURATORKI
AGATA KIEDROWICZ
ALEKSANDRA KOPERDA

PROJEKTANCI I PROJEKTANTKI
MAGDA JUREK, MICHAŁ BORECKI / PANI JUREK
ANNA MARCINISZYN / NODI STUDIO
JUSTYNA FAŁDZIŃSKA, MIŁOSZ DĄBROWSKI / UAUPROJECT
KRYSTIAN KOWALSKI
MARIA JEGLIŃSKA-ADAMCZEWSKA
MARTYNA BARBARA GOLIK
AGNIESZKA BAR
PIOTR KUCHCIŃSKI
ALEKSANDRA ŻEROMSKA
MATI SIPIORA
MAJA GANSZYNIEC
MARTA NIEMYWSKA-GRYNASZ
DAWID GRYNASZ / GRYNASZ STUDIO
MALWINA KONOPACKA
JAN GLIŃSKI
ADAM SKOTARCZAK

bunkier sztuki

BIOGRAFIA PROJEKTANTA

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

www.bunkier.art.pl

1 RP

eprasa.pl 5f5b593905

liamsa w przekładzie Jacka Poniedziałka, który odświeżył swoje tłumaczenie specjalnie na tę inscenizację. To historia ludzi oślepionych pogonią za sławą i pozycją, ale też opowieść o smaku porażki i o tym, jak łatwo złamać zasady. Starzejąca się gwiazda filmowa i młody, cyniczny mężczyzna wykorzystują się nawzajem, każde dla własnych celów. Teatr zapowiada, że szczególnie mocno wybrzmią postaci kobiece. Grają m.in. Gabriela Muskała, Ewa Wiśniewska, Beata Ścibakówna, Monika Dryl i Mateusz Rusin.

KONCERT DAKHABRAKHA
15 listopada, Wrocław, Zaklęte Rewiry

Kijowski kwartet wywodzi się z teatru Dach Władysława Trojckiego i od lat nazywa swoją muzykę „etno-chaosem". Ukraińskie pieśni ludowe łączą się u nich z rytmami z Afryki, Indii i Bliskiego Wschodu, z hip-hopem i minimalizmem. Charakterystyczne są wysokie futrzane czapy wokalistek i teatralność koncertów. Zespół występował na największych festiwalach świata, od Glastonbury po Bonnaroo. Od 2022 roku jego koncerty są także opowieścią o wojnie i ukraińskiej tożsamości.

KULTURA NA UCHODŹSTWIE. DNI SOLIDARNOŚCI W WILLI DECJUSZA
16-17 listopada, Kraków, Willa Decjusza

Willa Decjusza od lat jest schronieniem dla twórców, którzy musieli opuścić swoje kraje z powodu wojny lub prześladowań. Cykl „Kultura na uchodźstwie" to jej gest solidarności z artystami emigracyjnymi, zwłaszcza z Białorusi. Najważniejszym punktem tegorocznej edycji ma być spotkanie z Alesiem Bialackim, laureatem Pokojowej Nagrody Nobla z 2022 roku i założycielem Centrum Praw Człowieka „Viasna". W programie także spotkania autorskie z najważniejszymi postaciami niezależnej kultury białoruskiej: Alhierdem Bacharewiczem, Uładzimirem Niaklajeu, Andrejem Chadanowiczem i Lawonem Barszczeuskim.

• **„Kult Ciała" – to jedno z wydarzeń Święta Kina Niemego w warszawskim Iluzjonie** FOT. FINA

• **Wystawa „Rzeźba po stabilności" w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie** FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

TAURON AMERICAN FILM FESTIVAL
17-22 listopada, Wrocław, Kino Nowe Horyzonty, **17 listopada – 6 grudnia,** online

To największy w Polsce przegląd niezależnego kina amerykańskiego. W programie 17. edycji TAURON American Film Festivalu we Wrocławiu znalazło się 146 filmów (120 pełnometrażowych i 26 krótkometrażowych). W tym roku Indie Star Award odbierze Josephine Decker, której twórczości festiwal poświęca retrospektywę. W konkursie TAURON Breakthrough znalazły się filmy prosto z festiwali, m.in. Sundance czy SXSW – zwycięzcę wybiera publiczność. Po raz pierwszy odbędzie się też jurorski konkurs krótkich metraży, w którego jury zasiądzie m.in. L.U.C.

W sekcji Highlights, nad którą „Wyborcza" objęła patronat, pokazana zostanie m.in. „Fałszerka" Stevena Soderbergha z Ianem McKellenem, a także film „Jeden kieszonkowiec w Nowym Jorku" Noaha Segana, w którym John Turturro po latach znów gra u boku Steve'a Buscemiego. Polską premierę będzie miał „Jestem Rocky" Petera Farrelly'ego o tym, jak Sylvester Stallone walczył o prawo do zagrania głównej roli we własnym scenariuszu.

Jednym z najbardziej wyczekiwanych filmów festiwalu jest „Club Kid" Jordana Firstmana. Reżyser sam wcielił się w główną rolę klubowego promotora, któremu pewnego dnia ktoś podrzuca pod drzwi dziesięcioletniego syna.

W programie znalazł się również „Debiut" Jessego Eisenberga z Julianne Moore w roli cichej gospodyni domowej, która bierze udział w castingu do amatorskiego musicalu.

Festiwal otworzy komediodramat „Misty Green", napisany i wyreżyserowany przez komika Chrisa Rocka.

W odrestaurowanych kopiach 4K wracają „Manhunter" Michaela Manna z pierwszym ekranowym Hannibalem Lecterem oraz „Ghost Dog" Jima Jarmuscha.

Organizatorzy przypomną także najgłośniejsze produkcje ostatniego roku, w tym „Jedną bitwę po drugiej" Paula Thomasa Andersona oraz „Grzeszników" Ryana Cooglera.

PLACEBO
18 listopada, Łódź, Atlas Arena

Brytyjskie trio założone w 1994 roku przez Briana Molko i Stefana Olsdala to jeden z najważniejszych zespołów alternatywnego rocka lat 90. Ich muzyka łączy glam, punk i mroczną melancholię, a androgyniczny wizerunek Molko zmienił myślenie o męskości w rocku. Przeboje „Pure Morning", „Every You Every Me" czy „The Bitter End" znają całe pokolenia. Zespół od lat ma w Polsce wierną publiczność i regularnie tu wraca. Ostatni album studyjny, „Never Let Me Go", wydał w 2022 roku.

„LOVE ME TENDER"
premiera 20 listopada, Warszawa, TR Warszawa

Wojtek Rodak adaptuje powieść francuskiej pisarki Constance Debré, część jej autofikcyjnej trylogii, którą wydawnictwo Ha! art właśnie tłumaczy na polski. Bohaterka jest prawniczką z zamożnej rodziny z francuskiej elity. Odkrywa swoją queerową tożsamość i wchodzi w związki z kolejnymi kobietami. W trakcie rozwodu mąż ogranicza jej kontakt z dzieckiem, a ona płaci najwyższą cenę za bycie sobą. Spektakl pyta, czy można być matką bez dziecka i czy miłość może być wolna od przemocy posiadania. To część sezonu TR pod hasłem „Strumienie miłości". Dramaturgia: Iga Gańczarczyk.

„CZARODZIEJSKA GÓRA"
20, 21, 22 listopada Warszawa, Nowy Teatr

Opera Pawła Mykietyna do libretta Małgorzaty Sikorskiej-Miszczuk według Tomasza Manna wraca w nowej odsłonie. To wspólna produkcja Nowego Teatru i Teatru Wielkiego – Opery Narodowej, w koprodukcji z Narodowym Centrum Kultury i Malta Festival Poznań. Reżyseruje Andrzej Chyra, scenografię stworzył Mirosław Bałka, orkiestrę prowadzi Adam Banaszak.

O wyjątkowości projektu świadczy radykalna decyzja kompozytora o rezygnacji z orkiestry grającej na żywo i wykorzystaniu jedynie przestrzennego dźwięku płynącego z głośników, dzięki której udaje się stworzyć bogatą paletę dźwiękową splatającą brzmienia instrumentalne z elektronicznymi. Po prapremierze dzieło okrzyknięto jednym z naj-

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34460238 REKLAMA Kraj/34459920

Słówko NOWOŚĆ
Literówka
Quizy • Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

Twoje utwory były emitowane w internecie, radiu lub telewizji w latach 2020-2025, ale nie masz umowy z ZAiKS-em?

Nic straconego!

ZAiKS pobrał dla ciebie wynagrodzenia na mocy obowiązujących przepisów, ponieważ właśnie w ten sposób prawo zabezpiecza autorów, autorki i ich spadkobierców.

Zgłoś się po swoje pieniądze do ZAiKS-u. Czekamy na Ciebie.

W celu odebrania wynagrodzenia niezbędne jest potwierdzenie praw do utworu.
Kontakt: +48 22 55 67 101, wydzial.repartycji@zaiks.org.pl

Stowarzyszenie Autorów ZAiKS jako największa w Polsce organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi dba o to, by twórca zarabiał na swojej twórczości.

zaiks
sprzyjamy wyobraźni

1 RP

eprasa.pl 5f5b593905

ważniejszych polskich przedstawień muzycznych XXI wieku.

7. MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL NOWA EUROPA. UZDROWISKO OPERA
20 listopada – 12 grudnia, Warszawa, Nowy Teatr

Tegoroczna edycja festiwalu Nowego Teatru poświęcona jest operze i teatrowi muzycznemu z Europy Środkowo-Wschodniej i spoza niej. Otwierają go trzy pokazy „Czarodziejskiej góry" Pawła Mykietyna w reżyserii Andrzeja Chyry, wspólnej produkcji Nowego Teatru i Teatru Wielkiego – Opery Narodowej (20–22 listopada). 28–29 listopada kijowska Opera Aperta pokaże spektakl „GAIA-24. Opera del Mondo" Romana Grygoriva i Illi Razumeiki, ukraińskiego duetu kompozytorów. Litewską scenę reprezentuje wileńska Operomanija z dwoma przedstawieniami Karolisa Kaupinisa: „Dariusz Radziwiłł, syn Witolda" (4 grudnia) i „Święto pieśni" (6 grudnia).

Na finał, 11–12 grudnia, belgijska Needcompany przywiezie „Lee Miller w wannie Hitlera" Maartena Seghersa i Jana Lauwersa. Bohaterką jest amerykańska fotografka wojenna, która w 1945 roku sfotografowała się w wannie w monachijskim mieszkaniu Hitlera. Pokazom towarzyszy program wykładów, debat, spotkań z twórcami i warsztatów.

16. FORUM MŁODEJ REŻYSERII
20-22 listopada, Kraków, Akademia Sztuk Teatralnych

To najważniejszy w Polsce festiwal, na którym studenci i absolwenci reżyserii pokazują swoje spektakle dyrektorom teatrów. W tym roku komisja wybrała prezentacje spośród 41 zgłoszeń ze szkół teatralnych z Krakowa, Warszawy, Białegostoku i Wrocławia. Nagrody funduje Ministerstwo Kultury i Stowarzyszenie Autorów ZAiKS, swoje wyróżnienia przyznają też teatry. Obok konkursu odbywają się czytania performatywne Pracowni Dramaturgicznej AST, panele i spotkania z dyrektorami instytucji. Forum bywa realną trampoliną: zeszłoroczna laureatka Weronika Zajkowska debiutuje w tym sezonie w TR Warszawa.

• **Andrzej Chyra w spektaklu „Europa"w reżyserii Krzysztofa Warlikowskiego – jedno z wydarzeń tegorocznej Boskiej Komedii w Krakowie**
FOT. MAGDA HUECKEL / NOWY TEATR

O wyjątkowości projektu „Czarodziejska Góra" świadczy radykalna decyzja kompozytora o rezygnacji z orkiestry grającej na żywo i wykorzystaniu jedynie przestrzennego dźwięku płynącego z głośników

„SALOME"
premiera 22 listopada, Warszawa, Teatr Wielki – Opera Narodowa

Jedna z najbardziej rewolucyjnych partytur operowych wyszła spod pióra Richarda Straussa na początku XX wieku, a podstawą libretta była dekadencka sztuka Oscara Wilde'a. Warszawską premierę „Salome", która powstaje w koprodukcji z Madrytem, przygotowuje Claus Guth, jeden z najważniejszych reżyserów operowych, pracujący na największych scenach światowych. W partii tytułowej – Monika Radecka, dyryguje – Yoel Gamzou.

WARSZAWSKIE TARGI SZTUKI
27-29 listopada, Warszawa, EXPO XXI

To już 23. edycja jednego z najważniejszych wydarzeń polskiego rynku sztuki. Swoją ofertę pokaże ponad sto galerii sztuki współczesnej i antykwariatów z całej Polski, a w zeszłym roku targi odwiedziło ponad 11 tysięcy osób. Jak co roku ważną częścią imprezy są wystawy towarzyszące. Najważniejszą z nich będzie prezentacja prac Meli Muter (1876–1967), malarki związanej z École de Paris, jednej z najważniejszych polskich artystek XX wieku.

Wystawa „Kompas rzeźby", inspirowana książką Kamy Zboralskiej o 114 polskich rzeźbiarkach i rzeźbiarzach, pokaże prace siedemnastu twórców, m.in. Sylwestra Ambroziaka, Iwony Demko, Marty Klonowskiej i Pawła Orłowskiego. Trzecia prezentacja to Urban Art Area z pracami czołowych polskich artystów sztuki ulicznej, nurtu coraz chętniej kupowanego przez kolekcjonerów. W ramach Art Talks odbędą się panele i wykłady o sztuce i jej rynku z udziałem kolekcjonerów, artystów i ekspertów.

„KOLUMBOWIE"
premiera 28 listopada, Poznań, Teatr Polski

Remigiusz Brzyk wystawia „Kolumbów. Rocznik 20" według powieści Romana Bratnego. To historia pokolenia, któremu wojna i okupacja odebrały młodość i zmusiły je do przedwczesnej dorosłości. Adaptację przygotowała Marty-

REKLAMA Kraj/34460027

REKLAMA Kraj/34457184

eprasa.pl 5f5b593905

na Wawrzyniak, dramaturgię Krzysztof Zygucki, scenografię i kostiumy Marika Wojciechowska.

SZEPTY DESZCZU, CISZA ŚNIEGU. KAWASE HASUI
29 listopada – 28 lutego 2027, Kraków, Muzeum Manggha

Pierwsza w Polsce wystawa Kawase Hasuiego (1883–1957), jednego z najważniejszych twórców shin-hanga – ruchu, który odnowił japoński drzeworyt w XX wieku. Manggha pokaże 103 jego prace z kolekcji Galerie Nouvelle. Hasui podróżował po Japonii z notesem i utrwalał miejsca, które znikały pod naporem modernizacji. Jego pejzaże pełne są deszczu, śniegu, zmierzchu i pustych ulic. Łączył tradycyjny warsztat z zachodnim realizmem i wyjątkową wrażliwością na światło. Wystawa jest poświęcona córce artysty, Fumiko Hasui.

BOSKA KOMEDIA
3-20 grudnia, Kraków

Dziewiętnasta edycja największego festiwalu teatralnego w Polsce będzie zarazem najdłuższa i największa w jego historii. Przez 18 dni na ponad dziesięciu scenach Krakowa zostanie pokazanych ponad 30 spektakli z Polski, Austrii, Chin i Litwy. Hasło „No pasarán" pyta o granice naszego sprzeciwu i rolę teatru wobec współczesnego świata.

W konkursie Inferno o Grand Prix walczy 13 najciekawszych polskich przedstawień sezonu. Szczególnie uhonorowany zostanie Krystian Lupa: festiwal pokaże jego wrocławską „Wycinkę" i „Czarodziejską górę" przygotowaną w Wilnie. Krzysztof Warlikowski przywiezie „Europę", Florentina Holzinger – „Tanz", a chińska reżyserka Wei Jia – swoją wersję „Między nami dobrze jest" Doroty Masłowskiej. Festiwal organizuje Teatr Łaźnia Nowa, dyrektorem jest Bartosz Szydłowski. Przedstawienia grane są na krakowskich scenach m.in. w Starym Teatrze i Teatrze im. Słowackiego.

• Katarzyna Minkowska przygotowuje premierę spektaklu „Łaknąć" w Teatrze im. Jaracza w Łodzi FOT. PAP/ŁUKASZ GĄGULSKI

CHELSEA WOLFE
3 grudnia, Warszawa, Progresja

Amerykańska wokalistka i kompozytorka od kilkunastu lat tworzy jedną z najbardziej rozpoznawalnych mrocznych estetyk współczesnej alternatywy. Jej muzyka łączy gotycki folk, doom metal, elektronikę i trip-hop. Charakterystyczny, eteryczny głos kontrastuje u niej z ciężkimi, przytłaczającymi brzmieniami. Ostatnie albumy zdradzają wyraźny zwrot ku elektronice. Chelsea Wolfe ma w Polsce wierną publiczność i występowała tu wielokrotnie, także na festiwalach.

„STO SPOJRZEŃ"
premiera 4 grudnia, Kraków, Narodowy Stary Teatr

Singapurski artysta Choy Ka Fai przenosi widzów do roku 2044, w którym sztuczna inteligencja uczy się symulować emocje, troskę i bliskość. Spektakl pyta, co zostaje z ludzkiej czułości, gdy maszyny nauczą się ją naśladować. Przedstawienie należy do ścieżki „Radykalna ciekawość", która w tym sezonie prowadzi widzów Starego na pogranicze teatru i sztuk wizualnych.

WATCH DOCS. PRAWA CZŁOWIEKA W FILMIE
4–13 grudnia, Warszawa i online

26. edycja jednego z największych na świecie festiwali filmów o prawach człowieka, organizowanego przez Helsińską Fundację Praw Człowieka. Pokazy odbędą się w kinach Kinoteka, Muranów i Kinomuzeum MSN, a online na platformie MOJEeKINO.PL. Filmy rywalizują w trzech konkursach: głównym, ekologicznym Green Dog i Nowego Polskiego Filmu. Jak co roku dokumentom towarzyszą retrospektywy, panele dyskusyjne i warsztaty. Festiwal ma też edycję objazdową, która w tym roku dociera do ponad 40 miejscowości – w Krakowie gości 5–8 listopada w kinie Paradox.

„NINA. WIECZNA KRÓLOWA"
premiera 4 grudnia, Warszawa, Teatr Dramatyczny

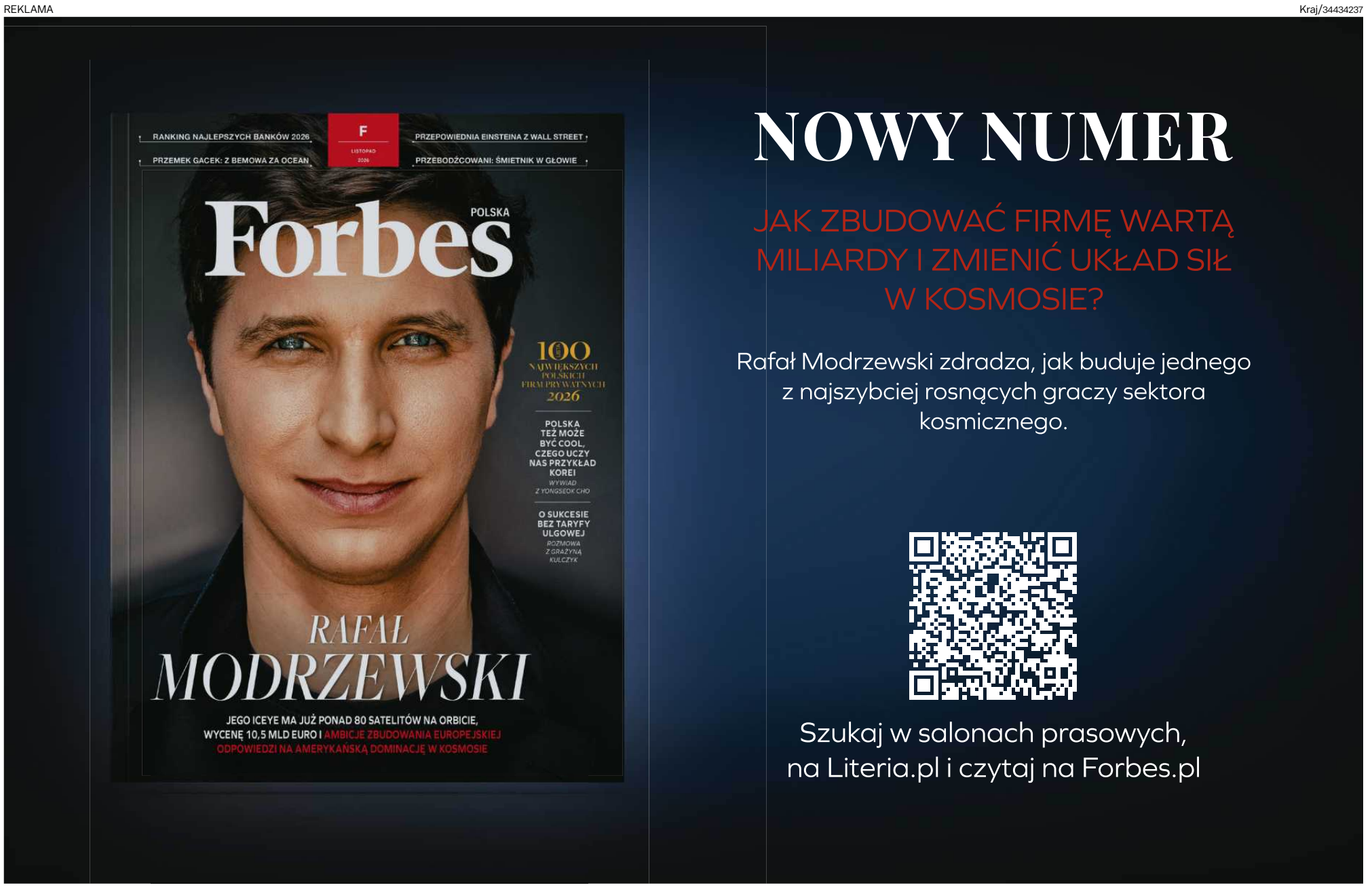
Teatr Dramatyczny przygotowuje premierę sztuki „Nina. Wieczna królowa" Julii Holewińskiej w reżyserii Wojciecha Farugi. To – jak zapowiadają twórcy „pełna groteski sceniczna fantazja inspirowana postacią Niny Andrycz, łącząca opowieść o teatralnych ambicjach z pytaniami o polityczne wpływy, przywileje i cenę niezależności." W roli głównej wystąpi Anita Sokołowska.

ELEANOR ANTIN. RETROSPEKTYWA
5 grudnia–21 marca 2027 Kraków, MOCAK

Pierwsza w Polsce i największa w Europie retrospektywa jednej z klasyczek sztuki feministycznej. MOCAK pokaże ponad 80 kluczowych prac 90-letniej artystki, wybranych we współpracy z nią samą. Antin łączy wątki feministyczne ze sztuką konceptualną, porusza się między fotografią, filmem a performansem. Wcielała się w wymyślone postaci – króla, balerinę czy pielęgniarkę – by pytać o płynną tożsamość i kobiece role społeczne.Wystawę rozpoczyna znana realizacja „100 butów", zbiór obuwia, który artystka ustawiała w różnych miejscach: w otwartych przestrzeniach i we wnętrzach instytucji kultury.

REKLAMA

Kraj/34434237

1 RP

eprasa.pl 5f5b593905

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

ŚMIERĆ BEZ PLANU

Najpierw kryminalni pomylili dom podejrzanego. Potem było tylko gorzej. – Na służbie można zginąć, ale nie wystawia się policjanta na odstrzał – mówi były funkcjonariusz o akcji w Kraśniku Górnym, w której zginął 29-letni Natan Sieroń.

– To było takie puf, puf, dwa strzały i cisza. A zaraz seria. Pomyślałam: czy to wojna? – Krystyna mieszka po sąsiedzku w Kraśniku Górnym. – Cieszyłam się, że w tamtym domu znów jest życie. A tu taka historia.

24 września 2026 roku Mariusz G. śmiertelnie postrzelił 29-letniego funkcjonariusza policji Natana Sieronia.

KRADZIEŻ PALMY

Zaczęło się od palmy. Dwumetrowa roślina została skradziona z zewnętrznego działu ogrodniczego sklepu budowlanego. Było już po zamknięciu, sprawcę nagrały kamery. Sklep zgłosił kradzież na policję. Ustalenie tożsamości złodzieja nie było trudne.

Słyszę, że służby go znały. W 2024 roku został skazany w Niemczech za udział w przestępstwie związanym z przewozem broni. W Polsce na oku mieli go kryminalni. I składali meldunki, że może posiadać broń. Taką informację dostałam od osoby znającej szczegóły sprawy.

Kradzież palmy uprawniała do przeszukania. W sytuacjach, gdy są uzasadnione podstawy do znalezienia dowodów lub podejrzanego, niepotrzebny jest nakaz prokuratora. Musi później zatwierdzić czynności, ale decyzję podejmuje policja. W komendzie powiatowej w Bolesławcu rządzi młodszy inspektor Tomasz Jagielski, a naczelnikiem kryminalnych jest komendant Michał Kalita.

Funkcjonariusze dowiedzieli się o operacji na porannej odprawie. Do akcji zaangażowano wszystkich tutejszych kryminalnych. Tylko ponoć nie wszyscy wiedzieli, że podejrzany może mieć broń.

– Co bardziej doświadczeni mogliby zaprotestować. Nie każdy chce się bezsensownie narażać. Zażądaliby wezwania „czarnych", znaczy kontrterrorystów. Oni są szkoleni do takich akcji – słyszę.

Plan był prosty: pojechać, przeszukać, zatrzymać.

PIERWSZY ZATRZYMANY W KRAŚNIKU GÓRNYM

Z Bolesławca to 15 minut drogi. Na miejscu byli przed jedenastą.

W Kraśniku Górnym domów jest niewiele, ale wieś ciągnie się kilka kilometrów. Ten poszukiwanego Mariusza stoi na uboczu, dochodzą do niego trzy drogi.

– Ode mnie nie widać, co się dzieje na ich podwórku, drzewa zasłaniają – mówi Krystyna. Mógłby coś widzieć mieszkający po drugiej stronie mężczyzna, ale tamtego dnia był w pracy. Ma kamery, ale nagrywają tylko jego podwórko.

Poniemiecki budynek, należący do rodziny Mariusza, przedzielono na pół. Po wojnie wiele spotkał taki los – nikomu już nie były potrzebne tak duże nieruchomości. Domy oddziela płot, przed każdym spore podwórko, jedno z uklepaną ziemią, drugie zarośnięte.

Policjanci skierowali się na prawo. Obok drzwi była tabliczka z numerem. Czterech weszło do środka. Zastali dwóch mężczyzn – interesował ich młodszy.

Ale okazało się, że to nie jest poszukiwany. Pomylili domy.

Policja zaraz po zdarzeniu przekazała naszej redakcji, że sprawca śmiertelnego postrzelenia policjanta został ostrzeżony. Tyle że to sami policjanci mieli wymusić na kobiecie, by zadzwoniła, żeby wracał do domu.

– Plan był taki: Natan miał czekać zaraz za drzwiami i obezwładnić Mariusza, jak wejdzie do domu – słyszę.

ŚMIERTELNY STRZAŁ

Tylko że Mariusz, gdy wrócił do domu, zorientował się i zaczął uciekać. Natan Sieroń wybiegł za nim. Wtedy padły strzały. Pistolet policjanta był cały czas w kaburze. Zapasowy magazynek został na komendzie, kryminalni od zawsze chodzili z jednym. Ale i tak by mu nie pomógł.

Kula przeszła Natanowi przez potylicę.

Pozostali policjanci wybiegli na podwórko, zaczęła się strzelanina. Aż w końcu Mariusz wyrzucił broń. Został zatrzymany. Po ciężko rannego Natana Sieronia przyleciał helikopter, przetransportowano go do szpitala w Legnicy. Oficjalnie poinformowano, że jego stan jest krytyczny.

Ratownicy medyczni w takich sytuacjach mówią, że jest to rana śmiertelna bez skutku natychmiastowego. Śmierć mózgu stwierdzić musi dwóch lekarzy specjalistów. Zanim podtrzymujące życie maszyny zostaną odłączone, mogą zostać jeszcze pobrane organy do przeszczepu.

O śmierci Natana Sieronia poinformowano 25 września późnym wieczorem. Komendant Główny Policji gen. insp. Marek Boroń napisał: „Odszedł, pełniąc służbę do końca – wierny słowom roty ślubowania: »nawet z narażeniem życia«. Służba była dla Niego zobowiązaniem i odpowiedzialnością, którą wypełniał z oddaniem i poświęceniem. Jego śmierć jest ogromną tragedią dla Rodziny, Bliskich, Koleżanek i Kolegów oraz całej policyjnej społeczności".

Niektórzy zostali też z pytaniem, dlaczego młody i niedoświadczony funkcjonariusz został postawiony na pierwszej linii. Słyszę: – Bo szybko biegał.

POLICJANT SPORTOWIEC

Sportowe walory Natana Sieronia podkreślają wszyscy, którzy go znali. Zarówno z dzieciństwa, jak i pracy.

Od małego trenował piłkę nożną. Pochodził z niewielkich Rokitek i, choć przeprowadził się do Legnicy, wciąż grał w A-klasowej drużynie GoldenGranit Czarni Rokitki. Miał opinię twardego obrońcy. Ale poza murawą: serdeczny i uczynny. Nieraz przyjeżdżał wcześniej, by naciągnąć siatki na bramki.

„Zostawił na murawie mnóstwo serca, zdrowia i niezapomnianych chwil" – napisali zawodnicy po jego śmierci.

Natan Sieroń od zawsze marzył też o pracy w służbach. Najpierw myślał o wojsku, potem straży granicznej. Padło na policję. Był szczęśliwy, gdy go przyjęli.

Pracę zaczął w 2024 roku, zaraz po ukończeniu kryminologii na Uniwersytecie Wrocławskim. Przeszedł półroczne szkolenie, a gdy zdał egzaminy, został skierowany do służby patrolowej. W wydziale kryminalnym był ledwie od miesiąca. Przeniesiono go za dobre kwalifikacje. Był zdolny, pracowity, wysportowany. Jeszcze przed wstąpieniem do policji uprawiał strzelectwo.

Prywatnie też mu się układało. Mieszkał z wieloletnią partnerką w Legnicy, w przyszłym roku planowali ślub.

– Drogi mężu. Nazywam cię tak, choć los odebrał nam możliwość powiedzenia sobie sakramentalnego „tak". Ale przecież ono już dawno wybrzmiało między nami. W każdym spojrzeniu, geście i wspólnej chwili – mówiła na pogrzebie narzeczona Natana Sieronia. – Mieliśmy całe życie przed sobą. Plany, marzenia i wspólną drogę. A jednak mój czas zatrzymał się w chwili, w której zostałeś mi odebrany. To od ciebie nauczyłam się, czym naprawdę jest miłość. Razem śmialiśmy się, płakaliśmy i milczeliśmy. Byłeś moją ostoją, spokojem, ciepłem w najchłodniejsze dni. Świat nie wie, jak niezwykłego człowieka miał zaszczyt gościć. Każdego dnia wychodziłeś na służbę z dumą i uśmiechem. Policja nie była dla ciebie tylko pracą. Była pasją, powołaniem, częścią ciebie.

Pogrzeb Natana Sieronia odprawiono z honorami – miał charakter państwowy. Do Kościoła nie mógł wejść nikt postronny, ławki wypełnili oficjele.

Uroczystość rozpoczęto odczytaniem postanowienia prezydenta Karola Nawrockiego, by pośmiertnie mianować sierżanta Natana Sieronia na wyższy stopień – podkomisarza policji. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji odznaczył go Złotą Odznaką „Zasłużony Policjant".

Policjanci chcieliby, żeby na podziękowaniach się nie skończyło. – Ta sprawa powinna zostać wyjaśniona – słyszę. – Ze śmierci Natana powinny zostać wyciągnięte wnioski. Już dawno rozmawialiśmy, że coś takiego może się stać. I znowu może się wydarzyć.

JAK POWINNA WYGLĄDAĆ AKCJA W KRAŚNIKU GÓRNYM

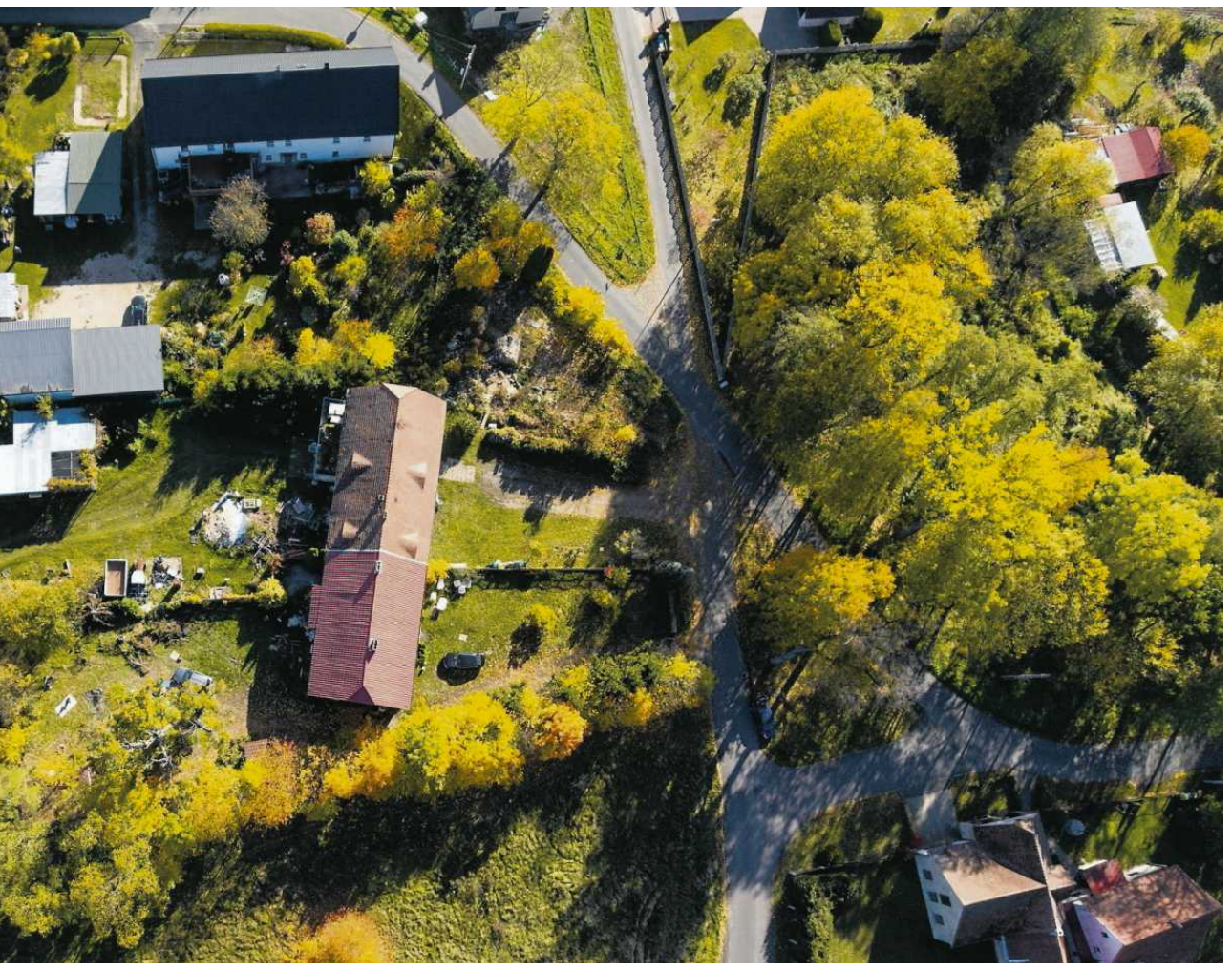
Moi rozmówcy wskazują na potencjalne błędy.

Pierwszy i najważniejszy jest według nich taki, że kryminalni w ogóle nie powinni tam iść. Na akcję, gdzie jest możliwość użycia broni, wysyła się kontrterrorystów. Komendant powinien poprosić o wsparcie.

EWA WILCZYŃSKA

eprasa.pl 5f5b593905

• **To tu zginął sierżant Natan Sieroń**
FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Nie wierzę, że ktoś tak naraziłby swoich podwładnych – mówi były funkcjonariusz CBŚ, któremu opowiadam o sprawie. Zaznacza przy tym, że kluczowe jest, czy meldunki o broni były oficjalne i widoczne w systemie. Według moich informacji kierownictwo je znało – nie mam jednak dostępu do bazy danych.

Od innego pracownika służb słyszę, że coraz częściej w trakcie rutynowego przeszukania znajdują broń. Albo ktoś zaczyna nią grozić. Kamizelki nożooporne dostali już nawet ratownicy medyczni.

Jeden z byłych wysoko postawionych funkcjonariuszy zwraca uwagę, że przecież gdyby chodziło tylko o odzyskanie ukradzionej palmy, to nie wysyłaliby dziesięciu policjantów. I to jeszcze – jak podawano – w kamizelkach kuloodpornych.

Kolejny zarzut dotyczy tego, że nie wszyscy wiedzieli o broni. Nie wzięli też zapasowych magazynków – choć tu moi rozmówcy są podzieleni, czy powinni to zrobić.

Samą akcję trzeba było dokładnie przygotować. Plan – najlepiej spisany – powinien trafić do oficera dyżurnego. A w Bolesławcu miał on nawet nie wiedzieć, gdzie jadą. Wściekł się, gdy zadzwonili, co się stało.

Od byłego policjanta słyszę historię, do czego może prowadzić brak informacji u dyżurnego. U niego w jednostce dwóch funkcjonariuszy spotkało się w domu podejrzanego. Jeden wszedł oknem, drugi drzwiami, już celowali w siebie bronią. Ale skończyło się dobrze, więc nikt się o tym nie dowiedział.

Wreszcie niedopuszczalnym błędem jest złe rozpoznanie i wejście do innego domu.

Eksperci, z którymi rozmawiam, podważają również sens telefonu do podejrzanego. – Nie chciało im się poczekać? A może miało być szybko?

Ważne jest też zabezpieczenie terenu. Tu obstawiono tylko jedną z trzech dróg, pilnował jej tylko jeden policjant. Nikt nie zabezpieczał też tyłów. Drogi zabezpieczono dopiero po strzelaninie.

Na czas potencjalnie niebezpiecznych akcji zapewnia się też wsparcie medyczne. – Służby informują nas, ile potrzeba karetek, gdzie i kiedy mamy się ustawić. Ostatnio o pomoc prosiło CBŚ. Nie znaliśmy nawet dokładnego miejsca akcji, nie wiedzieliśmy, co będą tam robić, ale byliśmy przygotowani – mówi ratownik.

Z Bolesławca prośby o zabezpieczenie medyczne nie było.

Słyszę też, że policjanci nie byli oznakowani. Choć tu moi rozmówcy nie są zgodni, czy jest to niezbędne. Policja przekazywała też, że Natan Sieroń miał kamizelkę z napisem „Policja".

Wątpliwości budzi też wiek i doświadczenie funkcjonariuszy. To młody zespół, dowódca miał pięć lat doświadczenia, Natan Sieroń był w zawodzie od dwóch lat, a w kryminalnych ledwie od miesiąca.

– To jednak najmniej jego wina. W Policji wykonuje się polecenia przełożonych – słyszę.

Samą akcję trzeba było dokładnie przygotować. Plan – najlepiej spisany – powinien trafić do oficera dyżurnego. A w Bolesławcu miał on nawet nie wiedzieć, gdzie jadą. Wściekł się, gdy zadzwonili, co się stało

PYTANIA DO POLICJI BEZ ODPOWIEDZI

Po dziewięciu dniach dostaję odpowiedź, że w sprawie interwencji w Kraśniku Górnym prowadzone jest postępowanie przez Prokuraturę Okręgową w Jeleniej Górze. Mam się tam zwrócić z moimi pytaniami. „Rzecznik prokuratury będzie osobą uprawnioną do udzielania informacji w tym zakresie" – czytam w odpowiedzi, pod którą żaden z pracowników Sekcji Prasowej KWP we Wrocławiu nie podpisał się osobiście.

Zadaję te same pytania Prokuraturze Okręgowej w Jeleniej Górze. Referent sprawy Zbigniew Harasimowicz informuje, że śledztwo toczy się przeciwko Mariuszowi G.

„O ile sposób działania funkcjonariuszy oraz inne okoliczności mające znaczenie dla popełnionej zbrodni swoim zakresem są objęte śledztwem, to za organizację, planowanie i realizację akcji w miejscu zamieszkania podejrzanego odpowiadają odpowiednie służby Policji. Z dostępnych mi informacji wynika, że prokurator nie brał w nich udziału, w związku z powyższym na obecnym etapie postępowania nie mogę udzielić w tym zakresie wiarygodnych informacji" – odpowiada referent, dodając, że aktualnie czynności sprawdzające prowadzą komórki policji, a dopiero, gdy one wskażą podejrzenie niedopełnienia obowiązków, prokuratura rozpocznie postępowanie.

Informuję policję, że prokuratura odesłała mnie do nich. Ponownie proszę o ustosunkowanie się do pytań. Odpowiedzi nie dostaję.

– Policja nie ma w zwyczaju przyznawać się do błędów – mówi Adam Bigaj, były funkcjonariusz, a teraz ekspert ds. bezpieczeństwa Uniwersytetu WSB Merito.

Wszyscy moi rozmówcy przywołują sprawę Wiszni Małej. W nocy z 2 na 3 grudnia 2017 funkcjonariusze Samodzielnego Pododdziału Antyterrorystycznego Policji we Wrocławiu przygotowali zasadzkę na grupę przestępców planujących włamanie do bankomatu. Gdy antyterroryści podeszli do kontenera osłaniającego bankomat, jeden ze sprawców otworzył do nich ogień z kałasznikowa. Zginął funkcjonariusz Mariusz Koziarski. Trzech jego kolegów zostało rannych. Od policyjnych kul zginął też napastnik. Drugi przestępca został zatrzymany.

Media podnosiły złe przygotowanie akcji. Antyterroryści mieli nie wiedzieć, że sprawca jest uzbrojony w kałasznikowa, nie było zabezpieczenia medycznego, nie zabrano psa bojowego, podnoszono także niewielkie doświadczenie części funkcjonariuszy.

Nigdy nie upubliczniono pełnej analizy po wewnętrznej kontroli w policji. Prokuratura umorzyła śledztwo. Oficjalnie nikt nie poniósł konsekwencji. Dowódca wrocławskiego SPAP odszedł na emeryturę niespełna dwa miesiące po tragedii.

KTO RZĄDZI W POLICJI

– Kluczowe przy planowaniu takiej operacji jest zapewnienie bezpieczeństwa policjantom, osobom postronnym i podejrzanemu – mówi Adam Bigaj.

Zaznacza, że nie zna szczegółów tej konkretnej akcji. Informacje, które mu przekazuję, komentuje: – W głowie się nie mieści.

Jest przekonany, że kontrterroryści nie odmówiliby wsparcia. Nie rozumie też, jak można działać bez odpowiedniego rozpoznania i planu.

– Niezależnie, czy chodzi o kradzież zegarka, czy rozbicie dziupli samochodowej, informacja o broni oznacza, że trzeba podjąć adekwatne kroki. Jeżeli wysłano tam dziesięć osób, to ktoś miał świadomość, że może być niebezpiecznie. Ale nie zrobiono niczego. Zabezpieczenie miejsca i dróg dojazdowych to są podstawy. Najpierw trzeba wyeliminować zagrożenie i dopiero można podejmować dalsze czynności – mówi. – Na służbie można zginąć, ale nie wystawia się policjanta na odstrzał.

Pytam, jakie mogą być przyczyny złej organizacji operacji. – Królowa statystyka – odpowiada szybko Bigaj. – To ona rządzi w policji.

Takie samo wyjaśnienie słyszę od innych funkcjonariuszy. Uważają, że szefostwo nie chciało dzielić się wynikami z Wrocławiem. Liczyli, że poprawią wykrywalność – ze słupków rozlicza ich góra. Mieli pójść po palmę, odhaczyć kradzież i jeszcze obwieścić sukces przejęcia broni.

– Tylko dlaczego musiał umrzeć młody chłopak? I czy to otworzy komuś oczy? – słyszę.

W załodze jest niepokój, część skończyła na L4.

– Wielu funkcjonariuszy uważa, że sprawa rozejdzie się po kościach i nic się nie zmieni.

Na razie do sklepu wróciła skradziona palma. ●

eprasa.pl 5f5b593905

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

lek. dent. Iga Oczkowicz*

...energetyków z chlorowanym basenem

Co łączy energetyki, ciążę, refluks i chlorowany basen? Wszystkie te czynniki mogą obniżać odczyn pH w ustach – zamiast neutralnego robi się kwasowy. Efektem tego jest natomiast kwasowa erozja szkliwa.

Mineralna struktura szkliwa jest niezwykle podatna na działanie kwasów, dlatego u wielu pacjentów tak ważna jest profilaktyka fluorkowa, której głównym działaniem jest tworzenie tarczy ochronnej na powierzchni szkliwa.

Kwasy mogą pochodzić z diety np. z gazowanych napojów, m.in. energetyków, soków, cytrusów, octu, kwaśnych cukierków, ale też z wnętrza organizmu przez cofanie się kwaśnej treści do przełyku, a nawet gardła.

Na niszczenie szkliwa są podatni też pływacy korzystający z nieprawidłowo chlorowanych basenów, ale też osoby przyjmujące leki w rozpuszczonej formie, jak kwas acetylosalicylowy (np. aspiryna), acetylocysteina (na rozrzedzenie śluzu, m.in. przy infekcjach dróg oddechowych) i kwas askorbinowy, a więc witamina C. Problem może też dotyczyć osób z zaburzeniami odżywiania, jak bulimia, oraz będących podczas leczenia i przyjmowania leków zwiększających ryzyko nudności czy nawet wymiotów. ● **Not. ET**

*stomatolożka z Polmedico Poliklinika Stomatologiczna Medicover Stomatologia w Bielsku-Białej

PYTANIE DO... dietetyczki

Czy blendowanie owoców i warzyw niszczy zawarty w nich błonnik?

Dr n. o zdrowiu Hanna Stolińska

autorka książki „Błonnik. Jak to, czego nie trawisz, nakręca libido, naprawia serce i rzeźbi idealną kupę", Wydawnictwo Muza*.

Często słyszymy od dietetycznych purystów: „Nie blenduj owoców, bo zniszczysz błonnik!". Z punktu widzenia fizyki to kompletna bzdura. Ostre noże blendera nie są w stanie rozerwać wiązań beta-glikozydowych na poziomie molekularnym. Błonnik po zblendowaniu wciąż tam jest, nadal waży tyle samo i nadal trafi do twojego jelita grubego, by wykarmić bakterie. Gdzie więc jest haczyk i skąd ten mit.

Musimy odróżnić sokowirówkę od blendera. Sokowirówka to zbrodnia na błonniku – oddziela sok (wodę z cukrem) od pulpy (błonnika), którą wyrzucasz do kosza. Blender zostawia wszystko w środku. Co blender faktycznie robi, to mechanicznie rozbija matrycę pokarmową. Pocięty na mikroskopijne kawałeczki błonnik nie będzie już tak skutecznie działał jako „gąbka" spowalniająca wchłanianie cukru w żołądku. Wypicie smoothie wywoła szybszy skok insuliny niż zjedzenie tych samych owoców w całości, ale błonnik jako prebiotyk pozostaje nienaruszony. Twoje bakterie i tak go zjedzą.

Jeśli więc masz do wyboru: nie zjeść szpinaku i jagód wcale albo wypić je zmiksowane – miksuj śmiało. Twoje jelito grube nie ma oczu, zależy mu tylko na chemicznym surowcu.

*Tekst jest fragmentem tej książki.

Liczba

70

PROC.

● **Polaków uważa, że zdrowe odżywianie jest zbyt kosztowne – wynika z badania przeprowadzonego przez firmę badawczą Zymetria na zlecenie Danone**

ATRAKCJA ZIMOWA

Badania naukowe potwierdzają, że zieleń działa prozdrowotnie. Naukowcy przekonują, że starannie zaprojektowane ogrody świetnie relaksują. Od 7 listopada alejki Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Warszawskiego ozdobi ponad milion kolorowych lampek, tworząc łącznie ponad 40 świetlnych przystanków przywołujących na myśl dalekie podróże. Wystawę iluminacji „Magiczny Botaniczny: Barwy Egzotyki" będzie można odwiedzać do 14 lutego 2027 r.

● **Więcej na: lumagica.pl**

Politycy chcą ograniczyć dostępność alkoholu

Pijemy mniej, ale kupić możemy więcej

Alkohol jest dostępny niemal na każdym kroku, a promocje zachęcają do większych zakupów.

Paulina Mozolewska

W 2025 r. na mieszkańca Polski przypadało 8,3 l czystego alkoholu, podczas gdy 4 lata wcześniej 9,7 l. Jednocześnie wynagrodzenia rosną szybciej niż ceny trunków. Za przeciętną miesięczną pensję można już kupić 2220 półlitrowych butelek piwa, 339 butelek wina lub 252 półlitrowe wódki.

Alkohol pozostaje dostępny niemal na każdym kroku: w supermarketach, dyskontach, sklepach osiedlowych i na stacjach benzynowych. Promocje zachęcają do kupowania całych wielopaków, a reklamy wiążą picie z odpoczynkiem, zabawą i życiem towarzyskim.

Czy Polska jest gotowa to zmienić? Sejm uchwalił ustawę (400 posłów za) mającą ograniczyć reklamę, promocję i dostępność alkoholu. Nad jej ostatecznym kształtem pracuje Senat.

POLSKA PIJĄCA

Najnowsze dane Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU) pokazują wyraźny spadek spożycia alkoholu w Polsce. W 2025 r. zmniejszyło się spożycie wszystkich głównych rodzajów alkoholu. To dobra wiadomość dla zdrowia publicznego. W dłuższej perspektywie powinno się to przełożyć na ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych. Tyle że problem alkoholu wcale nie został rozwiązany.

Bo choć pijemy mniej, alkohol staje się coraz bardziej dostępny ekonomicznie. Wg danych KCPU w porównaniu z 2024 r. jego dostępność wzrosła o 6 proc. w przypadku piwa i mocnych alkoholi i o 8 proc. w przypadku wina.

Charakterystycznym elementem polskiego rynku są i „małpki" z mocnym alkoholem; są one szczególnie popularne rano, między 6 a 9.

Alkohol jest tak mocno wpisany w naszą codzienność, że jego obecność niemal przestajemy zauważać. Towarzyszy rodzinnym uroczystościom, spotkaniom towarzyskim i wydarzeniom sportowym. W takim otoczeniu łatwo uznać, że problem zaczyna się dopiero wtedy, gdy pojawia się uzależnienie. Tymczasem szkody powodują nie tylko osoby uzależnione. Ponieważ ludzi pijących umiarkowanie lub ryzykownie jest znacznie więcej, także oni odpowiadają łącznie za znaczną część zdrowotnych i społecznych konsekwencji spożywania alkoholu.

– Największe szkody zdrowotne i społeczne są powodowane przez tę większość, która pije w sposób umiarkowany lub ryzykowny, ale która wciąż nie jest grupą osób uzależnionych od substancji – mówiła podczas czerwcowej konferencji dr Bogusława Bukowska, dyrektorka KCPU.

WINO NA ZDROWIE?

Eksperci przypominają, że nie istnieje dawka alkoholu całkowicie wolna od ryzyka dla zdrowia. To nie tak, że każda ilość jest równie niebezpieczna. Ryzyko rośnie wraz ze spożyciem, ale i niewielkie dawki nie są obojętne dla organizmu.

Historie o rzekomych korzyściach płynących z umiarkowanego picia, od „kieliszka wina na krążenie" po piwo mające pomagać w laktacji czy nawadnianiu, nie znajdują potwierdzenia we współczesnej wiedzy naukowej. Alkohol etylowy jest substancją psychoaktywną i toksyczną. Międzynarodowa Agencja Badań nad Rakiem (IARC) klasyfikuje spożywanie napojów alkoholowych jako rakotwórcze dla ludzi, w gr. 1. Do tej samej kategorii zaliczane są m.in. azbest i wyroby tytoniowe. Skala zagrożenia jest inna, ale i tu mocne dowody na rakotwórcze działanie.

Alkohol zwiększa także ryzyko chorób układu sercowo-naczyniowego, uszkodzeń wątroby i trzustki oraz zaburzeń psychicznych. Prof. Marcin Wojnar, kierownik Katedry i Kliniki Psychiatrycznej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, przypominał podczas czerwcowej konferencji, że alkohol działa hamująco na ośrodkowy układ nerwowy. Jego nadużywanie może ponadto pogarszać stan psychiczny i sprzyjać zaburzeniom nastroju, w tym depresji.

Konsekwencje picia wykraczają przy tym daleko poza zdrowie samego konsumenta. Alkohol odgrywa rolę w przemocy domowej, wypadkach, urazach i innych sytuacjach, których koszty ponoszą rodziny osób pijących i społeczeństwo.

eprasa.pl 5f5b593905

TYLKO ZDROWIE

• **Za przeciętną pensję możemy dziś kupić znacznie więcej alkoholu niż jeszcze kilka lat temu** FOT. GRZEGORZ SKOWRONEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

W debacie o alkoholu często pojawia się argument indywidualnej odpowiedzialności – dorośli ludzie sami podejmują decyzje, a państwo nie powinno nadmiernie ingerować w ich wybory.

Jak jednak zauważał Jakub Sękowski z Ministerstwa Zdrowia, decyzje konsumentów nie zapadają w próżni. Kształtują je normy społeczne, cena produktu, jego dostępność oraz marketing.

Wystarczy spojrzeć na promocje zachęcające do kupowania większej liczby produktów, wielopaki czy oferty, w których niższa cena jednostkowa zależy od zakupu kilku sztuk. Konsument wchodzi do sklepu po jedną lub dwie butelki, a bardziej „opłaca" mu się wyjść z dziesięcioma.

Znaczenie ma także sposób, w jaki sposób rozmawiamy o alkoholu. Określenia takie jak „odpowiedzialne picie" brzmią rozsądnie, ale rzadko są precyzyjnie definiowane. W efekcie uwaga skupia się na zachowaniu konsumenta, a znacznie rzadziej na właściwościach samego produktu i warunkach, w jakich jest sprzedawany.

Tymczasem marketing alkoholu staje się coraz bardziej wyrafinowany. Kampanie mogą być projektowane dla konkretnych grup odbiorców, dostosowane do ich stylu życia, zainteresowań czy wieku. Na platformach społecznościowych granica między reklamą, rozrywką i osobistą rekomendacją staje się coraz mniej wyraźna.

Anna Zagłoba, ekspertka prawna KCPU, zwracała podczas konferencji uwagę, że choć polskie prawo zabrania reklamy i promocji większości napojów alkoholowych, w internecie przepisy przez lata były trudne do skutecznego egzekwowania.

W ostatnim czasie zaczęło się to zmieniać. Pod koniec października zapadły kolejne nieprawomocne wyroki w sprawach dotyczących reklamowania alkoholu w platformach społecznościowych. W jednej z nich łączna suma grzywien, przepadku korzyści i kosztów wyniosła niemal 600 tys. zł.

NASTOLATKI TEŻ PIJĄ

Badanie ESPAD z 2024 roku pokazuje, że 72,9 proc. polskich 15-16-latków przynajmniej raz w życiu piło alkohol. W ciągu roku poprzedzającego badanie sięgnęło po niego 59,7 proc., a w ciągu ostatnich 30 dni – 39,1 proc. Wszystkie te wskaźniki są niższe niż podczas poprzedniej edycji badania. W 2019 roku w ciągu poprzednich 30 dni alkohol piło 46,7 proc. uczniów w tym wieku.

Młodzi ludzie nadal jednak stykają się z alkoholem bardzo wcześnie, a sposób, w jaki traktują go dorośli, kształtuje wzorce związane z piciem.

– Nie możemy wymagać od dzieci asertywności wobec substancji, którą dorośli przez lata skutecznie znormalizowali – mówi Paweł Mrozek, założyciel Akcji Uczniowskiej.

BEZ ALKOHOLU, ALE...

Osobnym problemem stała się szybko rozwijająca się kategoria produktów 0 proc. Z perspektywy zdrowia indywidualnego zastąpienie napoju zawierającego alkohol jego bezalkoholowym odpowiednikiem może być korzystną zmianą. Wątpliwości ekspertów budzi jednak sposób promowania takich produktów. Często wykorzystują one te same nazwy, logotypy, kolorystykę i identyfikację wizualną co ich alkoholowe odpowiedniki. Anna Zagłoba z KCPU wskazywała, że może to prowadzić do reklamy pośredniej: promocji marek alkoholowych pod szyldem produktów bezalkoholowych. Dzięki temu producenci budują rozpoznawalność również tam, gdzie reklama alkoholu podlega ograniczeniom.

W badaniu przeprowadzonym na zlecenie Akcji Uczniowskiej 54 proc. respondentów uznało reklamę piwa bezalkoholowego za pośrednią reklamę piwa alkoholowego, a 45 proc. stwierdziło, że może ona zachęcać do zakupu alkoholowej wersji tej samej marki. To opinie badanych, a nie bezpośredni pomiar wpływu reklam na zachowania konsumentów, ale pokazują, jak odbierane są takie przekazy. – Nawet jeśli odbiorcy deklarują, że odróżniają reklamę piwa bezalkoholowego od reklamy jego alkoholowego odpowiednika, nie oznacza to, że przekazy te pozostają bez wpływu na ich pamięć i skojarzenia. Jeżeli reklamy wykorzystują podobne nazwy, opakowania i symbole, odbiorca może przede wszystkim zapamiętać markę – tłumaczył dr hab. Jacek Wasilewski, medioznawca z Uniwersytetu Warszawskiego.

OKNO NA ZMIANY

Kiedy pod koniec czerwca podczas XIII Ogólnopolskiej Konferencji „Uzależnienia – Polityka, Nauka, Praktyka" spotkali się przedstawiciele administracji, naukowcy i eksperci zdrowia publicznego, Jakub Sękowski z Ministerstwa Zdrowia mówił o politycznym „momentum", które może pozwolić na wprowadzenie rzeczywistych zmian legislacyjnych „tu i teraz".

Kilka miesięcy później widać, że polityczne okno rzeczywiście się otworzyło. 8 października Sejm uchwalił nowelizację ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Nowe przepisy przewidują między innymi generalny zakaz reklamy i promocji alkoholu, z określonymi wyjątkami, rozszerzenie uprawnień samorządów do ograniczania godzin sprzedaży oraz podniesienie opłat związanych ze sprzedażą alkoholu.

Nie wszystkie postulaty ekspertów znalazły się jednak w ustawie. W toku prac sejmowych pojawiły się też rozwiązania dotyczące sprzedaży przez internet oraz wydarzeń enokulinarnych, które wzbudziły kontrowersje już podczas pierwszego posiedzenia senackich komisji.

Po tym posiedzeniu dr Bukowska nie kryła obaw o dalsze losy ustawy. Jej zdaniem dyskusja poza kilkoma uwagami merytorycznymi „zmierzała do utrzymania obowiązującego status quo", a część zgłaszanych zastrzeżeń mogła prowadzić do zahamowania prac legislacyjnych.

Komisja Zdrowia oraz Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej zakończyły prace 3 listopada i zarekomendowały Senatowi przyjęcie ustawy z poprawkami. Jedna z nich doprecyzowuje definicję promocji alkoholu. Ma ona obejmować m.in. sprzedaż z zastosowaniem upustów, rabatów, pakietów i programów lojalnościowych, a także inne korzyści oferowane w związku z zakupem alkoholu.

Inna poprawka dotyczy sprzedaży na odległość. Alkohol zamówiony przez internet miałby być dostarczany wyłącznie do wskazanego przez kupującego punktu sprzedaży posiadającego odpowiednie zezwolenie. Dopiero tam byłby wydawany bezpośrednio odbiorcy.

Ustawa znalazła się w porządku posiedzenia Senatu rozpoczętego 4 listopada. Do chwili zamknięcia tego tekstu ostateczna decyzja Izby nie była jeszcze znana. Jeśli senatorowie wprowadzą poprawki, ustawa wróci do Sejmu. Jeśli przyjmą ją bez zmian, trafi do prezydenta.

PAŃSTWO GOTOWE?

Zmiana prawa nie oznacza jeszcze zmiany społecznych przyzwyczajeń. Tak samo jak spadające statystyki spożycia nie oznaczają, że problem alkoholu został rozwiązany.

Polska pozostaje krajem, w którym alkohol można łatwo kupić przez znaczną część doby, w ogromnej liczbie miejsc. Jego dostępność ekonomiczna rośnie, a marketing od lat buduje skojarzenie trunków z odpoczynkiem, świętowaniem i życiem towarzyskim.

Poparcie 400 posłów pokazuje jednak, że politycy są gotowi zmieniać dotychczasowe zasady. Ale uchwalenie ustawy to dopiero początek. Prawdziwy sprawdzian nadejdzie wtedy, gdy nowe ograniczenia trzeba będzie wyegzekwować w sklepach, na stacjach benzynowych i w internecie. Bo alkohol nie zniknie z polskiej codzienności tylko dlatego, że zmieni się prawo. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34414001

WE WTOREK

wyborcza

na Święto Niepodległości

Oraz dodatki specjalne:

• Raport o bezpieczeństwie • Kolej na kolej

1 RP

eprasa.pl 5f5b593905

Prezydent Wrocławia

ogłasza

przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego:

ul. Legnicka 28 m. 74

Powierzchnia lokalu	-	**37,00 m²**
Powierzchnia piwnicy	-	**1,95 m²**
Cena wywoławcza w zł	-	**440 000,00 zł**
Wadium	-	**44 000,00 zł**

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach: 28.12.2026 r. w godz. 9^{00} – 11^{00}, 29.12.2026 r., w godz. 11^{00} – 13^{00} oraz 30.12.2026 r., w godz. 12^{00} – 14^{00}, po uprzednim ustaleniu terminu z Biurem Obsługi Klienta nr 9, Al. gen. Józefa Hallera 149, 53-201 Wrocław, tel. 71 798-69-70 wew. 118.

U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr 215, o godz. 10:00 dnia **13 stycznia 2027 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 7 stycznia 2027 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p.
   Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w internecie pod adresem: ***http://bip.um.wroc.pl***
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 139, tel. 71 777 77 59.

Kraj/34459961

Wyciąg z ogłoszenia o drugim przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż działek niezabudowanych położonych w Starogardzie Gdańskim przy ul. Skarszewskiej, w obrębie 1, KW GD1A/00030239/0, według wykazu w tabelce:

Lp.	Nr działki	Pow. w m²	Przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Cena wywoławcza w zł (zawiera 23%VAT)	wadium w zł
1	2	3	4	5	6
1.	**3/37**	7.236	**A.154.P2,U1** teren wielofunkcyjny, zabudowy techniczno-produkcyjnej, drobnego przemysłu, rzemiosła, budownictwa, handlu hurtowego i gospodarki magazynowej, obiektów i urządzeń służących do produkcji energii z odnawianych źródeł oraz teren zabudowy usługowej komercyjnej: - a) wyklucza się funkcje mieszkaniowe, - b) wyklucza się usługi o charakterze publicznym	**1.065.000,00**	106.500,00
2.	**3/38**	7.200	**A.154.P2,U1** teren wielofunkcyjny, zabudowy techniczno-produkcyjnej, drobnego przemysłu, rzemiosła, budownictwa, handlu hurtowego i gospodarki magazynowej, obiektów i urządzeń służących do produkcji energii z odnawianych źródeł oraz teren zabudowy usługowej komercyjnej: - a) wyklucza się funkcje mieszkaniowe, - b) wyklucza się usługi o charakterze publicznym	**1.060.000,00**	106.000,00
3.	**3/39**	8.463	**A.154.P2,U1** teren wielofunkcyjny, zabudowy techniczno-produkcyjnej, drobnego przemysłu, rzemiosła, budownictwa, handlu hurtowego i gospodarki magazynowej, obiektów i urządzeń służących do produkcji energii z odnawianych źródeł oraz teren zabudowy usługowej komercyjnej: - a) wyklucza się funkcje mieszkaniowe, - b) wyklucza się usługi o charakterze publicznym	**1.245.000,00**	124.500,00
4.	**3/40**	11.773	**A.154.P2,U1** teren wielofunkcyjny, zabudowy techniczno-produkcyjnej, drobnego przemysłu, rzemiosła, budownictwa, handlu hurtowego i gospodarki magazynowej, obiektów i urządzeń służących do produkcji energii z odnawianych źródeł oraz teren zabudowy usługowej komercyjnej: - a) wyklucza się funkcje mieszkaniowe, - b) wyklucza się usługi o charakterze publicznym	**1.730.000,00**	173.000,00
5.	**3/41**	11.009	**A.154.P2,U1** teren wielofunkcyjny, zabudowy techniczno-produkcyjnej, drobnego przemysłu, rzemiosła, budownictwa, handlu hurtowego i gospodarki magazynowej, obiektów i urządzeń służących do produkcji energii z odnawianych źródeł oraz teren zabudowy usługowej komercyjnej: - a) wyklucza się funkcje mieszkaniowe, - b) wyklucza się usługi o charakterze publicznym	**1.485.000,00**	148.500,00
6.	**3/42**	8.337	**A.154.P2,U1** teren wielofunkcyjny, zabudowy techniczno-produkcyjnej, drobnego przemysłu, rzemiosła, budownictwa, handlu hurtowego i gospodarki magazynowej, obiektów i urządzeń służących do produkcji energii z odnawianych źródeł oraz teren zabudowy usługowej komercyjnej: - a) wyklucza się funkcje mieszkaniowe, - b) wyklucza się usługi o charakterze publicznym	**1.125.000,00**	112.500,00
7.	**3/43**	6.001	**A.154.P2,U1** teren wielofunkcyjny, zabudowy techniczno-produkcyjnej, drobnego przemysłu, rzemiosła, budownictwa, handlu hurtowego i gospodarki magazynowej, obiektów i urządzeń służących do produkcji energii z odnawianych źródeł oraz teren zabudowy usługowej komercyjnej: - a) wyklucza się funkcje mieszkaniowe, - b) wyklucza się usługi o charakterze publicznym	**740.000,00**	74.000,00

Nieruchomości przeznaczono do zbycia Zarządzeniem Nr 227/05/2026 Prezydenta Miasta Starogard Gdański z dnia 12 maja 2026 r.

Przetarg ustny nieograniczony odbędzie się 13 stycznia 2027 r. (środa) o godz. 11:00 w sali 101 Urzędu Miasta Starogard Gdański ul. Gdańska 6. Wadium w pieniądzu należy wnieść najpóźniej do dnia 7 stycznia 2027 r. (czwartek) na konto Urzędu Miasta Starogard Gdański Nr 83 8340 0001 0001 1400 2000 0005 Bank Spółdzielczy w Starogardzie Gdańskim.

Wadium zostanie zaliczone na poczet ceny nabycia lub ulega przepadkowi w razie uchylenia się uczestnika, który wygrał przetarg, od zawarcia umowy.

Ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Starogard Gdański ul. Gdańska 6 (obok p. 204) i TBS Ziemi Kociewskiej sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim ul. Traugutta 56 oraz zamieszczono na stronach internetowych: www.bip.starogard.pl i www.starogard.pl

Bliższych informacji dotyczących ogłoszenia o przetargu udziela Wydział Gospodarki Gruntami, Geodezji i Rolnictwa Urzędu Miasta StarogardGdański, ul. Gdańska 6, pok. 204, II piętro, tel. 58 5306075, mail: joanna.felska@um.starogard.pl

Kraj/34459820

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

OBWIESZCZENIE

Marszałka Województwa Wielkopolskiego

Na podstawie art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.)

informuję o

podjęciu przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwał w sprawie Planów Obszarów Przyspieszonego Rozwoju OZE dla energii promieniowania słonecznego w gminach Lwówek, Rawicz, Słupca i Złotów, tj.:

- Uchwały Nr XXIX/709/26 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 października 2026 r. w sprawie: uchwalenia Planu Obszarów Przyspieszonego Rozwoju OZE dla energii promieniowania słonecznego w gminie Słupca,
- Uchwały Nr XXIX/710/26 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 października 2026 r. w sprawie: uchwalenia Planu Obszarów Przyspieszonego Rozwoju OZE dla energii promieniowania słonecznego w gminie Rawicz,
- Uchwały Nr XXIX/711/26 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 października 2026 r. w sprawie: uchwalenia Planu Obszaru Przyspieszonego Rozwoju OZE dla energii promieniowania słonecznego w gminie Lwówek,
- Uchwały Nr XXIX/712/26 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 października 2026 r. w sprawie: uchwalenia Planu Obszarów Przyspieszonego Rozwoju OZE dla energii promieniowania słonecznego w gminie Złotów.

Jednocześnie informuję o możliwości zapoznania się z treścią ww. uchwał oraz prognoz oddziaływania na środowisko dla Planów OPRO, a także uzasadnieniami i podsumowaniami, o których mowa w art. 42 i 43 ww. ustawy:

1. w wersji papierowej w siedzibie Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego w Poznaniu ul. S. Mielżyńskiego 14a, 61-725 Poznań,
2. w wersji elektronicznej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego https://bip.umww.pl/.

Marszałek Województwa Wielkopolskiego

Kraj/34459862

GAZETA wyborcza

DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi • Ogłoszenia
Nekrologi

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl
nekrologi@wyborcza.pl

Komunikaty.pl

nekrologi.wyborcza.pl

Wyciąg z ogłoszenia

Wójta Gminy Santok

o I przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej

położonej w miejscowości **Santok, gmina Santok, oznaczonej numerem ewid. działki 335** o powierzchni **1,3851 ha**. Dla nieruchomości Sąd Rejonowy w Gorzowie Wlkp. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr GW1G/00099642/6.

Cena wywoławcza: **1 000 000,00 zł (słownie: jeden milion złotych 00/100)**

Wysokość wadium: **100 000,00 zł (słownie: sto tysięcy złotych 00/100)**

Do ceny sprzedaży nieruchomości osiągniętej w przetargu zostanie doliczony podatek VAT w stawce 23%.

Przetarg odbędzie się w dniu **22 stycznia 2027r. o godz. 11.00** w siedzibie Urzędu Gminy Santok przy ulicy Gorzowskiej 59 – sala konferencyjna I piętro.

Szczegółowych informacji udziela Referat Gospodarki Przestrzennej Urzędu Gminy Santok pok. nr 16, I piętro tel. 95 7287537.

Ogłoszenie o przetargu zostało umieszczone na stronie internetowej www.santok.pl, w Biuletynie Informacji Publicznej, na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Santok, na tablicy ogłoszeń miejscowości Santok.

Kraj/34460011

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO

PRZETARG PRZETARG PRZETARG PRZETARG PRZETARG

Dyrektor Oddziału Regionalnego Agencji Mienia Wojskowego w Olsztynie ogłasza I przetarg ustny ograniczony na oddanie w najem nieruchomości położonej w Morągu przy Alei Wojska Polskiego 21

Dane ewidencyjne: obręb 1 miasta Morąg, część działki nr: 157/20, KW nr EL2O/00010036/4.

Opis nieruchomości: pomieszczenia o łącznej powierzchni użytkowej 77,76 m² w budynku nr 11 w tym lokal na parterze budynku o powierzchni użytkowej 53,32 m² oraz pomieszczenie pomocnicze na I piętrze w budynku o powierzchni użytkowej 24,44 m². Przynależny grunt do obsługi nieruchomości wynosi 0,0030 ha.

Nieruchomość przeznaczona jest do oddania w najem na czas oznaczony do dnia 31.10.2028r. na kantynę żołnierską z zastrzeżeniem, że umowa najmu wygasa z dniem zakończenia lub rozwiązania umowy użyczenia nieruchomości na rzecz Agencji przez Skarb Państwa – Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Olsztynie – bez prawa do wysuwania roszczeń z tego tytułu po stronie Najemcy.

Nieruchomość położona jest na terenie zamkniętym – teren jednostki wojskowej w Morągu.

Wywoławczy miesięczny czynsz najmu netto: 2650,00,00 zł
Wadium: 7950,00 zł

Do wylicytowanego w przetargu czynszu najmu netto doliczony zostanie podatek VAT wg stawki obowiązującej w dniu zawarcia umowy. Niezależnie od czynszu Najemca będzie ponosić koszty podatku od nieruchomości, opłaty za zużyte media i wywóz nieczystości stałych.

Przetarg odbędzie się w dniu 26.11.2026r. o godz. 9:00, w siedzibie Oddziału Regionalnego Agencji Mienia Wojskowego w Olsztynie ul. Kasprowicza 1 (pok. 233).

Szczegółowe informacje: Oddział Regionalny Agencji Mienia Wojskowego w Olsztynie, ul. Kasprowicza 1 pok. **110,** tel.: **(89) 536-31-37**.

Szczegółowe warunki przetargu, z którymi należy zapoznać się przed przetargiem, podane są w pełnym ogłoszeniu o przetargu zamieszczonym na stronie internetowej www.amw.com.pl, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz wywieszonym w siedzibie Oddziału Regionalnego AMW w Olsztynie, Urzędu Miasta w Morągu i Starostwa Powiatowego w Ostródzie Oddziału Zamiejscowego w Morągu.

PRZETARG PRZETARG PRZETARG PRZETARG PRZETARG

Kraj/34459822

OGŁOSZENIE

Przed Sądem Rejonowym w Chorzowie Wydziałem I Cywilnym pod sygn. akt I Ns 78/26 toczy się sprawa o stwierdzenie nabycia spadku po Dariuszu Mariannie Duljasz, synu Mariana i Barbary, zmarłym dnia 13 stycznia 2021 roku w Świętochłowicach, którego ostatnim miejsce zwykłego pobytu były Świętochłowice. Sąd wzywa spadkobierców, aby w terminie trzech miesięcy od dnia ukazania się ogłoszenia zgłosili i udowodnili nabycie spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

Kraj/34460142

Sąd Rejonowy w Kutnie zawiadamia, że przed tutejszym sądem pod sygnaturą akt I Ns 156/25 toczy się postępowanie z wniosku Open Retail Niestandaryzowany Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Wierzytelności z siedzibą w Warszawie przy udziale Gminy Miasta Kutno, Asekuracja sp. z o.o. w Sopocie, Zbigniewa Pogorzelskiego i Barbary Pogorzelskiej **o stwierdzenie nabycia spadku po Annie Jóźwiak, córce Janiny i Mieczysława,** zmarłej 02.11.2024 r., mającej ostatnie miejsce zwykłego pobytu w Kutnie.

Sąd wzywa wszystkich zainteresowanych, aby w terminie 3 miesięcy od daty ukazania się ogłoszenia zgłosili się do sądu i udowodnili nabycie spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

Kraj/34460087

Słówko • Literówka
Quizy • Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

eprasa.pl 5f5b593905

Dokąd jadą polskie sanki?

Niezeozumiałe decyzje, karygodne zachowania. 30-letni były saneczkarz Mateusz Sochowicz opowiada, jak Polski Związek Sportów Saneczkowych niszczy polskie saneczkarstwo.

Łukasz Jachimiak

• **Mateusz Sochowicz podczas Pucharu Świata w Sachsen, 8 marca 2026 r.** FOT. IMAGO/PAP

Tuż przed rozpoczęciem nowego sezonu, nie mamy pierwszej kadry saneczkarzy, bo Polski Związek Sportów Saneczkowych zawiesił większość zawodników. Federacja złożyła również wniosek o odebranie stypendiów trzem osobom z olimpijskiej sztafety, które należą im się za ósme miejsce na tegorocznych igrzyskach. Mateusz Sochowicz z tego stypendium zrezygnował sam, kończąc karierę.

ROZMOWA Z
MATEUSZEM SOCHOWICZEM

ŁUKASZ JACHIMIAK: Masz 30 lat i już cię nie ma w polskim saneczkarstwie, bo nie mogłeś dłużej znosić bylejakości, żeby nie powiedzieć dziadostwa, prawda?
MATEUSZ SOCHOWICZ: Zgadza się.

A jak patrzysz na to, co się teraz dzieje z twoimi niedawnymi kolegami z reprezentacji Polski? Potrafisz z dystansu?
– Wkurza mnie to niemiłosiernie! Działacze każdego związku powinni działać dla dobra sportowców, ale w polskim saneczkarstwie za działaczy robi kilku zacietrzewionych dziadów z PRL-owskimi korzeniami. Oni tak ustawili związek pod siebie, że za chwilę uwalą całą dyscyplinę.

Gdybyś dalej był saneczkarzem, to bałbyś się trenować pod wodzą Dawida Kupczyka? Pytam, bo Klaudia Domaradzka, Wojciech Chmielewski i Michał Gancarczyk, z którymi zająłeś ósme miejsce w sztafecie na igrzyskach, za takie zgłoszenie zostali zawieszeni przez związek i mają im zostać odebrane stypendia.
– Saneczkarstwo to nie są szachy. Pędząc na sankach grubo ponad 100 km na godz. w każdym zjeździe ryzykujesz swoje zdrowie, swoją przyszłość. Dlatego potrzebujesz człowieka, który jest kompetentny, który jest w stanie ci doradzić. Zawsze będę wdzięczny mojemu trenerowi Markowi Skowrońskiemu, i sztabowi niemieckiej kadry, ponieważ od nich miałem pomoc. Mam taką naturę, że zawsze lubiłem sobie zrobić bardzo ryzykowne ustawienia, a oni wszyscy mnie stopowali, jakoś ograniczali, tłumaczyli: „Mateusz, lepiej trochę odpuść, może zrób trochę bezpieczniejsze te sanki". Jak trochę nad tym pomyślałem, to potrafiłem uznać, że skoro wszyscy mi tak gadają, to pewnie mają trochę racji. A teraz kto ma coś takiego powiedzieć zawodnikom?

Słyszę, że jeden młody wziął moje sanki z instytutu w Szczecinie, gdzie były dopracowywane tak, żeby były jak najszybsze. Ja wiem, że to nie jest sprzęt na umiejętności takiego młodego chłopaka i boję się, że on sobie po prostu zrobi krzywdę. Czy ktoś tam jest odpowiedzialny za zawodników? Czy nowy trener kadry ma o tym pojęcie? Niestety, nie ma. A najlepiej pokazała to sytuacja ze zgrupowania w Norwegii, gdzie zawodnicy nie mieli odpowiednich płóz, bo trener ich nie zabrał. W bobslejach jeździ się na płozach półokrągłych, ale u nas ostrość ma kolosalne znaczenie. Trener wziął dla zawodników nakładki, które się totalnie nie nadają do jazdy i naraził ich na niebezpieczeństwo. To są fakty, a nie jakieś wymysły. Tu nie można na żywym organizmie testować jakiegoś swojego widzimisię. A jeśli nie o to chodzi, to trzeba przyznać, że się po prostu nie dopełniło obowiązku i nie zadbało o odpowiedni sprzęt. Tylko że to jest niedopuszczalne na poziomie reprezentacji. To jest totalna niekompetencja.

Czy dużo się mylę, kiedy myślę, że Kupczyk, który całe życie był bobsleistą, w roli trenera saneczkarzy jest takim zaskoczeniem, jakim byłby na przykład bardzo dobry narciarz alpejski dla snowboardzistów?
– Nie znajdziemy idealnego porównania, ale to jest niezłe, bo generalnie jeździmy po tym samym. I na tym koniec podobieństw. W saneczkarstwie jest mnóstwo aspektów technicznych, o których Dawid nie ma pojęcia. Tu jest zupełnie inna specyfika niż w bobslejach. Inna jest fizyka, inna geometria. Zacznijmy od najprostszej, na oko widocznej rzeczy: my jesteśmy na naszych sankach dużo lżejsi niż oni w bobach. I nawet jak jedziemy z podobną prędkością, to w różnych punktach toru będziemy kompletnie inaczej się zachowywali. Krótko mówiąc: nie ma szans, żeby trener bez czysto saneczkowego backgroundu czuł te różnice. Niedawno byłem na ślubie u koleżanki. Jej dziadkiem jest Andrzej Żyła, czyli nasz legendarny saneczkarz, który był też świetny w bobslejach. To jest autorytet, dlatego powołuję się na jego wypowiedź. Usłyszałem od pana Andrzeja proste zdanie: „Dawid to świetny specjalista, ale tylko w bobslejach, a sanek to nawet nie ma go kto nauczyć". To jest nie do przyjęcia, że on się próbuje uczyć, od razu prowadząc kadrę.

Jeśli już ktoś wymyślił, że pięciokrotny olimpijczyk w innej dyscyplinie sportu będzie trenerskim objawieniem w waszym sporcie, to może dobrze byłoby, gdyby kilka lat popracował u boku Marka Skowrońskiego, który właśnie sądzi się z federacją, żądając przywrócenia do pracy?
– Marek Skowroński przez wiele lat tak naprawdę był nie tylko trenerem, ale sprawował w związku wiele nieformalnych funkcji. Był kierowcą, organizatorem, logistykiem, specjalistą od sprzętu. Miał zdecydowanie największe kompetencje w polskim saneczkarstwie.

Tuż przed tegorocznymi igrzyskami powiedziałeś, że całe polskie saneczkarstwo jest oparte na tym jednym człowieku.
– Taka prawda. Niestety, nowy zarząd [wybrany w czerwcu bieżącego roku – red.] raz i drugi usłyszał od trenera Skowrońskiego szczerą ocenę swoich decyzji i działacze wytykanie sobie niekompetencji uznali za potwarz. Z jednej strony zgadzam się, że najlepiej trudne rzeczy załatwiać spokojnie, czyli spróbować razem usiąść, porozmawiać i wypracować jakiś kompromis. Z drugiej strony wiem, że nie ma z kim. I, niestety, działacze uznali, że pomysły Skowrońskiego trzeba wyrzucić do śmietnika i Skowrońskiego też trzeba wyrzucić do śmietnika, bo się mądrzy. I najlepiej będzie zrobić wszystko dokładnie odwrotnie, niż mówił Skowroński. Lawina decyzji na przekór Skowrońskiemu poszła tak daleko, że zaraz ta dyscyplina sportu w Polsce przestanie istnieć.

Tak naprawdę chyba nie jesteś zdziwiony? Przecież rozmawialiśmy wiele razy i zawsze słyszałem od ciebie, że polskie saneczkarstwo działa chałupniczo, że istnieje tylko teoretycznie.
– Tak, od lat trąbię o tym, że ta dyscyplina w Polsce chyli się ku upadkowi. Ale teraz jeszcze przyspieszyła na tej drodze. Aż tak nienormalnie to chyba nigdy nie było. A to boli tym bardziej, że po igrzyskach był jedyny moment, że naprawdę wydawał się możliwy krok do przodu, sensowny rozwój. Odzywały się różne środowiska, był odzew na apel o pomoc dla nas w kwestiach technologicznych. Gdyby została zachowana kontynuacja procesu szkoleniowego i gdyby zrobiony został krok do współprac naukowych, to wszystko by się tak zazębiło, że wreszcie polskie sanki wjechałyby na dobre tory.

Ale nagle dostaliśmy niespodziankę w postaci Dawida Kupczyka na stanowisku głównego trenera. I Andrzeja Kupczyka, bo Dawid to jest jedno, a jego ojciec jest jeszcze większym problemem. To też były bobsleista, a prywatnie kumpel pana Dariusza Ziarno. A Dariusz Ziarno ma władzę. Tak naprawdę to on rządzi Polskim Związkiem Sportów Saneczkowych – to on wprowadził do zarządu osoby, które kompletnie się nie znają na saneczkarstwie, za to dobrze znają jego. I pan Dariusz Ziarno ma bardzo duży wpływ na decyzje zarządu. A z panem Andrzejem Kupczykiem jeżdżą na zgrupowania. Bo Andrzej Kupczyk jest trenerem kadry juniorów. Do panów Kupczyka i Ziarno nie dociera, że polscy juniorzy jeszcze nie są gotowi na rywalizowanie na seniorskich torach, na trudniejszych, szybszych lodach. My mamy dużo większe prędkości, inne obciążenia. Juniorzy nagle zmuszani do takiego jeżdżenia nie dotrwają bezkontuzyjnie do tego, żeby nas zastąpić.

Zamieściłeś i usunąłeś wpis o o tym, że pan Dariusz Ziarno miał pić alkohol na zgrupowaniach, na których pod jego opieką znajdowali się nieletni zawodnicy.
– Słyszałem o tym w kuluarach i faktycznie wyciągnąłem to, żeby po prostu ujrzało światło dzienne. Ale efekt był taki, że Dariusz Ziarno wraz z Andrzejem Kupczykiem zaczęli po prostu szantażować juniorów, z którymi akurat przebywali na obozie sportowym w Giżycku. Podobno przekazali juniorom, że jak ktoś coś powie, a nawet jak tylko polajkuje moje posty, to straci stypendium. To był szantaż na dzieciach. I wszystko przycichło. A ja uznałem, że nie będę na młodych naciskał, żeby mówili, że dam im spokój i nie będę przekreślał ich marzeń, bo faktycznie gdyby coś opublikowali, to mieliby kłopoty.

Z drugiej strony Ministerstwo Sportu chyba w końcu by musiało coś zrobić, gdyby się dowiedziało, że ktoś pije alkohol na zgrupowaniach, na których ma sprawować opiekę nad nieletnimi.
– No tak, ale na ja nie mogę czegoś takiego zgłosić, bo ja na tych zgrupowaniach nie byłem.

Skasowałeś posty na ten temat, bo zagrożono ci sądem?
– Posty istnieją. Byłem straszony pozwami, oczywiście, że tak. Ale byłem świadomy, że za prawdę mnie nikt nie posądzi, więc wszystko wisi dalej i nie mam z tym problemu, żeby to zostało opublikowane, bo to jest czysta prawda. I te posty można łatwo znaleźć.

• **Cała rozmowa – na Sport.pl**

SPORT.PL
Lech i Jagiellonia grały w pucharach
Dlaczego PZPN nie bojkotuje meczu z Białorusią?
Bartłomiej Lemański o walce z depresją
Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na SPORT.PL

Zapraszamy na **Sport.pl+.** Subskrypcja za 1 zł miesięcznie przez pół roku. Płatność 6 zł z góry za 6 miesięcy, potem 9,90 zł co cztery tygodnie.

34459916

wyborcza

REDAKCJA: ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl

REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński, Paula Skalnicka.
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej" lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

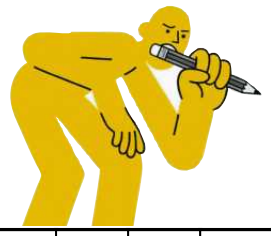
Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Robert Staśkiewicz
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X

IZBA WYDAWCÓW PRASY
NAKŁAD KONTROLOWANY

Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

eprasa.pl 5f5b593905

krzyżówka

■	1	2		3		■	4	5		6		7
8	■		■		■	9	■		■		■	
	■		■	10								
11					■		■		■		■	
	■		■		■	12			13			
14							■	■		■	■	
	■		■		■		■	■		■	■	
■	15		16					17		18		■
19	■	■		■	■		■		■		■	20
	■	■		■	■	21						
22		23		24			■		■		■	
	■		■		■		■	25				
26									■		■	
	■		■		■		■		■		■	
27						■	28					■

Hasło:

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Poziomo:
1) przechowywane na dysku komputera
4) padł (słychać było huk broni)
10) archeolożka, bohaterka gier komputerowych i filmów
11) łącza do stron internetowych
12) uwielbia wyszukane potrawy
14) Dy w tablicy Mendelejewa
15) ... prasowa, spotkanie polityków, sportowców z dziennikarzami
21) przedsiębiorca, który stracił wszystko
22) przeciwieństwo dobrowolności
25) potocznie o kimś ważnym; figura, gruba ryba
26) wysokooprocentowana pożyczka krótkoterminowa
27) Jan – John, Jakub – James, Andrzej – ?
28) zgrzytają podczas wyścigu panczenistów

Pionowo:
2) ze strefą wolnocłową, strefami przylotów i odlotów
3) mistrz eleganckiego pisma
5) papierowa – pod karkówkę z grilla
6) ... Bałtyku, opisowo o bursztynie
7) rzezimieszek
8) „Bracia, patrzcie jeno”
9) skrzętne, przesadne wręcz gromadzenie pieniędzy; ciułactwo
13) pień ściętego drzewa ociosany z gałęzi
16) zwieszone na kwintę
17) słynny cykl obrazów Moneta
18) imię Żamojdy, reżysera
19) spokrewniona z żabą
20) ... na wróble, kukła pośrodku pola
23) bywa, że inny wyuczony, a inny wykonywany
24) autor przygód Kubusia Puchatka

Rozwiązanie „krzyżówki” nr 155 z 5.11:
Poziomo: 1) igloo **4)** grafit **10)** ładowarka **11)** manna **12)** meloman **14)** drabina **15)** Zduńska Wola **21)** wstążka **22)** eskadra **25)** Rocky **26)** Myśliciel **27)** ksiądz **28)** domki
Pionowo: 2) Grunwald **3)** Orła cień **5)** rywal **6)** Forum **7)** trawnik **8)** Temida **9)** zdemaskowanie **13)** Ohio **16)** urna **17)** Waterloo **18)** leżaczek **19)** giermek **20)** nawyki **23)** kości **24)** dziad
Hasło: Trzy kolory.

sudoku

	1	9	4	3				7
3	5			9	1	8		2
4	2		5	8			9	
6			8	1	4		5	
1	8	5			3			
	3	4	2	5				8
	9	1			8		7	4
	6			4				5
	4			6	5	9	8	

9		6			7			
	3	1	8		4			
		4	6				5	
8			4		1			6
	4						8	2
				8	3		6	
		8		7		1		
	5			4		8	3	

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy na Twoje uwagi i pomysły

ROZRYWKA @WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężykiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

P	L	U	S	Z	A	K
P	W	Y	Ń	O	T	T
S	Y	C	H	I	A	T
G	J	A	S	R	A	R
O	N	K	I	Y	C	M
K	A	Y	Ł	O	K	Ą
Ł	Ó	S	M	H	L	K
Z	K	I	Z	O	A	A
S	A	C	I	L	H	Y

pluszak
toń
psychiatra
sajgonki
mąka
alkoholizm
łysica
szkółka

Hasło z 5.11: przerób

skojarzenia

Miodojad	Bosak	Prysznic	Aerator
Nóżki	Pazurki	Lirogon	Kukabura
Altannik	Krawczyk	Wojna	Planet
Ogrodnicy	Motyka	Skiba	Globisz

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 5.11:
Do wypatrzenia w cyrku: Trapez, Woltyżerka, Arena, Klaun. **Noszą biały strój:** Aptekarka, Papież, Pierrot, Młynarz. **Dawna miara/ jednostka długości:** Piędź, Stadion, Staje, Łokieć. **Kryją w sobie nazwy piw:** Stróż u bramy, Poczwarka, Klecha, Piastunka

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34426992

Słówko
Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka
Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej
Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

1 RP

eprasa.pl 5f5b593905

wyborcza
TRÓJMIASTO
TYGODNIK

Piątek, 6 listopada 2026 | Redaktor prowadzący **Katarzyna Fryc-Hyży** trojmiasto.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: trojmiasto@wyborcza.pl

Rynek nieruchomości rok po ujawnieniu cen

Klienci negocjują

Dzięki ujawnieniu cen mieszkań rozmowy z klientami weszły od razu w kolejny etap negocjacji, przyznają deweloperzy. Czy wpłynęło to na same ceny i sytuację na rynku?

Aleksandra Zdanowicz

Kiedy trzy lata temu Maria przyjechała do Gdańska, żeby obejrzeć mieszkania, które wcześniej wybrała przez internet, na miejscu czekała na nią przykra niespodzianka. Okazało się, że dwa wybrane lokale nagle znacznie podrożały.

– Wtedy jeszcze deweloperzy nie podawali cen na stronach internetowych. Musiałam kontaktować się z biurami sprzedaży i pytać, ile kosztuje dany lokal – opowiada Maria, która w 2023 roku kupiła mieszkanie na gdańskim Ujeścisku.

Mieszkała wówczas w innym województwie, poszukiwania prowadziła głównie w internecie i przez telefon. Przeglądała oferty i wybierała te, które mieściły się w jej budżecie. Kiedy znalazła kilka interesujących propozycji, wzięła urlop i przyjechała do Gdańska, żeby obejrzeć je na miejscu. – Jakie było moje zdziwienie, gdy okazało się, że w ciągu tych kilku dni, które minęły od rozmowy z deweloperem, cena jednego z mieszkań wzrosła o 30 tys. zł. Drugie w tej samej inwestycji podrożało o 20 tys. Szczerze mówiąc, byłam wtedy naprawdę rozczarowana. Taka suma wykraczała poza mój budżet. Gdybym wiedziała o tym wcześniej, w ogóle nie jechałabym oglądać tych mieszkań – mówi.

Ostatecznie Maria kupiła znacznie tańszy lokal, kilka ulic dalej. Jest z niego zadowolona. Kiedy rozmawia z koleżanką, która obecnie szuka mieszkania, widzi różnicę między ich doświadczeniami. – Koleżanka ma pod tym względem trochę łatwiej, bo przynajmniej nie ma takich niespodzianek – mówi.

Jawne ceny mieszkań

Od 11 lipca 2025 r. deweloperzy muszą publikować ceny oferowanych mieszkań i domów oraz historię ich zmian. Firmy, które prowadziły sprzedaż wcześniej, miały czas na dostosowanie się do nowych przepisów do 11 września 2025 ub.r.

Kupujący mogą teraz sprawdzić cenę konkretnego lokalu, zanim zadzwonią do biura sprzedaży, umówią się na spotkanie czy przyjadą obejrzeć inwestycję. Mogą też porównać oferty kilku firm, a także zobaczyć, czy i jak zmieniała się cena danego mieszkania. Celem ustawy było zwiększenie przejrzystości rynku i zapewnienie kupującym dostępu do informacji, które wcześniej trzeba było zdobywać bezpośrednio u sprzedawcy. I rzeczywiście, nowe przepisy przede wszystkim ułatwiły klientom podejmowanie decyzji.

• **Od 11 lipca 2025 r. deweloperzy muszą publikować ceny oferowanych mieszkań i domów oraz historię ich zmian** FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Samodzielna analiza

Trójmiejski deweloper Pomorskie Domy przyznaje, że początkowo po wprowadzeniu nowych regulacji odnotował wyraźny spadek liczby zapytań ze strony klientów. Z czasem sytuacja zaczęła się stabilizować. – Istotniejsza od samej liczby kontaktów wydaje się zmiana ich charakteru – mówi Dariusz Malottke, dyrektor ds. sprzedaży w Pomorskich Domach. Jak wyjaśnia, klienci coraz częściej przychodzą na pierwsze spotkanie po samodzielnym przeanalizowaniu ofert. Znają już poziom cen, porównali z innymi inwestycjami i mają sprecyzowane oczekiwania.

Rzadziej kontaktują się tylko po to, by dowiedzieć się, ile kosztuje konkretne mieszkanie. – Kontakt z deweloperem staje się więc nie tyle początkiem poszukiwań, ile kolejnym etapem procesu decyzyjnego – ocenia Malottke. Firma deklaruje, że mimo początkowego spadku liczby zapytań tempo sprzedaży w jej inwestycjach pozostaje na zbliżonym poziomie do tego sprzed ujawnienia cen. Nie podaje jednak danych liczbowych. Twierdzi również, że jawność cen nie wymusiła istotnych zmian w polityce cenowej firmy. Te bowiem mają wynikać z kosztów realizacji, sytuacji rynkowej i założeń konkretnej inwestycji. Czy klienci mają teraz również większą siłę negocjacyjną? Tego deweloper nie potwierdza.

– Klienci oczywiście porównują dostępne oferty, co jest naturalnym elementem procesu zakupowego, jednak sama cena nie przesądza o wyborze konkretnej nieruchomości – mówi Malottke. Dodaje, że firma nie obserwuje, by ceny konkurencyjnych inwestycji w istotny sposób zmieniały przebieg prowadzonych negocjacji. Łatwiejszy dostęp do informacji pozwala po prostu szybciej odrzucić mieszkania zbyt drogie i porównać propozycje różnych firm. Nie oznacza jednak automatycznie, że deweloper zgodzi się na rabat lub dodatkowe wyposażenie.

Jawność cen staje się dodatkowym elementem konkurencji. Kupujący mogą łatwiej zestawiać oferty, a deweloperzy muszą uważniej obserwować, jak ich ceny wypadają na tle innych inwestycji

Pułapka

Marek Wielgo, ekspert portalu RynekPierwotny.pl, zwraca uwagę na pułapkę, w którą łatwo wpaść przy analizowaniu cen mieszkań. Wzrost średniej ceny metra kwadratowego nie musi oznaczać, że podrożały lokale, które już wcześniej znajdowały się w sprzedaży. Na statystyki wpływa również to, jakie mieszkania pojawiają się na rynku i jakie znikają z oferty. Jeśli sprzedają się tańsze lokale, a deweloperzy wprowadzają kolejne, droższe inwestycje, średnia cena może rosnąć nawet wtedy, gdy ceny pozostałych mieszkań są stabilne.

Jak wynika z analiz portalu, we wrześniu 2026 roku średnio za 1 m kw. nowego mieszkania w Trójmieście trzeba było zapłacić ponad 18 tys. zł. Jednocześnie w ofercie pojawiały się mieszkania droższe od przeciętnej. Średnia cena lokali wprowadzonych wówczas do sprzedaży wynosiła 18,9 tys. zł za m kw. Mediana ceny metra kwadratowego w całej ofercie wzrosła w tym miesiącu o 3 proc. (w porównaniu z sierpniem). Mediana to wartość środkowa: połowa mieszkań ma cenę za metr kwadratowy niższą, a połowa wyższą. W przeciwieństwie do średniej jest mniej podatna na wpływ pojedynczych, bardzo drogich lokali.

W Trójmieście problem nie ogranicza się jednak do luksusowych apartamentów. RynekPierwotny.pl podaje, że w tym samym czasie liczba mieszkań do 15 tys. zł za metr kwadratowy zmniejszyła się o 4 proc. i wynosiła około 3,3 tys. lokali. Jednocześnie oferta mieszkań droższych niż 20 tys. zł za metr wzrosła o 7 proc. – do ponad 3 tys. lokali. Dla kogoś, kto szuka tańszych mieszkań, oznacza to, że problemem może być nie tylko cena, ale także kurczący się wybór.

Wielgo podkreśla, że samą średnią cenę trzeba analizować razem z medianą i innymi czynnikami. Dopiero takie zestawienie pozwala ocenić, czy rzeczywiście drożeją mieszkania, czy zmienia się przede wszystkim to, jakie lokale są dostępne dla kupujących.

Deweloperzy pod presją

Jak wygląda obecnie sytuacja deweloperów? Dane przedstawione w raporcie RynekPierwotny.pl za III kwartał br. pokazują, że na siedmiu największych rynkach deweloperzy sprzedali o 16 proc. więcej mieszkań niż kwartał wcześniej, a liczba lokali wprowadzonych do sprzedaży wzrosła o 46 proc. kwartał do kwartału. Z raportu wynika też, że na rynku krajowym około 80 proc. firm sprzedaje mieszkania wolniej, niż postępuje ich budowa. Najlepiej radzą sobie duże firmy działające w wielu miastach, które mają większe możliwości grania ceną niż mniejsze firmy. Cena mieszkania jest bowiem składową wielu różnych czynników, jak koszty budowy, dostępność kredytów, wielkość oferty, decyzje samych kupujących, lokalizacja, a także oczekiwania dotyczące przyszłego popytu itd. Wśród firm regionalnych, dysponujących ofertą od 200 do 1000 mieszkań, tylko jedna piąta utrzymuje sprzedaż wyprzedzającą tempo realizacji inwestycji.

To oznacza, że nie każdy deweloper ma taką samą swobodę w prowadzeniu polityki cenowej. Firma, która sprzedaje mieszkania szybko, może być mniej skłonna do rabatów i dostosowywania cen do oferty konkurencji. Deweloper, któremu sprzedaż nie nadąża za budową, może z kolei mocniej odczuwać presję na upłynnienie oferty. Nie przesądza to jednak, że obniży ceny.

W takim otoczeniu jawność cen staje się dodatkowym elementem konkurencji. Kupujący mogą łatwiej zestawiać oferty, a deweloperzy muszą uważniej obserwować, jak ich ceny wypadają na tle innych inwestycji. To drugie stało się ważnym elementem działalności deweloperów. ●

wyborcza.pl

• **Więcej czytaj na trojmiasto.wyborcza.pl**

eprasa.pl 5f5b593905

Ilona Godlewska

• **W sobotę 4 lipca Katarzyna prawnuczka pani Joanny kontaktuje się z lekarzem nocnej i świątecznej opieki chorych dyżurującym w szpitalu Copernicus w Gdańsku**

FOT. MICHAŁ RYNIAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Rodzina zmarłej 93-latki ujawnia, co usłyszała w szpitalu

„Podrze jeszcze japkę parę dni”

Seniorka kilka razy w krótkim czasie była przyjmowana do szpitala w Gdańsku. Finał tej historii jest tragiczny – kobieta nie żyje, a rodzina szuka odpowiedzi na pytanie, czy można ją było mimo podeszłego wieku uratować.

Wracamy do wydarzeń z początku lipca br. Joanna Kalinowska za trzy tygodnie skończy 93 lata. Ze względu na wiek i choroby wymaga ciągłego wsparcia, dlatego w centrum Gdańska mieszka z opiekunką. W opinii rodziny cieszy się dobrym zdrowiem fizycznym. Od tygodnia ma jednak problemy ze snem. Nasiliły się też objawy demencyjne. Ale samodzielnie je i się porusza.

Rodzina kilkakrotnie kontaktuje się z psychiatrą, który zajmował się wcześniej starszą pacjentką z uwagi na zaburzenia depresyjne i lękowe. Lekarz – jak opowiada rodzina – nie jest jednak w stanie powiedzieć, jak pomóc seniorce. Ale nie zaproponował osobistej wizyty w przychodni. Rodzina wyczuła, że jest zdana na siebie.

W sobotę 4 lipca Katarzyna, prawnuczka pani Joanny, kontaktuje się z lekarzem nocnej i świątecznej opieki chorych dyżurującym w szpitalu Copernicus w Gdańsku. – Przyznaliśmy w rozmowie z nim, że nie wiemy, w jaki sposób prababci pomóc, że wszystkie leki, które dotychczas działały i ją wyciszały oraz zapewniały jej sen, przestały działać. Zapytałam, czy jest szansa, żeby przyjechał do prababci na wizytę domową, ponieważ z racji wieku chcieliśmy ją oszczędzać – opowiada Katarzyna.

Lekarz odmówił jednak wizyty w domu. Stwierdził – na podstawie rozmowy – że nie widzi np. objawów odwodnienia. Wypisał receptę na lek nasenny, miał też zaznaczyć, że jeśli po dwóch-trzech godzinach po jego podaniu, stan pani Joanny nie ulegnie poprawie, to „nie pozostanie nic innego, jak wezwać pogotowie”. Leku seniorce bliscy jednak nie podali, bo prowadząca prababcię lekarz psychiatra włączyła już ten lek, ale wzmagał on objawy otępienne, więc został odstawiony.

TAXI DO SZPITALA

Zgodnie z sugestią lekarza, rodzina po jakimś czasie zadzwoniła na numer 112. Dyspozytor odmówił jednak wysłania karetki. – Ale ponieważ nalegałam, zostałam połączona z ratowniczką, a ona zapytała mnie, czy szukam taksówki do szpitala dla babci. A tak w ogóle to skoro te problemy z snem trwają już 10 dni, to, czy nie możemy poczekać przez weekend do poniedziałku – opowiada pani Katarzyna. Za jakiś czas Katarzyna dzwoni na numer 112 po raz kolejny. Opisuje objawy, jednak nie wspomina, że problemy ze snem trwają od ponad tygodnia. Tym razem karetka przyjeżdża.

– Ratownicy uznali jednak, że z babcią nic się nie dzieje. A nas zaczęli traktować jak ludzi, którzy chcą się babci pozbyć i odesłać ją do szpitala. Wtedy pękłam i się popłakałam. Bo nie wiem, skąd taki wniosek. My po prostu chcieliśmy dla babci pomocy, dlatego szukaliśmy jej w szpitalu i na pogotowiu – opowiada rozżalona.

Ratownicy dali się przekonać. Zabrali panią Joannę do szpitala – do Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Gdańsku. Tam lekarka dyżurująca przyjęła seniorkę. Nie wpuściła z nią jednak do gabinetu rodziny. – Sama postanowiła przeprowadzić z prababcią wywiad. A potem nie chciała nam udzielić żadnych informacji, nawet powiedzieć, jakie badania zostały jej zlecone. A jakieś zostały, bo pobrano jej krew – opowiada pani Katarzyna.

W DOKUMENTACJI

Zaczęło się oczekiwanie na sali obserwacyjnej. A ponieważ się przedłużało, córka pani Joanny – znając historię choroby matki – zapytała lekarkę prowadzącą, czy zlecona zostanie konsultacja psychiatryczna. Usłyszała w odpowiedzi – z dużą pretensją w głosie – żeby czekały na dalsze badania.

Konsultacja z psychiatrą w końcu się jednak odbyła. Rodziny przy niej nie było. Dlaczego? – Chociaż babcia już wtedy mocno majaczyła, personel kazał nam jechać do domu – tłumaczy wnuczka seniorki. – Jak wynikało z opisu tej konsultacji, do którego zajrzałam potem, psychiatra zwracała uwagę, że przyczyna stanu babci i jej problemów może być fizjologiczna, na przykład infekcja. U starszych osób otępienie występuje bowiem właśnie przy infekcjach.

Gdy następnego dnia rano pani Katarzyna wróciła razem ze swoją mamą do szpitala, wyszła do nich lekarz prowadząca prababcię. Jej wnioski nie brały pod uwagę sugestii psychiatry. – Powiedziała, że nic nie wskazuje, że pogorszenie stanu zdrowia babci ma związek z przyczyną fizjologiczną. Nic więc nie da pobyt w Klinicznym Oddziale Ratunkowym – relacjonuje prawnuczka pacjentki. – Ale „wprowadziła zmiany w leczeniu”, więc „prababcia podrze jeszcze japkę przez kilka dni, a potem sytuacja się unormuje”, co miało się odnosić do

OGŁOSZENIE PŁATNE Gdańsk/34459502

Wyciąg z ogłoszenia o przetargu

Prezydent Miasta Wejherowa

ogłasza
trzeci przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 4A położonego w budynku przy ul. Bukowej 1 w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 66,29 m² wraz z udziałem wynoszącym 147/1000 części w częściach wspólnych budynku i gruntu działki nr 184/3, obręb 16, o powierzchni 1 683 m²,

cena wywoławcza brutto 366 000,00 zł
(sprzedaż zwolniona z podatku VAT)

Opis: lokal nr 4A zlokalizowany jest na pierwszym piętrze budynku położonego przy ul. Bukowej 1 w Wejherowie.

Lokal składa się z następujących pomieszczeń: pokoju o powierzchni 16,83 m², pokoju o powierzchni 9,72 m², pokoju o powierzchni 12,03 m², pokoju o powierzchni 9,70 m², przedpokoju o powierzchni 5,58 m², kuchni o powierzchni 7,47 m² oraz łazienki o powierzchni 4,96 m².

Przetarg odbędzie się **dnia 9 grudnia 2026 roku**, **o godzinie 10:00**,
w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w pieniądzu w wysokości 10% ceny wywoławczej, tj. 36 600,00 zł na konto Urzędu Miejskiego w Wejherowie: Bank Millenium SA nr 14116022020000000061963861, najpóźniej do dnia 2 grudnia 2026 roku.

Zainteresowani udziałem w przetargu powinni dokonać oględzin lokalu oraz zapoznać się z dokumentami dotyczącymi jego stanu. Dnia 26 listopada 2026 r., o godz. 14:00, odbędą się oględziny lokalu przy udziale pracowników Wejherowskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych oraz Urzędu Miejskiego w Wejherowie.

Więcej informacji w sprawie sprzedaży nieruchomości można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195, p. 220, tel. 58-677-71-47 lub 58-677-71-43, e – mail: nieruchomosci@wejherowo.pl. Ogłoszenie przetargowe wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195 oraz opublikowano na stronie internetowej BIP Urzędu, tj. www.bip.wejherowo.pl.

OGŁOSZENIE PŁATNE Gdańsk/34459501

Wyciąg z ogłoszenia o przetargu

Prezydent Miasta Wejherowa

ogłasza
trzeci przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 3 położonego w budynku przy ul. Sobieskiego 330 w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 65,80 m² oraz udziałem wynoszącym 211/1000 części w częściach wspólnych budynku i gruntu, działka nr 66, obręb 16, o powierzchni 970 m²,

cena wywoławcza brutto 310 000,00 zł
(sprzedaż zwolniona z podatku VAT)

Opis: lokal nr 3 zlokalizowany jest na parterze budynku położonego przy ul. Sobieskiego 330 w Wejherowie.

Lokal składa się z następujących pomieszczeń: pokoju o powierzchni 20,30 m², pokoju o powierzchni 18,40 m², pokoju o powierzchni 12,70 m², kuchni o powierzchni 8,90 m², łazienki o powierzchni 3,60 m² i przedpokoju o powierzchni 1,90 m².

Przetarg odbędzie się **dnia 9 grudnia 2026 roku**, **o godzinie 10:30**,
w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w pieniądzu w wysokości 10 % ceny wywoławczej, tj. 31 000,00 zł na konto Urzędu Miejskiego w Wejherowie, Bank Millenium SA nr 14116022020000000061963861, najpóźniej do dnia 2 grudnia 2026 roku.

Zainteresowani udziałem w przetargu powinni dokonać oględzin lokalu oraz zapoznać się z dokumentami dotyczącymi jego stanu. Dnia 26 listopada 2026 r., o godz. 14:30, odbędą się oględziny lokalu przy udziale pracowników Wejherowskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych oraz Urzędu Miejskiego w Wejherowie.

Więcej informacji w sprawie sprzedaży nieruchomości można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195, pokój nr 203, tel. 58-677-71-52 lub 58-677-71-43, e – mail: nieruchomosci2@um.wejherowo.pl. Ogłoszenie przetargowe wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195 oraz opublikowano na stronie internetowej BIP Urzędu, tj. www.bip.wejherowo.pl.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34460214

1 GD

eprasa.pl 5f5b593905

większego niż zwykle pobudzenia babci. Oburzyło mnie to. Tłumaczyłam, że nie przeszkadza mi „darcie japki", ale martwię się stanem babci i szukam sposobu, by jej pomóc.

Tego samego dnia karetka transportowa odwiozła panią Joannę do domu. W dokumentacji medycznej ze szpitala odnajdujemy informację, że pacjentka „jest samodzielna i samodzielnie połyka leki". – Tymczasem prababcia wróciła w przerażającym stanie – cała zesztywniała, nie była w stanie wypowiedzieć słowa, bo uciekał jej język. Do tego stała w tej karetce przed domem w centrum miasta około dwóch godzin, ponieważ pani zamawiająca karetkę, nie zaznaczyła, że babcia jest otyła i ratownicy nie mieli odpowiedniego sprzętu, aby bezpiecznie przenieść ją do mieszkania – opowiada pani Katarzyna. Musiała przyjechać druga karetka do pomocy. – W domu jej stan się coraz bardziej pogarszał. Nie byłyśmy w stanie jej nawet napoić i nakarmić – wspomina rodzina.

Pani Katarzyna pojechała więc na oddział ratunkowy, który kilka godzin wcześniej pacjentkę w takim stanie wypisał do domu. – Kierownik dyżuru nie potrafił odpowiedzieć na żadne z moich pytań. A pytałam, dlaczego prababcię wypuszczono w takim stanie i dlaczego nie dostałyśmy żadnych informacji, nawet takich, jakie leki dostała i jakie badania jej zlecono – relacjonuje.

NA FILMIKACH

Kierownik dyżuru odesłał panią Katarzynę do lekarki prowadzącej babcię. Prawnuczka pokazała jej na filmikach nagranych telefonem, w jakim stanie obecnie jest seniorka. Dopiero wtedy lekarka przekazała, że podała jej leki uspokajające. Najwidoczniej ich działanie nałożyło się na inne leki, stąd utrudniony kontakt z babcią. Pocieszeniem miała być informacja, że będą działały jeszcze 7-8 godzin, po których stan babci się poprawi. A jeżeli się nie poprawi? Wówczas rodzina ma ponownie wezwać karetkę pogotowia. Stan babci się jednak nie poprawiał. – Z pielęgniarką, którą wynajęliśmy prywatnie do pomocy, próbowałyśmy ją napoić. Ale to się nie udawało, w pewnym momencie zaczęła się wręcz krztusić. Wtedy zadzwoniłam po pogotowie – mówi pani Katarzyna.

Karetka zabrała wieczorem panią Joannę znów do UCK. Zaczęły się kolejne badania. – Usłyszałyśmy, że mamy jechać do domu, bo oczekiwanie na opisy i wyniki badań potrwa do rana. Rano zadzwonili, że za chwilę prababcię odwiozą nam do domu. Prababcia wróciła, ale nadal była w złym stanie, a nawet gorszym po tych pobytach w szpitalu. Leżała jak dziecko, zupełnie niesamodzielna – wspomina pani Katarzyna.

Rodzina postanowiła się więc poratować prywatną wizytą domową geriatry. Lekarka, która przyjechała do domu, uznała, że obecny stan seniorki, to prawdopodobnie przełom demencyjny. – Wyjaśniła, że tak może wyglądać początek procesu umierania – precyzuje pani Katarzyna.

BÓL W PODBRZUSZU

W połowie wizyty seniorka zaczęła się skarżyć na narastający ból w podbrzuszu. W porozumieniu z geriatrą rodzina postanowiła ponownie wezwać pogotowie. Karetka odwiozła prababcię do Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego.

– Byłam zrozpaczona stanem, w którym jest moja prababcia – opowiada pani Katarzyna. – Tym, w jaki sposób potraktowano nas dwa razy wcześniej na oddziale ratunkowym, zarzutami, że chcemy się pozbyć babci. Ale jej stan ciągle się pogarszał, wręcz dramatycznie. Gdy ratownicy wwieźli prababcię na oddział ratunkowy, zobaczył ją pielęgniarz, który znał już ją z poprzedniej nocnej wizyty. I powiedział na głos, pokazując babcię: „Ją się dobrze usypia ketrelem". To lek psychotropowy, stosowany przy leczeniu schizofrenii, choroby afektywnej dwubiegunowej oraz depresji.

Pani Katarzyna dodaje: – O ironio, podczas pierwszej wizyty na KOR lekarz psychiatra zaleciła odstawienie ketrelu, co było w karcie pierwszej hospitalizacji.

Potem przyjął ich młody doktor, który zasugerował, że faktycznie babcia zaczyna odchodzić. Ale zlecił jeszcze zrobienie kolejnych badań i podanie silnych leków przeciwbólowych. Była już noc, babcia została w szpitalu, rodzina pojechała do domu. Około godz. 8 do córki pani Joanny zadzwonił lekarz i przekazał, że stan pacjentki się pogarsza. Zasugerował, że powinnyśmy przyjechać, aby się z prababcią pożegnać. – Gdy przyjechałyśmy, lekarz dyżurny przyznał, że „nie widzi przestrzeni, żeby udało się skorygować stan prababci" – mówi pani Katarzyna.

DIAGNOZA

Nieprzytomna już pani Joanna zostaje przeniesiona do kliniki reumatologii, immunologii klinicznej, geriatrii i chorób wewnętrznych UCK. Dyżurująca tam lekarka mówi rodzinie, że seniorka jest prawdopodobnie zatruta opioidami, ma infekcję układu moczowego i zapalenie płuc. Pani Katarzyna. – Wskazała, że celem leczenia jest przywrócenie prababci do samodzielności w jedzeniu, piciu i połykaniu leków. Oniemiałyśmy. Parę godzin wcześniej sugerowano nam pożegnanie z prababcią, a teraz nagle usłyszałyśmy, że jest dla niej szansa...?

Ale ta nadzieja była tylko chwilowa. Stan pani Joanny wciąż się pogarszał. – Jedyne, czego się dowiedziałyśmy, to tyle, że już przy wypisie z KOR-u wiedzieli, że babcia ma zapalenie układu moczowego. Ale przy poprzednich dwóch pobytach na oddziale ratunkowym lekarze zlecali jedynie badania krwi, ale nie zrobili nic poza tym. Nie zrobili ani badania moczu, ani posiewu moczu, nie zlecili rentgena płuc, które mogłyby wskazać, że mamy do czynienia z infekcją – mówi pani Katarzyna.

Następne godziny przynosiły coraz gorsze informacje: sepsa, niewydolność nerek, niewydolność wielonarządowa, lekooporna bakteria szpitalna. 14 lipca o godz. 13:25 pani Joanna umiera. Rodzina pacjentki jest przekonana, że gdyby wcześniej udało się zdiagnozować stan zapalny, 93-latkę można było uratować.

– Chcę się dowiedzieć, czy moja prawie 93-letnia prababcia została potraktowana z taką samą starannością diagnostyczną, z jaką potraktowano by młodszego pacjenta bez historii leczenia psychiatrycznego? – pyta dziś w rozmowie ze mną pani Katarzyna. I dodaje: – Prababcia całe dorosłe życie była zaangażowaną pracowniczką ochrony zdrowia, nawet na emeryturze pomagała każdemu, niezależnie od jego metryki, statusu czy własnych sympatii. A w UCK została potraktowana wbrew zasadom, które sama wyznawała.

SZPITAL ODPOWIADA

Co na to szpital? Zapewnia na początek, że „każdy sygnał dotyczący jakości opieki nad pacjentem traktuje z najwyższą powagą". Dlatego dr n. med. Tomasz Łopaciński, zastępca ordynatora Klinicznego Oddziału Ratunkowego UCK, zapewnił, że w związku ze zgłaszanymi przez rodzinę wątpliwościami prowadzi szczegółową analizę przebiegu hospitalizacji seniorki. I zapewnia, że w UCK o wyborze sposobu diagnostyki i leczenia decyduje stan chorego, a nie jego wiek.

Odpowiada też na pytanie, dlaczego pacjentce nie wykonano od razu badania moczu, które mogło wskazać, że przyczyną złego samopoczucia starszej kobiety, jest infekcja. – Badanie moczu wykonywane jest w sytuacji, gdy istnieją ku temu wskazania medyczne, takie jak podwyższone parametry zapalne w morfologii krwi – tłumaczy dr Łopaciński. – W tym przypadku były one w normie. Brakowało także innych objawów, które wskazywałyby na zasadność wykonania badania moczu.

Czy moja prababcia została potraktowana z taką samą starannością diagnostyczną, z jaką potraktowano by młodszego pacjenta bez historii leczenia psychiatrycznego?

Zaznacza też: – Zdarzają się trudne sytuacje, kiedy wiemy, że pacjent znajduje się w stanie agonalnym. Zastosowane leczenie nie powinno mieć wtedy znamion uporczywej terapii, która może jedynie przedłużyć cierpienie chorego.

Przyznaje także, że zastosowanie leków uspokajających w tym przypadku nie powinno dziwić. W niektórych sytuacjach, gdy pacjent jest silnie pobudzony, zdezorientowany lub swoim zachowaniem może stwarzać zagrożenie dla siebie albo innych osób, lekarz może zdecydować o ich podaniu.

– Takie decyzje są podejmowane indywidualnie, z uwzględnieniem stanu zdrowia pacjenta, potencjalnych korzyści i ryzyka oraz obowiązujących standardów medycznych. Celem ich zastosowania jest zapewnienie bezpieczeństwa pacjentowi i umożliwienie prowadzenia niezbędnej diagnostyki oraz leczenia – dodaje.

Zastępca ordynatora nie pozostawił bez komentarza przywołanych przez rodzinę wypowiedzi personelu, które bliskich raniły.

– Od wszystkich pracowników UCK oczekujemy komunikacji opartej na szacunku, empatii i profesjonalizmie, niezależnie od wieku pacjenta, jego stanu zdrowia czy okoliczności leczenia – zapewnia dr Łopaciński. – Prowadzimy postępowanie wyjaśniające w tej kwestii. Ubolewamy, że rodzina odniosła wrażenie braku dostatecznej informacji i wsparcia w tak trudnym dla niej czasie. Każda taka sytuacja jest dla nas sygnałem do analizy i wyciągania wniosków na przyszłość.

PROKURATURA BADA SPRAWĘ

Rodzina seniorki powiadomiła prokuraturę o możliwości popełnienia przestępstwa przez lekarzy z UCK. Postępowanie jest prowadzone w kierunku „narażenia na niebezpieczeństwo utraty życia poprzez zaniedbania w opiece, niewykonanie odpowiednich badań, niewdrożenie odpowiedniego leczenia i niewdrożenia rodziny w proces leczenia". Sprawę bada także Rzecznik Praw Pacjenta.

Lekarzom, z którymi rozmawiam, trudno jest zająć jednoznaczne stanowisko. Internista z Gdańska, kilka lat przepracował na szpitalnym oddziale ratunkowym: – W mojej ocenie zabrakło czasu na to, żeby wnikliwie przestudiować ten konkretny przypadek. Oddział ratunkowy UCK jest jednym z najbardziej obleganych w Trójmieście, na dobę przyjmuje średnio ok. 150 pacjentów, w wakacje jeszcze więcej. Tam nie ma fizycznej możliwości, żeby poświęcić każdemu pacjentowi czas na wnikliwą analizę.

– Pacjent z objawami otępiennymi jest niezwykle trudny do zdiagnozowania – przyznaje z kolei geriatra, lekarz z ponad 30-letnim stażem. – Nie ma z nim kontaktu logicznego, nie wskaże, co go boli. Lekarz może opierać się jedynie na informacjach od rodziny, która też widzi tylko pewne zmiany w zachowaniu. Czy gdyby w tym konkretnym przypadku lekarze wsłuchali się bardziej w to, co mówią bliscy pacjentki, zmieniłoby to kierunek leczenia? Trudno wyrokować. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Gdańsk/34459516

Burmistrz Miasta Lęborka
ogłasza
I przetargi ustne nieograniczone

1. Sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 4 o powierzchni 34,41 m2 (lokal mieszkalny składa się z 3 pokoi, kuchni, łazienki, przedpokoju) przy ul. Przyzamcze 15 wraz ze sprzedażą 64/1000 udziału w nieruchomości stanowiącej działkę nr 93/3 obręb 8 o powierzchni 220 m2, KW SL1L/00023871/6.

Nieruchomość jest wolna od obciążeń i nie jest przedmiotem zobowiązań.
Lokal posiada świadectwo charakterystyki energetycznej.

Zgodnie z planem miejscowym zagospodarowania przestrzennego miasta Lęborka nieruchomość znajduje się na terenie elementarnym 07.06.MC o dominującej funkcji mieszkaniowej i usługowej.

Przetarg odbędzie się 09.12.2026r. o godz. 10.00 w sali nr 101 Urzędu Miejskiego w Lęborku przy ul. Armii Krajowej 14.

Cena wywoławcza 153.000,00 zł

Nabywca zobowiązany jest do zapłaty wylicytowanej w przetargu ceny nieruchomości na którą składają się cena lokalu oraz udział w gruncie. Cena osiągnięta w przetargu podlega zapłacie najpóźniej do dnia zawarcia umowy notarialnej. Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wpłacenie wadium w wysokości **16.000,00 zł.**

2. Sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 2 o powierzchni 61,15 m2 (lokal mieszkalny składa się z 2 pokoi, kuchni, łazienki, korytarza) przy ul. Okrzei 1 wraz ze sprzedażą 163/1000 udziału w nieruchomości stanowiącej działkę nr 142/1 obręb 7 o powierzchni 281 m2, KW SL1L/00012259/0.

Nieruchomość jest wolna od obciążeń i nie jest przedmiotem zobowiązań.

Lokal posiada świadectwo charakterystyki energetycznej.

Zgodnie z planem miejscowym zagospodarowania przestrzennego miasta Lęborka nieruchomość znajduje się na terenie elementarnym 11.01.MC o dominującej funkcji mieszkaniowej i usługowej.

Przetarg odbędzie się 09.12.2026r. o godz. 10.30 w sali nr 101 Urzędu Miejskiego w Lęborku przy ul. Armii Krajowej 14.

Cena wywoławcza 217.000,00 zł

Nabywca zobowiązany jest do zapłaty wylicytowanej w przetargu ceny nieruchomości na którą składają się cena lokalu oraz udział w gruncie. Cena osiągnięta w przetargu podlega zapłacie najpóźniej do dnia zawarcia umowy notarialnej. Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wpłacenie wadium w wysokości **22.000,00 zł.**

Ogólne warunki przetargów:

Wadium w pieniądzu (z oznaczeniem dokładnego adresu lokalu) będzie można wpłacać w Banku Pekao SA na konto Gminy Miasto Lębork Nr 21 1240 1268 1111 0010 8729 0508 lub przelewem na powyższe konto nie później niż do dnia **03.12.2026r.** W razie wpłat na konto przelewem, wadia powinno być wnoszone z takim wyprzedzeniem, aby środki pieniężne znalazły się na rachunku bankowym najpóźniej w dniu **03.12.2026r. -** pod rygorem uznania przez organizatora przetargu, że warunek wpłaty nie został spełniony. Wniesienie wadium przez uczestnika przetargu oznacza, że uczestnik zapoznał się ze stanem nieruchomości oraz warunkami przetargu określonymi w ogłoszeniu. Do przetargów dopuszczone zostaną osoby fizyczne lub prawne, które wpłacą wadium w wyznaczonym terminie, stawią się na przetarg osobiście lub w ich imieniu stawią się ich pełnomocnicy, okazujący się stosownym pełnomocnictwem, sporządzonym w formie aktu notarialnego lub w innej formie z potwierdzeniem zgodności podpisów przez notariusza, a w przypadku osób prawnych dodatkowo dokumentami określonymi przepisami prawa, uprawniającymi do wzięcia udziału w przetargu, przedłożą komisji przetargowej dowód stwierdzający tożsamość. **W przypadku małżonków, którzy nabywać będą nieruchomość do majątku wspólnego do dokonywania czynności przetargowych konieczna jest obecność obojga małżonków lub jednego z nich ze stosownym pełnomocnictwem (niekoniecznie w formie aktu notarialnego) drugiego małżonka, zawierającym dodatkowo zgodę na odpłatne nabycie nieruchomości.** W przetargach mogą brać udział osoby fizyczne i prawne oraz cudzoziemcy na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. z 2017r. poz. 2278 ze zm.). Uczestnikom przetargów, którzy nie zostali dopuszczeni do przetargu lub nie brali udziału w licytacji, a także nie wygrali przetargu wadium zostanie zwrócone w dniu **10.12.2026r.** w godz. 12.00-17.00 w Banku Pekao SA Oddział w Lęborku przy ul. Armii Krajowej 18 lub przelewem do dnia **10.12.2026r.** na wskazane konto. Jeżeli osoba ustalona jako nabywca nieruchomości nie przystąpi bez usprawiedliwienia w oznaczonym terminie do umowy notarialnej organizator przetargu może odstąpić od zawarcia umowy, a wpłacone wadium nie podlega zwrotowi. Organizator przetargów, zawiadomi osobę ustaloną jako nabywcę nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży, najpóźniej w ciągu 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargów. **Gmina Miasto L**ębork jako organizator przetargów **obliguje nabywcę do zawarcia umowy notarialnej w Kancelarii Notarialnej na terenie miasta Lęborka.** Koszty zawarcia umowy notarialnej oraz koszty wpisów wieczysto-księgowych obciążają nabywcę. Dokumentacja dotycząca przedmiotu przetargu znajduje się w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami na I piętrze UM (pokój 119) i jest do wglądu w godz. 7.00-15.00 tel. 059 8637750. Ogłoszenia o przetargach zamieszczone są na stronie internetowej UM Lębork www.lebork.pl, Biuletynie Informacji Publicznej UM Lębork oraz na tablicy ogłoszeń UM Lębork (parter i I piętro). Zastrzega się prawo do odwołania przetargów z ważnych powodów. Burmistrz Miasta poda do publicznej wiadomości informację o odwołaniu, z podaniem uzasadnionej przyczyny.

wybierzLębork.pl

Burmistrz Miasta Lęborka
Jarosław Litwin

eprasa.pl 5f5b593905

Projektowanie budynków użyteczności publicznej

Problem zaczyna się już na papierze

Katarzyna Fryc

W każdym kinie, teatrze, na lotnisku czy stacji benzynowej jest to samo – oboje z mężem idziemy do toalety. On wychodzi po minucie albo dwóch, a ja spędzam w kolejce pięć, czasem dziesięć minut.

Stacja benzynowa przy autostradzie A1. Ludzi mnóstwo – jest sobota, początek wakacji. Parking wypełniony po brzegi. W środku kolejka do damskiej toalety wije się na korytarz.

Podjeżdża autokar, z którego wysypuje się kilkadziesiąt osób. Starsze kobiety truchtem biegną do WC, ale zatrzymują się na korytarzu, bo przed nimi w kolejce jest jeszcze kilkanaście pań, w tym mamy z dziećmi. Żeby wejść do kabiny, czekają kilkanaście, nawet dwadzieścia minut. A kiedy do ogonka dołączają kobiety z autokaru, kolejka ciągnie się aż na salę restauracyjną.

PANIE W KOLEJCE, PANOWIE PRZY KAWIE

W tym czasie panowie z wycieczki, już po wizycie w toalecie, spokojnie dopalają papierosy albo dopijają kawę. Mija pół godziny. Kierowca klaksonem popędza panie, które jeszcze nie wyszły z WC. Po chwili do autokaru wbiegają ostatnie pasażerki.

5 lipca. W Operze Leśnej w Sopocie pięciotysięczna publiczność ogląda operę „Walkiria". Po pierwszym akcie setki osób idą w stronę toalety – jedynej ogólnodostępnej w tym obiekcie. W męskiej ruch odbywa się sprawnie. Natomiast do damskiej, w wolno przesuwającej się kolejce, czeka ponad setka kobiet. Tłum, czekających na wejście, pań blokuje schody z obu stron i wejście do męskiej toalety. Ścisk jest niemiłosierny. Antrakt trwa ponad pół godziny, ale to za mało, by z WC skorzystały wszystkie panie, które tego potrzebują. Niektóre z tego powodu spóźnią się na drugi akt.

Do męskiej ubikacji nie czeka się prawie w ogóle. Dlatego ja z koleżankami, ile razy jesteśmy w Operze Leśnej, od razu wchodzimy do męskiej – mówi mi koleżanka. – To jest krępujące, zwłaszcza jak mija się facetów przy pisuarach. Ale co robić?

13 września wracam z wakacji, lądуję na gdańskim lotnisku. Po wejściu do terminalu pierwsza toaleta jest w hali odbioru bagaży. W ogonku do damskiego WC cierpliwie stoi kilkanaście pań. W męskiej kolejki nie ma.

Tak samo jest w każdym teatrze, na dworcu, stadionie czy w kinie. Identycznie jest w szkołach i na uczelniach. Zwłaszcza wtedy, gdy w czasie krótkiej przerwy wiele osób jednocześnie musi skorzystać z WC.

• **Przez dziesięciolecia projektowanie budynków użyteczności publicznej, więc również toalet, opierało się na założeniu „równej powierzchni", która – jak wskazuje praktyka – wcale nie oznacza równego czasu oczekiwania na wejście do WC**

FOT. GETTY IMAGES

TYLKO KOBIETY

Przez dziesięciolecia projektowanie budynków użyteczności publicznej, więc również toalet, opierało się na założeniu „równej powierzchni", która – jak wskazuje praktyka – wcale nie oznacza równego czasu oczekiwania na wejście do WC. Bo na takiej samej powierzchni w damskiej toalecie można postawić jedną kabinę, a w męskiej – dwa pisuary.

W ostatnich latach w polskim prawie kwestie te regulowało Rozporządzenie w sprawie warunków technicznych budynków publicznych. W paragrafie 84 tego rozporządzenia (który notabene we wrześniu przestał obowiązywać i na razie mamy lukę prawną) określono minimalną liczbę urządzeń sanitarnych:

– 1 miska ustępowa i 1 pisuar na 30 mężczyzn

– 1 miska ustępowa na 20 kobiet.

Więc jeśli mamy 60 kobiet i 60 mężczyzn, to kobietom należy zapewnić trzy kabiny WC, a mężczyznom dwie kabiny i dwa pisuary. W praktyce oznacza to, że – podchodząc do sprawy statystycznie – jednocześnie może korzystać z toalety czterech mężczyzn, ale tylko trzy kobiety. Co już działa na niekorzyść tych ostatnich.

W praktyce wygląda to różnie. Przy wejściach na gdańskie plaże miasto zbudowało w ostatnich latach cztery całoroczne toalety z natryskami i szafkami do przechowywania rzeczy. Każdy obiekt kosztował od ponad 3 do prawie 6 mln zł. I w każdym z nich (oprócz WC dla osób z niepełnosprawnościami) na mężczyzn czekają dwie kabiny i dwa pisuary, a dla kobiet są tylko dwie kabiny.

HILLARY CLINTON TEŻ MA PROBLEM

Jednak toaletowa nierówność to nie tylko polska specyfika, bo podobnie jest w wielu krajach świata.

W grudniu 2015 r., podczas telewizyjnej debaty kandydatów Partii Demokratycznej na prezydenta USA, Hillary Clinton po przerwie reklamowej nie wróciła na czas do programu. Spóźniła się, ponieważ musiała długo czekać w kolejce do toalety. Ten z pozoru drobny incydent pokazał Ameryce i światu, jak codzienne doświadczenia kobiet mogą stać się tematem publicznej dyskusji.

W 2021 r. Thangam Debbonaire, ówczesna przedstawicielka Partii Pracy, krytykowała brytyjski parlament za niedostosowanie do potrzeb kobiet. Wskazywała m.in. na zbyt małą liczbę damskich toalet.

Japońskie media informowały, że w budynku tamtejszego parlamentu jest 12 toalet męskich z 67 kabinami i pisuarami oraz dziewięć toalet damskich z zaledwie 22 kabinami. A posłanka Yasuko Komiyama stwierdziła publicznie, że kolejki do damskich ubikacji są tak duże, że „czasami musimy zrezygnować z pójścia do toalety i po prostu wytrzymać".

W 2012 roku grupa Chinek z Kantonu zaprotestowała przeciwko nierównym czasom oczekiwania w toaletach, domagając się większych obiektów dla kobiet. Presja odniosła skutek – komisja zarządzania mieniem komunalnym zdecydowała, że nowe i remontowane damskie toalety publiczne w Kantonie muszą być o połowę większe niż męskie. Podobne rozwiązania przyjęto także w Hongkongu i Tajwanie.

WIĘCEJ CZASU W WC

Nie tylko zbyt mała liczba kabin dla kobiet jest problemem. Kolejki do damskich ubikacji powstają również dlatego, że:

- kobiety muszą częściej korzystać z WC (ze względu na krótszą cewkę moczową, menstruację, problemy z nietrzymaniem moczu czy parcie na pęcherz podczas ciąży),
- rozebranie się i ubranie zajmuje im więcej czasu niż mężczyznom,
- często wchodzą do WC z dziećmi, a maluchy muszą korzystać z przewijaka,
- wykonują w toalecie więcej czynności higienicznych niż mężczyźni,
- populacja kobiet jest większa niż mężczyzn.

– Jeśli zastanowimy się, dla kogo projektowany jest świat, to warto zacząć od potrzeb fizjologicznych. Kobiety potrzebują dostępu do toalet częściej i na innych zasadach niż mężczyźni. Tymczasem przepisy traktują pisuary i damskie toalety tak samo, powodując oczywisty skutek – damskich toalet jest mniej, a kolejki do nich są niemal zawsze i wszędzie – mówiła w rozmowie z „Wyborczą" architektka Dominika Wilczyńska.

POTRZEBY PŁCI

– Często najbliższe otoczenie i to, jak jest zaprojektowane, nie odpowiada na potrzeby jednej z płci, czyli kobiet – przyznaje prof. dr hab. Natasza Kosakowska-Berezecka, psycholożka społeczna i międzykulturowa z Uniwersytetu Gdańskiego, ekspertka ds. różnorodności i równości. I dodaje: – Chodzi tu o potrzeby wynikające z różnic biologicznych – kobiety częściej niż mężczyźni potrzebują korzystać z ubikacji, nie korzystają z toalet w pozycji stojącej, co też ograniczałoby czas spędzony w toalecie. Więc skoro nadal są kolejki do ubikacji damskich, a do męskich nie, to oznacza, że wciąż nie uwzględniamy biologicznych różnic w planowaniu i kształtowaniu przestrzeni publicznej.

Zdaniem prof. Kosakowskiej-Berezeckiej rozwiązaniem tego problemu byłoby zapewnienie większej liczby toalet dla kobiet lub stworzenie toalet kabinowych neutralnych płciowo.

Na podstawie własnych obserwacji mogę stwierdzić, że na przykład w krajach skandynawskich bardziej dba się o równość płci w przestrzeniach przeznaczonych na toalety. W wielu publicznych toaletach, które tam widziałam, nie ma podziału na damskie i męskie. Po prostu są toaletowe przestrzenie z kabinami. Więc przepływ korzystających jest szybszy, a jeśli jest kolejka, to stoją w niej i kobiety, i mężczyźni. Może to jest rozwiązanie?

Potwierdzają to analizy przeprowadzone w 2021 roku przez naukowców Rotman School of Management Uniwersytetu w Toronto oraz Uniwersytetu w Gandawie. Ich badania wykazały, że odpowiednio zaprojektowane toalety koedukacyjne mogą skrócić czas oczekiwania kobiet.

Toalety neutralne płciowo funkcjonują także w Polsce, głównie w pociągach, samolotach czy autokarach. Czasem w niewielkich punktach gastronomicznych. Koedukacyjne są także przenośne ubikacje.

Małgorzata Sokołowska, autorka książki „Myć się czy wietrzyć? Dramatyczne dzieje higieny od starożytności do dziś", nie jest jednak zwolenniczką toalet koedukacyjnych w budynkach publicznych. Jej zdaniem przede wszystkim należy zwiększyć tam liczbę damskich kabin.

– Równość, o którą kobiety walczą na każdym polu coraz skuteczniej od wielu lat, nie może oznaczać braku zróżnicowania pod względem liczby czy jakości, lecz podobną łatwość dostępu – w tym przypadku – do ustępu. A tego nie osiągnie się montując taką samą liczbę „oczek" albo tworząc toalety koedukacyjne. W pierwszym przypadku przed damskimi toaletami utworzą się kolejki. A w drugim – panie będą musiały maszerować wzdłuż pisuarów i sikających do nich panów, a panowie – wykonywać te czynności przy damskiej widowni. Dziękuję za taką mało estetyczną równość!

Małgorzata Sokołowska przypomina, że pierwszą „publiczną poczekalnię" – jak wówczas nazywano publiczne toalety – otworzyło z wielką pompą Londyńskie Towarzystwo w 1852 roku.

– A dziś w naszych teatrach i innych publicznych przybytkach sztuką jest, by panie – potrzebujące nieco więcej czasu od panów – zdążyły w antrakcie skorzystać z – nomen omen – „poczekalni". ●

Jeśli zastanowimy się, dla kogo projektowany jest świat, to warto zacząć od potrzeb fizjologicznych

DOMINIKA WILCZYŃSKA
architektka

eprasa.pl 5f5b593905

Toaletowa nierówność

Kobiety płacą za świat urządzony pod mężczyzn

Skoro są kolejki do ubikacji damskich, a do męskich nie, to oznacza, że wciąż nie uwzględniamy biologicznych różnic w kształtowaniu przestrzeni publicznej – uważa prof. Natasza Kosakowska-Berezecka.

ROZMOWA Z
PROF. DR HAB. NATASZĄ KOSAKOWSKĄ-BEREZECKĄ
psycholożką społeczną

KATARZYNA FRYC: W damskich toaletach publicznych kobiety zazwyczaj muszą czekać w kolejkach. Tymczasem mężczyźni nie mają tego problemu. To przejaw nierówności płci?
PROF. DR HAB. NATASZA KOSAKOWSKA-BEREZECKA*: Nazwałabym to symptomem tego, że często najbliższe otoczenie i to, jak jest zaprojektowane, nie odpowiada na potrzeby jednej z płci, czyli kobiet. Konkretnie chodzi tu o potrzeby wynikające z różnic biologicznych – kobiety częściej niż mężczyźni potrzebują korzystać z ubikacji, nie korzystają z toalet w pozycji stojącej, co też ograniczałoby czas spędzony w toalecie. Więc skoro nadal są kolejki do ubikacji damskich, a do męskich nie, to oznacza, że wciąż nie uwzględniamy biologicznych różnic w planowaniu i kształtowaniu przestrzeni publicznej.

Rozwiązaniem tego problemu jest zapewnienie większej liczby toalet dla kobiet lub po prostu stworzenie toalet kabinowych neutralnych płciowo. Ale nie chodzi tylko o samą liczbę kabin.

A o co jeszcze?
– Stereotypowo to kobiety noszą torebki, a ich ubrania mają mniej kieszeni, które dodatkowo są mniejsze niż w przypadku ubrań projektowanych dla mężczyzn. Z kolei dla niektórych mężczyzn noszenie torebek wydaje się niemęskie.

Tymczasem w wielu kabinach kobiety nie mają co zrobić z torebką. Mężczyźni nie znają tego problemu, bo ich ubrania mają kieszenie, i to duże, w których mogą schować telefon czy portfel. I tak przemysł modowy, dyktując trend obcisłych i podkreślających wdzięki ubrań dla kobiet, a luźnych i wygodniejszych dla mężczyzn, podtrzymuje stereotypy płciowe.

W kwestii toaletowej nierówności Polska odstaje od innych krajów?
– Nie znam badań na ten temat. Natomiast na podstawie własnych obserwacji mogę stwierdzić, że na przykład w krajach skandynawskich bardziej dba się o równość płci w przestrzeniach przeznaczonych na toalety. W wielu publicznych toaletach, które tam widziałam, nie ma podziału na damskie i męskie. Po prostu są toaletowe przestrzenie z kabinami. Więc przepływ korzystających jest szybszy, a jeśli jest kolejka, to stoją w niej i kobiety, i mężczyźni. Może to jest rozwiązanie?

Problem kolejek w damskich toaletach jest widoczny w debacie o równości płci?
– To podręcznikowy przykład systemowego problemu, który pokazuje, że „tak samo" i „po równo" wcale nie musi oznaczać sprawiedliwie. Coraz częściej w damskich toaletach spotykamy różowe skrzyneczki ze środkami higienicznymi. I świetnie, że to się dzieje. Ale z drugiej strony pojawiają się głosy: a co z mężczyznami? I znowu jest to fałszywe założenie, że w dialogu o równości chodzi o to, by każdy miał tak samo. A chodzi przecież o to, by mądrze zaspokajać różnorodne ludzkie potrzeby.

Kolejna sprawa dotycząca nierówności w toaletach – w zasadzie tylko w damskich są przewijaki dla dzieci, a przecież dziecko równie dobrze i skutecznie może przewinąć ojciec. I tu mamy kolejny przykład dyskryminacji w przestrzeni publicznej – tym razem mężczyzn.

Nierówności płciowe mają niejedną twarz. Problem polega na tym, że za mało mówimy o potrzebach kobiet, mężczyzn czy osób niebinarnych. Tymczasem mądrość działań interwencyjnych polega na tym, by najpierw poznać potrzeby, a potem dążyć do ich spełnienia.

Świat jest skrojony pod potrzeby mężczyzn?
– Tak, toalety w przestrzeni publicznej są tego dobrym przykładem.

Przez dziesięciolecia leki testowano głównie na mężczyznach. Kobiety wykluczano z badań klinicznych m.in. dlatego, że uwzględnienie cyklu hormonalnego komplikowało badania i podnosiło ich koszty

Ale pójdźmy dalej, bo są obszary, w których pomijanie perspektywy kobiet bywa po prostu niebezpieczne. Weźmy bezpieczeństwo pracy, na przykład w przemyśle stoczniowym. Pracują tam również kobiety, tymczasem odzież robocza i środki ochrony osobistej projektowane są z myślą o mężczyznach. Dla wielu kobiet są o kilka rozmiarów za duże. Zbyt duże rękawice utrudniają chwyt i precyzję ruchów, a to prosta droga do wypadku.

Podobnie jest z przestrzenią miejską. Badania pokazują, że kobiety i mężczyźni poruszają się po mieście nieco inaczej, zwłaszcza wieczorem, po zmroku. Kobiety, które częściej doświadczają przemocy, szczególnie seksualnej, omijają ciemne miejsca. Rozwiązanie bywa zaskakująco proste: więcej światła. Tam, gdzie poprawia się oświetlenie, a najlepiej pojawia się też monitoring, od razu widać więcej kobiet. Chętniej też podejmują pracę w takiej okolicy, bo czują się tam bezpieczniej.

Kolejny przykład to medycyna. Przez dziesięciolecia leki testowano głównie na mężczyznach. Kobiety wykluczano z badań klinicznych między innymi dlatego, że uwzględnienie cyklu hormonalnego komplikowało badania i podnosiło ich koszty. W efekcie skuteczność i dawkowanie wielu leków dostępnych w aptekach oceniano przede wszystkim na podstawie reakcji męskiego organizmu.

To samo dotyczy motoryzacji. W testach zderzeniowych przez lata używano manekinów odwzorowujących sylwetkę przeciętnego mężczyzny. Systemy bezpieczeństwa w samochodach są więc dopasowane głównie do męskiego ciała. Przez to kobiety w razie wypadku są bardziej narażone na poważne obrażenia, a nawet śmierć.

Dobrze oddaje to pewna metafora. Wyobraź sobie, że żyjesz w świecie zaprojektowanym dla ludzi mających ponad dwa metry wzrostu. Ty masz metr pięćdziesiąt i musisz sobie w tym świecie jakoś radzić. ●

***Prof. dr hab. Natasza Kosakowska-Berezecka**

• Psycholożka społeczna i międzykulturowa, kierowniczka Zakładu Psychologii Międzykulturowej i Rodzaju w Instytucie Psychologii UG, ekspertka ds. różnorodności i równości. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Gdańsk/34459517

Burmistrz Miasta Lęborka
ogłasza
I przetargi ustne nieograniczone

1. Sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 1 o powierzchni 69,86 m2 (lokal mieszkalny składa się z 2 pokoi, kuchni, łazienki, korytarza, przedpokoju i pom. gospodarczego) przy ul. Armii Krajowej 35 wraz ze sprzedażą 119/1000 udziału w nieruchomości stanowiącej działkę nr 16/2 obręb 7 o powierzchni 221 m2, KW SL1L/00027714/6.

Nieruchomość jest wolna od obciążeń i nie jest przedmiotem zobowiązań.

Lokal posiada świadectwo charakterystyki energetycznej.

Zgodnie z planem miejscowym zagospodarowania przestrzennego miasta Lęborka nieruchomość znajduje się na terenie elementarnym 11.01.MC o dominującej funkcji mieszkaniowej i usługowej.

Przetarg odbędzie się 09.12.2026r. o godz. 9.00 w sali nr 101 Urzędu Miejskiego w Lęborku przy ul. Armii Krajowej 14.

Cena wywoławcza 282.000,00 zł

Nabywca zobowiązany jest do zapłaty wylicytowanej w przetargu ceny nieruchomości na którą składają się cena lokalu oraz udział w gruncie. Cena osiągnięta w przetargu podlega zapłacie najpóźniej do dnia zawarcia umowy notarialnej. Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wpłacenie wadium w wysokości **29.000,00 zł.**

2. Sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 2 o powierzchni 83,14 m2 (lokal mieszkalny składa się z 2 pokoi, kuchni, łazienki, przedpokoju) przy ul. Armii Krajowej 35 wraz ze sprzedażą 150/1000 udziału w nieruchomości stanowiącej działkę nr 16/2 obręb 7 o powierzchni 221 m2, KW SL1L/00027714/6.

Nieruchomość jest wolna od obciążeń i nie jest przedmiotem zobowiązań.

Lokal posiada świadectwo charakterystyki energetycznej.

Zgodnie z planem miejscowym zagospodarowania przestrzennego miasta Lęborka nieruchomość znajduje się na terenie elementarnym 11.01.MC o dominującej funkcji mieszkaniowej i usługowej.

Przetarg odbędzie się 09.12.2026r. o godz. 9.30 w sali nr 101 Urzędu Miejskiego w Lęborku przy ul. Armii Krajowej 14.

Cena wywoławcza 323.000,00 zł

Nabywca zobowiązany jest do zapłaty wylicytowanej w przetargu ceny nieruchomości na którą składają się cena lokalu oraz udział w gruncie. Cena osiągnięta w przetargu podlega zapłacie najpóźniej do dnia zawarcia umowy notarialnej. Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wpłacenie wadium w wysokości **33.000,00 zł.**

Ogólne warunki przetargów:

Wadium w pieniądzu (z oznaczeniem dokładnego adresu lokalu) będzie można wpłacać w Banku Pekao SA na konto Gminy Miasto Lębork Nr 21 1240 1268 1111 0010 8729 0508 lub przelewem na powyższe konto nie później niż do dnia **03.12.2026r.** W razie wpłat na konto przelewem, wadia powinno być wnoszone z takim wyprzedzeniem, aby środki pieniężne znalazły się na rachunku bankowym najpóźniej w dniu **03.12.2026r. -** pod rygorem uznania przez organizatora przetargu, że warunek wpłaty nie został spełniony. Wniesienie wadium przez uczestnika przetargu oznacza, że uczestnik zapoznał się ze stanem nieruchomości oraz warunkami przetargu określonymi w ogłoszeniu. Do przetargów dopuszczone zostaną osoby fizyczne lub prawne, które wpłacą wadium w wyznaczonym terminie, stawią się na przetarg osobiście lub w ich imieniu stawią się ich pełnomocnicy, okazujący się stosownym pełnomocnictwem, sporządzonym w formie aktu notarialnego lub w innej formie z potwierdzeniem zgodności podpisów przez notariusza, a w przypadku osób prawnych dodatkowo dokumentami określonymi przepisami prawa, uprawniającymi do wzięcia udziału w przetargu, przedłożą komisji przetargowej dowód stwierdzający tożsamość. **W przypadku małżonków, którzy nabywać będą nieruchomość do majątku wspólnego do dokonywania czynności przetargowych konieczna jest obecność obojga małżonków lub jednego z nich ze stosownym pełnomocnictwem (niekoniecznie w formie aktu notarialnego) drugiego małżonka, zawierającym dodatkowo zgodę na odpłatne nabycie nieruchomości.** W przetargach mogą brać udział osoby fizyczne i prawne oraz cudzoziemcy na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. z 2017r. poz. 2278 ze zm.). Uczestnikom przetargów, którzy nie zostali dopuszczeni do przetargu lub nie brali udziału w licytacji, a także nie wygrali przetargu wadium zostanie zwrócone w dniu **10.12.2026r.** w godz. 12.00-17.00 w Banku Pekao SA Oddział w Lęborku przy ul. Armii Krajowej 18 lub przelewem do dnia **10.12.2026r.** na wskazane konto. Jeżeli osoba ustalona jako nabywca nieruchomości nie przystąpi bez usprawiedliwienia w oznaczonym terminie do umowy notarialnej organizator przetargu może odstąpić od zawarcia umowy, a wpłacone wadium nie podlega zwrotowi. Organizator przetargów, zawiadomi osobę ustaloną jako nabywcę nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży, najpóźniej w ciągu 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargów. **Gmina Miasto L**ębork jako organizator przetargów **obliguje nabywcę do zawarcia umowy notarialnej w Kancelarii Notarialnej na terenie miasta Lęborka.** Koszty zawarcia umowy notarialnej oraz koszty wpisów wieczysto-księgowych obciążają nabywcę. Dokumentacja dotycząca przedmiotu przetargu znajduje się w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami na I piętrze UM (pokój 119) i jest do wglądu w godz. 7.00-14.00 tel. 059 8637750. Ogłoszenia o przetargach zamieszczone są na stronie internetowej UM Lębork www.lebork.pl, Biuletynie Informacji Publicznej UM Lębork oraz na tablicy ogłoszeń UM Lębork (parter i I piętro). Zastrzega się prawo do odwołania przetargów z ważnych powodów. Burmistrz Miasta poda do publicznej wiadomości informację o odwołaniu, z podaniem uzasadnionej przyczyny.

wybierzLębork.pl

Burmistrz Miasta Lęborka
Jarosław Litwin

eprasa.pl 5f5b593905

Transport publiczny

Trudna walka z wykluczeniem

Wykluczenie komunikacyjne to problem polityczny. Rządy boją się wprowadzać systemowe rozwiązania. Ale są w Polsce pozytywne przykłady – mówi dr Michał Beim, ekspert do spraw transportu.

Tomasz Cylka

Gdy UNICEF Polska opublikował raport „Wykluczenie komunikacyjne dzieci i młodzieży w Polsce", z którego wynikało, że aż 14 proc. nastolatków w naszym kraju jest zagrożonych wykluczeniem transportowym, pojechałem do Złotowa w północnej Wielkopolsce. Chciałem się przekonać, jak ten problem wygląda na co dzień. To był jeden z powiatów wymienionych w tym dokumencie.

WYZWANIE

Sam Złotów, stolica 70-tysięcznego powiatu, i tak nie jest w najgorszej sytuacji. Leży na trasie linii kolejowej z Piły do Chojnic. Choć nie jest ona zelektryfikowana, to ma siedem połączeń Polregio oraz dwa pociągi PKP Intercity (Gdynia-Gorzów Wlkp.). Do tego w dni robocze jest 17 kursów PKS Piła (z tego pięć jeździ w dni nauki szkolnej). Jednak w sobotę ta liczba spada do siedmiu, a w niedzielę – zaledwie do trzech.

Gorzej wygląda sytuacja w miejscowościach położonych poza tym głównym szlakiem komunikacyjnym, gdzie są tylko pojedyncze kursy w dni robocze. Z rozmów w autobusie PKS Piła wyłaniał się taki oto obraz.

– W weekendy nie ma szans, żeby pojechać do znajomych albo do popularnego w Pile skateparku. Wszędzie wożą nas rodzice – opowiadały mi uczennice I LO w Pile.

– W soboty i niedziele szwagier podwozi mnie autem, bo nie mam innej możliwości. Dostać się do Złotowa z okolicznych wiosek to jest wzywanie! – to już pan Kazimierz, który pracuje w ochronie.

Dyrektorka Wydziału Komunikacji i Dróg Starostwa Powiatowego w Złotowie Joanna Różkowska: – Dla nas priorytetem jest, by dzieci i młodzież dowieźć do szkół. I z tego zadania wywiązujemy się w stu procentach.

W 2024 roku otwarto osiem takich połączeń, dwa lata później jest ich już 11 z dotacją w wysokości ponad 1 mln zł. – Zdajemy sobie sprawę, że potrzeby są większe, ale staramy się robić to, co na co nas stać – przekonywała dyrektorka.

PROBLEM POLITYCZNY

Takich powiatów jak złotowski jest w Polsce o wiele więcej. Część z nich leży w ogóle poza głównymi szlakami transportowymi i ich sytuacja jest jeszcze gorsza. W weekendy nic nie kursuje. Tym bardziej, że wykluczenie komunikacyjne to nie tylko sytuacja, gdy do konkretnej miejscowości nie dojeżdża autobus czy pociąg, ale i takie ograniczenia, gdy transport publiczny kursuje nie częściej niż co dwie-trzy godziny w ciągu dnia.

• **Przystanek kolejowy w Patrzykowie na linii Warszawa – Poznań**
FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Miliony wykluczonych

10

MLN

• **Tylu osób w całym kraju, zdaniem Ministerstwa Infrastruktury, dotyczy wykluczenie komunikacyjne. To 27 proc. populacji**

– To w Polsce problem polityczny. Rządy boją się wprowadzać systemowe rozwiązania – mówi „Wyborczej" dr Michał Beim, ekspert ds. transportu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. – Dlatego mamy tylko doraźne działania, jak Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych albo programy skonstruowane z myślą o konkretnym elektoracie, jak Kolej Plus – wskazuje.

Po dokumencie UNESCO ukazał się raport Ministerstwa Infrastruktury na temat wykluczenia komunikacyjnego w Polsce w latach 2021-2025. Badanie przeprowadzili naukowcy z czterech Politechnik: Poznańskiej, Gdańskiej, Śląskiej i Warszawskiej. Wynika z niego, że problem dotyczy aż 39 proc. punktów adresowych w całej Polsce. Największe kłopoty z transportem publicznym mają mieszkańcy województw: podlaskiego, lubelskiego, pomorskiego i warmińsko-mazurskiego. Zdaniem resortu infrastruktury wykluczenie komunikacyjne dotyczy 10 mln osób w całym kraju, czyli 27 proc. populacji.

Mieszkańcy zwracają też uwagę na trudności z przemieszczaniem się do przystanku (np. dystans lub brak chodnika), ograniczony dostęp do informacji o przewozach, a także koszty podróży. We wnioskach naukowcy wskazali m.in. konieczne zmiany prawne. Proponują też szczegółowe rozwiązania, jak obowiązek publikowania cyfrowych rozkładów jazdy w oparciu o jednolitą bazę przystanków, tworzenie i koordynowanie planów transportowych na szczeblu wojewódzkim oraz przeznaczenie wyodrębnionych funduszy na walkę z wykluczeniem komunikacyjnym i przyjęcie minimalnej częstotliwości kursowania dla transportu regularnego.

– Cześć z tych rozwiązań uwzględniała nowelizacja ustawy o publicznym transporcie zbiorowym oraz ustawy o Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych, ale została w sierpniu tego roku zawetowana przez prezydenta. Nie bronię tego weta, jednak to nie było systemowe rozwiązanie problemu – mówi dr Beim.

ZACZNIJMY OD ŚCIEŻEK

Co trzeba zatem zrobić, by zacząć realną walkę z wykluczeniem komunikacyjnym?

– Należy wprowadzić w życie to, co na razie mamy w teorii. Myślę tu na początek o budowie ścieżek pieszo-rowerowych na drogach krajowych, wojewódzkich, a także powiatowych czy gminnych, które łączą poszczególne miejscowości – wylicza dr Beim.

Proponuje też ustanowienie ogólnopolskiego minimum walki z wykluczeniem. – To dwie pary połączeń rano i dwie pary po południu do każdej gminy, a gdy powiatowe urzędy pracy uznają to za konieczne, również wieczorem na trzecią zmianę – mówi.

Ekspert mocno zwraca też uwagę na konieczność ujednolicenia ulg na kolej i autobusy. – Jako wykładowca akademicki mam 33 proc. zniżki na kolej, ale 37 proc. ulgi na przewozy autobusowe, ale tylko w przypadku biletu miesięcznego. Nie mam za to żadnych ulg na komunikację miejską. To jeden z wielu absurdów – wylicza.

DOBRE PRZYKŁADY

Nasz rozmówca przyznaje, że są w Polsce dobre przykłady walki z wykluczeniem komunikacyjnym. – To na przykład Komunikacja Beskidzka na południu Polski albo gmina Lipno w województwie kujawsko-pomorskim – wskazuje.

Spółka Komunikacja Beskidzka to dawny PKS Bielsko-Biała. Jest przykładem udanego przekształcenia tradycyjnego przewoźnika w nowoczesny, zintegrowany system transportu publicznego oparty na współpracy samorządów. Właścicielem jest Beskidzki Związek Powiatowo-Gminny, zrzeszający lokalne gminy i powiat.

– Zainwestowano w ekologiczny tabor, który jest rozpoznawalny na ulicach. Spółka sięga po dotacje unijne i krajowe. Stworzono atrakcyjny rozkład jazdy. Cena za bilet też jest przystępna, podróżni mogą korzystać z aplikacji – wylicza dr Beim. Podobne działania, choć na mniejszą skalę, wprowadzono na terenie aglomeracji i metropolii poznańskiej (PKS Poznań). Z kolei w gminie Lipno (niedaleko Włocławka) i w całym powiecie lipnowskim od 2017 roku rozwijana jest siatka połączeń autobusowych. Dzięki niej na kursy mogą liczyć mieszkańcy wielu małych wsi.

Na inne rozwiązanie zdecydowały się Koleje Wielkopolskie, które uruchomiły w godzinach wieczornych oraz w weekendy dodatkowe połączenia autobusowe z Konina do Turku. Są one uzupełnieniem dla przewozów komercyjnych w ciągu dnia. To taka rekompensata za rezygnację z budowy nowej linii kolejowej forsowanej przez PiS, a wycenionej aż na ponad 1,2 mld zł.

Skutecznym narzędziem w walce z wykluczeniem transportowym wydawał się program Kolej Plus. – Plan był dobry, ale zwyciężyła polityka. PiS chciał realizować projekty przede wszystkim w tych miejscach, gdzie mógł liczyć na poparcie swojego elektoratu. Gdyby wcielić go w życie według wskazań polityków, to przecinano by wstęgi przed wyborami w 2027 i 2029 roku – mówi dr Beim. – Niestety, koszty takiej inwestycji rosną bardzo szybko. Drożeje też tabor kolejowy i to znacząco w porównaniu z autobusowym. Uruchomienie pociągu też jest o wiele droższe, co w przypadku bocznych linii wpływa na całość finansów. Ważne, by przywracać kolej tam, gdzie ma to uzasadnienie, ale transport szynowy nie trafi do każdej wsi – wskazuje.

Mamy dziś wiele przykładów, gdzie powrót kolei okazał się sukcesem, jak np. Koleje Dolnośląskie jeżdżące z Jeleniej Góry do Karpacza. Gdzie indziej są problemy, jak np. na trasie z Gniezna do Sławy Wlkp. Tu szumnie zapowiadano powrót kolei, wyremontowano tory, ale są problemy z peronami.

– Korzystajmy z dobrych rozwiązań, jakie zastosowano w Czechach albo w Niemczech. Na pewno na tym zyskamy – podsumowuje dr Beim. ●

OGŁOSZENIE Wrocław/34456445

1 GD

eprasa.pl 5f5b593905

Wójt Gminy Cedry Wielkie informuje,

że na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy zostało wywieszone na 21 dni Zarządzenie nr 106/2026 Wójta Gminy Cedry Wielkie z dnia 6 listopada 2026 r. w sprawie podania do publicznej wiadomości

wykazu nieruchomości przeznaczonej do oddania w dzierżawę na okres 10 lat.

Zarządzenie zamieszczono również na stronie internetowej urzędu (www.cedry-wielkie.pl/komunikaty) oraz dodatkowo na stronie BIP.

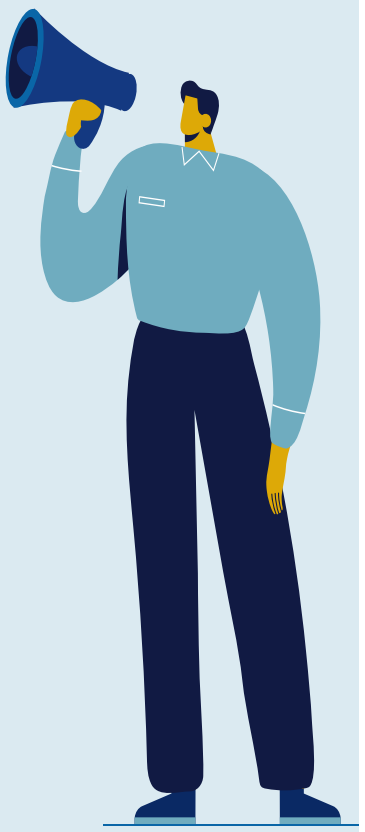
Gdańsk/34460206

NEWSLETTER

Komunikaty.pl

Nowości w przepisach, zamówienia publiczne, porady ekspertów, raporty, ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców, urzędników, zainteresowanych gospodarką.

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl** lub użyj kodu QR

Z głębokim żalem żegnamy naszego Kolegę

Romana Tyburcego

Pozostanie w naszej pamięci jako ceniony Kolega i członek naszego zespołu.

Rodzinie

oraz

wszystkim Bliskim Romana

składamy wyrazy głębokiego współczucia.

Zarząd oraz Pracownicy Grupy BEST

www.nekrologi.wyborcza.pl/34459921

Z głębokim smutkiem i żalem przyjęliśmy wiadomość, że w dniu 31 października 2026 r. zmarł

SP

Stanisław Ludwicki

Emerytowany Pracownik Urzędu Morskiego w Gdyni

Wyrazy współczucia

Rodzinie Zmarłego

składają

Dyrekcja i pracownicy Urzędu Morskiego w Gdyni

www.nekrologi.wyborcza.pl/34460121

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

PREZYDENT MIASTA WEJHEROWA

informuje,

iż na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195, dn. 6 listopada 2026 r., wywieszono na okres 21 dni wykaz lokali stanowiących własność Gminy Miasta Wejherowa, przeznaczonych do zbycia w drodze przetargów nieograniczonych:

1. lokal mieszkalny 15 położony w budynku przy ul. 12 Marca 209 w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 37,44 m^2 wraz z pomieszczeniem przynależnym, tj. piwnicą o powierzchni użytkowej 3,12 m^2 oraz udziałem wynoszącym 50/1000 w częściach wspólnych budynku i gruntu, działka nr 400/1, obręb 15, o powierzchni 206 m^2,
2. lokal mieszkalny nr 6 położony w budynku przy ul. 12 Marca 211 w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 85,60 m^2 wraz z pomieszczeniem przynależnym, tj. piwnicą o powierzchni użytkowej 12,75 m^2 oraz udziałem wynoszącym 85/1000 w częściach wspólnych budynku i gruntu, działka nr 399, obręb 15, o powierzchni 612 m^2,
3. lokal mieszkalny nr 6 położony w budynku przy ul. Przemysłowej 4 w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 54,90 m^2 wraz z pomieszczeniem przynależnym, tj. piwnicą o powierzchni użytkowej 14,00 m^2 oraz udziałem wynoszącym 152/1000 części w częściach wspólnych budynku i gruntu, działka nr 94/58, obręb 6, o powierzchni 824 m^2,
4. lokal mieszkalny nr 7 położony w budynku przy ul. Przemysłowej 8 w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 46,40 m^2 wraz z pomieszczeniem przynależnym, tj. piwnicą o powierzchni użytkowej 13,80 m^2 oraz udziałem wynoszącym 130/1000 części w częściach wspólnych budynku i gruntu, działka nr 94/74 obręb 6, o powierzchni 547 m^2, działka nr 94/84, obręb 6, o powierzchni 37 m^2,
5. lokal mieszkalny nr 4 położony w budynku przy ul. Karnowskiego 4 w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 37,70 m^2 wraz z pomieszczeniem przynależnym, tj. piwnicą o powierzchni użytkowej 5,20 m^2 oraz udziałem wynoszącym 21/1000 części w częściach wspólnych budynku i gruntu, działka nr 142/16, obręb 6, o powierzchni 1 882 m^2, działka nr 142/14, obręb 6, o powierzchni 321 m^2,
6. lokal mieszkalny nr 4A położony w budynku przy ul. Bukowej 5 w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 60,38 m^2 wraz z pomieszczeniem przynależnym, tj. piwnicą o powierzchni użytkowej 9,30 m^2 oraz udziałem wynoszącym 121/1000 części w częściach wspólnych budynku i gruntu, działka nr 184/5, obręb 16, o powierzchni 1 162 m^2,
7. lokal mieszkalny nr 4 położony w budynku przy ul. Sobieskiego 328 w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 44,09 m^2 wraz z pomieszczeniem przynależnym, tj. piwnicą o powierzchni użytkowej 1,98 m^2 oraz udziałem wynoszącym 180/1000 części w częściach wspólnych budynku i gruntu, działka nr 63/23, obręb 16, o powierzchni 568 m^2.

Gdańsk/34459963

Gdańskie Nieruchomości

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399 i 912) **Gdańskie Nieruchomości Samorządowy Zakład Budżetowy** informują, że na tablicach ogłoszeń: w siedzibie przy ul. Partyzantów 74, Działu Nieruchomości i Lokali Użytkowych przy ul. Dyrekcyjnej 5, właściwych terytorialnie Obszarach Administracyjnych, Urzędu Miejskiego w Gdańsku przy ul. Nowe Ogrody 8/12, a także na stronach internetowych www.gdansk.pl, www.nieruchomoscigda.pl, wywieszono na okres 21 dni **zarządzenie Nr 1837/26 Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 3 listopada 2026 roku** w sprawie zatwierdzenia i podania do publicznej wiadomości wykazu zawierającego wolne prawnie i fizycznie lokale użytkowe, wchodzące w skład zasobu Gminy Miasta Gdańska, przeznaczone do oddania w najem w przetargu ustnym ograniczonym.

Gdańsk/34460167

Gdańskie Nieruchomości

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399, 912) **Gdańskie Nieruchomości Samorządowy Zakład Budżetowy** informują, że na tablicach ogłoszeń: w siedzibie przy ul. Partyzantów 74, Działu Nieruchomości i Lokali Użytkowych przy ul. Dyrekcyjnej 5, właściwych terytorialnie Obszarach Administracyjnych, Urzędu Miejskiego w Gdańsku przy ul. Nowe Ogrody 8/12, a także na stronach internetowych www.gdansk.pl, www.nieruchomoscigda.pl, wywieszono na okres 21 dni **Zarządzenie Nr 1829/26 Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 2 listopada 2026 roku** w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonych do oddania w dzierżawę na czas oznaczony w trybie bezprzetargowym.

Gdańsk/34460102

WI-III.7840.3.1.2026.MB.n — Gdańsk, 3 listopada 2026 r.

OBWIESZCZENIE

Wojewoda Pomorski, działając na podstawie art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (Dz. U. z 2026 r. poz. 104 ze zm.), art. 49 i art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691) oraz art. 72 ust. 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.)

PODAJE DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI

informację, że na wniosek złożony w dniu 17.07.2026 r. przez inwestora: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, ul. Tytusa Chałubińskiego 8, 00-613 Warszawa, reprezentowanego przez pełnomocnika – pana Michała Pawlika, w dniu **30 października 2026 r.** wydał decyzję nr **2 ZRIP/2026/MB** o pozwoleniu na realizację inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych pn.: **„Przebudowa lewego wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły w km 0+000-6+532 w ramach zadania pn.: „Odbudowa prawego (km 3+200-10+200, 17+740-19+530, 20+500-39+000, 43+900-46+400, 52+300-54+800, 57+300-59+000, gm. Sadlinki, Kwidzyn, Ryjewo, Sztum, Miłoradz) i lewego (km 0+000-6+400, gm. Gniew) wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły”**, zlokalizowanej na poniżej oznaczonych nieruchomościach gruntowych w województwie pomorskim, w powiecie tczewskim:

- **obręb 0017 Jaźwiska, jednostka ewidencyjna 221402_5 Gniew,** działki nr:

380/3 (380/2), 490/5 (490/4), 491/1, 491/3, 491/4, 491/5, 494/13 (494/10), 494/11 (494/5), 496/3 (496/2), 497/1, 497/2, 501/1 (501), 502/1 (502);

- **obręb 0012 Opalenie, jednostka ewidencyjna 221402_5 Gniew,** działki nr:

240/7 (240/3), 240/9 (240/3), 240/4, 259/5 (259/3), 259/4, 262/5 (262/4), 298/1 (298), 304/1 (304), 305/1 (305), 320/1 (320), 334/1 (334), 335/1 (335), 335/2 (335), 336/1 (336), 342/1 (342), 342/3 (342), 343/1 (343), 362/1, 362/3 (362/2), 364/1, 393/1 (393), 394/2, 394/4, 394/5, 394/6, 394/7, 394/8, 395/2, 395/5, 396/3 (396/2), 396/4 (396/2), 399/1 (399), 403/1 (403), 404/1 (404), 406/1 (406), 407/1 (407), 408/1 (408), 434/1 (434), 593, 616/1 (616), 617/1 (617), 618/1 (618), 620/1 (620), 621/1 (621), 622/1 (622), 623/1 (623), 624/1 (624), 625/1 (625), 627/1 (627), 682/1 (682), 682/2 (682), 685/3 (685/2);

- **obręb 0011 Widlice, jednostka ewidencyjna 221402_5 Gniew,** działki nr:

144, 163/1 (163), 170, 171, 172/1 (172), 177/1 (177), 178/1 (178), 179/1 (179), 180/1 (180), 184/1 (184), 185/1 (185), 186/1 (186), 188/1 (188), 189/1 (189), 190/1 (190), 191/1 (191), 192/1 (192), 193/1 (193), 194/1 (194), 195/1 (195), 196/1 (196), 197/1 (197), 198/1 (198), 199/1 (199), 200/3 (200/1), 200/5 (200/2), 201/1 (201), 202, 203/1 (203), 205/1 (205), 218/3 (218/1), 218/5 (218/2), 219, 220/1 (220), 225, 227/1 (227), 230, 231/1 (231), 232/3 (232), 233/1 (233), 234/1 (234), 235/1 (235), 236/2 (236), 237/1 (237), 238/1 (238), 416/1 (416), 53/1 (53), 54/1 (54), 55/1 (55), 56/1 (56), 58/1 (58).

(w nawiasach podano numery działek przed podziałem według oznaczenia w katastrze nieruchomości)

Ww. decyzja posiada rygor natychmiastowej wykonalności.

Z treścią decyzji można zapoznać się w Wydziale Infrastruktury Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, ul. Okopowa 21/27, po telefonicznym uzgodnieniu terminu pod nr tel. 58 30 77 736.

Treść decyzji została również zamieszczona na okres 14 dni, licząc od dnia 4.11.2026 r., w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego:

https://www.gov.pl/web/uw-pomorski/obwieszczenia-wojewody-pomorskiego-z-zakresu-wydzialu-infrastruktury5

Od decyzji służy stronom odwołanie do Ministra Finansów i Gospodarki, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego w terminie 14 dni od skutecznego doręczenia. Zgodnie z art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego, zawiadomienie stron postępowania uważa się za dokonane po upływie czternastu od dnia publicznego ogłoszenia. Zgodnie z art. 11 ust. 1a ustawy o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych, odwołanie powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko

Dofinansowane przez Unię Europejską

Gdańsk/34460089

eprasa.pl 5f5b593905

Wyciąg z ogłoszenia o przetargu

Prezydent Miasta Wejherowa

ogłasza
trzeci przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 5 położonego w budynku przy ul. Świętego Jana 4 w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 36,75 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym, tj. piwnicą o powierzchni użytkowej 2,39 m² oraz udziałem wynoszącym 75/1.000 części w częściach wspólnych budynku i gruntu działki nr 33, obręb 15, o powierzchni 587 m².

cena wywoławcza brutto 206 000,00 zł
(sprzedaż zwolniona z podatku VAT)

Opis: lokal nr 5 zlokalizowany jest na pierwszym piętrze budynku położonego przy ul. Świętego Jana 4 w Wejherowie.

Lokal składa się z następujących pomieszczeń: pokoju o powierzchni 21,97 m², łazienki z WC o powierzchni 3,83 m², kuchni o powierzchni 9,37 m² oraz przedpokoju o powierzchni 1,58 m². Do lokalu przynależy piwnica o powierzchni użytkowej 2,39 m².

Przetarg odbędzie się **dnia 9 grudnia 2026 roku**, **o godzinie 09:00**,
w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w pieniądzu w wysokości 10% ceny wywoławczej, tj. 20 600,00 zł na konto Urzędu Miejskiego w Wejherowie: Bank Millenium SA nr 14116022020000000061963861, najpóźniej do dnia 2 grudnia 2026 roku.

Zainteresowani udziałem w przetargu powinni dokonać oględzin lokalu oraz zapoznać się z dokumentami dotyczącymi jego stanu. Dnia 26 listopada 2026 r., o godz. 13:00, odbędą się oględziny lokalu przy udziale pracowników Wejherowskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych oraz Urzędu Miejskiego w Wejherowie.

Więcej informacji w sprawie sprzedaży nieruchomości można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195, p. 201, tel. 58-677-71-44 lub 58-677-71-43, e – mail: wgniu@um.wejherowo.pl. Ogłoszenie przetargowe wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195 oraz opublikowano na stronie internetowej BIP Urzędu, tj. www.bip.wejherowo.pl.

Gdańsk/34459497

Wyciąg z ogłoszenia o przetargu

Prezydent Miasta Wejherowa

ogłasza
czwarty przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 9 położonego w budynku przy ul. 3 Maja 20 w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 30,53 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym, tj. piwnicą o powierzchni użytkowej 3,71 m² oraz udziałem wynoszącym 48/1000 części w częściach wspólnych budynku i gruntu, działka nr 339/2, obręb 16, o powierzchni 735 m²,

cena wywoławcza brutto 181 000,00 zł
(sprzedaż zwolniona z podatku VAT)

Opis: lokal nr 9 zlokalizowany jest na drugim piętrze budynku położonego przy ul. 3 Maja 20 w Wejherowie.

Lokal składa się z następujących pomieszczeń: pokoju o powierzchni 11,22 m², pokoju o powierzchni 5,53 m², przedpokoju o powierzchni 5,05 m², kuchni o powierzchni 5,02 m² oraz łazienki z w.c. o powierzchni 3,71 m². Do lokalu przynależy piwnica o powierzchni 3,71 m².

Przetarg odbędzie się **dnia 9 grudnia 2026 roku, o godzinie 09:30,**
w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w pieniądzu w wysokości 10 % ceny wywoławczej, tj. 18 100,00 zł na konto Urzędu Miejskiego w Wejherowie, Bank Millenium SA nr 14116022020000000061963861, najpóźniej do dnia 2 grudnia 2026 roku.

Zainteresowani udziałem w przetargu powinni dokonać oględzin lokalu oraz zapoznać się z dokumentami dotyczącymi jego stanu. Dnia 26 listopada 2026 r., o godz. 13:30, odbędą się oględziny lokalu przy udziale pracowników Wejherowskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych oraz Urzędu Miejskiego w Wejherowie.

Więcej informacji w sprawie sprzedaży nieruchomości można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195, pokój nr 203, tel. 58-677-71-52 lub 58-677-71-43, e – mail: nieruchomosci2@wejherowo.pl. Ogłoszenie przetargowe wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195 oraz opublikowano na stronie internetowej BIP Urzędu, tj. www.bip.wejherowo.pl.

Gdańsk/34459500

Burmistrz Miasta Lęborka

ogłasza

II przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 1 o powierzchni 99,64 m2 (lokal mieszkalny składa się z 4 pokoi, kuchni, łazienki, spiżarni, przedpokoju) przy ul. Łokietka 16 wraz ze sprzedażą 1205/10000 udziału w nieruchomości stanowiącej działkę nr 314/1 obręb 3 o powierzchni 301 m2, KW SL1L/00017290/4.

Nieruchomość jest wolna od obciążeń i nie jest przedmiotem zobowiązań.
Lokal posiada świadectwo charakterystyki energetycznej.

Zgodnie z planem miejscowym zagospodarowania przestrzennego miasta Lęborka nieruchomość znajduje się na terenie elementarnym 07.MW o przeznaczeniu – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

I przetarg ustny nieograniczony został przeprowadzony w dniu 16.10.2026r.

Przetarg odbędzie się 10.12.2026r. o godz. 8.30 w sali nr 101 Urzędu Miejskiego w Lęborku przy ul. Armii Krajowej 14.

Cena wywoławcza 335.000,00 zł

Nabywca zobowiązany jest do zapłaty wylicytowanej w przetargu ceny nieruchomości na którą składają się cena lokalu oraz udział w gruncie. Cena osiągnięta w przetargu podlega zapłacie najpóźniej do dnia zawarcia umowy notarialnej. Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wpłacenie wadium w wysokości **34.000,00 zł.**

Wadium w pieniądzu (z oznaczeniem dokładnego adresu lokalu) będzie można wpłacać w Banku Pekao SA na konto Gminy Miasto Lębork Nr 21 1240 1268 1111 0010 8729 0508 lub przelewem na powyższe konto nie później niż do dnia **04.12.2026r.** W razie wpłat na konto przelewem, wadia powinno być wnoszone z takim wyprzedzeniem, aby środki pieniężne znalazły się na rachunku bankowym najpóźniej w dniu **04.12.2026r. -** pod rygorem uznania przez organizatora przetargu, że warunek wpłaty nie został spełniony. Wniesienie wadium przez uczestnika przetargu oznacza, że uczestnik zapoznał się ze stanem nieruchomości oraz warunkami przetargu określonymi w ogłoszeniu. Do przetargu dopuszczone zostaną osoby fizyczne lub prawne, które wpłacą wadium w wyznaczonym terminie, stawią się na przetarg osobiście lub w ich imieniu stawią się ich pełnomocnicy, okazujący się stosownym pełnomocnictwem, sporządzonym w formie aktu notarialnego lub w innej formie z potwierdzeniem zgodności podpisów przez notariusza, a w przypadku osób prawnych dodatkowo dokumentami określonymi przepisami prawa, uprawniającymi do wzięcia udziału w przetargu, przedłożą komisji przetargowej dowód stwierdzający tożsamość. **W przypadku małżonków, którzy nabywać będą nieruchomość do majątku wspólnego do dokonywania czynności przetargowych konieczna jest obecność obojga małżonków lub jednego z nich ze stosownym pełnomocnictwem (niekoniecznie w formie aktu notarialnego) drugiego małżonka, zawierającym dodatkowo zgodę na odpłatne nabycie nieruchomości.** W przetargu mogą brać udział osoby fizyczne i prawne oraz cudzoziemcy na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. z 2014r. poz. 1380). Uczestnikom przetargu, którzy nie zostali dopuszczeni do przetargu lub nie brali udziału w licytacji, a także nie wygrali przetargu wadium zostanie zwrócone w dniu **11.12.2026r.** w godz. 12.00-17.00 w Banku Pekao SA Oddział w Lęborku przy ul. Armii Krajowej 18 lub przelewem do dnia **11.12.2026r.** na wskazane konto. Jeżeli osoba ustalona jako nabywca nieruchomości nie przystąpi bez usprawiedliwienia w oznaczonym terminie do umowy notarialnej organizator przetargu może odstąpić od zawarcia umowy, a wpłacone wadium nie podlega zwrotowi. Organizator przetargu, zawiadomi osobę ustaloną jako nabywcę nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży, najpóźniej w ciągu 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargów. **Gmina Miasto L**ębork jako organizator przetargu **obliguje nabywcę do zawarcia umowy notarialnej w Kancelarii Notarialnej na terenie miasta Lęborka.** Koszty zawarcia umowy notarialnej oraz koszty wpisów wieczysto-księgowych obciążają nabywcę. Dokumentacja dotycząca przedmiotu przetargu znajduje się w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami na I piętrze UM (pokój 119) i jest do wglądu w godz. 7.00-15.00 tel. 059 8637750. Ogłoszenie o przetargu zamieszczone jest na stronie internetowej UM Lębork www.lebork.pl, Biuletynie Informacji Publicznej UM Lębork oraz na tablicy ogłoszeń UM Lębork. Zastrzega się prawo do odwołania przetargu z ważnych powodów. Burmistrz Miasta poda do publicznej wiadomości informację o odwołaniu, z podaniem uzasadnionej przyczyny.

wybierzLębork.pl

Burmistrz Miasta Lęborka
Jarosław Litwin

Gdańsk/34459514

Burmistrz Miasta Lęborka
ogłasza

III przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 9 o powierzchni 62,72 m2 (lokal mieszkalny składa się z 2 pokoi, kuchni, łazienki z WC i korytarza) przy ul. Wojska Polskiego 39 wraz ze sprzedażą 986/10000 udziału w nieruchomości stanowiącej działkę nr 176/1 obręb 7 o powierzchni 246 m2, KW SL1L/00017894/8.
Nieruchomość jest wolna od obciążeń i nie jest przedmiotem zobowiązań.
Lokal posiada świadectwo charakterystyki energetycznej.
Zgodnie z planem miejscowym zagospodarowania przestrzennego miasta Lęborka nieruchomość znajduje się na terenie elementarnym 11.02.MW o dominującej funkcji mieszkaniowej.
I przetarg ustny nieograniczony został przeprowadzony w dniu 12.08.2026r.
II przetarg ustny nieograniczony został przeprowadzony w dniu 16.10.2026r.
Przetarg odbędzie się 10.12.2026r. o godz. 8.00 w sali nr 101 Urzędu Miejskiego w Lęborku przy ul. Armii Krajowej 14.
Cena wywoławcza 249.000,00 zł
Nabywca zobowiązany jest do zapłaty wylicytowanej w przetargu ceny nieruchomości na którą składają się cena lokalu oraz udział w gruncie. Cena osiągnięta w przetargu podlega zapłacie najpóźniej do dnia zawarcia umowy notarialnej. Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wpłacenie wadium w wysokości **25.000,00 zł.**
Wadium w pieniądzu (z oznaczeniem dokładnego adresu lokalu) będzie można wpłacać w Banku Pekao SA na konto Gminy Miasto Lębork Nr 21 1240 1268 1111 0010 8729 0508 lub przelewem na powyższe konto nie później niż do dnia **04.12.2026r.** W razie wpłat na konto przelewem, wadia powinno być wnoszone z takim wyprzedzeniem, aby środki pieniężne znalazły się na rachunku bankowym najpóźniej w dniu **04.12.2026r. -** pod rygorem uznania przez organizatora przetargu, że warunek wpłaty nie został spełniony. Wniesienie wadium przez uczestnika przetargu oznacza, że uczestnik zapoznał się ze stanem nieruchomości oraz warunkami przetargu określonymi w ogłoszeniu. Do przetargu dopuszczone zostaną osoby fizyczne lub prawne, które wpłacą wadium w wyznaczonym terminie, stawią się na przetarg osobiście lub w ich imieniu stawią się ich pełnomocnicy, okazujący się stosownym pełnomocnictwem, sporządzonym w formie aktu notarialnego lub w innej formie z potwierdzeniem zgodności podpisów przez notariusza, a w przypadku osób prawnych dodatkowo dokumentami określonymi przepisami prawa, uprawniającymi do wzięcia udziału w przetargu, przedłożą komisji przetargowej dowód stwierdzający tożsamość. **W przypadku małżonków, którzy nabywać będą nieruchomość do majątku wspólnego do dokonywania czynności przetargowych konieczna jest obecność obojga małżonków lub jednego z nich ze stosownym pełnomocnictwem (niekoniecznie w formie aktu notarialnego) drugiego małżonka, zawierającym dodatkowo zgodę na odpłatne nabycie nieruchomości.** W przetargu mogą brać udział osoby fizyczne i prawne oraz cudzoziemcy na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. z 2014r. poz. 1380). Uczestnikom przetargu, którzy nie zostali dopuszczeni do przetargu lub nie brali udziału w licytacji, a także nie wygrali przetargu wadium zostanie zwrócone w dniu **11.12.2026r.** w godz. 12.00-17.00 w Banku Pekao SA Oddział w Lęborku przy ul. Armii Krajowej 18 lub przelewem do dnia **11.12.2026r.** na wskazane konto. Jeżeli osoba ustalona jako nabywca nieruchomości nie przystąpi bez usprawiedliwienia w oznaczonym terminie do umowy notarialnej organizator przetargu może odstąpić od zawarcia umowy, a wpłacone wadium nie podlega zwrotowi. Organizator przetargu, zawiadomi osobę ustaloną jako nabywcę nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży, najpóźniej w ciągu 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargu. **Gmina Miasto Lębork jako organizator przetargu obliguje nabywcę do zawarcia umowy notarialnej w Kancelarii Notarialnej na terenie miasta Lęborka.** Koszty zawarcia umowy notarialnej oraz koszty wpisów wieczysto-księgowych obciążają nabywcę. Dokumentacja dotycząca przedmiotu przetargu znajduje się w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami na I piętrze UM (pokój 119) i jest do wglądu w godz. 7.00-15.00 tel. 059 8637750. Ogłoszenie o przetargu zamieszczone jest na stronie internetowej UM Lębork www.lebork.pl, Biuletynie Informacji Publicznej UM Lębork oraz na tablicy ogłoszeń UM Lębork (parter i I piętro). Zastrzega się prawo do odwołania przetargu z ważnych powodów. Burmistrz Miasta poda do publicznej wiadomości informację o odwołaniu, z podaniem uzasadnionej przyczyny.

wybierzLębork.pl

Burmistrz Miasta Lęborka
Jarosław Litwin

Gdańsk/34459515

GAZETA wyborcza
DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia
publiczne

Ogłoszenia
sądowe
i rekrutacyjne

Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl
nekrologi.wyborcza.pl

GDL 1

eprasa.pl 5f5b593905

wyborcza
ŁÓDŹ
TYGODNIK

Piątek, 6 listopada 2026 | Redaktor prowadząca **Małgorzata Szlachetka** lodz.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: lodz@wyborcza.pl

Samorządy

Zmiany na szczycie

Nie będzie piątej kadencji Hanny Zdanowskiej w Łodzi – to już pewne. Sprawdziliśmy, kto nie ma szans na zachowanie posady w innych miastach regionu.

Piotr Brzózka

Ponad 60 procent wieloletnich prezydentów, burmistrzów i wójtów w całej Polsce pożegna się z władzą w 2029 roku – to efekt utrzymania zasady dwukadencyjności przez Sejm, na przekór projektowi wniesionemu przez PSL.

W Łodzi oznacza to definitywny kres trwających od 2010 roku rządów Hanny Zdanowskiej i otwiera drogę do rozpisanej na dwa lata kuluarowej rozgrywki w łonie Koalicji Obywatelskiej, która musi wyłonić kandydata zdolnego wejść w prezydenckie buty przed kolejnymi wyborami samorządowymi. Podobne roszady czekają też inne miasta w Łódzkiem.

• **Hanna Zdanowska i jej zastępca Adam Pustelnik. Wiceprezydent wymieniany jest w gronie jej potencjalnych następców** FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Co po prezydenturze Hanny Zdanowskiej

Choć województwo łódzkie na politycznej mapie Polski od lat ciąży w stronę prawicy spod znaku PiS, Łódź pozostaje niekwestionowanym bastionem Platformy/Koalicji Obywatelskiej. Dlatego też większość obserwatorów lokalnej sceny zakłada, że wybrany w zaciszu gabinetów kandydat tej formacji z dużą dozą prawdopodobieństwa zostanie nowym prezydentem miasta.

– Gra toczy się o to, czy dojdzie do porozumienia między zapleczem Hanny Zdanowskiej i Koalicją Obywatelską. Jeśli będzie jednolity front, kandydat tego środowiska będzie jeden. I będzie on jednoznacznym faworytem – ocenia dr Maciej Onasz z Uniwersytetu Łódzkiego.

Politolog zaznacza jednak, że w przeszłości relacje obecnej prezydent Łodzi z macierzystą partią układały się w różny sposób, nie można więc definitywnie wykluczyć scenariusza, w którym obóz ten będzie mieć dwóch kandydatów – jednego w oficjalnych barwach KO, drugiego wskazanego przez Zdanowską i startującego z lokalnego komitetu, być może sygnowanego jej nazwiskiem.

Na dwa i pół roku przed wyborami krótka, nieoficjalna sonda w szeregach łódzkiej KO wskazuje, że wciąż więcej jest niewiadomych niż pewników, a poszczególne partyjne frakcje w całkowicie przeciwstawny sposób lansują lub „palą" różnych kandydatów na kandydatów.

– Na 95 procent będzie to Adam Pustelnik – mówi jeden z działaczy KO, wskazując na obecnego wiceprezydenta Łodzi. – Jeśli przegramy wybory parlamentarne i stracimy rząd, Hanna Zdanowska będzie mieć więcej do powiedzenia w kwestii następcy, warszawskie interwencje będą miały mniejsze znaczenie.

– Powyżej 50 procent szans ma Adam Pustelnik – to kolejny głos z szeregów Koalicji Obywatelskiej. Dlaczego on? Bo „ma mocne kontakty z centralą, bliskim otoczeniem kierownika [Donalda Tuska]". A reszta? – Europoseł Dariusz Joński, może senator Krzysztof Kwiatkowski, na pięć procent marszałek Joanna Skrzydlewska. Jedno jest pewne, nikt nie wystartuje przeciw szyldowi KO.

– 30 procent dla Dariusza Jońskiego, ze względu na pozycję i bezpośrednią relację z Donaldem Tuskiem. 30 procent dla Joanny Skrzydlewskiej, choć nikt nie wie, czy ona by tego naprawdę chciała. 40 procent dla kogoś zupełnie innego. Adam Pustelnik? Zero – wieszczy głos trzeci, wbrew dwóm poprzednim.

Prezydenci Zgierza i Pabianic na wylocie po trzech kadencjach

Dr Maciej Onasz zakłada, że obroniona teraz w Sejmie zasada dwukadencyjności utrzyma się w przyszłości. Jego zdaniem, nawet jeśli Polskie Stronnictwo Ludowe ponownie wystąpi z podobną inicjatywą i przeforsuje ją przez parlament, spotka się ona z blokadą ze strony prezydenta Karola Nawrockiego.

W tej sytuacji poważne zmiany w samorządach są już praktycznie przesądzone. Kto, oprócz Hanny Zdanowskiej, pożegna się z posadą za niespełna trzy lata? Dotyczy to między innymi prezydentów dwóch największych miast położonych w bezpośrednim sąsiedztwie Łodzi.

Przemysław Staniszewski rządzi Zgierzem od 2014 roku. W wyborczej rozgrywce pokonał wtedy urzędującą prezydent Iwonę Wieczorek, której wcześniej był zastępcą. Wówczas jeszcze, choć formalnie bezpartyjny, startował z komitetu Prawa i Sprawiedliwości. W dwóch kolejnych elekcjach był już kandydatem własnego stowarzyszenia. W 2024 roku wygrał w II turze – wynik na poziomie 55,72 proc. dał mu zwycięstwo nad Łukaszem Wróblewskim z Koalicji Obywatelskiej.

Bardzo podobny wynik (55,93 proc.) zanotował w ostatnich wyborach Grzegorz Mackiewicz, z tą różnicą, że on prezydentem Pabianic został już w I turze. Startował z własnego komitetu, wspieranego przez liczne formacje – Blok Samorządowy Razem, Platformę Obywatelską, Lewicę, Polskę 2050 i Polskie Stronnictwo Ludowe. Dla Mackiewicza to również trzecia i prawdopodobnie ostatnia kadencja.

Ci prezydenci miast w Łódzkiem też nie mają szans na reelekcję

Marcin Witko, prezydent Tomaszowa Mazowieckiego, latem 2026 roku przystąpił do stowarzyszenia Rozwój Plus Mateusza Morawieckiego. Kilka miesięcy wcześniej poseł Antoni Macierewicz przekazał, że Witko został wyrzucony z Prawa i Sprawiedliwości – był to kulminacyjny moment opisywanej przez nas wojny „PiS kontra PiS", która od dłuższego czasu targała lokalnymi strukturami partii Jarosława Kaczyńskiego.

Do władzy w Tomaszowie Witko doszedł w 2014 roku, na fotel prezydenta przenosząc się z Wiejskiej – wcześniej był posłem PiS. O pierwszą kadencję ubiegał się pod szyldem Prawa i Sprawiedliwości, kolejne dwie – pozostając członkiem partii – wygrał startując z własnego komitetu.

Identyczny staż – i zero szans na reelekcję w obecnym stanie prawnym – ma Paweł Osiewała. Prezydent Sieradza w 2014, 2018 i 2024 roku wygrał wybory jako bezpartyjny kandydat lokalnego komitetu, przy czym osiem lat temu udało mu się zyskać poparcie PiS. Co ciekawe, Osiewała – podobnie jak Witko – należy do samorządowców, którzy w ostatnim czasie związali się z ruchem Mateusza Morawieckiego.

Kolejnym prezydentem utrzymującym się przy władzy od 12 lat jest Krzysztof Jażdżyk ze Skierniewic. W początkach swojej politycznej kariery był związany z Sojuszem Lewicy Demokratycznej, formacja ta udzieliła mu też poparcia w wyborach w 2014 roku, aczkolwiek formalnie za każdym razem startował z lokalnego komitetu Razem dla Skierniewic.

W trakcie trzeciej kadencji jest też Jarosław Ferenc z Radomska, przy czym on akurat rządy objął nieco później. W 2016 roku wygrał wybory uzupełniające, przejmując stanowisko po Annie Milczanowskiej, która została posłanką PiS. O tej elekcji było głośno, ponieważ jego kontrkandydatem był wuj prezydenta Andrzeja Dudy, Wiesław Kamiński. Ostatnio, w marcu 2026 roku, Ferenc został powołany przez prezydenta Karola Nawrockiego do Rady Samorządu Terytorialnego.

I wreszcie Konrad Pokora ze Zduńskiej Woli. W tym przypadku jest to nie trzecia, a druga kadencja. Pokora, w odróżnieniu od wielu innych prezydentów w Łódzkiem, wybory wygrał pod partyjną flagą, jako członek i kandydat Platformy Obywatelskiej.

Trzech nowych prezydentów może walczyć o drugą kadencję

Wśród 11 „prezydenckich" miast w województwie łódzkim są tylko trzy, w których w 2024 roku doszło do zmiany władzy – urzędujący w nich prezydenci mają więc szansę na reelekcję, jeśli postanowią ponownie stanąć w szranki w 2029 roku.

Patryk Marjan ubiegał się o prezydenturę z lokalnego komitetu Bełchatowianie. Szyld ten nie przykrył jednak jego faktycznej politycznej przynależności. W młodości Marjan angażował się w działalność środowisk narodowych, a później przystąpił do Nowej Nadziei, na której czele stoi dziś Sławomir Mentzen, i która stanowi jeden z filarów Konfederacji. W 2024 roku jego triumf był sensacją na skalę ogólnopolską, bowiem młody, 33-letni polityk został pierwszym w historii prezydentem polskiego miasta z Konfederacji.

„Świeżakiem" jest także Juliusz Wiernicki z Piotrkowa Trybunalskiego. W 2024 roku, mając zaledwie 32 lata, pokonał walczącego o reelekcję Krzysztofa Chojniaka, cieszącego się wówczas statusem jednego z najdłużej urzędujących prezydentów polskich miast (od 2006 roku).

Jak pisaliśmy w „Wyborczej", Wiernicki w krótkim czasie zrobił kilka politycznych ruchów. Najpierw zapisał się do Platformy Obywatelskiej, z której list wystartował w 2023 roku do Sejmu. Potem, nie otrzymując rekomendacji swojej partii, zawalczył o prezydenturę w Piotrkowie nie tylko przeciw Chojniakowi, ale też oficjalnej kandydatce PO, Marlenie Wężyk-Głowackiej.

W 2025 roku Wiernicki mógł utracić władzę, jednak referendum w sprawie jego odwołania nie doszło skutku.

Ostatnim z nowych prezydentów w Łódzkiem jest Mariusz Sikora z Kutna. Wygrał wybory już w I turze i mówiono wówczas o swego rodzaju sukcesji. Startował bowiem z lokalnego komitetu, w którego nazwie były dwa nazwiska – jego i Zbigniewa Burzyńskiego. Zmarły w 2025 roku Burzyński rządził miastem przez ponad dwie dekady (w latach 1998 oraz 2002-24), pod koniec ostatniej kadencji ogłosił, że nie będzie się ubiegać o kolejną.

eprasa.pl 5f5b593905

Praca w Polsce

Folwark wciąż kwitnie

– Wystarczy wyjechać trochę dalej poza Warszawę, żeby się przekonać, jak niewiele się zmieniło – mówi dr Izabela Desperak z Uniwersytetu Łódzkiego.

Małgorzata Szlachetka

FOT. YAVDAT/SHUTTERSTOCK

Prof. Janusz Hryniewicz, socjolog z Uniwersytetu Warszawskiego, mentalności folwarcznej w stylu zarządzania przygląda się od lat.

– Nie ulega wątpliwości, że zarządzanie w firmach zmienia się na lepsze, nie oznacza to jednak, że zmienia się istota rzeczy, bo rdzeń kulturowy pozostaje ten sam. Różni badacze procesów długiego trwania wykazali już dawno, że właśnie wokół tego rdzenia kulturowego, na kształt warstw cebuli, nadbudowują się różnego typu wzorce kulturowe, które orientują zachowania ludzi w różnych sytuacjach – mówi prof. Hryniewicz.

Mentalność folwarczna w kontekście pracy doczekała się nawet hasła w Wikipedii, gdzie czytamy, że jest to „określenie stosowane w odniesieniu do relacji międzyludzkich we współczesnej Polsce, szczególnie w kontekście polskich miejsc pracy. Mentalność ta charakteryzować ma się między innymi brakiem poczucia odpowiedzialności, wewnętrznej motywacji do działania i wymaganiem szczegółowych instrukcji dotyczących pracy ze strony pracownika, natomiast ze strony kierowniczej charakteryzować ma się podejściem emocjonalnym, postawą wodzowską oraz autorytarną wobec swoich podwładnych".

– Nie ulega wątpliwości, że managerowie się kształcą, oferuje im się coraz bardziej nastawione na człowieka i jego niepowtarzalność metody kierowania ludźmi, ale to, co jest w podręczniku, nie zawsze pokrywa się z rzeczywistością – dodaje prof. Hryniewicz.

GDY SZEF NIE POZOSTAWIA ŻADNEJ AUTONOMII

Jako główne wyznaczniki współczesnego systemu folwarcznego naukowiec wymienia duży dystans władzy, mimo różnych deklaracji, emocjonalny styl kierowania, który zależy od humoru i osobowości, oraz nakazowy sposób kierowania.

– Część managerów preferuje oczywiście demokratyczne, a nie autorytarne, podejście do podwładnych, ale częściej takie podejście ogranicza się do osób należących do kadry kierowniczej – mówi socjolog.

I dodaje: – Ale nawet pracownicy działający w opresji oddziałują na grupę wydającą im polecenia i obie te grupy budują system folwarczny. Mówimy o biernym oporze, który jest zupełnie zrozumiały w przypadku osoby poddanej zniewoleniu. Bo nakazowy sposób kierowania zakłada, że nawet jeśli prosimy o opinię, to tak naprawdę zależy nam tylko na tych pozytywnych, a najlepiej jest, żeby wszyscy siedzieli cicho. Istotą folwarczności, czyli autorytarnego stylu kierowania, jest to, że szef nie pozostawia pracownikowi żadnej autonomii. Co więcej, pracownik jest odgórnie i bardzo szczegółowo kontrolowany.

U ŹRÓDEŁ FOLWARCZNEJ MENTALNOŚCI

Eksperci, którzy badają ten temat, szukają źródeł mentalności folwarcznej w historii polskiego społeczeństwa, odnosząc się do sprawy bez romantyzowania pozycji szlachty i arystokracji. Dużo do tej dyskusji w ostatnich latach wniosły głośne książki przyglądające się ciężkiemu życiu chłopów: m.in. „Ludowa historia Polski" Adama Leszczyńskiego oraz „Służące do wszystkiego" i „Chłopki. Opowieść o naszych babkach" Joanny Kuciel-Frydryszak.

„Chłopki" odniosły spektakularny sukces i okazały się czytelniczym fenomenem, wykraczając poza literaturę.

– Uważam, że podlegamy tak wielu wpływom, że sam fakt, że mieliśmy babkę chłopkę, nie może determinować tego, kim dziś jesteśmy. Ale oczywiście, rozumiem, że książka skłania do zastanowienia się, jakie konsekwencje ma przeszłość naszych przodkiń i jak bardzo ich trudne doświadczenia odzywają się dzisiaj w naszym życiu. Słyszę często od czytelników, że po lekturze zrozumieli zachowanie swoich matek czy babek. Jeśli książka pomaga, cieszę się z tego – mówiła Joanna Kuciel-Frydryszak w „Wyborczej", w rozmowie z Wojciechem Szotem.

DYBY, BAT I SZUBIENICA

Filozof kultury i psychoterapeuta Andrzej Leder zwracał uwagę na to, że istotą relacji folwarcznej jest próba sił i to, że jeden człowiek ma władzę nad drugim. I jest to odniesienie do feudalnego folwarku, gdzie chłopi musieli pracować dla pana, a relacja między nimi była skrajnie nierówna.

„Dyby, bat i szubienica – możliwości stosowania bezpośredniej przemocy – były podstawowym atrybutem tej formy ludzkich stosunków. Dzisiaj jednak brutalność relacji fol-

Łódź/34459248 REKLAMA

Szanowni Klienci
Odbiorcy wody z miejskich urządzeń wodociągowych
Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.

uprzejmie przypomina, że z uwagi na zbliżający się okres zimowy właściciele nieruchomości lub osoby działające w ich imieniu zobowiązani są do zabezpieczenia i utrzymania urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w należytym stanie technicznym, a w szczególności:

- zabezpieczenia wodomierza i miejsca jego zainstalowania przed skutkami niskich temperatur, w sposób zapewniający możliwość odczytu wskazań wodomierza,
- zabezpieczenia termicznego instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej w miejscach narażonych na możliwość obniżenia temperatury poniżej 0°C.

Nieprzestrzeganie ww. obowiązków może doprowadzić do uszkodzenia przez mróz urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych i spowodować poważne straty materialne. Koszt usunięcia uszkodzeń oraz szkód powstałych z tego tytułu ponoszą właściciele nieruchomości lub osoby działające w ich imieniu.

Prosimy również o nieukładanie pryzm śniegu i lodu na pokrywach zasuw hydrantowych, ppoż. oraz studniach rewizyjnych znajdujących się przed nieruchomościami.

Łódź/34459549 OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34459986

GAZETA wyborcza
DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia publiczne

Ogłoszenia
sądowe i rekrutacyjne

Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:
kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl
nekrologi.wyborcza.pl

1LO

eprasa.pl 5f5b593905

warcznej funkcjonuje zwykle w bardziej zakamuflowanych formach. W końcu cechą społeczeństwa mieszczańskiego jest między innymi to, że relacje przemocy i hierarchii kamufluje" – pisał Andrzej Leder na łamach „Krytyki Politycznej".

Zwracał jednocześnie uwagę, że współczesna relacja folwarczna nie dotyczy wyłącznie środowiska pracy, ale może się też odnosić do relacji rodzinnych.

JAKIEGO SZEFA WOLĄ PRACOWNICY

Leder pisał: „Chwilowe odwrócenie relacji, karnawał na folwarku, jest jednak zwykle efektem sprytu i chytrości, a nie dążenia do rzeczywistej równości praw. Promuje więc tych, którzy są cwani i pokrętni". Bywało więc, że jeden z chłopów doczekiwał się swoistego „awansu", bo udało mu się wkraść w łaski pana. Była to jednak pozycja oparta na strachu, którą łatwo można było bezpowrotnie stracić.

Prof. Janusz Hryniewicz zwraca uwagę na to, że managerowie firm zachodnich przejmują styl zarządzania charakterystyczny dla kraju, w którym się znaleźli. Dotyczy to również Polski.

– Z badań wynika, że managerowie są elastyczni i dostosowują styl zarządzania do cech pracowników, bo przecież muszą kierować tak, aby być efektywnym. Jak jest w Polsce? Z badań, które prowadziłem około 15 lat temu wśród pracowników 15 fabryk w Polsce, wynikało, że 67 proc. osób odpowiedziało, że nie lubi kierowników, którzy wymagają własnej opinii i ujawnienia jej na forum zespołu. Za to woleli kierownika, który dokładnie powie, co i jak należy zrobić. Idąc dalej, jeśli takie osoby nie dostaną jasnych poleceń, to będą uważały, że kierownik jest nieskuteczny i nie pełni właściwie swojej roli. A od odgórnego i instruktażowego stylu zarządzania jest tylko krok do stylu wodzowskiego.

Pytamy, czy prof. Hryniewicz nie widzi szansy na zmianę pokoleniową, na przykład co do wyraźnego stawiania granic w pracy. Bo już pokolenie Z mówi często otwarcie, co mu się w pracy nie podoba.

– Wracam do rdzenia kulturowego w społeczeństwie, który sprawia, że dzieci wcale nie są tak daleko od swoich rodziców – odpowiada socjolog. – I jeśli spojrzymy na Polskę i kraje tzw. starej Unii, to nadal tendencja do autorytaryzmu w zarządzaniu jest w naszym kraju większa, to jest ten styl folwarku, który trwa. Ale jednocześnie z moich ostatnich badań wynika, że wśród krajów Grupy Wyszehradzkiej Polska i Czechy najbardziej zbliżyły się do stylu zarządzania Europy Zachodniej.

SYNDROM ZADOWOLONEGO NIEWOLNIKA

Dr Izabela Desperak z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Łódzkiego, która zajmuje się socjologią pracy, sięga również do własnych doświadczeń zawodowych.

– Folwarczna kultura pracy jest modelem, który nie tłumaczy wszystkiego. Już na początku transformacji widziałam gigantyczny wpływ ideologii neoliberalnej na rynek pracy, która sprawiała, że bardziej to przypominało relację pan–niewolnik niż pracodawca–pracownik. Myślę o tzw. kulturze zapierdolu, od której się teraz mocno odżegnujemy – mówi socjolożka w rozmowie z „Wyborczą".

I dodaje: – Jest też coś takiego jak syndrom zadowolonego niewolnika. Na początku lat 90. pracowałam w firmie, która nas dosyć eksploatowała, ale byliśmy szczęśliwi i nikt nie powiedziałby wtedy, że jest coś nie w porządku w tym, że pracuje po 13 godzin. Jaka różnica z dzisiejszym podejściem, gdzie zachęca się na przykład do tego, aby nawet nie wysyłać maili poza godzinami pracy.

Dr Izabela Desperak nawiązuje również do badań, które robiła w Łodzi z Judytą Śmiałek.

– Były to pierwsze w Polsce badania na temat prekariatu [nowa warstwa społeczna ludzi, których praca i życie są niestabilne z powodu braku stałego zatrudnienia]. Ja rozmawiałam z pracownikami biurowymi, a Judyta z pracownikami produkcji w strefie ekonomicznej. Wtedy nam wyszło, że bardziej folwarczną kulturę pracy przyswajały jednak osoby w biurze.

Socjolożka przywołuje też audyt, który prowadziła jeszcze w czasie, gdy Polska nie była w Unii Europejskiej. – Chodziło o pracę łódzkich szwaczek. Przyglądaliśmy się wtedy szwalniom, które szyły dla dużych marek i deklarowały zachowanie standardów przy pracy – mówi dr Izabela Desperak. – Już na etapie szkolenia, które prowadziła Fair Wear Foundation, międzynarodowa organizacja non profit zajmująca się prawami pracowników przemysłu odzieżowego, zaskoczyły nas dwie rzeczy. Po pierwsze, że nawet dni szkolenia były płatne. Po drugie, nie było przedłużania zajęć kosztem naszego czasu wolnego – zupełnie inna kultura pracy niż to, do czego wtedy byliśmy wszyscy przyzwyczajeni.

Czy kultura zapierdolu należy już do przeszłości?

– Przekaz medialny na ten temat jest warszawskocentryczny, ale wystarczy wyjechać trochę dalej, żeby przekonać się, że niewiele się zmieniło. Rzeczywistość Polski powiatowej naprawdę jest zupełnie inna i nie została do tej pory opisana. Na razie mamy tylko wycinki ze świata pracy – uważa dr Izabela Desperak.

I dodaje, że kiedy miała zaczynać na uniwersytecie wykładanie przedmiotu team work, czyli praca zespołowa, to okazało się, że nie ma podręczników w Polsce do takiego przedmiotu. Najlepszy, jaki znalazła, to był podręcznik dotyczący harcerstwa.

NADZIEJA JEST W MŁODYCH

Czy tej nieumiejętności współpracy nie wynosimy już ze szkoły?

– Oczywiście ze szkoły można wynieść narzucony autorytarny styl zarządzania, potem spotkać się z nim na studiach, a następnie w pracy w fabryce czy korporacji. Ale ja na przykład już w 1973 roku w szkole podstawowej na łódzkich Bałutach byłam uczona w systemie zespołowym. Być może to wpłynęło na całe moje życie. Sama uczyłam metodą projektową od 1992 roku, wtedy jeszcze z angielskich podręczników – mówi Izabela Desperak, podkreślając: – Im bardziej uwolnimy szkołę od autorytarności, tym większa szansa, że ludzie będą wolni w dorosłym życiu.

Socjolożka zwraca uwagę na jeszcze inne zjawisko: pogardę tzw. elit do tych, którzy pracują fizycznie: – Mieliśmy z tym do czynienia na przykład w PRL-u. Wydaje mi się, że takie myślenie wciąż na nas wpływa, a w Polsce nie ma kultury klasy robotniczej jak w Wielkiej Brytanii, której przedstawiciele mają swoją dumę.

Czy nie ma żadnego światełka w tunelu?

Izabela Desperak: – Nadzieja w młodych ludziach. Osoby studenckie na pierwszym roku Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego uczą się komunikacji w zespole, czyli tego wszystkiego, czego podobno brakuje. Przedmiot podstawy komunikacji społecznej jest prowadzony w trybie warsztatowym, daje im umiejętności, które potem mogą rozwijać. Na pierwszym i drugim roku uczymy sztuki negocjacji. Pierwszy warsztat, jaki robimy, dotyczy tego, jak asertywnie odmówić autorytarnemu szefowi pracy w nadgodzinach.

REKLAMA

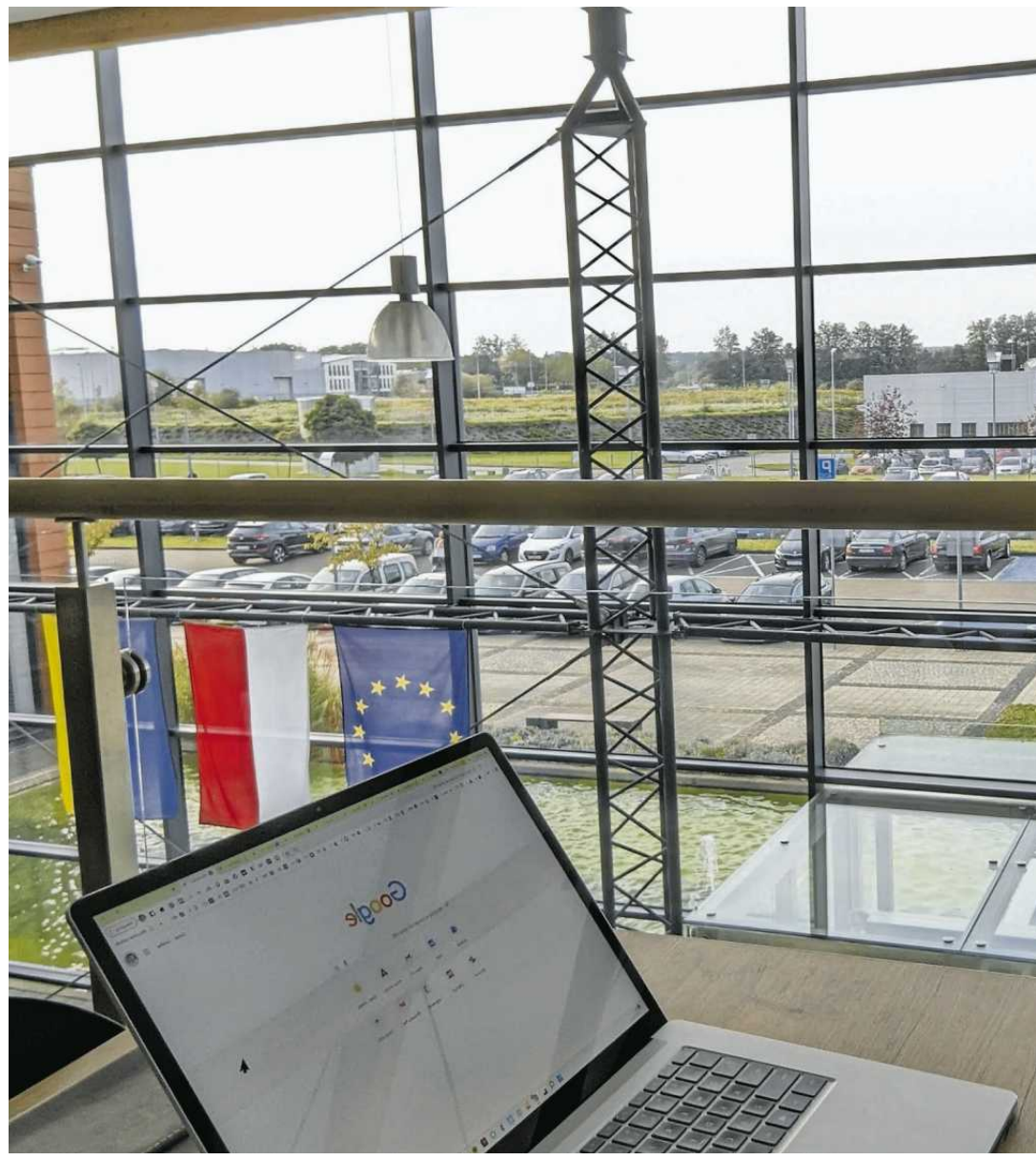
Łódź/34459343

eprasa.pl 5f5b593905

Praca

Zapomnijcie o węglu

Prof. Grzegorz Liśkiewicz z Politechniki Łódzkiej: – Jesteśmy w środku transformacji energetycznej, prądu będziemy potrzebowali nawet dwa razy więcej niż obecnie.

ROZMOWA Z
PROF. GRZEGORZEM LIŚKIEWICZEM
ekspertem ds. efektywności energetycznej

ALICJA ZBOIŃSKA: Sektor energetyczny potrzebuje 300 tys. specjalistów. Możemy mówić o zawodzie przyszłości?
PROF. GRZEGORZ LIŚKIEWICZ*: Energetyka jest jednym z najbardziej zmieniających się obszarów, szczególnie w Polsce. Jesteśmy świadkami transformacji energetycznej, wprowadzane są nowe technologie, co wymaga ekspertów, specjalistów z tego obszaru. Tempo zmian w ciągu ostatnich 10 lat widać szczególnie w naszym miksie energetycznym, czyli w tym, skąd bierzemy źródła prądu. Udział węgla spadł z 80 do 50 proc., wzrósł udział odnawialnych źródeł energii (OZE), gazu, biomasy. Już dzisiaj OZE zatrudnia dużo więcej ludzi niż energetyka węglowa.

OZE jest bardzo dobrym źródłem energii, ale jest niestabilne i dlatego musimy budować miks energetyczny, źródła stabilne, które można łatwo włączyć i wyłączyć, np. jak atom czy turbiny gazowe i biomasa. Atom to stabilne i przewidywalne źródło, które daje tzw. podstawę.

Jak wpływa to na rynek pracy w energetyce?
– Absolwent energetyki to osoba, która coraz rzadziej zajmuje się blokiem węglowym, a coraz częściej obsługą pulpitu sterowniczego lub monitorowaniem całych farm wiatrowych. To ktoś, kto może tworzyć nowe pompy ciepła, całe obiegi energetyczne i uczestniczyć w bardzo ciekawych i perspektywicznych tematach. Może też pracować w elektrowni atomowej, którą planujemy zbudować. Mocno rozwija się obszar magazynów energii, baterie sprowadzane z Chin to technologia tymczasowa, a na całym świecie trwa wyścig technologiczny. Chodzi o stworzenie magazynów energii, które będą lepiej działały niż baterie, będą tańsze i nie będą zależały od litu i innych surowców krytycznych. W Europie będziemy więc rozwijać mnóstwo ciekawych projektów technologicznych, do których potrzeba energetyków.

Czyli ukończenie studiów i poznanie zawodu jest gwarancją pracy?
– Tak, szczególnie biorąc pod uwagę to, że w całej Polsce mamy 640 absolwentów energetyki rocznie. Gdy zaczynałem pracę, na Politechnice Łódzkiej grupy były 30-osobowe, natomiast obecnie liczą 11 osób. Młodzi ludzie utożsamiają energetykę z węglem, natomiast tak jak wspominałem, w ostatnich 10 latach pozbyliśmy się ponad jednej trzeciej energetyki węglowej z Polski. W to miejsce wchodzą nowe, czyste technologie, a potrzeby rynku pracy będą gigantyczne.

Sama elektrownia atomowa będzie potrzebowała ok. 2 tys. ludzi do obsługi.

Jeśli w Bełchatowie powstanie elektrownia atomowa, to czy obecni pracownicy będą mieli odpowiednie umiejętności do pracy w niej?
– Dużym problemem dotyczącym energetyki w Polsce jest brak długofalowej strategii: powinniśmy mieć świadomość, że jeżeli zamkniemy elektrownię w Bełchatowie, to ten kapitał ludzki pójdzie w inne miejsce. Dla pracowników regionie jest realizowany program, który pomoże im się przekwalifikować. Jeżeli szybko podejmiemy decyzję o ulokowaniu tam elektrowni atomowej, to otworzymy ją w 2040 roku, czyli kilka lat po tym, jak zamkniemy obecną. Ci ludzie się rozpierzchną, a za chwilę będziemy szukali nowych w to samo miejsce. Brakuje strategii energetycznej, która przetrwałaby kilka kadencji. Przez to od lat jesteśmy tylko i wyłącznie klientami, jeśli chodzi o technologie energetyczne.

Jakie są tego konsekwencje?
– Kupujemy baterie i bloki energetyczne zza granicy, całe elektrownie, czy to atomowe, czy gazowe i płacimy więcej niż gdybyśmy produkowali je u siebie. Nie pracujemy nad tym, żeby wesprzeć program budowy technologii krajowych, co jest zadaniem na ok. dwie dekady. Nie ma dużych ogólnokrajowych projektów, które byłyby producentami technologii energetycznych, a nie tylko klientami.

Ważne jest, żebyśmy zaczęli być podmiotem na rynku energetycznym, co wynika m.in. z naszej obecnej sytuacji geopolitycznej. Gdybyśmy mieli własną infrastrukturę energetyczną, nie musielibyśmy aż tak bardzo martwić się cenami paliwa czy gazu. Musimy też kształcić fachowców i stwarzać warunki do rozwoju polskich technologii energetycznych. To naprawdę ostatni moment, by zająć się na poważnie magazynami energii.

Energetyka jest jednym ze strategicznych obszarów dla kraju. Odcięcie od źródeł prądu jest tak samo niebezpieczne, jak wtargnięcie wojska, co obserwujemy w Ukrainie.

Czy Łódź może być tym ośrodkiem, który zadba o kadry dla energetyki w kraju?
– Nasze centralne położenie nie ma aż takiego znaczenia, ale jesteśmy ośrodkiem o historycznym znaczeniu w tym obszarze. Łódź i Gdańsk mają instytuty maszyn przepływowych, naukowcy w innych miastach też pracują nad maszynami energetycznymi, ale naszym atutem, jest to, że mamy bardzo dobrze rozwiniętą infrastrukturę energetyczną wokół Bełchatowa. Mamy Politechnikę Łódzką, na której jest kierunek energetyka i naukowców działających w obszarach energetycznych. Jest to na pewno ciekawy kierunek i polecam go studentom.

Energetyka traci studentów na rzecz innych kierunków technicznych?
– Moja opinia jest taka, że ludzie wybierają studia, które im się kojarzą, nazwijmy to, „czystą" pracą za biurkiem. Dotychczas wszyscy chcieli być programistami, ale obecnie jest ciężko o pracę, bo można zastąpić pracę niedoświadczonego informatyka modelem AI.

Studenci wolą takie kierunki, które nie utożsamiają ich z mechanicznym działaniem, typu skręcanie czegoś. Moim zdaniem mechanika, inżynieria mechaniczna, energetyka to są superkierunki, bo w dobie AI umiejętność zbudowania czegoś fizycznego od początku do końca jest coraz rzadszym atutem, którego komputery łatwo nie zastąpią.

Robot sobie sam nie poradzi?
– Jeszcze nie, będzie potrzebował inżyniera, który będzie go nadzorował, z nim współpracował. Nie zbuduje sam magazynu energii. Studentom pierwszego roku tłumaczę, że są w bardzo szczególnym momencie w historii świata. Wchodzą w świat studiów w momencie rewolucji AI oraz energetycznej. Jesteśmy w środku transformacji energetycznej, prądu będziemy potrzebowali nawet dwa razy tyle, ile obecnie, m.in. za sprawą przez centrów danych, elektryfikacji transportu (samochody elektryczne), ogrzewania, czyli pomp ciepła.

Ważne jest, żebyśmy zaczęli być podmiotem na rynku energetycznym, co wynika m.in. z naszej obecnej sytuacji geopolitycznej. Gdybyśmy mieli własną infrastrukturę energetyczną, nie musielibyśmy aż tak bardzo martwić się cenami paliwa czy gazu

Potrzebni są więc ludzie, którzy to zapewnią i są na tyle techniczni, że będą w stanie wykorzystać AI. Elektrownie atomowe będą potrzebowały nie tylko energetyków, ale też automatyków, mechaników, personel techniczny. Absolwenci energetyki mogą z powodzeniem szukać zatrudnienia w bardzo szybko rosnącym lotnictwie i kosmonautyce. Studiując energetykę, uczymy się o turbinach, sprężarkach, komorach, spalania, które są częściami silników lotniczych, silników rakietowych.

Jakie umiejętności są szczególnie pożądane?
– Studentom polecam dużą aktywność w czasie studiów, na przykład działalność w kołach naukowych. Uczelnia jest nie tylko miejscem wykładów, ćwiczeń, ale jest takim niesamowitym ekosystemem, gdzie jest dużo fajnych, zdolnych ludzi. Warto dołączyć do koła naukowego, żeby skorzystać z możliwości, które uczelnia daje w obszarze różnych konkursów, wyjazdów, praktyk. To jest druga noga, którą dodałbym do studiowania.

Dodałbym też samodzielne zadbanie o rozwój w obszarach AI. Polskie uczelnie tego nie będą oferowały odpowiednio szybko. To wynika z przyczyn systemowych.

Jak zachęcić młodych ludzi do wyboru kierunków technicznych i energetyki?
– Najlepiej jest jak najszybciej studentów challengować, czyli stawiać im wyzwania, które na początku wydają się trudne i nie do udźwignięcia – ale przy kolejnych podejściach okazuje się, że problem da się rozwiązać. Staramy się to robić w ramach różnych przedmiotów, też we współpracy z firmami, które przedstawiają konkretny problem do rozwiązania.

W formacie maratonu projektowego Mechaton studenci mają nieograniczony dostęp do pizzy, kawy i 48 godzin na rozwiązanie problemu firmy.

Dobrą metodą jest jak najszybsze postawienie studentów przed realnymi wyzwaniami. Z Politechniką Gdańską, wspólnie z uczelniami z Węgier, Słowacji i Czech, uruchomiliśmy konsorcjum, w ramach którego podejmu-

eprasa.pl 5f5b593905

• Prof. Grzegorz Liśkiewicz: W ostatnich 10 latach pozbyliśmy się ponad jednej trzeciej energetyki węglowej z Polski. W to miejsce wchodzą nowe, czyste technologie, a potrzeby rynku pracy będą gigantyczne

FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

*Grzegorz Liśkiewicz

• Profesor Politechniki Łódzkiej, jest komentatorem rynku energetyki w Polsce i na świecie, ekspertem ds. efektywności energetycznej. Absolwent University of Strathclyde w Glasgow. Doświadczenie badawcze zdobywał między innymi na Uniwersytecie Oksfordzkim i Cambridge. Jest stypendystą programu Fulbrighta na Texas A&M University. Współpracował m.in. z NASA Glenn Research Center, był liderem unijnych projektów FLEXindustries i FRONTSH1P o łącznym budżecie ponad 35 mln euro. Łączy świat nauki z biznesem, realizując projekty badawczo-rozwojowe dla przedsiębiorstw, czyli Airbus Helicopters czy General Electrics.

jemy działania adresowane do energetyków. Chcemy dawać im możliwości, których sami nie mieliśmy. Chodzi o to, żeby mogli dostawać stypendia, jeździć na najważniejsze konferencje energetyczne na świecie, które są naprawdę drogie. Taki wyjazd kosztuje dwa-trzy tysiące dolarów.

W USA wysyłanie młodych na takie konferencje jest normą. Widać, że studenci już po jednym pobycie mają głowę pełną pomysłów, a na następną raz jadą z własnymi prezentacjami. Założyliśmy więc organizację Stodola Academy, a nazwa pochodzi od nazwiska jednego z najważniejszych ludzi, jeśli chodzi o technologie energetyczne na świecie. Aurel Stodola urodził się na Słowacji, wykładał na Politechnice w Zurychu, zbudował jedną z pierwszych pomp ciepła.

Fundujemy granty, ale też poszukujemy firm, które dodatkowo chcą go wesprzeć. Dotychczas udawało się pozyskiwać różne firmy, np. Siemens Energy, General Electric, Bechtel, ale nie udało nam się do tego namówić polskich firm.

Mamy też fundację, która prowadzi konkurs dla uczniów szkół średnich stowarzyszony z Formułą 1 – STEM Racing Poland. Można się zgłaszać do programu do końca roku – do czego serdecznie zachęcam! Uczestnicy projektują małe modele bolidów i uczą się inżynierii w takim wstępnym wydaniu.

Zarobki zachęcają do pracy w sektorze?

– Zależą od objętej strategii. Na początku zarabia się mniej, ale potem można zarabiać dużo więcej. Statystyki pokazują, że jest to 10 tysięcy na rękę w ciągu pięciu lat.

Przez rok był pan w USA na stypendium Fulbrighta. Czego polskie uczelnie mogłyby się nauczyć od amerykańskich?

– Teksas jest światową stolicą energetyki, samo Houston wraz z okolicznymi miasteczkami ma PKB rzędu 3/4 Polski i to głównie bazując na energetyce. To jest zupełnie inna skala, a podstawowa różnica między uczelniami amerykańskimi a europejskimi jest taka, że amerykańskie są prywatne, nawet jak w nazwie mają „stanowa". Stan ją ufundował, dał kapitał założycielski w postaci pieniędzy, ziemi, ale uczelnia musi się sama utrzymywać i studenci płacą czesne. Uczelnie szukają też pieniędzy z wielu innych źródeł, na przykład od absolwentów, którzy często fundują całe budynki, laboratoria.

Uczelnie świetnie zarabiają na swoim logo, koszulkach, bluzach. To niesamowity biznes dla uczelni podobnie jak sport akademicki. Stadiony do futbolu amerykańskiego uczelni amerykańskich mogą mieć ponad 100 tysięcy miejsc, a mecze są relacjonowane jak największe ligi krajowe.

Polskie szkoły natomiast są publiczne, co ma plusy w postaci darmowych studiów, a konstytucja gwarantuje równy dostęp do edukacji. Minusem jest to, że uczelnie w Polsce są nieporadne w pozyskiwaniu pieniędzy z innych źródeł. Są obawy, czy ustawa na to pozwala, brakuje też nawyku, żeby szukać pieniędzy gdzieś indziej.

Moim zdaniem uczelnie mogłyby się bardziej „rozpychać" i szukać pieniędzy w innych źródłach. Niektóre idą w tę stronę, Politechnika Poznańska zaczęła mocno promować swoją odzież. W USA to jest gigantyczny biznes, studenci, rodzice studentów, babcie, dziadkowie kupują te koszulki, żeby się chwalić, że bliscy tam studiują.

Czy jest coś, czym polskie szkoły mogą się pochwalić i nauczyć np. amerykańskie?

– Oczywiście, jest powód, dla którego ludzie z Polski wyjeżdżają i współtworzą np. OpenAI czy ElevenLabs. Takie przykłady każą mi myśleć, że nasz system edukacji z jednej strony obdarzony dużą inercją i zbiurokratyzowaniem, ma w sobie pierwiastek dobrej nauki, twardej wiedzy, która jest ważna.

W dobie AI będzie jeszcze ważniejsze, żeby mieć zrozumienie podstawowych praw fizyki.

Pojawienie się sieci fast food spowodowało, że mieliśmy na wyciągnięcie ręki żywność, ale złej jakości. Spowodowało to plagę otyłości, problemów zdrowotnych. Dzisiaj posiadamy na wyciągnięcie ręki fast fooda myślowego, intelektualnego, czyli sztuczną inteligencję. Uczelnia może natomiast zaoferować szansę ćwiczenia mięśni umysłu. Liczę, że uda się zwiększyć tempo adaptacji zmian technologicznych, zostawiając przy tym ten dobry pierwiastek. ●

Rozmawiała Alicja Zboińska

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34460036

SZCZEPAN TWARDOCH: Jaka jest nowa powieść laureata Nike?

O czym pisze **OLGA TOKARCZUK** w „Świata jest za dużo"? Inga Iwasiów o nowej powieści noblistki i „pisaniu o ziemioodzyskaniu"

JAROSŁAW KURSKI: Jak pisałem książkę z Michnikiem?

Co nowego napisali John Irving, Margaret Atwood, Julian Barnes, George Saunders czy Douglas Stuart. Kto zachwyca, a kto rozczarował?

Spotkanie Książkowego Klubu Książki, targi, festiwale książkowe oraz przegląd jesiennych nowości

W sprzedaży, również z bezpłatną dostawą do paczkomatu

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl**

Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

eprasa.pl 5f5b593905

Transport publiczny

Trudna walka z wykluczeniem

Wykluczenie komunikacyjne to problem polityczny. Rządy boją się wprowadzać systemowe rozwiązania. Ale są w Polsce pozytywne przykłady – mówi dr Michał Beim, ekspert do spraw transportu.

Tomasz Cylka

• **Przystanek kolejowy w Patrzykowie na linii Warszawa - Poznań**
FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Gdy UNICEF Polska opublikował raport „Wykluczenie komunikacyjne dzieci i młodzieży w Polsce", z którego wynikało, że aż 14 proc. nastolatków w naszym kraju jest zagrożonych wykluczeniem transportowym, pojechałem do Złotowa w północnej Wielkopolsce. Chciałem się przekonać, jak ten problem wygląda na co dzień. To był jeden z powiatów wymienionych w tym dokumencie.

WYZWANIE

Sam Złotów, stolica 70-tysięcznego powiatu, i tak nie jest w najgorszej sytuacji. Leży na trasie linii kolejowej z Piły do Chojnic. Choć nie jest ona zelektryfikowana, to ma siedem połączeń Polregio oraz dwa pociągi PKP Intercity (Gdynia-Gorzów Wlkp.). Do tego w dni robocze jest 17 kursów PKS Piła (z tego pięć jeździ w dni nauki szkolnej). Jednak w sobotę ta liczba spada do siedmiu, a w niedzielę – zaledwie do trzech.

Gorzej wygląda sytuacja w miejscowościach położonych poza tym głównym szlakiem komunikacyjnym, gdzie są tylko pojedyncze kursy w dni robocze. Z rozmów w autobusie PKS Piła wyłaniał się taki oto obraz.

– W weekendy nie ma szans, żeby pojechać do znajomych albo do popularnego w Pile skateparku. Wszędzie wożą nas rodzice – opowiadały mi uczennice I LO w Pile.

– W soboty i niedziele szwagier podwozi mnie autem, bo nie mam innej możliwości. Dostać się do Złotowa z okolicznych wiosek to jest wzywanie! – to już pan Kazimierz, który pracuje w ochronie.

Dyrektorka Wydziału Komunikacji i Dróg Starostwa Powiatowego w Złotowie Joanna Różkowska: – Dla nas priorytetem jest, by dzieci i młodzież dowieźć do szkół. I z tego zadania wywiązujemy się w stu procentach.

W 2024 roku otwarto osiem takich połączeń, dwa lata później jest ich już 11 z dotacją w wysokości ponad 1 mln zł. – Zdajemy sobie sprawę, że potrzeby są większe, ale staramy się robić to, co na co nas stać – przekonywała dyrektorka.

PROBLEM POLITYCZNY

Takich powiatów jak złotowski jest w Polsce o wiele więcej. Część z nich leży w ogóle poza głównymi szlakami transportowymi i ich sytuacja jest jeszcze gorsza. W weekendy nic nie kursuje. Tym bardziej, że wykluczenie komunikacyjne to nie tylko sytuacja, gdy do konkretnej miejscowości nie dojeżdża autobus czy pociąg, ale i takie ograniczenia, gdy transport publiczny kursuje nie częściej niż co dwie-trzy godziny w ciągu dnia.

Miliony wykluczonych

10

MLN

• **Tylu osób w całym kraju, zdaniem Ministerstwa Infrastruktury, dotyczy wykluczenie komunikacyjne. To 27 proc. populacji**

– To w Polsce problem polityczny. Rządy boją się wprowadzać systemowe rozwiązania – mówi „Wyborczej" dr Michał Beim, ekspert ds. transportu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. – Dlatego mamy tylko doraźne działania, jak Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych albo programy skonstruowane z myślą o konkretnym elektoracie, jak Kolej Plus – wskazuje.

Po dokumencie UNESCO ukazał się raport Ministerstwa Infrastruktury na temat wykluczenia komunikacyjnego w Polsce w latach 2021-2025. Badanie przeprowadzili naukowcy z czterech Politechnik: Poznańskiej, Gdańskiej, Śląskiej i Warszawskiej. Wynika z niego, że problem dotyczy aż 39 proc. punktów adresowych w całej Polsce. Największe kłopoty z transportem publicznym mają mieszkańcy województw: podlaskiego, lubelskiego, pomorskiego i warmińsko-mazurskiego. Zdaniem resortu infrastruktury wykluczenie komunikacyjne dotyczy 10 mln osób w całym kraju, czyli 27 proc. populacji.

Mieszkańcy zwracają też uwagę na trudności z przemieszczaniem się do przystanku (np. dystans lub brak chodnika), ograniczony dostęp do informacji o przewozach, a także koszty podróży. We wnioskach naukowcy wskazali m.in. konieczne zmiany prawne. Proponują też szczegółowe rozwiązania, jak obowiązek publikowania cyfrowych rozkładów jazdy w oparciu o jednolitą bazę przystanków, tworzenie i koordynowanie planów transportowych na szczeblu wojewódzkim oraz przeznaczenie wyodrębnionych funduszy na walkę z wykluczeniem komunikacyjnym i przyjęcie minimalnej częstotliwości kursowania dla transportu regularnego.

– Cześć z tych rozwiązań uwzględniała nowelizacja ustawy o publicznym transporcie zbiorowym oraz ustawy o Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych, ale została w sierpniu tego roku zawetowana przez prezydenta. Nie bronię tego weta, jednak to nie było systemowe rozwiązanie problemu – mówi dr Beim.

ZACZNIJMY OD ŚCIEŻEK

Co trzeba zatem zrobić, by zacząć realną walkę z wykluczeniem komunikacyjnym?

– Należy wprowadzić w życie to, co na razie mamy w teorii. Myślę tu na początek o budowie ścieżek pieszo-rowerowych na drogach krajowych, wojewódzkich, a także powiatowych czy gminnych, które łączą poszczególne miejscowości – wylicza dr Beim.

Proponuje też ustanowienie ogólnopolskiego minimum walki z wykluczeniem. – To dwie pary połączeń rano i dwie pary po południu do każdej gminy, a gdy powiatowe urzędy pracy uznają to za konieczne, również wieczorem na trzecią zmianę – mówi.

Ekspert mocno zwraca też uwagę na konieczność ujednolicenia ulg na kolej i autobusy. – Jako wykładowca akademicki mam 33 proc. zniżki na kolej, ale 37 proc. ulgi na przewozy autobusowe, ale tylko w przypadku biletu miesięcznego. Nie mam za to żadnych ulg na komunikację miejską. To jeden z wielu absurdów – wylicza.

DOBRE PRZYKŁADY

Nasz rozmówca przyznaje, że są w Polsce dobre przykłady walki z wykluczeniem komunikacyjnym. – To na przykład Komunikacja Beskidzka na południu Polski albo gmina Lipno w województwie kujawsko-pomorskim – wskazuje.

Spółka Komunikacja Beskidzka to dawny PKS Bielsko-Biała. Jest przykładem udanego przekształcenia tradycyjnego przewoźnika w nowoczesny, zintegrowany system transportu publicznego oparty na współpracy samorządów. Właścicielem jest Beskidzki Związek Powiatowo-Gminny, zrzeszający lokalne gminy i powiat.

– Zainwestowano w ekologiczny tabor, który jest rozpoznawalny na ulicach. Spółka sięga po dotacje unijne i krajowe. Stworzono atrakcyjny rozkład jazdy. Cena za bilet też jest przystępna, podróżni mogą korzystać z aplikacji – wylicza dr Beim. Podobne działania, choć na mniejszą skalę, wprowadzono na terenie aglomeracji i metropolii poznańskiej (PKS Poznań). Z kolei w gminie Lipno (niedaleko Włocławka) i w całym powiecie lipnowskim od 2017 roku rozwijana jest siatka połączeń autobusowych. Dzięki niej na kursy mogą liczyć mieszkańcy wielu małych wsi.

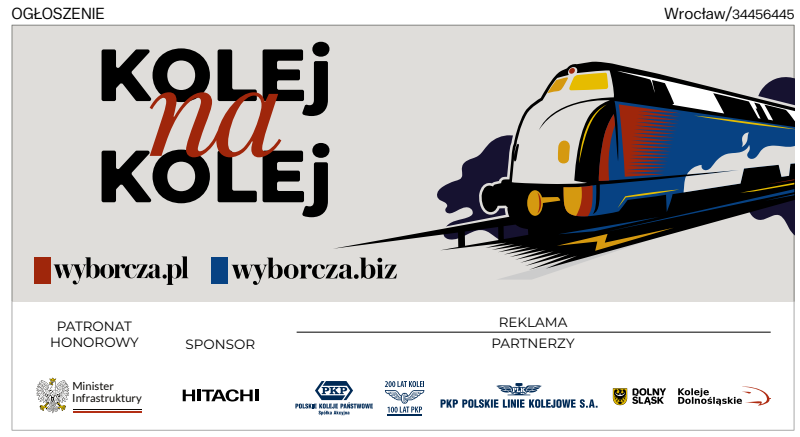
Na inne rozwiązanie zdecydowały się Koleje Wielkopolskie, które uruchomiły w godzinach wieczornych oraz w weekendy dodatkowe połączenia autobusowe z Konina do Turku. Są one uzupełnieniem dla przewozów komercyjnych w ciągu dnia. To taka rekompensata za rezygnację z budowy nowej linii kolejowej forsowanej przez PiS, a wycenionej aż na ponad 1,2 mld zł.

Skutecznym narzędziem w walce z wykluczeniem transportowym wydawał się program Kolej Plus. – Plan był dobry, ale zwyciężyła polityka. PiS chciał realizować projekty przede wszystkim w tych miejscach, gdzie mógł liczyć na poparcie swojego elektoratu. Gdyby wcielić go w życie według wskazań polityków, to przecinano by wstęgi przed wyborami w 2027 i 2029 roku – mówi dr Beim. – Niestety, koszty takiej inwestycji rosną bardzo szybko. Drożeje też tabor kolejowy i to znacząco w porównaniu z autobusowym. Uruchomienie pociągu też jest o wiele droższe, co w przypadku bocznych linii wpływa na całość finansów. Ważne, by przywracać kolej tam, gdzie ma to uzasadnienie, ale transport szynowy nie trafi do każdej wsi – wskazuje.

Mamy dziś wiele przykładów, gdzie powrót kolei okazał się sukcesem, jak np. Koleje Dolnośląskie jeżdżące z Jeleniej Góry do Karpacza. Gdzie indziej są problemy, jak np. na trasie z Gniezna do Sławy Wlkp. Tu szumnie zapowiadano powrót kolei, wyremontowano tory, ale są problemy z peronami.

– Korzystajmy z dobrych rozwiązań, jakie zastosowano w Czechach albo w Niemczech. Na pewno na tym zyskamy – podsumowuje dr Beim. ●

OGŁOSZENIE Wrocław/34456445

eprasa.pl 5f5b593905

Festiwal Eufonie rozpocznie się w Łodzi

Spoiwo łączące miasta

Spotkania ze światowej sławy artystami w dziesięciu miastach, niezapomniane doświadczenia w pięknych przestrzeniach i muzyka, która łączy różnorodność. Tak zapowiada się 8. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Europy Środkowo-Wschodniej Eufonie.

Marta Gruszecka

Festiwal Eufonie jest jednym z flagowych projektów Narodowego Centrum Kultury i polskiej polityki kulturalnej. Misją powołanego w 2018 roku międzynarodowego muzycznego święta jest upowszechnianie dziedzictwa kulturowego większości krajów określanych dzisiaj jako Europa Środkowo-Wschodnia.

– Obszar ten stanowi niezwykle interesujący tygiel, który pozwala na odkrywanie swojej złożoności poprzez różnorodność prezentowanych utworów i artystów. O wyjątkowości Eufonii stanowi z jednej strony czerpanie z tradycji, z drugiej zaś prezentowanie zupełnie nowych, nieodkrytych wcześniej brzmień. Eufonie prezentują muzykę różnych epok i stylów – podkreśla Robert Piaskowski, dyrektor Narodowego Centrum Kultury.

JAPOŃSKA SZTUKA KINTSUGI

Motywem tegorocznej edycji jest Złote spoiwo.

– Nasza część kontynentu to niezwykły, kulturowy tygiel, którego historia nie szczędziła pęknięć i trudnych doświadczeń. Europa Środkowo-Wschodnia wielokrotnie musiała stawiać czoła wyzwaniom, które wystawiały na próbę poczucie bezpieczeństwa i ciągłości tradycji. Jednak to właśnie kultura i uniwersalny język muzyki od stuleci pełniły w naszym regionie rolę złotego spoiwa. Metafora ta została bezpośrednio zaczerpnięta z kintsugi, tradycyjnej japońskiej sztuki naprawiania potłuczonej ceramiki przy użyciu złota, która uczy, że pęknięcia i trudna historia mogą stać się źródłem nowej jeszcze głębszej tożsamości – tłumaczy dyrektor Narodowego Centrum Kultury.

I dodaje: – Przenosząc tę mądrość na grunt środkowoeuropejski, tegoroczne Eufonie nie uciekają od refleksji nad kruchością świata. Przeciwnie, poprzez sztukę poszukujemy języka nadziei, harmonii i porozumienia ponad wszelkimi granicami. Program festiwalu koncentruje się wokół trzech motywów przewodnich: afirmacji życia i przemijania, architektury żywej pamięci oraz kojącej przestrzeni duchowości i sacrum.

ZASTĘPSTWO, KTÓRE ZMIENIŁO ŻYCIE

Niekwestionowaną gwiazdą festiwalu będzie Kristine Opolais, jedna z najbardziej cenionych śpiewaczek operowych swojego pokolenia. Artystka pochodzi z Rygi, gdzie występowała na deskach Łotewskiej Opery Narodowej. Jej repertuar obejmował m.in. role w operach Giacoma Puccinego i to właśnie dzięki włoskiemu mistrzowi o Łotyszce dowiedzieli się melomani z całego świata. W 2014 roku Kristine odebrała telefon z propozycją nagłego zastępstwa w Metropolitan Opera. Dyrekcja poprosiła, by zaśpiewała partię Mimi w „La bohème", choć artystka była już na ten weekend zobligowana do wykonania tytułowej partii w „Madame Butterfly".

Kristine podjęła wyzwanie i stała się pierwszą śpiewaczką w historii tej sceny, która w ciągu zaledwie 18 godzin wykonała główne role w dwóch różnych operach Pucciniego. „Podwójny" występ w Metropolitan Opera dał artystce przepustkę na inne najważniejsze sceny świata – odtąd śpiewaczka zaczęła gościć na deskach oper w Londynie (Royal Opera House), Mediolanie (La Scala) czy Wiedniu (Wiener Staatsoper).

Kristine Opolais będzie pierwszą gościnią festiwalu Eufonie – artystka zainauguruje muzyczne święto 13 listopada w Teatrze Wielkim w Łodzi.

– Obecność Kristine Opolais w projekcie realizowanym w Łodzi ma wymiar znacznie szerszy niż pojedyncze wydarzenie artystyczne. To przykład sytuacji, w której do miasta trafia artystka funkcjonująca w globalnym obiegu kultury, rozpoznawalna przez publiczność najważniejszych scen muzycznych świata. Dla Łodzi jest to także kolejny dowód na to, że miasto coraz skuteczniej buduje swoją obecność na mapie wydarzeń o międzynarodowym znaczeniu. Jeszcze kilkanaście lat temu spotkanie z artystką tej klasy wymagałoby podróży do Londynu, Wiednia lub Nowego Jorku. Dziś taka historia może zostać opowiedziana również tutaj – podkreśla Robert Piaskowski.

PRAPREMIERA ZYGMUNTA KRAUZE

Program koncertu obejmie najsłynniejsze arie operowe XIX i początku XX wieku – od poruszających arii Giacomo Pucciniego i Giuseppe Verdiego, przez pełne blasku kompozycje Antonína Dvoráka i Zoltána Kodálya, aż po niesłusznie zapomniane perły polskiej muzyki przełomu XIX i XX wieku autorstwa Romana Statkowskiego, Henryka Jareckiego czy Zygmunta Noskowskiego.

– To wieczór dedykowany sile ludzkiego głosu i pięknu, które potrafi poruszyć najczulsze struny naszej wrażliwości – zapowiada dyrektor. Razem z Kristine Opolais wystąpi Orkiestra Teatru Wielkiego w Łodzi pod batutą Rafała Kłoczki.

Co jeszcze w programie Eufonii? Wśród propozycji m.in. „IV Symfonia G-dur" Gustava Mahlera i prawykonanie utworu „Spróbuj opiewać okaleczony świat" Zygmunta Krauzego ze słowami Adama Zagajewskiego w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Śląskiej pod batutą Yaroslava Shemeta, sopranistki Joanny Kędzior i pianisty Piotra Sałajczyka (18 listopada, Filharmonia Narodowa i 20 listopada, Filharmonia Śląska).

ALTERFONIE

– Kultura to żywa tkanka, która łączy nas z przeszłością i tymi, którzy odeszli. Podczas festiwalu usłyszymy absolutnie wyjątkowe prawykonanie nowego dzieła wybitnego polskiego kompozytora Zygmunta Krauze – „Spróbuj opiewać okaleczony świat" na sopran i orkiestrę, inspirowanego ikonicznym wierszem Adama Zagajewskiego. To symboliczne spotkanie poety i kompozytora przypomina nam, że dążenie do piękna i harmonii jest najdoskonalszą odpowiedzią na niepokoje współczesności – podkreśla Robert Piaskowski.

• **Kristine Opolais** FOT. POLINA VILJUN

> *O wyjątkowości Eufonii stanowi z jednej strony czerpanie z tradycji, z drugiej zaś prezentowanie zupełnie nowych, nieodkrytych wcześniej brzmień*
>
> **ROBERT PIASKOWSKI**
> dyrektor Narodowego Centrum Kultury

Eufonie nie zamkną się wyłącznie na dużych scenach. W ramach cyklu Alterfonie organizatorzy zapraszają na koncerty nowoczesnych brzmień w kameralnych przestrzeniach. Przy okazji obecności festiwalu w Warszawie będzie można odwiedzić m.in. klub SPATiF, gdzie trio Bastarda założone przez klarnecistę Pawła Szamburskiego wykona autorskie interpretacje muzyki z filmów Andrzeja Wajdy (24 listopada).

W Nowym Teatrze w Warszawie doświadczymy koncertu – instalacji „Highest Point" producenta i wokalisty Baascha. Repertuar będzie oparty na motywach i fragmentach muzyki filmowej i teatralnej artysty, przekształconych w nową, autonomiczną formę sceniczną (25 listopada). Do Centrum Nauki Kopernik zaprosi gości festiwalu duet Etnobotanika, który zaprezentuje nad Wisłą audiowizualny projekt „Kosmobotanika". ●

8. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Europy Środkowo-Wschodniej odbędzie się między 12 listopada a 6 grudnia. Szczegółowy program na eufonie.pl

OGŁOSZENIE Łódź/34458533

Festiwal eufonie

POD PATRONATEM wyborcza.pl

ORGANIZATORZY

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

75 NARODOWE CENTRUM KULTURY

eprasa.pl 5f5b593905

Drugie życie przedmiotów

Wanienka po wnukach

Plakaty z ostatnich wyborów chronią ogród Zofii przed inwazją chwastów. – Nie wyrzucam rzeczy, które mogą się jeszcze przydać – mówi. Tyle że znalezienie kogoś, kto naprawi zepsuty przedmiot, jest coraz trudniejsze.

Maria Stefańska

Nie lubię wyrzucać rzeczy bez potrzeby. Jak bluzka ma za długie rękawy, to je utnę, jak spodnie są za szerokie, to je zwężę. Chodzę w ubraniach, dopóki się nie zniszczą. Niektóre mam od dziesięcioleci – opowiada 73-letnia Zofia.

Dodaje, że w jej rodzinie zastosowanie znajduje nawet przedmiot, który na pierwszy rzut oka wydaje się zupełnie nieprzydatny. Klocki Jenga, którymi bawiły się wnuczki, przydały się zięciowi podczas montowania zamka w drzwiach. Przydały się nawet plakaty z ostatnich wyborów. Zofia je pozbierała i teraz rozkłada między warzywami na polu, żeby ścieżki nie zarastały.

Ostatnio Zofia zdenerwowała się na zięcia, który pozbył się wanienki po wnuczkach. – Przecież mogłabym ją wykorzystać na deszczówkę albo kąpać w niej psa – mówi. Takie podejście wyniosła z domu.

Nie wszystko da się naprawić

Dla Jakuba Kronenberga, ekonomisty z Uniwersytetu Łódzkiego, ważny jest aspekt ekologiczny. – Warto najpierw spróbować naprawić przedmiot albo oddać go komuś, kto jeszcze go wykorzysta. Dzięki temu ograniczamy ilość odpadów i zużycie nowych surowców – namawia.

W tym celu w Łodzi powstała Kawiarenka Naprawcza w FabLabie przy ul. Sacharowa 63. Spotkania „naprawcze" organizowane także przy ul. Wólczańskiej 168. Na Facebooku działa też grupa „Jedzie Łódzka Śmieciarka". Ludzie wrzucają tam zdjęcia mebli i innych przedmiotów wystawionych przy śmietnikach, które wciąż mogą się komuś przydać.

Jakub Kronenberg sam naprawia zepsute sprzęty. – A jeśli przekracza to moje możliwości, korzystam z serwisów. Raz nawet poszedłem do introligatora, by naprawić uszkodzoną książkę.

Nie wszystko jednak da się naprawić tanio, a nie każdy stary przedmiot warto zachowywać. Problem zaczyna się wtedy, gdy wyrzucanie staje się odruchem, a znalezienie fachowca coraz większym wyzwaniem.

Szerszy problem

Piotr Świątek na szewskim stołku usiadł, gdy miał 16 lat. Wcześniej szewcami byli jego ojciec i dziadek, który pamięta jeszcze czasy, kiedy buty naprawiało się niemalże w każdej łódzkiej bramie.

Świątek od niemal 30 lat prowadzi zakład przy ul. Spornej 72. – Zawód zanika. Młodzi ludzie chcą być influencerami albo dyrektorami, a nie uczyć się szewstwa. Zasadnicza Szkoła Zawodowa Rzemiosła przy Przędzalnianej się zamknęła, nie ma ludzi do pracy i to jest teraz wyzwanie – opowiada.

W tym miejscu historia pojedynczego zakładu spotyka się z szerszym problemem gospodarczym.

– Dlaczego stworzyliśmy system, w którym bardziej opłaca się kupować nowe produkty niż naprawiać stare? Kluczowe znaczenie mają pieniądze i dążenie do wzrostu gospodarczego – tłumaczy ekonomista Jakub Kronenberg. I dodaje, że PKB mierzy wartość dóbr i usług wytworzonych w gospodarce, ale sam w sobie nie mówi nam, czy ludzie rzeczywiście żyją lepiej ani jakie koszty środowiskowe ponoszą w związku z produkcją i konsumpcją.

– Kupujemy kolejne rzeczy, a poprzednie trafiają na śmietnik, nawet jeśli można byłoby je naprawić lub przekazać komuś innemu. To dobra metafora szerszego problemu: żyjemy ponad stan, korzystając z zasobów, których koszty poniosą również przyszłe pokolenia – zauważa Kronenberg.

• **Piotr Świątek na szewskim stołku usiadł, gdy miał 16 lat**

FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Sprawdzam, ile trzeba zapłacić za usługi fachowców.

W przypadku obuwia wymiana podeszwy lub obcasa w Łodzi może kosztować od około 30 do nawet 400 zł. Skrócenie spodni to wydatek rzędu 40-50 zł. Wymiana baterii w zegarku to koszt około 40-60 zł. Paska – od 50 do 200 zł.

A naprawa sprzętu AGD? Wymiana paska napędowego w pralce kosztuje od 170 do 260 zł, a pompy odpływowej – od 200 do 400 zł. Wymiana łożyska bębna to już wydatek rzędu 500-1500 zł. Koszt naprawy lub wymiany modułu elektronicznego sięga nawet 2000 zł. Niektóre serwisy pobierają dodatkowo od 100 do 300 zł za diagnozę usterki.

Tymczasem nową pralkę można znaleźć na promocji za około 900 zł. Rachunek ekonomiczny jest bezlitosny: naprawa może kosztować więcej niż zakup nowego sprzętu. Naprawianie staje się więc zajęciem hobbystycznym, a nie rzeczywistą alternatywą dla zakupu nowego produktu.

Nic dziwnego, że rzemieślników jest coraz mniej.

Coraz trudniej o fachowców

Mariusz Tomaszewski od czterech lat prowadzi w Kielcach zakład naprawy i renowacji starych zegarów. Do jego pracowni przyjeżdżają klienci z odległych miast, często przywożąc egzemplarze, z którymi wiążą się ich rodzinne wspomnienia. Po zakończeniu naprawy Tomaszewski tłumaczy właścicielom, jak prawidłowo obsługiwać zegary.

Ma świadomość, że jego zajęcie należy do tych, które odchodzą w zapomnienie. – Młodych ludzi nie bardzo interesują zegary. A szkoda, bo to ciekawa praca, tylko trzeba mieć do niej serce – mówi. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34459985

Joasiu

głęboko poruszeni nagłym odejściem

Jacka

łączymy się z Tobą w wielkim smutku i żalu

Ewa, Michał, Monika, Zbyszek, Krzysztof, Monika, Ewa

www.nekrologi.wyborcza.pl/34460083

Z ogromnym żalem zawiadamiamy, że w dniu 23 października 2026 roku
w wieku lat 72 zmarł nagle i zdecydowanie przedwcześnie

Sławomir Gorzkiewicz

Pułkownik Wojska Polskiego w stanie spoczynku
Prokurator

Ostatnie pożegnanie odbędzie się
w dniu 10 listopada 2026 roku o godzinie 13:30
w sali pożegnań Domu Pogrzebowego Służew przy ulicy Fosa 19a w Warszawie,
po czym nastąpi złożenie urny z Prochami
do grobu rodzinnego na Cmentarzu Czerniakowskim
w Warszawie przy ulicy Powsińskiej 44/46

córka, zięć, wnuczki, brat i bratowa z rodziną

Organizatorem uroczystości pogrzebowej
jest Dom Pogrzebowy Służew

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34460107

ODESZLI.pl
Stwórz Miejsce Pamięci
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

www.nekrologi.wyborcza.pl/34460101

Z głębokim smutkiem żegnamy
zmarłą 28 października 2026 roku, w wieku 98 lat

Profesor dr hab.
Jolantę Kulpińską

wybitną socjolożkę, cenioną badaczkę socjologii pracy i przemysłu,
wieloletnią Dyrektor Instytutu Socjologii Uniwersytetu Łódzkiego (1976–1999),
redaktor naczelną „Przeglądu Socjologicznego" (1989–2015),
nauczycielkę akademicką i wychowawczynię wielu pokoleń socjologów.
Pani Profesor przez dziesięciolecia współtworzyła łódzkie środowisko socjologiczne,
kształtując jego tradycje naukowe i przyczyniając się do umacniania jego pozycji
w Polsce i na świecie.
Pozostawiła po sobie bogaty dorobek naukowy, a także trwały ślad w pamięci tych,
z którymi dzieliła swoją wiedzę, doświadczenie i pasję badawczą.

Żegnamy Ją z wdzięcznością, szacunkiem i poczuciem wielkiej straty,
zachowując pamięć o Jej dokonaniach i wieloletnim oddaniu naszej wspólnocie akademickiej.

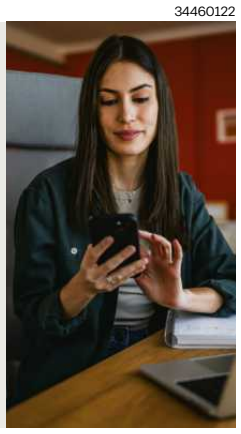
Rodzinie i Bliskim Pani Profesor
składamy wyrazy szczerego współczucia.

Dziekan, Rada Wydziału, Dyrekcja, Pracownicy i Doktoranci
Instytutu Socjologii oraz cała społeczność akademicka Uniwersytetu Łódzkiego

Pożegnanie Pani Profesor Jolanty Kulpińskiej
odbędzie się w Warszawie 9 listopada 2026 roku o godzinie 14.30
w domu pogrzebowym na Cmentarzu Północnym w Wólce Węglowej, sala B.
12 listopada 2026 roku o godzinie 14.30 urna zostanie złożona
na cmentarzu Starym w Łodzi, ul Ogrodowa 39, kwatera 7B, rząd 6, grób 34.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34460122

NEWSLETTERY WYBORCZEJ
Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.
Zapisz się na: **wyborcza.pl/newslettery**
wyborcza.pl

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34460124

GAZETA wyborcza
DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI
Przetargi
Ogłoszenia
Nekrologi

KONTAKT:
kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55
Komunikaty.pl
nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 5f5b593905

wyborcza
POZNAŃ
TYGODNIK

Piątek, 6 listopada 2026 | Redaktor prowadząca **Monika Pasławska** poznan.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: poznan@wyborcza.pl

Protest przeciwko konsolidacji szpitali

Jak naprawić szpital

Kiedy protest personelu Szpitala Miejskiego im. Franciszka Raszei w Poznaniu przeciw połączeniu placówki ze szpitalem Strusia zaczął narastać, zastępczyni prezydenta zdjęła sporny punkt z obrad sesji. Teraz czeka na propozycje.

Mikołaj Woźniak

Miasto, mówiąc o konsolidacji swoich dwóch szpitali, wylicza potencjalne korzyści. Racjonalne wykorzystanie kadry i sprzętu, kompleksowość udzielanych świadczeń, lepsze prowadzenie pacjenta po systemie od lekarza rodzinnego, przez specjalistów do leczenia szpitalnego.

Pracownicy Szpitala Miejskiego im. Franciszka Raszei w Poznaniu, który miałby być przyłączony do Wielospecjalistycznego Szpitala Miejskiego im. J. Strusia, widzą sprawę inaczej. – Są oddziały, które funkcjonują i u nas, i w szpitalu Strusia. Rozumiemy, że po połączeniu mogą działać wyłącznie tam – mówi Arleta Nowicka z „Solidarności" w szpitalu Raszei. – Nie wiemy choćby, czy w Raszei zostanie utrzymana dla pacjentów izba przyjęć i nocna pomoc doraźna, skoro w Strusiu jest SOR i „wieczorynka". Słyszymy ogólniki, a brak konkretów.

Łączenie szpitali w Poznaniu. Po co?

O konsolidacji dwóch należących do miasta szpitali na poważnie mówi się w Poznaniu od maja. Wtedy Zbigniew Czerwiński, radny oraz szef klubu Prawa i Sprawiedliwości, zaproponował radzie stanowisko, które dałoby początek łączeniu placówek. Rada, w której samodzielną większość ma Koalicja Obywatelska, stanowisko odrzuciła, ale poleciła utworzenie zespołu, który miałby się zająć konsolidacją.

Zasiedli w nim urzędnicy, radni oraz przedstawiciele szpitali. Mieli sprawdzić, czy łączenie placówek ma sens, a jeśli tak – w jakim wariancie i czy konsolidacją objąć także miejską przychodnię POSUM. Ostatecznie zarekomendowali połączenie szpitali Strusia i Raszei.

W tle są pieniądze. Szpital Raszei od lat notuje straty – za poprzedni rok na poziomie ponad 5 mln zł.

Szpital Strusia przez jakiś czas wychodził na plus. W pandemii COVID-19 płynęły do niego duże pieniądze, bo był wówczas tzw. szpitalem jednoimiennym. Zawiesił większość działalności, a leczył wyłącznie chorych z koronawirusem. Teraz miasto podaje, że ten rok szpital zakończy nie z zyskiem, a ze stratą na poziomie 11,5 mln zł.

Obecnie za konsolidację szpitali można uzyskać premię finansową od Ministerstwa Zdrowia. Miasto uważa, że za połączenie swoich placówek mogłoby dostać od 50 do 70 mln zł. Haczyk jest taki, że tych pieniędzy nie można wydać na bieżącą działalność, ale inwestycje. Mimo to urzędnicy widzą w tym korzyść.

Żeby dostać pieniądze, trzeba się pospieszyć. Magdalena Pietrusik-Adamska, zastępczyni prezydenta Poznania odpowiedzialna za zdrowie, tłumaczyła „Wyborczej", że wniosek można złożyć do końca listopada, a konsolidację przeprowadzić do końca kwietnia. Ostateczną decyzją o łączeniu muszą podjąć radni.

Z Pietrusik-Adamską rozmawiałem po sesji rady miasta 27 października. Tego dnia radni mieli przegłosować stanowisko, w którym uznają konsolidację za korzystną. To miał być kolejny krok kierunku połączenia.

Niespodziewanie rano Pietrusik-Adamska zdjęła z obrad ten punkt. Powiedziała, że szpital Raszei ma propozycje, które być może pozwolą na uniknięcie konsolidacji.

Przeciwko połączeniu placówek protestują pracownicy szpitala. Decyzję wiceprezydentki przyjęli oklaskami.

Nie ma konkretów, jest niepokój

Eryk Matuszkiewicz, toksykolog i rzecznik szpitala Raszei, wspomina, że był na posiedzeniu miejskiej komisji budżetu dzień przed sesją. Słyszał, że konsolidacja może dać lepsze wykorzystanie potencjału kadrowego i sprzętu, optymalizację kosztów czy możliwość rozwoju w pewnych obszarach.

– Nie usłyszeliśmy tego, co interesuje nas jako pracowników – w jakiej formie dojdzie do konsolidacji – tłumaczy Matuszkiewicz.

Czy będą przenoszone oddziały? Co z umowami o pracę? Czy będą negocjacje umów? Zwolnienia? Skoro konkretów nie ma, to jesteśmy zaniepokojeni – mnoży pytania.

Najpierw konsolidacja, później likwidacja?

– Domagamy się zachowania odrębnej dyrekcji oraz administracji naszej placówki – mówi Arleta Nowicka z „Solidarności" w szpitalu Raszei.

Zdaniem związkowców obecny skład administracji już jest bardzo okrojony, a zadań przybywa. Boją się też, że konsolidacja będzie pierwszym krokiem do całkowitej likwidacji szpitala Raszei. Przypominają jego historię, przywołują zasługi i ratowanie protestujących w czasie Poznańskiego Czerwca 1956 r. Wskazują też, że to ostatni szpital, który nie jest na obrzeżach miasta.

Pracownicy szpitala Raszei boją się, że podzieli on los szpitala przy ul. Szkolnej. Najpierw połączono go ze szpitalem Strusia, stopniowo przenoszono kolejne oddziały, a w 2017 r. – zlikwidowano.

Pracownicy Raszei obawiają się też, że to większa jednostka zdecyduje, na co wydać dofinansowanie z ministerstwa.

Na razie urząd miasta stoi na jasnym stanowisku. Szpital ma być jeden, ale w dwóch lokalizacjach.

Matuszkiewicz wspomina informacje z jednego ze spotkań z urzędnikami: – Szpitale po konsolidacji miałyby funkcjonować podobnie jak Wielkopolskie Centrum Pediatrii oraz podlegający pod nie Szpital Świętej Rodziny.

• **Pracownicy Szpitala im. Raszei są zaniepokojeni wizją restrukturyzacji**

FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

To wykluczałoby utrzymanie odrębnej administracji i dyrekcji. Te dwa szpitale działają pod wspólnym szyldem Specjalistycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu. Wśród dyrekcji znajduje się jeden zastępca odpowiedzialny za szpital Św. Rodziny.

Prezydent nie jest przekonany

Eryk Matuszkiewicz tłumaczy, że w tej chwili w szpitalu Raszei trwają rozmowy, co dokładnie zaproponować urzędowi miasta. Od kierowników oddziałów zbiera je dyrekcja. Na stole są m.in. przesunięcia wewnątrz szpitala, zmiana organizacji pracy czy korekty wynagrodzeń.

Magdalena Pietrusik-Adamska w dniu sesji zapewniła, że miasto rozumie frustrację pracowników Raszei. Sytuacja jest dla nich trudna.

Czeka na propozycje i dopuszcza scenariusz, w którym „Raszei nie będzie trzeba ratować przez konsolidację".

Zdaniem wiceprezydentki to trudny proces, a w trudnej sytuacji Narodowego Funduszu Zdrowia – niekoniecznie gwarantujący sukces finansowy.

– Poprosiłam szpital, żeby na komisji zdrowia 10 listopada przedstawili rozwiązania, które ich zdaniem pozwolą na normalne funkcjonowanie szpitala przez dwa lata – powiedziała Pietrusik-Adamska.

Dwa lata to dla miasta czas próby. Ma pokazać nie tylko efekt rok do roku, ale i tendencję. Zastępczyni prezydenta Poznania wspomina, że do tej pory szpital Raszei odzyskiwał płynność finansową na chwilę i zaraz ją tracił. Choć widzi problemy szpitala Strusia, to uważa, że Raszeja z uwagi na mniejszy rozmiar jest w trudniejszej sytuacji. Ma ograniczone możliwości działania, w tym poszerzania działalności.

– Przy konsolidacji chcielibyśmy wykorzystać zasoby obu podmiotów. W szpitalu Strusia znajduje się choćby robot da Vinci. Na tym sprzęcie można prowadzić operacje ginekologiczne czy laryngologiczne, a te oddziały są w szpitalu Raszei – mówiła Pietrusik-Adamska.

Arleta Nowicka odnosi się do argumentów finansowych. – Nikt nie daje gwarancji, że po połączeniu dwóch szpitali nasz dług cudownie zniknie. Problemy mają wszystkie szpitale w Polsce. To znaczy, że to w systemie jest coś nie tak – przestrzega.

W podobnym tonie wypowiedział się prezydent Poznania Jacek Jaśkowiak, zapytany przez dziennikarzy o konsolidację. Przyznał, że warto ją rozważyć, jeśli faktycznie zmniejszyłaby bieżące koszty. Jeśli jednak chodzi wyłącznie o premię z ministerstwa, a szpitale będą generować straty na obecnym poziomie, zdaniem Jaśkowiaka trzeba szukać innych rozwiązań.

Słyszę, że na razie na stole nie ma już koncepcji, którą w maju przedstawił „Wyborczej" Jędrzej Solarski, ówczesny zastępca prezydenta Poznania odpowiedzialny za zdrowie. Mówił, że przejęciem szpitala Raszei zainteresowany jest Uniwersytecki Szpital Kliniczny.

Chciałem dowiedzieć się, jak do pomysłu konsolidacji ze szpitalem Raszei odnosi się dyrekcja szpitala Strusia. Zuzanna Pankros, rzeczniczka szpitala, odmówiła komentarza.

Co zrobią pracownicy szpitala Raszei, jeśli radni zdecydują jednak o konsolidacji?

– Na razie nie mamy koncepcji. I mówię to panu absolutnie szczerze – zamyśla się Matuszkiewicz. ●

eprasa.pl 5f5b593905

Hałasuje mieszkańcom, ale będzie miał specjalną ustawę

Awantura wokół Toru Poznań

W Sejmie trwa zmiana ustawy Prawo ochrony środowiska tak, by Tor Poznań, gdzie odbywają się zawody motorowe i szkolenia, mógł działać jak inne obiekty sportowe w kraju. Czyli bez limitów hałasu. Posłanka Barbara Oliwiecka uważa, że to połączy interesy mieszkańców i zarządcy toru.

Maria Bielicka

Mieszkańcy podpoznańskiego Przeźmierowa są załamani kierunkiem poselskich prac. Mówią o „wprowadzaniu posłów w błąd" i „kompletnym niezrozumieniu problemu". Wtóruje im wójt Tarnowa Podgórnego Tadeusz Czajka, bo to jego gmina jest najbardziej narażona na uciążliwości związane z sąsiedztwem Toru Poznań. – Rozumiem chęć wspierania sportów motorowych, w Przeźmierowie też są fani jazdy na torze. Ale nie można przy tym tracić z oczu mieszkańców, którym na co dzień ten hałas dokucza. Przykre jest to, że ministrowie i posłowie nie szukają możliwości tłumienia tego hałasu, choćby dokończenia budowy ekranów akustycznych, ale wolą hałas usankcjonować przepisami. Proponowałem, że jako gmina dołożymy się do takich inwestycji, starosta też zgłaszał taką wolę, ale nie ma zainteresowania takimi działaniami – podkreśla Czajka.

ODSTĘPSTWA JAKO LEKARSTWO NA PROBLEMY

Nowelizacja to poselska propozycja, za którą stoją parlamentarzyści z KO, Lewicy i Centrum. Prezentowano ją już na posiedzeniu połączonych komisji sejmowych: ochrony środowiska, zasobów naturalnych i leśnictwa oraz kultury fizycznej, sportu i turystyki. Posłom projekt zmian przedstawiała posłanka Centrum z Kalisza Barbara Oliwiecka. Nie kryła przy tym, że adresatem zmian jest Tor Poznań, choć teoretycznie mogą one też służyć kilku innym obiektom.

W nowelizacji chodzi o to, żeby organ ochrony środowiska mógł zgodzić się na odstępstwa od ustalonych warunków dotyczących poziomu hałasu i godzin użytkowania „w przypadku, gdy źródłem hałasu jest obiekt sportowy o szczególnym znaczeniu dla szkolenia sportowego oraz organizacji krajowego lub międzynarodowego współzawodnictwa sportowego" i jest wykorzystywany do organizowania zawodów i treningów przez polski związek sportowy lub międzynarodową federację sportową. Odstępstwa mają mieć charakter okresowy, ale projekt nie wskazuje, na jak długo można je wprowadzić.

Oliwiecka podkreślała, że ustawa ma jeden cel: zapewnić funkcjonowanie obiektom sportowym, jednocześnie jasno określając warunki, na jakich ma się to odbywać. Zapewniała też, że ustawa w żadnym razie nie daje przyzwolenia na dowolne łamanie reżimu hałasu i utrudnianie życia mieszkańcom. Nie potrafiła jednak dokładnie wskazać, jakie mechanizmy mają bronić interesu mieszkańców. Wyraziła tylko przekonanie, że prezydent nie będzie odstępstw nadużywał, bo narazi się swoim wyborcom.

Na posiedzeniach komisji posłowie wielokrotnie podkreślali też, że nie można ograniczać działalności Toru Poznań, bo szkoli się na nim policja czy straż pożarna. Mówili też, że tor był pierwszy, ludzie kupowali tanio działki w pobliżu obiektu, a teraz tor im przeszkadza. Były też głosy, że skargi mieszkańców są aspołeczne, bo wola większości jest ważniejsza i że sport motorowy nie może być traktowany gorzej niż inne dyscypliny.

Głos posłów wspierał Bartosz Bieliński, prezes Automobilklubu Wielkopolskiego. Podczas komisji potwierdzał, że tor był pierwszy, a domy wokół niego powstały później. Przekonywał też, że przekroczenia limitu hałasu nie są duże, bo tylko o 5 dB na dwóch ulicach, gdzie limit to 50 dB. Chodzi o ulice Krańcową i Magazynową. – Już sama nazwa Magazynowej wskazuje, że tam są główne magazyny – argumentował.

STRONA SPOŁECZNA: NIE MA ŻADNEGO DIALOGU

Leszek Wardeński, przewodniczący Stowarzyszenia Przyjaciół Przeźmierowa i Baranowa, był wypowiedziami posłów zdegustowany: – Z przykrością stwierdzam, że praktycznie wszystkie państwa wypowiedzi wiążą się z nieporozumieniem lub wręcz kłamstwem – mówił. Przypomniał, że tor samochodowy powstał w 1977 „całkowicie nielegalnie", jako tor doświadczalny dla fabryki Tarpanów, i dopiero z czasem przeszedł do Automobilklubu. – Kłamstwem jest więc, że tor był pierwszy, bo w tej okolicy już w latach 60. mieszkały tysiące osób, zwłaszcza w domach, które stoją najbliżej. I są to domy wybudowane legalnie. Zatem ta narracja jest zupełnie bezsensowna – wyjaśniał Wardeński.

Przypomniał też, że nie ma żadnych ocen oddziaływania toru na środowisko, więc nie wiadomo, co trzeba zrobić, żeby

OGŁOSZENIE

Poznań/34459777

eprasa.pl 5f5b593905

obiekt nie był tak uciążliwy dla mieszkańców. – Są tylko bardzo wybiórcze badania regionalnego inspektora ochrony środowiska z 2023 r. W związku z tym uważamy, że procedowanie zmiany ustawy ma na celu stworzenie dla Automobilklubu Wielkopolski możliwość dalszego przekraczania norm hałasu.

Warderski podkreślił też, że nie ma w tej sprawie żadnego dialogu z mieszkańcami. – Ten dialog był za poprzednich władz Automobilklubu. Z ówczesnym prezesem automobilklubu ustaliliśmy pewne zasady i nie było nadmiernego hałasu nawet podczas zawodów międzynarodowych – zapewniał. Podkreślił również, że mieszkańcy nie chcą zamknięcia toru, ale zmiany sposobu użytkowania, bo dziś Automobilklub wykorzystuje go dzień w dzień, nie tylko na zawody i zorganizowane imprezy, ale też udostępnia go motocyklistom i kierowcom z zagranicy, którzy jeżdżą od rana do wieczora.

Radosław Howaniec, także członek stowarzyszenia i radca prawny, krytykował projekt za to, że jest za mało precyzyjny i nie wskazuje np., na jak długo można odstępstwa wprowadzać. Zwrócił też uwagę, że w Poznaniu zgody ma wydawać prezydent, choć uciążliwości związane z torem dotyczą mieszkańców sąsiedniej gminy, a to już nie są jego wyborcy.

Posłów te uwagi nie przekonały i projekt po drobnych korektach zaopiniowano pozytywnie.

WZMOŻENIE ZACZĘŁO SIĘ OD ZAMKNIĘCIA TORU

Alarm w sprawie Toru Poznań wybuchł w połowie kwietnia, gdy Główny Inspektorat Ochrony Środowiska zakazał Automobilklubowi korzystania z instalacji z powodu przekroczenia dopuszczalnego limitu hałasu. Decyzję w tej sprawie podjął już w 2023 r. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, ale zarządca toru odwołał się do GIOŚ i dzięki temu obiekt mógł dalej działać. Ale wiosną GIOŚ podtrzymał decyzję WIOŚ.

Jak podał inspektorat, postępowanie prowadzono w odpowiedzi na liczne skargi mieszkańców, którzy od wielu lat wskazywali na uciążliwości związane z sąsiedztwem toru i ponadnormatywnym hałasem. „Trzeba tu wyraźnie podkreślić, że zarówno GIOŚ, jak i WIOŚ są związani obowiązującymi decyzjami. W niniejszej sprawie kluczowe znaczenie ma decyzja prezydenta Poznania z 2005 roku, która określa dopuszczalne poziomy hałasu dla Toru Poznań. Inspekcja Ochrony Środowiska nie ustala tych norm – jej rolą jest wyłącznie weryfikacja, czy są one dotrzymywane" – napisał w komunikacie GIOŚ.

◀ **Bartosz Bieliński, prezes Automobilklubu Wielkopolskiego, przekonuje, że przekroczenia limitu hałasu nie są duże, bo tylko o 5 dB na dwóch ulicach, gdzie limit to 50 dB**

FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Na posiedzeniach komisji posłowie wielokrotnie podkreślali, że nie można ograniczać działalności Toru Poznań, bo szkoli się na nim policja czy straż pożarna. Mówili też, że tor był pierwszy, ludzie kupowali tanio działki w pobliżu obiektu, a teraz tor im przeszkadza

Inspektorat wyjaśnił również, że umożliwił prowadzącemu tor podjęcie działań technicznych, mających na celu ograniczenie emisji hałasu, w szczególności poprzez budowę i modernizację ekranów akustycznych. Pomimo tych działań i upływu czasu, nie wykazano trwałego dotrzymania dopuszczalnych norm hałasu. GIOŚ zaznaczył, że decyzja nie ma charakteru uznaniowego, lecz wynika z obowiązujących przepisów i ustalonego stanu faktycznego.

Automobilklub Wielkopolski od razu zapowiadał walkę: – Składamy skargę kasacyjną i wniosek do GIOŚ o wstrzymanie wykonalności tej decyzji do czasu rozpatrzenia skargi – zapowiedział. I już dzień później GIOŚ zgodził się na dalsze funkcjonowanie toru, do momentu rozpatrzenia skargi kasacyjnej. W obecnym stanie prawnym nie ma możliwości, by została ona rozpatrzona pozytywnie. Jednocześnie Bieleński nie widzi możliwości dopasowania się do wyznaczonych limitów. – Pomimo założenia ekranów akustycznych i nasadzeń do 50 dB nie jesteśmy w stanie zejść poniżej tej wartości. Liczymy więc na zmianę decyzji prezydenta i podniesienie limitu hałasu do 55 dB – mówił w kwietniu prezes Automobilklubu.

WIELKIE PORUSZENIE PONAD PODZIAŁAMI

Problemy Toru Poznań odbiły się szerokim echem w wielu środowiskach i wywołały wzmożenie u polityków, zarówno na szczeblu lokalnym, jak i krajowym. Publicznie bronił toru nawet premier Mateusz Morawiecki. Natychmiast padły też deklaracje i obietnice, ale też posypały się pomysły na rozwiązanie problemu.

Prezydent Poznania Jacek Jaśkowiak jako jeden z pierwszych stanął przed kamerą ze starostą powiatu poznańskiego Janem Grabkowskim i oświadczył: „Nie możemy pozwolić, by grupa niewielka, protestująca przeciwko tym zawodom, doprowadziła do tego, że zamykamy tak ważne miejsce". Potem Jaśkowiak sfilmował się jeszcze raz m.in. z Małgorzatą Dudzic-Biskupską, przewodniczącą Klubu KO w Radzie Miasta, która przekonywała, że plan ratowania toru jest gotowy, ale potrzeba „pomocy wójta Tarnowa Podgórnego i odważnych decyzji ministerstwa".

Wójt Tarnowa Podgórnego Tadeusz Czajka wydał oświadczenie i wyznał, że miasto oczekiwało od niego zapisania w planie miejscowym, że ul. Magazynowa i Kościelna to teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej, bo to pozwoliłoby podnieść limit hałasu. – Ale taka kwalifikacja byłaby sprzeczna z faktami, a zapis byłby poświadczeniem nieprawdy – wyjaśnił Czajka. I dodał, że na taką współpracę nie jest gotowy.

Ponieważ wśród polityków nie ustawały głosy, że limity hałasu należy wyrównać i przyjąć ten wyższy dla wszystkich ulic, zapytałam Mikołaja Kirpluka, akustyka zajmującego się hałasem i biegłego sądowego, czy różnica między 55 dB a 50 dB to dużo, czy mało. – 55 dB to ponad trzy razy głośniej niż 50 dB, więc ta różnica jest ogromna – wyj.śnił akustyk.

Politycy byli już jednak zmobilizowani do działania. W ciągu kilku dni Okrągły Stół w tej sprawie zwołał Jakub Rutnicki, minister sportu i turystyki. Swoje propozycje w sprawie Toru Poznań zgłosili też politycy PSL: Krzysztof Paszyk i Jacek Tomczak. Chcieli dopisać tory wyścigowe do listy obiektów wyjętych spod regulacji ustawy jako tych, które służą zwykłemu korzystaniu ze środowiska. Taki status od września 2025 r. mają boiska, korty, lodowiska i skateparki. Sejm nadał go im, gdy sądy zaczęły ograniczać działanie „Orlików" w kilku miastach, także w Poznaniu. Poseł Tomczak przekonywał, że bez wyjątków dla obiektów sportowych dojdzie do zamknięcia nawet stadionu Lecha Poznań.

Ale pomysł PSL nie utrzymał się – na początku sierpnia Ministerstwo Klimatu i Środowiska poprosiło marszałka Sejmu Włodzimierza Czarzastego o wycofanie projektu z prac. Uznało, że całkowite wyjęcie torów spod limitów hałasu idzie za daleko. Zaproponowało model pośredni, ten właśnie rozpatrywany. ●

wyborcza.pl

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ
• **Wejdź: Wyborcza.pl**

ZAPISZ SIĘ NA CODZIENNY NEWSLETTER
• **Wyborcza.pl/newslettery**

REKLAMA

Poznań/34457952

1PO

eprasa.pl 5f5b593905

Osiedle Maltańskie

Tak archidiecezja wyręc

To Archidiecezja Poznańska, nie czekając na wyrok sądu, zgłosiła rozbiórkę świetlicy na Osiedlu Maltańskim. Policja nie widzi przestępstwa w wyłamaniu drzwi i zamków. Mieszkańcy od ponad tygodnia nie opuszczają budynku.

Mikołaj Woźniak
Piotr Żytnicki

• **Mieszkańcy Osiedla Maltańskiego nie opuszczają świetlicy**
FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Stoimy przed murowaną świetlicą na Osiedlu Maltańskim we wschodniej części Poznania, cztery kilometry od Starego Rynku. Mieszkańcy pilnują jej od ponad tygodnia. Podzielili się dyżurami. Dwie osoby nocują w budynku, pozostali przychodzą rano albo po pracy. Nie wiedzą, kiedy wróci ekipa rozbiórkowa.

Przed świetlicą zaparkowali ciasno samochody. To zapora, która ma powstrzymać koparkę.

Tydzień wcześniej ta sama maszyna staranowała metalowe ogrodzenie. Łyżka koparki zaczęła tłuc szyby w oknach świetlicy. Uszkodziła dach.

Mieszkańcy ruszyli na ratunek. – To teren sporny. Nie macie prawa tu wejść – krzyczeli.

Robotnicy szarpali ich i wypychali. Policja przez kilka godzin nie potrafiła ocenić, kto miał prawo wejść do świetlicy i kto złamał prawo. Wezwała nadzór budowlany, który wstrzymał prace i rozpoczął postępowanie wyjaśniające.

ŚWIETLICA JEST BEZPIECZNA

Osiedle Maltańskie powstało na kościelnych gruntach przekazanych w 1931 roku ubogim mieszkańcom pod ogrody działkowe. Z czasem altany zastąpiły całoroczne domy. Jest tu prawie 300 działek, w większości zabudowanych. Mieszka na nich kilkaset osób.

Od 1994 roku nieruchomością ponownie zarządzała parafia pw. św. Jana Jerozolimskiego za Murami. Większość mieszkańców zawarła z nią umowy dzierżawy i płaciła czynsz.

W styczniu 2026 roku osiedle dwukrotnie zmieniło właściciela. Najpierw parafia sprzedała je archidiecezji, a następnie archidiecezja odsprzedała spółce JHM Development za 421 mln zł.

Deweloper planuje tu nowe osiedle. Na terenie nadal stoją jednak domy i osiedlowa świetlica.

Nadzór budowlany zapoznał się z dokumentami i stanem budynku. Nie znalazł podstaw, by nakazać rozbiórkę świetlicy ze względu na jej stan techniczny. Konstrukcja jest dobra. Obiekt wymaga remontu, ale może być użytkowany.

To dobra wiadomość dla mieszkańców. Obawiali się, że po wizycie ekipy rozbiórkowej nadzór dopatrzy się zagrożenia dla ludzi i nakaże wyburzenie. Na własną rękę wstawili wyrwane wcześniej okna i załatali dach.

Ale jest też zła wiadomość. Nadzór nie widzi podstaw, by zabronić dalszej rozbiórki.

– Z punktu widzenia prawa budowlanego roboty zostały skutecznie zgłoszone – mówi nam Paweł Łukaszewski, szef Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Poznaniu.

ARCHIDIECEZJA ZGŁOSIŁA ROZBIÓRKĘ

Przed tygodniem ekipa rozbiórkowa otoczyła świetlicę metalowym ogrodzeniem. Zamontowała żółtą tablicę informacyjną, na której jako inwestor figurowała spółka JHM Development. To ona w styczniu kupiła od archidiecezji ponad 12 hektarów Osiedla Maltańskiego.

Dla mieszkańców i ich pełnomocnika było oczywiste, że rozbiórkę rozpoczął deweloper. Dokumenty sprawdzone przez nadzór budowlany pokazują jednak, że sytuacja jest bardziej skomplikowana.

Rozbiórkę świetlicy zgłosiła w marcu 2026 roku Archidiecezja Poznańska. Stało się to dwa miesiące po sprzedaży osiedla deweloperowi.

Zgłoszenie przesłane do urzędu miasta obejmowało różne obiekty na terenie Maltańskiego. Wśród wskazanych nieruchomości znalazła się również parcela nr 665 ze świetlicą.

– Podmiotem zgłaszającym była archidiecezja – potwierdza inspektor Paweł Łukaszewski.

Nie potrafi jednak wyjaśnić, dlaczego Kościół wystąpił o rozbiórkę budynków na gruntach, których właścicielem już nie był.

Pytamy o to rzecznika archidiecezji ks. Macieja Szczepaniaka. Odsyła nas do spółki Komandoria, która zarządza osiedlem. Komandoria na nasze pytania nie odpowiada.

Milczy również JHM Development, która jest częścią giełdowej grupy Mirbud realizującej duże kontrakty drogowe.

ROZBIÓRKA ŚWIETLICY BEZ FORMALNOŚCI

Wydział urbanistyki i architektury urzędu miasta uznał, że rozbiórka świetlicy nie wymaga ani pozwolenia, ani zgłoszenia.

Urzędnicy potraktowali budynek jak obiekt gospodarczy znajdujący się na terenie dawnych ogrodów działkowych. Wyprowadzili z tego wniosek, że można go rozebrać bez pozwolenia i bez zgłoszenia.

Nadzór budowlany ocenia to inaczej. Zdaniem Pawła Łukaszewskiego świetlica nie jest działkową altaną ani budynkiem gospodarczym, dlatego jej rozbiórka powinna zostać zgłoszona.

– Ta formalność została dopełniona. Archidiecezja zgłosiła rozbiórkę, a miejski wydział nie wniósł w ustawowym terminie sprzeciwu. W rezultacie zgłoszenie stało się skuteczne – wyjaśnia Łukaszewski.

Właśnie dlatego uważa, że rozbiórka może być kontynuowana i na gruncie prawa budowlanego nie ma podstaw do jej wstrzymania.

Podczas kontroli nadzór ustalił jednak, że prace rozpoczęto bez kierownika rozbiórki posiadającego uprawnienia budowlane.

Przedstawicielki spółki Komandoria miały przekonywać, że kierownik nie jest potrzebny, skoro zdaniem miasta rozbiórka nie wymagała dopełnienia żadnych formalności.

Nadzór nie zgadza się z tą interpretacją. Zobowiązał Komandorię do ustanowienia kierownika, który będzie odpowiadał za bezpieczeństwo i prawidłowe prowadzenie prac.

Postawił też drugi warunek: rozbiórki nie można prowadzić, gdy w świetlicy albo w jej bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się mieszkańcy lub inne osoby postronne.

Mieszkańcy znaleźli więc sposób, który na razie powstrzymuje dalsze prace: pozostają w świetlicy.

WYBÓR, A NIE KONIECZNOŚĆ

Po próbie rozbiórki mieszkańcy najpierw naprawili uszkodzenia, a później zamówili własną ekspertyzę. Jej autor stwierdził, że konstrukcja budynku nie została naruszona, a świetlicę można nadal użytkować.

Mieszkańcy przekazali ekspertyzę nadzorowi budowlanemu.

– Konstrukcja jest w dobrym stanie. Budynek wymaga remontu, ale jego stan nie stwarza zagrożenia dla ludzi – potwierdza Paweł Łukaszewski.

Nadzór nie widzi więc podstaw do wydania nakazu natychmiastowej rozbiórki. Jeśli zatem świetlica zostanie zburzona, będzie to rozbiórka z wyboru, a nie z konieczności.

– Kościół postanowił, że nasza świetlica, czyli serce osiedla, ma zniknąć. To miejsce, w którym spotykamy się od lat. Symbol naszej walki – mówi Aleksandra Zabel ze stowarzyszenia Maltańskie Nasz Dom.

Stowarzyszenie powstało, gdy Kościół po raz pierwszy zapowiedział, że osiedle może zostać sprzedane, a mieszkańcy będą musieli się wyprowadzić. Część mieszkańców podpisała porozumienia z archidiecezją i już opuściła osiedle albo zrobi to wkrótce. Reszta została i protestuje.

Choć osiedle należy do dewelopera, wyprowadzaniem mieszkańców nadal zajmuje się archidiecezja. We wrześniu metropolita poznański abp Zbigniew Zieliński powiedział Katolickiej Agencji Informacyjnej, że deweloper „zgodził się na odroczenie przejęcia terenu" do zakończenia wyprowadzek. Szczegółów ustaleń nie ujawnił.

CZY PROBOSZCZ MIAŁ KLUCZE DO ŚWIETLICY?

Murowana świetlica na Osiedlu Maltańskim powstała w latach 60. ubiegłego wieku. Wcześniej stał w tym miejscu drewniany budynek pełniący podobną funkcję.

Według mieszkańców budowę nowej świetlicy sfinansowano z pieniędzy publicznych. Mieszkańcy wznieśli go w czynie społecznym.

Budynek ma ponad 192 m kw., około 22 metry długości i prawie dziewięć metrów szerokości.

– To nie altana ani składzik na narzędzia. W dokumentacji od początku występuje jako świetlica przeznaczona dla całego osiedla – mówi adwokat Marcin Czachor, pełnomocnik mieszkańców.

W świetlicy działał sklepik. Stały w niej stół do ping-ponga, bilard i maglownica. Odbywały się wesela, komunie, chrzciny, urodziny, stypy, zabawy, koncerty i zebrania mieszkańców.

– Kościół jej nie zbudował i nie finansował. Nie zarządzał też budynkiem – podkreśla Czachor.

W PRL-u na tym terenie działały ogrody działkowe „Wolność". Formalnie zlikwidowano je w 1994 roku, ponieważ w rzeczywistości było to już osiedle mieszkaniowe.

Do likwidacji ROD „Wolność" świetlicą administrowały władze ogrodu. Później budy-

eprasa.pl 5f5b593905

za dewelopera

nek przejęła Rada Osiedla Maltańskiego, nowa jednostka pomocnicza samorządu utworzona przez miasto.

To osiedlowi radni trzymali klucze do świetlicy, organizowali imprezy, udostępniali salę mieszkańcom, ustalali cennik i zawierali umowy najmu.

– Proboszcz parafii nigdy nie miał kluczy. Przyjeżdżał tu w Wielką Sobotę święcić pokarmy, ale to my go zapraszaliśmy. Wszystko szykowaliśmy, otwieraliśmy i zamykaliśmy budynek – mówi Aleksandra Zabel.

Przychody z wynajmu świetlicy rada osiedla przeznaczała na bieżące naprawy i inwestycje: między innymi nowe drzwi i uszczelnienie okien. Według mieszkańców większe wydatki oraz rachunki za media finansowało miasto.

W 2005 roku mieszkańcy związani z radą osiedla powołali Stowarzyszenie Mieszkańców Osiedla Maltańskiego. Część osób była jednocześnie radnymi i członkami stowarzyszenia.

Z tego powodu trudno dziś odpowiedzieć, kto przez kolejne lata był posiadaczem świetlicy: miejska jednostka pomocnicza czy stowarzyszenie mieszkańców. Nie zmienia to jednego: budynkiem nie władała parafia, archidiecezja ani deweloper.

KOŚCIÓŁ SAM NAPISAŁ, ŻE UTRACIŁ ŚWIETLICĘ

Potwierdza to pozew z grudnia 2023 roku. Parafia pw. św. Jana Jerozolimskiego za Murami zażądała od radnego osiedlowego Rafała Zabla „opróżnienia, opuszczenia i wydania" świetlicy.

W uzasadnieniu napisała, że to Zabel korzysta z budynku i dysponuje kluczami. Parafia podkreśliła też, że jako właściciel utraciła faktyczne władztwo nad rzeczą i chce je odzyskać od posiadacza.

– To najmocniejsze przyznanie strony kościelnej. Sama stwierdziła przed sądem, że nie posiada świetlicy i potrzebuje wyroku, by ją odzyskać – mówi adwokat Marcin Czachor.

Proces nadal się toczy. Nie zapadł w nim nawet wyrok pierwszej instancji.

W procesie cywilnym sąd ma prawo zasygnalizować stronom, jakiego rozstrzygnięcia mogą się spodziewać. Według Czachora stało się tak również w sprawie o wydanie świetlicy.

Na ostatniej rozprawie, po przeprowadzeniu ostatnich dowodów, sąd zapowiedział, że nie dostrzega podstaw do uwzględnienia żądania parafii. Powód: nie udowodniła, że to radny osiedlowy Rafał Zabel jest posiadaczem świetlicy, więc nie można nakazać mu wydania budynku.

Czachor wiąże najazd ekipy rozbiórkowej z wydarzeniami z ostatniej rozprawy.

– Druga strona, nie czekając na prawomocne rozstrzygnięcie sprawy, postanowiła zniszczyć budynek – uważa pełnomocnik mieszkańców.

DWA PROCESY O WYDANIE ŚWIETLICY

Adwokat Jacek Masiota, reprezentujący parafię, archidiecezję i dewelopera, informuje nas, że trwa również drugi proces o wydanie świetlicy. Tym razem pozwanym jest stowarzyszenie Maltańskie Nasz Dom.

To kolejna organizacja mieszkańców. Powstała kilka lat temu w odpowiedzi na informacje o zamiarze sprzedaży osiedla.

Jacek Masiota twierdzi, że w obu postępowaniach pozwani zaprzeczyli, aby znajdowali się w posiadaniu budynku. Pytamy więc, w czyim posiadaniu znajduje się osiedlowa świetlica. Masiota nie odpowiada.

Informuje jedynie, że rozbiórkę zleciła spółka JHM Development. Deweloper uważa się za właściciela zarówno gruntu, jak i stojącego na nim budynku.

Adwokat Czachor podkreśla jednak, że własność nie jest tym samym co posiadanie. – Jeśli ekipa rozbiórkowa chce wejść na teren świetlicy, musi istnieć prawomocny wyrok nakazujący wydanie budynku. Nie ma nawet rozstrzygnięcia w pierwszej instancji – mówi.

Pytamy Jacka Masiotę, czy świetlica została wydana deweloperowi, a jeśli tak, to kto i kiedy przekazał klucze. Nie otrzymujemy odpowiedzi.

Masiota nie wyjaśnia również, kto zdecydował o wyłamaniu zamkniętych drzwi, a także czy opiniował wejście do świetlicy bez wyroku i rozpoczęcie jej rozbiórki. Ogranicza się do stwierdzenia, że rozbiórka nie ma związku z procesami o wydanie budynku.

Podmiotem zgłaszającym była archidiecezja – potwierdza inspektor Paweł Łukaszewski. Nie potrafi jednak wyjaśnić, dlaczego Kościół wystąpił o rozbiórkę budynków na gruntach, których właścicielem już nie był

– Trudno twierdzić, że zburzenie budynku nie ma związku z procesem o jego wydanie. Jeżeli świetlica zostanie rozebrana, sąd nie będzie już mógł nakazać jej wydania – odpowiada Czachor.

CZY MIASTO FINANSOWAŁO ŚWIETLICĘ?

W piątek mieszkańcy Maltańskiego zorganizowali konferencję prasową. Kilka razy powtórzyli, że czują się posiadaczami świetlicy. Nie wskazali jednak, kto konkretnie ma klucze i dysponuje budynkiem. Gdyby wskazali taki podmiot lub osobę, deweloper wiedziałby, kogo pozwać o wydanie.

Zdaniem radnego osiedlowego Rafała Zabla miasto powinno bronić świetlicy przed zniszczeniem i ubiegać o zasiedzenie. – Rada osiedla trzymała pieczę nad budynkiem, ale to miasto od 1994 roku finansowało jego utrzymanie – podkreśla.

– Miasto wstawiło okna, położyło podłogę, wyposażyło kuchnię, kupiło stoły i krzesła. Płaciło za prąd. Dziś nie reaguje, gdy wspólny dorobek jest nielegalnie niszczony – mówi Zabel.

Marek Bartoszewski, jeden z protestujących mieszkańców, dodaje, że skoro miasto zapłaciło za okna, które wyrwano podczas próby rozbiórki, to zniszczony został majątek Poznaniaków.

Pytamy urząd miasta, czy świetlicę rzeczywiście finansowano z budżetu Poznania.

Krzysztof Drost, zastępca dyrektora wydziału wspierania jednostek pomocniczych, odpowiada, że urząd nie jest w stanie tego potwierdzić. Wyjaśnia, że zachowywały się tylko pojedyncze faktury i rozliczenia. Wynika z nich przede wszystkim, że miasto płaciło rachunki za media.

Pytamy, ile pieniędzy miasto przeznaczyło na świetlicę od 1994 roku. Drost odpowiada, że jego wydział powstał dopiero w 2004 roku i nie ma wcześniejszych danych.

Podaje tylko, że w latach 2004-2010 miasto przekazało 150 tys. zł na funkcjonowanie Rady Osiedla Maltańskiego. Nie wiadomo jednak, ile z tych pieniędzy poszło na świetlicę.

Potem sytuacja się komplikuje, a dane stają się jeszcze mniej czytelne. Maltańskie połączono z osiedlami Warszawskim i Pometem. Pieniądze szły do wspólnego budżetu na połączoną radę trzech osiedli.

MIASTO NIE CZUJE SIĘ POKRZYWDZONE

Próbujemy ustalić, na co konkretnie wydawano miejskie pieniądze na Osiedlu Maltańskim. Drost nie odpowiada. Informuje jedynie, że ustalenie tego „wymagałoby znacznych nakładów czasu oraz pracy wielu miejskich jednostek".

Chcemy także wiedzieć, czy miasto czuje się pokrzywdzone uszkodzeniem okien i zamierza podjąć w tej sprawie jakiekolwiek działania.

Drost ponownie odpowiada, że urząd nie jest w stanie ustalić, czy montaż okien sfinansowano z pieniędzy miasta.

Urzędnicy nie złożą więc wniosku o ściganie sprawców uszkodzenia mienia.

W ubiegłym tygodniu mieszkańcy zawiadomili komisję rewizyjną rady miasta. Chcą, by przyjrzała się sprawie świetlicy oraz działaniom urzędu.

W sądzie toczy się równolegle proces o zasiedzenie części nieruchomości, na której stoi świetlica. Wystąpił o to adwokat Marcin Czachor jako likwidator poprzedniego stowarzyszenia mieszkańców Maltańskiego.

Sąd zabezpieczył roszczenie, nakazując wpisanie do księgi wieczystej ostrzeżenia o trwającym postępowaniu. Druga strona złożyła zażalenie. Sąd Okręgowy je oddalił, uznając, że na potrzeby zabezpieczenia roszczenie zostało dostatecznie uprawdopodobnione.

Uczestnikiem tego postępowania jest także miasto. Sąd ma ocenić między innymi, czy ewentualne zasiedzenie mogło nastąpić na rzecz stowarzyszenia mieszkańców albo miasta.

POLICJI WYSTARCZYŁA KSIĘGA WIECZYSTA

Tydzień po próbie rozbiórki mieszkańcy dowiadują się, że policja nie zamierza ścigać robotników za siłowe wejście do świetlicy.

Patrycja Bartoszewska bezpośrednio po wydarzeniach zawiadomiła policję o kradzieży z włamaniem, usiłowaniu zaboru wyrwanych drzwi i uszkodzeniu budynku poprzez demontaż okien.

W pierwszych godzinach rzecznik wielkopolskiej policji Andrzej Borowiak zapowiadał ustalenie świadków, zabezpieczenie nagrań i wyjaśnienie pełnego przebiegu zdarzeń. Technik kryminalistyki przeprowadził oględziny i wykonał zdjęcia.

Kilka dni później policja postanowiła umorzyć dochodzenie. Powód: czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.

Pytamy Borowiaka, jakie działania podjęli funkcjonariusze. Odpowiada, że sprawdzili księgę wieczystą. Potwierdzili w niej, że właścicielem nieruchomości jest JHM Development.

To wystarczyło do uznania, że robotnicy działający na zlecenie właściciela nie złamali prawa.

PROKURATOR TEŻ NIE WIDZI WŁAMANIA

Policja nie przesłuchała nikogo poza Patrycją Bartoszewską. Nie wiemy, czy zabezpieczyła nagrania wideo. Widać na nich, jak łyżka koparki tłucze szyby w oknach świetlicy. Policjanci nie zapoznali się również z pozwem, w którym parafia przyznała, że utraciła faktyczne władztwo nad budynkiem.

Adwokat Marcin Czachor podkreśla, że prawo karne chroni nie tylko własność, lecz także posiadanie nieruchomości.

Prosimy rzecznika policji o uzasadnienie decyzji. – Postanowienie o umorzeniu dochodzenia nie wymaga uzasadnienia – odpowiada Borowiak.

Prokuratura stanęła po stronie policji i zatwierdziła umorzenie dochodzenia. Jej zdaniem siłowe wejście do świetlicy, wyłamanie drzwi i rozpoczęcie rozbiórki nie stanowią przestępstwa.

Rzecznik poznańskiej prokuratury Łukasz Wawrzyniak twierdzi, że właściciel nieruchomości korzystał z przysługującego mu prawa własności, a ewentualny spór o prawa do budynku powinien rozstrzygać sąd cywilny. Decyzja o umorzeniu nie jest prawomocna.

– Od początku mówiłem policjantom, że parafia sama wniosła pozew o wydanie świetlicy, bo nie jest w posiadaniu tego budynku. Nie sprawdzili tego. Zajrzenie do księgi wieczystej nie daje odpowiedzi, kto posiada budynek i kto ma prawo wejść do środka – komentuje adwokat Marcin Czachor.

„W MIESIĄC MOGLIBY ZAŁATWIĆ CAŁE OSIEDLE"

Świetlica od dawna nie jest już tylko miejscem zebrań i koncertów. Mieszkańcy organizują w niej dyżury prawne i spotkania dotyczące eksmisji. Przygotowują transparenty przeciwko sprzedaży osiedla. Teraz również nocują w budynku. Wyznaczyli patrole wokół świetlicy. Wkrótce mają zainstalować kamery.

Mieszkańcy obawiają się, że jeśli opuszczą budynek na kilka godzin, wróci ekipa rozbiórkowa z koparką.

Adwokat Jacek Masiota, pełnomocnik archidiecezji i dewelopera, nie odpowiada na pytanie, czy właściciel podejmie kolejną próbę rozbiórki i co zrobi, jeśli w środku będą ludzie.

Zdaniem mieszkańców skuteczna rozbiórka stworzyłaby niebezpieczny precedens. Miasto utrzymuje, że budynki na Maltańskim można wyburzać bez żadnych formalności. Policja i prokuratura uważają z kolei, że wystarczy do tego sam wpis w księdze wieczystej i właściciel nie potrzebuje wyroku nakazującego wydanie nieruchomości.

Jeśli deweloper pójdzie tym tropem, będzie mógł wyburzać domy bez wyroków eksmisyjnych i bez komornika.

– Mieszkam tu 20 lat, moja żona i jej rodzice się tu urodzili. Podobnie jak nasza córka. Mamy sytuację, w której możemy wyjść do pracy i szkoły, a po powrocie zastaniemy ekipę rozbiórkową i łyżkę koparki w naszym dachu – mówi Marek Bartoszewski.

Obawia się, że archidiecezja lub JHM Development zaczną traktować zamieszkane domy tak samo jak świetlicę.

– Gdyby poszli tym tropem, to w miesiąc, dwa mogliby załatwić całe osiedle – mówi.

eprasa.pl 5f5b593905

Z sądu

Surowe wyroki za samosąd na 16-latku

Krzywda, za którą Mariusz Zimoń postanowił wymierzyć karę, była wyimaginowana – ustalił sąd w Poznaniu. Realne okazały się za to skutki samosądu. Porwany 16-latek ze Śremu do dziś zmaga się z traumą po pobiciu i próbie gwałtu.

Piotr Żytnicki

• **Mariusz Zimoń jako jedyny z oskarżonych nie przeprosił pokrzywdzonego** FOT. PIOTR ŻYTNICKI

Pokrzywdzony doznał traumy. Korzystał z pomocy psychologa. Miał problemy w szkole, nie chodził na praktyki, powtarzał klasę – podkreśliła we wtorek 3 listopada sędzia Izabela Pospieska.

W ten sposób podsumowała skutki samosądu, który czterej mężczyźni urządzili na 16-latku ze Śremu. Porwali go z ulicy, wepchnęli do samochodu i wywieźli nad Wartę. Chcieli „dać mu nauczkę". Skończyło się pobiciem i próbą gwałtu przy użyciu pałki.

Sąd pierwszej instancji skazał czterech porywaczy na kary od półtora roku do siedmiu lat więzienia. We wtorek Sąd Apelacyjny w Poznaniu utrzymał wyrok w mocy.

– Sprawcy działali z odwetu i chęci ukarania pokrzywdzonego za wyimaginowaną krzywdę – podkreśliła sędzia Pospieska.

ZEMSTĘ ZAPLANOWAŁ MARIUSZ ZIMOŃ

Nastolatka uprowadzono 13 kwietnia 2025 roku w Śremie. Wieczorem spacerował ul. Kolejową z kolegą i koleżanką. W pobliżu czekał samochód z czterema mężczyznami. Trzeźwy był tylko kierowca.

Napastnicy zaatakowali chłopaka, bili go i kopali, a następnie siłą wciągnęli do auta. Wcisnęli go między przednie fotele a tylną kanapę. Na głowę założyli mu foliową torbę. Mariusz Zimoń zabrał mu telefon i wyrzucił go przez okno.

Nad Wartą nadal go bili. Potem próbowali zgwałcić pałką. Nie osiągnęli celu, bo nastolatek się bronił.

Motywem była rzekoma krzywda wyrządzona córce Mariusza Zimonia. Dziewczyna miała powiedzieć ojcu, że 16-latek upił ją, a następnie zgwałcił.

„Pomyślałem, że nie mogę tego tak zostawić i że muszę dać mu nauczkę. Postanowiłem, że po prostu dam mu wpierdol" – wyjaśniał Zimoń po zatrzymaniu.

Opowieść nastolatki od początku budziła jednak wątpliwości. Ani ona, ani jej ojciec nigdy nie zgłosili przestępstwa na policji. Sam porwany potwierdził natomiast, że doszło do współżycia, ale za zgodą dziewczyny.

Najmłodszy ze sprawców Franciszek Gogół ma dziś 18 lat. W chwili przestępstwa nie był jeszcze pełnoletni. Obrońcy domagali się łagodniejszego potraktowania, sąd uznał jednak, że nie ma do tego podstaw. – Pobłażanie sprawcy w takiej sytuacji prowadziłoby do nieuzasadnionego premiowania takiej osoby ze względu na wiek – oceniła sędzia Pospieska

We wtorek sędzia Izabela Pospieska podkreśliła, że krzywda mająca usprawiedliwiać odwet okazała się „wyimaginowana".

– Pokrzywdzony nie wykorzystał seksualnie córki oskarżonego – powiedziała. Dodała, że nawet obrońcy oskarżonych nie podważali tego ustalenia w apelacjach.

„TO NIE BYLI GRZECZNI CHŁOPCY"

Za organizatora samosądu sąd uznał Mariusza Zimonia. Mężczyzna był wcześniej karany za rozbój, kradzieże, oszustwo, udział w bójce i pobiciu oraz niepłacenie alimentów.

Sędzia Pospieska zwróciła uwagę, że sprawcy działali metodycznie i z premedytacją. Naruszyli kilka podstawowych dóbr pokrzywdzonego: wolność osobistą, nietykalność cielesną, zdrowie i wolność seksualną.

– To nie byli grzeczni chłopcy. To osoby z kryminalną przeszłością – mówiła. Podkreśliła, że nie powstrzymał ich także młody wiek ofiary.

Gdy policja zatrzymała Zimonia, miał na sobie koszulkę z nazistowską gapą. Orzeł trzymał w szponach tarczę ze swastyką o trzech ostrzach, symbolem używanym przez środowiska białej supremacji.

Zimoń nie ukrywał neonazistowskich i rasistowskich poglądów. Uczestniczył także w samozwańczych patrolach obywatelskich organizowanych w Śremie i innych miejscowościach pod Poznaniem.

Grupy przypominająca faszystowskie bojówki deklarowały, że pilnują porządku i zwracają uwagę cudzoziemcom.

„NIE MOŻNA PORÓWNAĆ NARKOTYKÓW DO PORWANIA"

Obrońcy przekonywali, że kary orzeczone przez sąd pierwszej instancji są zbyt surowe.

Adwokat Andrzej Bartkowiak, obrońca Zimonia, przywołał nawet wyrok w sprawie kiboli Lecha Poznań skazanych za przemyt i wprowadzenie na rynek kilku ton narkotyków. W tamtym procesie najwyższa kara wyniosła osiem lat więzienia. Mariusz Zimoń za zorganizowanie samosądu dostał siedem lat.

– Proporcje zostały zachwiane – przekonywał adwokat.

Sąd apelacyjny się z tym nie zgodził. – Nie można porównywać przestępstw narkotykowych z czynami przeciwko życiu, zdrowiu i wolności oraz wolności seksualnej – odpowiedziała sędzia Pospieska.

Zdaniem sądu wysokość kar odpowiada charakterowi popełnionych przestępstw i ich skutkom dla pokrzywdzonego.

– Kary są surowe, co nie oznacza, że są niesprawiedliwe – podkreśliła sędzia.

SĄD UWIERZYŁ PORWANEMU NASTOLATKOWI

Obrońcy próbowali podważyć także wiarygodność 16-latka. Kwestionowali jego relację, ocenę dowodów i kwalifikację prawną czynów.

Sąd apelacyjny odrzucił te argumenty. Sędzia Pospieska podkreśliła, że podstawą wyroku były nie tylko zeznania pokrzywdzonego, ale także wyjaśnienia samych oskarżonych.

Mariusz Zimoń już podczas pierwszego przesłuchania opisał porwanie w sposób w dużej części zgodny z relacją nastolatka. Biegły psycholog nie miał natomiast zastrzeżeń do wiarygodności 16-latka.

Pospieska zwróciła uwagę, że pokrzywdzony nie znał wcześniej oskarżonych i nie miał żadnego powodu, by ich fałszywie obciążać.

Sąd dostrzegł w jego relacji pewne nieścisłości. Porwany mówił na przykład o drewnianym kołku, choć w rzeczywistości sprawcy mieli pałkę z tworzywa sztucznego.

– Pokrzywdzony miał trudność z dokładnym odtworzeniem przebiegu zdarzenia. To normalne w przypadku osób po traumatycznych przeżyciach – podkreśliła sędzia.

PRAWOMOCNY WYROK ZA SAMOSĄD W ŚREMIE

Mariusz Zimoń jako jedyny z oskarżonych nie przeprosił pokrzywdzonego. Zgodnie z prawomocnym wyrokiem ma odsiedzieć w więzieniu siedem lat.

Sąd utrzymał w mocy także skazanie Franciszka Gogoła na pięć i pół roku więzienia, Michała Lindnera na sześć i pół roku oraz Jarosława Joachimiaka na półtora roku.

Joachimiak był kierowcą. Zdaniem sądu uczestniczył w porwaniu, ale nie brał udziału w pobiciu i próbie zgwałcenia.

Najmłodszy ze sprawców Franciszek Gogół ma dziś 18 lat. W chwili przestępstwa nie był jeszcze pełnoletni. Obrońcy domagali się łagodniejszego potraktowania. Sąd uznał jednak, że nie ma do tego podstaw. Gogół odpowiadał już przed sądem rodzinnym i pozostawał pod nadzorem kuratora.

– Pobłażanie sprawcy w takiej sytuacji prowadziłoby do nieuzasadnionego premiowania takiej osoby ze względu na wiek – oceniła sędzia Pospieska.

Na koniec uzasadnienia sędzia Pospieska wróciła do genezy całej sprawy. Nie byłoby jej, gdyby nie chęć wymierzania „sprawiedliwości" na własną rękę. Mariusz Zimoń nie zawiadomił policji o domniemanej krzywdzie córki. Sam wydał wyrok na 16-latka i zorganizował jego porwanie.

Zdaniem sądu krzywda jego córki była wyimaginowana, ale skutki wymierzonej przez niego „sprawiedliwości" są w pełni realne. Nastolatek doznał traumy, z którą mierzy się do dziś.

– Ta sprawa pokazuje, co dzieje się, gdy ludzie próbują zastąpić sąd i samodzielnie wymierzać sprawiedliwość – podkreśliła sędzia Pospieska.

Wyrok jest prawomocny. ●

eprasa.pl 5f5b593905

Transport publiczny

Trudna walka z wykluczeniem

Wykluczenie komunikacyjne to problem polityczny. Rządy boją się wprowadzać systemowe rozwiązania. Ale są w Polsce pozytywne przykłady – mówi dr Michał Beim, ekspert do spraw transportu.

• **Przystanek kolejowy w Patrzykowie na linii Warszawa - Poznań**
FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Tomasz Cylka

Gdy UNICEF Polska opublikował raport „Wykluczenie komunikacyjne dzieci i młodzieży w Polsce", z którego wynikało, że aż 14 proc. nastolatków w naszym kraju jest zagrożonych wykluczeniem transportowym, pojechałem do Złotowa w północnej Wielkopolsce. Chciałem się przekonać, jak ten problem wygląda na co dzień. To był jeden z powiatów wymienionych w tym dokumencie.

WYZWANIE

Sam Złotów, stolica 70-tysięcznego powiatu, i tak nie jest w najgorszej sytuacji. Leży na trasie linii kolejowej z Piły do Chojnic. Choć nie jest ona zelektryfikowana, to ma siedem połączeń Polregio oraz dwa pociągi PKP Intercity (Gdynia-Gorzów Wlkp.). Do tego w dni robocze jest 17 kursów PKS Piła (z tego pięć jeździ w dni nauki szkolnej). Jednak w sobotę ta liczba spada do siedmiu, a w niedzielę – zaledwie do trzech.

Gorzej wygląda sytuacja w miejscowościach położonych poza tym głównym szlakiem komunikacyjnym, gdzie są tylko pojedyncze kursy w dni robocze. Z rozmów w autobusie PKS Piła wyłaniał się taki oto obraz.

– W weekendy nie ma szans, żeby pojechać do znajomych albo do popularnego w Pile skateparku. Wszędzie wożą nas rodzice – opowiadały mi uczennice I LO w Pile.

– W soboty i niedziele szwagier podwozi mnie autem, bo nie mam innej możliwości. Dostać się do Złotowa z okolicznych wiosek to jest wzywanie! – to już pan Kazimierz, który pracuje w ochronie.

Dyrektorka Wydziału Komunikacji i Dróg Starostwa Powiatowego w Złotowie Joanna Różkowska: – Dla nas priorytetem jest, by dzieci i młodzież dowieźć do szkół. I z tego zadania wywiązujemy się w stu procentach.

W 2024 roku otwarto osiem takich połączeń, dwa lata później jest ich już 11 z dotacją w wysokości ponad 1 mln zł. – Zdajemy sobie sprawę, że potrzeby są większe, ale staramy się robić to, co na co nas stać – przekonywała dyrektorka.

PROBLEM POLITYCZNY

Takich powiatów jak złotowski jest w Polsce o wiele więcej. Część z nich leży w ogóle poza głównymi szlakami transportowymi i ich sytuacja jest jeszcze gorsza. W weekendy nic nie kursuje. Tym bardziej, że wykluczenie komunikacyjne to nie tylko sytuacja, gdy do konkretnej miejscowości nie dojeżdża autobus czy pociąg, ale i takie ograniczenia, gdy transport publiczny kursuje nie częściej niż co dwie-trzy godziny w ciągu dnia.

– To w Polsce problem polityczny. Rządy boją się wprowadzać systemowe rozwiązania – mówi „Wyborczej" dr Michał Beim, ekspert ds. transportu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. – Dlatego mamy tylko doraźne działania, jak Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych albo programy skonstruowane z myślą o konkretnym elektoracie, jak Kolej Plus – wskazuje.

Po dokumencie UNESCO ukazał się raport Ministerstwa Infrastruktury na temat wykluczenia komunikacyjnego w Polsce w latach 2021-2025. Badanie przeprowadzili naukowcy z czterech Politechnik: Poznańskiej, Gdańskiej, Śląskiej i Warszawskiej. Wynika z niego, że problem dotyczy aż 39 proc. punktów adresowych w całej Polsce. Największe kłopoty z transportem publicznym mają mieszkańcy województw: podlaskiego, lubelskiego, pomorskiego i warmińsko-mazurskiego. Zdaniem resortu infrastruktury wykluczenie komunikacyjne dotyczy 10 mln osób w całym kraju, czyli 27 proc. populacji.

Mieszkańcy zwracają też uwagę na trudności z przemieszczaniem się do przystanku (np. dystans lub brak chodnika), ograniczony dostęp do informacji o przewozach, a także koszty podróży. We wnioskach naukowcy wskazali m.in. konieczne zmiany prawne. Proponują też szczegółowe rozwiązania, jak obowiązek publikowania cyfrowych rozkładów jazdy w oparciu o jednolitą bazę przystanków, tworzenie i koordynowanie planów transportowych na szczeblu wojewódzkim oraz przeznaczenie wyodrębnionych funduszy na walkę z wykluczeniem komunikacyjnym i przyjęcie minimalnej częstotliwości kursowania dla transportu regularnego.

– Cześć z tych rozwiązań uwzględniała nowelizacja ustawy o publicznym transporcie zbiorowym oraz ustawy o Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych, ale została w sierpniu tego roku zawetowana przez prezydenta. Nie bronię tego weta, jednak to nie było systemowe rozwiązanie problemu – mówi dr Beim.

ZACZNIJMY OD ŚCIEŻEK

Co trzeba zatem zrobić, by zacząć realną walkę z wykluczeniem komunikacyjnym?

– Należy wprowadzić w życie to, co na razie mamy w teorii. Myślę tu na początek o budowie ścieżek pieszo-rowerowych na drogach krajowych, wojewódzkich, a także powiatowych czy gminnych, które łączą poszczególne miejscowości – wylicza dr Beim.

Proponuje też ustanowienie ogólnopolskiego minimum walki z wykluczeniem. – To dwie pary połączeń rano i dwie pary po południu do każdej gminy, a gdy powiatowe urzędy pracy uznają to za konieczne, również wieczorem na trzecią zmianę – mówi.

Ekspert mocno zwraca też uwagę na konieczność ujednolicenia ulg na kolej i autobusy. – Jako wykładowca akademicki mam 33 proc. zniżki na kolej, ale 37 proc. ulgi na przewozy autobusowe, ale tylko w przypadku biletu miesięcznego. Nie mam za to żadnych ulg na komunikację miejską. To jeden z wielu absurdów – wylicza.

DOBRE PRZYKŁADY

Nasz rozmówca przyznaje, że są w Polsce dobre przykłady walki z wykluczeniem komunikacyjnym. – To na przykład Komunikacja Beskidzka na południu Polski albo gmina Lipno w województwie kujawsko-pomorskim – wskazuje.

Spółka Komunikacja Beskidzka to dawny PKS Bielsko-Biała. Jest przykładem udanego przekształcenia tradycyjnego przewoźnika w nowoczesny, zintegrowany system transportu publicznego oparty na współpracy samorządów. Właścicielem jest Beskidzki Związek Powiatowo-Gminny, zrzeszający lokalne gminy i powiat.

– Zainwestowano w ekologiczny tabor, który jest rozpoznawalny na ulicach. Spółka sięga po dotacje unijne i krajowe. Stworzono atrakcyjny rozkład jazdy. Cena za bilet też jest przystępna, podróżni mogą korzystać z aplikacji – wylicza dr Beim. Podobne działania, choć na mniejszą skalę, wprowadzono na terenie aglomeracji i metropolii poznańskiej (PKS Poznań). Z kolei w gminie Lipno (niedaleko Włocławka) i w całym powiecie lipnowskim od 2017 roku rozwijana jest siatka połączeń autobusowych. Dzięki niej na kursy mogą liczyć mieszkańcy wielu małych wsi.

Na inne rozwiązanie zdecydowały się Koleje Wielkopolskie, które uruchomiły w godzinach wieczornych oraz w weekendy dodatkowe połączenia autobusowe z Konina do Turku. Są one uzupełnieniem dla przewozów komercyjnych w ciągu dnia. To taka rekompensata za rezygnację z budowy nowej linii kolejowej forsowanej przez PiS, a wycenionej aż na ponad 1,2 mld zł.

Skutecznym narzędziem w walce z wykluczeniem transportowym wydawał się program Kolej Plus. – Plan był dobry, ale zwyciężyła polityka. PiS chciał realizować projekty przede wszystkim w tych miejscach, gdzie mógł liczyć na poparcie swojego elektoratu. Gdyby wcielić go w życie według wskazań polityków, to przecinano by wstęgi przed wyborami w 2027 i 2029 roku – mówi dr Beim. – Niestety, koszty takiej inwestycji rosną bardzo szybko. Drożeje też tabor kolejowy i to znacząco w porównaniu z autobusowym. Uruchomienie pociągu też jest o wiele droższe, co w przypadku bocznych linii wpływa na całość finansów. Ważne, by przywracać kolej tam, gdzie ma to uzasadnienie, ale transport szynowy nie trafi do każdej wsi – wskazuje.

Mamy dziś wiele przykładów, gdzie powrót kolei okazał się sukcesem, jak np. Koleje Dolnośląskie jeżdżące z Jeleniej Góry do Karpacza. Gdzie indziej są problemy, jak np. na trasie z Gniezna do Sławy Wlkp. Tu szumnie zapowiadano powrót kolei, wyremontowano tory, ale są problemy z peronami.

– Korzystajmy z dobrych rozwiązań, jakie zastosowano w Czechach albo w Niemczech. Na pewno na tym zyskamy – podsumowuje dr Beim. ●

Miliony wykluczonych

10

MLN

• **Tylu osób w całym kraju, zdaniem Ministerstwa Infrastruktury, dotyczy wykluczenie komunikacyjne. To 27 proc. populacji**

OGŁOSZENIE Wrocław/34456445

eprasa.pl 5f5b593905

Pani dr Alinie Paszkowskiej

wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

Mamy

składają

koleżanki i koledzy z Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii Wielkopolskiego Centrum Onkologii w Poznaniu.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34459998

Z ogromnym żalem zawiadamiamy
o tragicznej śmierci naszej Ukochanej

Żony, Mamy i Babci

Ś.P. Aleksandry Grebieniow

z domu Hernik

lekarz ginekolog

Ceremonia pogrzebowa odbędzie się w poniedziałek
9 listopada 2026 roku o godzinie 12:45
na cmentarzu Miłostowo w Poznaniu (wejście od ul. Gnieźnieńskiej).
Wcześniej, tego samego dnia, o godz. 11:00 odbędzie się msza św. w kościele
Matki Bożej Różańcowej przy ul. Arkońskiej w Poznaniu.

Pogrążona w smutku rodzina

www.nekrologi.wyborcza.pl/34460120

ODESZLI.pl
Stwórz Miejsce Pamięci
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

INFORMACJA
Prezydenta Miasta Piły
z dnia 3 listopada 2026 r.

Działając na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399, z późn. zm.) Prezydent Miasta Piły informuje, że 3 listopada 2026 r. zostały wywieszone na okres 21 dni w siedzibie Urzędu Miasta Piły wykazy nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, określone zarządzeniami Prezydenta Miasta Piły:

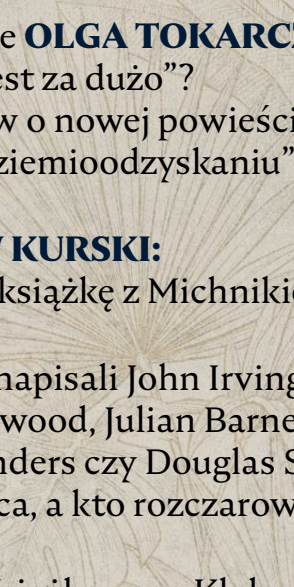
1) Nr 977(286)26 w sprawie ogłoszenia wykazu nieruchomości położonej przy ul. Lutyckiej 61 w Pile przeznaczonej do sprzedaży na rzecz użytkownika wieczystego w drodze bezprzetargowej,
2) Nr 978(287)26 w sprawie ogłoszenia wykazu nieruchomości położonej przy ul. Młodych w Pile przeznaczonej do sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego.

Powyższe wykazy zamieszczono na stronie internetowej Urzędu Miasta Piły w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem www.bip.pila.pl.

Poznań/34460010

GAZETA wyborcza DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

- **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
- **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
- **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT:
kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl nekrologi.wyborcza.pl

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

SZCZEPAN TWARDOCH: Jaka jest nowa powieść laureata Nike?

O czym pisze **OLGA TOKARCZUK** w „Świata jest za dużo”?
Inga Iwasiów o nowej powieści noblistki i „pisaniu o ziemioodzyskaniu”

JAROSŁAW KURSKI:
Jak pisałem książkę z Michnikiem?

Co nowego napisali John Irving, Margaret Atwood, Julian Barnes, George Saunders czy Douglas Stuart. Kto zachwyca, a kto rozczarował?

Spotkanie Książkowego Klubu Książki, targi, festiwale książkowe oraz przegląd jesiennych nowości

W sprzedaży, również z bezpłatną dostawą do paczkomatu

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl**
Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

eprasa.pl 5f5b593905

wyborcza.pl
wyborcza TV
6-12 LISTOPADA 2026
VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+

„LATARNIE”.
SERIAL DC JAK KLASYCZNY KRYMINAŁ
S. 4-5

„MIŁOŚĆ TWOJEGO ŻYCIA”.
STUDIUM GŁĘBOKIEJ ROZPACZY
S. 5

„NORYMBERGA”.
RUSSELL CROWE
JAKO HERMANN GOERING
S. 5

PIERŚCIENIE WŁADZY

W Śródziemiu rodzi się niezwykły trójkąt

S. 2-3

VOD

W trzecim sezonie „Pierścieni Władzy" Sauron musi znaleźć nowy sposób, by zdobyć to, czego pragnie najbardziej

FOT. BEN ROTHSTEIN/PRIME

SAURON ma nowy cel

W „Pierścieniach Władzy" nic już nie jest takie samo. Wraca najdroższy serial świata.

Choć „Pierścienie Władzy" to przede wszystkim opowieść o tym, jak Sauron dąży do wykucia Jedynego Pierścienia, który zapewni mu władzę nad całym Śródziemiem, równie istotna okazuje się jego skomplikowana relacja z Galadrielą.

W poprzednim sezonie Mroczny Pan ukrywał się pod fałszywą tożsamością Halbranda: zdobył zaufanie elfów, pomagał w wykuciu Pierścieni Władzy i niemal do samego końca skutecznie ukrywał swoje prawdziwe zamiary. Udało mu się także zbliżyć do Galadrieli, która po latach rozłąki z zaginionym mężem Celebornem zmagała się z coraz większą samotnością. Teraz twórcy serialu stawiają ten konflikt w centrum opowieści. Do historii powraca Celeborn, a Sauron musi znaleźć nowy sposób, by zdobyć to, czego pragnie najbardziej.

O tym, jak wygląda ten niezwykły trójkąt i dlaczego Mroczny Pan wciąż nie potrafi zrozumieć Galadrieli, rozmawialiśmy z Charliem Vickersem i debiutującym w serialu Jamiem Campbellem Bowerem.

Sauron, Galadriela i zaginiony mąż

Rodzące się uczucie między Galadrielą a Sauronem wywołało wśród fanów Tolkiena najwięcej emocji. Trzeci sezon ten wątek częściowo prostuje, bo po latach odnajduje się zaginiony Celeborn. Jest tu postacią o tyle ważną, że jako ostatni z elfów posiada wiedzę potrzebną do wykucia Jedynego

Pierścienia. To wymaga od Saurona – mistrza manipulacji – karkołomnej strategii.

– Celeborna i Galadrielę łączy miłość, a Sauron jest mroczną postacią, która krąży wokół nich i sieje spustoszenie. Galadriela dwukrotnie go odrzuciła – powiedziała, że nie przyłączy się do jego misji podboju świata. Myślę, że Sauron nadal czuje się z nią związany, choć bez wątpienia są teraz wrogami. Ostatecznie to Celeborn staje się głównym obiektem jego zainteresowania, bo to on skrywa potrzebną mu tajemnicę. Dla Saurona jest kluczem do wszystkiego – opowiada Charlie Vickers, serialowy Sauron.

– Choć Celeborna i Galadrielę łączy wręcz kosmiczna miłość, to z racji długiej rozłąki jest w nim duża wrażliwość i podatność na zranienie. Sauron nie jest głupi i wykorzysta każdą okazję, jaką zdoła dostrzec. Wyważy te drzwi, by zdobyć to, czego pragnie – dodaje Jamie Campbell Bower.

„Chcesz ze mną zdobyć trochę władzy?"

Czy są w stanie powiedzieć, który z ich bohaterów lepiej rozumie Galadrielę?

– Myślę, że Sauron bardzo dobitnie udowodnił, że w ogóle jej nie rozumie. Jego zgubą jest to, że za nic nie potrafi zrozumieć ani pojąć dobra. W tym aspekcie nie docenia Galadrieli i jej wrodzonej dobroci. Myślę, że Celeborn to dostrzega i zdecydowanie lepiej ją rozumie niż Sauron – twierdzi Vickers.

– Dokładnie! Ale Celeborn musi też w tym wszystkim porzucić swoje wyobrażenie o tym, kim według niego Galadriela przez cały ten czas była – zmierzyć się z tym, kim ona naprawdę jest. Sauron po prostu pyta ją: „Chcesz ze mną zdobyć trochę władzy? Masz coś, co mogłoby mi się spodobać, wiesz?". Tymczasem Celeborn naprawdę ją dostrzega – podkreśla Campbell Bower.

Rozmawiając z aktorami, którzy zagrali jednych z najbardziej przerażających złoczyńców kultury popularnej ostatnich czasów, trudno było nie zapytać ich o to, co w „Pierścieniach Władzy" definiuje zło.

– Patrząc z perspektywy Saurona, uważam, że jego zło wynika w pewnym sensie z dobrych intencji. W swoim mniemaniu stara się czynić dobro w Śródziemiu. Chce spełnić swoje pragnienie porządku, struktury, odbudowy i uzdrowienia. Wymienia te wszystkie pozytywne słowa, a jednocześnie popełnia wiele złych czynów. Nie cofnie się przed niczym, by osiągnąć to, co uważa za dobro. A przy okazji tworzy zło – twierdzi Charlie Vickers.

– Myślę, że Charlie ujął to delikatnie: to właśnie ślepa wiara Saurona w to, że to, co robi, jest ostatecznie słuszne, jest tak niepokojąca i tak zła – podsumowuje Jamie Campbell Bower.

Choć Celeborna i Galadrielę łączy wręcz kosmiczna miłość, to z racji długiej rozłąki jest w nim duża wrażliwość i podatność na zranienie

FOT. BEN ROTHSTEIN/PRIME

Twórcy zmieniają zasady gry

Trzeci sezon „Pierścieni Władzy" zaczyna się pięć lat po wydarzeniach z drugiego sezonu. O zmianach opowiadają nam J.D. Payne, showrunner i scenarzysta serialu i Cynthia Addai-Robinson, odtwórczyni roli Míriel, ostatniej prawowitej władczyni i królowej Númenoru.

– Wydaje mi się, że kiedy fabuła rozwija się w taki sposób, widzowie muszą nadążyć za serialem – w pozytywnym sensie. Spotykamy postaci w nowych miejscach, sytuacjach i układach, których się nie spodziewaliśmy. Liczymy na to, że publiczność będzie zaskoczona i zainteresowana, gdy odkryje, że np. Theo przez cały ten czas był dręczony przez Númenorejczyków, a Galadriela i Arondir razem walczyli w potyczkach. To sprawia, że widzowie muszą włożyć trochę wysiłku w to, by zorientować się w nowym układzie – tłumaczy J.D. Payne.

Z tego zabiegu bardzo zadowolona jest Cynthia Addai-Robinson.

– W Númenorze przez pięć lat podziały, które sygnalizowaliśmy pod koniec drugiego sezonu, jeszcze bardziej się pogłębiły. Pharazôn przejął pozycję przywódcy – a przynajmniej tak mu się wydaje. Tymczasem Míriel przeniosła się na drugą stronę Númenoru, gdzie organizuje ruch oporu. Jeśli sądzicie, że wiecie, dokąd zmierza cała ta historia, to muszę wam powiedzieć, że w mojej części świata dochodzi do niesamowicie emocjonujących i wysoce dramatycznych wydarzeń. A to wszystko oczywiście wiąże się z historią Saurona i jego dążenia do wykucia Jedynego Pierścienia – podkreśla Cynthia Addai-Robinson.

Aktorce wtóruje J.D. Payne.

– Kolejną zaletą pięcioletniego przeskoku w fabule jest to, że zmienia on strukturę sezonu. W dwóch pierwszych napięcie budowaliśmy stopniowo i zmierzaliśmy do wielkiej bitwy. Teraz od wielkiej bitwy zaczynamy. To nadaje całości zupełnie inny klimat. Zmierzamy do kluczowego motywu Saurona i Pierścienia, a także wszystkich konsekwencji jego działań – podkreśla scenarzysta.

„Odkryłem w Gandalfie iskrę radości"

Gandalf to postać, którą publiczność bardzo dobrze zna i ma na jej temat konkretne wyobrażenia. O to, jak planuje zaskoczyć widzów w nowym sezonie, zapytaliśmy Daniela Weymana, który gra słynnego czarodzieja w „Pierścieniach Władzy".

– To ciekawe pytanie, bo w tej serii często sam siebie zaskakiwałem. Odkryłem w Gandalfie iskrę radości, która nie znikała nawet w najgorszych sytuacjach – taki moment więzi, którą odczuwa w towarzystwie innych istot. To zawsze tliło się w jego wnętrzu i było czymś cudownym. To było dla mnie naprawdę nowe doświadczenie – mówi aktor.

– Wydaje mi się, że kiedy wcześniej Nieznajomy znajdował się w trudnych sytuacjach, ogarniały go panika i obawy, a on szybko chciał znaleźć rozwiązanie problemów. Teraz w Gandalfie zaszła prawdziwa zmiana – nawet gdy sytuacja przybiera zły obrót, ale on jest z kimś innym, w jego wnętrzu wciąż tli się ten cudowny, ciepły blask. Bardzo podobało mi się doświadczanie tego wszystkiego – podkreśla Weyman.

Justyna Bryczkowska

WŁADCA PIERŚCIENI: PIERŚCIENIE WŁADZY

serial fantasy, USA 2022-, tw. Patrick McKay, John D. Payne, wyk. Markella Kavenagh, Robert Aramayo, Owain Arthur, Morfydd ClarkSophia Nomvete, Charlie Vickers, Daniel Weyman, Benjamin Walker,

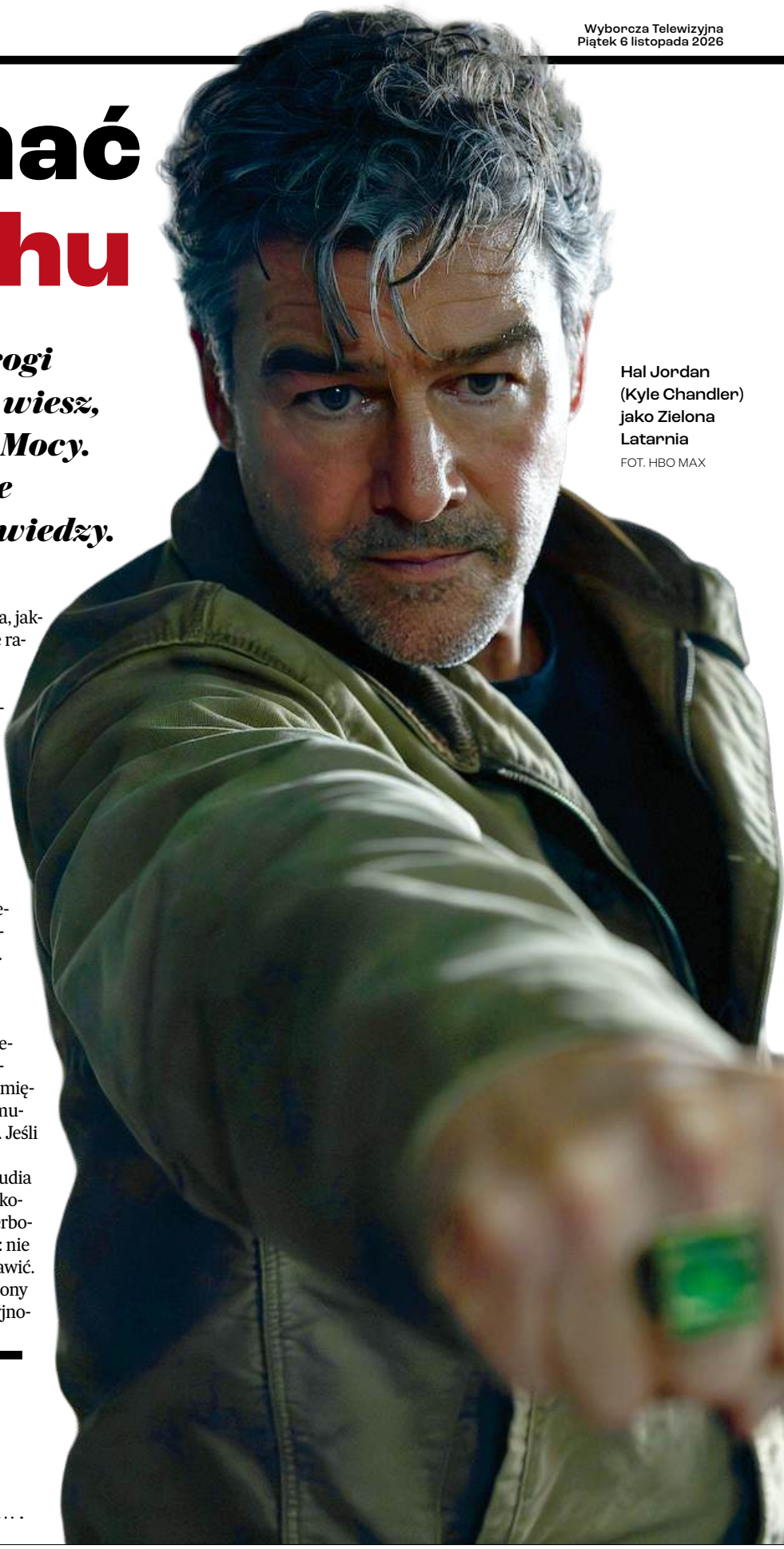
3 sezony, Prime Video

Pierwsze cztery odcinki trzeciego sezonu 11 listopada 2026 r. Odcinki piąty i szósty – 18 listopada, siódmy i ósmy – 25 listopada.

VOD

Nie znać strachu

Nie przejmuj się, drogi czytelniku, jeśli nie wiesz, czym jest Pierścień Mocy. „Latarnie" świetnie oglądają się bez tej wiedzy.

Hal Jordan (Kyle Chandler) jako Zielona Latarnia
FOT. HBO MAX

Hal Jordan to jest gość. Wygląda, jakby długo wirował się w pralce razem ze swoimi ciuchami, ma worki pod oczami i charakter papieru ściernego. A, jest też superbohaterem. Zmęczonym życiem i ratowaniem świata oraz bardzo niezadowolonym z tego, że przydzielono mu ucznia – Johna Stewarta, byłego marine, który nie zna strachu.

Jest rok 2016, John terminuje u Hala, który nie ma ochoty czegokolwiek go uczyć. Kiedy w małym miasteczku w Nebrasce, podczas meczu dochodzi do strzelaniny, ta skazana na siebie para postanawia wspólnie odkryć, kto stoi za tragedią.

Superbohater na tropie

Hal w swoim stylu od razu zraża do siebie miejscową szeryf, lokalnego biznesmena, który trzyma mieścinę w garści, a kiedy okazuje się, że morderstwa są częścią międzygalaktycznej intrygi, mentor i uczeń muszą w końcu nauczyć się współpracować. Jeśli wcześniej się nie pozabijają.

To punkt wyjścia serialu „Latarnie" studia DC, dziwacznej produkcji superbohatersko-kryminalnej Jako człowiek, który o superbohaterach wie raczej niewiele, uspokajam: nie trzeba znać świata DC, żeby dobrze się bawić.

Hal Jordan (Kyle Chandler), wymiętolony śmiałek, to klasyczny bohater kina policyjno-

LATARNIE
serial sci-fi, USA 2026, wyk. Kyle Chandler, Aaron Pierre, Kelly Macdonald, J. Alphonse Nicholson, Jason Ritter

8 odc., HBO Max

-detektywistycznego. Powinien przejść na emeryturę, ale nie chce i nie umie, bo wysechłby z samotności.

Uczeń i mistrz

Akcja „Latarni" lawiruje między 2016 a 2026 r., są też retrospekcje z lat 1996 i 2006. Sama intryga jest mocno przewidywalna, podobnie jak tożsamość mordercy i czarnych charakterów. Na całe szczęście nie jest najważniejsza. Gwoździem programu jest relacja Hala i Johna.

John był wychowywany tak, żeby nie znać strachu. To kluczowe, bo kiedy rola Zielonej Latarni, strażnika równowagi w kosmosie, jest przekazywana kolejnemu wybrańcowi, kandydat musi odpowiedzieć na pytanie, czy czuje strach. Ojciec Johna czuł, dlatego Zieloną Latarnią został w 1996 roku Hal Jordan.

Za namową tajemniczych Strażników matka Johna postanowiła wyszkolić syna na kolejną Zieloną Latarnię. Trening był trudny. Efekt? Chłopak wyrósł na rosłego, silnego chłopa, który zawsze wykonuje rozkazy i nigdy się nie boi. Trudno mu więc patrzeć na Hala, który często pachnie niestrawionym alkoholem, niezbyt serio podchodzi do swojej roli, a przede wszystkim nie chce rozstać się z Pierścieniem Mocy i Latarnią Mocy.

Napięcie narasta – któryś będzie musiał w końcu ustąpić. Czekanie na to, który z nich się ugnie, sprawia podczas oglądania „Latarni" ogromną frajdę. Większą daje jedynie obserwowanie Hala, który z urokiem podstarzałego Hana Solo organizuje wokół siebie festiwal autodestrukcji.

Mam wątpliwości

Nie przejmuj się, drogi czytelniku, jeśli nie wiesz, kim jest międzygalaktyczny przestępca Sinestro, nie zniechęcaj się też, jeśli zdziwi cię obecność Nathana Filliona w superbohaterskim stroju, z fryzurą obciętą pod wyszczerbionym garnkiem.

„Latarnie" są napisane tak, by widz całkowicie nieświadomy mitologii DC mógł się dobrze bawić.

Najsłabszym ogniwem produkcji jest póki co wcielający się w Johna Brytyjczyk Aaron Pierre. Ma najbardziej płytko napisaną postać. Posłuszny, sztywny i wiecznie przejęty przestrzeganiem zasad, niknie w każdej wspólnej scenie z Chandlerem.

W finale „Latarni" dzieje się to, co nieuniknione. John wreszcie przyjmuje Pierścień Mocy, wzbija się w powietrze – teraz to on będzie musiał wykonywać tę niewdzięczną robotę. Czy dla 2. sezonu „Latarni" to dobrze? Mam wątpliwości.

Marta Górna

Studium głębokiej rozpaczy

Są takie filmy, które zostają pod skórą na trochę dłużej niż inne, chociaż wcale byśmy się tego nie spodziewali.

„Miłość twojego życia" wydaje się zdradzać fabułę już tytułem. Jednak produkcję trudno nazwać schematyczną. Po seansie tytuł przestaje brzmieć tak infantylnie, a film zaowoc ował u mnie okropniejszymi koszmarami niż niejeden horror.

Dramat ze scenariuszem Julii Cox opowiada o Mayi (Margaret Qualley), która żyje z dala od rodzinnego ciepła i marzeń o wielkiej miłości. Święta spędza z przyjacielem Jasonem (Patrick Schwarzenegger), a długie godziny pracy odreagowuje, odrestaurowując stare meble. Kiedy zjawia się u progu sprzedawcy wypatrzonej w sieci komody, drzwi otwiera jej Charlie (Gabriel Basso). Między nowo poznaną parą iskrzy od razu.

Podręcznikowe romansidło?

Początek historii Mayi i Charliego brzmi jak podręcznikowe romansidło. Trudno nie przewracać oczami, kiedy dziewczyna zgadza się na kolejne spotkanie ze sprzedawcą komody. Jeszcze bardziej ckliwie robi się, gdy para bierze nietypowy ślub w swoim mieszkaniu w gronie najbliższych i recytuje mało wyszukane przemowy.

Historia nabiera nieco głębi, gdy Maya poznaje rodzinę Charliego. Wycofana, przestraszona dziewczyna szybko otwiera się na nowe relacje. Bohaterka wyraźnie odzyskuje wiarę w sens budowania rodziny, a nawet zaczyna przekonywać się do zostania matką.

Sielankę przerywa wybuch pandemii, która niweczy plany i marzenia pary. Od tej pory film wyrywa się ze schematu i skupia na psychice głównej bohaterki. Jej sytuacja zmusza do przemyśleń na temat miłości, tożsamości, odpowiedzialności, wstydu, samotności i cierpienia. Nagle „Miłość twojego życia" zmienia się w studium głębokiej rozpaczy osoby, która traci sens życia i zatapia się w emocjonalnej pustce.

Mroczny i melancholijny

Chociaż film Rachel Morrison jest nakręcony w pięknych sceneriach, nie przestaje być nieco mroczny i melancholijny. Najmocniejszym punktem jest tutaj niezaprzeczalnie Margaret Qualley, która nigdy wcześniej nie grała tak wiarygodnie. Aktorka wypada świetnie zarówno w scenach, w których musi przekazać widzom swoją ekscytację zmieszaną z niepewnością i zakłopotaniem, co kiedy targa nią obezwładniający ból i bezradność.

Najmocniejszym punktem filmu jest Margaret Qualley w roli Mayi

FOT. PRIME VIDEO

Twórczynie „Miłości twojego życia" chciały stworzyć film bardzo realistyczny. Słychać to w męczących dialogach i ilości przegadanych scen. Niestety zamysł ginie pod scenariuszem, w którym uwierają leniwe rozwiązania i brak dbałości o szczegóły.

Naturalizmowi przeczy tu także montaż obrazu, który skutkuje rwaną narracją, a ta co chwilę wytrąca z rytmu historii i emocji.

„Miłości twojego życia" trudno odmówić kilku niezłych pomysłów i próby wyrwania się ze schematu. Ostatecznie jednak film pozostawia po sobie niedosyt i żal, że najlepsza rola w karierze Margaret Qualley została zmarnowana na tak niedopracowaną, a miejscami nużącą wręcz produkcję.

Joanna Chojnacka

MIŁOŚĆ TWOJEGO ŻYCIA

dramat, romans, USA 2026, tw. Rachel Morrison, wyk. Margaret Qualley, Aaron Pierre, Patrick Schwarzenegger, Gabriel Basso, Catherine Keener

Prime Video

TV/VOD

Hermann Goering jak toksyczna ropucha

Czy nazistowski zbrodniarz może być pociągający? Zdecydowanie nie powinien.

Russell Crowe jako Hermann Goering jest charyzmatyczny, czarujący i przebiegły
FOT. MONOLITH FILMS

Russell Crowe pokazał, że dzięki charyzmie może być także przekonującym zbrodniarzem wojennym. W filmie „Norymberga" wcielił się w Hermanna Goeringa, przewodniczącego Reichstagu i wicekanclerza. A zarazem najwyższego rangą nazistę, który stanął przed trybunałem podczas historycznego procesu, jaki alianci wytoczyli ludziom odpowiedzialnym m.in. za Holokaust.

Z potężną nadwagą i w jasnoniebieskim mundurze lotnika Goering wyglądał absurdalnie na błotnistej drodze pełnej uchodźców. Równie absurdalnie wyglądał w celi w Norymberdze, będąc w tym samym mundurze. To tam odwiedzał go grany przed Ramiego Maleka amerykański psychiatra Douglas Kelley, wyznaczony do oceny kondycji oskarżonych przed procesem.

To między nimi dwoma rozgrywa się główny pojedynek filmu Jamesa Vanderbilta, opartego na reportażu „Norymberga. Naziści oczami psychiatry" Jacka El-Haia. Goering ten pojedynek wygrywa. A raczej wygrywa go Russell Crowe. Jest charyzmatyczny, czarujący, przebiegły. Może wygląda jak wielka niebieska ropucha, ale jak to w przyrodzie – te zdecydowanie ubarwione są zazwyczaj toksyczne i jadowite.

Filmowa przestroga

Goering rozgrywa Kelleya, a widzowi nie pozostaje tylko to podziwiać. Tak, ten człowiek jest zbrodniarzem. Tak, jest godzien potępienia i powinna go spotkać ostateczna kara, ta znana już egipskim faraonom – wymazanie nazwiska z kart historii. Ale tak się nie stało. Uznaliśmy, że będziemy się z tej historii uczyć. Obiecaliśmy też, że nie popełnimy starych błędów, że „nigdy więcej".

„Norymberga" jest więc lekcją. Lekcją, że naziści nie różnili się od zwykłych ludzi i nie mieli jednej psychicznej czy psychologicznej cechy czyniącej z nich zbrodniarzy.

Właśnie dlatego Crowe w roli Goeringa to doskonały wybór. Publiczność dobrze go zna i podziwia, a jednak tutaj gra zło wcielone. Rola Goeringa pozwala mu naprawdę dobrze wykorzystać naturalną charyzmę.

Od naziola do nazisty

Można nawet uznać, że kariera 61-letniego aktora zatoczyła koło. Zaczęła się przecież na dobre od roli neonazisty. Charyzmatycznego i złowrogiego przywódcę gangu skinheadów zagrał w filmie „Romper Stomper" z 1992 r. Obraz miał być przestrogą, ale nieoczekiwanie stał się kultowy w środowisku, które opisywał. Duża w tym zasługa samego Crowe'a.

Do Australii przeprowadził się z rodzinnej Nowej Zelandii w wieku czterech lat, a jako 31-latek ruszył na podbój Hollywood. W 1995 roku wystąpił w czterech filmach, lecz prawdziwy przełom przyniosły mu „Tajemnice Los Angeles". Dwa lata później dostał pierwszą nominację do Oscara za „Informatora", a „Gladiator" Ridleya Scotta okazał się światowym przebojem. Passę potwierdził „Piękny umysł", w którym zagrał chorego na schizofrenię noblistę i zdobył trzecią nominację do Oscara.

Grał z wielkim poświęceniem

Z czasem Crowe zaczął szukać nowych wyzwań. Spróbował sił w komedii romantycznej, ale „Dobry rok" nie okazał się dobrym filmem. Podobnie było z późniejszymi produkcjami, takimi jak „Robin Hood" czy „Noe". Grał z dużym poświęceniem, lecz efekty rzadko dorównywały jego zaangażowaniu.

Zaskoczenie wywołał jego angaż do roli inspektora Javerta w ekranizacji musicalu „Les Misérables. Nędznicy" z 2012 r. Potem przyszła pora na komedię. Jak pokazał film „Nice Guys. Równi goście" z 2016 roku, Crowe ma doskonałe wyczucie gatunku.

W 2014 r. zadebiutował jako reżyser filmem „Źródło nadziei". Zagrał w nim też główną rolę.

Później trudno było jednak znaleźć udane filmy z jego udziałem. Zaczął budzić obawy, że zmieni się w kolejnego Nicolasa Cage'a, aktora rozmieniającego się na drobne w słabych produkcjach. Na szczęście pojawiła się „Norymberga", a z nią rola tak mięsista, że mógł w nią wbić zęby i pokazać po raz kolejny, jak charyzmatycznym jest aktorem.

Maja Staniszewska

NORYMBERGA
dramat historyczny, USA, Węgry 2025, tw. James Vanderbilt, wyk. Rami Malek, Russell Crowe, Michael Shannon, Leo Woodall, John Slattery, Richard E. Grant

sobota | 20:00 | canal+ premium
oraz na vod Canal+ i Prime Video

„WYBORCZA TV". Redakcja: Magdalena Birska; **Projekt makiety „Wyborczej TV":** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda;
Wydawca: Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl
Naświetlanie i druk: Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** Prime Video; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.**
Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

PIĄTEK 6.11

FORMUŁA 1

• GRAND PRIX SÃO PAULO
1. sesja treningowa
16:25 | ELEVEN SPORTS 1
2. sesja treningowa
19:55 | ELEVEN SPORTS 1

HOKEJ NA LODZIE

• EUROPEJSKA LIGA NARODÓW
Turniej w Sosnowcu
19:50 | TVP SPORT

KOSZYKÓWKA

• NBA
Los Angeles Lakers – Portland Trail Blazers
04:00 | TVP SPORT

• PGE BASKET LIGA
Enea Astoria Bydgoszcz – PGE Start Lublin
20:10 | POLSAT SPORT 3

PIŁKA NOŻNA

• BUNDESLIGA
Hamburger SV – Borussia Mönchengladbach
20:20 | ELEVEN SPORTS 3

• PKO BP EKSTRAKLASA
Motor Lublin – Wisła Płock
17:55 | CANAL+ SPORT 3 HD
Wisła Kraków – Cracovia
20:25 | CANAL+ SPORT 3 HD, CANAL+ SPORT 4 HD

• PREMIER LEAGUE
Everton FC – Coventry City
20:55 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
Venezia FC – Udinese Calcio
20:40 | ELEVEN SPORTS 2

TENIS

• ATP 1000 – ROLEX PARIS MASTERS
14:00 | 17:00 | 19:00 | 21:00 | POLSAT SPORT 2

SOBOTA 7.11

FORMUŁA 1

• GRAND PRIX SÃO PAULO
3. sesja treningowa
15:25 | ELEVEN SPORTS 1
Kwalifikacje
18:55 | ELEVEN SPORTS 1

HOKEJ NA LODZIE

• EUROPEJSKA LIGA NARODÓW
Turniej w Sosnowcu
14:35 | TVP SPORT

KOSZYKÓWKA

• PGE BASKET LIGA
Dziki Warszawa – Anwil Włocławek
17:25 | POLSAT SPORT 3

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 2. LIGA
Znicz Pruszków – Podhale Nowy Targ
12:10 | TVP SPORT

• BUNDESLIGA
1. FSV Mainz 05 – Bayern Monachium
15:20 | ELEVEN SPORTS 2
Borussia Dortmund – SV 07 Elversberg
15:20 | ELEVEN SPORTS 3
VfB Stuttgart – SV Werder Brema
18:20 | ELEVEN SPORTS 3

• PKO BP EKSTRAKLASA
Korona Kielce – Radomiak Radom
12:10 | CANAL+ SPORT 3 HD
Śląsk Wrocław – Piast Gliwice
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Górnik Zabrze – Wieczysta Kraków
17:25 | CANAL+ SPORT 3 HD
Widzew Łódź – Pogoń Szczecin
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
Leeds United – Tottenham Hotspur
13:25 | CANAL+ EXTRA 1
Arsenal FC – Hull City
15:55 | CANAL+ EXTRA 1
Fulham FC – Newcastle United
15:55 | CANAL+ EXTRA 2
Nottingham Forest – Manchester City
18:25 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
Cagliari Calcio – Frosinone Calcio
14:55 | ELEVEN SPORTS 4
Parma Calcio 1913 – Bologna FC 1909
17:55 | ELEVEN SPORTS 2
AS Roma – US Sassuolo Calcio
20:40 | ELEVEN SPORTS 2

SIATKÓWKA

• TAURON LIGA
Stilon Gorzów – ZAKSA Kędzierzyn-Koźle
14:45 | POLSAT SPORT 1
Podziemia Kredowe ChKS Chełm – Neonet Norwid Częstochowa
17:50 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP 1000 – ROLEX PARIS MASTERS
1. półfinał
15:30 | POLSAT SPORT 2
2. półfinał
17:30 | POLSAT SPORT 2

NIEDZIELA 8.11

FORMUŁA 1

• GRAND PRIX SÃO PAULO
Parada kierowców
16:00 | ELEVEN SPORTS 1
Wyścig
17:55 | ELEVEN SPORTS 1

W czwartkowym meczu Basket Ligi Enea Astoria Bydgoszcz (na zdjęciu Karol Kamiński) podejmie PGE Start Lublin. Transmisja w Polsat Sport 3

KOLARSTWO

• KRYTERIUM SINGAPURU
09:30 | EUROSPORT 2

KOSZYKÓWKA

• NBA
Chicago Bulls – Philadelphia 76ers
22:45 | TVP SPORT

• PGE BASKET LIGA
AMW Arka Gdynia – Legia Warszawa
12:30 | POLSAT SPORT 1
Tasomix Rosiek Stal Ostrów Wielkopolski – Zastal Zielona Góra
17:25 | POLSAT SPORT 3

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
Polonia Bytom – Lechia Gdańsk
12:10 | TVP SPORT
Stal Mielec – Ruch Chorzów
20:10 | TVP SPORT

• BUNDESLIGA
1. FC Köln – Bayer 04 Leverkusen
15:20 | ELEVEN SPORTS 3
SC Freiburg – 1. FC Union Berlin
17:20 | ELEVEN SPORTS 4

• MULTI PREMIER LEAGUE
14:55 | CANAL+ EXTRA 2

• PKO BP EKSTRAKLASA
Jagiellonia Białystok – GKS Katowice
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Legia Warszawa – Raków Częstochowa
17:25 | TVP SPORT
17:25 | CANAL+ PREMIUM, CANAL+ SPORT 3 HD
Lech Poznań – KGHM Zagłębie Lubin
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
Crystal Palace – Liverpool FC
14:55 | CANAL+ EXTRA 1
Sunderland AFC – Chelsea FC
14:55 | CANAL+ EXTRA 3
Manchester United – Aston Villa
17:25 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
SSC Napoli – SS Lazio
12:25 | ELEVEN SPORTS 1
AC Monza – Atalanta BC
14:55 | ELEVEN SPORTS 4
Genoa CFC – AC Milan
14:55 | ELEVEN SPORTS 2
Inter Mediolan – Como 1907
17:55 | ELEVEN SPORTS 2
ACF Fiorentina – Juventus FC
20:40 | ELEVEN SPORTS 2

PIŁKA RĘCZNA

• ELIMINACJE MISTRZOSTW EUROPY MĘŻCZYZN
Rumunia – Polska
18:50 | POLSAT SPORT 2

SIATKÓWKA

• TAURON LIGA
Asseco Resovia Rzeszów – Aluron CMC Warta Zawiercie
14:45 | POLSAT SPORT 1
Ślepsk Malow Suwałki – Energa Trefl Gdańsk
17:50 | POLSAT SPORT 1
Jastrzębie Barkom – PGE Projekt Warszawa
20:20 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP 1000 – ROLEX PARIS MASTERS Finał
16:00 | POLSAT SPORT 2

• TURNIEJ WTA FINALS
21:00 | 23:00 | 01:00 | 03:00 | CANAL+ SPORT2 HD

PONIEDZIAŁEK 9.11

SIATKÓWKA

• TAURON LIGA
Energa Indykpol AZS Olsztyn – BOGDANKA LUK Lublin
17:20 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• TURNIEJ WTA FINALS
21:00 | 23:00 | 01:00 | 03:00 | CANAL+ SPORT2 HD

WTOREK 10.11

HOKEJ NA LODZIE

• HOKEJOWA LIGA MISTRZÓW
19:40 | POLSAT SPORT 3

SIATKÓWKA

• TAURON LIGA
GKS Katowice – Podziemia Kredowe ChKS Chełm
17:20 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• TURNIEJ WTA FINALS
21:00 | 23:00 | 01:00 | 03:00 | CANAL+ SPORT2 HD

ŚRODA 11.11

HOKEJ NA LODZIE

• HOKEJOWA LIGA MISTRZÓW
19:25 | POLSAT SPORT 3

PIŁKA RĘCZNA

• ORLEN SUPERLIGA
Industria Kielce – PGE Wybrzeże Gdańsk
15:00 | POLSAT SPORT 1

SIATKÓWKA

• TAURON LIGA
Neonet Norwid Częstochowa – Jastrzębie Barkom
17:20 | POLSAT SPORT 1
ZAKSA Kędzierzyn-Koźle – Asseco Resovia Rzeszów
20:20 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• TURNIEJ WTA FINALS
21:00 | 23:00 | 01:00 | 03:00 | CANAL+ SPORT2 HD

CZWARTEK 12.11

PIŁKA NOŻNA

• LIGA NARODÓW UEFA
Turcja – Belgia
17:50 | POLSAT SPORT 2
Włochy – Francja
20:35 | POLSAT SPORT 1
20:45 | TVP SPORT

TENIS

• TURNIEJ WTA FINALS
21:00 | 23:00 | 01:00 | 03:00 | CANAL+ SPORT2 HD

PIĄTEK 6.11

Od A do Z

BATMAN ★★★★
film sens., USA 2022, reż. Matt Reeves, wyk. Robert Pattinson, Zoë Kravitz, Paul Dano
20:00 | hbo
Mroczniejsza niż zazwyczaj odsłona opowieści o legendarnym bohaterze. Tym razem z Robertem Pattinsonem, który odkrywa wstydliwy sekret z dziejów rodziny, mający wpływ na przestępczość w Gotham.

BRATERSTWO WILKÓW ★★★
horror, Francja 2001, reż. Christophe Gans, wyk. Samuel Le Bihan, Vincent Cassel, Emilie Dequenne
22:00 | stopklatka
Osiemnastowieczny uczony w towarzystwie indiańskiego szamana szuka rozwiązania tajemnicy bestii, odpowiedzialnej za serię przerażających zbrodni, trafiając w rezultacie na równie zagadkową intrygę.

DZIEWCZYNA NA MOŚCIE ★★★
komediodramat, Francja 1999, reż. Patrice Leconte, wyk. Daniel Auteuil, Vanessa Paradis, Nicola Donato
23:40 | tvp kultura
Patrice Leconte subtelnie o miłości, którą tak trudno sobie uświadomić: cyrkowiec zapobiega samobójstwu dziewczyny prześladowanej przez pecha. Plus Vanessa Paradis i godny Cezara Daniel Auteuil.

FACECI W CZERNI ★★★★
komedia sensacyjna, USA 1997, reż. Barry Sonnenfeld, wyk. Tommy Lee Jones, Will Smith, Linda Fiorentino
23:40 | cinemax
Superprzebój komiksowego s.f. z przymrużeniem oka: dwaj agenci specjalni ratują inwigilowaną przez kosmitów Ziemię przed zagładą. Efekty specjalne plus sto minut wspaniałej zabawy.

KAŻDY WIE LEPIEJ ★★★
komedia, Polska 2022, reż. Michał Rogalski, wyk. Joanna Kulig, Michał Czernecki, Grażyna Szapołowska
20:00 | tvn 7
Dwoje rozwodników postanawia założyć patchworkową rodzinę, co wzbudza gwałtowny sprzeciw ich rodziców, jak i byłych współmałżonków. Przekonujące wszystkich rozwiązanie podsuwa sztuczna inteligencja.

Bestie

20:05 | tvp kultura
★★★★

Francuska para zamieszkuje na hiszpańskiej wsi z zamiarem ekologicznej uprawy warzyw i ich sprzedaży na lokalnym rynku. Tymczasem przyjaźni zrazu sąsiedzi zrobią wszystko, by zmusić ich do wyprowadzki.

THRILLER
HISZPANIA/FRANCJA 2022, REŻ. RODRIGO SOROGOYEN, WYK. MARINA FOÏS, DENIS MÉNOCHET, LUIS ZAHERA

KOCHAJ I TAŃCZ ★★
komedia romantyczna, Polska 2008, reż. Bruce Parramore, wyk. Izabella Miko, Mateusz Damięcki, Rafał Królikowski
22:15 | tvn 7
„Taniec z gwiazdami" spotyka „You Can Dance": Iza Miko jako dziennikarka relacjonująca przygotowania do wielkiego konkursu tańca i zakochująca się w jednym z tancerzy - Mateuszu Damięckim. Lukrowane.

KOPNIĘCI W CZASIE ★★
komedia, Francja/Belgia 2025, reż. Vinciane Millereau, wyk. Elsa Zylberstein, Didier Bourdon, Mathilde Le Borgne
19:20 | canal+ premium
Małżonkowie z dwójką dzieci na francuskiej prowincji żyją sobie szczęśliwie w 1958 roku aż do chwili, kiedy w wyniku porażenia prądem nie wylądowali w roku 2025. Zdołają się przystosować?

KRÓLEWNA ŚNIEŻKA I ŁOWCA ★★★
film fantasy, USA/Wlk. Brytania 2012, reż. Rupert Sanders, wyk. Kristen Stewart, Charlize Theron, Chris Hemsworth
22:10 | polsat
Znana bajka w wersji dla zaawansowanych: sługa, któremu Zła Królowa nakazała zamordowanie Śnieżki, wbrew swojej woli staje się jej obrońcą i przewodnikiem. Stylowe, efektowne i... puste, niestety.

MROCZNY RYCERZ ★★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale, Heath Ledger, Aaron Eckhart
23:10 | tvn
Jeszcze raz Batman kontra Joker, tym razem w ujęciu Christophera Nolana i z Heathem Ledgerem (pośmiertny Oscar) zamiast Jacka Nicholsona. Co najmniej równorzędne z kultowym filmem Tima Burtona.

NIE MÓW ZŁA ★★★
horror, USA/Chorwacja/Kanada 2024, reż. James Watkins, wyk. James McAvoy, Mackenzie Davis, Aisling Franciosi
22:50 | hbo
Z duńskiego na hollywoodzki: rodzina przyjmuje zaproszenie od świeżych znajomych do domu na odludziu. Początkowo miła atmosfera gęstnieje, a na jaw wychodzą krwawe skłonności gospodarzy.

PIEP*ZYĆ MICKIEWICZA III ★★
komediodramat, Polska 2026, reż. Sara Bustamante-Drozdek, wyk. Dawid Ogrodnik, Weronika Książkiewicz, Hugo Tarres
21:55 | canal+ premium
Bohaterowie cyklu z liceum im. Stanisława Barei zbliżają się do matury nie podejrzewając nawet, że ten prawdziwy – życiowy – egzamin dojrzałości przyjdzie im zdawać wcześniej – w trakcie przygotowań do studniówki.

ROCKY ★★★★
dramat obycz., USA 1976, reż. John G. Avildsen, wyk. Sylvester Stallone, Talia Shire, Burt Young
21:45 | cinemax
Wielki pean na cześć ludzkich możliwości i amerykańskiej demokracji: przeciętny bokser dostaje szansę wyjścia na ring z mistrzem świata. Oscary plus Sylvester Stallone jako gwiazda i sprawca fenomenu.

WYRWA ★★
thriller, Polska 2023, reż. Bartosz Konopka, wyk. Tomasz Kot, Grzegorz Damięcki, Karolina Gruszka
22:00 | tvp 1
Kartkując powieść Wojciecha Chmielarza: młoda kobieta ginie w wypadku drogowym w innym miejscu, niż się jej spodziewano, a mąż i kochanek prowadzą śledztwo, mające wyjaśnić okoliczności jej śmierci.

ŻYCZENIE ŚMIERCI ★★★
film sens., USA/Kanada 2018, reż. Eli Roth, wyk. Bruce Willis, Vincent D'Onofrio, Elisabeth Shue
20:00 | cinemax
Bruce Willis zastępuje Charlesa Bronsona w kultowym schemacie: lekarz, którego żona i córka stały się ofiarami brutalnego ataku, postanawia sam wymierzyć sprawiedliwość bandytom, który tego dokonali.

KONRAD J. ZARĘBSKI

PIĄTEK 6.11

TVP1

06:10 Akacjowa 38
07:00 Msza święta
07:30 Agape blisko Ciebie
08:00 Serwis Info, pogoda
08:20 Okrasa łamie przepisy
09:00 Ranczo IV (11/13)
10:00 Komisarz Alex (5)
11:00 Ojciec Mateusz XXIV (9)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (816)
12:55 Krąg życia - film dok.
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:10 Reporterzy (651)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (6007)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Pociąg widmo** (1/6) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2024
21:25 **Powrót na „Ranczo”** (2) - serial dok.
22:00 **Wyrwa** - thriller Polska 2023, reż. Bartosz Konopka (110 min)
23:50 **Rambo: Ostatnia krew (Rambo: Last Blood)** - film sens. USA 2019 (105 min)
01:35 **Bilet na Księżyc** - komedia Polska 2013, reż. Jacek Bromski, wyk. Filip Pławiak (130 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Anna Dymna – spotkajmy się (454) - dyskusja
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7729) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7729) - mag. Polska 2026
11:45 Operacja zdrowie (91)
12:30 Koło fortuny (2126)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1109)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2127)
16:35 Familiada (3086)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1110)
18:50 Jeden z dziesięciu (3)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (18)

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kocham Cię, Polsko!** (9) - quiz Polska 2026
22:15 **Gabi Drzewiecka zaprasza** (8) - talk-show Polska 2026
23:15 **To jest grane** (110)
23:50 **Porzucony według Harlana Cobena** (7,8/10) - serial obycz.
01:45 **Córka panny młodej (Daughter of the Bride)** - komedia USA 23, reż. Annette Haywood-Carter (105 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:00 Halo tu Polsat
11:40 Na ratunek 112 XV (6)
12:20 Gliniarze Śląsk (47) - serial krym. Polska 2026
13:20 Gliniarze XVIII (14,15) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (48) - serial fab.-dok. Polska 2026, wyk. Aleksander Mackiewicz
16:55 Gliniarze Śląsk (48) - serial krym. Polska 2026, wyk. Agnieszka Wagner
18:00 Pierwsza miłość 50 (111) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń” (1106) - program publicyst.
19:30 Sport - Polska 2026

19:55 **Twoja twarz brzmi znajomo** (235) - program rozrywkowy
22:10 **Królewna Śnieżka i Łowca (Snow White and the Huntsman)** - film fantasy USA/Wlk. Brytania 2012, reż. Rupert Sanders (170 min)
01:00 **Uprowadzona (Taken)** - thriller USA/Francja 2008, reż. Pierre Morel, wyk. Liam Neeson, Maggie Grace, Famke Janssen (120 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8124) - mag.
05:55 Ukryta prawda (5/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Gusto Kuchnia i Wino”, Bydgoszcz 28 (1) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5828)
11:25 Kuchenne rewolucje: Kudowa-Zdrój – Szmaragdowa/Ghvino i Śpiew XXIV (2) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje XXVI (1) - reality show
13:40 Ukryta prawda (6,7/60)
15:45 Młode gliny II (25) - serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny IV (50) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VII (50) - serial fabularno-dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:50 Uwaga! (8125) - mag.

20:00 **Casino Royale** - film sens. Wlk. Brytania/USA 2006, reż. Martin Campbell, wyk. Daniel Craig, Eva Green, Mads Mikkelsen, Judi Dench (190 min)
23:10 **Mroczny rycerz (The Dark Knight)** - film sens. USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale, Heath Ledger (190 min)
02:20 **Kuba Wojewódzki** (10) - talk-show Polska 26

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami (22,1/22) - serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVII (15,1/15)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (6/23) - serial fantasy USA 08
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Mój grzech (5)
13:00 Wspaniałe stulecie IV (41) - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Rodzinny interes
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XII - serial obycz.
17:00 Rodzinny interes - serial obycz. Polska 2019
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (49,50) - serial obyczajowy Polska 2026
20:00 **Osaczeni (Entrapment)** - film sens. USA/Wlk. Brytania/Niemcy 1999, reż. Jon Amiel (135 min)
22:15 **Lodowy szlak (The Ice Road)** - film sens. USA/Kanada 2021, reż. Jonathan Hensleigh (125 min)
00:20 **Jak to się robi w Chicago (Raw Deal)** - film sensacyjny USA/Holandia 1986 (125 min)
02:25 **Lombard. Życie pod zastaw XIX** (45)

MEZZO

10:50 Alena Baeva, Królewska Orkiestra Filharmonii w Liège, Lionel Bringuier
12:10 Intermezzo
12:30 Richard Wagner: Tristan i Izolda - opera B 2025
16:25 Intermezzo
16:35 Emile Parisien Quintet i Theo Croker - koncert
17:50 Jeux – Ensemble Intercontemporain, Orchestre National de Jazz - koncert
19:10 Makaya McCraven na La Rochelle Jazz Festival 2021
20:30 Utopia, Giuseppe Mengoli, Daniel Lozakovich: Pärt, Dusapin, Scelsi – Fondation Louis Vuitton
22:00 Young Euro Classic 2025: Joven Orquesta Nacional de España - muzyka klasyczna
00:00 Konkurs im. George'a Enescu - muzyka klasyczna

PULS 2

10:35 Basia II (23,24)
11:10 Gus. Mały (24,25/52)
11:35 Tomek i przyjaciele 28
12:00 Lwia straż (23,18/26)
13:00 Nowe przygody Kubusia Puchatka (21)
13:35 Smerfy (26/26)
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 Marta mówi! II
15:00 Miraculous VI (8,9/26)
16:00 Koci domek Gabi II
17:00 Fineasz i Ferb (5,6/26)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru (19,20/26)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (39) - serial obycz.
21:00 Eliksir młodości - komedia Wlk. Bryt./USA 2024
23:00 Wyspa tajemnic - film sensacyjny USA 2010
01:50 Droga bez powrotu. Geneza - horror USA 2021

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (1) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XIII (40-42/65) - serial obycz.
11:55 Na ratunek 112 XVI (59,60) - serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XVII (22,23,24,50/40) - serial fabularno-dok. Polska 2019
17:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (554) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXV (49,50) - serial obycz.
20:00 A na obiad... (9) - mag.
20:10 Desperado - film sens. USA/Meksyk 1995, reż. Robert Rodriguez, wyk. Antonio Banderas, Salma Hayek
22:25 Gwiazdy kabaretu (191, 190) - kabaret i satyra
00:25 Opowiem ci o zbrodni II (5,7,6) - serial dok. Polska 2019
01:55 Love Island V (44)

METRO

07:25 Bez kompleksów (6)
08:30 Szpital (59,60/68)
10:25 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:25 Szkoła (34/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019
13:25 Brzydula - serial obycz.
14:35 Damy i wieśniaczki. Za granicą (10) - program rozrywk.
15:35 Druga szansa II (10)
16:45 The Floor (13, 14)
18:00 Złomowisko PL VII
19:00 Kartoteka IX (18)
20:00 OSS 117: Kair, gniazdo szpiegów - komedia sensacyjna Francja 2006, reż. Michel Hazanavicius, wyk. Jean Dujardin, Bérénice Bejo
22:05 Taskmaster (10) - program rozrywkowy Polska 2026
23:05 Zbrodnie z pierwszych stron gazet II (6,11/12)
01:05 Szpital (12/68)

TVN7

05:15 Ten moment (5/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:50 Żony Podlasia (6/10) - serial dok. Polska 2024
06:45 Szkoła (65,66/72)
08:40 Ukryta prawda (21,32,33/60) - serial fab.-dok.
11:45 W-11 Wydział Śledczy - serial fabularno-dok.
13:50 Detektywi V (6) - serial fabularno-dok. Polska 2025
14:55 Szpital św. Anny IV (40) - serial obycz. Polska 2026
15:55 Ukryta prawda (12/73) - serial fab.-dok. Polska 2021
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (5/60) - serial fab.-dok. Polska 2023
20:00 **Każdy wie lepiej** - komedia Polska 2022, reż. Michał Rogalski, wyk. Joanna Kulig, Michał Czernecki, Andrzej Seweryn (135 min)
22:15 **Kochaj i tańcz** - komedia romantyczna Polska 2008, reż. Bruce Parramore, wyk. Izabella Miko (155 min)
00:50 **Oszukać przeznaczenie V (Final Destination 5)** - horror USA/Kanada 2011, reż. Steven Quale (115 min)

PIĄTEK 6.11

STOPKLATKA

08:00 Robert Makłowicz (154, 127) - magazyn
09:55 Komisarz Rex V (7,8/13) - serial sens. Austria/Niemcy 1999
11:55 Vera V (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2015
13:45 Hudson i Rex VI (4/16)
14:50 Komisarz Montalbano (1/2) - serial kryminalny
17:05 Górski lekarz XIX (4/8) - serial obyczajowy Niemcy/Austria 2026
18:05 Komisarz Rex — Powrót do Wiednia (4,5/12) - serial krym. Austria/Niemcy 2026
20:00 Jeszcze raz - komedia romantyczna Polska 2008, reż. Mariusz Malec, wyk. Danuta Stenka, Jan Frycz, Anja Antonowicz (120 min)
22:00 Braterstwo wilków (Le Pacte des loups) - horror Francja 2001, reż. Christophe Gans, wyk. Samuel Le Bihan, Vincent Cassel (205 min)
01:25 Hiacynt - dramat krym. Polska 2021, reż. Piotr Domalewski, wyk. Tomasz Ziętek, Hubert Miłkowski, Marek Kalita, Piotr Trojan (140 min)

KINO POLSKA

07:40 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (4,5/8)
08:45 Wracając do Marka
09:45 Nibylandex - film krótkometrażowy Polska 2026
10:10 Szaleństwa panny Ewy - film dla młodzieży PL 1984
12:35 W pustyni i w puszczy - film przygodowy Polska 2001, reż. Gavin Hood
15:00 Szatan z 7–ej klasy - film przyg. Polska 1960, reż. Maria Kaniewska, wyk. Józef Skwark, Stanisław Milski
17:20 Pogranicze w ogniu (3,4) - serial sens. Polska 1988
20:00 Historie miłosne - dramat obycz. Polska 1997, reż. Jerzy Stuhr, wyk. Jerzy Stuhr, Katarzyna Figura, Dominika Ostałowska, Karolina Ostrożna
21:50 Mistyfikacja - thriller Polska 2010, reż. Jacek Koprowicz, wyk. Maciej Stuhr, Jerzy Stuhr, Ewa Błaszczyk, Karolina Gruszka
23:55 Wróg doskonały - film sensacyjny Hiszpania/Niemcy/Francja 2020, reż. Kiké Maíllo, wyk. Tomasz Kot, Athena Strates, Marta Nieto
01:55 Obcy musi fruwać - komediodramat Polska/Niemcy 1993, reż. Wiesław Saniewski, wyk. Piotr Fronczewski, Krzysztof Bauman

ALE KINO+

08:10 Nadzieja (Hope) - dramat obycz. Niemcy/Polska 07, reż. Stanisław Mucha (125 min)
10:15 Kot - film krótkom. Polska 2022 (15 min)
10:30 The Office PL (9,10/12)
11:45 Zbrodnie na wybrzeżu II, (2/3) - serial kryminalny Niemcy 2024
13:45 Detektyw Foyle II (1/4)
16:00 Pod Starym Dębem (The Old Oak) - dramat obycz. Wlk. Brytania/F/Belgia 2023 (135 min)
18:15 Zbrodnie na wybrzeżu II (3/3) - serial kryminalny Niemcy 2024
20:10 6 dni (Six jours) - thriller Francja/Belgia 2024, reż. Juan Carlos Medina, wyk. Sami Bouajila, Julie Gayet, Anne Azoulay (120 min)
22:10 Wezwanie (The Calling) - thriller Wlk. Brytania/USA/Kanada 2014, reż. Jason Stone, wyk. Susan Sarandon, Gil Bellows (140 min)
00:30 Dig - thriller USA 2022, reż. K. Asher Levin, wyk. Thomas Jane, Liana Liberato, Harlow Jane, Emile Hirsch (110 min)

POLSAT FILM

07:30 Poirot (5/10)
08:30 Przyjaciółki XXVI (3,4)
10:25 Świat według Kiepskich
14:15 I że ci nie odpuszczę - komedia romantyczna Meksyk/USA 2018
16:45 Dywizjon 303: Historia prawdziwa - dramat wojenny Polska/Wlk. Brytania 2018
18:50 Władcy umysłów - film s.f. USA 2011, reż. George Nolfi
21:00 Hostiles - western USA 2017, reż. Scott Cooper
23:45 Braveheart – Waleczne Serce - dramat historyczny USA 1995, reż. Mel Gibson

FILMBOX+ ONE

09:50 Vera VI (4/4)
11:50 Zbrodnie w Grantchester V (4/6)
12:50 Morderstwa według Agathy Christie II: Godzina zero (25) - film kryminalny Francja/Szwajcaria 2019
15:00 Strażnik Teksasu VIII (6,7/25) - serial sens.
17:05 Vera VII (1/4)
18:55 Grantchester V (5/6)
20:00 Wyścig - film sens. USA/Kanada/Australia 2001
22:35 Hannibal - thriller USA/Wlk. Brytania 2001
01:20 Doom - film s.f. Wlk. Bryt./Czechy/Niemcy/USA 05

TVP KULTURA

08:25 Tamte lata, tamte dni
09:00 Blisko, coraz bliżej (6)
10:30 Siedmiu wspaniałych nadjeżdża (The Magnificent Seven Ride!) - western USA 1972 (110 min)
12:20 Van Gogh. Prawdziwa historia (3) - serial dok.
13:20 Pejzaż bez Ciebie — piosenki Jonasza Kofty - koncert
14:30 Cwał - komedia Polska 1995, reż. Krzysztof Zanussi (130 min)
16:40 Blisko, coraz bliżej (7)
18:05 Tygodnik kulturalny
18:50 Pamiętniki Sherlocka Holmesa (3/6)
20:00 Wstęp do filmu (608)
20:05 Bestie (The Beasts) - thriller Hiszpania/Francja 2022, reż. Rodrigo Sorogoyen, wyk. Marina Foïs (150 min)
22:35 Pitbull (4) - serial sens.
23:35 Wstęp do filmu (622)
23:40 Dziewczyna na moście (La fille sur le pont) - komediodramat Francja 99, reż. Patrice Leconte (100 min)
01:20 My Secret Cyberlove - film krótkometrażowy Polska 2024 (40 min)

WARNER TV

07:50 Prawo Agaty IV (7,8,9)
10:40 Bajer z Bel-Air VI
11:40 Poniedziałki na chirurgii
12:30 Teraz albo nigdy!
14:30 Bajer z Bel-Air VI
16:25 Poniedziałki na chirurgii (8,9/10) - serial obycz.
18:15 Licencja na miłość - komedia romantyczna USA/Australia 2007
20:00 Bez smyczy - komedia romantyczna USA 2011
21:55 Bez mojej zgody - dramat obyczajowy USA 2009
00:05 Złoto pustyni - dramat wojenny USA/Australia 1999

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki VII
09:25 Policyjna grupa pościgowa XXII (13/15) - serial dok.
10:30 Poszukiwacze zaginionej arki - film przyg. USA 1981
13:00 Czarodziejki VII
14:55 Pingwiny z Madagaskaru II (17/39)
15:25 Książę w Nowym Jorku - komedia USA 1988
17:55 Zwycięskie losy Jerry'ego i Marge - film biograf. USA 22
20:00 Indiana Jones i Świątynia Zagłady - film przygodowy USA 1984
22:30 Apocalypto - film przyg. USA/Meksyk/Wlk. Bryt. 2006

HBO

08:10 Zła kuratorka - dramat obycz. USA 2024, reż. Claudia Myers (85 min)
09:35 Marley i ja - komedia USA 2008, reż. David Frankel (115 min)
11:30 Na planie (45) - mag.
12:00 Dusza idealna - komedia Francja 2025, reż. Alice Vial, wyk. Jonathan Cohen (95 min)
13:35 All American VIII (7,8)
15:00 Milion sposobów, jak zginąć na Zachodzie - western USA 2014, reż. Seth MacFarlane, wyk. Charlize Theron (115 min)
16:55 Hacks V (1,2)
18:05 Uncharted - film przyg. USA/Hiszpania 2022, reż. Ruben Fleischer, wyk. Tom Holland (115 min)
20:00 Batman - film sens. USA 2022, reż. Matt Reeves, wyk. Robert Pattinson, Zoë Kravitz (170 min)
22:50 Nie mów zła - horror USA/Chorwacja/Kanada 2024, reż. James Watkins (110 min)
00:40 Mumia: Film Lee Cronina - horror USA/Irlandia/Hiszpania/Kanada 2026, reż. Lee Cronin (130 min)

CINEMAX

13:10 Solomama - komedia Łotwa/Norwegia/Litwa/Finlandia/Dania 2025
14:50 Szalona wiosna - dramat obyczajowy Holandia/Niemcy/Belgia 2024
16:45 Carissa - dramat obycz. RPA 2024, wyk. Elton Landrew
18:15 Zaraza - dramat obycz. Bułgaria 23, reż. I. Vladimirov
20:00 Życzenie śmierci - film sensacyjny USA/Kanada 2018
21:45 Rocky - dramat obycz. USA 1976, reż. John G. Avildsen
23:40 Faceci w czerni - komedia sensacyjna USA 1997

ROMANCE TV

11:25 Lena Lorenz (2/4)
13:20 Gabinet z widokiem na morze (16) - serial obycz.
15:15 Inga Lindström: Na zawsze Vickerby - film obycz. Szwecja/Niemcy 2007
17:05 Rosamunde Pilcher: Długa droga do szczęścia - film obyczajowy Niemcy 2000
18:55 Śledztwo prowadzi Watzmann (5/12) - serial krym.
20:00 Statek marzeń
21:55 Toni – akuszer: Ucieczka z gniazda - komedia Niemcy 2021, reż. Sibylle Tafel
23:50 Śledztwo prowadzi Watzmann (5/12) - serial krym.

CANAL+ PREMIUM

08:25 Luca: Legenda Ferrari
09:20 Benek - komediodramat Polska/Austria 2007 (100 min)
11:00 Peacock - dramat obycz. USA 2010, reż. Michael Lander (90 min)
12:30 Chopin, Chopin! - dramat obyczajowy Polska 2025 (130 min)
14:40 Łapu-Capu (265)
14:45 Ostatni bój. Legenda 300 Spartan - film dok.
15:40 Listy do Julii - komedia romant. USA 2010, reż. Gary Winick (105 min)
17:25 Niemożliwe - film katas. USA/Hiszpania/Tajlandia 2012 (110 min)
19:15 Łapu-Capu (266)
19:20 Kopnięci w czasie - komedia Francja/Belgia 2025, reż. Vinciane Millereau (100 min)
21:00 The Office PL VI (1,2/12) - serial kom.
21:55 Piep*zyć Mickiewicza III - komediodramat Polska 2026 (95 min)
23:30 Zabójca - film sens. USA/Kanada 2007, reż. Philip G. Atwell (100 min)
01:10 Kukułka - horror Niemcy/USA 2024, reż. Tilman Singer (100 min)

TVN FABUŁA

11:55 Prawo Agaty (5,6)
13:55 Młode gliny (46/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej
17:10 Zawieruchy przepis na kino (18) - mag. Polska 2020
17:40 Książę w Nowym Jorku - komedia USA 1988
20:00 Mój przyjaciel szpieg – Wieczne miasto - komedia sensacyjna USA 2024
22:30 Batman - film sens. USA 2022, reż. Matt Reeves
01:55 Nie bój się ciemności - horror USA/Australia/Meksyk 2010, reż. Troy Nixey

AMC

08:10 Mój przyjaciel Ben II – czarne złoto - film przyg. USA 2003, wyk. Dean Cain
10:05 Palący problem - komedia kryminalna Wlk. Brytania 2011, reż. Tim Lewiston
12:10 Miłość w Nowym Jorku - dramat miłosny USA 2000
14:20 Tutanchamon (1,2,3)
20:00 Facet pełen uroku - komedia romantyczna USA/Kanada 2007, reż. Mark Helfrich, wyk. Connor Price
22:00 13 - thriller USA 2010, reż. Gela Babluani
00:10 Mgła - horror USA 2007, reż. Frank Darabont

AXN

08:05 Agenci NCIS XII (17/24)
09:05 Castle III (2,3/24)
11:05 Detektyw Monk II
13:05 Agenci NCIS XII (18,19/24) - serial krym.
15:05 FBI: Most Wanted IV (9,10/22) - serial krym.
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (12,13/22)
19:05 Castle III (4,5/24)
21:05 Pszczelarz - film sens. USA/Wlk. Brytania 2024
23:10 Zabójca - film sensacyjny USA/Kanada 2007
01:15 Castle III (4/24)

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XII
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe II (6/6)
10:30 Lekarze na start
12:00 Panna Scarlet i komisarz (1/6) - serial krym.
13:10 Marlow: klub zbrodni
14:10 Agenci NCIS XVII (20/20)
15:05 Panna Marple III (2/4)
17:05 Dalgliesh II (3/6)
19:00 Agenci NCIS XVIII (1/16)
19:55 Poirot III (11/11)
21:00 Morderstwo to nic trudnego (3) - miniserial
22:00 Morderstwo w małym mieście II (9) - serial krym.
22:55 Poirot III (11/11)

TVN STYLE

11:25 Szpital św. Anny (10/26)
12:25 Ugotowani (9)
13:25 Kuchenne rewolucje (7, 6) - reality show Polska 24
15:30 MasterChef (8)
17:05 Teraz one (6)
17:40 Kuchenne rewolucje (4, 7, 8) - reality show
20:50 Love the Look (6) - program rozrywkowy Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XVIII (6,1/14) - serial dok. Polska 26
23:50 Down the road. Zespół w trasie IV (1/12) - serial dok.
00:45 EuroPOLKI studentki (6) - lifestyle Polska 2023

TVN TURBO

08:05 Gadżet 4.0 (2, 3)
09:05 Fani czterech kółek XVI
10:00 Raport Turbo (5104)
10:15 Samochód marzeń: Kup i zrób (3) - mag. motoryzacyjny
11:15 Wojny samochodowe (1)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (5105)
18:15 Mobilni mechanicy
19:45 Naprawy nie do naprawy
20:30 Z drugiej ręki (5, 9)
22:00 Raport Turbo (5105)
22:15 Zawodowi handlarze (9)
23:00 Polski supersamochód

BBC FIRST

08:40 Zagadki doktora Blake'a
09:40 Z pamiętnika położnej
10:40 Ojciec Brown IX (8,9/10)
12:40 Śmierć pod palmami XIII
13:40 Shakespeare i Hathaway III (8,9/10)
15:20 Śledztwa siostry Bonifacji II (1/10) - serial krym.
16:15 Tajemnice Brokenwood
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami (5/8) - serial kryminalny
21:00 Po powodzi II (6/6)
22:05 Blackshore (5/6)
23:00 Luther (4/6)

FX

09:00 FBI VI (11/13)
09:55 Agenci NCIS II (9/23)
10:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XV (3/18)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami (19,20/24)
13:45 Castle II (21/24)
14:40 Lucyfer II (18/18)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami (21,22/24)
17:25 Z Archiwum X V (10,11/20)
19:15 FBI VI (12/13)
20:05 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IV (14/21)
20:55 Zabójcze umysły XVIII
22:00 CIA (5/12) - serial krym.
22:55 Z Archiwum X V (11/20)

HGTV

08:55 Moje miasto, mój dom: wspólny projekt - serial dok.
09:50 Letnia chata na lata XIII
11:50 Włoszki wymiatają! (5)
12:35 Uratuj swój ogród (5)
13:35 Patent na dom (5)
14:35 Mieszkanie na miarę II
16:30 Polowanie na ogród II
18:15 Poukładani (3) - lifestyle
19:15 Weekendowa metamorfoza (1, 2) - reality show
21:05 Zgłoś remont (6)
22:05 Zgłoś remont – spełniamy marzenia (2/8) - serial dok.
23:05 House Hunters
01:10 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

10:15 Bake off: zawodowcy (9)
11:15 Najdroższe brytyjskie domy II - serial dok.
12:20 Mistrzowie ceramiki (7)
13:30 10 lat mniej w 10 dni II
14:30 Wielkie brytyjskie wypieki (1) - program rozrywkowy
15:55 Mistrzowie szycia (5)
17:05 Zapraszam do stołu (2)
17:40 Masterchef: Australia
19:10 Zapraszam do stołu (32)
19:40 Wielkie brytyjskie wypieki (2) - program rozrywk.
21:00 Bad Boyfriends (3)
22:00 Sex-notowania (6)
23:00 Seks i miłość dookoła świata – Christiane Amanpour

COMEDY CENTRAL

08:20 Dwóch i pół IX (15/24)
08:50 The Office PL III (5,6/12)
09:55 Przyjaciele VIII (17-20/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu V (17-22/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół IX (16-19/24) - serial kom. USA 12
16:25 Przyjaciele VIII (21-24/24) - serial kom.
18:25 The Office PL III (7,8/12)
19:30 Teoria wielkiego podrywu V (17-22/24) - serial kom.
22:00 The Office PL (6,7/12)
23:05 Comedy Club (5, 6)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex XIII (2)
09:25 Rodzinka.pl IX (8)
09:55 Klan - telenowela
10:30 Ranczo V (6/13)
11:20 Rodzinka.pl XIX (7,8)
12:20 Felicita (23,24)
13:35 Ojciec Mateusz (13,14/17) - serial krym.
15:35 Komisarz Alex XIII (3)
16:25 Na sygnale
17:30 Ranczo V (8,9/13)
19:35 Ojciec Mateusz (15,1/17) - serial krym. Polska 2009
21:30 Ranczo V (10,11/13)
23:30 Ojciec Mateusz (16/17)
00:25 Gra z Cieniem II (9)
01:20 Trzeci oficer (10)

CANAL+ KUCHNIA

15:45 Kucharskiego pomysł na kuchnię (5) - magazyn
16:15 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (8)
16:28 Ekoporady z Julią Oleś
16:30 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (1) - mag.
16:45 Jamie Oliver (3/4)
17:40 Po prostu Jamie (3)
18:40 Eva Longoria: w poszukiwaniu francuskich smaków
19:45 m jak mięso (2)
20:20 Jamie: dania w 20 minut
21:15 Anthony Bourdain VIII
23:40 Planeta słodyczy (1, 2)
00:55 m jak mięso (1) - mag.

CANAL+ DOMO

10:00 Gardeners' World (6)
11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie projekty XXII
13:05 Generalna odbudowa
14:05 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
16:00 Daleko od miasta XVII
17:00 Adres: rezydencje marzeń (9) - reality show
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie projekty XXII
20:00 Daleko od miasta XVI
21:00 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
21:55 Wielkie projekty XII
23:05 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (10/20) - serial dok.

PLANETE+

12:35 Niezwykłe podróże koleją VII (4/7) - serial dok.
13:40 Świat zawarty w obrazie
14:50 Krajobrazy świata
15:55 360° – świat bez granic
17:00 Świat z góry VIII
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:45 Co kryje „Straż nocna" Rembrandta? (4) - serial dok.
19:45 Historia fantasy (2)
20:50 Związani z ziemią. Dzieje życia na wsi - serial dok.
22:00 Premiera: Wiraż
23:35 Polska z góry. Naj... w Polsce III (1) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Budowa na końcu świata
11:00 Klan z Alaski III (7/32)
12:00 Celnicy na straży Szwecji (4/14) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita VII (1/10)
15:00 Złomowisko PL XI
16:00 Ocalić dom: Interwencja
18:00 Przystanek Bieszczady III (2) - serial dok.
19:00 Nagi instynkt przetrwania II (16,12/32) - serial dok.
21:00 Zawodowcy: drwale II (8)
22:00 Powrót geparda: więzy krwi - film dokumentalny
22:30 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII (16/19)

TVP HISTORIA

08:50 Polskie drogi (6)
10:25 Saga prastarej puszczy
11:30 Wędrówki szlakami granicznymi (1) - serial dok.
12:25 Enzo Ferrari - film dok.
13:30 Flesz historii (786)
14:00 Polskie drogi (7)
15:45 Sensacje XX wieku
17:35 Wojenne dziewczyny IV
18:25 Wojownicy czasu
19:00 Karta - film dok.
20:10 Krew za krew - western USA 06, reż. David Von Ancken
22:05 Historia w postaciach zapisana (6) - serial dok.
23:55 Sensacje XX wieku

HISTORY

14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (1/11)
14:50 Największe tajemnice świata VI (18/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Absurdy przeszłości: historie pełne ryzyka II (7)
17:10 II wojna światowa na Pacyfiku (3) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VI (14/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVIII
21:00 Niewyjaśnione tajemnice wszechświata (7/8)
22:00 Tajemnice skute lodem V (3) - serial dok.
23:00 Jak to wyjaśnić? (15/20)

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny V
16:00 Tajemnicze wyspy
17:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic V (10/10) - serial dok.
18:00 Państwa Osi: droga ku porażce (4/5) - serial dok.
19:00 Wojna na pustyni: walka z Rommlem (3) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (1/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Hitler i jego świta (2) - serial dok. Niemcy 21
22:00 Premiera: Operacja Barbarossa - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Był sobie kosmos
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici XII
11:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 Poszukiwacze historii IX
13:00 Ostatni bastion Hitlera
15:00 Poszukiwacze złota w Australii IX (11/20)
16:00 Dorwać tuńczyka
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Historia krzyżowców
21:00 Tajemnice piramid
22:00 Dezinformacja w drugiej wojnie światowej (1,2/4)
00:00 Korea Północna: w głowie dyktatora: Dylemat (1)
01:00 Rolnicy. Podlasie VI (3)

BBC EARTH

11:25 Skarby przeszłości i ich tajemnice IV (8/8) - serial dok.
12:25 Naturalnie odmienione życie II - serial dok.
13:25 Zielona planeta (4/5)
14:35 W okowach mrozu IX
15:30 Życie na pustkowiu IV (1)
16:35 Ewolucja - serial dok.
17:40 Zielona planeta (5/5)
18:45 Naturalnie odmienione życie II - serial dok.
19:45 Dziki połów: nieznane wody (1/8) - serial dok.
20:55 W okowach mrozu XII
22:55 Tsunami w święta
23:55 Huragany widziane z góry

POLSAT VIASAT HISTORY

12:00 Życie rzymskiego żołnierza (1,2/2) - serial dok.
14:20 Kobiety pod piracką banderą - serial dok.
16:30 Punkty zwrotne II wojny światowej (5/6) - serial dok.
17:40 II wojna światowa: końcówka - serial dok.
18:45 Wyprawa po skarby z Bettany Hughes II (6/8)
19:50 Grobowce Egiptu: Imhotep, twórca piramid (1/2)
21:00 Naziści: ściśle tajna nauka (5/8) - serial dok.
22:00 Poszukiwacze zaginionych faraonów (5) - serial dok.
23:00 Wszystko, co zobaczyli

SOBOTA 7.11

Od A do Z

BRIDGET JONES: SZALEJĄC ZA FACETEM ★★★
komediodramat, Wlk. Brytania/Francja/USA 2025, reż. Michael Morris, wyk. Renée Zellweger, Chiwetel Ejiofor, Leo Woodall
21:25 | tvn
Bridget Jones (oczywiście, niezawodna Renée Zellweger) po raz czwarty: wdowa i samotna matka dwójki dzieci po okresie żałoby za radą życzliwych przyjaciół podejmuje poszukiwania nowego partnera.

DOM GUCCI ★★★
thriller, USA/Kanada 2021, reż. Ridley Scott, wyk. Lady Gaga, Adam Driver, Al Pacino
22:00 | polsat
Ridley Scott o kulisach skandalu, który wstrząsnął światem mody. Lady Gaga jako nuworyszka, która weszła do sławnej rodziny, by po latach spróbować przejęcia jej majątku i zlecić morderstwo byłego męża.

DOTYK ŚMIERCI ★★
film sens., USA 2024, reż. Asif Akbar, wyk. Brian Van Holt, 50 Cent, Mel Gibson
23:50 | tv puls
Oparte na dotąd nierozwiązanej sprawie. Policja odkrywa szczątki kilkunastu kobiet i zamawia w FBI profil sprawcy. Profil jest niejednoznaczny: trudno określić nie tylko sprawcę, ale i tożsamość ofiar.

FERALNA NOC ★★
thriller, USA/Bahama 2014, reż. David Grovic, wyk. Rebecca Da Costa, Robert De Niro, John Cusack
22:10 | ale kino+ hd
Zawodowy morderca czeka w motelu na odludziu na swego szefa, pilnując jego torby z tajemniczą zawartością: mało przekonująca gra w poszukiwaniu wartości rządzących półświatkiem. Dla wytrwałych.

GODZINY SZCZYTU ★★
film sens., USA 1998, reż. Brett Ratner, wyk. Jackie Chan, Chris Tucker, Tom Wilkinson
19:35 | warner tv
Jackie Chan i złotousty Chris Tucker na jednym wózku – jako policjant z Hongkongu i agent FBI na tropie porwanej córki dyplomaty. Wielbiciele obu panów docenią.

Norymberga

20:05 | canal+ premium ★★★

Pojmany przez aliantów Hermann Göring (Russell Crowe!) czeka w więzieniu na proces norymberski. Obserwuje go – podobnie jak innych hitlerowskich zbrodniarzy – amerykański psychiatra Douglas Kelley.

WIĘCEJ: **S. 6**

DRAMAT WOJENNY
USA/WĘGRY 2025, REŻ. JAMES VANDERBILT, WYK. RUSSELL CROWE, RAMI MALEK, LEO WOODALL

GREYSTOKE: LEGENDA TARZANA, WŁADCY MAŁP ★★★
film przyg., Wlk. Brytania/USA 1984, reż. Hugh Hudson, wyk. Christopher Lambert, Ralph Richardson, Ian Holm
21:20 | warner tv
Jeszcze raz od początku: odnaleziony w dżungli, wychowany przez małpy potomek starego angielskiego rodu staje twarzą w twarz z cywilizacją. Christophera Lamberta pierwszy krok do sławy.

HELIKOPTER W OGNIU ★★★★
dramat wojenny, USA/Wlk. Brytania 2001, reż. Ridley Scott, wyk. Josh Hartnett, Eric Bana, Ewan McGregor
21:45 | cinemax
Amerykańska interwencja w Somalii w 1993 r.: próba zaprowadzenia porządku wywołuje starcie marines z uzbrojonym tłumem na ulicach Mogadiszu. Dwa Oscary i nominacja za zdjęcia Sławomira Idziaka.

MERV ★★
komedia romantyczna, USA 2025, reż. Jessica Swale, wyk. Zooey Deschanel, Charlie Cox, Gus
20:00 | hbo
Po rozstaniu zakochanych pies, którym się opiekowali, popada w depresję, więc właściciel zabiera go na świąteczny wypad na Florydę. Tam też spędza święta dawna właścicielka: niezawodne!

MEXICALI. ZIEMIA BEZPRAWIA ★★
film sens., USA 2026, reż. Luke LaFontaine, wyk. Bren Foster, Kris Van Damme, Tania Raymonde
22:30 | canal+ premium
Były zawodnik MMA prowadzi ranczo swojej partnerki. Gdy brakuje pieniędzy na płace, staje do nielegalnego turnieju walki wręcz. Miejscowa mafia gotowa jest na wszystko, by go pozyskać dla siebie.

OSTATNI WIKING ★★★
komedia kryminalna, Dania/Szwecja 2025, reż. Anders Thomas Jensen, wyk. Mads Mikkelsen, Nikolaj Lie Kaas, Lars Ranthe
23:30 | hbo
Włamywacz po wyroku pędzi po łup, który ukrył brat. Ale brat cierpi na zaburzenia osobowości i teraz jest Johnem Lennonem. Tymczasem zjawia się dawny wspólnik, który swoją część łupu już roztrwonił.

PŁOTY ★★★
dramat obycz., USA/Kanada 2016, reż. Denzel Washington, wyk. Denzel Washington, Viola Davis, Stephen McKinley Henderson
21:25 | tvp 1
Denzel Washington wraca za kamerę, by opowiedzieć o losach czarnej rodziny robotniczej w trudnych (uprzedzenia rasowe!) latach 50. XX wieku. Oscar, Złoty Glob i BAFTA dla Violi Davis jako żony i matki.

PRZERWANE OBJĘCIA ★★★
melodramat, Hiszpania/Wlk. Brytania 2009, reż. Pedro Almodóvar, wyk. Penélope Cruz, Lluís Homar, Blanca Portillo
20:00 | tvp kultura
Pedro Almodóvar bawi się istotą kina jako medium oraz przywiązaniem widzów do filmowych schematów: ociemniały reżyser wspomina tragiczną miłość życia jakby wyjętą z mrocznego melodramatu.

TERMINATOR ★★★★
film s.f., USA/Wlk. Brytania 1984, reż. James Cameron, wyk. Arnold Schwarzenegger, Michael Biehn, Linda Hamilton
20:00 | cinemax
Pierwszy obiekt kultu z teki Jamesa Camerona: Arnold Schwarzenegger jako cyborg – wysłannik przyszłości, który ma wykonać wyrok na przyszłym przywódcy buntu ludzi przeciwko robotom. Mocne.

VABANK ★★★★★
komedia kryminalna, Polska 1981, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jan Machulski, Leonard Pietraszak, Witold Pyrkosz
20:00 | kino polska
Błyskotliwy debiut Juliusza Machulskiego – „Żądło" po polsku: po wyjściu z więzienia kasiarz (Jan Machulski!) mści się na nieuczciwym wspólniku. Liczne nagrody oraz nieprzemijająca wdzięczność widzów.

KONRAD J. ZARĘBSKI

SOBOTA 7.11

TVP1

07:00 Msza święta
07:40 Rok w ogrodzie (1190)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:45 Ranczo IV (12/13)
09:45 Felicita (22,23,24)
11:05 Dobre strony (14)
11:25 Ojciec Mateusz XXIV
12:10 Domowe patenty (18)
12:15 Między pokoleniami (1)
12:55 Porwana przez Komanczów (Comanche Station) - western USA 1960 (80 min)
14:15 Minuta dla Twojego bezpieczeństwa (9)
14:25 Okrasa łamie przepisy
15:00 Rolnik szuka żony (9)
16:00 Zaraz wracam (33,34)
17:00 Teleexpress, pogoda
17:35 Ojciec Mateusz 35 (13)
18:40 Jaka to melodia? (6015)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 **Komisarz Alex XXVI** (10) - serial kryminalny Polska 2026
21:25 **Płoty (Fences)** - dramat obycz. USA/Kanada 2016, reż. Denzel Washington (145 min)
23:50 **Igła (Eye of the Needle)** - thriller Wlk. Brytania 1981, reż. Richard Marquand, wyk. Kate Nelligan (115 min)
01:45 **Wyrwa** - thriller Polska 2023, reż. Bartosz Konopka, wyk. Tomasz Kot (105 min)

TVP2

05:15 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7730) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7730) - mag. Polska 2026
11:25 Super Gary. Gotuj z Bosacką! (13) - magazyn
12:05 W poszukiwaniu dobrego filmu (56) - mag. kulturalny
12:40 Informacje kulturalne
13:05 Panna młoda
14:00 Familiada (3152)
14:35 Koło fortuny (2128)
15:15 Szansa na sukces. Opole 2027 (9) - show
16:20 Na dobre i na złe
17:15 Panna młoda
18:15 Omnibus – szybcy i mądrzy (56) - teleturniej
19:10 Słowo na niedzielę
19:25 Rodzinka.pl XIX (8,9) - serial kom. Polska 2026

20:30 **The Voice of Poland: Bitwa** (13) - program rozrywkowy Polska 26
23:00 **Program rozrywkowy**
23:30 **Postaw na milion** (399) - teleturniej
00:30 **Szkoła stewardes (View from the Top)** - komedia romantyczna USA 2003, reż. Bruno Barreto (95 min)
02:05 **Paryż może poczekać (Paris Can Wait)** - komedia romantyczna USA/Japonia/Wlk. Brytania 2016 (95 min)

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (2997)
08:00 Halo tu Polsat (3329) - magazyn Polska 2026
11:35 SuperMarket Chef (6) - reality show Polska 2026
12:05 Nasz nowy dom (382) - reality show Polska 2026
13:35 Znachor - melodramat Polska 2023, reż. Michał Gazda, wyk. Leszek Lichota, Maria Kowalska (175 min)
16:30 Awantura o kasę (304) - teleturniej Polska 2026
17:40 Hitster. Muzyczna gra przebojów (11) - program muzyczny Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy (474) - program publicystyczny Polska 2026
19:30 Sport - Polska 2026

19:55 **Kabaret na żywo. Młodzi i moralni. Nad mętną rzeką** (182) - kabaret i satyra Polska 2026
22:00 **Dom Gucci (House of Gucci)** - thriller USA/Kanada 2021, reż. Ridley Scott, wyk. Lady Gaga (200 min)
01:20 **Punisher: Strefa wojny (Punisher: War Zone)** - film sensacyjny USA/Kanada/Niemcy 2008, reż. Lexi Alexander (145 min)

TVN

05:15 Zamieszkać na plaży V (1/14) - serial dok. USA 2019
05:40 Uwaga! (8125) - mag.
05:55 Ukryta prawda (6/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Karpielówka", Warszawa 28 (2) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5829)
11:30 Bez kompleksów (6) - reality show Polska 2026
12:30 Na Wspólnej - serial obyczajowy Polska 2026
14:05 MasterChef (9) - show Polska 2026
15:45 Podróż na tajemniczą wyspę (Journey 2: The Mysterious Island) - film przyg. USA 2011, reż. Brad Peyton, wyk. Dwayne Johnson, Michael Caine (130 min)
17:55 Taskmaster (10) - program rozrywkowy Polska 26
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 **Azja Express** (10) - reality show Polska 2026
21:25 **Bridget Jones: Szalejąc za facetem (Bridget Jones: Mad About the Boy)** - komediodramat Wlk. Brytania/Francja/USA 2025, reż. Michael Morris (145 min)
23:50 **Dziedzictwo (Heredity)** - thriller USA 2018, reż. Ari Aster, wyk. Toni Collette, Gabriel Byrne (160 min)
02:30 **Uwaga!** (7755)

TV PULS

06:00 Kobra – oddział specjalny XVII (13,12/15)
09:00 Taki jest świat (44)
09:25 Boso przez świat: Męska rzecz (84) - cykl reportaży Polska 2009
10:00 Lombard. Życie pod zastaw XII (46,47,48,49,50) - serial obycz. Polska 2023, wyk. Zbigniew Buczkowski, Henryk Gołębiewski. W lombardzie zjawia się Norbert, który chce wycenić złotą bransoletkę po ojcu. Potrzebuje pieniędzy na laserową korektę wzroku. Inny klient chce pilnie sprzedać bezprzewodowy przenośny głośnik, by mieć gotówkę na pokrycie debetu.
20:00 **Rambo: Pierwsza krew (First Blood)** - film sens. USA 1982, reż. Ted Kotcheff, wyk. Sylvester Stallone, Brian Dennehy (120 min)
22:00 **Cobra** - film sensacyjny USA/Izrael 1986, reż. George P. Cosmatos, wyk. Sylvester Stallone (110 min)
23:50 **Dotyk śmierci (Boneyard)** - film sens. USA 2024, reż. Asif Akbar (130 min)
02:00 **Dyżur III** (35)

TVN7

05:50 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie IV - serial dok.
06:45 New Looney Tunes III
07:00 Duma: Podróż do domu - film przygodowy USA 2005
09:00 Unboxing – Wielkie otwarcie (2) - teleturniej
09:35 The Floor (9, 10)
10:55 Ukryta prawda (3/17)
11:25 Mówię Wam (12) - mag.
12:50 Ukryta prawda (3,25/60) - serial fab.-dok.
14:20 Szpital św. Anny III (14,15/53) - serial obycz.
16:25 Detektywi V (2)
17:30 Aquaman i Zaginione Królestwo (Aquaman and the Lost Kingdom) - film s.f. USA 23, reż. James Wan (150 min)
20:00 **Transformers: Przebudzenie bestii (Transformers: Rise Of the Beasts)** - film s.f. Kanada 23, reż. Steven Caple Jr. (160 min)
22:40 **Władca Pierścieni. Pierścienie władzy II** (1/8) - serial przyg.
00:15 **Wszystko wszędzie naraz (Everything Everywhere All at Once)** - komedia USA 2022, reż. Daniel Kwan, Daniel Scheinert, wyk. Michelle Yeoh (170 min)

MEZZO

13:30 Intermezzo
14:00 John Scofield's Long Days Quartet – Casa del Jazz Summertime 2025, Rzym
15:20 Philippe Mouratoglou Trio – Studio de l'Ermitage
16:25 Freddie Hubbard Quintet – Berliner Jazztage 1977
17:15 Intermezzo
17:50 Młodzieżowa Orkiestra Symfoniczna z Erywania, Eduard Topchjan: Czajkowski
18:50 Królewska Orkiestra Concertgebouw, Santtu-Matias Rouvali: Thorvaldsdottir, Morricone, Szostakowicz - muzyka klas.
20:30 Pyotr Ilyich Tchaikovsky: Eugeniusz Oniegin - opera Hiszpania 25
23:05 Orkiestra symfoniczna z Montrealu, Rafael Payare - muzyka klasyczna Kanada 23

PULS 2

08:45 Potworna rodzinka - film animowany Niemcy/Wlk. Brytania 2017
10:25 Wojciech Cejrowski. Boso Luizjana - serial dok.
12:05 Puls Kabaret (3, 4)
14:00 Fatima - dramat obyczajowy Portugalia/USA 2020, reż. Marco Pontecorvo
16:30 Willow - film fantasy USA 1988, reż. Ron Howard, Michael D. Moore
19:00 Potworna rodzinka 2 - film animowany Niemcy/Wlk. Brytania 2021
21:00 Taxi III - komedia sensacyjna Francja 2003, reż. Gérard Krawczyk, wyk. Samy Naceri, Frédéric Diefenthal
22:45 Burza - film akcji USA 2015, reż. David Hackl, wyk. John Travolta, Kate Bosworth
00:45 Dzielnica strachu (3,4)

TV4

07:00 Galileo - pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (352) - mag. Polska 2026
09:30 A na obiad... (9) - mag.
09:35 Galileo
11:45 Mini Galileo - program popularnonaukowy Polska 26
12:05 Czasy ostateczne: Pozostawieni - film s.f. USA/Kanada/Japonia/Wlk. Brytania 2014, reż. Vic Armstrong
14:25 SuperMarket Chef (6)
14:55 Policjantki i policjanci XXV (36-39,40) - serial obyczajowy Polska 2026
20:00 A na deser... (19) - mag. kulinarny Polska 2026
20:10 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (37,38,39,40) - serial krym. Polska 2026
00:15 Gwiazdy kabaretu (189, 188) - kabaret i satyra
02:20 STOP Drogówka (377)

METRO

07:50 Gorączka złota XIII (19/26) - serial dok. USA 2023
08:50 Klan z Alaski IV
11:55 Złomowisko PL VI - serial dok. Polska 2018
13:55 Makłowicz w drodze (9, 10) - mag. kulinarny
15:05 Farma Clarksona II (7/8) - cykl reportaży
16:10 Azja Express (9)
17:50 Kryminalni III (9,10/13) - serial krym. Polska 2005, wyk. Marek Włodarczyk
20:00 Jak stracić chłopaka w 10 dni - komedia romantyczna USA/Niemcy 2003, reż. Donald Petrie
22:25 Egzekutor - film sens. USA 1996, reż. Chuck Russell, wyk. Arnold Schwarzenegger, James Caan, Vanessa Williams
00:45 Kuba Wojewódzki (10)
01:45 Szpital (13/68)

SOBOTA 7.11

STOPKLATKA

08:00 Komisarz Rex XI (1,2/12) - serial krym.
10:00 Hudson i Rex VI (5,6/16) - serial krym.
12:00 Vera V (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2015
14:05 Działa Navarony (The Guns of Navarone) **** - film wojenny USA/Wlk. Brytania 1961, reż. J. Lee Thompson, wyk. Gregory Peck, David Niven, Anthony Quinn (195 min)
17:20 Stawka większa niż życie (5,7/18) - serial wojenny Polska 1968
20:00 Zdrada (The Devil's Own) * - film sens. USA 1997, reż. Alan J. Pakula, wyk. Harrison Ford, Brad Pitt, Margaret Colin, Rubén Blades (135 min)
22:15 Oczy anioła (Angel Eyes) ** - thriller USA 2001, reż. Luis Mandoki, wyk. Jennifer Lopez, Jim Caviezel, Jeremy Sisto, Terrence Howard, Sonia Braga (140 min)
00:35 Czerwony kapitan (Rudý kapitán) ** - thriller Czechy/Słowacja/Polska 2016, reż. Michal Kollár, Kamil Misztal, wyk. Maciej Stuhr (140 min)

ALE KINO+

08:10 Miss mokrego podkoszulka *** - komedia Polska 2002, reż. Witold Adamek (70 min)
09:20 Sekret Madeleine Collins (Madeleine Collins) *** - thriller Francja/Belgia/Szwajc. 2021 (135 min)
11:35 Był sobie chłopiec (About a Boy) **** - komedia Wlk. Brytania/USA/Francja/Niemcy 2002 (130 min)
13:45 Niemożliwe (The Impossible) **** - film katas. USA/Hiszpania/Tajlandia 2012 (145 min)
16:10 Poszukiwanie *** - serial krym. Niemcy 2021, wyk. Henny Reents, Lucas Gregorowicz
18:05 Grantchester XI (1)
20:10 Na fali ryzyka (Breakwater) ** - thriller USA 2023, reż. James Rowe, wyk. Dermot Mulroney (120 min)
22:10 Feralna noc (The Bag Man) ** - thriller USA/Bahama 2014 (135 min)
00:25 Każdy twój oddech (Every Breath You Take) ** - thriller USA 21, reż. V. Stein (140 min)

TVP KULTURA

08:05 Wiersze dla dzieci (1)
08:25 Wydarzenie aktualne
09:05 Panna z mokrą głową ** - film przygodowy Polska 1994 (105 min)
10:50 Kosmos 1999 II (19/24)
11:55 Drugie życie. Integracyjny Teatr Aktora Niewidomego
12:30 Niezwykła podróż Georgesa Meliesa
13:50 Dzień z życia artysty
14:30 Jańcio Wodnik **** - dramat obyczajowy Polska 1993 (115 min)
16:25 Czterdziestolatek (9)
17:30 Tamte lata, tamte dni
18:10 Siedmiu wspaniałych nadjeżdża (The Magnificent Seven Ride!) *** - western USA 1972 (110 min)
20:00 Przerwane objęcia (Los abrazos rotos) *** - melodramat Hiszpania/Wlk. Bryt. 09, reż. Pedro Almodóvar (135 min)
22:15 Klub Jazzowy (15)
23:35 Wstęp do filmu (608)
23:40 Bestie (The Beasts) **** - thriller Hiszpania/Francja 2022 (145 min)
02:05 Drugie życie. Integracyjny Teatr Aktora Niewidomego

HBO

09:10 Ostatnie zanurzenie *** - dramat obycz. Wlk. Brytania 2024 (95 min)
10:45 Twój potwór - komedia *** Wlk. Brytania/USA 2024 (105 min)
12:30 Milion minut - komedia *** Niemcy 24, reż. Christopher Doll (125 min)
14:35 Tak się poznaliśmy ** - komedia romantyczna USA 2023 (95 min)
16:10 Jane Eyre - dramat **** obycz. Wlk. Brytania/USA 2011, reż. Cary Joji Fukunaga (120 min)
18:10 Parachute - komedia *** USA 2023, reż. Brittany Snow (110 min)
20:00 Merv - komedia romant. ** USA 25, reż. Jessica Swale, wyk. Zooey Deschanel (105 min)
21:45 Co. Za. Radość. ** - komedia USA 2025, reż. Michael Showalter, wyk. Felicity Jones (105 min)
23:30 Ostatni wiking *** - komedia kryminalna Dania/Szwecja 2025, reż. Anders Thomas Jensen (115 min)
01:25 Sojusznicy - film sens. *** USA 2023, reż. Ilya Naishuller (110 min)

CANAL+ PREMIUM

09:10 Miss Potter - film *** biograficzny Wlk. Brytania/USA 2006, reż. Chris Noonan (90 min)
10:40 Brat - dramat obycz. *** Polska 2025, reż. Maciej Sobieszczański (100 min)
12:20 Łapu-Capu (267)
12:35 Listy do Julii - komedia *** romantyczna USA 2010 (105 min)
14:20 Extrawurst - komedia *** Niemcy 26, reż. Marcus H. Rosenmüller (100 min)
16:00 The Rolling Stones: Live at the Max
17:25 Czy AI zabija internet?
18:20 Cudowne życie *** - komediodramat Francja/Kanada 2025, reż. Ken Scott (100 min)
20:00 Norymberga *** - dramat wojenny USA/Węgry 2025, reż. James Vanderbilt (150 min)
22:30 Mexicali. Ziemia bezprawia ** - film sens. USA 2026 (100 min)
00:10 Piła II - horror USA/ *** Kanada 2005, reż. Darren Lynn Bousman, wyk. Tobin Bell (90 min)
01:40 Opętany - horror ** Włochy/USA 2023, reż. Conor Allyn (85 min)

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa: 18B/69 - program dok.
07:55 Akademia Pana Kleksa, cz. 1 : Przygoda księcia Mateusza (1) - film dla młodzieży Polska/ZSRR 1983
09:45 Nie lubię poniedziałku - komedia Polska 1971
11:55 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
12:45 Diabeł - film krótkometrażowy Polska 2022
13:20 Bitwa pod Wiedniem - dramat hist. Polska/Włochy 2012, reż. Renzo Martinelli, wyk. Jerzy Skolimowski
15:45 Za duży na bajki - komedia Polska 2022, reż. Kristoffer Rus, wyk. Maciej Karaś, Amelia Fijałkowska
18:20 C.K. dezerterzy, cz. 1 - film przygodowo-wojenny Polska/Węgry 1986
20:00 Vabank - komedia kryminalna Polska 1981, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jan Machulski, Leonard Pietraszak, Witold Pyrkosz
22:20 Ekstradycja (1,2) - serial sens. Polska 1995, wyk. Marek Kondrat, Grzegorz Warchoł
00:55 Symetria - dramat obyczajowy Polska 2003, reż. Konrad Niewolski, wyk. Arkadiusz Detmer, Andrzej Chyra, Janusz Bukowski

POLSAT FILM

10:45 Mitchellowie kontra maszyny - film anim. USA/Hongkong/Kanada 2021
13:00 Wspólna chata - komedia USA 12, reż. Andy Fickman
15:20 Podróże Guliwera - film przygodowy USA 2010
16:55 Jedyny i niepowtarzalny Ivan - film przyg. USA 2020
18:50 Dzień, w którym zatrzymała się Ziemia - film s.f. USA/Kanada 2008
21:00 Diabeł - dramat społeczny Polska/USA 2024
23:25 Niezłomny - dramat wojenny USA/Japonia 2014

WARNER TV

09:40 Kopciuszek: Roztańczona historia - komedia muz. USA/Kanada 2008
11:35 Invictus: Niepokonany - dramat hist. USA 2009
14:15 Kontakt - film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis
17:10 Naciągacze - kom. krym. USA/Wlk. Brytania 2003
19:35 Godziny szczytu - film sens. USA 1998, reż. Brett Ratner, wyk. Jackie Chan
21:20 Greystoke: legenda Tarzana, władcy małp - film przyg. Wlk. Brytania/USA 1984
00:00 Hannibal II (8,9/13)

CINEMAX

12:45 Rocky - dramat obycz. USA 1976, reż. John G. Avildsen
14:45 Jak zostałam perliczką - komedia Wlk. Brytania/Zambia/Irlandia/USA 2024
16:20 Erin Brockovich - film biograficzny USA 2000
18:30 Requiem - thriller Niemcy 06, wyk. Sandra Hüller
20:00 Terminator - film s.f. USA/Wlk. Brytania 1984
21:45 Helikopter w ogniu - dramat wojenny USA/Wlk. Bryt. 2001, reż. Ridley Scott
00:10 El Mariachi - film sensacyjny Meksyk/USA 1992

TVN FABUŁA

08:10 Magda M. (11,12,13/15)
11:15 Mój książę z bajki - film przyg. Francja/Belgia 2020
13:25 Sonic. Szybki jak błyskawica - film przyg. USA/Japonia/Kanada 2020
15:30 Wojownicze żółwie ninja - komedia sensacyjna USA 14
17:45 Wojownicze żółwie ninja: Wyjście z cienia - film przygodowy USA/Hongkong/Chiny 2016, reż. Dave Green
20:00 Igrzyska śmierci - film s.f. USA 2013, reż. Gary Ross
23:00 Kobieta na skraju dojrzałości - komediodramat USA 11

FILMBOX+ ONE

08:00 Strażnik Teksasu VII
10:55 Vera IX (1/4)
12:55 K–9 - komedia sensacyjna USA 1990
15:00 Hulk - film sensacyjny USA 2003, reż. Ang Lee
17:55 Agatha Christie: Kryminalne zagadki: Kot i myszy (6) - film kryminalny Francja/Szwajcaria 2012
20:00 Vera IX (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2019
22:00 Krzyk - horror USA 1996
00:30 Millennium: Mężczyźni, którzy nienawidzą kobiet - thriller Szwecja/Dania/Niemcy/Norwegia 2009

PARAMOUNT

08:05 Gang Wiewióra - film animowany USA/Kanada/Korea Południowa 2014
10:00 Monster Trucks - film przyg. Kanada/USA 2016
12:20 Tajna baza - komedia USA 2022, reż. Henry Joost
14:30 Forrest Gump - tragikomedia USA 1994
17:30 Książę w Nowym Jorku - komedia USA 1988
20:00 Indiana Jones i ostatnia krucjata - film przyg. USA/Włochy/Hiszpania/Wlk. Brytania/Jordania 1989
22:35 John Wick 4 - film sens. USA/Niemcy 2023

ROMANCE TV

08:30 Inga Lindström: Po prostu tylko miłość - dramat obyczajowy Niemcy 2023
10:25 Statek marzeń
12:20 Rosamunde Pilcher: Magia miłości - film obycz. Niemcy 99, reż. Rolf Von Sydow
14:15 Rejs ku szczęściu
16:05 Najlepsze na koniec - komedia Niemcy 2024
18:00 Krawcowa z Madrytu (1,2) - serial obycz. Hiszp. 2013
20:00 Weiss & Morales (1/4)
21:55 Wydział zabójstw Stambuł (1/21) - serial krym.
23:50 Lato w Kapsztadzie - film obycz. Niemcy 2010

AMC

09:35 Klątwa Tutenchamona (1) - film przyg. USA 2006
11:15 Klątwa Tutenchamona (2) - film przyg. USA 2006
13:05 Karate Kid - film familijny USA 84, wyk. Ralph Macchio
15:45 Sahara - film przyg. USA/Wlk. Bryt./F/Niemcy/Hiszp. 05
18:20 Zagniewani młodociani - komedia USA 1996
20:00 Lodowy szlak - film sens. USA/Kanada 2021
22:25 Honor wojownika - film sensacyjny Nowa Zelandia/Korea Południowa 2010
00:25 Nożownik - thriller USA 2003, reż. William Friedkin

AXN

08:05 Rekrut: Feds (15/22)
09:00 FBI: Most Wanted V (10/13) - serial krym. USA 2024
10:00 Detektyw Monk II (8-12/16) - serial krym.
15:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas III (18-22/23)
20:00 Sniper: Koniec zabójcy - film sensacyjny USA 2020, reż. Kaare Andrews
22:00 S.W.A.T.: Under Siege - film sens. USA 2017
23:45 Resident Evil: Ostatni rozdział - horror Niemcy/Kanada 2016

EPIC DRAMA

09:00 Panna Scarlet VI (6/6)
10:05 Panna Scarlet i komisarz (1/6) - serial krym.
11:10 Agenci NCIS XVII (17,18,19,20/20) - serial krym.
14:45 Robin Hood
15:55 Panna Marple II (3/4)
17:55 Poirot: Tajemnica Błękitnego Ekspresu X (1/4)
20:00 Rodzina Hardacre'ów II (2/6) - serial obycz.
21:00 Inspektor Ricciardi III (3/4) - serial krym. Włochy 25
23:10 Królowa węży (2/8) - serial obycz. USA 2022
00:20 Robin Hood
01:20 Panna Scarlet VI (3/6)

TVN STYLE

11:25 Kuchenne rewolucje
12:25 Jestem z Polski XVIII (6,3,4/14) - serial dok.
15:25 Ostre cięcie (6, 5)
17:00 Zgłoś remont – spełniamy marzenia (3/8) - serial dok.
18:00 Poukładani (4)
19:00 Kuchenne rewolucje (8, 9) - reality show Polska 24
21:05 Teraz one (6)
21:40 Top Model (10) - reality show Polska 2026
23:05 Nagi raj. Wielka Brytania (10) - reality show Wlk. Bryt. 25
00:05 Kochaj albo wróć (3/11)
01:05 Zagadki seksualności II

TVN TURBO

10:15 Naprawy nie do naprawy
11:00 Ciężarówką przez pół świata (9/9) - serial dok.
12:00 Duda kontra Szafrański XI (9/10)
12:45 Kupione, zrobione, sprzedane (5/10) - serial dok.
13:45 Wojny samochodowe
15:45 Polski supersamochód
16:30 Z drugiej ręki (9)
17:15 Jeździć, obserwować VIII
18:00 Zawodowi handlarze (9)
18:45 Co tu się odjechało? (5)
19:15 Mobilni mechanicy (1, 2)
20:40 Zawodowi handlarze
22:10 Jeździć, obserwować II
23:40 The Grand Tour (1)

BBC FIRST

08:00 Co ludzie powiedzą? V
08:30 Shakespeare i Hathaway III (9,10/10)
10:30 Morderstwa w Midsomer
12:35 Ojciec Brown XIII
15:35 Shakespeare i Hathaway IV (1,2/10)
17:35 Z pamiętnika położnej
18:45 Śmierć z dala od palm IV
19:55 Śmierć pod palmami (6/8) - serial kryminalny
21:00 Zbrodnie na Szetlandach (1/2)
22:00 Milczący świadek XXVI
00:00 Koroner II (6/10)

FX

08:40 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IV (10,11,12/21)
11:25 Z Archiwum X V (7/20)
12:20 Z archiwum X V (8/20)
13:15 CIA (5/12) - serial krym.
14:10 Spider-Man: Homecoming - film s.f. USA 2017, reż. Jon Watts
16:50 Armageddon - film katastroficzny USA 1998
19:55 Helikopter w ogniu - dramat wojenny USA/Wlk. Brytania 2001, reż. Ridley Scott, wyk. Josh Hartnett
22:55 Twierdza - film sens. USA 1996, reż. Michael Bay
01:35 Zakłamanie

HGTV

09:10 Nowa Maja w ogrodzie (10, 11, 12) - mag. poradnikowy
10:45 Uratuj swój ogród (32)
11:45 Uchwycić dom (7,8/8)
12:45 Zgłoś remont (6)
13:40 Zgłoś remont – spełniamy marzenia (2/8)
14:40 Poukładani (3)
15:40 Polowanie na ogród
17:20 House Hunters – poszukiwacze domów
19:00 Weekendowa metamorfoza (3, 4, 5) - reality show
21:50 Mieszkanie na miarę
23:45 Wymarzona wiejska posiadłość (1, 2) - reality show

BBC LIFESTYLE

10:15 Zapraszam do stołu (5)
10:50 Najdroższe brytyjskie domy II (8) - serial dok.
11:50 Niezwykłe hotele bez tajemnic VI - serial dok.
13:00 Mistrzowie szycia (1, 2)
15:20 Zapraszam do stołu: wielka porcja (6) - reality show
17:15 Bake off: zawodowcy
19:20 Majorka: śródziemnomorskie smaki (4) - magazyn
19:55 10 lat mniej – powrót II
21:00 Cena idealnego ciała z Olivią Attwood III
22:00 Seks i miłość dookoła świata – Christiane Amanpour
22:55 Ratunek dla skóry V (1)

COMEDY CENTRAL

08:30 Teoria wielkiego podrywu (6-15/17) - serial kom.
12:50 Teoria wielkiego podrywu (16,17/17)
13:40 Przyjaciele VIII (6-11/24) - serial kom.
16:45 Agent XXL - komedia sensacyjna USA/Niemcy 2000
18:50 Jaś Fasola (1,2/14)
20:00 Agent XXL: Rodzinny interes - komedia sensacyjna USA 2011, reż. John Whitesell
22:20 The Office PL (8/12)
23:00 Comedy Club (7, 8)
00:00 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:05 Na sygnale
10:20 Ranczo V (4/13)
11:15 Na dobre i na złe
12:20 Rodzinka.pl XIX (7,8)
13:35 Ojciec Mateusz (8)
15:30 Komisarz Alex XXVI (9)
16:30 Ranczo V (5/13) - serial komediowy Polska 2011
17:30 Zmiennicy (3)
18:35 Stawka większa niż życie (10/18) - serial wojenny
19:45 Ojciec Mateusz (9,11/17) - serial krym. Polska 2009
22:45 Ranczo V (6,7/13) - serial kom. Polska 2011
00:35 Komisarz Alex XXVI (9)
01:25 Ojciec Mateusz 35 (12)

CANAL+ KUCHNIA

14:30 Gotuj sprytnie ze Strzelczykiem (1)
15:00 m jak mięso (2, 3)
16:00 Jamie: dania w 20 minut
17:05 Jamie Oliver (1)
18:05 Wyjątkowe smaki miast III (1/6) - serial dok.
19:05 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (8)
19:20 Gotuj sprytnie ze Strzelczykiem (1) - magazyn
19:50 Poza Bali (7) - serial dok.
20:50 Włoska uczta (19,20)
21:50 James Martin: hiszpańska przygoda - serial dok.
22:40 m jak mięso (3, 2)

CANAL+ DOMO

10:00 Daleko od miasta XVII
10:30 Ucieczka na wieś XXIII
12:15 Wielkie amerykańskie rancza (1,2) - serial dok.
13:15 Cudotwórcy – pod presją - serial dok. USA 2026
14:10 Wielkie projekty
15:20 Gardeners' World (31)
16:30 Tomasz Pągowski (4, 5)
17:30 Room service. Hotele od kuchni II (1) - serial dok.
18:00 Daleko od miasta XVII
19:00 Dom w miesiąc (6, 1)
20:00 Generalna odbudowa
21:00 Wielkie projekty XXIV
22:00 Wielkie projekty: Australia XI (5/10) - serial dok.

PLANETE+

12:30 Na targach świata II (1)
13:05 Polska z góry. Nad wodą
13:35 Wiatr. Niewidzialna siła
14:35 Wielki powrót łososia
15:40 Zaginione światy (2/4)
16:50 Najmniejsze cuda świata
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Polska z góry. Naj... w Polsce (2,3/10) - serial dok.
19:40 Venus i Serena. Tenisowa rewolucja - film dok.
20:50 Nicole Kidman. Oczy szeroko otwarte - film dok.
22:00 Premiera: Karl Lagerfeld. Objawienie (1/4)

DISCOVERY CHANNEL

12:00 Kroniki policyjne
13:00 Złomowisko PL VI (7,8)
15:00 Fani czterech kółek III (4)
16:00 Jak zostać pilotem
17:00 Wyzwanie: przetrwanie II - serial dok. Niemcy 2025
18:00 Człowiek kontra niedźwiedź (5/8) - serial dok.
19:00 Fani czterech kółek: w trasie II (9) - serial dok.
20:00 W oku cyklonu III
21:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII (16/19)
22:00 Sekretne życie kasyna w Las Vegas (1) - serial dok.
23:00 Akta ekspedycji II (8/13)
00:00 Powrót geparda

TVP HISTORIA

11:50 Świat w filiżance herbaty (1/6) - serial dok.
12:55 Era przyrody (1/3)
14:00 Ex libris - magazyn
14:30 Bodo - musical Polska 2016, reż. Michał Kwieciński
16:25 Flesz historii (786)
16:50 Golgota Wołynia
17:45 Noce i dnie (9)
19:00 Upadek nazizmu III (1/3)
20:00 Zapomniane karty historii (4/4) - serial dok.
21:05 Protektor - film sens. USA 2012, reż. Boaz Yakin
22:50 Krew za krew - western USA 06, reż. David Von Ancken

HISTORY

09:15 Gwiazdy lombardu XIII
10:10 Wojny magazynowe XVII
11:05 Niewyjaśnione tajemnice wszechświata (7/8)
12:05 Starożytni kosmici XIV
13:05 Tajemnice skute lodem
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (2/22) - serial dok.
14:55 Wielka inżynieria z Dolphem Lundgrenem (5/8)
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Dziki Zachód: legenda Siedzącego Byka (1/2)
19:05 Starożytni kosmici XVIII
21:00 Starożytni kosmici
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (17,18/18)

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:00 Największe katastrofy budowlane III (1,2/10)
10:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (7,3,5,3,1,2/10)
16:00 Premiera: Najniebezpieczniejsze drogi Europy XI (3)
18:00 UFO: przełomowe śledztwa (1/5) - serial dok.
19:00 Kierunek: Kuejczou II (1)
20:00 David Blaine (1/6)
21:00 Potwory: prawda i mity
22:00 Szlakiem przeklętych miejsc (1/5) - serial dok.
23:00 CIA: tajemnice i szpiedzy (3,4/8) - serial dok. USA 26

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VIII (7)
09:00 Wielkie wycieczkowce IV (8) - serial dok.
11:00 Architektura z odzysku
12:00 Straż graniczna X
13:00 Rolnicy. Podlasie II
16:00 Najpiękniejsze domy na wsi (1) - serial dok. Polska 2024
17:00 Historie szalonych bogaczy (9,10) - serial dok.
18:00 Planeta skarbów (3/6)
19:00 Jak to wyjaśnić? III (14/20) - serial dok.
20:00 Największe śledztwa CBŚP (2) - serial dok.
22:00 Pogromcy mafii (1,2)
00:00 Zabić dyktatora (5/6)

BBC EARTH

08:55 Morze Śródziemne: przyroda w potrzasku (1/4)
10:00 Ewolucja - serial dok.
11:05 Amerykańskie Południe
12:05 W okowach mrozu VI
15:10 Planeta Ziemia III III
17:15 David Attenborough i cuda natury (5/5) - serial dok.
17:45 Dziki połów (8/8)
18:40 Tajemnice wulkanów
19:45 Wszechświat (4/5) - serial dok. Wlk. Brytania 2021
21:00 Ben Fogle na szkockich wyspach II (3/4) - serial dok.
22:05 W okowach mrozu II
23:05 Ewolucja - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

06:20 Berlin 1936: olimpiada Hitlera w kolorze - film dok.
07:15 Hitler: odliczanie (1,2,3/3) - serial dok.
10:10 Naziści: korzenie zła (5,6,7) - serial dok. Kanada 25
12:55 DNA Hitlera: geny dyktatora (1,2/2) - serial dok.
14:55 Berlin 1936: olimpiada Hitlera w kolorze - film dok.
16:00 Poszukiwacze zaginionych faraonów (2,3,4,5) - serial dok. Wlk. Brytania 2026
21:00 Hitler: odliczanie (1,2,3/3) - serial dok.
23:55 Punkty zwrotne II wojny światowej (1,2/6) - serial dok.

Od A do Z

27 SUKIENEK ★★
komedia romantyczna, USA 2008, reż. Anne Fletcher, wyk. Katherine Heigl, Edward Burns, James Marsden
22:35 | polsat
Młoda kobieta, której znudziło się już bycie etatową druhną, postanawia wyjść za mąż za skrycie kochanego mężczyznę, o którego względy przychodzi jej rywalizować z własną siostrą. Dla sentymentalnych.

BLUE BEETLE ★★★
film s.f., USA 2023, reż. Angel Manuel Soto, wyk. Xolo Maridueña, Bruna Marquezine
20:00 | tvn 7
Kino superbohaterów z ukłonem w stronę Latynosów: pochodzący z kosmosu skarabeusz wybiera na swego żywiciela latynoskiego chłopaka, który od tej pory, wyposażony w supermoce, skutecznie walczy ze złem.

BRACIA POD OSTRZAŁEM ★★
thriller, USA/Kolumbia/Wlk. Brytania 2026, reż. Justin Chadwick, wyk. Kiefer Sutherland, Omar Chaparro, Laura Osma
21:45 | canal+ premium
Amerykański żołnierz bierze ślub w Meksyku, na który zaprasza swego dowódcę i grono przyjaciół z misji w Syrii. Podczas wesela dochodzi do zatargu między żołnierzami i miejscową mafią. Rutyna do bólu zębów.

G20 ★★
film sens., USA 2025, reż. Patricia Riggen, wyk. Viola Davis, Anthony Anderson, Ramon Rodriguez
22:00 | hbo
Hotel w Kapsztadzie, gdzie odbywa się szczyt G20, zostaje przejęty przez terrorystów, powiązanych z rynkiem kryptowalut, ale dzięki wojskowemu doświadczeniu pani prezydent USA udaje się ich powtrzymać.

GODZINA PRAWDY ★★
thriller, USA 2020, reż. Peter Facinelli, wyk. Anne Heche, Thomas Jane, Jason Patric
22:10 | ale kino+ hd
Z zaparkowanej nad jeziorem wśród lasów przyczepy znika 10-letnia dziewczynka, szeryf wszczyna poszukiwania, zwłaszcza że w lesie ukrywa się zbieg, a zdesperowani rodzice są gotowi na wszystko.

I swear

20:00 | hbo ★★★★

John Davidson (postać autentyczna, grający go Robert Aramayo dostał nagrodę BAFTA), cierpiący na zespół Tourette'a, przez całe życie angażuje się w działalność na rzecz innych dotkniętych tą chorobą.

FILM BIOGRAFICZNY
WLK. BRYTANIA 2025, REŻ. KIRK JONES, WYK. ROBERT ARAMAYO, MAXINE PEAKE, SHIRLEY HENDERSON

KSIĘŻNA ★★★
dramat historyczny, Wlk. Brytania/Włochy/Francja/USA 2008, reż. Saul Dibb, wyk. Keira Knightley, Ralph Fiennes, Dominic Cooper
20:00 | tvp kultura
Keira Knightley jako Georgiana Cavendish – sławna ze swej urody i niezależności księżna Devonshire z XVIII wieku, wzorzec dla Diany Spencer. I pietyzm wobec epoki, na jaki stać tylko Brytyjczyków.

KSZTAŁT WODY ★★★
film przyg., USA/Kanada/Meksyk 2017, reż. Guillermo del Toro, wyk. Sally Hawkins, Michael Shannon, Richard Jenkins
22:00 | cinemax
Cztery Oscary, w tym za film roku i reżyserię Guillerma del Toro, dla opowieści o niemej sprzątaczce, która nawiązuje kontakt z obcym(?), przetrzymywanym w rządowym laboratorium czasu zimnej wojny.

MORDERSTWO DOSKONAŁE ★★
film sens., USA 1998, reż. Andrew Davis, wyk. Michael Douglas, Gwyneth Paltrow, Viggo Mortensen
22:50 | tvn 7
Powtórka z Hitchcocka („M jak morderstwo"): Michael Douglas knuje przeciwko Gwyneth Paltrow, a ta odpłaca pięknym za nadobne. Całkiem udane, choć daleko do finezji mistrza.

OSTATNI RYCERZE ★★★
film przyg., Wlk. Brytania/Korea Południowa/USA/Czechy 2015, reż. Kazuaki Kiriya, wyk. Clive Owen, Morgan Freeman, Cliff Curtis
20:00 | stopklatka
Mroki średniowiecza: kiedy bezwzględny, znany z okrucieństwa władca upokarza zasłużonego rycerza, w obronie honoru swego mistrza staje jeden z jego uczniów – sam będący człowiekiem o wątpliwej pozycji.

PIĄTY ELEMENT ★★★★
film s.f., Francja 1997, reż. Luc Besson, wyk. Bruce Willis, Gary Oldman, Milla Jovovich
22:15 | tv puls
Bajka dla dorosłych: świat potrzebuje harmonii, a jej gwarantem ma być piąty element – tajemnicza piękność z kosmosu, która skłania taksówkarza przyszłości do rzucenia wyzwania wszelkiemu złu.

PRZEPIS NA MORDERSTWO ★★★
komediodramat, Wlk. Brytania/Francja/USA 2026, reż. John Patton Ford, wyk. Glen Powell, Margaret Qualley, Jessica Henwick
20:00 | canal+ premium
Od umierającej matki mężczyzna dowiaduje się, że jest nieślubnym synem miliardera i zostaje zobowiązany do przejęcia spadku, co oznacza konieczność wyeliminowania pozostałych pretendentów.

SISU: DROGA DO ZEMSTY ★★★
film wojenny, USA/Finlandia/Wlk. Brytania 2025, reż. Jalmari Helander, wyk. Jorma Tommila, Stephen Lang, Einar Haraldsson
23:45 | hbo
Ciąg dalszy opowieści: niepokonany fiński komandos wraca po wojnie na tereny okupowane przez Sowietów, by rozebrać i przewieźć przez granicę swój dom – kolebkę rodu. Jednoosobowa armia w akcji!

WIELKI SZU ★★★★
film sens., Polska 1983, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Jan Nowicki, Andrzej Pieczyński, Karol Strasburger
20:00 | kino polska
Klasyk polskiego kina popularnego: doświadczony szuler wprowadza w świat hazardu pojętnego ucznia. Świetny Jan Nowicki, nie mówiąc o intrygującej fabule. Naprawdę warto.

WONDER WOMAN 1984 ★★
film fantasy, USA 2020, reż. Patty Jenkins, wyk. Gal Gadot, Chris Pine, Kristen Wiig
23:15 | tvn
Powtórka z rozrywki: Gal Gadot jako komiksowa Wonder Woman, która w latach 80. XX wieku broni magicznego kamienia przed zakusami szaleńca, marzącego o władzy nad światem. Przewidywalne w każdym kadrze.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVP1

07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1106)
08:30 Film dokumentalny
09:05 U Pana Boga w ogródku
10:00 Ojciec Mateusz XXIV (11)
10:55 Komisarz Alex XXVI (10)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Taize – Dom serca (6)
13:10 Ssaki (5/6) - serial dok.
14:20 Rolnik szuka żony. Odwiedziny (9) - serial dok.
14:45 Alternatywy 4 (1/9)
16:00 Zaraz wracam (35,36)
17:00 Teleexpress, pogoda
17:35 Daję słowo – Maciej Orłoś (49) - talk-show
18:25 Minuta dla Twojego bezpieczeństwa (10)
18:40 Jaka to melodia? (6009)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 **Gra z Cieniem II** (10) - serial krym. Polska 2026, wyk. Marcin Czarnik, Kinga Preis
21:25 **Rolnik szuka żony** (10)
22:20 **Rolnik szuka żony. Odwiedziny** (10)
22:45 **Tylko miłość (The Story of Us)** ★★ - komedia USA 1999, reż. Rob Reiner, wyk. Bruce Willis, Paul Reiser (105 min)
00:30 **Płoty (Fences)** ★★★ - dramat obycz. USA/Kanada 2016, reż. Denzel Washington (140 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7731) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7731) - mag. Polska 2026
10:50 Domowe patenty (18)
11:00 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11:35 The Voice of Poland (13)
14:00 Familiada (3153)
14:35 Koło fortuny (2129)
15:10 Szansa na sukces. Opole 2027 (10) - show
16:10 Europa da się lubić – nowe pokolenie (9)
17:15 Tak to leciało! (94) - teleturniej Polska 2026
18:15 Omnibus – szybcy i mądrzy (57) - teleturniej
19:10 Kocham Cię, Polsko! (9) - quiz Polska 2026

20:40 **Zanim się pojawiłeś (Me Before You)** ★★★ - dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2016, reż. Thea Sharrock, wyk. Emilia Clarke, Sam Claflin (120 min)
22:40 **Kwiatki polskie duże** (17) - mag. Polska 2026
23:40 **Dzień z życia artysty** (15) - mag. kulturalny
00:15 **Matylda** (4) - serial kostiumowy Polska 2023
01:10 **Porzucony według Harlana Cobena** (7,8/10) - serial obycz.

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (3005) - mag. informacyjny Polska 26
08:00 Halo tu Polsat (3336) - magazyn Polska 2026
10:55 Ewa gotuje (585) - mag. kulinarny Polska 2026
11:35 Pogromcy duchów: Dziedzictwo - komedia sensacyjna USA/Kanada 2021, reż. Jason Reitman, wyk. Carrie Coon, Finn Wolfhard
14:05 Twoja twarz brzmi znajomo (235) - program rozrywkowy Polska 2026
16:30 Awantura o kasę (305) - teleturniej Polska 2026
17:40 Hitster. Muzyczna gra przebojów (12) - program muzyczny Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:30 Być gwiazdą (10)

19:55 **Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami** (193) - program rozrywkowy Polska 26
22:45 **27 sukienek (27 Dresses)** ★★ - komedia romantyczna USA 2008, reż. Anne Fletcher, wyk. Katherine Heigl (135 min)
01:00 **Downton Abbey** ★★★★ - melodramat Wlk. Brytania/USA/Chiny 2019, reż. Michael Engler, wyk. Michelle Dockery (160 min)

TVN

05:20 Zamieszkać na plaży V (2/14) - serial dok. USA 2019
05:50 Uwaga! (7755) - mag. reporterów Polska 2025
06:10 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Karpielówka", Warszawa 28 (2) - reality show
07:10 Magda gotuje Internet (1) - talk-show Polska 2026
07:45 Dzień Dobry TVN (5830)
11:30 Unboxing – Wielkie otwarcie (3) - teleturniej
12:10 Co za tydzień (1267) - magazyn Polska 2026
12:55 Azja Express (10) - reality show Polska 2026
14:35 Kuchenne rewolucje: Gdańsk 33 (10) - reality show
15:45 Paddington - film anim. Wlk. Brytania/Francja 2014, reż. Paul King (130 min)
17:55 Nowa Szelągowska (7)
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 **MasterChef** (10) - show Polska 2026
21:20 **Wyjście awaryjne** ★★ - komedia Polska 1982, reż. Roman Załuski, wyk. Bożena Dykiel, Jerzy Michotek, Maria Gładkowska (115 min)
23:15 **Wonder Woman 1984** ★★ - film fantasy USA 2020, reż. Patty Jenkins, wyk. Gal Gadot, Chris Pine, Kristen Wiig, Pedro Pascal, Robin Wright (190 min)
02:25 **Superwizjer** (1357)

TV PULS

05:45 Taki jest świat (44)
06:05 Kobra – oddział specjalny XVII (15/15)
07:05 Don Matteo: Boski detektyw XIII - serial krym.
09:15 Rodzinny interes (31,32) - serial obyczajowy
11:15 Noe: wybrany przez Boga - film przyg. USA 2014, reż. Darren Aronofsky
14:30 Trzydziestu trzech (The 33) - dramat obyczajowy USA/Chile/Kolumbia/Hiszpania 2015, reż. Patricia Riggen (150 min)
17:00 Forrest Gump - tragikomedia USA 1994, reż. Robert Zemeckis, wyk. Tom Hanks, Robin Wright (180 min)
20:00 **Olimp w ogniu (Olympus Has Fallen)** ★★ - film sens. USA 2013, reż. Antoine Fuqua, wyk. Gerard Butler, Aaron Eckhart (135 min)
22:15 **Piąty element (The Fifth Element)** ★★★★ - film s.f. Francja 1997, reż. Luc Besson, wyk. Bruce Willis (165 min)
01:00 **Likwidator (The Last Stand)** ★★ - film sens. USA 13, reż. Kim Jee-woon, wyk. Arnold Schwarzenegger (135 min)

TVN7

05:15 Ten moment (7/40)
05:50 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie IV - serial dok.
06:45 New Looney Tunes III
07:00 Bez kompleksów (6)
08:00 Ekspres polarny - film animowany USA/Australia 2004, reż. Robert Zemeckis
10:05 The Floor (11, 12)
11:30 Top Model (10)
12:55 Ukryta prawda (26,27/40) - serial fab.-dok.
14:55 Szpital św. Anny IV (1,2)
16:55 Detektywi V (3)
17:55 Akademia policyjna (Police Academy) - komedia USA 1984, reż. Hugh Wilson, wyk. Steve Guttenberg, Kim Cattrall (125 min)
20:00 **Blue Beetle** ★★★ - film s.f. USA 2023, reż. Angel Manuel Soto, wyk. Xolo Maridueña, Bruna Marquezine (170 min)
22:50 **Morderstwo doskonałe (A Perfect Murder)** ★★ - film sens. USA 1998, reż. Andrew Davis (125 min)
00:55 **Nice Guys. Równi goście (The Nice Guys)** ★★★★ - komedia sensacyjna USA/Wlk. Bryt.2016, reż. Shane Black, wyk. Russell Crowe (145 min)

MEZZO

13:10 Intermezzo
13:30 Glass: Another Look at Harmony – Les Métaboles, Léo Warynski - muzyka klasyczna
14:25 Giovanni Antonini i Il Giardino Armonico
15:45 Mozart: XL symfonia – Radio-Sinfonieorchester Stuttgart, Gianluigi Gelmetti
16:15 Intermezzo
17:00 Wiener Philharmoniker, Gustavo Dudamel: Strauss
18:00 Charles Gounod: Romeo i Julia - opera Niemcy/Szwajcaria 2023
20:30 Europakonzert 2023: Filharmonicy Berlińscy, Kirił Pietrienko w Barcelonie
21:50 Pierre Boulez, Staatskapelle Berlin: Mahler, II Symfonia - muzyka klasyczna
23:15 So What ?! – Friedrich Gulda - film dok. Niemcy 2002

PULS 2

08:00 Aukcja w ciemno III (8,9/26) - serial dok.
09:00 Wojciech Cejrowski. Boso Luizjana - serial dok.
10:20 Wielka włóczęga - komedia Francja/Wlk. Bryt. 1966, reż. Gérard Oury
12:50 Kapuśniaczek - komedia Francja 1981
15:15 O trzech złotych dukatach - film fantasy Słowacja/Czechy 2023
16:55 Księżniczka i skryba - film fantasy Czechy 2014
18:45 Trzy piórka - baśń filmowa Niemcy 2014
20:00 Żelazny Krzyż - film wojenny Wlk. Brytania/Niemcy 1977, reż. Sam Peckinpah
22:50 Zapomniana bitwa - dramat woj. Holandia 2020, reż. Matthijs van Heijningen Jr.
01:15 Dzielnica strachu IV (13)

TV4

07:00 Alpinista - film dok.
08:55 A na deser... (19)
09:05 Galileo
11:10 Mini Galileo
11:30 Babe – świnka z klasą - komedia Australia/USA/Wlk. Brytania 1995, reż. Chris Noonan, wyk. James Cromwell
13:15 Siódmy syn - film fantasy USA/Wlk. Brytania/Kanada/Chiny 2014
15:35 Men in Black: International - film s.f. USA/Chiny 2019, reż. F. Gary Gray, wyk. Chris Hemsworth
17:55 Uroczysko V (19-22) - serial krym. Polska 2026
20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (37,38,39,40) - serial krym. Polska 2026
00:00 STOP Drogówka (384)
01:00 Oto Ameryka XXL – głosy prowincji - film dok.

METRO

07:30 Gorączka złota XIII (21/26) - serial dok. USA 2023
08:25 Klan z Alaski IV
10:40 Podróż na tajemniczą wyspę - film przyg. USA 2011, reż. Brad Peyton, wyk. Dwayne Johnson, Michael Caine
12:40 The Floor (19)
13:40 39 i pół II (2,3)
15:50 Układ warszawski (9,10) - serial krym. Polska 11
17:50 Kryminalni III (11,12) - serial krym. Polska 2005
20:00 Wallander (10/13) - serial kryminalny Szwecja/Niemcy/Dania/Norwegia/Finlandia 2006
22:05 Chyłka – Rewizja III (6,7/7) - serial kryminalny
23:55 Zbrodnie z pierwszych stron gazet II (7/12)
00:55 Szpital (14/68)
01:55 Szkoła (43/67)

NIEDZIELA 8.11

STOPKLATKA

08:00 Komisarz Rex XI (4,5/12) - serial krym.
10:00 Hudson i Rex VI (7,8,9/16) - serial krym.
13:00 Komisarz Montalbano (2/2) - serial krym.
15:35 La Bamba - film biograficzny USA 1987, reż. Luis Valdez, wyk. Lou Diamond Phillips, Esai Morales, Rosanna Desoto (130 min)
17:45 Stawka większa niż życie (9) - serial woj.
20:00 Ostatni rycerze (Last Knights) - film przyg. Wlk. Brytania/Korea Południowa/USA/Czechy 2015, reż. Kazuaki Kiriya, wyk. Clive Owen, Morgan Freeman, Cliff Curtis, Aksel Hennie (135 min)
22:15 Amerykański Ninja (American Ninja) - film sens. USA/Filipiny 1986, reż. Sam Firstenberg, wyk. Michael Dudikoff, Steve James, Judie Aronson (115 min)
00:10 Demony wojny wg Goi - dramat wojenny Polska 1998, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Tadeusz Huk, Olaf Lubaszenko (145 min)

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa: 21/49 - program dok. Polska 49
07:55 Akademia Pana Kleksa, cz. 2: Tajemnica golarza Filipa (2) - film dla młodzieży Polska/ZSRR 1984
09:40 Czy Lucyna to dziewczyna? - komedia Polska 1934
11:15 Znachor - melodramat Polska 1981, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Jerzy Bińczycki
14:10 Pieczone gołąbki - komedia Polska 1966, reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Krzysztof Litwin
16:15 Komedia małżeńska - komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski, wyk. Ewa Kasprzyk, Jan Englert
18:35 C.K. dezerterzy, cz. 2 - film przyg.-woj. Polska/Węgry 1986, reż. Janusz Majewski, wyk. Marek Kondrat
20:00 Wielki Szu - film sens. Polska 1983, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Jan Nowicki, Andrzej Pieczyński, Karol Strasburger, Dorota Pomykała
22:05 Różyczka - dramat obyczajowy Polska 10, reż. Jan Kidawa-Błoński, wyk. Andrzej Seweryn, Magdalena Boczarska
00:35 Obława - dramat wojenny Polska 2012, reż. Marcin Krzyształowicz, wyk. Marcin Dorociński, Maciej Stuhr

ALE KINO+

08:05 Czarna woda - film krótkom. PL 23 (25 min)
08:30 Grantchester XI (1) - serial kryminalny
10:35 Marzyłam o Afryce (I Dreamed of Africa) - dramat obyczajowy USA 2000, reż. Hugh Hudson (145 min)
13:00 Bulion i inne namiętności (La passion de Dodin Bouffant) - dramat obycz. Francja/Belgia 2023, reż. Tran Anh Hung (165 min)
15:45 Charlotte Link: Poszukiwanie
17:40 Ostatnie wielkie dzieło (The Last Vermeer) - dramat historyczny USA/Holandia 2019, reż. Dan Friedkin, wyk. Guy Pearce (150 min)
20:10 Szepty mroku II (1,2/6) - serial krym. USA 2023, wyk. Zahn McClarnon
22:10 Godzina prawdy (The Vanished) - thriller USA 2020, reż. Peter Facinelli (150 min)
00:40 Dziewczyna z igłą - dramat Dania/Polska/Szwecja/Francja/Belgia 2024, reż. Magnus von Horn (145 min)

POLSAT FILM

08:00 Sąsiedzi - serial anim.
08:20 Były sobie Ameryki
10:10 Jeźdźcy smoków III
11:35 Jedyny i niepowtarzalny Ivan - film przyg. USA 2020
13:30 Obłędny rycerz - film przygodowy USA 2001
16:05 Władcy umysłów - film s.f. USA 2011, reż. George Nolfi
18:30 Zawód: szpieg - film sens. USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Japonia/Francja 2001
21:00 Braveheart – Waleczne Serce - dramat hist. USA 1995
00:45 Jak ukradłem 100 milionów - komedia Polska 2024

FILMBOX+ ONE

08:00 Strażnik Teksasu VIII (5,6,7/25) - serial sens.
10:55 Vera IX (2/4)
12:50 Legenda Zorro - film przygodowy USA 2005
15:35 Wyścig - film sens. USA/Kanada/Australia 2001
17:55 Agatha Christie: Kryminalne zagadki: Pięć małych świnek (7) - film krym. Francja/Szwajcaria 2011
20:00 Vera IX (4/4)
22:00 Dziennik Bridget Jones - komedia romantyczna Wlk. Brytania/Francja/USA 2001
00:00 Liberator - film sens. USA/Francja 1992

TVP KULTURA

08:00 Liturgia prawosławna w Białymstoku
09:00 Przystań nad Biblią
09:20 Silny jak twierdza
10:00 Pamiętniki Sherlocka Holmesa (3/6)
11:05 Kosmos 1999 II (21/24)
12:05 Brat marnotrawny - spektakl teatralny Polska 1968
13:40 Pan Verdoux (Monsieur Verdoux) - komedia USA 1947, reż. Charles Chaplin, wyk. Charles Chaplin (140 min)
16:00 Czterdziestolatek (10)
17:15 Studio Kultura (711)
18:05 Wezwanie - dramat obyczajowy Polska 1996, reż. Mirosław Dembiński (80 min)
19:25 Wydarzenie aktualne
20:00 Księżna (The Duchess) - dramat hist. Wlk. Bryt./Włochy/Francja/USA 2008 (120 min)
22:00 Porozmawiajmy szczerze (30)
22:40 Noc sześciu zbrodni. Truman Capote, „Z zimną krwią" - film dok.
23:45 Przed Madrytem - film krótkometrażowy Urugwaj 2023 (30 min)
00:15 Klub Jazzowy (15)

WARNER TV

13:20 Stosunki międzymiastowe - komedia romant. USA 2010, reż. Nanette Burstein
15:25 Kopciuszek: Roztańczona historia - komedia muz. USA/Kanada 2008
17:20 Invictus: Niepokonany - dramat hist. USA 2009
20:00 Święta w Connecticut - komedia USA 1992, reż. Arnold Schwarzenegger
21:50 Ostatni lot Amelii Earhart - film biograficzny USA/Kanada 1994
23:45 Ostatni sprawiedliwy - film sens. USA 1996

PARAMOUNT

11:00 Wojownicze Żółwie Ninja: Zmutowany chaos - film animowany USA 2023
13:15 Starsky i Hutch - film sensacyjny USA 2004
15:25 Sonic. Szybki jak błyskawica - film przyg. USA/Japonia/Kanada 2020
17:30 Sonic 2. Szybki jak błyskawica - film anim. USA/Japonia/Kan./Wlk. Bryt. 2022
20:00 Indiana Jones i Królestwo Kryształowej Czaszki - film przyg. USA 2008, reż. Steven Spielberg
22:30 Na fali - film sensacyjny Japonia/USA 1991

HBO

08:10 Niesamowity Spider-Man 2 - film s.f. USA 2014 (135 min)
10:25 Ostatnie wielkie dzieło - dramat historyczny USA/Holandia 2019, reż. Dan Friedkin (115 min)
12:20 Pan Popper i jego pingwiny - komedia USA 2011 (95 min)
13:55 Sypiając z innymi - komedia romantyczna USA 2015 (100 min)
15:35 Wielka mała koza - film animowany USA 2026 (100 min)
17:15 Diuna: Część druga - film przyg. USA/Kanada 2024, reż. Denis Villeneuve (165 min)
20:00 I swear - film biograficzny Wlk. Brytania 2025, reż. Kirk Jones, wyk. Robert Aramayo, Maxine Peake (120 min)
22:00 G20 - film sensacyjny USA 2025, reż. Patricia Riggen (105 min)
23:45 Sisu: Droga do zemsty - film wojenny USA/Finlandia/Wlk. Brytania 2025 (90 min)
01:15 The Killer's Game - komedia sens. USA 24, reż. J.J. Perry (105 min)

CINEMAX

10:40 Cena zwycięstwa - dramat obycz. Grecja 2025
12:35 Jedenaste: Znaj sąsiada swego - komedia Niemcy 2021, reż. Daniel Brühl
14:10 Nowa przygoda po włosku - film przyg. Włochy 2025
15:50 Goodbye, Lenin! - komediodramat Niemcy 2003
17:50 Rain Man - dramat obyczajowy USA 1988
20:00 Rocky II - dramat obycz. USA 79, reż. Sylvester Stallone
22:00 Kształt wody - film przyg. USA/Kanada/Meksyk 17
00:05 Prawo ulicy (11-13/13)

ROMANCE TV

08:55 Śledztwo prowadzi Watzmann (1-5/12) - serial kryminalny Niemcy 2021
14:05 Na zawsze lato (1,2/2) - serial krym. Niemcy 2024
17:55 Zwierzyniec doktor Mertens (1,2/13) - serial obycz.
20:00 W pogoni za miłością - romans USA 2022, reż. Brian Brough, wyk. Jake Stormoen
21:55 Hotel Barcelona - film obycz. Niemcy/Hiszpania 2023, reż. Christian Theede
23:50 Hotel Barcelona - film obycz. Niemcy/Hiszpania 2023
01:45 W pogoni za miłością - romans USA 2022

CANAL+ PREMIUM

09:30 Łapu-Capu Extra (11)
10:00 Dalej jazda! 2 - komedia Polska 26, reż. Mariusz Kuczewski (100 min)
11:40 Making of Canal+
11:50 Skok na milion - komedia Francja/Belgia 2025 (90 min)
13:20 Kaśka Sochacka – Ta Druga na Bis (Live)
14:10 The Office PL VI (1,2/12) - serial kom.
15:10 Pompeje - film katastroficzny USA/Niemcy 2014 (105 min)
16:55 Wstęp do meczu
17:25 Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: Legia Warszawa – Raków Częstochowa (na żywo)
19:30 Hollywood Buzz (23)
20:00 Przepis na morderstwo - komediodramat Wlk. Brytania/Francja/USA 2026, reż. John Patton Ford (105 min)
21:45 Bracia pod ostrzałem - thriller USA/Kolumbia/Wlk. Bryt. 2026 (105 min)
23:30 Classified - film sens. USA/Bułgaria 2024, reż. Roel Reiné (105 min)
01:15 Gdy zgasną światła - film sens. USA 24, reż. Christian Sesma (90 min)

TVN FABUŁA

07:50 Magda M. (15,1,2)
10:55 Liga Potworów - film animowany USA 2021
13:00 Co mi zrobisz, jak mnie złapiesz - komedia Polska 1978
15:20 Super 8 - film s.f. USA 11
17:45 Mój przyjaciel szpieg – Wieczne miasto - komedia sensacyjna USA 2024
20:00 Igrzyska śmierci: Ballada ptaków i węży - film przyg. USA/Kanada 2023
23:25 Zły Mikołaj - komedia USA/Niemcy 2003
01:15 Książę w Nowym Jorku - komedia USA 1988

AMC

08:50 Zaborcza miłość - thriller USA 1998, reż. J. Darby
10:50 Lodowy szlak - film sens. USA/Kanada 2021
13:15 Honor wojownika - film sensacyjny Nowa Zelandia/Korea Południowa 2010
15:15 Miasto cienia - film przygodowy USA 2008
17:10 Gattaca – szok przyszłości - film s.f. USA 1997
19:35 System - film akcji USA 1995, reż. Irwin Winkler
22:00 Daybreakers. Świt - film s.f. Australia/USA 2009
23:55 Policyjna opowieść 2013 - film sens. Hongkong/Chiny 13

AXN

08:10 Agenci NCIS XX (7/22)
09:10 Walker: Strażnik Teksasu III (11/18)
10:05 Detektyw Monk II (13-16,1/16) - serial krym.
15:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas III (23,1,2,3,4/23)
20:00 S.W.A.T.: Under Siege - film sens. USA 2017, reż. Tony Giglio, wyk. Sam Jaeger
21:55 Pszczelarz - film sens. USA/Wlk. Bryt. 24, reż. David Ayer, wyk. Jason Statham
23:55 Sniper: Koniec zabójcy - film sensacyjny USA 2020

EPIC DRAMA

08:30 Panna Marple II (3/4)
10:35 Poirot III (7,8,9,10/11)
14:55 Panna Marple II (4/4)
16:55 Poirot: Karty na stół X (2/4) - serial krym. Wlk. Bryt. 06
18:55 Robin Hood - serial przyg. USA/Serbia 2025
20:00 Rodzina Hardacre'ów II (3/6) - serial obyczajowy
21:00 Morderstwo w małym mieście II (10) - serial krym.
21:55 Tajemnica Bladego Konia (1/2) - miniserial
22:55 Rodzina Hardacre'ów II (3/6) - serial obyczajowy
23:55 Detektyw Murdoch XII (1,2/18) - serial kryminalny

TVN STYLE

11:30 Ostre cięcie (7)
12:30 Love the Look (7)
13:30 Jestem z Polski XVIII (7,8,11/14) - serial dok.
16:35 Teraz one (7) - program rozrywkowy Polska 2026
17:10 Do zobaczenia III (7/10)
17:45 Były sobie debiutantki (2/2) - film dok. Francja 2025
18:55 Kuchenne rewolucje (9, 10) - reality show Polska 25
20:55 Ostre cięcie (7)
21:55 Azja Express (10)
23:25 Japonia na talerzu
00:30 Jestem z Polski XV (20/20) - serial dok. Polska 25

TVN TURBO

12:30 Jeździć, obserwować VIII
13:15 Duda kontra Szafrański XI (10/10)
14:00 Polski supersamochód
14:45 Zawodowi handlarze
15:30 Naprawy nie do naprawy
16:15 Kupione, zrobione, sprzedane (6/9) - serial dok.
17:15 Ciężarówką przez Malezję (1/9) - serial dok.
18:15 Raport końcowy (843)
18:40 Mobilni mechanicy (2)
19:25 Wojny samochodowe
21:25 Zawodowi handlarze
22:10 Kupione, zrobione, sprzedane (6/9) - serial dok.
23:10 Jeździć, obserwować VIII

BBC FIRST

08:30 Śmierć z dala od palm IV
09:35 Sanditon (2,3/8)
11:30 Duchy (5,6/6)
12:50 Co ludzie powiedzą?
13:35 Morderstwa w Midsomer
17:50 Z pamiętnika położnej
18:55 Ulica nadziei (2/10)
19:55 Śmierć pod palmami (7/8) - serial kryminalny
21:00 Śledztwa siostry Bonifacji IV (2/8) - serial krym.
22:00 Line of Duty – Wydział wewnętrzny V (3,4/6)
00:10 Lynley - serial krym.
01:15 Morderstwa w Midsomer

FX

08:05 CSI: Kryminalne zagadki Miami (19,20/24) - serial krym.
09:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IV (13,14/21)
11:45 Z Archiwum X V (9,10,11/20) - serial s.f.
14:35 Spider-Man: Daleko od domu - film sens. USA 2019
17:10 Legenda Zorro - film przygodowy USA 2005
19:45 Bogowie Egiptu - film fantasy USA/Australia/Chiny/Hongkong 2016
22:20 Speed – niebezpieczna szybkość - film sens. USA 1994, reż. Jan de Bont
00:40 Tulsa King II (3/10)

HGTV

08:05 Uratuj swój ogród (32)
09:00 Nowa Maja w ogrodzie
11:05 Polowanie na ogród V
12:40 Uchwycić dom (7,8/8)
13:40 Letnia chata na lata XIII
15:45 Zgłoś remont (6)
16:40 Zgłoś remont – spełniamy marzenia (2/8) - serial dok.
17:40 Weekendowa metamorfoza (5, 6) - reality show
19:40 House Hunters – poszukiwacze domów
21:20 Dorota inspiruje (5)
22:15 Poukładani (3)
23:10 Podzieleni projektami
01:05 Nowa Maja w ogrodzie

BBC LIFESTYLE

08:40 Masterchef: Australia
10:45 Mistrzowie szycia
14:10 Rezydencje na Mauritiusie (3/10)
15:15 Majorka (6) - magazyn
15:50 Najbardziej luksusowe wakacje świata (3/3)
16:50 Kurorty sławnych i bogatych (3/6) - serial dok.
17:50 Najpiękniej ukryte hotele
18:55 Niezwykłe hotele bez tajemnic VI (2/8) - serial dok.
20:00 Liftingi i wypełniacze
21:20 Kardashianowie: rodzina miliarderów (1/2) - serial dok.
22:20 Kulisy looksmaxingu
23:20 Ratunek dla skóry V

COMEDY CENTRAL

08:25 Teoria wielkiego podrywu II (1-10/23) - serial kom.
12:50 Teoria wielkiego podrywu II (11,12/23) - serial kom.
13:40 Przyjaciele VIII (14-19/24) - serial kom. USA 02
16:45 Agent XXL II - komedia sensacyjna USA 2006
18:51 Jaś Fasola (2,3/14)
20:00 Szpiedzy tacy jak my - komedia USA 1985, reż. John Landis, wyk. Chevy Chase
22:10 The Office PL (9/12)
22:50 Comedy Club (9, 10)
00:00 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:20 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
08:55 Stawka większa niż życie (9,10) - serial wojenny
11:05 Czterej pancerni i pies (4,5) - serial wojenny Polska 70
13:30 Ojciec Mateusz (11)
15:30 Komisarz Alex XXVI (10) - serial krym. Polska 2026
16:30 Ranczo V (8/13) - serial komediowy Polska 2011
17:30 07 zgłoś się (1,2)
19:40 Ojciec Mateusz 35 (13,12,13) - serial krym. Polska 2026, wyk. Kinga Preis
22:35 Ranczo V (9,10/13)
00:25 Rodzinka.pl XIX (8,9)

CANAL+ KUCHNIA

12:30 Azjatycka kuchnia Evy Pau (1, 2) - mag. kulinarny
13:30 Poza Bali (8)
14:30 Proste smaki (3, 4)
15:25 Bosacka rusza w Polskę
16:25 Włoska uczta (19,20)
17:30 U sąsiadów w kuchni XVI
18:50 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (8, 1) - mag.
19:25 Jelita vs. mózg (5)
19:50 Gotuj sprytnie ze Strzelczykiem (1)
20:15 m jak mięso (2, 3)
21:15 Anthony Bourdain X
23:45 Hongkong od kuchni (6)
00:45 Świat szefów kuchni

CANAL+ DOMO

10:25 Cztery pory roku w ogrodach Kew II
11:20 Room service. Hotele od kuchni (1,1/6) - serial dok.
12:20 Ucieczka na wieś XXV
14:15 Wielkie projekty XXIV
15:15 Mały metraż w wielkim stylu II (11,12) - serial dok.
16:15 W mieście czy na wsi
17:15 Projekty marzeń (11/12)
18:10 Tomasz Pągowski (5)
18:35 Daleko od miasta XVII (3)
19:05 Ucieczka na wieś XXIII
21:00 Wielkie amerykańskie rancza (11,12) - serial dok.
22:10 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (10/20) - serial dok.

PLANETE+

13:05 Polska z góry. Nad wodą
13:35 Żywioły w akcji. Ziemia na krawędzi (1) - serial dok.
14:40 Sekretny taniec węgorzy
15:50 Zaginione światy (3/4)
17:00 Najdziksze ostępy Europy (1/5) - serial dok.
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Polska z góry. Naj... w Polsce (4,5/10) - serial dok.
19:45 Karl Lagerfeld. Objawienie (1/4) - serial dok.
20:50 Clint Eastwood. Ostatnia legenda - film dok.
22:00 Opowiedz nam Iggy

DISCOVERY CHANNEL

08:30 Jak funkcjonuje miasto?
09:00 Złomowisko PL VI (7,8)
11:00 Kwatery Hitlera (7,8/10)
13:00 Wyzwanie: przetrwanie
14:00 Gorączka złota XVII (2)
15:00 Alaska w budowie VIII
16:00 Zawodowcy: drwale II
17:00 Fani czterech kółek III
18:00 Od samochodu do domu III (11) - serial dok.
19:00 Kroniki policyjne:
20:00 Gorączka złota XVI (2)
22:00 W oku cyklonu III
23:00 Kroniki policyjne: Szwecja II - serial dok.
00:00 W oku cyklonu: Łowcy burz (2/6) - serial dok. USA 26

TVP HISTORIA

13:10 Raj na Ziemi. Dziewicza planeta (1/6) - serial dok.
14:15 Flesz historii (786)
14:40 Kochankowie roku tygrysa - film przyg. Polska/Chiny 2005, reż. Jacek Bromski
16:30 Starożytne mocarstwa
17:30 Ex libris - magazyn
17:55 Noce i dnie (10)
19:00 Enzo Ferrari - film dok.
20:05 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (9/10)
21:00 Polskie 100 lat (2)
21:35 Dom pod Dwoma Orłami
22:35 Protektor - film sens. USA 2012, reż. Boaz Yakin

HISTORY

13:00 Niewyjaśnione tajemnice wszechświata (1/8)
14:00 Piątka z historii (2)
14:25 David Duchovny: archiwum tajemnic (2/10)
15:20 Starożytni kosmici XIV
16:10 Sekrety widziane z góry III (2/10) - serial dok.
17:10 II wojna światowa na Pacyfiku (1,2/3) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XII
20:00 Tom Hanks: II wojna światowa (20/20) - serial dok.
21:00 Wielka inżynieria z Dolphem Lundgrenem (6)
22:00 Absurdy przeszłości II
23:00 Starożytni kosmici XVIII

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic VI (4/9) - serial dok.
16:00 Czarnobyl: świadkowie tragedii (3) - serial dok.
17:00 Wojna na pustyni: walka z Rommlem (2) - serial dok.
18:00 UFO: przełomowe śledztwa (2/5) - serial dok.
19:00 Strefa 51: tajne archiwa CIA - film dok. USA 2014
20:00 UFO: przełomowe śledztwa II (5/6) - serial dok.
21:00 Premiera: Megażywioły
22:00 Ostatni lot: anatomia katastrofy II (2) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VIII (9)
09:00 Z klimatem i z pasją
10:00 Świat z góry. Parki narodowe (1, 2) - cykl reportaży
12:00 Wojny magazynowe IX
14:00 Gwiazdy lombardu XXV
15:00 Poszukiwacze złota w Australii VIII (17,18/20)
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII
21:00 Podglądacze przyrody (2, 3) - mag. przyrodniczy
22:00 Kimowie: rodzinna dyktatura - serial dok.
23:00 Poza kontrolą (22)
00:00 Kataklizmy, które wstrząsnęły światem (5/8)
01:00 Rolnicy. Podlasie VI (11)

BBC EARTH

08:55 W okowach mrozu VII
09:55 Ben Fogle na szkockich wyspach II (3/4) - serial dok.
11:00 Ewolucja - serial dok.
12:10 W okowach mrozu VII
13:10 Dziki połów: nieznane wody (1/8) - serial dok.
14:15 Sekretne życie ogrodu
16:35 Życie na pustkowiu V
18:40 Szlakiem wulkanów
19:45 Zielona planeta (1/5)
20:55 Ewolucja - serial dok.
22:00 W okowach mrozu II
23:00 Planeta zmian
00:20 Fenomeny współczesnego życia III (5/5) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

06:15 Wyprawa po skarby z Bettany Hughes II (8)
08:05 Grobowce Egiptu: Imhotep, twórca piramid (1,2/2) - serial dok.
10:30 Poszukiwacze zaginionych faraonów (2,3,4,5)
15:30 II wojna światowa: cena imperium (1,2,3,4,5/13)
21:00 Stonehenge: tajemnica wyjaśniona - film dok.
22:15 Jaskinia Chauveta: pierwsze arcydzieło ludzkości
23:20 Europejska kolebka ludzkości - film dok.
00:30 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej

Od A do Z

BEZ LITOŚCI 3. OSTATNI ROZDZIAŁ ★★★
film sens., USA/Włochy/Australia 2023, reż. Antoine Fuqua, wyk. Denzel Washington, Dakota Fanning, Eugenio Mastrandrea
20:35 | polsat
Denzel Washington powraca do roli emerytowanego agenta CIA, który nie przestaje tropić zła: włoską emeryturę agenta zakłóca świadomość, że życie sąsiadów zależy od zachcianek mafii. Trzeba to zmienić.

CHRISTY ★★★
film biograficzny, USA 2025, reż. David Michôd, wyk. Sydney Sweeney, Ben Foster, Merritt Wever
22:40 | canal+ premium
Sydney Sweeney w zaskakującej roli Christy Martin, mistrzyni zawodowego boksu z przełomu wieków, walczącą o wyniki sportowe, ale i zmagającą się z przemocą domową i nie do końca określoną seksualnością.

CZERWONA GORĄCZKA ★★
komedia kryminalna, USA 1988, reż. Walter Hill, wyk. Arnold Schwarzenegger, Jim Belushi
22:20 | tv puls
Arnold Schwarzenegger jako moskiewski milicjant na tropie swych pobratymców wśród chicagowskiej mafii. Można się nawet uśmiechnąć. Jak kto lubi...

HIACYNT ★★★
dramat kryminalny, Polska 2021, reż. Piotr Domalewski, wyk. Tomasz Ziętek, Hubert Miłkowski, Marek Kalita
22:30 | kino polska
W połowie lat 80. XX wieku młody milicjant angażuje się w poszukiwania na własną rękę seryjnego mordercy, polującego na homoseksualistów, co odciśnie się piętnem na jego życiu osobistym i zawodowym.

JACK RYAN: TEORIA CHAOSU ★★★
thriller, USA/Rosja/Wlk. Brytania 2014, reż. Kenneth Branagh, wyk. Chris Pine, Kevin Costner, Kenneth Branagh
21:30 | tvn
Powrót do bohatera powieściowego cyklu Toma Clancy'ego w nowych okolicznościach geopolitycznych: analityk CIA odkrywa rosyjski spisek mający na celu doprowadzenie do ekonomicznej destabilizacji USA.

Flavia de Luce

20:00 | cinemax ★★★

Czytając młodzieżowe powieści sensacyjne Alana Bradleya: kiedy ojciec jedenastolatki przyznaje się do morderstwa, jego córka odkrywa w sobie żyłkę detektywistyczną i podejmuje śledztwo.

KOMEDIA
USA/WLK. BRYTANIA 2026, REŻ. BHARAT NALLURI, WYK. MARTIN FREEMAN, JONATHAN PRYCE, TOBY JONES

KAC VEGAS ★★★
komedia, USA/Niemcy 2009, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms, Zach Galifianakis
23:15 | tvn 7
Wieczór kawalerski czterech przyjaciół w Las Vegas kończy się gigantycznym kacem, zaginięciem pana młodego i mnóstwem innych zaskakujących konsekwencji. Ku rozbawieniu, ale i przestrodze.

KIKA ★★★
komedia, Belgia/Francja 2025, reż. Alexe Poukine, wyk. Manon Clavel, Ethelle Gonzalez Larued, Makita Samba
21:35 | cinemax
Ciężarna kobieta jest świadkiem śmierci partnera, co prowadzi ją do totalnego załamania. Ale przychodzi moment refleksji i odkrywa w sobie coś, czego do końca nie miała świadomości – siłę i determinacje.

KRYPTONIM U.N.C.L.E. ★★★
komedia sensacyjna, USA/Wlk. Brytania 2015, reż. Guy Ritchie, wyk. Henry Cavill, Armie Hammer, Alicia Vikander
22:00 | warner tv
Guy Ritchie bierze pod lupę kultowy serial z lat 60. XX wieku: w samym środku zimnej wojny agenci CIA i KGB biorą udział we wspólnej akcji przeciwko organizacji, dążącej do pozyskania broni jądrowej.

KSIĘŻNA ★★★
dramat historyczny, Wlk. Brytania/Włochy/Francja/USA 2008, reż. Saul Dibb, wyk. Keira Knightley, Ralph Fiennes
22:20 | tvp kultura
Keira Knightley jako Georgiana Cavendish – sławna ze swej urody i niezależności księżna Devonshire z XVIII w., wzorzec dla Diany Spencer. I pietyzm wobec epoki, na jaki stać tylko Brytyjczyków.

KTO SIĘ BOI VIRGINII WOOLF? ★★★★
dramat obycz., USA 1966, reż. Mike Nichols, wyk. Elizabeth Taylor, Richard Burton, George Segal
20:00 | tvp kultura
Elizabeth Taylor i Richard Burton kłócą się na ekranie jak w życiu prywatnym, spektakl inscenizuje debiutant Mike Nichols, a kamerą rejestruje Haskell Wexler. Pięć Oscarów, osiem nominacji oraz kilka mocnych słów, które w rezultacie doprowadziły do uchylenia Kodeksu Haysa.

NATATORIUM ★★
dramat obycz., Finlandia/Islandia 2024, reż. Helena Stefansdottir, wyk. Ilmur María Arnarsdóttir, Elin Petersdottir, Elma Stefania Agustsdottir
23:30 | cinemax
Dziewczyna stara się o rolę w spektaklu, przygotowywanym w jej rodzinnym mieście, gdzie już nie mieszka. Zatrzymuje się u dziadków i nieświadomie wkracza w mroczny świat sekretów dysfunkcjonalnej rodziny.

PAMIĘĆ ABSOLUTNA ★★★
film s.f., USA/Meksyk 1990, reż. Paul Verhoeven, wyk. Arnold Schwarzenegger, Rachel Ticotin, Sharon Stone
20:00 | tv puls
Emocjonujący popis przemocy spod znaku Paula Verhoevena: Arnold Schwarzenegger jako tajny agent z Marsa, którego poddano niezbyt dokładnemu praniu mózgu. Oscar za efekty specjalne.

SAMOTNIK ★★
film sens., USA/Wlk. Brytania 2026, reż. Ric Roman Waugh, wyk. Jason Statham, Bodhi Rae Breathnach, Bill Nighy
20:50 | canal+ premium
Uciekający przed przeszłością agent specjalny zostaje zdemaskowany, więc musi stawić czoło swoim dawnym przełożonym, a jednocześnie bronić oddanej mu dziewczyny. Plus Jason Statham.

TAJNY AGENT ★★★★
thriller, Brazylia/Francja/Holandia/Niemcy 2025, reż. Kleber Mendonça Filho, wyk. Wagner Moura, Maria Fernanda Cândido, Gabriel Leone
21:50 | hbo
Cztery nagrody w Cannes (w tym za rolę i reżyserię) dla opowieści o człowieku, który w trakcie politycznych zawirowań w Brazylii w 1977 roku szuka sposobu na wyjazd z kraju wraz ze swoim synkiem.

KONRAD J. ZARĘBSKI

PONIEDZIAŁEK 9.11

TVP1

06:05 Akacjowa 38
07:00 Msza święta
07:30 Studio Raban (456)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:20 Zaraz wracam (33)
09:00 Ranczo IV (13/13)
10:00 Komisarz Alex (6)
11:00 Ojciec Mateusz XXIV (13)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:55 Ssaki (5/6) - serial dok.
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (652)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (6010)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Felicita** (25) - serial obycz. Polska/Włochy 26, wyk. Laura Breszka
20:55 **Wszystko czerwone** - spektakl teatralny Polska 2026
22:10 **Postscriptum** (64)
22:40 **Tajemnica Gwiaździstej Eskadry**
00:10 **Balans bieli** (148)
00:50 **Igła (Eye of the Needle)** - thriller Wlk. Brytania 1981, reż. Richard Marquand, wyk. Donald Sutherland, Kate Nelligan (115 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Rodzina (nie od) święta
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7732) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7732) - mag. Polska 2026
11:45 Okrasa łamie przepisy (433) - mag. kulinarny
12:30 Koło fortuny (2129)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1110)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic (516) - telenowela
16:00 Koło fortuny (2130)
16:35 Familiada (3087)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1111)
18:50 Jeden z dziesięciu (4)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (19)

20:00 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kulisy serialu „M jak miłość"** (1688)
20:50 **M jak miłość**
21:50 **Na sygnale**
22:15 **Mini audycja – VoP**
22:20 **Na sygnale**
22:55 **Znajdę cię** - dramat ★★★ obyczajowy USA/Polska 2019 (125 min)
01:00 **Davos. Wojna szpiegów** (4/6) - serial krym.
01:55 **Zanim się pojawiłeś** ★★★ - dramat obycz. Wlk. Bryt./USA 16 (115 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (3015)
08:20 Trudne sprawy XXIII (22/40) - serial fab.-dok.
09:20 Dlaczego ja? XX (13,14,15/40) - serial fab.-dok.
12:20 Gliniarze Śląsk (48)
13:25 Gliniarze XVIII (16,17)
15:30 Wydarzenia (1109)
15:55 Gliniarze XXI (49) - serial fab.-dok. Polska 2026
16:55 Gliniarze Śląsk (49) - serial krym. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (112) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (1109) - program publicystyczny Polska 2026
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (159)

20:35 **Bez litości 3.** ★★★ **Ostatni rozdział (The Equalizer 3)** - film sens. USA/Włochy/Australia 2023, reż. Antoine Fuqua (140 min)
22:55 **S.W.A.T. Jednostka** ★★★ **specjalna** - film sens. USA 2003, reż. Clark Johnson, wyk. Colin Farrell (160 min)
01:35 **W pogoni za zemstą** ★★★ **(Faster)** - film sens. USA 2010, reż. George Tillman Jr., wyk. Dwayne Johnson (125 min)

TVN

05:05 Zamieszkać na plaży V (3/14) - serial dok. USA 2019
05:40 Uwaga! (7756)
05:55 Ukryta prawda (7/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Rybnik – Don Martinez 28 (3)
07:45 Dzień Dobry TVN (5831)
11:20 Doradca smaku (9)
11:30 Kuchenne rewolucje: Gdańsk 33 (10) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje XXVI (2) - reality show
13:40 Ukryta prawda (8,9/60) - serial fabularno-dok.
15:45 Młode gliny II (26) - serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny IV (51) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VII (51) - serial fabularno-dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8126)

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **The Floor** (17)
21:30 **Jack Ryan: Teoria** ★★★ **chaosu (Jack Ryan: Shadow Recruit)** - thriller USA/Rosja/Wlk. Bryt. 14, reż. Kenneth Branagh (135 min)
23:45 **Wyjście awaryjne** ★★ - komedia Polska 1982, reż. Roman Załuski, wyk. Bożena Dykiel, Jerzy Michotek (115 min)
01:40 **Co za tydzień** (1267)
02:30 **Uwaga!** (8126)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (1,2/23) - serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVII (1,1/15)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (7/23) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Mój grzech (6/110) - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV (42) - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Rodzinny interes
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XII (42) - serial obycz.
17:00 Rodzinny interes
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (50,51) - serial obyczajowy Polska 2026
20:00 **Pamięć absolutna** ★★★ **(Total Recall)** - film s.f. USA/Meksyk 1990, reż. Paul Verhoeven, wyk. Arnold Schwarzenegger (140 min)
22:20 **Czerwona gorączka** ★★ **(Red Heat)** - komedia kryminalna USA 1988 (130 min)
00:30 **Street Fighter: Legenda Chun–Li** ★ - film sens. Kanada/Indie/USA/Japonia/Tajlandia/Chiny 09 (120 min)
02:30 **Dzielnica strachu III**

TVN7

05:15 Ten moment (8/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:50 Szkoła (67,68,69/72) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:40 Ukryta prawda (22,34,35/60) - serial fab.-dok.
11:45 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2011
13:50 Detektywi V (7) - serial fabularno-dok. Polska 2025
14:55 Szpital św. Anny IV (41) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
15:55 Ukryta prawda (13/73) - serial fabularno-dok.
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (6/60) - serial fab.-dok. Polska 2023
20:00 **Hotel Paradise** (43) - real tv Polska 2026
21:00 **Morderstwo** ★★ **doskonałe (A Perfect Murder)** - film sens. USA 1998, reż. Andrew Davis, wyk. Michael Douglas (135 min)
23:15 **Kac Vegas (The** ★★★ **Hangover)** - komedia USA/Niemcy 2009, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms, Zach Galifianakis (135 min)
01:30 **Mówię Wam** (12)

MEZZO

11:10 Steve Reich – Colin Currie Group. Międzynarodowy Festiwal w Edynburgu
12:40 Intermezzo
13:10 Giuseppe Verdi: Simon Boccanegra - opera Hol. 2026
15:30 Tyreek McDole
16:25 Dianne Reeves i Romero Lubambo – Międzynarodowy Festiwal Jazzowy w Montrealu
18:05 Brahms: Sekstet smyczkowy G-dur, opus 36, nr 2 – Wiener Streichsextett
18:45 Claudio Abbado, Filharmonicy Berlińscy: Verdi
20:30 Paco de Lucía: Światło i cień - portret muzyka
21:25 Núria Rial, Accademia del Piacere, Fahmi Alqhai: Durón, Bononcini, Nebra
22:35 Felix Mendelssohn-Bartholdy, G. Ligeti: Sen nocy letniej - balet Niemcy 2021

PULS 2

09:45 Bing IV (6,7/27)
10:00 Jeżyk i przyjaciele (12)
10:35 Basia II (25,26)
11:10 Gus. Mały – wielki rycerz (25,26/52) - serial anim.
11:35 Tomek i przyjaciele 28
12:00 Lwia straż (24,20/26)
13:00 Nowe przygody Kubusia Puchatka (22/22)
13:35 Smerfy
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 Marta mówi! II
15:00 Miraculous VI (9,10/26)
16:00 Koci domek Gabi II
17:00 Fineasz i Ferb (6,14/26)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru (23,24/26)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (40) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IV
23:00 Wstydliwe choroby V
01:00 Dzielnica strachu IV (13)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu VI (5/23) - serial sens. USA 1998
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (2) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
11:55 Na ratunek 112 XV (1,2)
12:55 Trudne sprawy XVII (25-27,51/40) - serial fab.-dok.
17:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (555) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXV (50,51) - serial obycz.
20:00 Uroczysko VI (41)
20:35 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (41)
21:35 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (41) - serial krym.
22:40 Opowiem ci o zbrodni (2) - serial dok. Polska 2018
23:05 Król Artur - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Irlandia 2004, reż. Antoine Fuqua
01:45 Love Island V (45)

METRO

07:25 Szpital (61,62,63/68)
10:25 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:25 Szkoła (37/67)
13:30 Bez kompleksów (7)
14:30 Damy i wieśniaczki. Za granicą (11) - program rozrywk.
15:35 Druga szansa II (11) - serial obycz. Polska 2016
16:45 The Floor (15, 16)
18:00 Złomowisko PL VII - serial dok. Polska 2018
19:00 Kartoteka IX (19) - serial fabularno-dok.
20:00 Kryminalni - serial kryminalny Polska 2007, wyk. Marek Włodarczyk
23:15 Hannibal III (11/13) - serial grozy USA 2015
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet II (8/12)
01:20 Szpital (15/68)
02:20 Szkoła (44/67)

PONIEDZIAŁEK 9.11

STOPKLATKA

08:00 Robert Makłowicz (219, 222) - magazyn
09:50 Komisarz Rex — Powrót do Wiednia (1,2/12) - serial krym. Austria/Niemcy 2026
12:00 MacGyver (9,10/22)
14:00 Katastrofy w przestworzach XII (7,2,9,4/13) - serial dok.
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (1,2/12)
19:10 Aukcja w ciemno III (26,2/26) - serial dok.
20:00 Amerykański Ninja II ** **(American Ninja 2: The Confrontation)** - film sens. USA/RPA 1987, reż. Sam Firstenberg, wyk. Michael Dudikoff, Steve James (115 min)
21:55 Cyborg - film s.f. * USA 1989, reż. Albert Pyun, wyk. Jean-Claude Van Damme, Deborah Richter (105 min)
23:40 Wyniszczenie ** **(Attrition)** - film akcji USA/Tajlandia/Hongkong/Wlk. Brytania 2018 (120 min)
01:40 Cicha noc - dramat **** obycz. Polska 2017, reż. Piotr Domalewski, wyk. Dawid Ogrodnik (130 min)

KINO POLSKA

07:55 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (6/8)
08:30 Ada, to nie wypada - komedia Polska 1936
10:10 Milion za Laurę - komedia Polska 1971, reż. Hieronim Przybył, wyk. Bogdan Baer, Irena Szewczyk
12:30 Papierowe małżeństwo - komedia romantyczna Polska/Wlk. Brytania 1991, reż. Krzysztof Lang, wyk. Joanna Trzepiecińska, Gary Kemp
14:15 Ranking Naj Polskiego Kina (1, 2) - mag. kulturalny
15:45 Ostatnie dni - film wojenny Polska 1969, reż. Jerzy Passendorfer, wyk. Wojciech Siemion
17:20 Pogranicze w ogniu (4,5) - serial sens. Polska 1988
20:00 Ekstradycja (3,4) - serial sens. Polska 1995, wyk. Marek Kondrat, Renata Dancewicz, Tomasz Kozłowicz, Ryszard Radwański, Lech Łotocki
22:30 Hiacynt - dramat krym. Polska 2021, reż. Piotr Domalewski, wyk. Tomasz Ziętek, Hubert Miłkowski, Marek Kalita, Piotr Trojan
00:45 Symetria - dramat obyczajowy Polska 2003, reż. Konrad Niewolski, wyk. Arkadiusz Detmer, Andrzej Chyra, Janusz Bukowski

ALE KINO+

09:50 Gorzko - film krótkom. Polska 2024 (40 min)
10:30 The Office PL (11,12/12) - serial kom. Polska 2021
11:50 Zbrodnie na wybrzeżu II (3/3) - serial krym.
13:50 Detektyw Foyle II (2/4)
16:00 Mój jedyny wróg - film krótkom. PL 24 (25 min)
16:25 Charlotte Link: Bez ** **winy (Charlotte Link — Ohne Schuld)** - film sensacyjny Niemcy 2024, reż. Roland Suso Richter, wyk. Henny Reents (110 min)
18:15 Zbrodnie na wybrzeżu III (1/2) - serial krym.
20:10 Skok (Heist) - dramat *** krym. Kanada/USA 2001, reż. David Mamet, wyk. Gene Hackman, Danny DeVito, Delroy Lindo, Sam Rockwell (130 min)
22:20 Paryż w ogniu. Paris Has Fallen (1,2/8) - serial sens. Francja/Wlk. Brytania/USA 2024, wyk. Tewfik Jallab
00:20 Droga do Vermiglio *** **(Vermiglio)** - dramat obycz. Włochy/Francja/Belgia 2024, reż. Maura Delpero, wyk. Tommaso Ragno (150 min)

POLSAT FILM

07:30 Poirot (6/10)
08:35 Przyjaciółki XXVI (5,6)
10:30 Świat według Kiepskich
14:55 Podróże Guliwera - film przygodowy USA 2010
16:45 Dzień, w którym zatrzymała się Ziemia - film s.f. USA/Kanada 2008
18:50 Z archiwum X — Chcę wierzyć - thriller USA/Kanada 2008, reż. Chris Carter
21:00 Niezłomny - dramat wojenny USA/Japonia 2014, reż. Angelina Jolie
23:50 Predator: Prey - horror USA 22, reż. Dan Trachtenberg

FILMBOX+ ONE

09:50 Vera VII (1/4)
11:50 Zbrodnie w Grantchester V (5/6)
12:50 Agatha Christie: Kryminalne zagadki II (26) - film kryminalny Francja/Szwajcaria 2013
15:00 Strażnik Teksasu VIII
17:05 Vera VII (2/4)
18:55 Zbrodnie w Grantchester V (6/6)
20:00 Air America - film sens. USA 1990, wyk. Mel Gibson
22:30 Uprowadzona II - film sensacyjny Francja 2012
00:10 48 godzin - komedia sensacyjna USA 1982

TVP KULTURA

08:20 Tamte lata, tamte dni
09:00 Blisko, coraz bliżej (7)
10:25 Pan Verdoux **** **(Monsieur Verdoux)** - komedia USA 1947, reż. Charles Chaplin, wyk. Charles Chaplin (135 min)
12:40 Niezwykła podróż Georgesa Meliesa
13:55 Kosmos 1999 II (19/24)
15:00 Doktor Murek - dramat ** Polska 1939, reż. Juliusz Gardan (105 min)
16:45 Blisko, coraz bliżej (8)
18:15 Dobry tytuł (60)
18:55 Rawhide IV (13) - western USA 1962
20:00 Kto się boi Virginii **** **Woolf? (Who's Afraid of Virginia Woolf?)** - dramat obyczajowy USA 1966, reż. Mike Nichols (140 min)
22:20 Księżna (The Duchess) *** - dramat historyczny Wlk. Brytania/Włochy/Francja/USA 2008, reż. Saul Dibb (115 min)
00:15 Dziewczęta ** **z Nowolipek** - dramat obycz. Polska 1986, reż. Barbara Sass (100 min)
01:55 Noc sześciu zbrodni. Truman Capote, „Z zimną krwią" - film dok.

WARNER TV

10:05 Bajer z Bel-Air VI
11:05 Poniedziałki na chirurgii
12:00 Teraz albo nigdy! (8)
14:00 Bajer z Bel-Air VI
15:55 Poniedziałki na chirurgii
17:45 Godziny szczytu - film sensacyjny USA 1998
19:30 Pokerowy blef - komediodramat USA/Niemcy/Aus. 2007, reż. Curtis Hanson
22:00 Kryptonim U.N.C.L.E. - komedia sensacyjna USA/Wlk. Brytania 2015
00:20 Greystoke: legenda Tarzana, władcy małp - film przyg. Wlk. Brytania/USA 1984

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki VII
09:25 Policyjna grupa pościgowa XXII - serial dok.
10:30 Indiana Jones i Świątynia Zagłady - film przygodowy USA 1984
13:00 Czarodziejki VII
14:50 Jądro Ziemi - film s.f. Wlk. Brytania/USA 2003
17:30 Poszukiwacze zaginionej arki - film przyg. USA 1981
20:00 G.I. Joe: Czas Kobry - film sens. USA/Czechy 2009
22:30 Zakładnik - film sens. USA 2004, reż. Michael Mann
00:50 Pulp Fiction - komedia kryminalna USA 1994

HBO

10:20 Kochanek królowej **** - dramat historyczny Dania/Szwecja/Czechy/Niemcy 2012, reż. Nikolaj Arcel (135 min)
12:35 La Grazia - dramat **** obycz. Włochy 2025, reż. Paolo Sorrentino, wyk. Toni Servillo (130 min)
14:45 Salve Maria - thriller *** Hiszpania 2024, reż. Mar Coll, wyk. Laura Weissmahr (110 min)
16:35 Bezmiar - dramat *** obycz. Francja/Włochy 2022, reż. Emanuele Crialese (100 min)
18:15 Nasz syn - dramat ** obycz. USA 2023, reż. Bill Oliver (105 min)
20:00 Pozłacany wiek IV (2/8) - serial obycz. USA 2026, wyk. Cynthia Nixon, Taissa Farmiga
21:00 Amerykański zakładnik (2) - serial krym.
21:50 Tajny agent - thriller **** Brazylia/Francja/Holandia/Niemcy 2025, reż. Kleber Mendonça Filho (160 min)
00:30 Nieczysta gra - film ** sens. USA/Australia/Wlk. Brytania 2025, reż. Shane Black (125 min)

CINEMAX

12:35 Ósmy dzień - film krótkometrażowy Czechy 2023
13:00 Rzeka życia - dramat obyczajowy USA 1992
15:05 Maysoon - dramat obycz. Niemcy/Grecja 2025
17:05 Gorzkie złoto - western Niemcy/Urugwaj/Chile 2024
18:30 Moja noc - dramat obycz. Francja/Belgia 2021
20:00 Flavia de Luce - komedia USA/Wlk. Brytania 2026
21:35 Kika - komedia Belgia/Francja 25, reż. Alexe Poukine
23:30 Natatorium - dramat obycz. Finlandia/Islandia 2024

ROMANCE TV

11:05 Zwierzyniec doktor Mertens (1,2/13) - serial obycz.
13:15 Szalony dzień - komedia Niemcy 22, reż. Katja Benrath
15:05 Kopciuszek na Karaibach - romans USA 2023
17:00 Tego tylko brakowało! - komedia Niemcy 2024
18:55 Śledztwo prowadzi Watzmann (6/12) - serial krym.
20:00 Zakonnica i komisarz: Upadły anioł - kom. Niemcy 09
21:55 Pod jabłonią — Uwaga! Grozi złamaniem! - komedia Niemcy 2022
23:50 Śledztwo prowadzi Watzmann (6/12) - serial krym.

CANAL+ PREMIUM

09:35 Fuks - komedia sens. *** Polska 1999 (85 min)
11:00 Łapu-Capu (267)
11:15 Zmiennokształtni 2 ** - film fantasy Niemcy 2026, reż. Sven Unterwaldt Jr. (100 min)
12:55 LARP. Miłość, trolle *** **i inne questy** - komedia Polska 2025, reż. Kordian Kądziela (95 min)
14:30 Hannah Arendt: Myślenie jest niebezpieczne - film dok.
15:50 Saga »Zmierzch« ** **— Księżyc w nowiu** - melodramat USA 2009, reż. Chris Weitz (130 min)
18:00 Łapu-Capu (268)
18:05 Premierowa jazda
18:20 Kiedy nadchodzi *** **jesień** - dramat obycz. Francja 2024 (100 min)
20:00 S.W.A.T. Exiles - serial sensacyjny USA 2026
20:50 Samotnik - film sensacyjny USA/Wlk. Brytania 2026, reż. Ric Roman Waugh (110 min)
22:40 Christy - film biograficzny USA 2025, reż. David Michôd (130 min)
00:50 Jeszcze jeden strzał ** - film sens. Wlk. Bryt./USA 2024 (100 min)

TVN FABUŁA

09:50 Młode gliny (46/50)
10:55 Magda M. II (1)
11:55 Prawo Agaty (7,8)
13:55 Młode gliny (47/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej
17:10 Magia kina (1)
17:35 Po pierwsze kino (19)
17:40 Mój przyjaciel szpieg — Wieczne miasto - komedia sensacyjna USA 2024
20:00 Sherlock Holmes: Gra cieni - film krym. USA/Niemcy 2011, reż. Guy Ritchie
22:50 Wielki Szu - film sens. Polska 1983, reż. S. Chęciński

AMC

10:10 Fala śmierci (1) - film katas. USA/Kanada 2007
12:10 Fala śmierci (2) - film katas. USA/Kanada 2007
14:10 I tak, i nie - komedia Kanada 2004, reż. Kelly Makin
16:05 Dirty Dancing - film muzyczny USA 1987
18:10 Mały wielki wojownik - film przyg. Chiny/Hongkong 2010, reż. Sheng Ding
20:05 Zdobycz - film sens. USA 2024, wyk. Ryan Phillippe
22:00 The Audacity (3)
22:55 Kaznodzieja z karabinem - film biograficzny USA 2011, reż. Marc Forster

AXN

08:20 Agenci NCIS XII (19/24)
09:15 Castle III (4,5/24)
11:10 Detektyw Monk III (2,3/16)
13:10 Agenci NCIS XII (20,21/24) - serial krym.
15:10 FBI: Most Wanted IV (11,12/22) - serial krym.
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (14,15/22)
19:05 Castle III (6,7/24)
21:05 FBI: International (4/21)
21:55 FBI: Most Wanted V (11/13) - serial kryminalny
22:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (14,15/22)

EPIC DRAMA

08:15 Detektyw Murdoch XII
09:15 Wszystkie stworzenia duże i małe II - serial obycz.
10:20 Lekarze na start
12:00 Panna Scarlet i komisarz (2/6) - serial krym.
13:05 Marlow: klub zbrodni
14:00 Agenci NCIS XVIII (1/16)
14:55 Panna Marple III (3/4)
17:00 Dalgliesh II (5/6)
18:55 Agenci NCIS XVIII (2/16)
20:00 Poirot V (1/8)
21:00 Próba niewinności (1/3)
22:00 Panna Scarlet VI (6/6)
23:05 Poirot V (1/8)
00:15 Agenci NCIS XVIII (2/16)
01:05 Marlow: klub zbrodni

TVN STYLE

11:20 Szpital św. Anny (11/26)
12:20 Ugotowani (10)
13:25 Kuchenne rewolucje (12, 11) - reality show Polska 24
15:35 Ugotowani (5)
16:40 Poukładani (4)
17:40 Kuchenne rewolucje (5, 11, 12) - reality show
20:50 Jestem z Polski XVIII (7,3/14) - serial dok. Polska 26
22:50 Hotel Paradise (43) - real tv Polska 2026
23:45 EuroPOLKI studentki (7) - lifestyle Polska 2023
00:45 Bazary Europy: Ateny - serial dok. Polska 2018

TVN TURBO

10:05 Raport Turbo (5105)
10:20 Samochód marzeń: Kup i zrób (4) - mag. motoryzacyjny
11:15 Wojny samochodowe (3)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (5106)
18:15 Wojny samochodowe
19:15 Kupione, zrobione, sprzedane (6/9) - serial dok.
20:15 Ciężarówką przez Malezję (1/9) - serial dok.
21:15 Zawodowi handlarze (10)
22:00 Raport Turbo (5106)
22:15 Polski supersamochód

BBC FIRST

08:40 Zagadki doktora Blake'a
09:40 Z pamiętnika położnej
10:40 Ojciec Brown IX
12:40 Śmierć pod palmami XIII
13:40 Shakespeare i Hathaway III (10,1/10)
15:20 Śledztwa siostry Bonifacji II (2/10) - serial krym.
16:15 Tajemnice Brokenwood
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami
21:00 Zbrodnie Saint-Pierre II
22:00 Zbrodnie na Szetlandach II (3/6) - serial krym.
23:05 Dobijasz mnie (4)

FX

09:00 FBI VI (12/13)
09:55 Agenci NCIS II (10/23)
10:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XV (4/18)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami (21,22/24)
13:45 Castle II (22/24)
14:40 Lucyfer III (1/26)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami (23,24/24)
17:25 Z Archiwum X V
19:15 FBI VI (13/13)
20:05 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IV (15/21)
20:55 Zabójcze umysły XVIII
22:00 Tulsa King II (4/10)
22:55 Z Archiwum X V (12/20)

HGTV

09:00 Aloha, nowy dom!
10:55 Moje miasto, mój dom: wspólny projekt - serial dok.
11:55 Włoszki wymiatają! (6)
12:35 Uratuj swój ogród (6)
13:35 Patent na dom (6)
14:35 Mieszkanie na miarę II
16:30 Polowanie na ogród II
18:10 Uchwycić dom (7,8/8)
19:15 Weekendowa metamorfoza (6) - reality show
20:15 Zgłoś remont (6)
21:10 Zgłoś remont – spełniamy marzenia (2/8) - serial dok.
22:10 Dorota was urządzi VI
22:55 House Hunters

BBC LIFESTYLE

10:55 Najdroższe brytyjskie domy II (6) - serial dok.
12:00 Mistrzowie ceramiki (8)
13:10 Włoski remont Amandy i Alana (2, 3) - reality show
14:20 Wielkie brytyjskie wypieki (2) - program rozrywk.
15:50 Mistrzowie szycia (6)
17:00 Zapraszam do stołu (3)
17:35 Masterchef: Australia
19:40 Wielkie brytyjskie wypieki (3) - program rozrywk.
21:00 W świecie luksusu (1/6)
22:00 Najpiękniejsze domy: Nowa Zelandia - serial dok.
23:00 Kurorty sławnych i bogatych (5/6) - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:20 Dwóch i pół IX (19/24)
08:50 The Office PL III (7,8/12)
09:55 Przyjaciele VIII (21-24/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu V (23,24,1-4/24)
14:30 Dwóch i pół IX (20,21,22,23/24) - serial kom.
16:25 Przyjaciele IX (1-4/24)
18:25 The Office PL III (9,10/12)
19:30 Duchy II (21,22/22)
20:30 Teoria wielkiego podrywu VI (2,3,4/24)
22:00 The Office PL (10,11/12)
23:05 Comedy Club (11, 12)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex XIII (3)
09:30 Rodzinka.pl IX (9)
10:00 Klan - telenowela
10:35 Ranczo V (7/13)
11:30 M jak miłość
12:25 Komisarz Alex XXVI (10)
13:25 Kulisy serialu „Ojciec Mateusz" (24) - felieton
13:35 Ojciec Mateusz
15:35 Komisarz Alex XIII
16:25 Na sygnale
17:30 Ranczo V (9,10/13)
19:35 Ojciec Mateusz (16,2/17) - serial krym. Polska 2009
21:30 Ranczo V (11,12/13)
23:30 Ojciec Mateusz (17/17)
00:20 Na sygnale

CANAL+ KUCHNIA

15:45 Kucharskiego pomysł na kuchnię (6, 7) - magazyn
16:45 Jamie Oliver (4/4)
17:45 Po prostu Jamie (4)
18:40 Włoskie życie Sophie Grigson (10) - serial dok.
19:05 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (1)
19:25 Włoskie życie Sophie Grigson II (1) - serial dok.
19:50 Jakubiak rozgryza Chorwację (2) - mag. kulinarny
20:20 Klejnoty Morza Śródziemnego (12) - serial dok.
21:15 Anthony Bourdain VIII)
23:55 Wyjątkowe smaki miast

CANAL+ DOMO

08:00 Dom w miesiąc (2, 3)
09:00 Rośliny Karoliny (3, 4)
10:00 Gardeners' World (7)
11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie projekty XXII
14:05 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
16:00 Meblokreacje (1, 2)
17:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok. Wlk. Bryt. 22
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie projekty XXII
20:00 Daleko od miasta XVI
21:00 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
21:55 Wielkie projekty XXIV
22:50 W mieście czy na wsi

PLANETE+

14:50 Krajobrazy świata
15:55 360° – świat bez granic
17:00 Świat z góry VIII
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (134)
18:15 Polska z góry. Naj... w Polsce III - serial dok.
18:40 Premiera: Polska z góry. Naj... w Polsce III (3) - serial dok.
19:05 Ekskluzywna szkoła dla lokajów - serial dok.
19:40 Świat zawarty w obrazie
20:50 Tutanchamon: wielkie odkrycie - film dok. F 2022
22:00 T-Rex. Historia ewolucji
23:10 Planeta Seks (1/6)

DISCOVERY CHANNEL

11:00 Klan z Alaski III (8/32)
12:00 Fani czterech kółek III
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita VII (2/10) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL XII
16:00 Kroniki policyjne
17:00 Od samochodu do domu III (11) - serial dok.
18:00 Przystanek Bieszczady III (3) - serial dok.
19:00 Nagi instynkt przetrwania II (24,25/32) - serial dok.
21:00 Fani czterech kółek III
22:00 Od samochodu do domu III - serial dok.
23:00 Kroniki policyjne II
00:00 Fani czterech kółek XI

TVP HISTORIA

09:15 Polskie drogi (7)
10:55 Golgota Wołynia
11:50 Era przyrody (1/3)
12:55 Upadek nazizmu III (1/3)
14:00 Polskie drogi (8)
15:35 Sensacje XX wieku
17:30 Wojenne dziewczyny IV
18:20 Było, nie minęło – kronika zwiadowców historii (401)
18:50 Maria - film dok.
20:00 Fałszerze. Powrót sfory (11) - serial sens. Polska 2007
20:55 Zapomniane agentki II wojny światowej (4/6)
22:00 Otchłań (9/10)
23:00 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXIV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (3/22)
14:50 Największe tajemnice świata VI (19/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Ranczo kosmitów VII
17:10 II wojna światowa: planeta w ogniu (1) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (2) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XII
22:00 Największe tajemnice świata VII (11) - serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice wszechświata (4/8)

NATIONAL GEOGRAPHIC

10:00 Pogodowe anomalie
11:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny
13:00 Katastrofa w przestworzach XVI (3,4/10) - serial dok.
15:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny V
16:00 Katastrofa w przestworzach XXV (5,5,7,4,2/10)
21:00 Premiera: Ostatni lot: anatomia katastrofy II (3)
22:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny III (10/10) - serial dok. Kanada 20
23:00 Osatni lot - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Był sobie kosmos
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici XII
11:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 Poszukiwacze historii IX
13:00 Ostatni bastion Hitlera II (1,5/6) - serial dok.
15:00 Poszukiwacze złota w Australii IX (12/20)
16:00 Dorwać tuńczyka
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Jak przegrać wojnę (3/5)
22:00 W kręgu zła: Ludzie Hitlera (6) - serial dok.
00:00 Starożytni kosmici VII
01:00 Rolnicy. Podlasie VI (15)

BBC EARTH

12:15 Naturalnie odmienione życie II - serial dok.
13:15 Zielona planeta (5/5)
14:20 W okowach mrozu IX
15:20 Życie na pustkowiu: powroty IV (2) - serial dok.
16:20 Dzikie zakątki Ziemi z Simonem Reevem II (4/4)
17:35 Szpiedzy w oceanie (1/4)
18:45 Naturalnie odmienione życie II - serial dok.
19:45 Fenomeny współczesnego życia (1/6) - serial dok.
20:55 W okowach mrozu XII
22:55 Dziki połów: nieznane wody (1/8) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

13:20 Europejska kolebka ludzkości - film dok.
14:30 Apokalipsa: epoka brązu
16:35 Punkty zwrotne II wojny światowej (6/6) - serial dok.
17:40 Geografia wojny: II wojna światowa - serial dok.
18:50 Wyprawa po skarby z Bettany Hughes III (1)
19:50 Grobowce Egiptu: Imhotep, twórca piramid (2/2)
21:00 Naziści: ściśle tajna nauka (6/8) - serial dok.
22:00 Poszukiwacze zaginionych faraonów (6) - serial dok.
23:00 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej

Od A do Z

21 ★★★
dramat obycz., USA 2008, reż. Robert Luketic, wyk. Jim Sturgess, Kate Bosworth, Laurence Fishburne
23:05 | polsat
Kevin Spacey jako charyzmatyczny wykładowca matematyki i hazardzista, który spośród najlepszych studentów prestiżowej uczelni wybiera grupę zdolną do rozbicia każdego kasyna. Schematyczne, ale na faktach.

CHARLOTTE LINK: SAMOTNE NOCE ★★
thriller, Niemcy/Wlk. Brytania 2025, reż. Jörg Lühdorff, wyk. Henny Reents, Lucas Gregorowicz, Helene Grass
20:10 | ale kino+ hd
Czytając kryminalną prozę Charlotte Link: ciągnące się latami śledztwo w sprawie serii pozornie niepowiązanych morderstw nabiera tempa, gdy policjantki odkrywają powiązania ofiar z czasów szkolnych.

CZARNY MOTYL ★★★
thriller, USA/Hiszpania/Włochy 2017, reż. Brian Goodman, wyk. Antonio Banderas, Jonathan Rhys Meyers, Piper Perabo
22:10 | tvp 1
Z francuskiego na hollywoodzkie: Antonio Banderas jako pisarz, który chce przełamać blokadę, opisując serię tajemniczych zdarzeń w okolicy. Czy przyjęty na noc włóczęga pomoże zrealizować zamierzenia?

DWUNASTU ODWAŻNYCH ★★★
film sens., USA 2018, reż. Nicolai Fuglsig, wyk. Chris Hemsworth, Michael Shannon, Michael Peña
20:00 | tv puls
Na faktach: po 11 września i ataku na WTC do Afganistanu zostaje wysłany samodzielny oddział komandosów z zadaniem przygotowania gruntu dla amerykańskiej interwencji w opanowanym przez talibów kraju.

EPIDEMIA ★★
film sens., USA 1995, reż. Wolfgang Petersen, wyk. Dustin Hoffman, Rene Russo
21:00 | tvn 7
Rutynowe kino katastroficzne nabrało blasku, gdy premiera zbiegła się z atakiem wirusa Ebola w Afryce. Bonus: niegdysiejszy antybohater Dustin Hoffman jako niemal superman.

Casino Royale

22:45 | tvn ★★★★

„Bond" nr 21: zmiana aktora (Daniel Craig zamiast Pierce'a Brosnana) i tonacji – 007 staje do pojedynku z bankierem światowego terroryzmu. Nowa jakość przy dawnej dynamice i dopracowanych efektach.

FILM SENS.
WLK. BRYTANIA/USA 2006, REŻ. MARTIN CAMPBELL, WYK. DANIEL CRAIG, EVA GREEN, MADS MIKKELSEN

GURU ★★★
thriller, Francja 2025, reż. Yann Gozlan, wyk. Pierre Niney, Marion Barbeau, Anthony Bajon
20:00 | canal+ premium
Charyzmatyczny „człowiek znikąd" podczas zbiorowych wystąpień zdobywa rząd dusz swoich słuchaczy. Z czasem jednak jego charyzma gaśnie, a on staje się poręcznym narzędziem w rękach innych.

IKAR. LEGENDA MIETKA KOSZA ★★★★
film biograficzny, Polska 2019, reż. Maciej Pieprzyca, wyk. Dawid Ogrodnik, Cyprian Grabowski, Jowita Budnik
23:05 | tvp 2
Dawid Ogrodnik w roli ociemniałego, niezwykle uzdolnionego pianisty, który na przełomie lat 60. i 70. XX wieku stał się objawieniem polskiej sceny jazzowej, a także kilku festiwali zagranicznych.

KSIĘŻYC ★★★
thriller, Austria 2024, reż. Kurdwin Ayub, wyk. Florentina Holzinger, Celina Sarhan, Andria Tayeh
21:55 | cinemax
Mistrzyni sztuk walki zostaje ściągnięta na Bliski Wschód, by trenować trzy dziewczyny. Okazuje się jednak, że dziewczęta nie są zainteresowane sportem, ale ich zamożny dom oka ze się złotą klatką.

OCEAN'S ELEVEN: RYZYKOWNA GRA ★★★
film sens., USA 2001, reż. Steven Soderbergh, wyk. George Clooney, Brad Pitt, Matt Damon
19:40 | warner tv
George Clooney na czele grupy dokonującej zuchwałego skoku na skarbiec trzech kasyn w Las Vegas, których właściciel uwiódł mu żonę. Plus Julia Roberts i kwiat hollywoodzkiego gwiazdorstwa.

POJEDYNEK NA GŁOSY ★★★
komediodramat, Wlk. Brytania 2019, reż. Peter Cattaneo, wyk. Kristin Scott Thomas, Sharon Horgan, Jason Flemyng
21:10 | tvp kultura
Peter Cataneo, twórca oscarowego „Goło i wesoło", tym razem o paniach: żony zawodowych żołnierzy, służących w Afganistanie, zakładają chór, o którym staje się głośno w mediach. Na faktach.

PRZYKŁADNY OBYWATEL ★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Norwegia/Kanada/Francja 2019, reż. Hans Petter Moland, wyk. Liam Neeson, Laura Dern, Tom Bateman
20:35 | polsat
Mężczyzna utrzymujący przejezdne drogi do miasteczka w Górach Skalistych zostaje człowiekiem roku, ale nic go nie powstrzyma przed zemstą za śmierć syna, który ginie w wyniku starcia miejscowych gangów.

SUMA WSZYSTKICH STRACHÓW ★★★
film sens., USA/Niemcy/Kanada 2002, reż. Phil Alden Robinson, wyk. Ben Affleck, Morgan Freeman, James Cromwell
22:30 | stopklatka
Ben Affleck zastępuje Harrisona Forda w roli analityka CIA Jacka Ryana, którego przenikliwość umysłu po raz czwarty w cyklu ekranizacji prozy Toma Clancy'ego ma zapobiec wojnie światowej.

SYBERIADA POLSKA ★★★
dramat historyczny, Polska/Rosja 2013, reż. Janusz Zaorski, wyk. Urszula Grabowska, Adam Woronowicz, Paweł Krucz
20:00 | kino polska
Dokonane przez Janusza Zaorskiego spojrzenie na gehennę Polaków zesłanych na Syberię w czasie II wojny światowej: losy chłopca, któremu wobec okoliczności historycznych przyszło zbyt szybko dorosnąć.

WSZYSTKIE IMIONA BOGA ★★
film sens., Hiszpania 2023, reż. Daniel Calparsoro, wyk. Luis Tosar, Inma Cuesta, Nourdin Batán
22:00 | ale kino+ hd
Taksówkarz odwozi klientkę na lotnisko, gdzie jest świadkiem zamachu terrorystycznego. Udziela pomocy rannemu, który okazuje się terrorystą i pod groźbą broni zmusza kierowcę do założenia pasa szahida.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Kościół z bliska (743)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:25 Zaraz wracam (34)
09:00 Ranczo V (1/13)
10:00 Komisarz Alex (7)
11:00 Ojciec Mateusz XXV (1)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:35 Magazyn rolniczy (817)
12:55 Lwy z Wybrzeża Szkieletowego - film dok.
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (653)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (6011)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Felicita** (26) - serial obycz. Polska/Włochy 26, wyk. Laura Breszka
21:05 **Sekielski wieczorową porą** (44) - magazyn
22:10 **Czarny motyl (Black Butterfly)** ★★★ - thriller USA/Hiszpania/Włochy 2017 (105 min)
23:55 **Tylko miłość (The Story of Us)** ★★ - komedia USA 1999, reż. Rob Reiner (100 min)
01:35 **Pułapka** - film sens. ★★ Polska 1997, reż. Adek Drabiński (120 min)

TVP2

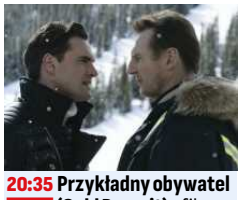
05:30 M jak miłość
06:25 Kościoły pokoju. Tylko z drewna i gliny - reportaż
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7733) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7733) - mag. Polska 2026
11:45 Rosół polski (46)
12:25 Koło fortuny (2130)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1111)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2131)
16:35 Familiada (3088)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1112)
18:50 Jeden z dziesięciu (5)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (19)

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kulisy serialu „M jak miłość"** (1689)
20:50 **M jak miłość**
21:50 **SOR** (4) - serial lekarski
22:30 **Na sygnale**
23:05 **Ikar. Legenda Mietka**
Kosza ★★★★ - film biograf. Polska 219, reż. Maciej Pieprzyca, wyk. Dawid Ogrodnik (135 min)
01:20 **Znajdę cię (Music, War and Love)** ★★★ - dramat obyczajowy USA/Polska 2019 (120 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (3024)
08:20 Trudne sprawy XXIII
09:20 Dlaczego ja? XX (16,17,18/40) - serial fab.-dok.
12:20 Gliniarze Śląsk (49)
13:25 Gliniarze XVIII (18,19) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:30 Wydarzenia (1110)
15:55 Gliniarze XXI (50) - serial fabularno-dok.
16:55 Gliniarze Śląsk (50) - serial krym. Polska 2026, wyk. Agnieszka Wagner
18:00 Pierwsza miłość 50 (113) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń" (1110) - program publicystyczny Polska 2026
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (160)

20:35 **Przykładny obywatel (Cold Pursuit)** ★★★ - film sens. USA/Wlk. Brytania/Norwegia/Kanada/Francja 2019, reż. Hans Petter Moland (150 min)
23:05 **21** - dramat obyczajowy USA 2008, reż. Robert Luketic, wyk. Jim Sturgess, Kate Bosworth (160 min) ★★★
01:45 **Ryzykanci (Double Team)** ★ - film sens. USA/Hongkong 97, reż. Hark Tsui, wyk. Jean-Claude Van Damme (125 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8126) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (8/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Nowy Targ – „Na winklu" 28 (4) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5832)
11:20 Doradca smaku (11)
11:30 Kuchenne rewolucje: Racibórz – Imperia XXIV (3) - reality show Polska 2022
12:35 Kuchenne rewolucje XXVI (3) - reality show
13:40 Ukryta prawda (10,11/60) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny II (27) - serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny IV (52) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VII (52) - serial fabularno-dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8127) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 26, wyk. Przemysław Sadowski
20:50 **The Floor** (18) - teleturniej Polska 2026
21:30 **Kuba Wojewódzki** (11) - talk-show Polska 26
22:45 **Casino Royale** - film ★★★★ sens. Wlk. Brytania/USA 2006, reż. Martin Campbell, wyk. Daniel Craig, Eva Green, Mads Mikkelsen, Judi Dench (180 min)
01:45 **Superwizjer** (1358)
02:20 **Uwaga!** (8127)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (2,3/23) - serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVII (1,5/15)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (8/23) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Mój grzech (7) - serial animowany Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV (43) - serial obyczajowy
14:00 Rodzinny interes
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XII (43) - serial obycz.
17:00 Rodzinny interes
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (51,52) - serial obyczajowy Polska 2026
20:00 **Dwunastu odważnych (12 Strong)** ★★★ - film sensacyjny USA 2018, reż. Nicolai Fuglsig (165 min)
22:45 **Operacja „Wilk morski" (Operation Seawolf)** ★★ - film sensacyjny USA 2022, reż. Steven Luke (95 min)
00:20 **Litewski przekręt (Redirected)** ★★★ - komedia sensacyjna Wlk. Brytania/Litwa 2014 (120 min)
02:20 **Dzielnica strachu** (29)

TVN7

05:15 Ten moment (9/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:50 Szkoła (70,71,72/72) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:40 Ukryta prawda (23,36,37/60) - serial fab.-dok.
11:45 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2011
13:50 Detektywi V (8) - serial fabularno-dok. Polska 2025
14:55 Szpital św. Anny IV (42) - serial obycz. Polska 2026
15:55 Ukryta prawda (14/73) - serial fab.-dok. Polska 2021
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (7/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Hotel Paradise** (44) - real tv Polska 2026
21:00 **Epidemia (Outbreak)** ★★ - film sens. USA 1995, reż. Wolfgang Petersen, wyk. Dustin Hoffman, Rene Russo (160 min)
23:40 **Zakonnica II (The Nun II)** ★★ - horror USA 2023, reż. Michael Chaves, wyk. Taissa Farmiga, Jonas Bloquet (140 min)
02:00 **Hotel Paradise** (43) - real tv Polska 2026

MEZZO

13:30 Międzynarodowy Konkurs Muzyczny w Genewie 2024: Konkurs śpiewu, finał z orkiestrą - muzyka klasyczna
14:30 Pierre Boulez, Filharmonicy Wiedeńscy: Bruckner, Symfonia nr 8
15:45 Orkiestra symfoniczna z Montrealu, Rafael Payare: Ginastera, Bellido, Villa-Lobos, Ravel - muzyka klasyczna
17:50 Koncert Sylwestrowy Staatskapelle Dresden
19:10 „El retablo de Maese Pedro" de Falli na Festiwalu w Grenadzie - muzyka klas.
20:30 La Bella Otero - taniec Hiszpania 2023
22:30 Piano Lille Festival: Judith Jáuregui & Quatuor Gerhard - festiwal Francja 22
23:20 Antonín Dvořák: Rusałka - opera Holandia 2020

PULS 2

09:45 Bing IV (8/27)
10:00 Jeżyk i przyjaciele II (1)
10:35 Basia (1,2)
11:10 Gus. Mały – wielki rycerz (26,27/52) - serial anim.
11:35 Tomek i przyjaciele 28
12:00 Lwia straż (1,21/26)
13:00 Nowe przygody Kubusia Puchatka (10)
13:35 Smerfy
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 Marta mówi! II
15:00 Miraculous VI
16:00 Koci domek Gabi II
17:00 Fineasz i Ferb (14,9/26)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru (25,26/26)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (41) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IV
23:00 Wstydliwe choroby V
01:00 Dzielnica strachu IV (14)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (3) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XIII (46,47,48/65)
11:55 Na ratunek 112 XV (3,4) - serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XVII (28,29,30,52/40)
17:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (556) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXV (51,52) - serial obycz.
20:00 Uroczysko VI (42) - serial krym. Polska 2026
20:35 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (42)
21:35 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (42) - serial krym.
22:40 Opowiem ci o zbrodni (3) - serial dok. Polska 2018
23:05 Dziedzictwo - thriller USA/Wlk. Brytania 2020
01:25 Love Island V (46)

METRO

07:25 Szpital (64,65,66/68)
10:25 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:25 Szkoła (38/67)
13:25 Brzydula - serial obyczajowy Polska 2009
14:35 Damy i wieśniaczki. Za granicą (12) - program rozrywkowy Polska/Ukraina 2017
15:35 Druga szansa II (12)
16:45 The Floor (17, 18)
18:00 Złomowisko PL VII - serial dok. Polska 2018
19:00 Kartoteka IX (20) - serial fab.-dok. Polska 2015
20:00 Kryminalni VII (1,2,3/13) - serial krym. Polska 2007, wyk. Marek Włodarczyk
23:15 Hannibal III (12/13)
00:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet II (9/12)
01:10 Szpital (16/68)
02:15 Szkoła (45/67)

WTOREK 10.11

STOPKLATKA

08:00 Robert Makłowicz (217, 221) - magazyn
09:50 Komisarz Rex — Powrót do Wiednia (2,3/12) - serial krym. Austria/Niemcy 2026
12:00 MacGyver (10,11/22)
14:00 Katastrofy w przestworzach XII (8,3,10,5/13) - serial dok.
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (3,4/12)
19:10 Aukcja w ciemno (1,3/21) - serial dok.
20:00 Bez przedawnienia (High Crimes) ** - thriller USA 2002, reż. Carl Franklin, wyk. Ashley Judd, Morgan Freeman, Jim Caviezel, Adam Scott (150 min)
22:30 Suma wszystkich strachów (The Sum of All Fears) *** - film sens. USA/Niemcy/Kanada 2002, reż. Phil Alden Robinson, wyk. Ben Affleck, Morgan Freeman (145 min)
00:55 Ostatni gliniarz (Der letzte Bulle) *** - komedia Niemcy 2019, reż. Peter Thorwarth, wyk. Henning Baum, Maximilian Grill (130 min)

KINO POLSKA

07:30 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (6,7/8)
08:30 Syn szczęścia - film krótkom. Polska 2024
08:50 Wagary - film krótkometrażowy Polska 2024
09:35 Dzięcioł - komedia Polska 1971, reż. Jerzy Gruza, wyk. Wiesław Gołas
11:30 Dwie Joasie - komedia Polska 1935, reż. Mieczysław Krawicz, wyk. Jadwiga Smosarska, Ina Benita
13:35 Chłopi: Boryna (1) - film obycz. Polska 1973, reż. Jan Rybkowski, wyk. Władysław Hańcza, Emilia Krakowska
15:35 Chłopi: Jagna (2) - film obyczajowy Polska 1973, reż. Jan Rybkowski, wyk. Emilia Krakowska, Krystyna Królówna
17:15 Pogranicze w ogniu (5,6) - serial sens. Polska 1988
20:00 Syberiada polska - dramat historyczny Polska/Rosja 2013, reż. Janusz Zaorski, wyk. Urszula Grabowska, Adam Woronowicz, Paweł Krucz
22:45 Wygrany - dramat Polska/USA 2011, reż. Wiesław Saniewski, wyk. Pawel Szajda, Janusz Gajos, Robert Gonera
01:10 Horror Story - dramat obyczajowy Polska 2023, reż. Adrian Apanel, wyk. Jakub Zając, Michalina Olszańska

ALE KINO+

08:40 Grzyby - thriller Polska *** 23, reż. Paweł Borowski, wyk. Maria Maj, Paulina Walendziak (90 min)
10:10 The Office PL II (1,2/12)
11:30 Zbrodnie na wybrzeżu III (1/2) - serial krym.
13:35 Detektyw Foyle II (3/4)
15:50 Ostatnie wielkie dzieło (The Last Vermeer) *** - dramat historyczny USA/Holandia 2019, reż. Dan Friedkin (145 min)
18:15 Zbrodnie na wybrzeżu III (2/2) - serial krym. Niemcy 2023
20:10 Charlotte Link: Samotne noce (Charlotte Link — Einsame Nacht) ** - thriller Niemcy/Wlk. Brytania 2025, reż. Jörg Lühdorff (110 min)
22:00 Wszystkie imiona Boga (Todos los nombres de Dios) ** - film sens. Hiszpania 2023, reż. Daniel Calparsoro (130 min)
00:10 Ryzykowny napad (Mikaela) ** - film przyg. Hiszpania 2025, reż. Daniel Calparsoro, wyk. Antonio Resines, Patricia Vico (125 min)

POLSAT FILM

07:30 Poirot: Zagadka na morzu (7/10) - serial krym.
08:35 Przyjaciółki XXVI (7,8)
10:30 Świat według Kiepskich
14:05 Z archiwum X — Chcę wierzyć - thriller USA/Kanada 2008, reż. Chris Carter
16:10 Zawód: szpieg - film sens. USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Japonia/Francja 2001
18:50 Duże dzieci - komedia USA 2010, reż. Dennis Dugan
21:00 Jak ukradłem 100 milionów - komedia Polska 2024
22:55 Brutalna szczerość - komediodramat USA 2023

FILMBOX+ ONE

09:50 Vera VII (2/4)
11:50 Zbrodnie w Grantchester V (6/6)
12:50 Agatha Christie: Kryminalne zagadki II (27) - film kryminalny Francja/Szwajcaria 2013
15:00 Strażnik Teksasu VIII
17:05 Vera VII (3/4)
18:55 Zbrodnie w Grantchester VI (1/8)
20:00 Braterstwo wilków - horror Francja 2001
22:35 Iluzja - thriller USA/Francja 13, reż. Louis Leterrier
01:00 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy

TVP KULTURA

08:25 Porozmawiajmy szczerze (30)
09:00 Blisko, coraz bliżej (8)
10:30 Doktor Murek - dramat ** Polska 1939, reż. Juliusz Gardan (110 min)
12:20 Potop. Postscriptum - film dok. Polska 2023
14:05 Kosmos 1999 II (21/24)
15:05 Leśmian - film biograficzny ** Polska 1990, reż. Leszek Baron, wyk. Piotr Bajor (95 min)
16:40 Blisko, coraz bliżej (9/9) - serial historyczny
18:15 W poszukiwaniu dobrego filmu (57)
18:55 Rawhide IV (12)
20:00 Wstęp do Teatru
20:05 Siostry - spektakl teatralny Polska 2021
21:10 Pojedynek na głosy (Military Wives) *** - komediodramat Wlk. Brytania 2019, reż. Peter Cattaneo (120 min)
23:10 Kto się boi Virginii Woolf? (Who's Afraid of Virginia Woolf?) **** - dramat obycz. USA 66, reż. Mike Nichols, wyk. Elizabeth Taylor (135 min)
01:25 Joni Mitchell. W rytmie niebieskiej melancholii - film dok.

WARNER TV

08:10 Prawo Agaty IV (12,13)
10:10 Bajer z Bel-Air VI
11:10 Poniedziałki na chirurgii
12:05 Teraz albo nigdy!
14:05 Bajer z Bel-Air VI
16:00 Poniedziałki na chirurgii
16:55 Cudotwórcy (1,2/7)
17:55 Akademia Policyjna V — Misja w Miami Beach - komedia USA 1988
19:40 Ocean's Eleven: Ryzykowna gra - film sens. USA 01, reż. S. Soderbergh
22:00 4 Blocks II (5,6/7)
00:10 Wzgórze rozdartych serc - film sens. USA 1986

PARAMOUNT

10:25 Indiana Jones i ostatnia krucjata - film przyg. USA/Włochy/Hiszpania/Wlk. Brytania/Jordania 1989
13:00 Czarodziejki VII
14:55 Pingwiny z Madagaskaru II (25/39)
15:30 Zwycięskie losy Jerry'ego i Marge - film biograficzny USA 2022
17:30 Indiana Jones i Świątynia Zagłady - film przygodowy USA 1984
20:00 G.I. Joe: Odwet - film sensacyjny USA 2013
22:10 Zapowiedź - thriller USA/Wlk. Brytania/Australia 09

HBO

09:30 Hobbit: niezwykła podróż **** - film fantasy USA/Nowa Zelandia 2012 (165 min)
12:15 Przegląd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem (28)
12:55 Kosmiczny Jet: Obóz Kosmiczny ** - film anim. USA 2023, reż. David Mucci Fassett (85 min)
14:20 Emotki. Film * - film anim. USA 2017 (85 min)
15:45 Eleanor Wspaniała *** - dramat obycz. USA 2025, reż. Scarlett Johansson (100 min)
17:25 Parachute *** - komedia USA 2023, reż. Brittany Snow, wyk. Courtney Eaton (105 min)
19:10 Amerykański zakładnik (2) - serial krym.
20:00 Hacks V (3,4/10) - serial komediowy USA 2026, wyk. Jean Smart
21:15 Outlander: Krew z krwi II (5/10) - serial obyczajowy USA 2026
22:10 Nasienie świętej figi *** - dramat krym. Niemcy/F/Iran 2024 (165 min)
00:55 Joe Baby - film sensacyjny ** USA 2026, reż. Steven Brand (85 min)

CINEMAX

13:20 Barwy dźwięków - film anim. Japonia 2024
15:05 Łacina dla wszystkich - komedia Francja/Włochy 24
16:40 Czarny pies - thriller Chiny 2024, reż. Hu Guan
18:30 Serce to mięsień - dramat kryminalny RPA/Arabia Saudyjska 2025
20:00 Rocky II - dramat obycz. USA 79, reż. Sylvester Stallone
21:55 Księżyc - thriller Austria 2024, reż. Kurdwin Ayub
23:30 Rozkosze ogrodu ziemskiego - komedia Hiszpania 2025, reż. Fernando Colomo

ROMANCE TV

13:15 Doktor Herz i doktor Holly: Matczyne uczucia - dramat krym. Niemcy 2023
15:05 Zakonnica i komisarz - komedia Niemcy 2006
17:00 Rosamunde Pilcher: Lato nad morzem - film obyczajowy Niemcy 1995
18:55 Śledztwo prowadzi Watzmann (7/12) - serial krym.
20:00 Rosamunde Pilcher: Godziny decyzji - film obycz. Niemcy/Austria 1996
21:50 Pod jabłonią — Wszystko płynie - komedia Niemcy 2022
23:45 Śledztwo prowadzi Watzmann (7/12) - serial krym.

CANAL+ PREMIUM

09:20 Moje pieczone kurczaki *** - film obycz. Polska 2002, reż. Iwona Siekierzyńska (65 min)
10:25 Łapu-Capu (268)
10:30 Cudowne życie *** - komediodramat Francja/Kanada 2025, reż. Ken Scott (100 min)
12:10 Nadzieja ** - dramat obyczajowy Niemcy/Polska 2007 (100 min)
13:50 Fukushima: atomowy koszmar - film dok.
15:20 Making of Canal+
15:25 Nowa fala - film **** biograficzny Francja/USA 2025, reż. Richard Linklater (105 min)
17:10 Łapu-Capu (269)
17:15 Wicked - musical USA/*** Wlk. Bryt./Kanada 2024, reż. Jon M. Chu (165 min)
20:00 Guru - thriller Francja *** 2025, reż. Yann Gozlan, wyk. Pierre Niney, Marion Barbeau (105 min)
21:45 Orwell: 2+2=5 - film dok. Francja/USA 2025
23:35 Eksperyment: Odsiadka II (2/6)
00:25 Ikona mody - dramat ** obycz. Francja/USA 2025, reż. Alice Winocour (100 min)

TVN FABUŁA

09:50 Młode gliny (47/50)
10:55 Magda M. II (2)
11:55 Prawo Agaty (9,10)
13:55 Młode gliny (48/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej
17:10 Seriaale: Rozmowy (2)
18:00 Liga Potworów - film animowany USA 2021
20:00 Sherlock Holmes: Gra cieni - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA 2011
22:50 Godzina zemsty - film sensacyjny USA 1999
00:50 Morderstwo w Białym Domu - film sens. USA 1997

AMC

08:00 Klątwa Tutenchamona (1) - film przyg. USA 2006
09:50 Klątwa Tutenchamona (2) - film przyg. USA 2006
11:45 Pani Bovary - dramat obyczajowy Francja 1991
14:15 Zagniewani młodociani - komedia USA 1996
15:55 Dobre rady - komedia USA 2001, reż. Steve Rash
17:55 Błękitna laguna - film przygodowy USA 1980
20:15 Trefny wóz - thriller USA 2012, wyk. Paul Walker
22:00 30 dni mroku - horror USA 2007, reż. David Slade
00:20 The Audacity (3)

AXN

08:25 Agenci NCIS XII (21/24)
09:25 Castle III (6,7/24)
11:20 Detektyw Monk III (4,5/16) - serial krym.
13:15 Agenci NCIS XII (22,23/24)
15:15 FBI: Most Wanted IV (13,14/22) - serial krym.
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (16,17/22)
19:05 Castle III (8,9/24)
21:05 FBI: International (5/21)
22:00 Rekrut: Feds (16/22)
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (16,17/22)
00:45 Castle III (8/24)

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XII
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe III (1/6)
10:30 Lekarze na start
12:00 Panna Scarlet i komisarz
13:10 Marlow: klub zbrodni
14:05 Agenci NCIS XVIII (2/16)
15:00 Panna Marple III (4/4)
17:00 Dalgliesh III (1/6)
19:00 Agenci NCIS XVIII (3/16)
20:00 Poirot: Przegrany gość V (2/8) - serial krym.
21:00 Królowa węży (3/8)
22:00 Niebezpieczne związki (3/8) - serial obycz. USA 2022
23:20 Poirot: Przegrany gość V (2/8) - serial kryminalny

TVN STYLE

11:20 Szpital św. Anny (12/26)
12:20 Ugotowani (1)
13:25 Kuchenne rewolucje (2, 1) - reality show Polska 25
15:35 Ugotowani (6)
16:40 Kochaj albo wróć (3/11)
17:40 Kuchenne rewolucje (6, 1, 2) - reality show Polska 17
20:50 Ostre cięcie (7) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XV (11/20) - serial dok. Polska 25
22:50 Hotel Paradise (44) - real tv Polska 2026
23:45 EuroPOLKI studentki (8)
00:40 Bazary Europy

TVN TURBO

11:15 Wojny samochodowe (5)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (5107)
18:15 Z drugiej ręki (10)
19:00 Duda kontra Szafrański XI (10/10)
19:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia II (10/17)
20:15 Wojny samochodowe
21:15 Polski supersamochód
22:00 Raport Turbo (5107)
22:15 Naprawy nie do naprawy
23:00 Kupione, zrobione, sprzedane (6/9) - serial dok.

BBC FIRST

08:40 Zagadki doktora Blake'a
09:40 Z pamiętnika położnej
10:40 Ojciec Brown X (2,3/10)
12:40 Śmierć pod palmami XIII
13:40 Shakespeare i Hathaway IV (2,3/10)
15:20 Śledztwa siostry Bonifacji II (3/10) - serial krym.
16:15 Tajemnice Brokenwood
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami II (1/8) - serial kryminalny
21:00 Dobijasz mnie (5)
22:00 Tajemnice Majorki
23:00 Detektyw z Chelsea IV

FX

09:00 FBI VI (13/13)
10:00 Agenci NCIS II (11/23)
10:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XV (5/18)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami (23,24/24)
13:45 Castle II (23/24)
14:40 Lucyfer III (2/26)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (1,2/24)
17:25 Z Archiwum X V
19:15 FBI V (1/23) - serial sens.
20:05 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IV (16/21)
20:55 Zabójcze umysły XVIII
22:00 9-1-1: Nashville
22:55 Z Archiwum X V (13/20)

HGTV

09:00 Ekstremalnie wymagający kupujący - serial dok.
10:00 Polowanie na remont
11:00 Nowe życie w starym domu VII - serial dok.
12:00 Włoszki wymiatają! (7)
12:40 Uratuj swój ogród (7)
13:40 Patent na dom (7)
14:40 Mieszkanie na miarę III
16:35 Polowanie na ogród III
18:20 Zgłoś remont – spełniamy marzenia (2/8)
19:15 Zgłoś remont (6)
20:15 Dorota was urządzi
21:35 Poukładani (3)
22:35 House Hunters (5-8)

BBC LIFESTYLE

11:10 Najdroższe brytyjskie domy II (7/8) - serial dok.
12:10 Mistrzowie ceramiki (9)
13:20 Najpiękniejsze domy
14:25 Wielkie brytyjskie wypieki (3) - program rozrywkowy
15:50 Mistrzowie szycia (7)
17:05 Zapraszam do stołu (4)
17:40 Masterchef: Australia
18:45 Zapraszam do stołu
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (4) - program rozrywk.
21:00 Tajlandia: mroczne oblicze raju - serial dokumentalny
22:00 Kardashianowie: rodzina miliarderów (2/2)
23:00 Ratunek dla skóry

COMEDY CENTRAL

08:20 Dwóch i pół IX (23/24)
08:50 The Office PL III (9,10/12)
09:55 Przyjaciele IX (1-4/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu VI (5-10/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół IX (24,1,2,3/24) - serial kom.
16:20 Przyjaciele IX (5-8/24)
18:25 The Office PL III (11,12/12)
19:30 Teoria wielkiego podrywu VI (5-10/24) - serial kom.
22:00 The Office PL (12,1/12)
23:09 Comedy Club (1, 2)
00:10 Miasteczko South Park
01:05 Pracoholicy III (7/20)

TVP SERIALE

08:40 Komisarz Alex XIII
09:35 Rodzinka.pl IX (10) - serial kom. Polska 2016
10:05 Klan - telenowela
10:40 Ranczo V (8/13)
11:30 M jak miłość
12:30 Zaraz wracam (33,34)
13:35 Ojciec Mateusz (15,16/17) - serial krym.
15:30 Komisarz Alex XIII
16:20 Na sygnale
17:30 Ranczo V (10,11/13)
19:30 Ojciec Mateusz (17,3/17) - serial krym. Polska 2009
21:30 Ranczo V (12,13/13)
23:25 Ojciec Mateusz (1,2/14)
01:25 Czas honoru (5)

CANAL+ KUCHNIA

14:40 ABC gotowania – kuchnia włoska (3, 4) - mag.
15:45 Kucharskiego pomysł na kuchnię (8, 9) - magazyn
16:45 Po prostu Jamie (1, 5)
18:40 Włoskie życie Sophie Grigson II (1) - serial dok.
19:05 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (1)
19:25 Włoskie życie Sophie Grigson II (2) - serial dok.
19:50 Jakubiak rozgryza Chorwację (3) - mag. kulinarny
20:15 Bosacka rusza w Polskę
21:15 Anthony Bourdain VIII
23:55 Wyjątkowe smaki miast

CANAL+ DOMO

09:00 Rośliny Karoliny (5, 6)
10:00 Gardeners' World (8)
11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie projekty XXII
14:05 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.
15:00 Daleko od miasta XVI
17:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie projekty XXII (6)
20:00 Daleko od miasta XVI
21:00 Najlepszy dom w okolicy
21:55 Cudotwórcy – pod presją (2) - serial dok. USA 2026
22:50 Pokochaj lub sprzedaj
23:50 Gardeners' World (31)

PLANETE+

10:20 Dokąd dzisiaj? IV
11:20 Żywioły w akcji. Ziemia na krawędzi (2) - serial dok.
12:30 Niezwykłe podróże koleją VII (6/7) - serial dok.
13:35 Świat zawarty w obrazie
14:40 Los Polacos. Kajakiem przez kanion Colca (1)
15:50 360° – świat bez granic
16:55 Świat z góry VIII
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Świat zawarty w obrazie
20:00 Wiraż - film dok.
21:35 Lombard - film dok.
23:10 Planeta Seks (2/6)

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Budowa na końcu świata
11:00 Klan z Alaski III (9/32)
12:00 Celnicy na straży Szwecji (5/14) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita VII (3/10) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL XII
16:00 Ocalić dom: Interwencja
18:00 Przystanek Bieszczady III (4) - serial dok.
19:00 Nagi instynkt przetrwania II (17,18/32) - serial dok.
21:00 Wyzwanie: przetrwanie II - serial dok. Niemcy 2025
22:00 Alaska w budowie VIII
23:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII - serial dok.

TVP HISTORIA

10:40 Ex libris - mag. Polska 26
11:05 Kalendarz przyrody
12:00 Starożytne mocarstwa
13:00 Zapomniane agentki II wojny światowej (4/6)
14:00 Polskie drogi (9)
15:35 Sensacje XX wieku
17:30 Wojenne dziewczyny IV
18:20 Odnaleźć zaginione (24)
18:55 Polskie 100 lat (3, 4)
20:00 Fałszerze. Powrót sfory (12) - serial sens. Polska 2006
20:55 Kroniki Hitlera (11/13)
21:55 Druga wojna światowa w kolorze. Droga do zwycięstwa
23:00 Niepodległość

HISTORY

11:10 Starożytni kosmici XVIII
12:10 Gwiazdy lombardu XXIV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (4/22)
14:50 Największe tajemnice świata VI (20/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa: planeta w ogniu (2) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VI (16/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XII
21:00 II wojna światowa na Pacyfiku (1/3) - serial dok.
22:00 II wojna światowa: planeta w ogniu (1,2) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 Katastrofa w przestworzach XXII (1,2/10) - serial dok.
15:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny V
16:00 Tajemnicze wyspy
17:00 Ukryte pod miastami (2)
18:00 Państwa Osi: droga ku porażce (5/5) - serial dok.
19:00 Hitler i jego świta (2)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (3/10) - serial dok.
21:00 Burzliwa historia Tudorów (6/6) - serial dok.
22:00 Premiera: Potwory: prawda i mity (4) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Było sobie życie
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici XII
11:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 Poszukiwacze historii IX
13:00 Ostatni bastion Hitlera II (4,2/6) - serial dok.
15:00 Poszukiwacze złota IX
16:00 Dorwać tuńczyka II
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Jak przegrać wojnę (5/5)
22:00 W kręgu zła: Ludzie Hitlera - serial dok.
00:00 Starożytni kosmici VIII (3/10) - serial dok. USA 2015
01:00 Rolnicy. Podlasie VI (19)

BBC EARTH

11:15 Skarby przeszłości i ich tajemnice V (2/6) - serial dok.
12:15 Naturalnie odmienione życie II - serial dok.
13:20 Szpiedzy w oceanie (1/4)
14:30 W okowach mrozu IX
15:25 Życie na pustkowiu: powroty IV (3) - serial dok.
16:25 Cywilizacje: rozkwit i upadek (1/4) - serial dok.
17:35 Szpiedzy w oceanie
18:40 Miasta tętniące życiem
19:45 Ewolucja - serial dok.
20:55 W okowach mrozu XII
22:55 Chirurdzy: kwestia życia i śmierci III (2) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

10:15 Geografia wojny: II wojna światowa - serial dok.
11:25 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
12:30 Poszukiwacze zaginionych faraonów (2,3,4)
16:30 II wojna światowa: cena imperium (1/13) - serial dok.
17:35 Geografia wojny: II wojna światowa (2)
18:40 Wyprawa po skarby z Bettany Hughes III (7/8)
19:45 Wojny faraonów (1/4)
21:00 Naziści: ściśle tajna nauka (7/8) - serial dok.
22:00 Dolina Królów: odnalezienie tajemniczego grobowca

ŚRODA 11.11

Od A do Z

CZAROWNICE Z EASTWICK ★★★★
komedia, USA 1987, reż. George Miller, wyk. Jack Nicholson, Cher, Susan Sarandon
22:00 | warner tv
Czytając Johna Updike'a: Jack Nicholson jako szatan, który próbuje stawić czoła trzem uroczym wiedźmom, Michelle Pfeiffer, Cher i Susan Sarandon – gospodyniom domowym z Nowej Anglii. Smakowite!

DOBRY CHŁOPIEC ★★★★
horror, Polska/Wlk. Brytania 2025, reż. Jan Komasa, wyk. Stephen Graham, Andrea Riseborough, Anson Boon
22:50 | canal+ premium
Niezbyt dalekie echo „Mechanicznej pomarańczy": 19-letni kryminalista i influencer zostaje uprowadzony przez dysfunkcjonalną rodzinę i poddany równie specyficznej co wątpliwej resocjalizacji.

DOBRZE SIĘ KŁAMIE W MIŁYM TOWARZYSTWIE ★★★
komediodramat, Włochy 2016, reż. Paolo Genovese, wyk. Giuseppe Battiston, Anna Foglietta, Marco Giallini
22:05 | kino polska
Najlepszy włoski film sezonu. W trakcie letniej kolacji na dworze siedmioro długoletnich przyjaciół decyduje się – dla zabawy – ujawnić treść nadchodzących w trakcie posiłku sms-ów i mejli.

JAK ROZPĘTAŁEM II WOJNĘ ŚWIATOWĄ ★★★
komedia, Polska 1970, reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Marian Kociniak, Wirgiliusz Gryń, Stanisław Milski
22:00 | polsat
Zwariowane perypetie polskiego żołnierza – warszawskiego cwaniaka (Marian Kociniak), który wędruje przez niemal wszystkie fronty II wojny światowej. Każda z trzech części nadal bawi.

LEON ZAWODOWIEC ★★★★
dramat krym., Francja/USA 1994, reż. Luc Besson, wyk. Jean Reno, Natalie Portman, Gary Oldman
20:00 | tv puls
Jean Reno jako morderca analfabeta, który otacza opieką osieroconą małą sąsiadkę (rewelacyjna debiutująca Natalie Portman) poszukiwaną przez skorumpowanych gliniarzy. W sumie – cacuszko!

Chłopi

21:00 | tvn 7 ★★★★

Polski kandydat do Oscara: ekranizacja Reymontowskich „Chłopów", dokonana przez twórców „Twojego Vincenta" tą samą malarską metodą, przy wykorzystaniu wzorców polskiego malarstwa końca XIX wieku.

FILM ANIM.
POLSKA/SERBIA/LITWA 2023, REŻ. DOROTA KOBIELA, HUGH WELCHMAN

NIKITA ★★★★★
film sens., Francja/Włochy 1990, reż. Luc Besson, wyk. Anne Parillaud, Jean-Hugues Anglade, Tchéky Karyo
22:50 | tv puls
Współczesny „Pigmalion": Anne Parrilaud jako narkomanka, której dano szansę ocalenia życia pod warunkiem zostania płatną morderczynią na usługach rządu. Mroczne i porywające zarazem kino Luka Bessona.

PEWNEGO RAZU... W HOLLYWOOD ★★★★
komediodramat, USA/Wlk. Brytania/Chiny 2019, reż. Quentin Tarantino, wyk. Leonardo DiCaprio, Brad Pitt, Margot Robbie
20:00 | cinemax
Quentin Tarantino o Hollywood schyłku lat 60.: gwiazdor tv (Leonardo DiCaprio) i jego dubler (Oscar dla Brada Pitta) chcą zatrzymać proces przemijania, wybierając sposób zgodny z logiką tamtego kina.

POJEDYNEK ★★★
dramat wojenny, Cypr/Irlandia/Polska/Ukraina 2025, reż. Łukasz Palkowski, wyk. Aidan Gillen, Julia Pietrucha, Jakub Gierszał
20:00 | canal+ premium
Odpowiedź na „Katyń" Andrzeja Wajdy: polski oficer, w cywilu pianista, w sowieckiej niewoli mierzy się z doświadczonym funkcjonariuszem NKWD – jego przegrana pogrąży pozostałych polskich jeńców.

ROZDZIELENI ★★★★
komedia, USA 2025, reż. James Sweeney, wyk. Dylan O'Brien, James Sweeney, Lauren Graham
22:40 | cinemax
Po stracie brata bliźniaka chłopak zapisuje się do grupy wsparci dla osób będących w analogicznej sytuacji. Wkrótce nawiązuje szczególną więź z jednym z uczestników terapii, co rodzi pewne konsekwencje.

SOJUSZNICY ★★★
film sens., USA 2023, reż. Ilya Naishuller, wyk. John Cena, Idris Elba, Jack Quaid
23:00 | hbo
Zaufani ochroniarze prezydenta USA i premiera Wielkiej Brytanii na tropie terrorystów, którzy planują eliminację światowych przywódców i przejęcie władzy. Ale nie pod okiem dwóch jednoosobowych armii.

SZYFRY WOJNY ★★★
dramat wojenny, USA 2002, reż. John Woo, wyk. Nicolas Cage, Adam Beach, Peter Stormare
20:00 | tvp historia
John Woo o wojnie na Pacyfiku: Indianie Navajo jako żywe amerykańskie maszyny szyfrujące, co oznacza, że jeśli wpadną w ręce wroga, muszą zginąć. I Nicolas Cage jako ich ochroniarz.

VABANK II, CZYLI RIPOSTA ★★★
komedia kryminalna, Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jan Machulski, Leonard Pietraszak, Bronisław Wrocławski
20:00 | kino polska
Jan Machulski jako kasiarz Kwinto jeszcze raz zadaje miażdżący cios byłemu wspólnikowi, który zapomniał o lojalności. Niby wszystko w porządku, ale pierwowzór znów okazał się lepszy.

ZIMNA WOJNA ★★★★★
dramat obycz., Polska/Wlk. Brytania/Francja/Belgia/Indie 2018, reż. Paweł Pawlikowski, wyk. Joanna Kulig, Tomasz Kot, Borys Szyc
20:00 | tvp kultura
Paweł Pawlikowski z nagrodą za reżyserię z Cannes opowiada o swoich rodzicach uwikłanych w „miłość niemożliwą" na tle dwóch dekad historii Europy po 1945 r. Wspaniali Joanna Kulig i Tomasz Kot.

ZNACHOR ★★★
melodramat, Polska 1981, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Jerzy Bińczycki, Anna Dymna, Tomasz Stockinger
20:30 | tvp 1
Jerzy Hoffman przenosi na ekran klasykę Dołęgi-Mostowicza: profesor Wilczur traci pamięć, ale nie swe fenomenalne zdolności medyczne. Plus nieodżałowany Jerzy Bińczycki w roli tytułowej.

KONRAD J. ZARĘBSKI

ŚRODA 11.11

TVP1

06:50 Minuta dla Twojego bezpieczeństwa (10)
07:00 Msza święta
08:00 Chłopiec z chmur - film przyg. Norwegia/Francja 2019, reż. Nicolas Vanier
10:00 Szabla od Komendanta - komedia Polska 1995, reż. Jan Jakub Kolski
11:45 Narodowe Święto Niepodległości 2026 – transmisja uroczystości państwowych w Warszawie
13:50 Army Days Kielce 2026 - koncert Polska 2026
14:50 Emma - komedia romantyczna Wlk. Brytania/USA 1997, reż. Douglas McGrath (130 min)
17:00 Teleexpress
17:30 Wspólna Niepodległa
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Znachor** - melodramat ★★★ Polska 1981, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Jerzy Bińczycki, Anna Dymna (140 min)
22:50 **Śniłem tylko przyszłość** - film dok.
00:00 **Kos** - film historyczny ★★★ Polska/Szwecja/Niemcy 2023, reż. Paweł Maślona (125 min)
02:05 **Czarny motyl (Black Butterfly)** ★★★ - thriller USA/Hiszpania/Włochy 2017, reż. Brian Goodman (100 min)

TVP2

05:50 Miss Potter - film biograficzny Wlk. Brytania/USA 2006, reż. Chris Noonan
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7734) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7734) - mag. Polska 2026
11:55 Śniadanie u Tiffany'ego - komedia USA 1961, reż. Blake Edwards, wyk. Audrey Hepburn, George Peppard
14:00 Familiada (3154)
14:30 Koło fortuny (2359)
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (6) - show
16:10 Europa da się lubić – nowe pokolenie (10)
17:05 Domowe patenty (19)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1113)
18:50 Jeden z dziesięciu (6)
19:25 Rodzinka.pl XIX (8)

20:00 **The Voice of Poland: Nokaut** (14) - program rozrywkowy Polska 26
22:50 **Program rozrywkowy**
23:15 **Empire State: Ryzykowna gra (Empire State)** ★★★ - dramat krym. USA 2013, reż. Dito Montiel, wyk. Liam Hemsworth (100 min)
00:55 **Peaky Blinders IV** (1/6) - serial gangsterski Wlk. Brytania 2017
02:05 **Paderewski. Człowiek czynu, sukcesu i sławy** - film dok.

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (3033)
08:20 Trudne sprawy XXIII - serial fab.-dok. Polska 2022
09:20 Dlaczego ja? XX (19,20,21/40) - serial fab.-dok.
12:20 Gliniarze Śląsk (50) - serial krym. Polska 2026
13:25 Gliniarze XVIII (20,21)
15:30 Wydarzenia (1111)
16:00 Gliniarze XXI (51)
16:55 Gliniarze Śląsk (51) - serial krym. Polska 2026, wyk. Agnieszka Wagner
18:00 Pierwsza miłość 50 (114) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (1111) - program publicystyczny
19:40 Pogoda - Polska 2026
19:55 Milionerzy (161)

20:30 **Kabaret K2. Jedziemy po bandzie** (25) - kabaret i satyra Polska 26
22:00 **Jak rozpętałem II wojnę światową: Ucieczka** ★★★ - komedia Polska 1970 (115 min)
23:55 **Jak rozpętałem II wojnę światową: Za bronią** ★★★ - komedia Polska 1970 (100 min)
01:35 **Jak rozpętałem II wojnę światową: Wśród swoich** ★★★ - komedia Polska 1970, reż. Tadeusz Chmielewski (100 min)

TVN

05:15 Zamieszkać na plaży V (4/14) - serial dok. USA 2019
05:40 Uwaga! (8127) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (9/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Poznań – „Pomylone Gary" 28 (5) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5833)
11:20 Mru i ja: Wielka przygoda na cztery łapy - film przyg. Francja/Szwajcaria 2023, reż. Guillaume Maidatchevsky
13:00 C.K. Dezerterzy - film przygodowo-wojenny Polska/Węgry 1986, reż. Janusz Majewski (210 min)
16:30 Listy do M. Pożegnania i powroty - komediodramat Polska 2024, reż. Łukasz Jaworski (150 min)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8128) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **The Floor** (19) - teleturniej Polska 2026
21:30 **Top Model** (11) - reality show Polska 2026
23:05 **Na twoim miejscu** ★★ - komedia Polska 2023, reż. Antonio Galdamez, wyk. Paulina Gałązka, Miron Jagniewski, Oliwier Grzegorzewski, Maria Pakulnis (130 min)
01:15 **Nowa Szelągowska** (7) - reality show
02:20 **Uwaga!** (8128)

TV PULS

06:00 Książę i ja - komedia romant. USA/Czechy 2004
08:25 Piękna i bestia - film fantasy Francja/Niemcy/Hiszpania 2014
10:45 Krokodyl Dundee - komedia Australia 1986
12:45 Krokodyl Dundee II (Crocodile Dundee II) - komedia Australia/USA 88 (150 min)
15:15 Dungeon Siege – W imię króla (In the Name of the King: A Dungeon Siege Tale) - film fantasy USA/Niemcy/Kanada 2007, reż. Uwe Boll (145 min)
17:40 Bogowie Egiptu (Gods of Egypt) - film fantasy USA/Australia/Chiny/Hongkong 2016 (140 min)
20:00 **Leon zawodowiec (Léon: The Professional)** ★★★★ - dramat krym. Francja/USA 1994, reż. Luc Besson, wyk. Jean Reno (170 min)
22:50 **Nikita** - film sens. ★★★★★ Francja/Włochy 1990, reż. Luc Besson, wyk. Anne Parillaud (140 min)
01:10 **Zjawa (The Revenant)** ★★★★ - film przyg. USA/Tajwan/Hongkong 15, reż. Alejandro González Iñárritu, wyk. Leonardo DiCaprio (190 min)

TVN7

05:10 Ten moment (10/40)
05:45 Szkoła (1,2,3/68) - serial fabularno-dok.
08:35 Ukryta prawda (24,38/60) - serial fab.-dok.
10:35 Detektywi VII (13,14,15)
13:40 Mumie (Mummies) - film animowany Hiszpania/USA 2023, reż. Juan Jesús García Galocha (100 min)
15:20 Legendy sowiego królestwa: Strażnicy Ga'Hoole (Legend of the Guardians: The Owls of Ga'Hoole) - film anim. Australia/USA 2010 (125 min)
17:25 Blue Beetle - film s.f. USA 2023, reż. Angel Manuel Soto, wyk. Xolo Maridueña, Bruna Marquezine (155 min)
20:00 **Hotel Paradise** (45) - real tv Polska 2026
21:00 **Chłopi** - dramat hist. ★★★★ Polska/Serbia/Litwa 2023, reż. Dorota Kobiela, Hugh Welchman, wyk. Kamila Urzędowska (155 min)
23:35 **Każdy wie lepiej** ★★★ - komedia Polska 2022, reż. Michał Rogalski, wyk. Joanna Kulig, Michał Czernecki, Julia Wyszyńska (140 min)
01:55 **Hotel Paradise** (44) - real tv Polska 2026

MEZZO

11:30 Wielcy muzyczni rywale: Callas vs Tebaldi - muzyka klasyczna Niemcy 2020
12:15 Le Poème Harmonique, Vincent Dumestre: Pergolesi
13:15 Intermezzo
13:30 Orkiestra Symfoniczna z Monte Carlo, Kazuki Yamada, Truls Mørk - muzyka klasyczna
15:30 Daniel Lozakovich, Królewska Orkiestra Concertgebouw, Klaus Mäkelä: Bruch, Mahler - muzyka klasyczna
17:15 Intermezzo
17:30 Patricia Guerrero: Katedra - taniec Francja 2023
18:40 Festiwal w Grenadzie: W hołdzie Manuelowi de Falli
20:30 Giuseppe Verdi: Bal maskowy - opera Hiszpania 24
22:55 John Scofield's Long Days Quartet – Casa del Jazz Summertime 2025, Rzym

PULS 2

08:30 Oscar - komedia Francja 67, reż. Edouard Molinaro
10:20 Słynna restauracja - komedia Francja 1966
12:00 Panowie, dbajcie o żony - komedia Francja 1978
14:00 Zaklęte jabłko - film fantasy Słowacja/Czechy 2024
16:15 Złotowłosa księżniczka - baśń filmowa Czechy/Słowacja 2025, reż. Jan Tesitel
18:45 Jezioro łabędzie - film fantasy Niemcy 2025
20:00 To właśnie miłość - komedia romantyczna Wlk. Brytania/Francja/USA 2003, reż. Richard Curtis
22:35 Osaczeni - film sensacyjny USA/Wlk. Brytania/Niemcy 1999, reż. Jon Amiel
01:00 Eliksir młodości - komedia Wlk. Brytania/USA 2024, reż. Stephen Cookson

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (4) - serial dok.
08:50 Gwiazdy kabaretu (6)
09:10 Granice wytrzymałości - thriller USA 2000
11:50 Rodzina na wakacjach - komedia USA 2004
13:55 Król Artur - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Irlandia 2004, reż. Antoine Fuqua
16:40 Inwazja: Bitwa o Los Angeles - film s.f. USA 2011
19:00 Policjantki i policjanci
20:00 Uroczysko VI (43)
20:35 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (43)
21:35 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (43) - serial krym.
22:40 Opowiem ci o zbrodni (4) - serial dok. Polska 2018
23:05 Desperado - film sens. USA/Meksyk 1995
01:20 Love Island V (47)

METRO

07:25 Szpital (67,68,1/68) - serial fabularno-dok.
10:25 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:25 Szkoła (39/67)
13:25 Milionerzy (786, 787)
14:35 Wyjście awaryjne - komedia Polska 1982, reż. Roman Załuski, wyk. Bożena Dykiel, Jerzy Michotek
16:45 The Floor (19, 20)
18:00 Złomowisko PL VII - serial dok. Polska 2018
19:00 Kryminalni VII (4-7/13) - serial kryminalny Polska 2007, wyk. Marek Włodarczyk, Maciej Zakościelny
23:15 Hannibal III (13/13) - serial grozy USA 2015
00:10 Zbrodnie z pierwszych stron gazet III (1/15)
01:15 Szpital (17/68)
02:15 Szkoła (46/67)

ŚRODA 11.11

STOPKLATKA DVB T

08:55 Działa Navarony (The Guns of Navarone) **** - film wojenny USA/Wlk. Brytania 1961, reż. J. Lee Thompson (210 min)
12:25 La Bamba *** - film biograficzny USA 1987, reż. Luis Valdez, wyk. Lou Diamond Phillips, Esai Morales (135 min)
14:40 Gry wojenne (WarGames) *** - film sens. USA 1983, reż. John Badham, wyk. Matthew Broderick (175 min)
17:35 Komandosi z Navarony (Force 10 from Navarone) * - film wojenny Wlk. Brytania/USA 1978 (145 min)
20:00 Wykidajło (Road House) ** - film sens. USA 1989, reż. Rowdy Herrington, wyk. Patrick Swayze, Ben Gazzara, Kelly Lynch (150 min)
22:30 Zdrada (The Devil's Own) * - film sens. USA 1997, reż. Alan J. Pakula, wyk. Harrison Ford, Brad Pitt (135 min)
00:45 Prawo ojca ** - dramat krym. Polska 1999, reż. Marek Kondrat, wyk. Marek Kondrat (135 min)

KINO POLSKA

08:20 Polska Kronika Filmowa
08:45 Gdzie jest generał - komedia Polska 1964, reż. Tadeusz Chmielewski
10:50 1920. Bitwa Warszawska - dramat historyczny Polska 2011, reż. Jerzy Hoffman
13:10 Zakazane piosenki - dramat wojenny Polska 1947
15:40 Wyjście awaryjne - komedia Polska 1982, reż. Roman Załuski, wyk. Bożena Dykiel, Jerzy Michotek
17:45 Vabank - komedia kryminalna Polska 1981, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jan Machulski, Leonard Pietraszak
20:00 Vabank II, czyli riposta - komedia kryminalna Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jan Machulski, Leonard Pietraszak, Bronisław Wrocławski, Witold Pyrkosz
22:05 Dobrze się kłamie w miłym towarzystwie - komediodramat Włochy 2016, reż. Paolo Genovese, wyk. Giuseppe Battiston
00:05 Mistyfikacja - thriller Polska 2010, reż. Jacek Koprowicz, wyk. Maciej Stuhr, Jerzy Stuhr, Ewa Błaszczyk
02:40 Obława - dramat wojenny Polska 2012, reż. Marcin Krzyształowicz, wyk. Marcin Dorociński

ALE KINO+

07:10 Pan Tadeusz - film **** kostiumowy Polska/Francja 99, reż. Andrzej Wajda, wyk. Bogusław Linda (185 min)
10:15 The Office PL II (3,4/12)
11:25 Zbrodnie na wybrzeżu III (2/2) - serial kryminalny Niemcy 2023
13:25 Detektyw Foyle II (4/4) - serial kryminalny
15:40 Stan gry (State of Play) *** - thriller USA/Wlk. Brytania/Francja 2009, reż. Kevin Macdonald, wyk. Russell Crowe, Ben Affleck (150 min)
18:10 Van der Valk III (1/3) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2023
20:10 Paryż w ogniu. Paris Has Fallen (3,4/8) - serial sens. Francja/Wlk. Brytania/USA 2024, wyk. Nagisa Morimoto, Ritu Arya, Tewfik Jallab
22:10 Szepty mroku II (1,2/6) - serial krym. USA 2023, wyk. Zahn McClarnon, Kiowa Gordon
00:20 Nora Sand: Fatalna pomyłka (3,4/8) - serial kryminalny Norwegia/Dania 2023, wyk. Marie Sandø Jondal

POLSAT FILM

07:45 Szczęście Mikołajka - film animowany Francja/Luks./Kanada/USA 2022
09:30 Kot w butach: Trzy diabły - film krótkom. USA/Indie 2012
09:45 Fernando - film anim. USA/Wlk. Brytania/Kanada 17
11:55 Kupiliśmy zoo - komedia USA 2012, reż. Cameron Crowe
14:35 Obłędny rycerz - film przygodowy USA 2001
17:20 Ogniem i mieczem - dramat historyczny Polska 99
21:00 Predator: Prey - horror USA 22, reż. Dan Trachtenberg
23:05 Air - dramat obycz. USA 23

FILMBOX+ ONE

09:45 Legenda Zorro - film przygodowy USA 2005
12:30 Noe: wybrany przez Boga - film przyg. USA 2014
15:10 Hulk - film sensacyjny USA 2003, reż. Ang Lee
18:05 Dziennik Bridget Jones - komedia romantyczna Wlk. Brytania/Francja/USA 2001
20:00 Wróg u bram - dramat wojenny USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Francja/Irlandia 2001
22:50 Air America - film sens. USA 1990, wyk. Mel Gibson
01:30 13 godzin: Tajna misja w Benghazi - film sensacyjny USA/Malta/Maroko 2016

TVP KULTURA DVB T

08:25 Tamte lata, tamte dni
09:00 Blisko, coraz bliżej (9/9) - serial historyczny
10:35 Czarna suknia - dramat *** psychologiczny Polska 1967 (60 min)
11:35 Paderewski – mistrz tonów i mąż stanu
12:40 Dla Ciebie, Polsko ** - dramat wojenny Polska 1920 (60 min)
13:40 Czterdziestolatek (9)
14:45 Siedmiu wspaniałych (The Magnificent Seven) ***** - western USA 1960, reż. John Sturges (140 min)
17:05 Rodzina Kanderów (1)
18:15 Kolekcja (18) - mag.
18:30 Wydarzenie aktualne
18:55 Rawhide IV (10)
20:00 Zimna wojna - dramat ***** obycz. Polska/Wlk. Brytania/Francja/Belgia/Indie 2018, reż. Paweł Pawlikowski (100 min)
21:40 Wstępy do spektakli tanecznych (7)
21:45 Afanador - taniec F 24
23:40 Joni Mitchell - film dok.
00:45 Pojedynek na głosy (Military Wives) *** - komediodramat Wlk. Brytania 2019, reż. Peter Cattaneo (115 min)

WARNER TV

13:55 Pokerowy blef - komediodramat USA/Niemcy/Australia 07, reż. Curtis Hanson
16:25 Stosunki międzymiastowe - komedia romantyczna USA 10, reż. Nanette Burstein
18:25 Święta w Connecticut - komedia USA 1992
20:20 Akademia policyjna VI: Operacja Chaos - komedia USA 1989, reż. Peter Bonerz, wyk. Bubba Smith, David Graf
22:00 Czarownice z Eastwick - komedia USA 1987
00:25 Płonący wieżowiec - film katastroficzny USA 1974

PARAMOUNT

10:30 Indiana Jones i Królestwo Kryształowej Czaszki - film przyg. USA 2008
13:00 Czarodziejki VII
14:55 Pingwiny z Madagaskaru II (26/39) - serial anim.
15:25 Wojownicze Żółwie Ninja: Zmutowany chaos - film animowany USA 2023
17:25 Indiana Jones i ostatnia krucjata - film przyg. USA/Włochy/Hiszpania/Wlk. Brytania/Jordania 1989
20:00 Ojciec chrzestny - film sensacyjny USA 1972
23:45 Hellboy - film fantasy USA 04, reż. Guillermo del Toro

HBO

09:20 Hobbit: Pustkowie Smauga **** - film przygodowy USA/Nowa Zelandia 2013, reż. Peter Jackson (155 min)
11:55 Klopsiki kontratakują *** - film animowany USA/Kanada 2013 (95 min)
13:30 Nowy początek **** - film s.f. USA/Kanada 2016, reż. Denis Villeneuve (115 min)
15:25 Zła kuratorka - dramat *** obycz. USA 2024, reż. Claudia Myers (85 min)
16:50 Piotruś Królik - film *** przyg. USA/Australia/Wlk. Brytania 2018, reż. Will Gluck (90 min)
18:20 Nocna suka - czarna ** komedia USA 2024, reż. Marielle Heller (100 min)
20:00 I swear - film biograf. **** Wlk. Brytania 2025, reż. Kirk Jones, wyk. Robert Aramayo (120 min)
22:00 Pozłacany wiek IV (2/8) - serial obycz. USA 26, wyk. Cynthia Nixon
23:00 Sojusznicy - film sens. *** USA 2023, reż. Ilya Naishuller (110 min)
00:50 Sprzedawcy 3 - komedia ** USA 2022, reż. Kevin Smith (100 min)

CINEMAX

13:00 Jutro o świcie - dramat obyczajowy Islandia/Holandia/Chorwacja/Francja 2024
14:25 W słońcu - dramat obyczajowy Portugalia 2025
16:10 Kundel - dramat obycz. Tajwan/Singapur/Francja 2024
18:20 Skąd się bierze wiatr - komediodramat Tunezja/Katar/Francja 2025
20:00 Pewnego razu... w Hollywood - komediodramat USA/Wlk. Brytania/Chiny 2019, reż. Quentin Tarantino
22:40 Rozdzieleni - komedia USA 2025, reż. James Sweeney

ROMANCE TV

08:25 Śledztwo prowadzi Watzmann (7/12) - serial krym.
09:25 Statek marzeń
11:20 Gabinet z widokiem na morze - serial obyczajowy
13:15 Rosamunde Pilcher: Kimkolwiek jesteś - film obycz. Niemcy 25, reż. Dagmar Seume
15:05 Pokój ze stajnią - komedia Niemcy 2022
18:55 Śledztwo prowadzi Watzmann (8/12) - serial krym.
20:00 Kryminał z Bolzano (3)
21:55 Przepisy na miłość i zbrodnię (3,4/10) - serial krym.
23:50 Śledztwo prowadzi Watzmann (8/12) - serial krym.

CANAL+ PREMIUM

08:55 Kiler-ów 2-óch *** - komedia kryminalna Polska 1998 (115 min)
10:50 Thelma - komedia USA/**** Szwajcaria 2024, reż. Josh Margolin (95 min)
12:25 Łapu-Capu (269)
12:30 Kawałek po kawałku *** - film anim. USA/Dania/Australia/Hongkong 2024 (95 min)
14:05 Łapu-Capu Extra (11)
14:35 Trzej muszkietero-wie ** - film przyg. USA/Niemcy/Francja/Wlk. Brytania 2011 (110 min)
16:25 Niemożliwe - film **** katas. USA/Hiszpania/Tajlandia 2012 (110 min)
18:15 Łapu-Capu (270)
18:20 Kopnięci w czasie ** - komedia Francja/Belgia 2025 (100 min)
20:00 Pojedynek *** - dramat wojenny Cypr/Irlandia/Polska/Ukraina 2025 (110 min)
21:50 Making of Canal+
22:00 Eksperyment: Odsiadka II (3/6)
22:50 Dobry chłopiec **** - horror Polska/Wlk. Brytania 2025 (110 min)
00:40 Armor - film sensacyjny ** USA 2024 (95 min)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Młode gliny (48/50)
10:55 Magda M. II (3)
11:55 Prawo Agaty (11,12)
13:55 Młode gliny (49/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej
17:10 Seriaale: Rozmowy (3)
18:00 Historia Kopciuszka - komedia USA/Kanada 2004
20:00 Colombiana - film sens. USA/Francja/Wlk. Brytania 11
22:25 Zenek - film biograf. Polska 2020, reż. Jan Hryniak
00:45 Godzina zemsty - film sensacyjny USA 1999

AMC

08:35 Fala śmierci (1) - film katas. USA/Kanada 2007
10:35 Fala śmierci (2) - film katas. USA/Kanada 2007
12:35 Gattaca – szok przyszłości - film s.f. USA 1997
14:50 Karate Kid - film familijny USA 1984
17:25 System - film akcji USA 1995, reż. Irwin Winkler
20:00 Przepowiednia - thriller USA 2002, reż. Mark Pellington
22:25 Zbaw nas ode złego - horror USA 2014
00:50 Teksańska masakra piłą mechaniczną - horror USA 2003, reż. Marcus Nispel

AXN

08:25 Agenci NCIS XII (23/24)
09:25 Castle III (8,9/24)
11:20 Detektyw Monk III
13:15 Agenci NCIS XII (24,1/24)
15:10 FBI: Most Wanted IV (15,16/22) - serial krym.
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (18,19/22)
19:05 Castle III (10,11/24)
21:05 FBI: International (6/21)
22:00 Walker: Strażnik Teksasu III (12/18)
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (18,19/22)
00:45 Castle III (10/24)

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XII (7/18) - serial krym.
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe III (2/6)
10:30 Lekarze na start
12:00 Panna Scarlet i komisarz (4/6) - serial krym.
13:10 Marlow: klub zbrodni II
14:05 Agenci NCIS XVIII (3/16)
15:00 Panna Marple IV (1/4)
17:00 Dalgliesh III (3/6)
19:00 Agenci NCIS XVIII (4/16)
20:00 Poirot V (3/8)
21:00 Sprawy pana Booka II
22:10 Próba niewinności (1/3)
23:10 Poirot V (3/8)
00:20 Agenci NCIS XVIII (4/16)

TVN STYLE

11:20 Szpital św. Anny (13/26)
12:20 Love the Look (1)
13:25 Kuchenne rewolucje
15:35 Jestem z Polski XVIII (1,2/14) - serial dok. Polska 26
17:40 Zgłoś remont – spełniamy marzenia (3/8) - serial dok.
18:40 Kuchenne rewolucje (3, 4) - reality show Polska 25
20:45 Były sobie debiutantki (2) - film dok. Francja 2025
21:55 Jestem z Polski XVI (5/40) - serial dok. Polska 2025
22:55 Hotel Paradise (45)
23:50 EuroPOLKI studentki (7)
00:45 Bazary Europy

TVN TURBO

08:10 Usterka XVI (2,3/25)
09:15 Naprawy nie do naprawy (5, 7) - mag. motoryzacyjny
10:45 Z drugiej ręki (2, 3, 6)
13:00 Zawodowi handlarze
15:15 Wojny samochodowe
18:15 Zawodowi handlarze
19:00 Naprawy nie do naprawy
19:45 Jeździć, obserwować VII
21:15 Wojny samochodowe
22:15 Z drugiej ręki (10)
23:00 Duda kontra Szafrański XI (10/10)
23:45 Mobilni mechanicy (2)
00:30 Naprawy nie do naprawy (5) - mag. motoryzacyjny
01:15 Zawodowi handlarze (7)

BBC FIRST

05:25 Co ludzie powiedzą? III (2/7) - serial komediowy
06:00 Lewis II (1,2,3,4,5,6/8)
12:00 Duma i uprzedzenie (1-6/6) - serial obyczajowy
18:00 Morderstwa w Midsomer XV - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami II (2/8) - serial kryminalny
21:00 Detektyw z Chelsea IV
22:00 Dobijasz mnie (5)
22:55 Line of Duty – Wydział wewnętrzny V (3,4/6)
01:05 Tajemnice Brokenwood XII (1/6)

FX

08:00 Kości V (4,5/22)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XV (6/18)
10:55 U–571 - dramat wojenny USA/Francja/Włochy 2000, reż. Jonathan Mostow
13:15 Legenda Zorro - film przygodowy USA 2005
15:50 Armageddon - film katastroficzny USA 1998
18:55 Dzień Niepodległości - film s.f. USA 1996, reż. Roland Emmerich
22:00 Twierdza - film sens. USA 1996, reż. Michael Bay, wyk. Sean Connery
00:45 Kości V (4/22)

HGTV

08:00 Remontujemy dom na plaży III (10/13) - serial dok.
08:55 Wymarzona wiejska posiadłość (3, 4) - reality show
10:50 Moje miasto, mój dom
11:50 Włoszki wymiatają! (8)
12:35 Uratuj swój ogród (8)
13:35 Patent na dom (8)
14:35 Mieszkanie na miarę III
16:35 Polowanie na ogród IV
18:15 Zgłoś remont (6)
19:10 Zgłoś remont – spełniamy marzenia (2/8) - serial dok.
20:10 Poukładani (3)
21:05 Dorota was urządzi VI
22:35 House Hunters (1-4)

BBC LIFESTYLE

09:00 Zapraszam do stołu
10:35 Życie w Monako (1, 2, 3/3) - cykl reportaży
14:10 Życie w Dubaju (1,2,3/3)
17:40 Masterchef: Australia
18:50 Zapraszam do stołu
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (5) - program rozrywkowy
21:00 Bake off: zawodowcy (6)
22:00 Luksusowe koleje Szkocji z Alanem Cummingiem (4) - serial dok. Wlk. Bryt. 2024
23:00 Kulinarne podróże Billy'ego i Doma (8/8)
00:05 Wstydliwe choroby II - serial dok. Wlk. Brytania 09
01:05 Bake off: zawodowcy (6)

COMEDY CENTRAL

08:20 Dwóch i pół X (3/23)
08:47 The Office PL III (11,12/12)
09:50 Przyjaciele IX (5-8/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu VI (11-16/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół X (4,5,6,7/23)
16:25 Przyjaciele IX (9-12/24)
18:25 The Office PL IV (1,2/12)
19:30 Teoria wielkiego podrywu VI (11-16/24) - serial kom. USA 2012, wyk. Johnny Galecki
22:00 The Office PL II (2,3/12)
23:05 Comedy Club (3, 4)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy III (9/20)

TVP SERIALE

05:10 Powrót na „Ranczo" (1,2) - serial dok. Polska 2026
06:10 Ranczo (1-7/13) - serial komediowy Polska 2006
13:15 Ranczo (8-13/13) - serial kom. Polska 2006, wyk. Ilona Ostrowska, Paweł Królikowski
19:30 Ojciec Mateusz 35 (11,12) - serial krym. Polska 2026, wyk. Artur Żmijewski
21:30 Ranczo V (13,1/13) - serial kom. Polska 2011
23:25 Ojciec Mateusz (2,13/14)
01:20 Krucjata. Prawo serii (12,13/13) - serial krym.
03:00 Wojenne dziewczyny III (7) - serial wojenny Polska 19

CANAL+ KUCHNIA

15:45 Kucharskiego pomysł na kuchnię (10) - magazyn
16:15 Dzień dobry, obiad (1)
16:45 Po prostu Jamie (2)
17:45 Jamie gotuje w Gruzji
18:40 Włoskie życie Sophie Grigson II (2) - serial dok.
19:05 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (2)
19:20 Ekoporady z Julią Oleś
19:25 Włoskie życie Sophie Grigson II (3) - serial dok.
19:50 Jakubiak rozgryza Chorwację (4) - mag. kulinarny
20:15 Top Chef (3)
21:15 Anthony Bourdain VIII

CANAL+ DOMO

11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie projekty XXII
14:05 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.
15:00 Najlepszy dom w okolicy (1, 2) - reality show
16:00 Room service. Hotele od kuchni (6,1/6) - serial dok.
17:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (3/20) - serial dok.
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie projekty XXIII
20:00 Daleko od miasta IX (1,2)
21:00 Najlepszy dom w okolicy
22:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (5)
22:30 Daleko od miasta XVII (3)

PLANETE+

12:35 Niezwykłe podróże koleją VII (7/7) - serial dok.
13:45 Świat zawarty w obrazie
14:50 Los Polacos. Kajakiem przez kanion Colca
15:50 360° – świat bez granic
16:55 Świat z góry VIII
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Świat zawarty w obrazie
19:45 Na targach świata II
20:15 Dzieci chaosu
22:00 Premiera: Charlie Hebdo. Rysunek kontra fanatyzm - film dok. Belgia 2025
23:10 Planeta Seks (3/6)

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Wyścigi po antyki
09:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge (4/10)
10:00 Budowa na końcu świata (4/11) - serial dok.
11:00 Klan z Alaski III (10/32)
12:00 Celnicy na straży Szwecji (6/14) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita VII (4/10) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL XII
16:00 Ocalić dom: Interwencja
18:00 Przystanek Bieszczady III (5) - serial dok.
19:00 Złomowisko PL VI (8)
22:00 W oku cyklonu: Łowcy burz (4/6) - serial dok.

TVP HISTORIA

11:45 Raj na Ziemi. Dziewicza planeta (1/6) - serial dok.
12:50 Antoni Patek – patriota i zegarmistrz - film dok.
14:00 Powrót do Polski - dramat obycz. Polska 1988
15:15 Kapral Wojtek - film anim. Wlk. Brytania/Polska 23
15:45 Piosenką przez historię
15:55 Niepodległość
17:30 Wojenne dziewczyny V
18:25 1953. Walka o nadzieję
20:00 Szyfry wojny - dramat wojenny USA 2002
22:20 Wojna światów
23:50 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXIV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (5/22) - serial dok.
14:50 Największe tajemnice świata VII (2) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa: planeta w ogniu - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VI (17/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XII
21:00 Sekrety widziane z góry III (3/10) - serial dok.
22:00 Ranczo kosmitów VII
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata II (18/26) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Wojna widziana z powietrza II (3/6)
15:00 Euroinżynieria (5/6)
16:00 Odkopać historię (3/10)
17:00 Polacy pod Monte Cassino - film dokumentalny
18:00 Wcielenia zła: Papa Doc. Dożywotni Prezydent Haiti
19:00 Tajemnice wojny (1/3)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (4/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Operacja transport III - serial dok.
22:05 Megametro (2/4)
23:05 Uwaga, katastrofa! II (2/6)

FOCUS TV

08:00 Było sobie życie
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici XII
11:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 Poszukiwacze historii IX
13:00 Ostatni bastion Hitlera II (3,6/6) - serial dok.
15:00 Poszukiwacze złota w Australii IX (14/20)
16:00 Dorwać tuńczyka II
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Militarny top 10 (1/10)
22:00 W kręgu zła: Ludzie Hitlera (9,10/10) - serial dok.
00:00 Starożytni kosmici VIII
01:00 Rolnicy. Podlasie VI (23)

BBC EARTH

08:30 Alaska z Sue Perkins (1,2,3/3) - serial dok.
11:35 W okowach mrozu: Kanada (1,2,3,4,5,6/9) - serial dok.
19:45 Cywilizacje: rozkwit i upadek (2/4) - serial dok.
20:55 W okowach mrozu XII (20) - serial dok. USA 2019
21:55 W okowach mrozu: Kanada II (1/8) - serial dok.
22:55 Pociągiem przez starożytny Egipt (1/4) - serial dok.
00:00 Skarby przeszłości i ich tajemnice (2/5) - serial dok.
01:00 Alaska z Sue Perkins (1/3) - serial dok. Wlk. Bryt. 24

POLSAT VIASAT HISTORY

12:10 Poszukiwacze zaginionych faraonów (5,6)
14:05 Grobowce Egiptu: Imhotep, twórca piramid
16:30 II wojna światowa: cena imperium (2/13) - serial dok.
17:35 Geografia wojny: II wojna światowa (3)
18:40 Wyprawa po skarby z Bettany Hughes III
19:45 Wojny faraonów (2/4)
20:55 Naziści: ściśle tajna nauka (8/8) - serial dok.
22:00 Dolina Królów: odnalezienie tajemniczego grobowca
23:00 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej

Od A do Z

ALEX CROSS ★★
thriller, USA/Francja 2012, reż. Rob Cohen, wyk. Tyler Perry, Matthew Fox, Edward Burns
20:00 | **stopklatka**
Jeszcze raz: policjant – psycholog i moralista – na tropie socjopaty lubiącego dręczyć swoje ofiary. Plus Tyler Perry zamiast Morgana Freemana, który przed laty grał Crossa w filmie „Kolekcjoner".

CHIEF OF STATION ★★
thriller, USA/Wlk. Brytania/Węgry 2024, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Aaron Eckhart, Olga Kurylenko, Alex Pettyfer
22:15 | **ale kino+ hd**
Szef placówki CIA w Budapeszcie traci żonę w zamachu. Jednak po powrocie do kraju dowiaduje się, że nie był to zamach, a kobieta była podwójnym agentem działającym na rzecz wroga. Trzeba to sprawdzić.

KAC VEGAS W BANGKOKU ★★
komedia, USA 2011, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms, Zach Galifianakis
21:00 | **tvn 7**
Jeszcze jeden wieczór kawalerski według sprawdzonego wzoru na kasowy sukces: co robił pan młody i jego kumple w przeddzień ślubu, kiedy urwał mu się film? I śmieszne, i głupie, ale kasowe.

MECHANICZNA POMARAŃCZA ★★★★★
dramat krym., Wlk. Brytania/USA 1971, reż. Stanley Kubrick, wyk. Malcolm McDowell, Richard Connaught, Patrick Magee
21:55 | **cinemax**
Arcydzieło Stanleya Kubrickaa: opowieść o resocjalizacji chuligana i mordercy, któremu wyperswadowano stosowanie przemocy w społeczeństwie nastawionym na czynienie zła. Zapowiedź kina szoku, jakie rozwinęło się w latach 80. i 90., plus wyrazisty Malcolm McDowell.

MIASTO ODKUPIENIA ★★
film sens., USA 2014, reż. Keith Parmer, wyk. Lennie James, Grant Bowler, Jean-Claude Van Damme
22:15 | **tv puls**
Zbiegli z więzienia sprawcy napadu na kasyno szukają wspólnika i łupu, ale dawny kumpel okazuje się szeryfem, który nie pamięta nic ze swej przeszłości. .

Purpurowy jeździec

22:00 | **warner tv**
★★★

Kowboj przemierza Utah w szukając mężczyzny, który doprowadził do samobójstwa jego siostrę. Spiesząc z pomocą kobiecie, przymuszanej do małżeństwa z przywódcą sekty, odkrywa powtarzający się mechanizm.

WESTERN
USA 1996, REŻ. CHARLES HAID, WYK. ED HARRIS, AMY MADIGAN, HENRY THOMAS

NIE KŁAM, KOCHANIE ★★
komedia romantyczna, Polska 2008, reż. Piotr Wereśniak, wyk. Piotr Adamczyk, Marta Żmuda-Trzebiatowska, Grażyna Szapołowska
22:55 | **polsat**
Playboy, notoryczny kłamczuch, musi się zaręczyć, by nabyć prawo do majątku ciotki. Piotr Adamczyk plus reszta jak w większości polskich komedii romantycznych.

NIEWIDZIALNA ZEMSTA ★★
film sens., 2024, reż. Ian Nelms, Eshom Nelms, wyk. Andie MacDowell, Orlando Bloom, Garret Dillahunt
20:00 | **tv puls**
Kiedy szefowa mafii upomina się zwrot długu, brat dłużnika, facet z szemraną przeszłością, bierze sprawy w swoje ręce, by ocalić rodzinę, a zwłaszcza bratanicę, która niedawno straciła matkę.

OPERACJA KABUL ★★
film sens., Węgry 2025, reż. Dyga Zsombor, wyk. Darko Bedic, Borovics Tamás, Gusztáv Dietz
20:00 | **canal+ premium**
W sierpniu 2021 r., po wycofaniu wojsk USA z Afganistanu, lotnisko w Kabulu zamienia się w piekło, co zostaje ukazane oczami węgierskiego oficera, uczestniczącego w ewakuacji cywilów.

SKAZANI NA SHAWSHANK ★★★★
dramat psychologiczny, USA 1994, reż. Frank Darabont, wyk. Tim Robbins, Morgan Freeman, Bob Gunton
19:10 | **warner tv**
Stephen King inny niż zwykle: jak przetrwać ciężkie więzienie i ocalić siebie? Plus popisowe partie Tima Robbinsa i Morgana Freemana oraz siedem zasłużonych nominacji do Oscara.

TRANSFORMERS: PRZEBUDZENIE BESTII ★★
film s.f., Kanada 2023, reż. Steven Caple Jr., wyk. Anthony Ramos, Dominique Fishback, Lauren Vélez
23:10 | **tvn 7**
Ameryka lat 90. XX wieku areną kolejnej odsłony bitwy między siłami stechnicyzowanego Kosmosu. Do gry wchodzi nowa frakcja – Maximale. Efekt: wielki hałas, efekty i postępujące znużenie cyklem.

W POKOJU OBOK ★★★
dramat obycz., Hiszpania/USA/Francja 2024, reż. Pedro Almodóvar, wyk. Julianne Moore, Tilda Swinton, John Turturro
20:10 | **ale kino+ hd**
Złoty Lew w Wenecji dla Pedra Almodovara: Julianne Moore i Tilda Swinton jako przyjaciółki, które spotykają się po latach w chwili, gdy jedna – umierająca na raka – przygotowuje się do eutanazji.

WIKI I JEJ SEKRET ★★★
film przyg., Francja 2021, reż. Denis Imbert, wyk. Vincent Elbaz, Shanna Keil, Marie Gillain
20:00 | **hbo**
Po śmierci mamy ośmiolatka przenosi się wraz z ojcem w góry i znajduje pocieszenie w opiece nad znalezionym w opuszczonym domu szczeniaczkiem niewiadomego pochodzenia, którego wyrasta wspaniały wilk.

ZAGINIONE MIASTO ★★★
komedia sensacyjna, USA 2022, reż. Adam Nee, Aaron Nee, wyk. Sandra Bullock, Channing Tatum, Daniel Radcliffe
22:40 | **tvn**
Z tęsknoty za „Miłością, szmaragdem i krokodylem": autorka powieści przygodowych i mięśniak z okładki jej ostatniej książki w czasie promocyjnego tournée przeżywają przygodę, jakiej ona by nie wymyśliła.

ŻEGNAJ, PANIE HAFFMANN ★★★
dramat obycz., Francja/Belgia 2021, reż. Fred Cavayé, wyk. Daniel Auteuil, Gilles Lellouche, Sara Giraudeau
20:05 | **tvp kultura**
W Paryżu pod hitlerowską okupacją żydowski jubiler odstępuje swojemu pracownikowi zakład na czas, kiedy on wraz z rodziną będzie się ukrywać za miastem. Ale na ucieczkę jest już za późno.

KONRAD J. ZARĘBSKI

CZWARTEK 12.11

TVP1

06:10 Akacjowa 38
07:00 Msza święta
07:30 Dobre historie (201)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:25 Zaraz wracam (35)
09:00 Ranczo V (2/13)
10:00 Komisarz Alex (8)
11:00 Ojciec Mateusz XXV (2)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (773)
12:55 Zwierzęta III (4/10)
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (654)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (6013)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Ojciec Mateusz 36** (1) - serial kryminalny Polska 2026
21:25 **Sprawa dla reportera** (1601) - cykl reportaży
22:30 **Klangor** (1/8) - serial krym. Polska 2021, wyk. Arkadiusz Jakubik
23:40 **Gra z Cieniem II** (10) - serial kryminalny
00:35 **Emma** - komedia romantyczna Wlk. Brytania/USA 1997, reż. Douglas McGrath, wyk. Gwyneth Paltrow, Toni Collette (125 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Operacja zdrowie (91)
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7735) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7735) - mag. Polska 2026
11:45 Jedzenie ma znaczenie, nauka na talerzu
12:25 Koło fortuny (2131)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1113)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic (518) - telenowela
16:00 Koło fortuny (2132)
16:35 Familiada (3090)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1114)
18:50 Jeden z dziesięciu (7)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (19)

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Postaw na milion** (400) - teleturniej
21:40 **Super Gary. Gotuj z Bosacką!** (14) - mag.
22:15 **Dyżur ogólny** (1)
22:45 **Europa da się lubić – nowe pokolenie** (9)
23:45 **SOR** (4) - serial lekarski
00:30 **Rodzinka.pl XIX** (9)
01:05 **Peaky Blinders IV** (2/6)
02:15 **Śniadanie u Tiffany'ego** - komedia USA 61, reż. Blake Edwards (115 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (3042)
08:20 Trudne sprawy XXIII - serial fab.-dok. Polska 2022
09:20 Dlaczego ja? XX (22,23,24/40) - serial fab.-dok.
12:25 Gliniarze Śląsk (51)
13:25 Gliniarze XVIII (22,23) - serial fabularno-dok.
15:30 Wydarzenia (1112)
15:55 Gliniarze XXI (52) - serial fab.-dok. Polska 2026
16:55 Gliniarze Śląsk (52) - serial krym. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (115) - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (1112) - program publicystyczny Polska 2026
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (162)

20:30 **Nasz nowy dom** (383) - reality show Polska 26
21:40 **Zdrada** (11) - serial krym. Polska 23, wyk. Anna Karczmarczyk
22:55 **Nie kłam, kochanie** ** - komedia romant. Polska 2008, reż. Piotr Wereśniak, wyk. Piotr Adamczyk (130 min)
01:05 **Lista dźwięków (The Ultimate Playlist of Noise)** *** - film obycz. USA 2021, reż. Bennett Lasseter, wyk. Keean Johnson (140 min)

TVN

05:10 Zamieszkać na plaży V (5/14) - serial dok. USA 2019
05:40 Uwaga! (8128) - mag.
05:55 Ukryta prawda (10/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Nowy Tomyśl – Oaza Smaku 28 (6) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5834)
11:20 Doradca smaku (4)
11:30 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Staropolska", Szczucin XXIV (4)
12:35 Kuchenne rewolucje XXVI (4) - reality show
13:40 Ukryta prawda (12,13/60) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny II (28) - serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny IV (53) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VII (53)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8129) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **The Floor** (20)
21:30 **Kuchenne rewolucje 33** (11) - reality show
22:40 **Zaginione miasto (The Lost City)** *** - komedia sensacyjna USA 2022, reż. Adam Nee, Aaron Nee (140 min)
01:00 **Zbliżenie. Mówię Wam podcast** (6)
01:50 **Uwaga!** (8129) - mag.
02:10 **CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII** (15/22) - serial krym.

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (3,4/23) - serial krym. USA 85
08:00 Kobra – oddział specjalny XVII (5,7/15)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (9/23) - serial fantasy USA 08
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Mój grzech (8) - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV (44) - serial obyczajowy
14:00 Rodzinny interes
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XII - serial obycz.
17:00 Rodzinny interes - serial obycz. Polska 2019
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (52,53) - serial obyczajowy Polska 2026
20:00 **Niewidzialna zemsta (Red Right Hand)** ** - film sens. USA 2024, reż. Ian Nelms, Eshom Nelms, wyk. Andie MacDowell (135 min)
22:15 **Miasto odkupienia (Swelter)** ** - film sens. USA 2014, reż. Keith Parmer, wyk. Lennie James (140 min)
00:35 **Bullet** ** - thriller USA 2014, reż. Nick Lyon, wyk. Danny Trejo, Jonathan Banks (95 min)
02:10 **Menu na miarę** (1, 2)

TVN7

05:15 Ten moment (11/40) - serial fabularno-dok.
05:50 Szkoła (4,5,6/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:40 Ukryta prawda (25,39,40/60) - serial fab.-dok.
11:45 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2011
13:50 Detektywi VII (45) - serial fabularno-dok. Polska 2026, wyk. Anna Potaczek
14:55 Szpital św. Anny IV (43) - serial obycz. Polska 2026
15:55 Ukryta prawda (15/73)
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (8/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Hotel Paradise** (46) - real tv Polska 2026
21:00 **Kac Vegas w Bangkoku (The Hangover Part II)** ** - komedia USA 2011, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms (130 min)
23:10 **Transformers: Przebudzenie bestii (Transformers: Rise Of the Beasts)** ** - film s.f. Kanada 2023, reż. Steven Caple Jr. (160 min)
01:50 **Hotel Paradise** (45)

MEZZO

09:45 Intermezzo
10:00 Richard Wagner i Żydzi
10:50 Misteria Paschalia 2022: Jommelli, Mozart
12:25 Brahms: Sekstet smyczkowy B-dur, op. 18, nr 1 – Wiener Streichsextett
13:00 Intermezzo
13:30 „Betroffenheit", balet w choreografii Crystal Pite - Wlk. Bryt. 17, reż. Jeff Tudor
15:15 Królewska Orkiestra Concertgebouw, Klaus Mäkelä: Ravel, Connesson, Bartók
17:10 Mozart: XXIV koncert fortepianowy – André Previn
18:05 Giuseppe Verdi: Ernani - opera Hiszpania 2023
20:30 Robert Glasper Trio – Fondation Louis Vuitton, Paris - koncert Francja 2026
22:10 Israel Fernández – Festiwal w Grenadzie

PULS 2

10:35 Basia (3,4)
11:10 Gus. Mały (27,28/52)
11:35 Tomek i przyjaciele
12:00 Lwia straż (1,23/26)
13:00 Nowe przygody Kubusia Puchatka
13:35 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 Marta mówi! II (8/15)
15:00 Miraculous VI
16:00 Koci domek Gabi II
17:00 Fineasz i Ferb (9,8/26)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru II (1,2/39)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (42) - serial obycz.
21:00 13. dzielnica – ultimatum - film sens. Francja 2009
23:05 Miasto śmierci - thriller Meksyk/USA 2006
01:15 Lombard. Życie pod zastaw VII - serial obycz.

TV4

07:00 Strażnik Teksasu VI (11/23) - serial sensacyjny
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (5) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XIII (49,50,51/65)
11:55 Na ratunek 112 XV (5,6)
12:55 Trudne sprawy XVII (31,32,33,53/40)
17:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (557) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXV (53,54) - serial obycz.
20:00 Uroczysko VI (44)
20:35 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (44)
21:35 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (44) - serial krym.
22:40 Opowiem ci o zbrodni (5) - serial dok. Polska 2018
23:05 Podwójna agentka - film sens. USA 2022
01:00 Love Island V (48)

METRO

07:25 Szpital (2,3,4/87)
10:25 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:25 Szkoła (40/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019
13:25 Brzydula - serial obycz.
14:35 Drugie serce - serial obyczajowy Turcja 2025
15:35 Druga szansa II (13) - serial obycz. Polska 2016
16:45 The Floor (1, 2)
18:00 Złomowisko PL VII - serial dok. Polska 2018
19:00 Kartoteka IX (21) - serial fab.-dok. Polska 2015
20:00 Kryminalni VII (8,9,10) - serial krym. Polska 2007
23:15 Kuba Wojewódzki (11)
00:30 Zbrodnie z pierwszych stron gazet III (2/15)
01:30 Szpital (18/68)
02:30 Szkoła (47/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019

CZWARTEK 12.11

STOPKLATKA

08:00 Robert Makłowicz (127, 195) - magazyn
09:50 Komisarz Rex — Powrót do Wiednia (3,4/12) - serial krym. Austria/Niemcy 2026
12:00 MacGyver (11,12/22) - serial sensacyjny USA/Kanada 1986
14:00 Katastrofy w przestworzach XII (9,4,1,6/13) - serial dok.
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (5,6/12) - serial dok. Kanada 2013
19:10 Aukcja w ciemno (4,5/21) - serial dok.
20:00 Alex Cross - thriller ★★ USA/Francja 2012, reż. Rob Cohen, wyk. Tyler Perry, Matthew Fox, Edward Burns, Rachel Nichols (125 min)
22:05 Sliver - thriller USA ★★ 1993, reż. Phillip Noyce, wyk. Sharon Stone, William Baldwin, Tom Berenger, Martin Landau, Polly Walker (145 min)
00:30 7 uczuć - komedio-★★★ dramat Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński, Adam Woronowicz (145 min)

KINO POLSKA

07:30 Reksio - serial anim.
07:40 Polska Kronika Filmowa: 40A/73 - program dok.
07:50 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (8/8)
08:20 Zwierzęta Wajraka III (1/10) - serial dok. Polska 2022
08:50 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
09:35 Podróż za jeden uśmiech - film przyg. Polska 1972, reż. Stanisław Jędryka
11:35 ABC miłości - komedia Polska 1935, reż. Michał Waszyński, wyk. Adolf Dymsza
13:45 C.K. dezerterzy, cz. 1 - film przygodowo-wojenny Polska/Węgry 1986
15:40 Historie miłosne - dramat obyczajowy Polska 1997, reż. Jerzy Stuhr, wyk. Jerzy Stuhr, Katarzyna Figura
17:20 Pogranicze w ogniu (6,7) - serial sens. Polska 1988
20:00 Różyczka - dramat obyczajowy Polska 2010, reż. Jan Kidawa-Błoński, wyk. Andrzej Seweryn, Magdalena Boczarska, Jan Frycz
22:20 Mniejsze zło - dramat obycz. Polska 2009, reż. Janusz Morgenstern, wyk. Lesław Żurek, Anna Romantowska
00:50 Wtorek - komediodramat Polska 2001, reż. Witold Adamek, wyk. Bolec

ALE KINO+

08:45 Nadzieja (Hope) ★★ - dramat obycz. Niemcy/Polska 2007 (125 min)
10:50 The Office PL II (5,6/12)
12:00 Van der Valk III (1/3)
14:00 Detektyw Foyle III (1/4) - serial krym.
16:05 Był sobie chłopiec (About a Boy) ★★★★ - komedia Wlk. Brytania/USA/Francja/Niemcy 2002, reż. Paul Weitz, Chris Weitz, wyk. Hugh Grant, Nicholas Hoult (125 min)
18:10 Van der Valk III (2/3) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2023
20:10 W pokoju obok (The Room Next Door) ★★★ - dramat obyczajowy Hiszpania/USA/Francja 2024, reż. Pedro Almodóvar (125 min)
22:15 Chief of Station - thriller ★★ USA/Wlk. Brytania/Węgry 2024, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Aaron Eckhart, Olga Kurylenko, Alex Pettyfer (125 min)
00:20 Zabić, jak to łatwo powiedzieć (Killing Them Softly) ★★★ - thriller USA 2012, reż. Andrew Dominik, wyk. Brad Pitt, Scoot McNairy (130 min)

POLSAT FILM

07:30 Poirot: Niewiarygodna kradzież (8/10) - serial krym.
08:30 Przyjaciółki XXVI (9,10)
10:30 Świat według Kiepskich
14:25 Fałszywa dwunastka - komedia USA 2003
16:30 Duże dzieci - komedia USA 2010, reż. Dennis Dugan
18:35 7 rzeczy, których nie wiecie o facetach - komedia Polska 16, reż. Kinga Lewińska
21:00 Brutalna szczerość - komediodramat USA 2023
22:55 Psy 3: W imię zasad - film sens. Polska 2019
01:30 Fala zbrodni III

FILMBOX+ ONE

09:50 Vera VII (3/4)
11:50 Zbrodnie w Grantchester VI (1/8)
12:50 Agatha Christie: Kryminalne zagadki II (1) - film krym. Francja/Szwajcaria 2009
15:00 Strażnik Teksasu VIII (12,13/25) - serial sens.
17:05 Vera VII (4/4)
18:55 Zbrodnie w Grantchester VI (2/8)
20:00 Iluzja II - thriller USA/Hongkong 2016, reż. Jon M. Chu, wyk. Jesse Eisenberg
22:50 Braterstwo wilków - horror Francja 2001, reż. Christophe Gans

TVP KULTURA

08:25 Dzień z życia artysty
09:00 Rodzina Kanderów (1)
10:10 Siedmiu wspaniałych (The Magnificent Seven) ★★★★★ - western USA 1960 (145 min)
12:35 Reżyserzy (6/10)
13:25 Którędy po sztukę
13:40 Czterdziestolatek (10)
14:50 Szczęśliwy brzeg ★★ - film obyczajowy Polska 1983, reż. Andrzej Konic (110 min)
16:40 Rodzina Kanderów (2)
17:45 Tuż obok. O rzeźbie w przestrzeni publicznej (3) - cykl reportaży
18:00 Kulturalni (44)
18:55 Rawhide IV (11)
20:00 Wstęp do filmu (620)
20:05 Żegnaj, panie Haffmann (Adieu Monsieur Haffmann) ★★★ - dramat obycz. Francja/Belgia 2021, reż. Fred Cavayé (130 min)
22:15 Hala odlotów (208)
23:15 Zimna wojna - dramat ★★★★★ obycz. Polska/Wlk. Brytania/Francja/Belgia/Indie 2018 (95 min)
00:50 Miara człowieka (La Loi du marché) ★★★ - dramat obycz. F 2015, reż. Stéphane Brizé (95 min)

WARNER TV

07:50 Prawo Agaty V (1,2)
09:50 Bajer z Bel-Air VI
10:50 Poniedziałki na chirurgii
11:40 Teraz albo nigdy!
13:40 Bajer z Bel-Air VI (11,12,13,14/24) - serial kom.
15:35 Cudotwórcy (1,2,3,4/7)
17:30 Rewolwer i melonik - film sens. USA 1998
19:10 Skazani na Shawshank - dramat psychologiczny USA 1994, reż. Frank Darabont
22:00 Purpurowy jeździec - western USA 1996
00:00 Bez smyczy - komedia romantyczna USA 2011

PARAMOUNT

10:30 Pingwiny z Madagaskaru II (27/39)
11:00 Zwycięskie losy Jerry'ego i Marge - film biograficzny USA 2022
13:00 Czarodziejki VII
14:55 Pingwiny z Madagaskaru II (28/39) - serial anim.
15:25 Od wesela do wesela - komedia USA 1998
17:25 Indiana Jones i Królestwo Kryształowej Czaszki - film przyg. USA 2008
20:00 Ojciec chrzestny II - film sensacyjny USA 1974
00:05 Apocalypto - film przyg. USA/Meksyk/Wlk. Brytania 06

HBO

09:30 Hobbit: Bitwa Pięciu Armii ★★★★ - film przygodowy USA/Nowa Zelandia 2014 (140 min)
11:50 W skrócie - komedio-★★★ dramat Niemcy 2024, reż. David Dietl (105 min)
13:35 Marley i ja - komedia ★★★ USA 2008, reż. David Frankel (115 min)
15:30 Kosmiczny Jet: Obóz Kosmiczny ★★ - film anim. USA 2023, reż. David Mucci Fassett (85 min)
16:55 Sypiając z innymi ★★★ - komedia romantyczna USA 2015, reż. Leslye Headland (100 min)
18:35 Królewski sekret ★★ - komedia romantyczna USA 2026 (85 min)
20:00 Wiki i jej sekret - film ★★★ przyg. Francja 2021, reż. Denis Imbert (85 min)
21:25 Tajemnica cmentarza dla zwierząt (3)
22:20 Morderstwa w Austin (4/5) - serial dok.
23:20 Sisu: Droga do zemsty ★★★ - film wojenny USA/Finlandia/Wlk. Brytania 2025 (90 min)
00:50 Birth/Rebirt - horror ★★★ USA 2023, reż. Laura Moss (100 min)

CINEMAX

13:00 Witamy na Hawajach - komedia romant. USA 2015
14:45 Kłopoty rodzinne - komedia Włochy 2024
16:35 Strażniczka - dramat obyczajowy Francja 2023
18:30 Złodziejska sztuka - kom. krym. USA/Kanada 13
20:00 Prawo ulicy II (1,2/12) - serial krym. USA 2003
21:55 Mechaniczna pomarańcza - dramat kryminalny Wlk. Brytania/USA 1971
00:10 Ostatnia batalia Ellen Cole - film przyg. USA 2023
01:50 Prawo ulicy II (1/12)

ROMANCE TV

11:25 Lilly Schönauer: Okrężna droga do szczęścia - film obycz. Austria/Niemcy 2007
13:15 Kryminał z Bolzano (2)
15:05 Käthe i ja (1/10) - serial obyczajowy Niemcy 2019
17:00 Romans Therese - romans Niemcy 2011
18:55 Śledztwo prowadzi Watzmann (9/12) - serial krym.
20:00 Inga Lindström: Siła wspomnień - film obycz. Niemcy 2004, reż. Karola Meeder, wyk. Eva Habermann
21:50 Dr Nice (2/2)
23:45 Śledztwo prowadzi Watzmann (9/12) - serial krym.

CANAL+ PREMIUM

08:15 Wszyscy Święci ★★ - dramat obyczajowy Polska 2002 (80 min)
09:35 Nowa fala - film ★★★★ biograficzny Francja/USA 2025 (105 min)
11:20 Pan Tadeusz - film ★★★★ kostiumowy Polska/Francja 1999 (150 min)
13:50 Skok na milion ★★ - komedia Francja/Belgia 2025 (90 min)
15:20 Juno - komediodramat ★★★★ USA/Kanada 2007, reż. Jason Reitman (95 min)
16:55 Hollywood Buzz (24)
17:20 Łapu-Capu (271)
17:25 Brat - dramat obycz. ★★★ Polska 2025, reż. Maciej Sobieszczański (95 min)
19:00 The Office PL VI (1,2/12) - serial kom.
20:00 Operacja Kabul - film ★★ sens. Węgry 2025, reż. Dyga Zsombor, wyk. Darko Bedic, Borovics Tamás (95 min)
21:35 S.W.A.T. Exiles
22:25 Norymberga - dra-★★★ mat wojenny USA/Węgry 2025, reż. James Vanderbilt (150 min)
00:55 The Wasp - thriller ★★★ psychologiczny Wlk. Brytania 2024 (95 min)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Młode gliny (49/50)
10:55 Magda M. II (4)
11:55 Prawo Agaty (13,14)
13:55 Młode gliny (50/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej
17:10 Zawieruchy przepis na kino (21) - mag. Polska 2020
17:40 Książę w Nowym Jorku - komedia USA 1988
20:00 Pamiętnik - dramat obyczajowy USA 2004
22:45 Sherlock Holmes: Gra cieni - film krym. USA/Niemcy 2011, reż. Guy Ritchie

AMC

12:05 Mały wielki wojownik - film przyg. Chiny/Hongkong 2010, reż. Sheng Ding
14:10 Bananowy Joe - komedia Włochy/Niemcy 1982
16:10 Tylko ty - komedia romantyczna USA/Włochy 94
18:20 DOA: Żywy lub martwy - film sens. USA/Niemcy/Wlk. Brytania/Japonia/Kanada/Australia 2006
20:00 Król niewiernych - film przyg. Wlk. Brytania/Łotwa 2018, reż. Aigars Grauba
22:25 Lwie serce - film sens. USA 1990, reż. Sheldon Lettich
00:40 13 - thriller USA 2010

AXN

08:25 Agenci NCIS XIII (1/24)
09:20 Castle III (10,11/24)
11:10 Detektyw Monk III (8,9/16) - serial krym.
13:10 Agenci NCIS XIII (2,3/24)
15:05 FBI: Most Wanted IV (17,18/22) - serial krym.
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (20,21/22)
19:00 Castle III (12,13/24)
21:05 FBI: International (7/21)
22:00 Agenci NCIS XX (8/22)
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (20,21/22)
00:45 Castle III (12/24)

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XII
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe III (3/6)
10:30 Lekarze na start
12:00 Panna Scarlet i komisarz (5/6) - serial krym.
13:00 Marlow: klub zbrodni II
14:00 Agenci NCIS XVIII (4/16)
14:55 Panna Marple IV (2/4)
17:00 Dalgliesh III (6/6)
19:00 Agenci NCIS: Los Angeles XVIII (21/24)
20:00 Poirot V (4/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
21:00 Panna Marple V (2/4)
23:00 Rodzina Hardacre'ów II
00:00 Poirot V (4/8)

TVN STYLE

11:20 Szpital św. Anny (14/26)
12:20 Ugotowani (3)
13:25 Kuchenne rewolucje (6, 5) - reality show Polska 25
15:35 Ugotowani (8)
16:40 Ostre cięcie (7)
17:40 Kuchenne rewolucje (8, 5, 6) - reality show Polska 17
20:50 Zgłoś remont – spełniamy marzenia (3/8) - serial dok.
21:50 Jestem z Polski XV (20/20) - serial dok. Polska 25
22:50 Hotel Paradise (46)
23:45 Kochaj albo wróć (4/11)
00:45 Bazary Europy - serial dokumentalny Polska 2018

TVN TURBO

11:15 Wojny samochodowe (9)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (5108)
18:15 Duda kontra Szafrański XI (10/10)
19:00 Ciężarówką przez Malezję (1/9) - serial dok.
20:00 Co tu się odjechało? (6)
20:30 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia II (10/17)
21:00 Kupione, zrobione, sprzedane (6/9) - serial dok.
22:00 Raport Turbo (5108)
22:15 Jeździć, obserwować VIII

BBC FIRST

08:40 Zagadki doktora Blake'a
09:40 Z pamiętnika położnej
10:40 Ojciec Brown X (6,7/10)
12:40 Śmierć pod palmami XIII
13:40 Shakespeare i Hathaway IV (6,7/10)
15:20 Śledztwa siostry Bonifacji II (5/10) - serial krym.
16:15 Tajemnice Brokenwood
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami II (3/8) - serial kryminalny
21:00 Line of Duty V (5,6/6)
23:40 Po powodzi II (6/6)
00:30 Koroner II (7/10)

FX

09:00 FBI V (1/23)
09:55 Agenci NCIS II (12/23)
10:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XV (7/18)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (1,2/24)
13:45 Castle II (24/24)
14:40 Lucyfer III (3/26)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (3,4/24)
17:25 Z Archiwum X V
19:15 FBI V (2/23)
20:05 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IV (17/21)
20:55 Zabójcze umysły XVIII
22:00 Rywale (1/8)
23:10 Z Archiwum X V (14/20)

HGTV

08:05 Remontujemy dom na plaży III (11/13) - serial dok.
09:00 Polowanie na remont
10:00 Ekstremalnie wymagający kupujący - serial dok.
11:00 Moje miasto, mój dom
12:00 Włoszki wymiatają! (9)
12:40 Uratuj swój ogród (9)
13:40 Patent na dom (1)
14:35 Mieszkanie na miarę IV
16:35 Polowanie na ogród IV
18:20 Weekendowa metamorfoza (1, 2) - reality show
20:05 Polowanie na kuchnie
21:35 Poukładani (4)
22:35 House Hunters (5-8)

BBC LIFESTYLE

10:00 Bake off: zawodowcy (2)
11:05 Najdroższe brytyjskie domy II (8) - serial dok.
12:05 Mistrzowie ceramiki (10)
13:15 Bake off: zawodowcy (6)
14:15 Wielkie brytyjskie wypieki (5) - pr. rozrywkowy
15:25 Mistrzowie szycia (8)
16:35 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (1)
17:35 Masterchef: Australia
19:55 Wielkie brytyjskie wypieki (6) - program rozrywk.
21:00 Cena idealnego ciała z Olivią Attwood III - serial dok.
22:00 Wstydliwe choroby: człowiek z połową twarzy (1)

COMEDY CENTRAL

08:20 Dwóch i pół X (7/23)
08:50 The Office PL IV (1,2/12)
09:55 Przyjaciele IX (9-12/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu VI (17-22/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół X (8-11/23)
16:25 Przyjaciele IX (13-16/24)
18:30 The Office PL IV (3,4/12)
19:30 Teoria wielkiego podrywu VI (17-22/24) - serial kom.
USA 2013, wyk. Johnny Galecki
22:00 The Office PL II (4,5/12)
23:05 Comedy Club (5, 6)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy III (11/20)

TVP SERIALE

08:25 Komisarz Alex XIII
09:20 Rodzinka.pl IX (12)
09:50 Klan - telenowela
10:25 Ranczo V (10/13)
11:15 Ojciec Mateusz 35 (13)
12:10 Felicita (25,26)
13:25 Ojciec Mateusz (17,1/17)
15:25 Komisarz Alex XIII
16:15 Na sygnale
17:25 Ranczo V (12,13/13)
19:15 Minuta dla Twojego bezpieczeństwa (9)
19:30 Ojciec Mateusz (2/14)
20:25 Komisarz Alex XXVI (10)
21:30 Ranczo VI (1,2/13)
23:25 Ojciec Mateusz (3/14)
00:20 SOR (3,4)

CANAL+ KUCHNIA

14:40 ABC gotowania – kuchnia włoska (5, 6) - mag.
15:45 Dzień dobry, obiad (2, 3)
16:45 Po prostu Jamie (3)
17:45 Jamie Oliver (1)
18:40 Włoskie życie Sophie Grigson II (3) - serial dok.
19:05 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (3)
19:25 Włoskie życie Sophie Grigson II (4) - serial dok.
19:50 Jakubiak rozgryza Chorwację (5) - mag. kulinarny
20:15 Poza Bali (7) - serial dok.
21:15 Anthony Bourdain VIII
00:00 Wyjątkowe smaki miast

CANAL+ DOMO

11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie projekty XXII
14:05 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (3/20) - serial dok.
15:00 Najlepszy dom w okolicy (3, 4) - reality show
16:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (4, 5)
17:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (4/20) - serial dok.
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie projekty XXIII
20:00 Daleko od miasta IX
21:00 Najlepszy dom w okolicy
22:00 Gardeners' World (2)
23:10 Cztery pory roku w ogrodach Kew II

PLANETE+

10:20 Dokąd dzisiaj? IV
11:20 Dzikie iberyjskie opowieści (2/3) - serial dok.
12:25 Niezwykłe podróże koleją VIII (3/7) - serial dok.
13:30 Świat zawarty w obrazie
14:40 Jak budowano Watykan. Sekrety świętego miasta
15:55 360° – świat bez granic
17:00 Świat z góry XIII (1,2)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Świat zawarty w obrazie
19:45 Ten inny Bond
21:25 Bestie ze Złego
23:10 Planeta Seks (4/6)

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Budowa na końcu świata (8/11) - serial dok. USA 2020
11:00 Klan z Alaski III (11/32)
12:00 Celnicy na straży Szwecji - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita VII (5/10) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL XII
16:00 Poszukiwacze przeklętego złota V (1/8) - serial dok.
17:00 Co zabiło Maradonę?
18:00 Przystanek Bieszczady III (6) - serial dok.
19:00 Nagi instynkt przetrwania II (26,19/32) - serial dok.
21:00 Gorączka złota XVII
23:00 Akta ekspedycji II (9/13)

TVP HISTORIA

11:00 Świat w filiżance herbaty
12:00 Ex libris - magazyn
12:25 Wojna światów
14:00 Polskie drogi (10)
15:30 Sensacje XX wieku
17:05 Dziewczyny ze Lwowa – tajemnice filmowego planu
17:25 Wojenne dziewczyny V
18:15 Jerzy Buzek. Siła marzeń
19:35 Flesz historii (787)
20:05 Fałszerze. Powrót sfory (13) - serial sens. Polska 2006
20:55 Zbrodnie sprzed lat (1)
21:50 Sensacje XX wieku
23:35 Druga wojna światowa w kolorze. Droga do zwycięstwa

HISTORY

11:10 Sekrety widziane z góry III (3/10) - serial dok.
12:10 Gwiazdy lombardu XXIV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (6/22)
14:50 Największe tajemnice świata VII (18) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa: planeta w ogniu (4) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VI (18/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XII
21:00 Jak to wyjaśnić? VI (5)
22:00 Strangest Things: tajemnicze przedmioty (3/10)

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 Burzliwa historia Tudorów (1,2/6) - serial dok.
15:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny V
16:00 Odkopać historię (3/10)
17:00 Ukryte pod miastami (4)
18:00 Wcielenia zła: Stalin
19:00 Tajemnice wojny: Blitzkrieg (2/3) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (5/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Superfabryki (6/8) - serial dok. Wlk. Bryt. 19
22:00 Makro inżynieria IV (2)
23:05 Katastrofy pod lupą II

FOCUS TV

08:00 Było sobie życie
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici XII
11:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 Poszukiwacze historii X
13:00 Ostatni bastion Hitlera III (1,3/6) - serial dok.
15:00 Poszukiwacze złota w Australii IX (15/20)
16:00 Dorwać tuńczyka II
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii X
23:00 Historia czołgów (2/4)
00:00 Starożytni kosmici VIII (2/10) - serial dok. USA 2015
01:00 Rolnicy. Podlasie VI (27)

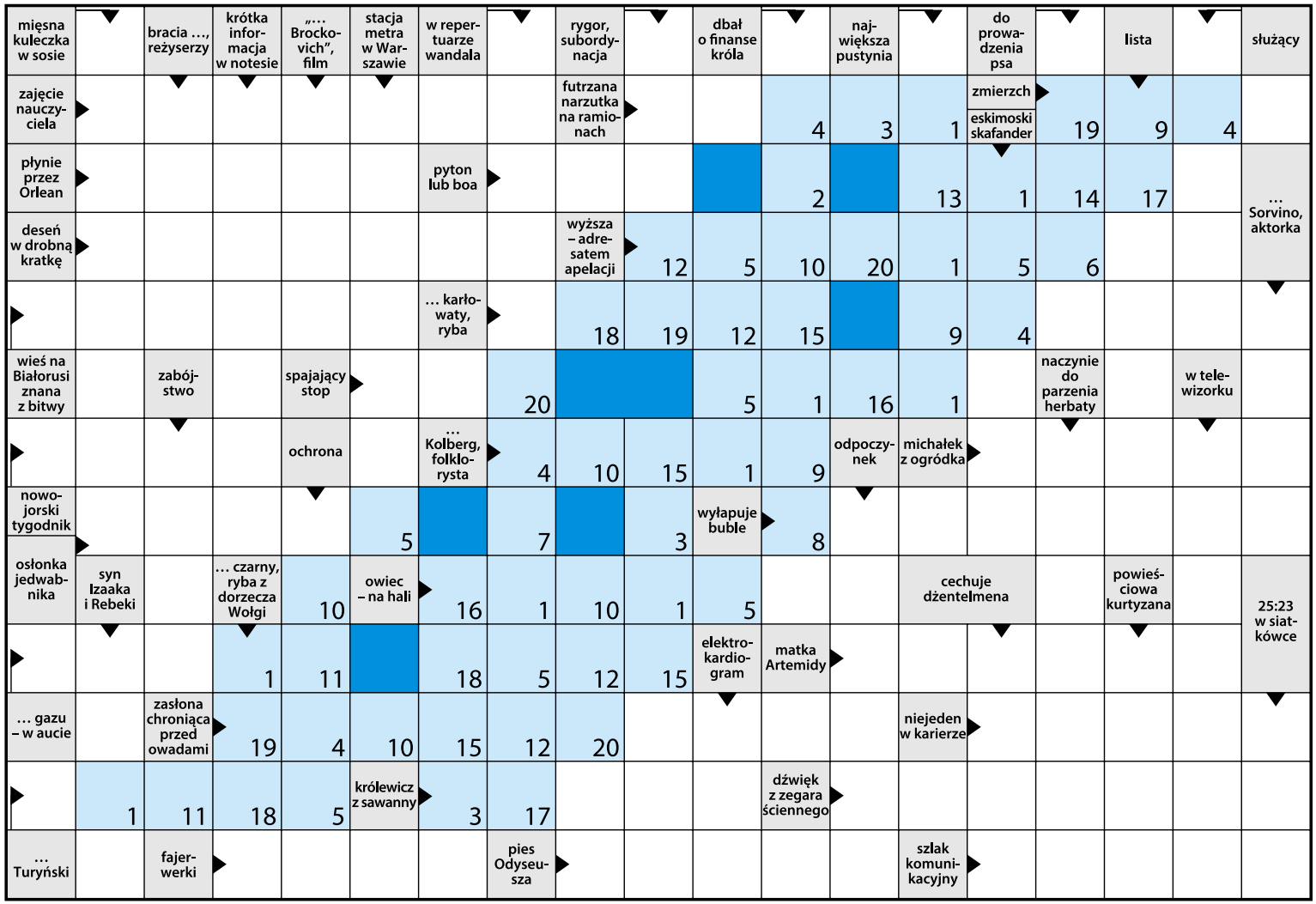
BBC EARTH

12:10 Miasta tętniące życiem
13:20 Szpiedzy w oceanie
14:30 W okowach mrozu IX
15:30 Życie na pustkowiu IV
16:25 Fenomeny współczesnego życia (1/6) - serial dok.
17:30 Szpiedzy w oceanie
18:35 Miasta tętniące życiem (2/4) - serial dokumentalny
19:45 Poszukiwania ostatniego jednorożca - film dok.
20:55 W okowach mrozu: Kanada II (2,3/8) - serial dok.
22:55 Bezsenność: australijska rewolucja Michaela Mosleya - serial dokumentalny

POLSAT VIASAT HISTORY

14:10 Grobowce egipskich kapłanek - film dok.
15:15 Abu Simbel: świątynie nad Nilem - film dok.
16:30 II wojna światowa: cena imperium (3/13) - serial dok.
17:35 Geografia wojny: II wojna światowa (4)
18:45 Wyprawa po skarby z Bettany Hughes III
19:45 Wojny faraonów (3/4)
20:55 DNA Hitlera: geny dyktatora (1/2) - serial dok.
21:55 Zaginione tajemnice piramid (1/2) - serial dok.
23:05 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej

szyfropanorama

JAK ROZWIĄZAĆ SZYFROPANORAMĘ?

Część „panoramiczną" należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną. Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki. W niej każdej liczbie odpowiada inna litera. „Rozkodowane" litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-20).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać je do właściwych kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki".

Rozwiązanie z wydania 30 października: STRONA INTERNETOWA

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Rozwiązanie krzyżówki

16	17	9	16	17	20	18	18	19
19	4	8	12	3	17			

Rozrywka w „Wyborczej"

Codzienna porcja łamigłówek od poniedziałku do soboty na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej"

APLIKACJA WYBORCZEJ

Jeszcze więcej rozrywki w aplikacji i na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej"

wyborcza

PROSTO Z POLSKI

TYGODNIK

Piątek, 6 listopada 2026 | Redaktor prowadzący Leszek Frelich

Wybory uzupełniające do Senatu

Hejterzy i trolle atakują Różańską

Prawicowi politycy rozsiewają plotki, by zdyskredytować wdowę po gen. Mirosławie Różańskim, kandydatkę do Senatu. Nazywają ją „chochołem", kłamią na temat prywatnego życia. – Będą procesy wyborcze. Nie pozwolimy lżyć kobiet – mówi „Wyborczej" posłanka Elżbieta Polak.

Maja Sałwacka

Lubuskie przygotowuje się do wyborów uzupełniających do Senatu po śmierci gen. Mirosława Różańskiego. Polityk zmarł pod koniec sierpnia, przez wiele lat chorował onkologicznie. Wybory uzupełniające w okręgu nr 20 – w Zielonej Górze i trzech powiatach krośnieńskim, świebodzińskim i zielonogórskim – odbędą się 22 listopada 2026 roku. Mieszkańcy będą mogli wybierać spośród czterech kandydatów.

Pierwszy start w wyborach ogłosił Janusz Kubicki, były prezydent Zielonej Góry. Polityk próbuje odbudować karierę, którą położyły ostatnie wybory samorządowe. Kubicki przegrał je z kandydatem KO Marcinem Pabierowskim. Nie bez znaczenia były nieprawidłowości w zarządzaniu miastem: pożar ekstremalnie niebezpiecznych chemikaliów w Przylepie (Kubicki miał sądowy nakaz, by je natychmiast usunąć, ale nie robił tego przez lata) czy największa w historii miasta ewakuacja pensjonariuszy ze źle zarządzanego miejskiego DPS (w rok zmarło ponad stu pensjonariuszy). Na Kubickim ciąży także wynajem kamienicy, bo zdaniem prokuratury miasto straciło kilka, a może nawet kilkanaście milionów złotych. Kubicki jest pewien, że zostanie uniewinniony.

Choć w wyborach oficjalnie startuje jako kandydat niezależny, poparcie publicznie udzieliły mu już Konfederacja, PiS i partia Ewy Zajączkowskiej. Kubicki, choć karierę polityczną rozpoczynał w SLD, ostatnią kadencję spędził w koalicji z PiS. Rządził miastem ponad 18 lat, przez ostatni okres w cichej koalicji z PiS. O tym, że partia Kaczyńskiego także poparła jego kandydaturę, mówi wprost poseł Jerzy Materna. Determinacja prawicy jest na tyle duża, by „odbić" koalicji senatora, że poseł razem z Krystianem Pacholikiem z Konfederacji zawiązali własny komitet „Senacki pakt prawicy". Na wypadek, gdyby Kubicki nie zebrał głosów i PKW odrzuciła jego zgłoszenie.

– Potrafię dogadać się z każdym. Nie będę zasłaniał się immunitetem, zrzeknę się go, jeśli zajdzie taka konieczność, bo w ogóle jestem przeciwny, by politycy mieli taki przywilej – mówił na antenie Radia Zachód pytany o to, czy start w wyborach nie jest mu potrzebny, by uchronić się przed ewentualnym skazaniem.

• **Zdzisława Różańska: - Jestem silna. Przeżyłam Afganistan, Irak, poligony, nawet Macierewicza, dam sobie radę w polityce** FOT. PIOTR JEDZURA/REPORTER

Działacze PiS przyznają, że Kubicki jest kandydatem idealnym. – Nikt tak jak on nie nienawidzi Koalicji Obywatelskiej. Będzie ostra jatka w kampanii – tłumaczą nasi informatorzy.

Koalicja 15 października stawia na żonę generała Różańskiego

Kubicki ma być największym rywalem Zdzisławy Różańskiej, kandydatki Koalicji 15 października. Żona generała przyjęła propozycję, choć przyznaje, że było to trudne ze względu na żałobę.

– Przekonały mnie córki i powiedziały, że tata nigdy nie zostawiał niedokończonych spraw, więc powinnam dokończyć jego kadencję w Senacie – tłumaczy Zdzisława Różańska. Wcześniej nie angażowała się w politykę. Była pielęgniarką, wykładowczynią, przedsiębiorczynią. I logistykiem w domu.

– Zawsze byłam przy mężu. I jestem silna. Przeżyłam Afganistan, Irak, poligony, nawet Macierewicza, dam sobie radę w polityce – zapewnia. Jest także drugie dno startu Różańskiej. Brat generała, pułkownik Daniel Różański, dał poparcie kandydatowi Grzegorza Brauna – Tomaszowi Naruszewiczowi, który zasłynął ostatnio z antyukraińskich haseł. Start żony Różańskiego ma jasno wskazać, że rodzina nie popiera wyborów brata generała.

Działacze PiS przyznają, że Kubicki jest kandydatem idealnym. – Nikt tak jak on nie nienawidzi Koalicji Obywatelskiej. Będzie ostra jatka w kampanii – tłumaczą nasi informatorzy

„Wyślecie chochoła do Warszawy?"

Różańska może nie mieć łatwo. Opozycja wystawia ją na pierwszą próbę. W serwisach społecznościowych pojawiły się paszkwile z fejkowych kont. Trolle fałszywie podają, że kandydatka chowa się przed dziennikarzami, nie chce uczestniczyć w debacie i wcale nie była związana z mężem, bo rozstali się dwa lata przed jego śmiercią. „Chcecie wysłaać chochoła do Warszawy?" – pytają trolle.

– Znieważanie i ośmieszanie, zwłaszcza publicznie lub za pomocą środków masowego komunikowania, jest w polskim prawie karane. Hejt i mowa nienawiści, narastająca agresja, naruszanie dobrego imienia, to wszystko jest w postach trolli o naszej kandydatce – mówi posłanka Elżbieta Polak, wiceszefowa KO w regionie. Dodaje, że zostały przekroczone granice wolności słowa i partia musi zareagować. – Kandydatka ma prawo do ochrony swojego wizerunku. W trybie wyborczym można o to zadbać szybko – mówi. Wyjaśnia, że gdy sama w trakcie wyborów była tak brutalnie atakowana, pisała pozwy. – I wygrywałam, choćby z Łukaszem Mejzą. Tylko, co ciekawe, wtedy przeszkadzało im, że kobieta za dużo mówi, za dużo rozlicza, dziś nie podoba im się, że kobieta nieco milczy, bo przecież jest w żałobie – mówi posłanka Polak.

Joanna Senyszyn także startuje w wyborach, z listy swojej partii Nowa Fala. Przyznaje, że proponowała koalicji, by została ich kandydatem, ale nikt nie był zainteresowany. Świetnie poradziłaby sobie ze skompromitowanym byłym prezydentem. – Czy wybór wdowy jest najszczęśliwszy? No nie. Platforma, choć ostro krytykowała wprowadzenie do polityki wdów smoleńskich, sama dziś sięga po takie rozwiązanie. Tego nie da się obronić – mówi „Wyborczej" Joanna Senyszyn. ●

eprasa.pl 5f5b593905

Niespodziewany zwrot w sprawie Sarniego Stoku

Tysiące mieszkań i wielka inw

Spór o Sarni Stok w Bielsku-Białej trwa od lat. Planowana inwestycja mieszkaniowo-usługowa budzi sprzeciw mieszkańców i ekologów, którzy ostrzegają przed zagrożeniem dla cennego przyrodniczo terenu. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego zmienia sytuację inwestora.

Ewa Furtak

O Sarnim Stoku jest głośno od kilku lat. Mieszkańcy i organizacje społeczne domagały się zatrzymania budowy kompleksu mieszkalno-hotelowego, który – jak przekonywały – grozi dewastacją utworzonego ponad 20 lat temu zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Sarni Stok.

Zespół to teren, który porasta grąd subkontynentalny. Na jego obszarze znajduje się wiele drzew o rozmiarach pomnikowych. Spotkać można tutaj chronione rośliny i zwierzęta, m.in. rzekotkę drzewną, Na terenie Sarniego Stoku znajdują się także dwa polskie schrony wybudowane w 1939 roku.

GIGANTYCZNA INWESTYCJA

Planowana inwestycja to m.in. 22 budynki, w tym ośmiopiętrowe budynki mieszkalne, hotele, ogromne parkingi. Wszystko to ma powstać na gruntach należących do krakowskiej spółki Art City Eko-Park, którą tworzą milioner Sobiesław Zasada oraz jeden z bielskich przedsiębiorców.

Mieszkańcy i organizacje społeczne domagały się zatrzymania inwestycji. Miasto wydało jednak pozytywną dla inwestora decyzję środowiskową. Jak mówił „Wyborczej" Łukasz Zych, ówczesny rzecznik prasowy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, w postanowieniu z 31 grudnia 2021 roku instytucja ta wyraziła opinię, że w przypadku tej inwestycji ocena oddziaływania na środowisko jest konieczna, a ze względu na lokalizację inwestycji, w tym sąsiedztwo obszarów chronionych, jak i warunki terenowe można spodziewać się jej znaczącego oddziaływania na środowisko przyrodnicze, choćby ze względu na konieczność wycinki drzew.

Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, przy wsparciu prawnym Fundacji Frank Bold, złożyło wniosek do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Bielsku-Białej o stwierdzenie nieważności wydanej przez prezydenta miasta decyzji środowiskowej.

Ekolodzy przekonywali, że prezydent miasta oparł się na materiałach inwestora, w których można było przeczytać m.in., że na Sarnim Stoku brak jest terenów leśnych, nie zaobserwowano gniazd na drzewach, nie ma zwartych drzewostanów.

– Prezydent miał prawny obowiązek należycie uzasadnić, dlaczego nie uwzględnił argumentów wyspecjalizowanego organu ochrony środowiska, a tego nie uczynił. Ponadto, tuż przed wydaniem decyzji, inwestor wprowadził w karcie informacyjnej przedsięwzięcia na tyle istotne zmiany dotyczące lokalizacji garaży, że całe postępowanie wyjaśniające należałoby zacząć od nowa – przekonywał prawnik Adrian Chochoł z Fundacji Frank Bold.

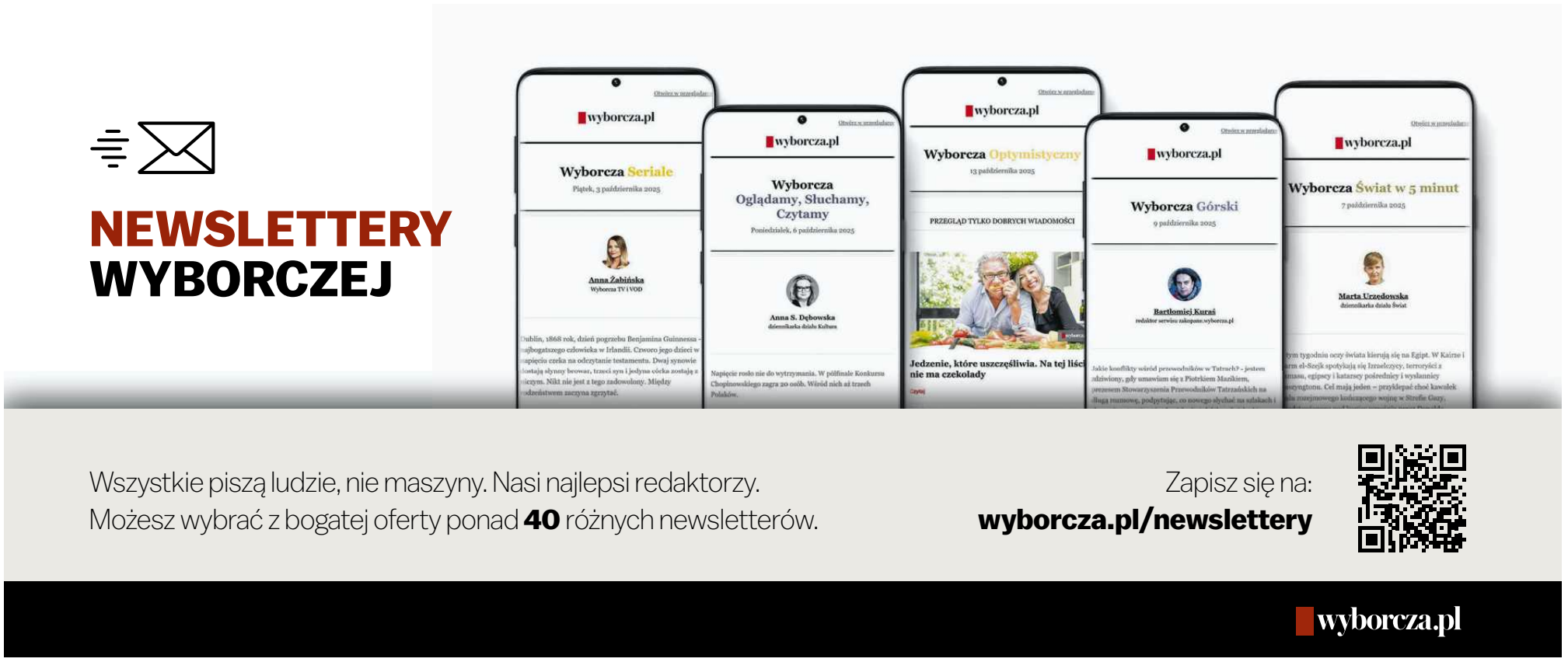
INWESTOR MA POZWOLENIE NA BUDOWĘ

Inwestor ma pozwolenie na budowę wydane jeszcze w październiku 2022 roku. Wydawało się jednak, że jest szansa na uratowanie tego zakątka. 12 października 2022 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Bielsku-Białej wstrzymało decyzję środowiskową prezydenta miasta w sprawie Sarniego Stoku. Mimo tego inwestor otrzymał od Urzędu Miasta Bielska-Białej zgodę na wycinkę niemal dziewięciu hektarów terenu. Tego samego dnia, 21 października 2022 roku, na Sarnim Stoku pojawił się ciężki sprzęt. Wycięto krzewy. Wywołało to oburzenie wielu mieszkańców.

W styczniu 2023 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Bielsku-Białej stwierdziło nieważność wydanej przez prezydenta miasta decyzji środowiskowej. Decyzja SKO mogła być zaskarżona do wojewódzkiego sądu administracyjnego, jednak inwestor nie zdecydował się na ten krok.

– Pełnomocnik inwestora złożył natomiast wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez kolegium, zarzucając SKO naruszenie i niewłaściwe zastosowanie przepisów prawa oraz nieprawidłową interpretację stanu faktycznego – twierdziła Pracownia na rzecz Wszystkich Istot.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34459848

1 RP

eprasa.pl 5f5b593905

estycja coraz bliżej?

• **Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Sarni Stok to teren, który porasta grąd subkontynentalny. Na jego obszarze znajduje się wiele drzew o rozmiarach pomnikowych** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Bielsku-Białej ponownie zajęło się sprawą i podtrzymało swoją decyzję w sprawie unieważnienia decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla zabudowy usługowo-mieszkaniowej na Sarnim Stoku. Inwestor odwołał się od decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach.

– Słuszność decyzji SKO o unieważnieniu decyzji środowiskowej dla tej inwestycji potwierdził wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach. 12 października WSA odrzucił skargę inwestora na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego stwierdzającą nieważność decyzji środowiskowej dla inwestycji na Sarnim Stoku – informowała w 2023 roku Pracownia na rzecz Wszystkich Istot.

Planowana inwestycja to m.in. 22 budynki, w tym ośmiopiętrowe budynki mieszkalne, hotele, ogromne parkingi. Wszystko to ma powstać na gruntach należących do krakowskiej spółki Art City Eko-Park, którą tworzą milioner Sobiesław Zasada oraz jeden z bielskich przedsiębiorców

Ekolodzy przypominali, że od samego początku alarmowali, że inwestycja na Sarnim Stoku procedowana jest z poważną wadą prawną i zagraża przyrodzie tego miejsca.

DECYZJA KORZYSTNA DLA INWESTORA

– Transparentność oraz legalność tego procesu również wzbudzają wiele wątpliwości. Zignorowano zalecenia Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, nie dopuszczono głosu społeczności lokalnej i organizacji przyrodniczych. Doszło w końcu do nieodwracalnych zniszczeń w środowisku. Dlatego cieszymy się, że decyzja WSA przyznała rację stronie społecznej, która chce chronić lokalną przyrodę, nasze wspólne dobro – podkreślali ekolodzy.

To jeszcze nie był koniec sprawy, inwestor mógł złożyć skargę do NSA. Krakowska spółka to zrobiła. Pod koniec lutego Urząd Miejski w Bielsku-Białej wydał ponowną decyzję środowiskową otwierającą drogę do zabudowy 17 hektarów terenu w bezpośrednim sąsiedztwie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Sarni Stok. Deweloper i tym razem nie został zobowiązany do sporządzenia raportu środowiskowego.

Teraz skarga kasacyjna złożona przez krakowskiego dewelopera została uznana przez Naczelny Sąd Administracyjny. Sąd uchylił dwie decyzje organów niższych instancji. To prawomocny wyrok od którego, nie przysługuje już odwołanie. Jako pierwszy napisał o tym portal bielsko.biala.pl.

– Tym samym decyzja środowiskowa wydana w 2022 roku przez Urząd Miejski w Bielsku-Białej jest zgodna z prawem, a inwestor ma otwartą drogę do budowy 22 bloków z blisko 1200 lokalami – informuje portal.

Taka inwestycja jest zgodna z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, na działkach dopuszczona została zabudowa zarówno mieszkaniowa, jak i usługowa. ●

REKLAMA

Kraj/34459092

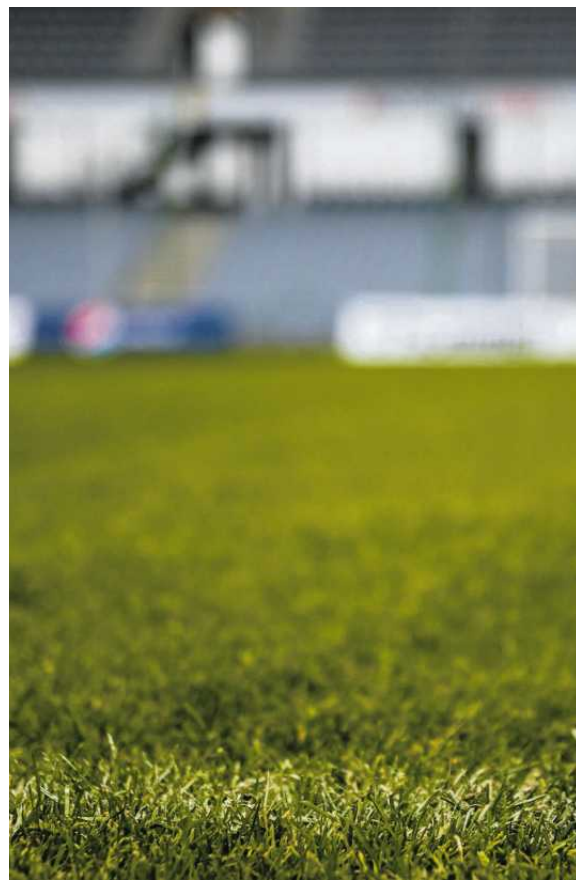
1 RP

eprasa.pl 5f5b593905

Płock

Piłkarz skazany za znęcanie się nad partnerką

23-letni Sebastian S. usłyszał w piątek 30 października wyrok roku pozbawienia wolności w zawieszeniu na trzy lata. Skazany, zdaniem sądu, przez blisko dwa lata znęcał się nad swoją partnerką. Jak wynika z aktu oskarżenia, S. „groził, poniżał, szarpał, przewracał, dusił i bił".

FOT. PIXABAY

Jacek Brzuszkiewicz

Sąd Rejonowy w Płocku w piątkowym wyroku ustanowił dla Sebastiana S. dozór kuratora w trzyletnim okresie próby. Ma on zakaz zbliżania się do byłej partnerki na odległość mniejszą niż sto metrów i zakaz komunikowania się z nią w jakikolwiek sposób, również za pośrednictwem innych osób, w okresie czterech najbliższych lat.

Sebastian S. musi także zapłacić byłej partnerce 15 tys. zł nawiązki. Piątkowy wyrok nie jest prawomocny. Chodzi o 23-letniego piłkarza Sebastiana S., grającego w barwach pierwszoligowej Pogoni Siedlce na Mazowszu, klubu utrzymywanego przez miejski samorząd.

Piłkarz pochodzi z Płocka. W wieku juniorskim uchodził za duży talent, jednak nigdy nie odnalazł się na poziomie ekstraklasowym. Grał w Zawiszy Bydgoszcz, Kotwicy Kołobrzeg, Chojniczance Chojnice, także pierwszoligowym Górniku Łęczna.

Koszmar partnerki Sebastiana S., o czym opowiadała „Wyborczej" rodzina dziewczyny, trwał od 2023 r.

OGŁOSZENIE PŁATNE Bydgoszcz-Toruń/34459766

Sprawdź, co się dzieje w regionie!
Odwiedź stronę **www.kujawsko-pomorskie.pl**
oraz profile społecznościowe województwa
#LubieTuByc

Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego
KUJAWY POMORZE
Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu

OGŁOSZENIE PŁATNE Bydgoszcz-Toruń/34459974

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA
BURMISTRZA MIASTA CHEŁMŻY

O I PRZETARGU USTNYM NIEOGRANICZONYM NA SPRZEDAŻ:

LOKALU MIESZKALNEGO NR 2 **położonego w budynku przy ul. A. Mickiewicza 9 w Chełmży,** stanowiącego własność Gminy Miasta Chełmża.

Oznaczenie księgi wieczystej budynku, nr ewidencyjny działki, powierzchnia: KW nr TO1T/00030652/4, dz. nr 69 obręb 0005 o pow. 0.0610 ha. Powierzchnia zbywanego lokalu mieszkalnego wynosi: **29,89 m²**.

Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego:

Zgodnie z uchwałą Nr XXX/250/06 Rady Miejskiej Chełmży, z dnia 13 czerwca 2006 r. dla terenu położonego pomiędzy ul. Dworcową, północną granicą administracyjną miasta, Chełmińskim Przedmieściem i brzegiem Jeziora Chełmżyńskiego (Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. Nr 113, poz.1676 z dnia 25 sierpnia 2006 r.) teren pełni funkcję: B.13.MW, U – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz teren zabudowy usługowej.

CENA WYWOŁAWCZA: 96.000,00 zł. WYSOKOŚĆ WADIUM: 19.200,00 zł.

PRZETARG ZOSTANIE PRZEPROWADZONY W DNIU: 8 grudnia 2026 r. o godzinie 10^{00}, w siedzibie Urzędu Miasta Chełmży przy ulicy gen. J. Hallera 2, Sala Mieszczańska (pokój nr 8).

WADIUM NALEŻY WPŁACIĆ DO DNIA 3 GRUDNIA 2026 r.

INFORMACJA O MIEJSCU WYWIESZENIA I PUBLIKACJI OGŁOSZENIA O PRZETARGU:

Tablice ogłoszeniowe: Urzędu Miasta Chełmży, Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o.;

Strony internetowe: Urzędu Miasta Chełmży (www.bip.chelmza.pl, www.chelmza.pl), Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o. o. (www.zgmspzoo.vot.pl).

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Miejskiej Urzędu Miasta Chełmży, ul. gen. J. Hallera 2, 87-140 Chełmża, pokój nr 17 lub telefonicznie pod numerem: (56) 639 23 48 lub (56) 675 22 91 wew. 48.

OGŁOSZENIE PŁATNE Szczecin/34459639

Wojewoda Zachodniopomorski

Znak: AP-4.7840.1.5.2026.JR(12) Szczecin, 02 listopada 2026 r.

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 9ac ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2026 r. poz. 1324), art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691) i art. 72 ust. 6 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r., poz. 670), zawiadamia się, że na wniosek z 22.04.2026 r. (uzupełniony 31.07.2026 r.) Pana Bogdana Wantocha-Rekowskiego, występującego w imieniu PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.. Wojewoda Zachodniopomorski 02.11.2026 r. wydał decyzję nr 7/2026 o pozwoleniu na budowę dla inwestycji pn.: „Zaprojektowanie i wykonanie robót w ramach projektu: Budowa Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej z wykorzystaniem odcinków linii kolejowej nr 406, 273, 351". Zadanie A pn.: „Modernizacja linii kolejowej nr 406 na odcinku Szczecin Główny – Police" – odcinek IV.

Planowana inwestycja realizowana będzie na obszarze następującej działki:
Miasto Szczecin, obręb 1001 Śródmieście
dz. nr: 1/6

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 10 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691) zawiadamia się, że z zebranymi materiałami dotyczącymi tego postępowania można zapoznać się w Wydziale Architektury i Gospodarki Przestrzennej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.
Zapoznanie się przez strony postępowania z zebranymi dokumentami dotyczącymi prowadzonego postępowania może nastąpić w formie podania na piśmie, jak również za pośrednictwem platformy eDoręczenia. Zgodnie z art. 63 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego podania wniesione na adres poczty elektronicznej organu administracji publicznej pozostawia się bez rozpoznania.
W przypadku gdy realizacja prawa czynnego udziału stron w postępowaniu za pośrednictwem ww. środków nie będzie możliwa, zapoznanie się z zebranymi dokumentami dotyczącymi postępowania może nastąpić na miejscu, tj. w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie (ul. Wały Chrobrego 4) od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8.00 do 13.00 po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym daty wizyty. Dane do kontaktu: (91) 43-03-476 lub (91) 43-03-470.
Wskazuje się 21.11.2026 r. jako rozpoczęcie biegu terminu do wniesienia odwołania od decyzji. Odwołanie od decyzji Wojewody wnosi się w terminie 14 dni od 21.11.2026 r. do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin.
Zgodnie z art. 49 § 2 Kpa wskazuje się 06.11.2026 r. jako dzień, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie. Zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie.
Treść decyzji będzie udostępniona 06.11.2026 r. na okres 14 dni w Biuletynie Informacji Publicznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34459529

Wszystkie piszą ludzie,
nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

1 RP

eprasa.pl 5f5b593905

To właśnie grając w klubie z Lubelszczyzny, w marcu 2025 r. – co ujawniła „Wyborcza” – został zatrzymany przez policję. W Lublinie, w wynajmowanym mieszkaniu. Noc spędził w areszcie. Następnego dnia został stamtąd przetransportowany do Prokuratury Rejonowej w Lublinie, gdzie przedstawiono mu zarzuty, w obecności wynajętego przez piłkarza adwokata.

ROBIENIE KRZYWDY KAROLINIE SPRAWIA MU PRZYJEMNOŚĆ

– Sebastian S. w okresie od czerwca 2023 r. do marca 2025 r., w Lublinie i innych miejscowościach, znęcał się psychicznie i fizycznie nad swoją partnerką. Wszczynał regularne awantury, wyzywał ją, używając wulgarnych słów, popychał, groził, poniżał, szarpał, przewracał, dusił i bił – relacjonowała „Wyborczej” rzeczniczka Prokuratury Okręgowej w Lublinie, Agnieszka Kępka.

Sebastian S. nie przyznał się do zarzutów i złożył wtedy krótkie wyjaśnienie. Po opuszczeniu aresztu zdążył na popołudniowy trening.

Mimo że za znęcanie się fizycznie i psychicznie nad osobą najbliższą grozi kara od trzech miesięcy do pięciu lat więzienia, śledczy nie zwrócili się do sądu z wnioskiem o aresztowanie Sebastiana S. Nałożyli na niego dozór policji. Piłkarz miał dwa razy w tygodniu meldować się na komisariacie. Miał też zakaz zbliżania się do swojej ofiary na odległość nie mniejszą niż 50 metrów.

REGULARNIE BIŁ

Była partnerka Sebastiana S. to menedżerka jednej z lubelskich firm. Koszmar Karoliny (imię zmienione), o czym opowiadała „Wyborczej” rodzina dziewczyny, trwał od 2023 r.

– Niepokojące sygnały zaczęły się pojawiać, kiedy Sebastian grał w Kołobrzegu, a potem w Chojnicach. Z późniejszych relacji Karoliny dowiedzieliśmy się, że groził jej pozbawieniem życia, regularnie bił, co skutkowało siniakami na nogach i innych częściach ciała. Nie chodzi o jakiś drobny siniak, tylko taki na pół pleców. Dochodziło także do okaleczeń, duszenia, bicia do pojawienia się krwi z nosa. Partner wielokrotnie powtarzał, że robienie krzywdy Karolinie sprawia mu przyjemność – opowiadali „Wyborczej” najbliżsi dziewczyny.

Według nich o sadystycznym zachowaniu syna wiedzieli rodzice Sebastiana, a jego matka pytała Karolinę, czy syn już przestał. Dziewczyna pewien czas temu zdecydowała się odejść, ale wtedy Sebastian zaczął jej grozić pobiciem i zniszczeniem samochodu.

– „Odejdziesz, to zobaczysz, co ci zrobię, rozpier.... ci auto. Jeśli tego nie zrobię osobiście, to zrobi to ktoś inny. Ale to będzie dopiero początek” – groził Sebastian, jak relacjonowali członkowie rodziny Karoliny.

Dziewczyna zdecydowała się złożyć zeznania w marcu 2025 r. I tego samego dnia piłkarz został zatrzymany.

POKORNY, UCZCIWY, POCIESZNY CHŁOPAK

Mimo poważnych zarzutów klub Górnik Łęczna, utrzymywany przez spółkę skarbu państwa – kopalnię Bogdanka – sprawę starał się zamieść pod dywan.

– Sebastian to pokorny, uczciwy, pocieszny chłopak. Widziałem go na treningu

– bagatelizował w marcu 2025 r. prezes Górnika Maciej Grzywna.

„Do czasu zakończenia czynności prowadzonych przez Prokuraturę, Klub będzie monitorował sytuację na bieżąco, z zachowaniem zasad odpowiedzialności, ale i szacunku dla zasady domniemania niewinności. W przypadku potwierdzenia się stawianych zawodnikowi zarzutów – zostaną podjęte niezwłoczne i zdecydowane działania” – napisał klub w oświadczeniu po tekście „Wyborczej” o zarzutach dla Sebastiana S.

W listopadzie 2025 r. prokuratura przesłała do sądu akt oskarżenia przeciwko piłkarzowi. Także i wtedy klub udawał, że nic się nie stało.

– Piłkarz ma z klubem obowiązujący kontrakt. Czekamy na prawomocny wyrok sądu

– odparł w listopadzie 2025 r. Tomasz Płaza, rzecznik prasowy Górnika Łęczna.

– W klubie piłkarz jest bożyszczem młodych chłopaków, którzy na meczach dostępują zaszczytu podawania mu piłki. Ten sam piłkarz po przyjściu do domu znęca się w okrutny sposób nad partnerką. Niestety, w klubie nikomu to nie przeszkadza, ale my na to się nie zgadzamy – protestowali w rozmowie z „Wyborczą” rodzice młodych piłkarzy.

SAM ZAWODNIK, PRZEDSTAWIAŁ TĘ SPRAWĘ INACZEJ

Sebastian S. stracił ochronę klubu z Lubelszczyzny dopiero po odwołaniu prezesa Grzywny. Zimą 2026 r. piłkarz, mimo obowiązującego kontraktu, został wystawiony na listę transferową. I tak w lutym trafił do innego pierwszoligowego klubu – Pogoni Siedlce.

Pogoń Siedlce to klub miejski, utrzymywany w zdecydowanej większości przez lokalny samorząd. W 2026 r. Miasto Siedlce przekazało Pogoni kwotę blisko 3 mln zł. Co ciekawe, Pogoń podpisała kontrakt z Sebastianem S., mimo że ten był już oskarżony, a sprawa o znęcanie się nad partnerką znajdowała się już w sądzie.

– Podpisując kontrakt z Sebastianem, wiedzieliśmy o akcie oskarżenia, jednak oskarżenie to nie wyrok. Sam zawodnik, pytany o tę sprawę, przedstawiał ją inaczej. O wyroku dowiaduję się od pana. Wiedząc o skazaniu, nawet nieprawomocnym, w trybie pilnym podejmiemy z członkami zarządu stosowne działania, myślę że łącznie z rozwiązaniem kontraktu – poinformował „Wyborczą” prezes Pogoni Siedlce Łukasz Firus.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Szczecin/34458980

EDEKA center Schwedt
ODER-CENTER
ZAKUPY W SCHWEDT

Oferta obowiązuje od 09 do 14.11.2026 lub do wyczerpania zapasów.
ŚRODA 11.11.2026 - OTWARTE!

Chipsy Pringles
różne rodzaje
1 kg = 11,45/10,22 €
opak. 165/185 g
-32% 1.89

Żelki Haribo
różne rodzaje
1 kg = 5,74/5,05 €
opak. 660/750 g
-24% 3.79

Kulki marcepanowe
1 kg = 8,95 €
opak. 200 g
-40% 1.79

Lorenz chrupki orzechowe lub paluszki
różne rodzaje
1 kg = 7,93/6,80/4,76
opak. 150/175/250 g
-48% 1.19

Czekoladki After Eight
różne rodzaje
1 kg = 9,95 €
opak. 200 g
-50% 1.99

Domek lub kolejka z piernika
1 kg = 7,77/6,75 €
opak. 900/1035 g
-22% 6.99

Skittles drażetki owocowe
różne rodzaje
1 kg = 6,47 €
opak. 136 g
-44% 0.88

Milka bałwanek lub mikołaj czekoladowy
różne rodzaje
1 kg = 24,97/22,20 €
sztuka 45/50 g
-41% 1.11

Wszystkie ceny w euro.

EDEKA center · Landgrabenpark 1 · 16303 Schwedt/Oder · godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

1 RP

eprasa.pl 5f5b593905

Transport publiczny

Trudna walka z wykluczeniem

Wykluczenie komunikacyjne to problem polityczny. Rządy boją się wprowadzać systemowe rozwiązania. Ale są w Polsce pozytywne przykłady – mówi dr Michał Beim, ekspert do spraw transportu.

Tomasz Cylka

• **Przystanek kolejowy w Patrzykowie na linii Warszawa - Poznań**
FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Gdy UNICEF Polska opublikował raport „Wykluczenie komunikacyjne dzieci i młodzieży w Polsce", z którego wynikało, że aż 14 proc. nastolatków w naszym kraju jest zagrożonych wykluczeniem transportowym, pojechałem do Złotowa w północnej Wielkopolsce. Chciałem się przekonać, jak ten problem wygląda na co dzień. To był jeden z powiatów wymienionych w tym dokumencie.

WYZWANIE

Sam Złotów, stolica 70-tysięcznego powiatu, i tak nie jest w najgorszej sytuacji. Leży na trasie linii kolejowej z Piły do Chojnic. Choć nie jest ona zelektryfikowana, to ma siedem połączeń Polregio oraz dwa pociągi PKP Intercity (Gdynia-Gorzów Wlkp.). Do tego w dni robocze jest 17 kursów PKS Piła (z tego pięć jeździ w dni nauki szkolnej). Jednak w sobotę ta liczba spada do siedmiu, a w niedzielę – zaledwie do trzech.

Gorzej wygląda sytuacja w miejscowościach położonych poza tym głównym szlakiem komunikacyjnym, gdzie są tylko pojedyncze kursy w dni robocze. Z rozmów w autobusie PKS Piła wyłaniał się taki oto obraz.

– W weekendy nie ma szans, żeby pojechać do znajomych albo do popularnego w Pile skateparku. Wszędzie wożą nas rodzice – opowiadały mi uczennice I LO w Pile.

– W soboty i niedziele szwagier podwozi mnie autem, bo nie mam innej możliwości. Dostać się do Złotowa z okolicznych wiosek to jest wzywanie! – to już pan Kazimierz, który pracuje w ochronie.

Dyrektorka Wydziału Komunikacji i Dróg Starostwa Powiatowego w Złotowie Joanna Różkowska: – Dla nas priorytetem jest, by dzieci i młodzież dowieźć do szkół. I z tego zadania wywiązujemy się w stu procentach.

W 2024 roku otwarto osiem takich połączeń, dwa lata później jest ich już 11 z dotacją w wysokości ponad 1 mln zł. – Zdajemy sobie sprawę, że potrzeby są większe, ale staramy się robić to, co na co nas stać – przekonywała dyrektorka.

PROBLEM POLITYCZNY

Takich powiatów jak złotowski jest w Polsce o wiele więcej. Część z nich leży w ogóle poza głównymi szlakami transportowymi i ich sytuacja jest jeszcze gorsza. W weekendy nic nie kursuje. Tym bardziej, że wykluczenie komunikacyjne to nie tylko sytuacja, gdy do konkretnej miejscowości nie dojeżdża autobus czy pociąg, ale i takie ograniczenia, gdy transport publiczny kursuje nie częściej niż co dwie-trzy godziny w ciągu dnia.

Miliony wykluczonych

10

MLN

• **Tylu osób w całym kraju, zdaniem Ministerstwa Infrastruktury, dotyczy wykluczenie komunikacyjne. To 27 proc. populacji**

– To w Polsce problem polityczny. Rządy boją się wprowadzać systemowe rozwiązania – mówi „Wyborczej" dr Michał Beim, ekspert ds. transportu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. – Dlatego mamy tylko doraźne działania, jak Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych albo programy skonstruowane z myślą o konkretnym elektoracie, jak Kolej Plus – wskazuje.

Po dokumencie UNESCO ukazał się raport Ministerstwa Infrastruktury na temat wykluczenia komunikacyjnego w Polsce w latach 2021-2025. Badanie przeprowadzili naukowcy z czterech Politechnik: Poznańskiej, Gdańskiej, Śląskiej i Warszawskiej. Wynika z niego, że problem dotyczy aż 39 proc. punktów adresowych w całej Polsce. Największe kłopoty z transportem publicznym mają mieszkańcy województw: podlaskiego, lubelskiego, pomorskiego i warmińsko-mazurskiego. Zdaniem resortu infrastruktury wykluczenie komunikacyjne dotyczy 10 mln osób w całym kraju, czyli 27 proc. populacji.

Mieszkańcy zwracają też uwagę na trudności z przemieszczaniem się do przystanku (np. dystans lub brak chodnika), ograniczony dostęp do informacji o przewozach, a także koszty podróży. We wnioskach naukowcy wskazali m.in. konieczne zmiany prawne. Proponują też szczegółowe rozwiązania, jak obowiązek publikowania cyfrowych rozkładów jazdy w oparciu o jednolitą bazę przystanków, tworzenie i koordynowanie planów transportowych na szczeblu wojewódzkim oraz przeznaczenie wyodrębnionych funduszy na walkę z wykluczeniem komunikacyjnym i przyjęcie minimalnej częstotliwości kursowania dla transportu regularnego.

– Cześć z tych rozwiązań uwzględniała nowelizacja ustawy o publicznym transporcie zbiorowym oraz ustawy o Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych, ale została w sierpniu tego roku zawetowana przez prezydenta. Nie bronię tego weta, jednak to nie było systemowe rozwiązanie problemu – mówi dr Beim.

ZACZNIJMY OD ŚCIEŻEK

Co trzeba zatem zrobić, by zacząć realną walkę z wykluczeniem komunikacyjnym?

– Należy wprowadzić w życie to, co na razie mamy w teorii. Myślę tu na początek o budowie ścieżek pieszo-rowerowych na drogach krajowych, wojewódzkich, a także powiatowych czy gminnych, które łączą poszczególne miejscowości – wylicza dr Beim.

Proponuje też ustanowienie ogólnopolskiego minimum walki z wykluczeniem. – To dwie pary połączeń rano i dwie pary po południu do każdej gminy, a gdy powiatowe urzędy pracy uznają to za konieczne, również wieczorem na trzecią zmianę – mówi.

Ekspert mocno zwraca też uwagę na konieczność ujednolicenia ulg na kolej i autobusy. – Jako wykładowca akademicki mam 33 proc. zniżki na kolej, ale 37 proc. ulgi na przewozy autobusowe, ale tylko w przypadku biletu miesięcznego. Nie mam za to żadnych ulg na komunikację miejską. To jeden z wielu absurdów – wylicza.

DOBRE PRZYKŁADY

Nasz rozmówca przyznaje, że są w Polsce dobre przykłady walki z wykluczeniem komunikacyjnym. – To na przykład Komunikacja Beskidzka na południu Polski albo gmina Lipno w województwie kujawsko-pomorskim – wskazuje.

Spółka Komunikacja Beskidzka to dawny PKS Bielsko-Biała. Jest przykładem udanego przekształcenia tradycyjnego przewoźnika w nowoczesny, zintegrowany system transportu publicznego oparty na współpracy samorządów. Właścicielem jest Beskidzki Związek Powiatowo-Gminny, zrzeszający lokalne gminy i powiat.

– Zainwestowano w ekologiczny tabor, który jest rozpoznawalny na ulicach. Spółka sięga po dotacje unijne i krajowe. Stworzono atrakcyjny rozkład jazdy. Cena za bilet też jest przystępna, podróżni mogą korzystać z aplikacji – wylicza dr Beim. Podobne działania, choć na mniejszą skalę, wprowadzono na terenie aglomeracji i metropolii poznańskiej (PKS Poznań). Z kolei w gminie Lipno (niedaleko Włocławka) i w całym powiecie lipnowskim od 2017 roku rozwijana jest siatka połączeń autobusowych. Dzięki niej na kursy mogą liczyć mieszkańcy wielu małych wsi.

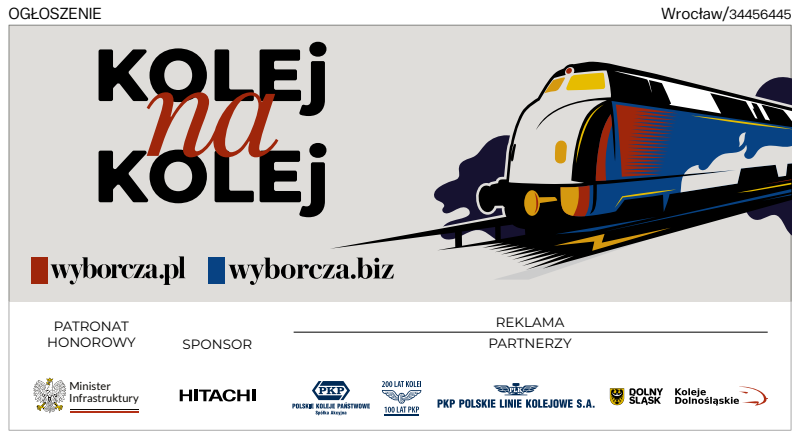
Na inne rozwiązanie zdecydowały się Koleje Wielkopolskie, które uruchomiły w godzinach wieczornych oraz w weekendy dodatkowe połączenia autobusowe z Konina do Turku. Są one uzupełnieniem dla przewozów komercyjnych w ciągu dnia. To taka rekompensata za rezygnację z budowy nowej linii kolejowej forsowanej przez PiS, a wycenionej aż na ponad 1,2 mld zł.

Skutecznym narzędziem w walce z wykluczeniem transportowym wydawał się program Kolej Plus. – Plan był dobry, ale zwyciężyła polityka. PiS chciał realizować projekty przede wszystkim w tych miejscach, gdzie mógł liczyć na poparcie swojego elektoratu. Gdyby wcielić go w życie według wskazań polityków, to przecinano by wstęgi przed wyborami w 2027 i 2029 roku – mówi dr Beim. – Niestety, koszty takiej inwestycji rosną bardzo szybko. Drożeje też tabor kolejowy i to znacząco w porównaniu z autobusowym. Uruchomienie pociągu też jest o wiele droższe, co w przypadku bocznych linii wpływa na całość finansów. Ważne, by przywracać kolej tam, gdzie ma to uzasadnienie, ale transport szynowy nie trafi do każdej wsi – wskazuje.

Mamy dziś wiele przykładów, gdzie powrót kolei okazał się sukcesem, jak np. Koleje Dolnośląskie jeżdżące z Jeleniej Góry do Karpacza. Gdzie indziej są problemy, jak np. na trasie z Gniezna do Sławy Wlkp. Tu szumnie zapowiadano powrót kolei, wyremontowano tory, ale są problemy z peronami.

– Korzystajmy z dobrych rozwiązań, jakie zastosowano w Czechach albo w Niemczech. Na pewno na tym zyskamy – podsumowuje dr Beim.

OGŁOSZENIE Wrocław/34456445

1 RP

eprasa.pl 5f5b593905

Piotr Całbecki

Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego zaprasza na:

KUJAWSKO-POMORSKI FESTIWAL GĘSINY 2026

czyli największy jarmark gęsinowy w Polsce!

KUJAWY POMORZE

PRZYSIEK
(plac przy dawnym ODR)
10-11 LISTOPADA 2026
(wtorek-środa)
godz. 10:00-20:00

W PROGRAMIE:

GĘSINOWA ALEJA HANDLOWA

KIERMASZ ŚWIEŻYCH TUSZEK GĘSICH I POTRAW Z GĘSINY

REGIONALNE PRZYSMAKI I WYROBY EKOLOGICZNE

RĘKODZIEŁO ARTYSTYCZNE W WYJĄTKOWEJ OPRAWIE

ATRAKCYJNE KONKURSY Z NAGRODAMI I ZABAWY DLA DZIECI

JAK WYGODNIE DOJECHAĆ NA FESTIWAL:
- ALTERNATYWNY DOJAZD Z TORUNIA: PRZEZ BARBARKĘ
- DARMOWE AUTOBUSY Z TORUNIA I BYDGOSZCZY
- WIĘCEJ INFORMACJI NA STRONIE CZASNAGESINE.PL

PREZENTACJE KULINARNE ORAZ DEGUSTACJE POTRAW

10 LISTOPADA:

11:00 i 12:30 - SÉBASTIEN MIRAUX
14:00 i 15:30 - KURT SCHELLER

11 LISTOPADA:

11:00 i 12:30 - MARCIN BUDYNEK
14:00 i 15:30 - KATARZYNA BOSACKA

BEZPŁATNE WEJŚCIÓWKI DO ODEBRANIA PODCZAS FESTIWALU W NAMIOCIE PROMOCYJNYM URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO W DNIU DANEJ PREZENTACJI. TRANSMISJA POKAZÓW KULINARNYCH NA STRONIE WWW.CZASNAGESINE.PL

www.kujawsko-pomorskie.pl
www.czasnagesine.pl
facebook.com/WojewodztwoKujawskoPomorskie
facebook.com/czasnagesine

ORGANIZATOR: SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

KUJAWSKO-POMORSKA GĘSINA NA ŚWIĘTEGO MARCINA

Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską
Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Bydgoszcz-Toruń/34459507

eprasa.pl 5f5b593905

Pięć godzin, trzy zadania i żadnej gotowej odpowiedzi

Przyjemność z myślenia

Nie lubi uczyć się na pamięć, woli szukać momentu, w którym trudny problem wreszcie odsłania rozwiązanie. Ta ciekawość zaprowadziła Sylwię Sapkowską do olimpijskich medali, studiów i stypendiów NASK.

Agata Sawczenko

Z dzieciństwa pamięta, jak z rodzicami siadali nad książką z łamigłówkami. Wspólnie próbowali zrozumieć, jak rozwiązać kolejne zadanie. Nie chodziło o oceny ani o szkolny obowiązek. Liczyła się ciekawość i satysfakcja, która przychodziła w momencie znalezienia rozwiązania.

– To była mała rzecz, ale właśnie takie rzeczy budzą ciekawość – mówi dziś Sylwia Sapkowska, absolwentka II Liceum Ogólnokształcącego w Białymstoku, dwukrotna laureatka Olimpiady Informatycznej i dwukrotna złota medalistka Europejskiej Olimpiady Informatycznej Dziewcząt. – Często tę ciekawość mogą zgasić złe doświadczenia albo nieodpowiedni nauczyciel. Moi rodzice mi jej nie odebrali. Przeciwnie, pozwalali ją rozwijać, stwarzając do tego odpowiednie warunki.

NIE NA PAMIĘĆ

Sylwia pochodzi z Dąbrowy Białostockiej, niewielkiego miasta na Podlasiu. W szkole podstawowej nauczycielka matematyki pokazała jej wycinek z gazety z informacją o rekrutacji do Krajowego Funduszu na rzecz Dzieci, działającego obecnie pod nazwą Fundusz ZDOLNI. Organizacja wspiera uzdolnionych uczniów i zaprasza ich między innymi na warsztaty oraz obozy naukowe. Dla Sylwii taki wyjazd był czymś zupełnie nowym. Nowym i przynoszącym dużo radości. Najpierw pojechała do Gdyni, gdzie uczestniczyła w krótkich, trzydniowych warsztatach matematycznych. Później jeździła również na dłuższe, wakacyjne obozy. Najważniejsze nie były jednak wykłady prowadzone przez nauczycieli dobrych liceów i pracowników uczelni. Najwięcej znaczyło spotkanie z rówieśnikami, którzy tak jak Sylwia chcieli się uczyć i wiedzieć coraz więcej i więcej.

– Poznałam ludzi, którzy tak jak ja byli zainteresowani naukami ścisłymi. Nie traktowali matematyki ani poznawania nowych rzeczy jak przymusu czy pracy domowej, którą trzeba odrobić. Naprawdę byli tym zainteresowani. Sami z siebie chcieli się uczyć. To było dla mnie coś bardzo nowego – opowiada.

Pytam Sylwię, dlaczego uczennica szkoły podstawowej chciała spędzać wakacje na nauce, zamiast odpoczywać. Dziewczyna śmieje się. I wyjaśnia: – Kiedy ludzie myślą o nauce, często kojarzą ją ze szkołą i zapamiętywaniem informacji. W matematyce i innych naukach ścisłych uczenie się polega przede wszystkim na rozumieniu. To bardzo satysfakcjonujące uczucie, gdy w końcu się zrozumie bardzo skomplikowany koncept. Wtedy mam poczucie, że wiem trochę więcej o tym, jak działa świat.

Na obozach przekonała się również, że nie jest jedyną osobą, którą fascynuje matematyka. Do dziś utrzymuje kontakt z częścią poznanych tam osób. To właśnie uczestnicy tych wyjazdów opowiedzieli jej o olimpiadach przedmiotowych i namawiali, żeby spróbowała swoich sił.

BURZE MÓZGÓW

Po podstawowówce Sylwia wybrała II Liceum Ogólnokształcące w Białymstoku. Liczyła, że w renomowanej szkole znajdzie nauczycieli znających specyfikę olimpiad oraz uczniów, którzy podobnie jak ona, chętnie rozwijają zainteresowania. Nie zawiodła się. W liceum działały koła matematyczne i informatyczne, odbywały się zajęcia indywidualne dla uczniów przygotowujących się do olimpiad. Nauczyciele rozumieli, że poważne przygotowania wymagają czasu.

Szczególne znaczenie miało prowadzone przez nauczyciela informatyki koło olimpijskie oraz obozy przygotowawcze. Każdego dnia uczestnicy przez kilka godzin rozwiązywali zadania podobne do tych, które pojawiają się podczas olimpiad. Wieczorami omawiali rozwiązania.

– Można było zobaczyć, że kolega rozwiązał zadanie w jeden sposób, a ja w inny. Ciekawe było to, że do tego samego rozwiązania można było dojść zupełnie różnymi drogami. Wymienialiśmy się pomysłami i często dzięki temu dostrzegaliśmy rzeczy, na które wcześniej sami nie wpadliśmy – mówi Sylwia.

Przygotowania wymagały jednak także wielu godzin samodzielnej pracy. Sylwia sama nauczyła się języka programowania, potrzebnego do udziału w Olimpiadzie Informatycznej. Startowała również w Olimpiadzie Matematycznej, a pod koniec liceum zainteresowała się Olimpiadą Sztucznej Inteligencji. Zadania się spodobały – przypominały łamigłówki. Nie zawsze prowadziły do jednego idealnego rozwiązania. Trzeba było stworzyć algorytm, który możliwie dobrze poradzi sobie ze skomplikowanym problemem. Takie problemy wymagały od uczestników dokładnie tego, co Sylwia lubiła najbardziej: cierpliwości, kreatywności i nieszablonowego myślenia.

FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA

To bardzo satysfakcjonujące uczucie, gdy w końcu się zrozumie bardzo skomplikowany koncept

SYLWIA SAPKOWSKA

PIĘĆ GODZIN NAD TRZEMA ZADANIAMI

Olimpiady matematyczna i informatyczna składają się z trzech etapów. Podczas zawodów uczestnicy mają po pięć godzin na rozwiązanie zaledwie kilku zadań. To dużo czasu, ale problemy bywają tak skomplikowane, że można zastanawiać się nad nimi przez wiele godzin, a nawet dni, i nadal nie znaleźć właściwego rozwiązania.

– Trzeba umieć skupić się przez dłuższy czas, odciąć od otoczenia i myśleć o jednym problemie. Zadania wymagają kreatywności i nieszablonowych pomysłów. Niekiedy trzeba stworzyć bardzo szybkie rozwiązanie, innym razem udowodnić, dlaczego ono działa – tłumaczy Sylwia.

Sylwia dwukrotnie została laureatką Olimpiady Informatycznej. Dwukrotnie zdobyła także złoty medal Europejskiej Olimpiady Informatycznej Dziewcząt. Ma również doświadczenia związane z międzynarodową rywalizacją matematyczną.

Za wyniki osiągnięte w finale Olimpiady Informatycznej Sylwia dwukrotnie otrzymała stypendium NASK. NASK przyznaje takie stypendia najlepszym uczestnikom krajowych zawodów, doceniając nie tylko końcowy rezultat, lecz także wiedzę, dyscyplinę i wysiłek potrzebne do jego osiągnięcia. Program jest czymś więcej niż nagrodą za zdobyte miejsce. Daje młodym ludziom fundusze, dzięki którym mogą nadal się rozwijać, uczestniczyć w zajęciach i kolejnych wyjazdach, a także pozostać częścią środowiska skupionego wokół nauki i nowych technologii.

W przypadku Sylwii pieniądze nie zostały przeznaczone na jeden efektowny zakup. Pomogły jej opłacić bilety, noclegi i udział w następnych obozach przygotowawczych.

– To może brzmieć prozaicznie, ale właśnie w ten sposób inwestowałam w swój rozwój. Największą wartością tych wyjazdów byli dla mnie inteligentni, inspirujący ludzie, którzy podzielali mój sposób patrzenia na świat. Stypendium pozwalało mi wracać do tego środowiska i dalej być jego częścią – mówi Sylwia.

DWA KIERUNKI I JEDNA DECYZJA

Po maturze Sylwia stanęła przed wyborem: matematyka czy informatyka. Nie chciała rezygnować z żadnej z tych dziedzin, dlatego rozpoczęła Jednoczesne Studia Informatyczno-Matematyczne na Uniwersytecie Warszawskim. To wymagający program, który pozwala studiować oba kierunki równolegle, stworzony między innymi z myślą o osobach mających doświadczenia olimpijskie.

– Obecnie obszary moich zainteresowań profesjonalnych i naukowych skupiają się na zaawansowanej algorytmice oraz machine learningu – podkreśla Sylwia.

Ukończenie liceum nie oznaczało też końca zawodów. Teraz Sylwia startuje wraz z dwoma kolegami w studenckich konkursach programistycznych ICPC. Po latach indywidualnego rozwiązywania zadań uczy się współpracy. W pracy drużynowej ważne jest wspólne analizowanie problemów, wymiana pomysłów i łączenie różnych sposobów myślenia. Drużynowo już osiągnęli sukcesy: złoty medal Akademickich Mistrzostw Polski w Programowaniu Zespołowym oraz srebrny medal na Środkowoeuropejskich Zawodach Regionalnych w Programowaniu Zespołowym (Central European Regional Contest, CERC).

– Każdy ma mocne i słabe strony, a my bardzo dobrze się uzupełniamy. Dobrze się znamy, jesteśmy przyjaciółmi i często potrafimy zrozumieć się prawie bez słów – opowiada.

Zdobywa również doświadczenie zawodowe. Odbyła staże w kilku firmach i sprawdza różne obszary informatyki. Obecnie przygotowuje pracę licencjacką we współpracy z firmą robotyczną. Nadal szuka dziedziny, z którą chciałaby związać się na dłużej. Wie już jednak, że nie chce całkowicie opuszczać świata nauki. Interesuje ją praca badawcza, ale taka, która prowadzi do stworzenia czegoś przydatnego i ma szansę realnie zmienić otoczenie. Dlatego rozważa prowadzenie badań w sektorze komercyjnym, gdzie dostęp do pieniędzy i zasobów obliczeniowych bywa większy niż na polskich uczelniach.

Sylwia podkreśla, że rozwija swoje zainteresowania również poza uczelnią. – Zdobywam doświadczenie w wymagającym środowisku branży technologicznej – mówi.

Za sobą ma już także staże w kilku firmach, w tym w TSMC, jednym z najważniejszych na świecie producentów zaawansowanych układów półprzewodnikowych, które wykorzystywane są w telefonach komórkowych.

– Dzięki temu mogę poznawać informatykę z różnych perspektyw i sprawdzać, jak wiedza teoretyczna przekłada się na rozwiązywanie rzeczywistych problemów technologicznych. Obecnie wraz z zespołem przygotowuję pracę licencjacką we współpracy z firmą z branży robotycznej, łącząc doświadczenia akademickie z pracą nad praktycznym projektem – mówi.

W przyszłości chciałaby połączyć zainteresowanie nauką z tworzeniem rozwiązań, które mają realne zastosowanie.

– Szczególnie interesuje mnie praca badawcza na styku teorii i praktyki, pozwalająca podejmować ambitne problemy i przekuwać wyniki badań w konkretne osiągnięcia. Rozważam rozwój w sektorze komercyjnym, gdzie zaplecze obliczeniowe i dostęp do zasobów mogą umożliwiać realizację zaawansowanych projektów. Niezależnie od tego, którą ścieżkę ostatecznie wybiorę, chcę nadal rozwijać się naukowo i pracować nad problemami, których rozwiązanie może przynieść wartość dla świata i społeczeństwa – podsumowuje.

OGŁOSZENIE Białystok/34459815

ORGANIZATOR wyborcza.pl SPONSOR NASK

1 RP

eprasa.pl 5f5b593905

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Pobierz
i **graj za darmo**

Pobierz w App Store

POBIERZ Z Google Play

eprasa.pl 5f5b593905

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA BIAŁEGOSTOKU

ul. Słonimska 1, 15-950 Białystok

URB-II.6721.5.2.2025 Białystok, 02 listopada 2026 r.

OGŁOSZENIE

o przystąpieniu do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Stawów Dojlidzkich z terenami przyległymi w Białymstoku z zastosowaniem postępowania uproszczonego

Na podstawie art. 27b ust. 4 pkt 1 w związku z art. 8h ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 z późn. zm.) oraz zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 1, w związku z art. 46 ust. 1 pkt 1, art. 48 oraz art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670 z późn. zm.)

informuję

o przystąpieniu do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Stawów Dojlidzkich z terenami przyległymi w Białymstoku uchwalonego uchwałą Nr LX/719/06 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 28 sierpnia 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 241, poz. 2354 z 2006 r.), zmienionego uchwałą Nr XIII/115/11 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 20 czerwca 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 183, poz. 2208 z 2011 r.) z zastosowaniem postępowania uproszczonego.

Zmiana planu dotyczy wyłącznie części działki nr ewid. 811/18 – Stawu Plażowego, stanowiącego jeden z elementów kompleksu Stawów Dojlidzkich, oznaczonego na rysunku obowiązującego planu symbolem 3WS,US.

Jednocześnie informuję, że odstąpiono od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu dokumentu, uzyskując zgodę odpowiednich organów w tym zakresie.

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA
Rafał Rudnicki

Białystok/34459931

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA BURMISTRZA MIASTA CHEŁMŻY O I PRZETARGACH USTNYCH NIEOGRANICZONYCH NA SPRZEDAŻ:

NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH NIEZABUDOWANYCH, położonych przy **ul. Chełmińskie Przedmieście w Chełmży,** stanowiących własność Gminy Miasta Chełmża.

L.p.	Oznaczenie nieruchomości wg księgi wieczystej	Nr działki, obręb	Powierzchnia działki w ha	Przeznaczenie nieruchomości w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego	Cena wywoławcza NETTO w zł	Wysokość wadium w zł
1.	TO1T/00005310/1	109 obręb 0008	0.1652	4 MN oraz 1 KDW *	**184.000,00**	18.400,00
2.	TO1T/00062791/3	110 obręb 0008	0.1368		**151.000,00**	15.100,00
3.	TO1T/00031411/0	111 obręb 0008	0.2918		**312.000,00**	31.200,00

Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego:
*Zgodnie z Uchwałą nr X/78/15 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 10 grudnia 2015 r., w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dla terenu komunikacji drogowej – ul. Spokojna tereny są oznaczone symbolami: 4 MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz 1 KDW – teren komunikacji, droga wewnętrzna

PRZETARGI ZOSTANĄ PRZEPROWADZONE W DNIACH:

L.p.	Oznaczenie nieruchomości wg księgi wieczystej	Nr działki	Powierzchnia działki w ha	Data przeprowadzenia przetargów	Godzina przeprowadzenia przetargów
1.	TO1T/00005310/1	109	0.1652	9 grudnia 2026 r.	9:00
2.	TO1T/00062791/3	110	0.1368	9 grudnia 2026 r.	9:30
3.	TO1T/00031411/0	111	0.2918	9 grudnia 2026 r.	10:00

W siedzibie Urzędu Miasta Chełmży przy ul. Gen. J. Hallera 2, Sala Mieszczańska (pokój nr 8)

WADIUM POWINNO ZOSTAĆ WPŁACONE DO DNIA 3 grudnia 2026 r.

INFORMACJA O MIEJSCU WYWIESZENIA I PUBLIKACJI OGŁOSZENIA O PRZETARGU:
Tablice ogłoszeniowe: Urzędu Miasta Chełmży, Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o.;
Strony internetowe: Urzędu Miasta Chełmży (www.bip.chelmza.pl, www.chelmza.pl), Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o. o. (www.zgmspzoo.vot.pl).

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Miejskiej Urzędu Miasta Chełmży, ul. gen. J. Hallera 2, 87-140 Chełmża, pokój nr 17 lub telefonicznie pod numerem: (56) 639 23 48 lub (56) 675 22 91 wew. 48.

Bydgoszcz-Toruń/34459973

Wójt Gminy Rudka

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami

podaje do publicznej wiadomości, że na tablicy ogłoszeń u siedzibie Urzędu Gminy Rudka, 17-123 Rudka, ul. Brańska 13 oraz na stronie internetowej https://bip-ugrudka.podlaskie.eu/ogoszenia/ został wywieszony na okres

od 04.11.2026 r. do 25.11.2026 r. wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia.

Białystok/34460074

OGŁOSZENIE

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Cukrownik" w Siennicy Nadolnej 15G, 22-302 Siennica Nadolna, zleci jesienną kontrolę i czyszczenie kominów wentylacyjnych i spalinowych oraz kontrolę ciągów wentylacyjnych w lokalach mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych na osiedlu przy ul. PCK w Krasnymstawie t.j.

- budynek 6A – 20 lokali mieszkalnych wyposażonych w kuchnie i piecyki gazowe do podgrzewania wody
- budynek 6B – 20 lokali mieszkalnych wyposażonych w kuchnie i piecyki gazowe do podgrzewania wody
- budynek 6C – 20 lokali mieszkalnych wyposażonych w kuchnie i piecyki gazowe do podgrzewania wody
- budynek 6D – 60 lokali mieszkalnych wyposażonych w kuchnie i piecyki gazowe do podgrzewania wody
- budynek 6E – 45 lokali mieszkalnych wyposażonych w kuchnie i piecyki gazowe do podgrzewania wody.

Oferty cenowe należy składać na adres:

- Spółdzielnia Mieszkaniowa „Cukrownik" w Siennicy Nadolnej 15G, 22-302 Siennica Nadolna

- adres e-mail:sm-cukrownik@wp.pl

w terminie do 20.11.2026r. do godz. 14^{00}

Oferta winna zawierać kserokopię potwierdzonych uprawnień kominiarskich.

Termin wykonania zlecenia ustala się na dzień 18.12.2026r.

Szczegółowych informacji udzielamy telefonicznie Nr tel. 501-770-060 lub na adres e-mail:sm-cukrownik@wp.pl

Zarząd Spółdzielni

Siennica Nadolna 04.11.2026r.

Lublin/34460155

GAZETA wyborcza
DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia publiczne
Ogłoszenia
sądowe i rekrutacyjne
Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:
kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl
nekrologi.wyborcza.pl

Starosta Grajewski

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026 r., poz. 399 z późn. zm.)

informuje

że w siedzibie Starostwa Powiatowego w Grajewie przy ul. Strażackiej 6B w dniach od 6 listopada 2026 r. do 27 listopada 2026 r. wywieszono na tablicy ogłoszeń

wykaz nieruchomości, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do zbycia, położonej na terenie obrębu 0001 Grajewo, gm. Grajewo.

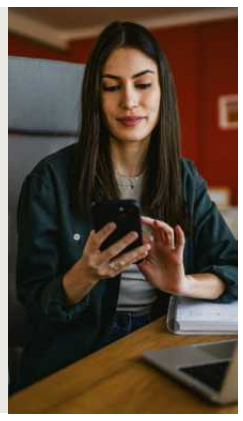
Bliższe informacje, dotyczące przedmiotu sprzedaży, można uzyskać w pokoju 9 Starostwa Powiatowego w Grajewie (od poniedziałku do piątku w godzinach 7^{30} – 15^{30}) lub telefonicznie 86 273 84 82.

Białystok/34459939

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.
Zapisz się na: **wyborcza.pl/newslettery**

wyborcza.pl

W sprzedaży!

SPONSOR WYDANIA
MÖLLER'S OMEGA-3

TEMAT NUMERU:
JAK SIĘ DOGADAĆ Z DORASTAJĄCYM DZIECKIEM
oraz:
• Agresja nastolatka. Co za nią stoi
• Matki z ADHD
• Orzeczenia i opinie. Sprawdź, co należy się w szkole

żyć lepiej psychologia codziennie
Więcej o psychologii czytaj na
wysokieobcasy.pl/zyclepiej

eprasa.pl 5f5b593905

OGŁOSZENIE BURMISTRZA KARLINA

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dygowo dla lokalizacji farmy elektrowni wiatrowych „Piotrowice" wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538 ze zm.), art. 6e ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 317) oraz art. 39 ust. 1 i art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r., o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670), informuję o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sporządzonego na podstawie Uchwały Nr X/72/25 Rady Gminy Dygowo z dnia 31 stycznia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dygowo dla lokalizacji farmy elektrowni wiatrowych „Piotrowice" wraz z urządzeniami infrastruktury towarzyszącej.

Konsultacje społeczne będą przeprowadzone w okresie od dnia 31 października 2026 r. do dnia 31 grudnia 2026 r. w formie:

1) zbierania uwag w terminie od dnia 31 października 2026 r. do dnia 31 grudnia 2026 r.;
2) spotkania otwartego bezpośredniego, które odbędzie się w dniu 26 listopada 2026 r. o godz. 17:00 w siedzibie Świetlicy Wiejskiej w Piotrowicach, Piotrowice 23, 78-114 Wrzosowo;
3) spotkanie otwarte prowadzone za pomocą środków porozumiewania się na odległość umożliwiających zabieranie głosu, zadawanie pytań i składanie uwag przez jednoczesną transmisję obrazu i dźwięku oraz zadawanie pytań i składanie uwag w formie zapisu tekstowego w dniu 26 listopada 2026 r. o godz. 16:30. Link do spotkania zostanie udostępniony najpóźniej w dniu spotkania na stronie internetowej pod adresem: bip.dygowo.pl w zakładce PLANOWANIE PRZESTRZENNE
4) ankiety, której formularz dostępny będzie na stronie internetowej bip.dygowo.pl oraz w Urzędzie Gminy Dygowo, ul. Kolejowa 1, 78-113 Dygowo, od 31 października 2026 r. do dnia 31 grudnia 2026 r.

Z projektem planu oraz prognozą oddziaływania na środowisko można zapoznać się w siedzibie Urzędu Gminy Dygowo, ul. Kolejowa 1, 78-113 Dygowo, pokój nr 10, w godzinach pracy urzędu oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Dygowo, pod adresem: bip.dygowo.pl oraz na stronie gminy Dygowo ug.dygowo.pl

Uwagi do projektu planu miejscowego oraz wypełnione ankiety należy składać w sposób następujący:

1) w formie pisemnej w siedzibie Urzędu Gminy Dygowo lub pocztą na adres: Urząd Gminy Dygowo, ul. Kolejowa 1, 78-113 Dygowo;
2) w formie elektronicznej za pomocą:
   - elektronicznej skrzynki podawczej na platformie ePUAP: /URZAD_GMINY_DYGOWO/skrytka
   - e-Doręczeń – adres do e-Doręczeń: AE:PL-52647-56325-ADBUS-20
   - poczty elektronicznej na adres: ug@dygowo.pl

Zgodnie z art. 8g ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, uwagi do projektu planu i prognozy oddziaływania na środowisko składa się na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej, na formularzu w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego.

Zgodnie z art. 8g ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym składający uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

Zgodnie z art. 46 pkt 1 oraz art. 54 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ww. projekt planu miejscowego podlega strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w tym z zapewnieniem możliwości udziału społeczeństwa w trakcie konsultacji społecznych. Wnioski i uwagi w postępowaniu w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – stosownie do przepisu art. 54 ust. 3 ww. ustawy – należy wnosić na zasadach określonych w przywoływanej na wstępie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w terminie od dnia 31 października 2026 r. do dnia 31 grudnia 2026r. do Wójta Gminy Dygowo, na adres Urzędu Gminy Dygowo.

Uwagi należy składać na formularzu pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego, którego wzór dostępny jest na stronie pod adresem bip.dygowo.pl w zakładce PORADNIK INTERESANTA oraz w Urzędzie Gminy Dygowo.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag do projektu planu miejscowego oraz uwag i wniosków zgłoszonych w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest Wójt Gminy Dygowo. Uwagi złożone po upływie wyżej wskazanego terminu nie będą rozpatrywane.

Burmistrz Karlina
Piotr Woś

Zgodnie z art. 8h ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w związku z art. 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (RODO), administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Wójt Gminy Dygowo, ul. Kolejowa 1, 78-113 Dygowo, kontakt z Inspektorem Ochrony Danych – iod@dygowo.pl lub listownie na adres Administratora. Klauzula RODO Urzędu jest dostępna pod adresem: https://bip.dygowo.pl/bip/rodo Jednocześnie informuję o ograniczeniu, o którym mowa w art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, iż w związku z przetwarzaniem przez Wójta Gminy Dygowo danych osobowych, uzyskanych w toku prowadzenia postępowań dotyczących sporządzania aktów planistycznych, o których mowa w ustawie, prawo, o którym mowa w art. 15 ust. 1 lit. g RODO, przysługuje, jeżeli nie wpływa na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano. Zgodnie z art. 15 ust. 1 lit. g RODO osoba, której dane dotyczą, jest uprawniona do uzyskania od administratora potwierdzenia, czy przetwarzane są dane osobowe jej dotyczące, a jeżeli ma to miejsce, jest uprawniona do uzyskania dostępu do nich oraz informacji: jeżeli dane osobowe nie zostały zebrane od osoby, której dane dotyczą – wszelkie dostępne informacje o ich źródle.

Szczecin/34460081

Prezydent Miasta Lublin

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399 z późn. zm.) podaje do publicznej wiadomości informację o wywieszeniu wykazu dotyczącego nieruchomości Skarbu Państwa położonej w Lublinie przy ul. Chmielnej 4 (działka nr 39/4, obr. 36, ark. 4), przeznaczonej do zbycia w trybie bezprzetargowym.

Wykaz został umieszczony od dnia 6 listopada 2026 r. na okres 21 dni, na elektronicznej tablicy ogłoszeń w siedzibie Prezydenta Miasta Lublin – Ratusz, Plac Króla Władysława Łokietka 1 oraz na tablicy ogłoszeń w Wydziale Gospodarowania Mieniem i Energi**ą Urzędu Miasta Lublin, ul. Wieniawska 14, VII i VIII piętro, a także** na stronach internetowych Urzędu Miasta Lublin.

Wykaz jest także publikowany na stronie Wojewody Lubelskiego w Biuletynie Informacji Publicznej przez okres 21 dni.

Lublin/34459898

Burmistrz Solca Kujawskiego,

stosownie do art. 35 i 37 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2026.399 ze zm.), podaje do publicznej wiadomości, że na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim przy ul. 23 Stycznia nr 7, na okres 21 dni, tj. od dnia 04.11.2026 r. do 25.11.2026 r., został wywieszony

wykaz nr 51 nieruchomości gruntowej przeznaczonej do sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego. Wykaz obejmuje nieruchomość gruntową, położoną w Solcu Kujawskim przy ul. Paryskiej, którą stanowi działka ewidencyjna nr **1056/4** o powierzchni **0,2293 ha**.

Bydgoszcz-Toruń/34460148

MKZ-RW.062.1.11.2026 Lublin, 03.11.2026

OGŁOSZENIE PREZYDENTA MIASTA LUBLIN

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta Lublina na lata 2024-2033.

Na podstawie art. 6 ust. 1 i 2 w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 oraz art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278, z późn. zm.) Prezydent Miasta Lublin informuje o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta Lublina na lata 2024–2033, w związku z uchwałą Rady Miasta Lublin nr 770/XXIII/2026 z dnia 10 września 2026 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta Lublina na lata 2024–2033.

1. Przedmiot konsultacji społecznych:

Projekt zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta Lublina na lata 2024-2033, który jest dostępny w Rejestrze Urbanistycznym oraz Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Lublin **w zakładce Rewitalizacja i ochrona zabytków – ogłoszenia**.

2. Cel konsultacji społecznych:

Celem konsultacji społecznych jest poznanie uwag, opinii i propozycji od interesariuszy procesu rewitalizacji w zakresie projektu zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta Lublina na lata 2024 – 2033.

3. Termin konsultacji społecznych:
od 06 listopada 2026 r. do 11 grudnia 2026 r.

4. Formy konsultacji społecznych:

1) otwarte spotkania konsultacyjne dla wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji (zgodnie z art. 2 ustawy o rewitalizacji), które odbędą się w dniach:

- **25 listopad 2026 r. o godzinie 9:00-11:00 w Urban Lab sala 02a (parter) ul. Spokojna 2, 20-074 Lublin**
- **03 grudnia 2026 r. o godzinie 17:00 – 19:00 w sali 252 (II p.), Spokojna 2, 20-074 Lublin**

Ze względów organizacyjnych osoby zainteresowane udziałem w spotkaniach proszone są o wcześniejsze zgłoszenie uczestnictwa telefonicznie pod numerem 81 466 2667 lub za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: rewitalizacja@lublin.eu. Zgłoszenie nie jest warunkiem udziału w spotkaniu.

2) zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej, za pomocą formularza dostępnego w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Lublin **w zakładce Rewitalizacja i ochrona zabytków – ogłoszenia**.

Uwagi można zgłaszać za pomocą formularza w nieprzekraczalnym terminie **do 11 grudnia 2026 r.** włącznie:

- drogą korespondencyjną na adres: Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków i Rewitalizacji, ul. Spokojna 2, 20-074 Lublin;
- drogą elektroniczną na adres email: rewitalizacja@lublin.eu
- osobiście w Urzędzie Miasta Lublin, w Biurze Miejskiego Konserwatora Zabytków i Rewitalizacji, ul. Spokojna 2, 20-074 Lublin, I piętro, sekretariat pokój 112;
- osobiście w Biurze Obsługi Mieszkańców, ul. Wieniawska 14, ul. Filaretów 44, ul. Szaserów 13-15, ul. Franciszka Kleeberga 12a, ul. Nowy Świat 38;

3) ankieta w postaci elektronicznej dostępna na stronie internetowej Urzędu Miasta Lublin lublin.eu w zakładce: **Przestrzeń Miejska – Rewitalizacja** lub za pomocą widocznego kodu QR. Ankietę będzie można wypełniać od 06 listopada 2026 r. do 11 grudnia 2026 r.

5. Inne niezbędne informacje:

Interesariusze chcący uczestniczyć w formach konsultacji, jakimi są: zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej, proszeni są o skorzystanie z przygotowanych formularzy.

Uwagi złożone po upływie wyznaczonego terminu konsultacji społecznych nie będą uwzględniane w ramach procedury konsultacyjnej.

Potrzebę zapewnienia tłumacza Polskiego Języka Migowego podczas otwartych spotkań będzie można zgłosić najpóźniej na 3 dni przed planowanym wydarzeniem.

Z przebiegu konsultacji zostanie sporządzony raport, który będzie opublikowany Rejestrze Urbanistycznym oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Lublin.

Prezydent Miasta Lublin dr Krzysztof Żuk

Znak sprawy: MKZ-RW.062.1.11.2026

Lublin/34460096

Zarząd Powiatu w Gryfinie

informuje,

że na tablicach ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Gryfinie przy ul. Sprzymierzonych 4 i przy ul. 11 Listopada 16d oraz w Chojnie przy ul. Dworcowej 1, a także na stronie internetowej: bip.gryfino.powiat.pl zostały zamieszczone **wykazy nieruchomości zabudowanych Powiatu Gryfińskiego, przeznaczonych do najmu i użyczenia w trybie bezprzetargowym** (lokal mieszkalny i pomieszczenia użytkowe w budynku przy ul. Dworcowej 1 w Chojnie - dz. 272 z obr. Chojna 3 oraz lokal mieszkalny w budynku przy ul. Niepodległości 39 w Gryfinie). Szczegółowe informacje można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Gryfinie, Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Nadzoru Właścicielskiego, pokój nr 32, przy ul. Sprzymierzonych 4 lub pod nr tel. 91 416 22 15 w. 132.

Szczecin/34459940

Podaje się do publicznej wiadomości, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Włocławek, przy Zielonym Rynku 11/13 i ul. Kościuszki 12 oraz na stronie internetowej https://bip.um.wlocl.pl został wywieszony na okres 21 dni wykaz obejmujący lokal użytkowy, stanowiący własność Miasta Włocławek, położony we Włocławku przy ul. 3 Maja 9 o powierzchni użytkowej 70,00 m², przeznaczony do oddania w najem w trybie przetargu ustnego nieograniczonego, zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Włocławek nr 467/2026 z dnia 2 listopada 2026 r.

Bydgoszcz-Toruń/34459946

eprasa.pl 5f5b593905

Naszemu Koledze

Adamowi Niemczewskiemu

Wicedyrektorowi Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu,
byłemu Szefowi Kancelarii Senatu

składamy najgłębsze wyrazy współczucia i otuchy
w trudnych chwilach po stracie

Mamy

Łączymy się w bólu z całą

Rodziną

Koleżanki i Koledzy z Kancelarii Senatu

www.nekrologi.wyborcza.pl/34460013

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

WÓJT GMINY ŁAGÓW

Łagów, dnia 06 listopada 2026 r.

OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY LUBRZA

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały Rady Gminy Lubrza w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębach: Bucze, Nowa Wioska i Mostki, gmina Lubrza

Informuję, iż **w dniu 20.11.2026 r. rozpoczyna się okres zbierania uwag** w procesie ponownych konsultacji społecznych do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębach: Bucze, Nowa Wioska i Mostki, gmina Lubrza, **który** trwać będzie 71 dni i **zakończy się w dniu 29.01.2027 r.** Ponowne konsultacje prowadzone są na podstawie art. 8h, w związku z art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) i art. 6e ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. *o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 317 ze zm.).

Przeprowadzenie konsultacji polega na składaniu przez mieszkańców opinii, wniosków i uwag, do projektu uchwały Rady Gminy Lubrza w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębach: Bucze, Nowa Wioska i Mostki, gmina Lubrza, który udostępniony jest na stronie internetowej gminy Lubrza https://bip.lubrza.pl/ w zakładce Planowanie przestrzenne / Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – w opracowaniu.

Uwagi należy składać wyłącznie na formularzu, zgodnym z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w *sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego* (Dz. U. z 2023 r., poz. 2509), wzór formularza dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce Planowanie Przestrzenne / Plan ogólny Gminy o nazwie: „Pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego" w formie pisemnej do Wójta Gminy Lubrza na adres: Urzędu Gminy w Lubrzy 66-218 Lubrza, Os. Szkolne 13 lub środków komunikacji elektronicznej na adres e-mail: plany@lubrza.pl, albo poprzez e-Doręczenia: AE:PL-35237-19587-FWEWR-24. Składający wniosek zobowiązany jest podać swoje nazwisko i imię albo nazwę jednostki organizacyjnej oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada a także wskazać, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem.

Ponadto konsultacje społeczne zgodnie z art. 8i ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* **odbędą się podczas spotkania otwartego w dniu 03 grudnia 2026 r. w siedzibie Urzędu Gminy w sali konferencyjnej o godz. 15:00**.

Informuję również **o drugim spotkaniu otwartym**, które odbędzie się **w dniu 03 grudnia 2026 roku o godzinie 16:00** w formie prowadzonej za pomocą środków porozumiewania się na odległość, umożliwiających zabieranie głosu, zadawanie pytań i składanie uwag, tj. w formie spotkania online. Informację o łączu do spotkania online będzie można uzyskać najpóźniej w dniu spotkania, pod adresem https://lubrza.pl/ w zakładce AKTUALNOŚCI.

Konsultacje mają na celu zapewnienie udziału interesariuszy, o których mowa w art. 8e ust. 2 i 3 ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, w przygotowaniu dokumentów dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w tym wypowiadania się, składania wniosków lub uczestnictwa w konsultacjach społecznych.

Jednocześnie na podstawie art. 39, w związku z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.) **zawiadamiam**, **o możliwości zapoznania się**, w ramach przeprowadzanej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko z **prognozą oddziaływania na środowisko, oraz z dokonanymi opiniami i uzgodnieniami**. Zainteresowani mogą składać uwagi i wnioski do ww. dokumentu do Wójta Gminy Lubrza na piśmie na adres: Urzędu Gminy Lubrza, 66-218 Lubrza, Os. Szkolne 13, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej na adres: plany@lubrza.pl a także ustnie do protokołu w siedzibie Urzędu Gminy Lubrza z podaniem imienia i nazwiska albo nazwy oraz adresu zamieszkania albo siedziby, a także oznaczenia nieruchomości, której uwaga lub wniosek dotyczy, w terminie **do dnia 29 stycznia 2027 r.**

Organem właściwym do rozpatrzenia złożonych uwag i wniosków jest Wójt Gminy Lubrza.

Łagów, dnia 06 listopada 2026 r.

Wójt Gminy Łagów

Na podstawie art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U.UE z 2016 r. Nr 119, s.1 ze zm.) – dalej „RODO" informuję, że:
1) Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Wójt Gminy Lubrza, z siedzibą Os. Szkolne 13, 66-218 Lubrza.
2) Z Administratorem można się skontaktować porzez adres e-mail gmina@lubrza.pl lub pisemnie a adres siedziby Administratora.
3) Administrator wyznaczył Inspektora Danych Osobowych P. Piotra Lesiewicza, z którym może Pani/Pan skontaktować się poprzez e-mail iod@lubrza.pl. Z inspektorem ochrony danych osobowych można kontaktować się we wszystkich sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych oraz korzystania z praw związanych z przetwarzaniem danych.
4) Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą wyłącznie w celu niezbędnym do realizacji zadań wynikających z praw i obowiązków podmiotu, zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. C i E „RODO".

Lubuskie/34460092

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA BURMISTRZA MIASTA CHEŁMŻY O IV PRZETARGACH USTNYCH NIEOGRANICZONYCH NA SPRZEDAŻ LOKALI MIESZKALNYCH

Lp	Oznaczenie księgi wieczystej budynku, nr ewidencyjny działki, powierzchnia	Położenie nieruchomości, powierzchnia	Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Cena wywoławcza w zł	Wysokość wadium w zł
1.	KW nr TO1T/00029277/1 dz. nr 139 obręb 0004 o pow. 0.0515 ha	Lokal mieszkalny nr 3 położony przy ul. gen. Wł. Sikorskiego 3 w Chełmży o pow. użytkowej 40,28 m²	Zgodnie z Uchwałą nr XXX/250/06 Rady Miejskiej w Chełmży z dnia 13 czerwca 2006 r. teren oznaczony jest symbolem: A.14.MW.U	*89.000,00*	*17.800,00*
2.	KW nr TO1T/00031439/2 dz. nr 105/1 i 105/2, obręb 0005 o pow. łącznej 0.1716 ha	Lokal mieszkalny nr 13 położony przy ul. gen. Wł. Sikorskiego 44 w Chełmży o pow. użytkowej 49,11 m²	Zgodnie z Uchwałą nr XXX/250/06 Rady Miejskiej w Chełmży z dnia 13 czerwca 2006 r. teren oznaczony jest symbolem: B.25,MW,U	*79.000,00*	*15.800,00*
3.	KW nr TO1T/00034750/9, dz. nr 61/6 obręb 0006 o pow. 0.0510 ha	Lokal mieszkalny nr 19 położony przy ul. B. Głowackiego 5 w Chełmży o pow. użytkowej 28,02 m²	Zgodnie z Uchwałą nr VII/69/03 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 28 sierpnia 2003 r. teren oznaczony jest symbolem: Mw6	*59.000,00*	*11.800,00*

PRZETARGI ZOSTANĄ PRZEPROWADZONE W DNIACH:

L.p.	Oznaczenie nieruchomości wg księgi wieczystej	Położenie nieruchomości	Data przeprowadzenia przetargów	Godzina przeprowadzenia przetargów
1.	TO1T/00029277/1	Lokal nr 3 przy ul. gen. Wł. Sikorskiego 3	8 grudnia 2026 r.	8:30
2.	TO1T/00031439/2	Lokal nr 13 przy ul. gen. Wł. Sikorskiego 44	8 grudnia 2026 r.	9:00
3.	TO1T/00034750/9	Lokal nr 19 przy ul. B. Głowackiego 5	8 grudnia 2026 r.	9:30

w siedzibie Urzędu Miasta Chełmży przy ulicy gen. J. Hallera 2, Sala Mieszczańska (pokój nr 8).
WADIUM NALEŻY WPŁACIĆ DO DNIA 3 grudnia 2026 r.

INFORMACJA O MIEJSCU WYWIESZENIA I PUBLIKACJI OGŁOSZENIA O PRZETARGU:
Tablice ogłoszeniowe: Urzędu Miasta Chełmży, Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o.;
Strony internetowe: Urzędu Miasta Chełmży (www.bip.chelmza.pl, www.chelmza.pl), Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o. o. (www.zgmspzoo.vot.pl).

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Miejskiej Urzędu Miasta Chełmży, ul. gen. J. Hallera 2, 87-140 Chełmża, pokój nr 17 lub telefonicznie pod numerem: (56) 639 23 48 lub (56) 675 22 91 wew. 48.

Bydgoszcz-Toruń/34459976

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Sporządzony zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r.

w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 2213).

Burmistrz Choszczna ogłasza I przetarg ustny nieograniczony na dzierżawę nieruchomości gruntowej z przeznaczeniem na grunty orne, położonej w obrębie ewidencyjnym Koplin, gm. Choszczno oznaczonej numerami działek 27/6 o pow. 12,3266 ha oraz 25/1 o pow. 5,2400 ha, wywoławcza łączna wysokość rocznego czynszu dzierżawnego: 17 877,05 zł, wadium: 3 575,41 zł, termin przetargu 4 grudnia 2026 roku, godzina: 08.00. Przetarg odbędzie się w ww. terminie, w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Choszcznie, ul. Wolności 24. Ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Choszcznie oraz zamieszczono na stronie internetowej www.bip.choszczno.pl.

Dodatkowych informacji udziela Wydział Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Choszcznie: ul. Wolności 24, tel. 95 765 93 44.

Szczecin/34460069

Prezydent Miasta Bydgoszczy

Stosownie do przepisu art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r.
o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2004 r. Nr 261 poz. 2603 z późn. zm.)

podaje do publicznej wiadomości,

że w siedzibie Urzędu Miasta Bydgoszczy przy ul. Jezuickiej (budynek Ratusza) oraz Wydziału Mienia i Geodezji przy ul. Grudziądzkiej 9-15 na tablicach ogłoszeń, jak i na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Bydgoszczy

wywieszono informację o nieruchomościach do wynajęcia, dzierżawy i użyczenia, położonych w Bydgoszczy.

Dodatkowe informacje dotyczące posiadanych lokali użytkowych i garaży do wynajęcia można uzyskać na stronie internetowej „ADM" Spółka z o.o., **bip.adm.com.pl**

Wykaz zostaje wywieszony na okres od dnia 09.11.2026 r. do dnia 30.11.2026 r.

Bydgoszcz-Toruń/34459743

Burmistrz Miasta Augustowa

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399 ze zm.) podaje do publicznej wiadomości, iż w siedzibie Urzędu Miejskiego w Augustowie na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej: bip.um.augustow.pl i stronie internetowej Urzędu: urzad.augustow.pl, został zamieszczony na okres od 06.11.2026 r. do 27.11.2026 r. wykaz nieruchomości położonych w Augustowie przeznaczonych do sprzedaży:

- nieruchomość oznaczona numerem geodezyjnym 1/71, o pow. 2,3671 ha, położoną przy ul. Hotelowej, obręb 4.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Augustowie ul. Młyńska 35, pokój Nr 303, tel. 87 643 42 23, 532 401 967.

Burmistrz Miasta Augustowa

Białystok/34459999

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl /newslettery

wyborcza.pl

eprasa.pl 5f5b593905